

**СТІВЕН
КІНГ**

СПЛЯЧІ КРАСУНІ

A woman's face is the central focus, with her eyes obscured by two large, translucent butterfly wings. The image has a dark, moody aesthetic with a teal and black color palette. The woman's lips are painted a vibrant red, and her skin appears pale. The background is filled with dark, textured elements that resemble leaves or petals, creating a dense, ethereal atmosphere.

**ОВЕН
КІНГ**



**STEPHEN KING
OWEN KING**

**SLEEPING
BEAUTIES**

A NOVEL

**СТІВЕН КІНГ
ОВЕН КІНГ**

СПЛЯЧІ КРАСУНІ

Переклад з англійської *Олександра Красюка*

РОМАН

ХАРКІВ **2018**  **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.111(73)
К41



Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
King S. *Sleeping Beauties* : A Novel / Stephen King, Owen King. —
New York : Scribner, 2017. — 480 p.

Обережно! Ненормативна лексика!

«Born A Woman». Слова і музика Марти Шарп
© Painted Desert Music Corp., 1956

Авторські права оновлено. Міжнародні авторські права забезпечені.
Всі права захищено. Відтворено з дозволу *Hal Leonard LLC*

«The Auld Triangle» з «The Quare Fellow» авторства Брендана Біена
© Спадщина Брендана Біена, 1956

Відтворено з люб'язного дозволу Спадщини Брендана Біена
та літературної агенції «Сейл»

«I'll Sleep When I'm Dead». Слова і музика Воррена Зівона
© ZEVON MUSIC, 1976

Авторські права оновлено. Всі права контролює SONGS OF UNIVERSAL, INC.
Всі права захищено. Використано з дозволу. Відтворено з дозволу *Hal Leonard LLC*

ISBN 978-617-12-5859-4 (PDF)
ISBN 978-617-12-5418-3
ISBN 978-1-5011-6340-1 (англ.)

© Stephen King and Owen King, 2017
© Federico Bebbler, jacket illustration,
2017
© Jim Tierney, jacket design, 2017
© Hemiro Ltd, видання українською
мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейно-
го Дозвілля», переклад і художнє
оформлення, 2018

На спомин Сандри Бленд¹

¹ Sandra Bland — 28-річна чорна жінка, яку в липні 2015 року брутально заарештували в Техасі за дрібне порушення правил дорожнього руху, за три дні її знайшли повішеною в камері місцевої в'язниці, що викликало збурення по всій країні; розслідування цієї справи ФБР показало самогубство, патрульному, який заарештував міс Бленд, присудили рік ув'язнення й заборону працювати в правоохоронних органах. *(Тут і далі прим. перекл.)*

ПЕРСОНАЖІ

МІСТО ДУЛІНГ. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ЦЕНТР ОКРУГУ ДУЛІНГ

- Трумен «Трумї» Мейвезер, 26, куховар мету.
- Тіффані Джонс, 28, кухня Трумена.
- Лінні Марс, 40, Поліційний департамент Дулінга, диспетчер.
- Лайла Норкросс, 45, шеф Поліційного департаменту Дулінга.
- Джаред Норкросс, 16, учень Дулінгської старшої школи, син Лайли й Клінга.
- Антон Дубчек, 26, власник і виконавець робіт у ТОВ «Антон Басейнович».
- Магда Дубчек, 56, мати Антона.
- Френк Гірі, 38, урядник контролю за тваринами, місто Дулінг.
- Ілейн Гірі, 35, волонтерка в «Гудвіл»¹, дружина Френка.
- Нана Гірі, 12, шестикласниця Дулінгської середньої школи.
- Стара Ессі, 60, бездомна жінка.
- Террі Кумс, 45, Поліційний департамент Дулінга.
- Рита Кумс, 42, дружина Террі.
- Роджер Елвей, 28, Поліційний департамент Дулінга.
- Джессіка Елвей, 28, дружина Роджера.
- Платина Елвей, восьмимісячна дочка Роджера й Джессіки.
- Рід Берровз, 31, Поліційний департамент Дулінга.

¹ «Goodwill» — заснована 1902 року в Бостоні неприбуткова організація, що забезпечує професійну освіту та робочі місця для інвалідів та інших упосліджених осіб; фінансується з широкої мережі дешевих крамниць, де продають пожертвовані речі.

- Ліен Берровз, 32, дружина Ріда.
- Гері Берровз, 2, син Ріда й Ліен.
- Дрю Т. Баррі, 42, з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”».
- Верн Ренґл, 48, Поліційний департамент Дулінґа.
- Елмор Перл, 38, Поліційний департамент Дулінґа.
- Руп Вітсток, 26, Поліційний департамент Дулінґа.
- Вілл Вітсток, 27, Поліційний департамент Дулінґа.
- Ден «Тримач» Трітер, 27, Поліційний департамент Дулінґа.
- Джек Албертсон, 61, Поліційний департамент Дулінґа (пенс.).
- Мік Наполітано, 58, Поліційний департамент Дулінґа (пенс.).
- Нейт Мак-Ґі, 60, Поліційний департамент Дулінґа (пенс.).
- Карсон «Ґрунтовний Краянин» Стразерс, 32, екс-учасник боксерського чемпіонату аматорів «Золоті рукавички».
- Джей Ті Вітсток, 64, тренер футбольної команди Дулінґської старшої школи.
- Доктор Ґарт Флікінджер, 52, пластичний хірург.
- Фріц Мешаум, 37, механік.
- Баррі Голден, 47, адвокат.
- Оскар Сілвер, 83, суддя.
- Мері Пак, 16, учениця Дулінґської старшої школи.
- Ерік Бласс, 16, учень Дулінґської старшої школи.
- Курт Мак-Лауд, 16, учень Дулінґської старшої школи.
- Кент Дейлі, 16, учень Дулінґської старшої школи.
- Віллі Берк, 75, волонтер.
- Дороті Гарпер, 80, пенсіонерка.
- Маргарет О’Доннел, 72, сестра Ґейл, пенсіонерка.
- Ґейл Коллінз, 68, сестра Маргарет, секретарка дантиста.
- Місіс Ренсом, 77, пекарка.
- Моллі Ренсом, 10, онучка місіс Ренсом.
- Джонні Лі Кронскі, 41, приватний детектив.
- Джеймі Гавленд, 44, професор комунікації.
- Євка Блек, на вигляд приблизно 30, невідома.

В'ЯЗНИЦЯ

- Дженіс Котс, 57, директорка Дулінгського виправного закладу для жінок.
- Лоренс «Лорі» Гікс, 50, заступник директорки Дулінгського виправного закладу для жінок.
- Ренд Квіглі, 30, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Ваннеса Лемплі, 42, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок; чемпіонка Долини Огайо з армреслінгу у віковій групі 35—42 у 2010 та 2011 рр.
- Міллі Олсон, 29, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Дон Пітерз, 35, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Тіг Мерфі, 45, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Біллі Веттермор, 23, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Скотт Х'юз, 19, офіцер, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Бланш Мак-Інтай, 65, секретарка, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Доктор Клінтон Норкросс, 48, старший офіцер-психіатр, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Джінет Сорлі, 36, утримувана № 4582511-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Рі Демпстер, 24, утримувана № 4602597-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Кітті Мак-Дейвід, 29, утримувана № 4603241-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Ейнджел Фіцрой, 27, утримувана № 4601959-3, Дулінгський виправний заклад для жінок.

- Мора Данбартон, 64, утримувана № 4028200-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Кейлі Ролінз, 40, утримувана № 4521131-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Нелл Сігер, 37, утримувана № 4609198-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Сілія Фрода, 30, утримувана № 4633978-2, Дулінгський виправний заклад для жінок.
- Клодія «Фігура-Динаміт» Стівенсон, 38, утримувана № 4659873-1, Дулінгський виправний заклад для жінок.

РЕШТА

- Ловелл «Малий Лов» Грайнер, 35, злочинець.
- Мейнард Грайнер, 35, злочинець.
- Мікейла Морган (у дівоцтві Котс), 26, чільна репортерка «Ньюз Америка».
- Родак Яснолист (Скотт Дейвід Вінстед-молодший), 60, старший пастор Просвітлених.
- Звичайний лис, вік — між 4 і 6 роками.

Нема різниці, чи багачка ти, чи бідна,
Чи ти розумниця, а чи тупа,
Жіноче місце в цім старому світі —
Перебувати під п'ятою чоловіка.
Вже якщо народилася ти жінкою,
Ти народилась для образ.
Ти народилась, щоб тебе топтали,
Щоб тобі брехали,
Дурили
І поводилися, наче зі сміттям.

*Сенді Позі, «Народжена жінкою»;
слова Марти Шарп¹*

А я кажу, що неможливо *не* зважати на квадрат світла!

*Різ Мері Демпстер, утримувана № 4602597-2,
Дулінгський виправний заклад для жінок*

Її попереджали. Їй було надано пояснення.
Та, попри все, вона не вгамувалася.

*Сенатор Еддісон «Міч» Мак-Коннел на адресу
сенаторки Елізабет Воррен²*

¹ Sandy Posey (нар. 1944 р.) — співачка з Алабами, «Born a Woman» — її хіт 1966 року; Martha Sharp — професійна авторка зі столиці кантрі-музики Нешвіла, яка насправді написала слова і музику цієї, а також багатьох інших пісень для різних артистів, пізніше ставши віце-президенткою компанії «Warner Bros».

² Фраза лідера республіканської більшості в Сенаті, якою той у лютому 2017 року перервав промову старшої сенаторки від Демократичної партії. Сенаторка заперечувала доцільність номінації на пост Генпрокурора сенатора Джеффа Сешенса; слова «Nevertheless, she persisted» стали гаслом феміністичного руху США.

СПЛЯЧІ КРАСУНІ

Євка радіє цій нетлі. Нетля сідає на її голу руку, і Євка ласкаво гладить вказівним пальцем брунатні й сіренькі брижі, якими обарвлено її крильця. «Вітаю, щастячко», — каже вона нетлі. Нетля здіймається геть. Вгору, вгору і вгору летить нетля, поки її не заковтує окраєць сонця, що заплутався серед блискучого зеленого листя за двадцять футів вгорі понад Євкою, яка зараз тут, між коренями, на землі.

Мідно-червона линва точиться з чорної западини посеред стовбура, звиваючись між лусками кори. Євка явно не довіряє цьому змієві. Вона мала вже прикросці з ним раніше.

Її нетля і ще десять тисяч інших здіймаються з верхівки дерева тріскотливою, мишастого кольору хмарою. Цей рій котиться небом у бік кволих сосонок підлісся на протилежному кінці галяви. Євка підводиться, рушаючи слідом за нетлею. Стеблиння хрускає під її ступнями, і трава заввишки по пояс лоскоче її голу шкіру. Наблизившись до сумного лісу, звідки цінніші дерева здебільшого вже вибрано, Євка ловить перші хімічні запахи — аміаку, бензолу, гасу та ще так багато інших, десять тисяч зарубок на якомусь єдиному клаптику плоті — і лишається тієї надії, яку, сама того не усвідомлюючи, була плекала.

Павутиння порскає з-під її кроків, зблискуючи у вранішньому світлі.

ЧАСТИНА ПЕРША

ДАВНІЙ

ТРИКУТНИК

Там, у жіночій в'язниці
Аж сімдесятеро жінок,
І я хтів би мешкати
Разом із ними.
Той давній трикутник тоді хай би бовкав
На всі береги Королівського каналу.

Брендан Біен¹

¹ Brendan Behan (1923—1964) — ірландський поет і драматург; слова вступної пісні «The Auld Triangle» до написаної ним з власного тюремного досвіду п'єси «Quare Fellow» («Дивацький парубок», 1954); бовканням великого металевого брязкала трикутної форми будили у дублінській тюрмі в'язнів.

РОЗДІЛ 1

1

Рі спитала в Джінет, чи спостерігала вона коли-небудь за квадратом світла від вікна. Джінет сказала, що ні. Рі лежала на верхній койці, а Джінет на нижній. Обидві чекали, коли відімкнуть камери до сніданку. Такий собі звичайний ранок.

Скидалося на те, що співкамерниця Джінет добре дослідила той квадрат. Рі пояснила, що він розпочав з протилежної від вікна стіни, повз донизу, вниз, униз, потім переліз через їхнього столика й нарешті опинився на підлозі. Як може бачити сама Джінет, квадрат зараз саме там, посеред підлоги, яскравий, як не знати що.

— Рі, — промовила Джінет, — я просто не маю бажання зважати на якийсь там квадрат світла.

— А я кажу, що неможливо *не* зважати на квадрат світла! Рі рохнула носом — так вона висловлювала своє здивування.

Джінет сказала:

— Гарзд. Хай би там що воно к-херам не означало.

Її співкамерниця знову видала своє рохання.

Нормальна людина Рі, але трохи як немовля — так її тривожить тиша. Рі замкнули за махінації з кредитом, підробку документів і зберігання наркотиків без наміру продажу. Ні в чому з цього вона не була досить вправною, що й привело її сюди.

Джінет сиділа за вбивство; одного зимового вечора 2005 року вона штрикнула в пах свого чоловіка Дейміена викруткою

з жалом «метелик», а оскільки Дейміен був під кайфом, то так і залишився сидіти в кріслі, дозволивши собі стекти кров'ю. Звичайно, вона теж тоді була під кайфом.

— Я поглядала на годинник, — сказала Рі. — Відзначала час. Двадцять дві хвилини треба світлу, щоб пересунутися супроти вікна сюди, на підлогу.

— Тобі варто податися на «Гіннеса», — сказала Джінет.

— Цієї ночі мені снилося, що я їм шоколадний торт з Мішель Обамою, а вона мене все дістає: «Від цього ти розговстієш, Рі!» Але ж і сама вона їла той торт, — рохнула Рі. — Та ні, не було такого. Я це вигадала. Насправді мені снилася ота моя вчителька. Вона все казала та й казала, що я не в тій класній кімнаті, а я їй усе відповідала: ні, я в тій, що треба, класній кімнаті, і ми з нею отак сперечалися. То так драгувало, як ніщо інше. А тобі що снилося, Джінет?

— Мені...

Джінет намагалася пригадати, але не змогла. Мабуть, нові ліки таки зміцнили її сон. До цього в неї інколи траплялися кошмари про Деймієна. Зазвичай вигляд він мав такий, як наступного ранку, коли вже був мертвим, зі шкірою плямисто-синьою, немов розмоккле чорнило.

Джінет якось запитала в доктора Норкросса, чи вважає він, що сновидіння пов'язані з почуттям провини. Лікар примружився на неї з отим своїм «чи-ти-це-нахер-серйозно?» виразом, який її зазвичай бісив, хоча з цим вона могла впоратися, а потім сам спитав у неї, чи у зайців, на її думку, м'якенькі вуха? Йой, окей, втямила. Та хай там як, але Джінет не сумувала за тими снами.

— Вибач, Рі. Нема чого розказувати. Якщо мені щось і снилося, було й загуло.

Десь за дверима в коридорі другого поверху Крила В стукотіли по бетону підбори: хтось із офіцерів робив останній обхід перед відкриттям дверей.

Джінет заплющила очі. Вона розбудовувала собі сновидіння. У ньому ця тюрма була руїною. Виткі рослини, що буйно обплели стіни колишніх камер, перебирав весняний вітерець. Від згризеної часом стелі лишилася хіба що половина, тільки якийсь виступ стирчав. Кілька крихітних ящірок бігали по купі іржавих уламків. У повітрі танцювали метелики. Все, що лишилося від камери, присмачували щедрі запахи землі й листя. Боббі, який стояв поряд із нею в стінному проломі, вражено зазираєв досередини. Його мама була археологом. Вона й відкрила це місце.

— Як гадаєш, можна брати участь в ігровому шоу, якщо в тебе судимість?

Видіння розсипалося. Джінет пхикнула. Авжеж, гарний був сон, поки тривав. На пігулках життя безперечно краще. Так вона може знаходити собі спокійні, приємні місцини. Треба віддати лікарю належне: хімія поліпшує життя. Джінет знову розплющила очі.

Рі вибалушеними очима вдивлялася у Джінет. Мало доброго у в'язниці, але такій дівчині, як Рі, тут, мабуть, безпечніше. У відкритому світі вона з таким само виразом могла вибігти на дорогу під машини. Або продати наркотику комусь, хто аж ніяк не схожий на нарика. Тобто, саме це вона й зробила.

— Щось не так? — спитала Рі.

— Нічого. Просто я була в раю, ото й усе, а твоє базікання його зруйнувало.

— Що?

— Не переймайся. Слухай-но, я думаю, мусить існувати таке ігрове шоу, в якому можна брати участь, *тільки* якщо в тебе є судимість. Ми могли б назвати його «Збреши за приви».

— Мені це страшенно подобається! А як воно буде проводитися?

Джінет сіла прямо й позіхнула.

— Мені це ще треба обдумати. Розумієш, розробити правила.

Їхня оселя залишалася такою самою, якою вона завжди була і завжди буде — світом без кінця, амінь. Уся камера десять кроків завдовжки, від койок до дверей — чотири кроки. Стіни гладенькі, бетон кольору вівсяної каші. На єдино дозволеній ділянці утримувалися балабушками зеленої липучки їхні покривулені фотографії й поштові листівки (лише кілька, якби комусь захотілося на них роздивитися). Під однією стіною стояв маленький металевий стіл, а під протилежною — короткий металевий стелаж. Ліворуч від дверей містився сталевий унітаз, де вони мусили сідати навпочіпки, кожна дивлячись кудись убік, вдаючи убогу ілюзію приватності. Своїм віконцем із подвійним склом на рівні очей двері камери дивилися в короткий коридор, який пролягав уздовж Крила В. Кожен дюйм і кожна річ у камері були просякнуті всепроникними запахами в'язниці: поту, цвілі, лізолу.

Попри власну нехіть, Джінет зрештою здивилася на той сонячний квадрат між койками. Він уже майже досяг дверей... але далі йому не дістатися, хіба не так? Якщо якийсь тюремник не вставить ключ у замок або камеру не відімкнуть з вартівні, цей квадрат тут в такій само пастці, як і вони.

— А хто міг би вести? — запитала Рі. — Кожному ігровому шоу потрібен ведучий. І ще, якого роду призи? Призи треба щоб були хороші. Деталі! Джінет, ми мусимо розробити всі деталі.

Рі дивилася на Джінет, підперши рукою голову, накручуючи на палець свої туті вибілені кучері. У верхній частині лоба Рі виднівся старий шрам, що нагадував відбиток якоїсь решітки — три глибокі паралельні лінії. Хоча Джінет і не знала, що спричинилося до того шраму, їй неважко було здогадатися, *хто* його залишив: якийсь чоловік. Можливо, батько Рі, можливо, її брат, можливо, бойфренд, можливо, якийсь парубок, котрого вона ніколи раніше не бачила і не побачить ніколи знову. Серед

утримуваних у Дулінгському виправному закладі, і то, м'яко кажучи, вельми мало було історій із виграними призами. Натомість історій з поганими хлопцями — багато.

І що з цим можна зробити? Можна жаліти себе. Можна себе ненавидіти або ненавидіти всіх. Можна ловити кайф, нюхаючи очисні засоби. Можна робити все, що тобі заманеться (звісно, в рамках твоїх обмежених можливостей), але саму ситуацію не змінити. Наступна черга тобі крутнути велике і сяйливе Колесо Фортуни прийде не раніше наступного слухання щодо твого дострокового звільнення. Заради власного звільнення Джінет прагнула докласти якомога більше зусиль. Вона має про кого думати — про свого сина.

Пролунав лункий грюкіт — це офіцер у Вартівні відімкнув шістдесят два замки. Отже, 6:30 ранку, всі виходять зі своїх камер на перекличку поголів'я.

— Я не знаю, Рі. Сама про це подумай, — сказала Джінет. — І я також про це думатиму, а потім, пізніше, ми обмінємося дипломатичними нотами.

Джінет скинула ноги з ліжка і встала.

2

За кілька миль від в'язниці, на помості при будинку Норкроссів, Антон-басейновик визбирував мертвих жуків. Басейн був подарунком доктора Клінтона Норкросса його дружині Лайлі на десяту річницю їхнього шлюбу. Постать Антона часто змушувала Клінта сумніватися в мудрості такого дарунка. Як от і цього ранку.

Антон працював без майки, і то з двох вагомих причин. По-перше, день обіцяв бути спекотним. По-друге, живіт хлопець мав — камінь. Таки рельєфним він був, цей Антон-басейновик: чисто тобі жеребчик з обкладинки якогось любовного роману. Якби вам схотілося послати кілька куль Антонові в живіт, це варто було б робити під кутом, на випадок

рикошету. Що він їсть? Гори чистого протеїну? Які вправи робить? Розчищає авгієві стайні?

Антон скинув очима з-під мерехтливих скелець своїх вей-фарерів¹ і усміхнувся. Вільною рукою він помахав Клінтові, який дивився на нього з вікна хазяйської ванної кімнати на другому поверсі.

— Господи Ісусе, це ж треба, — стиха промовив сам собі Клінт. Він помахав у відповідь. — Змилуйся.

Клінт відсунувся вбік від вікна. У дзеркалі на зачинених дверях ванної з'явився сорокавосьмирічний білий чоловік: ступінь бакалавра Корнельського університету, диплом доктора медицини Нью-Йоркського університету, помірні жиrowі коханчики на талії від гранде мокачино зі «Старбаксу»². Його борода кольору сіль із перцем скидалася не так на мужньо-лісорубську, як на розкошлану бороду якогось одного морського капітана.

Те, що власний вік і обм'якле тіло стали для нього таким сюрпризом, вразило Клінта, як іронічна насмійка. Йому ніколи не вистачало терплячості на чоловіче марносластво, особливо того різновиду, що притаманний середньому віку, а накопичений професійний досвід, як мало що інше, обкраював саме цей тліючий гніт до зовсім коротенького оцупка. До речі, те, що Клінт вважав великим поворотним моментом у своїй медичній кар'єрі, трапилося вісімнадцять років тому, в 1999-му, коли до молодого лікаря прийшов з «кризою сексуальних амбіцій» перспективний пацієнт на ім'я Пол Мантпільєр.

Він тоді спитав у Мантпільєра:

— Коли ви кажете «сексуальні амбіції», що ви маєте на увазі?

¹ Ray-Ban Wayfarer — створена у 1950-х модель сонячних окулярів, яка знову стала модною від середини 2000-х рр.

² Grande Mochas — кава з молоком і шоколадом, яку подають у мережі кав'ярень Starbucks.

Амбіційні люди прагнуть просування вгору. Ніхто ж насправді не може стати віце-президентом сексу. Це просто такий кумедний евфемізм.

— Я маю на увазі... — схоже було, Мантпільєр зважує різні дефініції. Прочистивши кашлем горло, він визначився. — Я хочу й далі це робити. Я й далі хочу цього прагнути.

Клінт сказав:

— Це не скидається на надзвичайну амбітність. Радше це схоже на цілком нормальне явище.

Для досі ще не розслабленого після клінічної ординатури в психіатрії Клінта це був тільки другий день у власному кабінеті, і Мантпільєр був лише другим його пацієнтом.

(Першою пацієнткою була юна дівчина з певними страхами стосовно поданих нею заяв на вступ до коледжу. Втім, доволі швидко з'ясувалося, що на предметних іспитах вона отримала 1570 балів. Клінт наголосив, що це чудові результати і в лікуванні чи наступному візиті нема потреби. «*Зцілена!*» — черкнув він униз сторінки того блокнота, в якому зазвичай робив свої нотатки.)

Сидячи в оббитому штучною шкірою кріслі навпроти Клінта, Пол Мантпільєр того дня був одягнений у білий плетений жилет і штани з напрасованими рубчиками. Сидів він згорблено, закинувши ногу на ногу, і говорив, звівши одну руку собі на модельну туфлю. Клінт бачив, як він паркував свою карамельно-червону спортивну машину на стоянці навпроти цієї приземкуватої офісної будівлі. Робота у вугільній промисловості на самому вершечку харчової піраміди давала можливість купити таку машину, але його довгасте, виснажене обличчя навернуло Клінтона на думку про сімейство Біглів, котрі в тому старому коміксі повсякчас вимотували нерви Скруджу Мак-Даку¹.

¹ Beagle Boys — родинний клан злочинців-рецидивістів, які різними способами намагаються пограбувати багатія Скруджа Мак-Дака.

— Моя дружина каже... ну, не так щоб настирливо, але, ви ж самі знаєте, все цілком зрозуміло. Гм, *підтекст*, тобто. Вона хоче, щоб я це кинув. Відмовився від моїх сексуальних амбіцій, — підсмикнув він угору підборіддя.

Клінт простежив за його поглядом. На стелі крутився вентилятор. Якщо Мантпільєр послав свої сексуальні амбіції туди, там їх напевне пообрубує.

— Нумо до ґрунту, Поле. Насамперед, як ця тема виникла між вами й вашою дружиною? З чого все почалося?

— У мене був роман. Той інцидент підсипав ще приску. І Рода — моя дружина — витурила мене! Я їй пояснював, що то не через неї, то через... я маю таку потребу, розумієте? Чоловіки мають потреби, яких жінки не завжди розуміють.

Мантпільєр покрутив головою, розслаблюючи ший. Видав розпачливе сичання.

— Я не хочу розлучення! В душі я вважаю, що це вона мусить пристати на такі умови. На компроміс зі мною.

Смуток цього чоловіка і його відчай були справжніми, і Клінт міг собі уявити той біль, який принесло його усунення — жити з валізою напихваті, їсти водянисті омлети в якійсь харчевні, на самоті. Це була не клінічна депресія, але явна, яка заслуговувала на повагу й увагу, попри те, що цю ситуацію він створив собі сам.

Мантпільєр нахилився над своїм пухким черевцем.

— Будьмо відверті, докторе Норкросс. Мені близько п'ятдесяти. Найкращі дні мого сексуального життя вже минули. Я подарував їх їй. *Пожертвував* їх їй. Я міняв підгузки. Я возив їх машиною на всі матчі й змагання і нагромаджував фінанси на освіту. Я відзначився у всіх пунктах шлюбної анкети. То чому ми не можемо досягти якоїсь угоди тут? Чому це мусить бути таким жахливим, таким роз'єднувальним?

Клінт не відповідав, просто чекав.

— Минулого тижня я був у Міранди. Це та жінка, з якою я сплю. Ми зробили це в кухні. Ми зробили це в її спальні.

Ми майже зайнялися цим у душі. Я був щасливий, як чорт забирай! А потім я прийшов додому і в нас була гарна сімейна вечеря, і ми грали у скребл, і нам було чудово! В чому проблема? Це *штучно створена* проблема, ось що я думаю. Чому я не можу мати в цьому певну свободу? Хіба я забагато вимагаю? Хіба це щось аж таке надмірне?

Кілька секунд не говорив ніхто. Мантпільєр дивився на Клінта. Добрі слова кружляли і шмигали в Клінтовій голові, мов пуголки. Виловити їх було досить легко, але Клінт все ще вагався.

Позаду його пацієнта, приставлена до стіни, стояла робота Гокні¹, естамп, подарований Лайлою, «щоб оживити кабінет». Він збирався повісити картину в другій половині дня. Поряд з естампом стояли напіврозпаковані коробки з його медичними книжками.

Хтось мусить допомогти цьому чоловікові — вловив себе на думці молодий лікар — і це має бути зроблено в такій гарній, затишній кімнаті, як ця. Але чи мусить бути тим «хтось» Клінтон М. Норкросс, доктор медицини?

Зрештою, він жахливо важко працював, щоб стати лікарем, і ніким не було нагромаджено жодних фінансів, які б допомогли Клінту з навчанням у коледжах. Він виростав у тяжких умовах і сам сплачував за свій шлях нагору, інколи дорожче, ніж просто грошима. Щоби пробитися, він робив речі, про які ніколи не розповідав своїй дружині, й ніколи не розповість. Чи це те, заради чого він ті речі робив? Заради втішання сексуально амбітного Пола Мантпільєра?

Легенька вибачлива гримаса скривила широке обличчя Мантпільєра.

— Ох, чорт. Уторопав. Я дію не так, як годиться, авжеж?

¹ David Hockney (нар. 1937 р.) — англійський живописець, графік, гравер, фотограф і театральний художник, чії роботи часто зображують сюрреалістичні краєвиди з глибокою перспективою.

— Ви дієте, як годиться, — відповів Клінт і на наступні півгодини відсунув геть свої сумніви. Вони розібрали проблему, роздивилися її з усіх боків, обговорили різницю між хіттю й потребою, поговорили про місіс Мантпільєр і її прозаїчні (на думку містера Мантпільєра) постільні преференції. Вони навіть відхилилися в на диво щире подорож до найбільш раннього підліткового сексуального досвіду Мантпільєра, коли він мастурбував, використовуючи для цього пащу плюшевого крокодила свого меншого брата.

Клінт, відповідно до своїх фахових обов'язків, спитав у Мантпільєра, чи не думав він коли-небудь про завдання собі ушкоджень. (Ні.) Він поцікавився, як почувався б Мантпільєр, якби ролі були протилежними? (Той стверджував, ніби сказав би їй, щоб вона робила те, в чому має потребу.) Де Мантпільєр бачить себе через п'ять років? (Ось тут-от цей чоловік у білому плетеному жилеті й почав ридати.)

Наприкінці цього сеансу Мантпільєр сказав, що вже нетерпляче чекає наступного, а щойно він пішов, Клінт зателефонував до своєї телефонної компанії. Велів їм спрямовувати всі його дзвінки до одного психіатра в Мейлоку, найближчому з сусідніх міст. Операторка спитала в нього — протягом якого часу?

— Допоки не надійде повідомлення про снігопад у пеклі, — сказав Клінт.

Він дивився крізь вікно, як Мантпільєр виводить задом з парковки свою карамельно-червону спортивну машину і від'їжджає геть, щоб ніколи більше не бути побаченим.

Потім він зателефонував Лайлі.

— Вітаю, докторе Норкросс.

Емоція, яку він почув у її голосі, була тією, яку мають на увазі — чи мусили б мати на увазі — люди, коли кажуть: «У мене серце співає». Вона спитала, як проходить його другий день у кабінеті.

— З візитом приходив чоловік, найменш свідомий власних вад у всій Америці.

— О? Тебе відвідав мій батько? Я певна, естамп Гокні його збентежив.

Вона була меткою, його дружина, такою ж меткою, як душевною, і такою само різкою, як меткою. Лайла кохала його, але ніколи не втрачала нагоди зіпхнути його з п'єдесталу. Клінт вважав, що, мабуть, він цього потребує. Мабуть, більшість чоловіків цього потребує.

— Ха-ха, — відгукнувся Клінт. — Між іншим, послухайно: та вакансія, про яку ти казала, у в'язниці. Від кого ти про неї чула?

На секунду, чи й довше, зависла пауза, доки його дружина обдумувала підтекст цього запитання. Відповіла вона власним:

— Клінте, народилося щось таке, про що ти хотів би мені розповісти?

Клінт навіть не задумувався, що її може засмутити його рішення позбутися приватної практики на користь казенного місця. Він був певен, що її це не зачепить.

Дякувати Богу за Лайлу.

3

Щоб дістати електробритвою сиву щетину в себе під носом, Клінтові довелося так викривити обличчя, що він став схожим на Квазімодо. Білосніжна дротина стирчала в нього з лівої ніздрі. Антон міг досхочу жонглювати гантелями, але на кожного чоловіка чекає сиве волосся в носі, так само, як і те, що з'являється у вухах. Клінту вдалося збрити цю волосину.

У нього ніколи не було статурності Антона, навіть в останньому класі старшої школи¹, коли суд забезпечив йому незалежність і він почав жити сам та зайнявся бігом.

¹ High school — в американській старшій школі навчаються діти віком 14—18 років, з дев'ятого по дванадцятий клас.

Клінт був сухорлявішим, стрункішим, з животом нерельєфним, але пласким, як у його сина Джареда. На його згадку, Пол Мантпільєр був опецькуватішим, ніж та версія себе, яку Клінт бачив цього ранку. Але все одно була схожість. Де він тепер, той Пол Мантпільєр? Чи залагодилася та його криза? Мабуть. Час лікує всі рани. Звісно, як зазначив один штукар, час також стріляє нам у п'яти.

Клінт не мав більшого прагнення, ніж нормальний чоловік, тобто здоровий, цілком свідомий і не позбавлений фантазії — потрахатися поза шлюбом. Його ситуація, на відміну від Пола Мантпільєра, не була кризою жодного роду. Він жив нормальним, як сам його розумів, життям: озирнутися на гарненьку дівчину на вулиці, інстинктивно поглянути на жінку в короткій спідничці, що вилазить з машини; майже підсвідомий сплеск хіті до якоїсь із моделей, що прикрашають «Справедливу ціну»¹. Такий жалюгідний цей ефект, думав він, жалюгідний і, мабуть, дещо комічний — як вік відносить тебе все далі й далі від того твого тіла, що подобалося тобі найбільше, а старі інстинкти (не амбіції, дякувати Богу) залишає, як той запах приготування їжі, що зберігається в кухні ще довго після того, як обід уже з'їдено. А чи він судить усіх чоловіків по собі? Ні. Він член цього племені, ото й усе. От жінки — то справжні загадки.

Клінт усміхнувся до себе в дзеркалі. Він чисто поголений. Він живий. Йому майже стільки ж років, як було Полу Мантпільєру в 1999-му.

Дзеркалу він проказав:

— Агов, Антоне, та пішов ти нахер.

Ця бравада була фальшивою, але принаймні він висловився.

За дверима ванної Клінт почув клацання замка в спальні, звук висунутої шухляди, там гупнуло — це Лайла вкинула

¹ «The Price Is Right» — ігрове телешоу, що існує з 1956 року, де учасники мусять вгадати правильну ціну призів, які демонструють запрошені дівчата-моделі.

до шухляди кобуру з пістолетом, засунула і знову клацнула її замком. Він почув, як вона зітхнула й позіхнула.

На той випадок, якщо вона вже заснула, одягався він безгучно і, замість сісти на ліжку і взути туфлі, Клінт підхопив їх, щоб понести донизу.

Лайла озвалася:

— Усе гаразд. Я ще не сплю.

Клінт не був певен, чи це цілком так: Лайла впала на ліжку навіть не розстібнувши верхнього гудзика своїх формених штанів. Вона навіть не заповзла під ковдри.

— Ти, певне, виснажена. Я вже йду. Все там гаразд, на Гірській?

Минулого вечора вона надіслала есемес, що на Гостинно-Гірській дорозі сталося якесь лихо... «не чекай на мене, лягай спати». Хоча подібне їй траплялося, та залишалось незвичним. Він із Джаредом засмажив на грилі стейки й заповірував їх двома пляшками «Якірного парового»¹ на надвірному помості.

— Відірвався причіп. «Домашні-тварини-якось-там». Якась мережа крамниць? Перекинувся набік, заблокував усю дорогу. Все засипало котячим піском і собачою їжею. Закінчилося тим, що нам довелося зсовувати його зі шляху бульдозером.

— Оце так цирк, — він нахилився, приклавшись до її щокки поцілунком. — Агов. Хочеш, почнемо бігати разом?

Ця ідея йому щойно навернулася, і він моментально їй зрадів. Неможливо припинити знеміцнення й обважніння свого тіла, але можна з цим боротися.

Лайла розплющила праве око, світло-зелене в сутінках кімнати із затуленими шторами.

— Не цього ранку.

— Звісно, не зараз, — погодився Клінт.

¹ «Anchor Steam» — сильногазоване крафтове пиво з пряним присмаком, яке випускають із 1971 року.

Він завис над нею, думаючи, що вона збирається поцілувати його навзаєм, але вона тільки побажала йому гарного дня й додала, щоб нагадав Джареду винести сміття. Око підкотилось і заплющилося. Спалах зеленого... й нема.

4

Запах у сараї стояв заледве стерпний.

Гола шкіра Євки взялася сиротами, їй довелося зробити зусилля, щоб не виблювати. Цей сморід складався з суміші горілих хімікатів, диму сухого листя й зіпсованої їжі.

Одна з нетель вгніздилася в її волосся, заспокійливо пульсуючи впритул до Євчиного скальпу. Євка дихала якомога неглибоко і роззиралась довкола.

Цей збірний сарай слугував куховарнею наркотиків. У центрі приміщення стояла газова плита, приєднана по жовклыми трубками до пари білих балонів. На верстаті під стіною — лотки, джбани з водою, відкрита коробка пакети́ків «Зіплок»¹, пробірки, корки, безліч убитих сірників, мікролюлька з обпаленим сподком та раковина, від якої надвір під дверною сіткою, яку відтулила, заходячи сюди Євка, йшов шланг. На долівці — порожні пляшки та пом'яті бляшанки. Ненадійний на вигляд садовий стілець зі штампованим логотипом Дейла Ернгардта-молодшого² на спинці. У кутку жужмом — сіра картата сорочка.

Євка струсила задерев'янілість і принаймні трохи бруду з тієї сорочки, а потім наділа її на себе. Поли заледве прикривали їй сідниці і клуби. Зовсім донедавна ця сорочка належала комусь огидному. Пляма у формі штату Каліфорнія,

¹ «Ziplock» — багаторазові пластикові пакети з замком-блискавкою, які випускають із 1968 року.

² Dale Earnhardt Jr. (нар. 1974 р.) — автогонщик, кількаразовий чемпіон у перелігах серійних автомобілів NASCAR.

яка розтеклась униз від грудей, повідомляла, що той огидний індивід полюбляв майонез.

Присівши навпочіпки біля балонів, Євка висмикнула з них поживклі трубки. Потім відкрила крани цих балонів з пропаном на чверть дюйма кожний.

Знову опинившись надворі, опустивши за собою дверну сітку, Євка затрималася, глибоко вдихаючи свіже повітря.

Сотні за три футів нижче на лісистому схилі виднівся трейлер з гравійним накатом перед ним, де стояли пікап та два легковики.

На мотузці для білизни поряд з кількома вицвілими трусами й джинсовою курткою висіли три вительбушених кролики, з одного із них ще скрапувало. З комина трейлера клубочився вгору пічний димок.

З відстані, яку вона подолала, перейшовши негустий ліс і поле, Древа більше не було видно. Втім, вона не була самотня: нетлі комашилися на даху сараю, соваючись і спорхуючи.

Євка вирушила вниз по схилу. Сушняком їй кололо ступні, камінцем порізало п'ятку. Євка не спиняла ходи. На ній швидко все заживало. Біля мотузки вона зупинилася, щоби прислухатись. Почула чоловічий сміх, увімкнений телевізор та десять тисяч черваків, які в глибині невеличкої ділянки довкола неї відсвіжували ґрунт.

Кролик, з якого досі стікала кров, підкотив на неї свої затуманені очі. Євка спитала в нього, які тут справи.

— Троє чоловіків і одна жінка, — відповів кролик. Одинока муха вилетіла з його рваних чорних губ, покрутилася поряд і з дзижчанням влетіла до печерки повислого вуха. Євка чула, як муха гуде і б'ється там. Вона не ганила муху, яка робила те, що й мусить робити муха, але журилася за цим кроликом, котрий не заслуговував на таку гидку долю. Євка любила всіх тварин, та особливо до душі їй були дрібніші, оті, що повзають у лугах або стрибають серед сушняку, з делікатними крильцями і сторожкі.

Вона завела долоню кролику за голову і ласкаво піднесла його пошерхлі, чорні губи до своїх.

— Дякую тобі, — прошепотіла Євка і залишила його в упокої.

5

До вигід життя саме в цьому кутку Аппалачії¹ належало те, що за дві казенні зарплати тут можна було придбати собі пристойного розміру будинок. Дім Норкроссів був сучасною будівлею з трьома спальнями в кварталі собі подібних. Будинки гарні, просторі без гротескності, з галявинами, що годилися для гри у фрізбі, й пагористими краєвидами, які в зелений сезон буяли листям. Що трохи пригнічувало в цьому кварталі, так це те, що навіть попри низькі ціни майже половина тутешніх привабливих помешкань стояли порожніми. Винятком був демонстраційний будинок на вершечку пагорба — його підтримували чистесеньким, сяючим та умебльованим. Лайла казала, то лише справа часу, поки в цей дім не вломиться якийсь мет-нарик, аби створити там кубло. Клінт казав їй, щоб не хвилювалася, він особисто знає шерифа. Фактично таке між ними відбувалося майже регулярно.

(«Вона западає на літніх парубків?» — відгукнулася Лайла, пускаючи очима бісики і притискаючись до його стегна.)

На верхньому поверсі будинку Норкроссів містилася хазяйська спальня, кімната Джареда і третя спальня, яку обоє дорослих використовували як домашній кабінет. Кухня на першому поверсі була широка й відкрита, відділена від вітальні тільки столом-стійкою. Правобіч вітальні, за зачиненими

¹ Appalachia — знаний колись своїми суворими традиціями кровної помсти і самогоноваріння, своєрідний регіон із власною говіркою на сході США, який тягнеться від Пенсильванії до Алабами, займаючи центральну і південну частини гірської системи Аппалачі; якщо увявити культуру Аппалачії в українському контексті — це щось на кшталт суміші Гуцульщини та Донбасу.

французькими дверима, містилася їхня нечасто використувана їдальня.

Сидячи за кухонною стійкою, Клінт пив каву і читав на своєму айпаді «*Нью-Йорк Таймз*». Землетрус у Північній Кореї призвів до неоголошуваного числа жертв. Північно-корейський уряд заявив, що, завдяки «чудовій архітектурі», руйнування незначні, але з'явилось зняте кимсь на мобільний відео покритих пилом тіл і руїн. Горіла нафтова платформа в Аденській затоці, ймовірно, внаслідок диверсії, проте відповідальність за це на себе ніхто не взяв. Усі країни в тому регіоні поводитися, як дипломатична версія зграї хлопчаків, що граючи у футбол, розбили чийось шибку і, не озираючись, побігли додому. В пустелі штату Нью-Мексико сили ФБР вже сорок шостий день перебували у протистоянні з ополченням під проводом Родака Яснолиста (він же Скотт Дейвід Вінстед-молодший.) Це щасливе плем'я відмовлялося сплачувати податки, погоджуватися з законністю Конституції і здати свій чималий арсенал автоматичної зброї. Коли люди дізнавалися, що Клінт — психіатр, вони часто настирливо прохали його діагностувати ментальні хвороби в політиків, знаменитостей та інших видних осіб. Зазвичай він ухилився, але наразі вважав прийнятним поставити віддалений діагноз: Родак Яснолист страждає на якийсь різновид дисоціативного розладу.

Унизу передньої шпальти містилася фотографія молодої жінки із запалим обличчям, яка, тримаючи на руках малюка, стояла перед звичайною аппалачівською халупою: «Рак у вугільному краї». Клінт згадав про хімічний викид у місцеву річку п'ять років тому. Тоді це призвело до припинення водопостачання на цілий тиждень. Зараз усе було нібито гаразд, але про всяк випадок Клінт разом зі своєю родиною при звичаївся до питної води з пляшок.

Сонце гріло йому обличчя. Він дивився в бік пари в'язів-близнят у кінці подвір'я, поза краєм помосту басейна. Ці в'язи навіяли йому думки про братів і сестер, про чоловіків

і дружин — він був певен, що під землею коріння цих дерев довічно переплетене між собою. Вдалині бовваніли кулаки темно-зелених гір. Хмарки немов танули на пательні чистого блакитного неба. Пурхали й співали пташки. Ну, збіса, хіба не ганьба, що такий гарний край віддано на спаскудження людьми? І це йому також казав один старий штукар.

Клінту подобалося думати, що він до паскудження не має стосунку. Бо ніколи не розраховував на те, що стане власником такого краєвиду. І чудувався, до якого блаженного розм'якшення йому довелося дожити, щоб звертати увагу на такі речі: щастя, яке спіткає одних людей, і нещастя, які обтяжують інших.

— Агов, тату. Що там у світі? Бодай щось доброго відбувається?

Клінт відвернувся від вікна і побачив, що до кухні, на ходу застібаючи блискавку свого рюкзака, ввійшов Джаред.

— Зачекай-но...

Клінт перегорнув кілька електронних сторінок. Йому не хотілося відпускати сина до школи з розлиттям нафти, з ополченням чи з чимись раком. Ага, хоча б оце:

— Фізики висувають теорію, що всесвіт має тривати вічно.

Джаред полапав на полиці з перекусками, знайшов батончик «Нутрібар»¹ і засунув його собі до кишені.

— І ти вважаєш, це добре? Можеш пояснити мені, що саме ти маєш на увазі?

Клінт на секунду задумався про відповідь, перш ніж зрозумів, що син просто підсміюється з нього.

— Я бачу, що ти там вхопив, — дивлячись на Джареда, він помацав собі середнім пальцем прикриту повіку.

— Тобі не варто цього соромитися, тату. Ти маєш батьківську перевагу перед сином. Усе залишиться між нами.

¹ «Nutribar» — високопротеїновий харчовий продукт, який рекламується як повноцінний замітник здорової, легкозасвоюваної їжі.

Джаред налив собі кави. Він пив чорну, як колись любив і сам Клінт, коли ще мав юний шлунок.

Кавоварка стояла біля раковини, де вікно виходило на поміст. Джаред сьорбав, задивившись надвір.

— Вау. А ти певен, що тобі варто залишати маму на самоті з цим Антоном?

— Йди вже, будь ласка, — промовив Клінт. — Іди до школи і навчайся чомусь.

Син виріс просто на очах. Першим словом Джареда було «Пес!», можливо тому, що воно римувалося з «сенса». «Пес! Пес!» Він був лагідним хлопчиком, допитливим і добромисним. Клінт пишався тим, що надійний, безпечний домашній затишок, яким вони забезпечили Джареда, допомагає тому дедалі більше ставати самим собою. В самого Клінта все було зовсім інакше.

Він зависав на думці, чи не подарувати хлопцеві кондоми, але йому не хотілося обговорювати це з Лайлою, і не хотілося сина бодай до чогось підохочувати. Він взагалі не хотів би про це думати. Джаред наполягав на тому, що він і Мері — просто друзі, й, можливо, навіть сам у це вірив. Утім, Клінт бачив, якими очима син дивиться на дівчину: так дивляться на ту, яку хочеться мати своєю дуже й дуже близькою подругою.

— Привіт Малої ліги, — озвався Джаред і простягнув руки. — Ти його не забув ще?

Клінт не забув: стукнулись кулаками, ляснулись долонями, зчепилися пальцями, *гладенько* тернулись долонями, а потім разом двічі плеснули в долоні над головами. Хоча востаннє вони це робили давненько, ритуал пройшов досконало, і обидва розсміялися. Так додалося сяйва цьому ранку.

Джаред уже й із обр'ю зник, коли Клінт згадав, що він мусив сказати сину, щоб той виніс сміття.

Чергова ознака старіння: забуваєш те, що хотів пам'ятати, і пам'ятаєш те, що хотів би забути. Він міг би бути тим

штукарем, котрий це сказав. Варто було б завести собі подушку з вишитою на ній цією фразою.

6

Відзначувана впродовж шістдесяти днів у рапортах «похвальна поведінка», Джінет Сорлі мала право тричі на тиждень з восьмої до дев'ятої ранку перебувати в загальній вітальні. Насправді це означало: від восьмої до восьмої п'ятдесяти п'яти, оскільки о дев'ятій починалася її шестигодинна зміна у столярній майстерні. Там вона проводила час, вдихаючи лак крізь тоненьку марлеву маску й виготовляючи ніжки для стільців. І заробляла три долари за годину. Гроші йшли на рахунок, з якого їй буде сплачено за чеком після звільнення (утримувані називали свої робочі рахунки «Безкоштовними парковками», як у грі «Монополія».) Самі стільці продавали в тюремній крамниці по той бік 17-го шосе. Деякі йшли по шістдесят доларів, більшість — по вісімдесят, і тюрма продавала їх багато. Джінет не знала, куди йдуть ці гроші, та й байдуже їй те було. Натомість право на користування загальною вітальнею байдужим їй не було. Кімната мала великий телевізор, настільні ігри і журнали. Стояв там також автомат з перекусками та автомат з безалкогольними напоями, який приймав тільки четвертаки, а утримувані *не мали* четвертаків, четвертаки вважалися контрабандою — глухий кут! — але принаймні можна було зазирати у вітрину. (Плюс, у визначені дні тижня загальна вітальня ставала кімнатою для відвідувачів і відвідувачі-ветерани, як от син Джінет Боббі, не забували приносити побільше четвертаків.)

Цього ранку вона сиділа поряд з Ейнджел Фіцрой, дивилася ранкову програму на 7-му каналі WTRF з Вілінга¹. Новини були звичайною жуйкою: хтось стріляв на ходу з автомобіля,

¹ WTRF-TV, Channel 7 — асоційована з національною телемережею «CBS» локальна телестанція, що базується в місті Wheeling, штат Західна Вірджинія.

пожежа на трансформаторній підстанції, жінка заарештована за напад на іншу жінку на «Монстр трак джемі»¹, в легіслату-рі штату безплідно баляндрасять про нову чоловічу в'язницю, яку збудували на місці знесеної колись під кар'єрний видо-буток вершини гори, а в ній виявилися хиби конструкції. На загальнонаціональному фронті триває облога Родака Ясно-листа. На іншому боці планети: є підозра, що тисячі людей загинули внаслідок землетрусу в Північній Кореї, а в Австра-лії лікарі повідомляють про спалах якоїсь сонної хвороби, що, як здається, вражає лише жінок.

— То, ма'ть, від мету, — сказала Ейнджел Фіцрой. Вона дзьобала знайдений в лотку автомата перекусок «Твікс». На-магалася розтягнути батончик на довше.

— Що? Спляча жінка, та ляля на «Монстр трак джемі», чи цей хлоп, що на вигляд наче ведучий реаліті-шоу?

— Та може бути все те, але я думала про лялю на «Монстр трак джемі». Я раз була на такому шоу, і там, збіса, майже всі, причі дітлахів, були або вварені, або вкурені. Хочеш батончи-ка? — Вона запропонувала Джінет залишок «Твікса» у скла-деній чашечкою долоні (на той випадок, якщо офіцер Лемплі саме зараз моніторить камеру в загальній вітальні.) — Він не такий черствий, як іноді там бувають.

— Я пас, — відмовилась Джінет.

— Я інколи бачу таке, що мені хочеться померти, — про-мовила знічев'я Ейнджел. — Або щоб усі інші померли. Глянь-но на це.

Вона показала на новий плакат між автоматом переку-сок і автоматом напоїв. На ньому було зображення піща-них дюн зі слідами ніг, що ступали кудись у невідь, схоже, що в безкінечність. Під фото містився напис: «МЕТА — ДІСТАТИСЯ ТУДИ».

¹ Monster Truck Jam — видовищні змагання перероблених для посилення ви-тривалості і руйнівної сили автомобілів-пікапів.

— Якийсь парубок дістався туди, але куди він пішов? *Де саме* та місцина? — бажала знати Ейнджел.

— Ірак? — спитала Джінет. — Можливо, він у якійсь наступній оазі.

— Не, він помер від сонячного удару. Просто лежить ота-мечки, там, де нам не видно, з вибалушеними очима і шкірою чорною, як той циліндр.

Ейнджел не усміхалася.

Вона була затятою клопотухою, ґрунтовною краянкою: до кістяка вгризливою, хрещеною в самогонному баняку краянкою. Напад — ось за що її замкнули, але Джінет здогадувалася, що Ейнджел підлягала більшості категорій у реєстрі кримінальних злочинів. Її обличчя цілком складалося з кістлявих кутів — на вигляд воно було достатньо твердим, щоби ним асфальт розбивати. Перебуваючи в Дулінгу, вона добрячий шмат часу провела у Крилі С. Попри те, що там тримали тільки дві години на день. То була оселя бешкетниць, те Крило С.

— Не думаю, щоб хтось чорнішав, навіть якщо помирає від сонячного удару в Іраку, — сказала Джінет.

Взагалі-то, це було нерозумно — не погоджуватися (хай навіть жартома) з Ейнджел, у котрої малися, як це любив називати доктор Норкросс, «проблеми з гнівом», але цього ранку Джінет прагнула ризику.

— Як на мене, це лайно собаче, — сказала Ейнджел. — Мета, яку ти й сама, ма'ть, добре знаєш, — це просто пережити цей йоб'ний день.

— Як думаєш, хто це тут приліпив? Доктор Норкросс?

Ейнджел фиркнула.

— У Норкросса більше ґлузду. Ні, це директорка Котс. *Джеєніс*. Ту любоньку пре від мотивацій. Бачила той, що в її кабінеті?

Джінет бачила — кошенья вчепилося за гілку. Дійсно: тримайся, бейбі. Більшість кицьок у цьому закладі вже позривалися зі своїх гілок. Деякі попадали й зі своїх дерев.

Тепер у новинах по телевізору показували тюремний знімок якогось втікача-арештанта.

— От чорт, — мовила Ейнджел. — Цей доводить собою, що то брехня, ніби чорний — значить красивий, хіба ні?

Джінет на це промовчала. Факт той, що їй досі подобалися парубки з підступними очима. Вона працювала над цим з допомогою доктора Норкросса, але поки що для неї не втралили привабливості чоловіки, які, судячи з їхніх облич, можуть будь-якої миті тицьнути тобі в голу спину дротяною кописткою для сколочування крему, коли ти миєшся в душі.

— Мак-Дейвід зараз в одній з отих курортних камер Норкросса в Крилі А, — сказала Ейнджел.

— Звідки ти це чула?

Кітті Мак-Дейвід — кмітлива й рішуча — була одною з тих, хто подобався Джінет. Подейкували, що на волі Кітті крутилась в якійсь серйозній банді, але справжньої підступності в ній не було, окрім тієї, що трапляється імпульсивно. В якийсь період свого минулого життя вона була завзятою різункою: мала шрами на грудях, на боках, на кульшах. А ще вона була схильна до періодичних депресій, хоча ті хтозна-які ліки, на яких тримав її доктор Норкросс, здається, з цим допомагали.

— Хочеш усіх новин, мусиш приходити сюди зрання. Я це почула від неї, — показала Ейнджел на Мору Данбартон, літню довірену, яка мала довічний термін. Мора якраз діставала зі свого візка журнали і розкладала їх на столах, роблячи це з безмежною точністю й акуратністю. Сиве волосся стирчало навкруг її голови прозорим ореолом. Ноги облягали товсті компресійні панчохи кольору цукрової вати.

— Моро! — погукала Джінет, проте стиха. Кричати в загальній вітальні було строго *verboten*¹, окрім як дітям у дні відвідин та утримуваням під час щомісячних вечорниць. — Підійди-но сюди, подружко!

¹ Заборонено (нім..)

Мора неспішно покотила до них свій візок.

— Маю номер «Сімнадцятки»¹, — сказала вона. — Комусь із вас цікаво?

— Мене не цікавило й коли мені було сімнадцять, — відповіла Джінет. — Що там з Кітті?

— Півночі кричала, — почала Мора. — Дивно, що ви не чули. Вони її витягли з камери, щось укололи і перевели до А. Зараз спить.

— Щось кричала? — запитала Ейнджел. — Чи просто кричала?

— Кричала про чорну королеву. Що вона сьогодні вже буде тут.

— Із концертом приїздить Аріта? — перепитала Ейнджел. — Це єдина чорна королева, яку я знаю².

Мора на це не звернула уваги. Вона роздивлялася синьо-оку білявку на обкладинці журналу.

— Точно ніхто з вас не хоче «Сімнадцятки»? Тут є гарні вечірні сукні.

— Я не одягну на себе жодної з таких суконь, поки в мене не буде тіари, — сказала Ейнджел і розсміялася.

— А доктор Норкросс дивився Кітті? — спитала Джінет.

— Поки ще ні, — сказала Мора. — У мене була колись вечірня сукня. Така собі гарна, блакитна, пишна. Мій чоловік пропалив у ній праскою дірку. Випадково. Він намагався мені допомогти. Але ж ніхто його не навчав прасувати. Більшість чоловіків не вміють. І він уже ніколи не навчиться, це точно.

На це ніхто не відгукнувся. Те, що Мора Данбартон зробила зі своїм чоловіком і двома дітьми, було добре відомо. Це трапилося тридцять років тому, але деякі злочини неможливо забути.

¹ «Seventeen» — заснований 1944 року модний журнал для 13—19-річних дівчат.

² Aretha Franklin (нар. 1942 р.) — чорна співачка, яка з 1960-х тримає неофіційний титул «королеви музики соул».

7

Років за три чи чотири до цього, а може, п'ять чи шість — нульові таким прожогом майнули повз неї, що орієнтири були туманними — на парковці поза «Кеймартом»¹ у Північній Кароліні один чоловік сказав Тіффані Джонс, що вона нашукує собі лиха. Хоч якими мутними не були останні півтора десятиліття, цей момент запав їй у пам'ять. Чайки верещали, вихоплюючи щось зі сміття навкруг вантажної платформи «Кеймарта». Мжичка мережила вікна машини, в якій вона сиділа, джипа, що належав тому чоловіку, який сказав, що вона нашукує собі лиха. Той чоловік був магазинним охоронцем. Вона щойно в нього відсмоктала.

Так вийшло, що він схопив її, кола вона цупила дезодорант. Ті *quid pro quo*², щодо яких вони домовилися, були простими й недивними: вона робить йому оральний секс, він її відпускає. Такий м'ясовитий сучий син. То виявилася ще та операція, дістатися до його члена попід кермом машини, відшукати його десь між черевом та стегнами. Але Тіффані вже всякого-різного робила, і це було такою дрібницею, порівняно з тим, що не потрапляло навіть у довгий список — окрім того, що він сказав.

— Такий облом для тебе, еге ж?

Співчутлива гримаса розповзлася по його обличчю, коли він горзався на сидінні, намагаючись підтягнути свої яскраво-червоні пластмасові бігові труси, мабуть, єдині, які він зумів знайти на свій свинячий розмір.

— Знаєш, ти нашукуєш собі лиха, коли опиняєшся в такій ситуації як оце тут, де ти мушиш догоджати комусь отакому, як оце я.

До цього моменту Тіффані вважала samozрозумілим, що кривдники — такі люди, як її кузен Трумен — мусять діяти

¹ «KMart» — заснована 1899 року мережа великих універмагів.

² «Quid pro quo» (лат.) — послуга за послугу.

безтямно. А якщо ні, як би вони могли виживати? Як хтось може збиткуватися з людини чи її принижувати, якщо він цілком усвідомлює, що робить? Ну от, з'ясувалося, що хтось і так може — є люди, як оцей кабан-охоронець. Воно стало справжнім шоком, це усвідомлення, яке так багато прояснило у всьому її гівнянім житті. Тіффані не вірилося, що вона коли-небудь зможе через це переступити.

Три чи чотири нетлі вовтузилися всередині кулястого плафона над столом. Лампочка в ньому перегоріла. Це не мало значення: трейлер запруджувало світло ранку. Нетлі билися й тріпоталися, мерехтіли їхні маленькі тіні. Як вони туди потрапили? І, до речі, як вони потрапили *сюди*? На якийсь час, після доволі скрутного періоду пізнього підліткового віку, Тіффані вдалося стабілізувати своє життя. У 2006-му вона обслуговувала столики в одному бістро і заробляла добрі чайові. Мала двокімнатну квартиру в Шарлотсвіллі й вирощувала конопельки на балконі. Тож, як для дівчини, виключеної зі старшої школи, жила вона цілком добре. По вікендах любила орендувати великого гнідого коня на ім'я Молін, який мав ласкавий норів та легку ходу, і кататися верхи по Шенандоа¹. А тепер вона в трейлері у якихось Східних Кізяках серед Аппалачії і більше не нашкує собі лиха; вона вже його має. Щоправда, це лихо, як то кажуть, на ватяній підбивці. Не терзає так, як зазвичай очікуєш від лиха, що, либонь, і є в цьому найгіршим, бо ховаєшся отак у самісінькій глибині, в западні найостаннішого ряду самої себе, де не можеш навіть...

Тіффані почула, як щось гупнуло, і враз опинилася на підлозі. Занило стегно в тому місці, де вона вдарилася ним об кут стола.

З сигаретою, що звисала з його губи, згори на неї зирив Трумен.

¹ Shenandoah — національний парк (площа 806 кв. км) уздовж однойменної річки в межах гір'ї Блакитного хребта, неподалік міста Шарлотсвілл, штат Вірджинія.

— Злізай з небес на землю, сласна шльондро.

На ньому були ковбойські чоботи та боксерські труси, і більш нічого. Тіло він мав туге — грудна клітка немов пластиком у упаковкою обтягнута.

— Злізай з небес на землю, сласна шльондро, — повторив він і сплеснув долонями в неї перед обличчям, наче вона якась неслухняна собака. — Ти що, не чуєш? У двері хтось стукає.

Тру був таким мудаком, що в тому закутку душі Тіффані, де вона ще лишалась живою — в тому закутку, де вона досі інколи відчувала потребу розчесати собі волосся або зателефонувати тій жінці, Ілейн, із клініки «Планованого батьківства»¹, яка хотіла, щоб вона погодилася записатися в чергу на детоксикацію — розглядала його з мало не науковим захватом. Тру являв собою стандарт мудака. Тіффані часто питала себе: «Отой-то більший мудак за Трумена?» Мало хто міг з ним зрівнятися — наразі, фактично, офіційно тільки Доналд Трамп та ще якісь канібали. Список Труменових злодіянь був довгим. Хлопчиком він засовував собі палець в гузно, а потім штрикав ним у ніздрі меншим дітям. Пізніше почав обкрадати свою матір, відносив у ломбард її прикраси та старовинні цінні речі. Він присадив Тіффані на мет того дня, коли ненадовго заїхав до неї в гості, у ту її гарну квартиру в Шарлотсвіллі. В його розумінні добрий жарт — це ткнути її сплячу в голе плече розкуреною сигаретою. Трумен був гвалтівником, але ні разу за це не сидів. Деякі мудаки просто вкрай везучі. Обличчя він мав нерівномірно заросле золотаворудою бородою, і очі з велетенськими зіницями, але того глумливого, безсовісного хлопчака, яким він завжди залишався, виказувала випнута вперед щелепа.

— Очуньой, сласна шльондро, прийди до тямі.

— Що? — спромоглася перепитати Тіффані.

¹ «Planned Parenthood» — заснована 1916 року неприбуткова організація, яка здійснює охорону репродуктивних прав і пропагує свідоме батьківство, утримуючи понад 650 клінік.

— Кажу ж тобі: піди, відчини двері! Господи Ісусе!

Трумен замахнувся ніби для удару, і Тіффані прикрила руками собі голову, зморгуючи сльози.

— Пішов ти нахер, — промовила вона мляво. Сподіваючись, що її не чує доктор Флікінджер. Той сидів у туалеті. Тіффані подобався цей доктор. Такий дивак. Завжди звертається до неї «мадам» і підморгує, даючи зрозуміти, що не глузує.

— Ти — беззуба, глуха, сласна шльондра, — оголосив Трумен, попри той факт, що й сам потребував косметичних стоматологічних операцій.

Зі спальні в трейлері вийшов друг Трумена, сів за розкладний стіл і проказав: «Сласна шльондра дзвонить додому»¹. І сам захихотів від власного жарту, танцюючи джигу ліктями. Тіффані не запам'ятала його імені, але сподівалася, що його мати надзвичайно пишається своїм сином, у котрого на борлаку було витатуйовано какунца з «Південного парку»².

Стук у двері. Цього разу Тіффані дійсно його почула — впевнений подвійний стукіт.

— Забудь. Не варто було тебе турбувати, Тіфф. Сиди, де сидиш, на своїй тупій сраці.

Трумен рвонув двері навстіж.

Там стояла якась жінка в Труменовій картатій сорочці, під якою виднілися довгі, оливкового тону ноги.

— Що таке? — запитав у неї Трумен. — Чого тобі треба? Голос, що прозвучав йому у відповідь, був слабенький:

— Вітаю, чоловіче.

Зі свого місця за столом гукнув Труменів друг:

— Ти Пані Ейвон³, чи що?

¹ «Phone home» — популярна ідіома, що означає розгублену людину.

² Містер Генкі, Різдяний Какунець — персонаж у формі кавалку лайна з дев'ятого епізоду першого сезону анімаційного серіалу для дорослих «Південний парк».

³ Avon Ladies — спеціально треновані агентки косметичної компанії «Avon», які відвідують офіси й приватні помешкання, пропонуючи фірмовий товар.

— Послухай, любонько, — промовив до неї Трумен, — прошу до хати, можеш зайти, але, як мені здається, цю сорочку я мушу отримати взад.

Друг Трумена на це вибухнув сміхом:

— Неймовірно! Тру, в тебе день народження, тобто, чи що?

Тіффані почула з ванної звук змиву унітаза. Доктор Флікінджер закінчив свою справу.

Жінка в дверях скинула руку і вхопила Трумена за горло. Той видав негучний хрип; сигарета випала з його рота. Він сіпнувся і втопив пальці в зап'ястя візитерки. Тіффані побачила, як під тиском на руці в неї побіліла шкіра, але жінка не відпускала.

У Трумена на вилицях виступили червоні плями. Із зарубок, які його нігті проробили на зап'ясті жінки, вже струмніла кров. Але вона все одно не відпускала. Хрипи стихлились до посвистування. Вільна рука Трумена знайшла держак Буї-ножа¹, заткнутого в нього за поясом, і висмикнула його.

Жінка вступила в кімнату й іншою рукою перехопила за передпліччя — вже в русі для удару — руку Трумена з ножем. Потаскавши Трумена задки, вона вгатила ним у протилежну стіну трейлера. Це трапилося так швидко, що Тіффані не встигла углядіти обличчя незнайомки, тільки завісу її кошлатого волосся до плечей, яке було таким темним, що, здавалося, має якийсь зеленкуватий відтінок.

— Тпру, тпру, тпру! — загукав Труменів друг, налапуючи пістолет під пачкою паперових рушників і підхоплюючись зі свого стільця.

Червоні плями на щоках Трумена розповзлися пурпуровими хмарами. Він видавав звуки, як ото кросівки попискують на паркетній підлозі, його гримаса зсунулася в маску печального клоуна. Очі підкотилися. Тіффані побачила, як

¹ Bowie-knife — різновид мисливського ножа, створеного на початку XIX сторіччя для Джима Буї, який пізніше уславився як герой Техаської революції.

відбивається серцевий пульс на напруженій шкірі лівіше його груднини. Силу ця жінка мала шалену.

— Тру! — знову гукнув Труменів друг, коли жінка буцнула Тру головою.

Ніс Трумена тріснув зі звуком петарди.

Цівка крові бризнула по стелі, кілька крапель плеснуло на плафон світильника. Нетлі там немов сказилися, б'ючись у скло з такими звуками, наче хтось колотив у бокалі кубики льоду.

Коли очі Тіффані знову сковзнули вниз, вона побачила, як жінка швиргнула тіло Трумена в бік столу. Друг Трумена стояв, націливши пістолет. Трейлер стрясло грюком кам'яної кулі для боулінгу. На лобі Трумена з'явилось щось схоже на химерної форми деталь складанки-головоломки. Ніби уривок хустинки прикрив йому око — це повиснув зчесаний шматок шкіри з частиною брови. Кров залила перекошений Труменів рот й потекла вниз по підборіддю. Той уривок шкіри з бровою ляпнувся йому на щоку. Тіффані згадалися ті схожі на швабри губки в автомийці, що протирають лобове скло.

Другий постріл вигриз діру в плечі Трумена, обличчя Тіффані затуманилось кров'ю, а та жінка пожбурила Труменів труп у друга Трумена. Стіл розвалився під вагою трьох тіл. Тіффані не була здатна почути власного крику.

Час стрибнув.

Тіффані віднайшла себе в кутку комірчини, по саме підборіддя її було накрито чиймсь дощовиком. Якесь глухе ритмічне гупання змушувало трейлер хитатися на його підпірках. Тіффані відкинуло на роки назад, до згадки про кухню того бістро в Шарлотсвіллі, де кухар відбивав обушком телятину. Це гупання було схожим на те, тільки набагато-багато важчим. Почувся тріск роздирання металу й пластику, і по тому гупання припинилося. Трейлер перестав хитатися.

Двері комірчини струсонув стукіт.

— Ти в порядку? — це питалася та жінка.

— Іди геть! — провила Тіффані.

— Той, що у ванній, утік крізь вікно. Не думаю, що тобі варто за нього хвилюватися.

— Що ти зробила? — рюмсала Тіффані. На ній була кров Трумена, і вона не хотіла помирати.

Жінка відповіла не зразу. Та й не було потреби. Тіффані сама бачила, що вона робила, чи то — достатньо встигла побачити. Й достатньо почути.

— Тобі тепер треба відпочити, — сказала жінка. — Просто відпочити.

За кілька секунд Тіффані здалося — крізь часткову глухоту, яку залишили звуки стрільби — наче вона почула грук затріснутих вхідних дверей.

Зіщулившись під тим плащем, вона йойкала, промовляючи ім'я Трумена.

Він навчав, як курити наркоти: «Роби маленькі затяжки, — приказував він, — тобі покращає». Який брехун. Яким сучим сином він був, яким монстром. То чому ж вона тепер за ним плаче? Але вона не була в змозі припинити. Хотіла б, але не могла.

8

Пані Ейвон, котра не була Пані Ейвон, вирушила від трейлера назад до метамфетамінової лабораторії. Запах пропану з кожним кроком дужчав, поки все повітря не просякло ним. Позаду неї залишалися відбитки, білі, маленькі, делікатні сліди, що з'являлися нізвідки, ніби створені з пуху ваточника. Поділ позиченої сорочки тріпотів навкруг її довгих стегон.

Перед сараєм вона вихопила з куца якийсь застряглий там аркуш. Згори на ньому великими синіми літерами повідомлялося: «УСЕ В ПРОДАЖУ ЩОДНЯ!» Нижче були фотографії холодильників, як великих, так і маленьких, пральних машин, посудомийок, мікрохвильових пічок, пилосмоків, «Чортогонів

Пороху»¹, пресів для сміття, кухонних комбайнів та різного іншого. На одному фото була струнка молода жінка в джинсах, яка, з розумінням посміхаючись, дивилася вниз на свою дочку, білявочку, як її матуся. А ця маленька гарнюня тримала в руках пластмасову ляльку-немовля і посміхалась до ляльки. Були там також великі телевізори, на екранах яких чоловіки грали у футбол і в бейсбол, були чоловіки в гоночних машинах, були солідні грилі, поряд з якими стояли чоловіки з велетенськими виделками й велетенськими щипцями-лопатками. Хоча там і не проказували цього прямо й відверто, ідея рекламного буклету була очевидна: жінки працюють, упорядковуючи гніздечко, а чоловіки тим часом смажать здобич.

Євка згорнула рекламний буклет у трубку і почала клацати під її кінцем пальцями лівої руки. З кожним клацанням спалахувала іскра. Від третьої папір зайнявся. Євка теж уміла підсмажувати. Піднявши трубку вгору, щоб подивитися, чи добре горить, вона закинула її до сараю. І вирушила геть швидким кроком, навпростець через ліс, у напрямку 42-го шосе, відомого місцевим під назвою Головатий пагорб.

— Клопітний день, — сказала вона нетлям, які знову кружляли навкруг неї. — Клопітний, клопітний день.

Коли сарай вибухнув, вона не озирнулася, і не поморщилася, коли шмат рифленої сталі шугнув у неї над головою.

РОЗДІЛ 2

1

Шерифська управа округу Дулінг перебувала в дрімоті ранкового сонця. Три камери для затриманих стояли порожніми,

¹ «Dirt Devil» — бренд заснованої 1905 року компанії, яка випускає високоякісні пилосмоки та іншу техніку для прибирання приміщень.

ґратовані двері — навстіж, підлоги свіжовимиті і пахнуть дезінфектантом. Єдина кімната для допитів так само порожня, як і кабінет Лайли Норкросс. Над усім приміщенням панувала єдина Лінні Марс, диспетчерка. Позаду її стола висів плакат з якимсь вишкіреним, наглянсованим джигуном у помаранчевому трико з гантелями в руках. «ВОНИ НІКОЛИ НЕ БЕРУТЬ ВИХІДНОГО — ОТЖЕ, Й ТОБІ НЕ ВАРТО!» — радив плакат.

Лінні мала звичку ігнорувати цю добру пораду. Після короткого флірту з аеробікою у Християнській асоціації молодих жінок вона більше не займалася фізичними вправами, що не заважало їй пишатися власною зовнішністю. Зараз вона заглибилася в статтю в «*Марі Клер*» про правильний метод фарбування очей. Для отримання стабільної лінії треба впертися мізинцем собі у вилицю. Це надасть кращий контроль і убезпечить від раптових посмикувань. У статті пропонували починати посередині і рухатися до зовнішнього кута ока, а потім, почавши від носа, завершити картину. Тонка лінія — на день; ширша, драматичніша — для важливого вечора, для побачення з тим парубком, що, як ти сподіваєшся...

Задзвонив телефон. Не звичайний, а той, що з червоною смугою на слухавці. Лінні поклала журнал на стіл (нагадуючи собі, що треба буде зайти в «Райт Ейд»¹ і купити «Лореаль опак») і підняла слухавку. Минуло вже п'ять років, як вона потрапила в диспетчерки, тож о цій порі ранку це мусила бути або кішка на дереві, або загублений собака, або якась кухонна халепа, або — вона сподівалася, що ні — інцидент із немовлям, яке задихнулося. Пригоди із залученням зброї майже завжди траплялися після заходу сонця й зазвичай у «Рипливому колесі».

¹ «Rite Aid» («Правильна допомога») — заснована 1962 року мережа аптек, найбільша на Східному узбережжі США.

— 911, яка у вас проблема?

— Пані Ейвон убила Тру! — прокричав жіночий голос. — Вона убила Тру і друга Тру! Я не знаю, як його звать, але вона реально проломила його головою нахер к-херам стіну! Якщо я там знову те побачу, я осліпну!

— Мем, усі дзвінки на 911 записуються, — сказала Лінні, — і ми не схвалюємо таких жартів.

— Я не жартую! Хто жартує? Якась невідома курва просто прийшла сюди і вбила Тру! Тру й іншого хлопця! Тут кров в'увсюди!

Коли цей белькіт почався з Пані Ейвон, Лінні на дев'яносто відсотків була певна, що це або розіграш, або наркоглюки; тепер вона на вісімдесят відсотків була впевнена, що йдеться про реальну подію. Ця жінка шварґотіла так затято, що її було важко зрозуміти, а байрачний акцент був грузьким, як болото. Якби Лінні не була сама родом із Тхорячого Перепуття в окрузі Кенова¹, подумала б, що її абонентка балакає якоюсь іноземною мовою.

— Назвіть своє ім'я, мем?

— Тіффані Джонс, та до чо'ту'я! Це вони тут мертві, і я не знаю, чому вона залишила мене живою, а якщо вона повернеться?

Лінні нахилилась уперед, читаючи робочий графік: хто сьогодні на службі, хто патрулює. В офісі шерифа малося тільки дев'ять машин, і одна-дві майже завжди — на ремонті. Округ Дулінг був найменшим округом у штаті, далєбі не найбільшим; цю сумнівну честь мав сусідній округ Мак-Давелл, що губився в глушині.

— Я не бачу в себе на екрані номера вашого телефону.

— Звісно, що не бачите. Це палений разовий мобільник Тру. Він щось таке робить з ними. Він... — далі пауза, якісь тріск, потім голос Тіффані Джонс віддалено й тонко завере-

¹ Kanawha — округ у штаті Західна Вірджинія.

щав: — Ох, Господи! Це ж лабораторія щойно вибухнула! Нащо вона це робить? Ох, Господи, ох, мій Господи, ох...

Лінні почала було питати, про що це таке вона говорить, але почула якесь розкотисте «бум». Звук був не те щоб гучним, від нього не задрижали вікна, але це було таки «бум», авжеж. Немов якийсь реактивний літак з Ленглі¹ пробив звуковий бар'єр над Вірджинією.

З якою швидкістю летить звук? — загадалася вона. Хіба ми не вчили це на уроках фізики? Але її старша школа й фізика були так давно. Майже в іншому житті.

— Тіффані? Тіффані Джонс? Ви мене чуєте?

— Посилайте когось сюди, поки ліс вогнем не зайнявся! — Тіффані прокричала це так голосно, що Лінні аж слухавку подалі від вуха прибрала. — Самі, збіса, носом понюхайте, звідки тхне! Подивіться, де дим! Його вже понесло вгору! Де Головатий пагорб, поза Перевозом і лісопильнею.

— А та жінка, та, яку ви називаєте Пані Ейвон...

Тіффані зареготала крізь свої ридання:

— Ох, та ваші копи, як її побачать, враз пізнають. Вона там вся у крові Трумена Мейвезера.

— Ви можете сказати мені вашу ад...

— У трейлера нема жодної адреси! Тру не приносять пошту! Заткни свою ротяку та пришли вже сюди когось!

На цьому Тіффані пропала.

Перетнувши порожню центральну кімнату, Лінні вийшла на ранкове сонце. Декілька людей, прикриваючи долонями очі, стояли на хідниках Головної вулиці і дивилися на схід. В тому напрямку, либонь на відстані миль трьох, здіймався чорний дим. Гарно й прямо, не розходився смугами, дякувати Богу вже за це. Саме так, це десь біля Адамсової лісопильні, місця, яке вона добре знала, спершу з поїздок туди на пікапі з батьком,

¹ Langley — містечко неподалік Вашингтона, де міститься штаб-квартира ЦРУ та інших урядових організацій.

а потім з поїздок туди на пікапі зі своїм чоловіком. Чоловікам притаманні різноманітні дивні пристрасті. Здається, лісопильні також належать до них, дещо випереджаючи монстр-траки, але значно відстаючи від виставок-ярмарків зброї.

— Що там у нас? — гукнув, стоячи перед своїм офісом по той бік вулиці, Дрю Т. Баррі з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”».

Лінні буквально бачила колонки цифр страхових виплат, які перебігали в очах Дрю Т. Баррі. Нічого йому не відповівши, вона знову зайшла в офіс, щоби найперше подзвонити до пожежної частини (де телефони, як вона здогадувалася, вже мусять дзеленчати), потім Террі Кумсу і Роджеру Елевю в Четвертому Патрулі, а після цього вже шефіні. Яка, мабуть, ще спить після того, як минулого вечора сказала, що почувається хворою.

2

Але Лайла Норкросс не спала.

У якомусь журналі вона колись читала, ймовірно, у почекальній перед очисткою зубів чи перевіркою зору, що пересічній людині, щоб заснути, потрібно від п'ятнадцяти до тридцяти хвилин. Утім, там було зауваження, якого Лайла навряд чи потребувала: людина мусить бути в спокійному умонастрої, а вона перебувала наразі не в тому настрої. По-перше, вона досі лишалась одягненою, хоча вже розчепила зіпер на штанях і розстєбнула гудзики на брунатній форменій сорочці. І ще зняла з себе службовий ремінь. Вона почувалася винуватою. Лайла не звикла брехати своєму чоловіку в дрібницях і ніколи до цього ранку не брехала йому в дійсно серйозних речах.

«Аварія на Гостинно-Гірській дорозі, — написала вона йому есемес. — Не намагайся додзвонитися, нам треба розчищати весь цей безлад». А сьогодні вранці ще й додала трохи правдоподібності, котра мучила її тепер, мов якась колючка: *«Котячий пісок по всьому шосе! Знадобився бульдозер!»* Але розповідь про такого роду подію мусила б з'явитися в Дулінгський щотижневій

газеті, хіба не так? Тільки Клінт її ніколи не читає, тому з цим, мабуть, буде все гаразд. Але ж і люди мусили б говорити про таку кумедну пригоду, а вони мовчатимуть, і його це здивує...

«Він хоче, щоб його викрили», — сказала вона якось Клінту, коли вони дивилися на «Ейч-Бі-О»¹ один документальний фільм — «Бузувір», так він називався, — про багатого й ексцентричного серійного вбивцю на ім'я Роберт Дерст². Це було на початку другої з шести серій. «Він ніколи б не погодився розмовляти з документалістами, якби цього не хотів». І, будьте певні, зараз Роберт Дерст знову сидить у в'язниці. Постає питання — а вона хоче, щоб її викрили?

Якщо ні, навіщо вона взагалі надсилала йому есемески? В той момент вона себе запевняла: якщо він їй подзвонить, то почує всі ті звуки в спортзалі Коглинської старшої школи — азартні вигуки глядачів, черготіння кросівок по дерев'яній підлозі, ревіння ріжка — і, природно, запитає, де вона і що там робить. Але ж можна було перемкнути його дзвінки на голосову пошту, так? І передзвонити потім самій.

«Я про це не подумала, — запевняла вона себе. — Я була знервована і збентежена».

Справді так, чи вона собі бреше? Цього ранку вона схилалася до другого. До того, що це складне павутиння вона сплітала навмисне. Що їй хотілося, щоб Клінт змусив її зізнатися, щоб це він потягнув за ту нитку, яка все розплутає.

Набігла думка, і то сумна, що попри всі довгі роки її праці в правоохоронній системі, значно кращим кримінальником виявився її чоловік, психіатр. Клінт знав, як берегти таємницю.

Лайла почувалася так, ніби дізналася, що в її домі існує ще один поверх. Цілком випадково натисла якусь потерту пляму

¹ «НВО» — заснований 1972 року кабельно-супутниковий телеканал, який дивляться понад 170 млн підписників у 15 країнах.

² «The Jinx» (2015) — документальний мінісеріал про заможного нью-йоркського плейбоя, якого звинувачують у вбивстві дружини, його подружки-письменниці, сусіда, погрозах членам своєї ж родини та інших злочинах (суд досі триває.)

на стіні й відкрилися невідомі сходи. Там, у секретному коридорі, був гачок і на тому гачку висів Клінтів піджак. Шок був важкий, біль ще гірший, але ні те, ні інше не до порівняння з соромом: як вона не збагнула цього раніше? А щойно дізналася, щойно прокинулася в реальності свого життя, як вона зможе прожити далі бодай секунду, не викрикнувши всього цього вголос? Якщо відкриття того, що твій чоловік, людина, з якою ти щодня балакала протягом п'ятнадцяти років, батько твого сина... має десь дочку, про яку він ніколи не заїкався — якщо це не привід для крику, для виття до болю в горлі, для голосіння з люті й образи, то що інше? Натомість вона побажала йому гарного дня і лягла.

Втома нарешті почала опановувати Лайлу й розгладжувати її відчай. Нарешті вона попускалася, і це було добре. Все здаватиметься простішим після п'яти-шести годин сну; вона почуватиметься тверезіше; буде здатна поговорити з ним; і, можливо, Клінт допоможе їй зрозуміти. Це ж його робота, хіба не так? Логічно розв'язувати плутанки життя. Ну, а в неї є для нього ще та плутанка! Котячий пісок по всій дорозі. Котяче лайно в секретному коридорі, котячий пісок *та* котяче лайно на баскетбольному корті, де дівчина на ім'я Шейла, припавши плечем¹, змусила захисницю відсахнутися, а потім рвонула далі і вкинула м'яч у кільце.

По щоці скотилася сльоза, і Лайла зітхнула, близька до втрати сну.

Щось лоскотало їй обличчя, ніби окрема волосина чи якась нитка, що висмикнулася з пошивки. Вона змахнула ту заваду й зісковзнула трішки глибше до справжнього сну, і вже його майже досягла, коли засурмив її телефон на службовому ремені, кинутому поперек кипарисової скрині біля підніжжя ліжка.

¹ Drop the shoulder — ризиковий фінт в баскетболі, який за певних обставин тягне за собою персональний фол для гравця.

Вона розплющила очі і зринула в сидячу позицію. Та нитка чи волосина, чи хтозна що воно там, лоскотало їй щоку; вона її відкинула. Якщо це ти, Клінте...

Вона взяла телефон, подивилася на екран. Не Клінт. Єдине слово: БАЗА. Годинник показує 7:57 ранку. Лайла натисла «ПРИЙНЯТИ».

— Шерифе? Лайло? Ви вже прокинулися?

— Ні, Лінні, це все сон.

— Я думаю, в нас велика проблема.

Лінні була лаконічною і професійною. Лайла її за це високо цінувала, але знову в її голос проліз той акцент, не «я думаю, в нас велика проблема», а «*йа диму*», що означало — Лінні стривожена, а отже, справа серйозна. Лайла дужче витріщила очі, наче це мусило допомогти їй швидше прочуматися.

— Заявниця телефоном повідомила про вбивства поза лісопильнею Адамса. Вона могла в цьому помилятися або збрехати чи навіть галюцинувати, але там точно стався ще той, збіса, вибух. Ви його не чули?

— Ні. Розкажи мені достеменно, що там у тебе.

— Я можу прокрутити запис...

— Просто розкажи.

Лінні розказала: нетвереза жінка, в істериці, каже про два трупи, вбивця Пані Ейвон, вибух, видно дим.

— І ти послала...

— Патруль Чотири. Террі й Роджер. Судячи з їхнього останнього виходу на зв'язок, вони менш ніж за три милі звідти.

— Гарзд. Добре.

— А ви...

— Уже їду.

Вона була вже на півдорозі до припаркованого на заїзді крузера, коли усвідомила, що на неї уважно дивиться Антон

Дубчек. М'язи грудей блищать, штани (ледь-ледь) тримаються на рангоуті тазових кісток — цей чистильник басейнів мав такий вигляд, неначе на кастингу травневого пінап-боя для календаря «Чіппендейлз»¹. Він стояв на тротуарі біля свого вена, дістаючи з машини якийсь знаряддя для чистки басейну. «Антон — басейновик» оголошував напис флорентійським курсивом на борту.

— На що це ти так роздивляєшся?

— Ранкове сяйво, — промовив Антон і подарував їй сліпучу усмішку, яка, либонь, причаровувала кожну барменку в Три-Окружжі.

Вона опустила очі й побачила, що не застєбнула і не заправила в штани свою сорочку. Простий білий бюстгальтер на Лайлі виказував значно менше, ніж кожен з ліфчиків її двох бікіні (і значно менш гламурно), але щось таке малося в чоловіків до нижньої білизни; побачить дівчину в ліфчику, і це для нього наче п'ятдесят баксів виграв по п'ятидоларовій скретч-картці в лотереї «Долари-3-Землі»². Чорти забирай, Мадонна колись собі кар'єру на цьому збудувала. Мабуть, ще до того, як народився цей Антон, усвідомила Лайла.

— І ця фраза працює, Антоне? — застібаючись і заправляючись. — Досі?

Його усмішка стала ще ширшою.

— Ви б здивувались, як.

Ах, які білі зуби. Йї і не дивно.

— Якщо захочеш випити газованки, задні двері не замкнені. Замкни їх за собою, коли виходитимеш, гаразд?

— Прийнято до виконання, — віддав він хвацький салют.

— Й жодного пива. Ще зарано навіть для тебе.

¹ «Chippendales» — заснована 1979 року в Лос-Анджелесі гастрольна трупа чоловічого стриптизу, характерною ознакою акторів якої є рельєфність м'язів, а також при голому торсі білі комірці з чорними метеликами на шиях та білі манжети на зап'ястях.

² «Dollars 'N' Dirt» — місцева лотерея в штаті Західна Вірджинія.

— Десь завжди п'ята годи...¹

— Позбав мене від слів пісень, Антоне. Ніч видалася довгою, і якщо не пощастить трохи десь подрімати, в мене попереду довгий день.

— І це прийняв також. Але ж, агов, шерифе, маю погану новину: майже певен, отам у вас голландщина в'язів². Хочете, я дам вам телефон мого спеца з дерев?

— Як знаєш, дякую.

Лайлі до лампочки були ті дерева, особливо сьогодні, хоча вона змушена оцінити глибину недобрих збігів: власна брехня, замовчування Клінта, виснаженість, пожежа, трупи, а тепер ще й хворі дерева — хоча ще й дев'ятої ранку нема. Єдине, чого не вистачає: щоб Джаред зламав собі руку чи ще щось, і тоді Лайла не матиме вибору, окрім як піти до Святого Луки й прохати отця Лафферті взяти її на сповідь.

Здавши задом із заїзду, вона вирушила на схід по Тримейн-стрит, загальмувала по-каліфорнійському³ (за що, якби не була шерифом, отримала б штрафний талон), побачила там, у напрямку 17-го шосе, дим і ввімкнула свою світломузику. Сирену приборегла для тих трьох кварталів, що складали центр Дулінга. Щоб у всіх там зайнявся дух.

4

Перед світлофором навпроти старшої школи барабанив пальцями по керму Френк Гірі. Він прямував до обійстя судді Сілвера. Старий суддя подзвонив йому на мобільний,

¹ «It's Five O'Clock Somewhere» (2003) — хіт кантрі-співака Алана Джексона; в пісні обігрується популярна фраза, якою виправдовують раннє, до п'ятої вечора, пиття алкоголю.

² «Голландська хвороба в'язів» — грибок, який часто призводить до загибелі цілих популяцій дерев цієї породи.

³ California stop — коли замість повної зупинки на перехресті перед знаком «Стоп» лише пригальмовують, не припиняючи руху.

і з голосу було чутно, що той ледве стримується. Машина збила його кицьку Какао.

Одна тутешня бездомна жінка, закутана в таку кількість одяганок, що вони навіть прикривали їй ступні, перейшла дорогу перед його пікапом, штовхаючи поперед себе магазинний візок. Вона балакала сама до себе виразним, радісним голосом. Можливо, одна з її особистостей планувала сюрпризу вечірку на день народження якоїсь з інших її особистостей. Френк інколи думав: як гарно бути божевільним, не таким навіженим, яким його, либонь, вважає Ілейн, а справдешнім, таким, що «балакає-сам-із-собою-і-штовхає-магазинний-візок-завантажений-пакетами-з-моглохом-і-верхньою-половиною-чоловічого-манекена» божевільним.

Які причини можуть турбувати причинних? Безумні причини, мабуть, хоча Френк любив уявляти, що в тому божевіллі, яке він собі нафантазував, усе простіше. Вилити собі молочну кашу на голову чи вилити всю її в оцю поштову скриньку? Певне, якщо ти навіжений, це стресовий вибір. Для Френка ж стресом було щорічне скорочення Дулінгського муніципального бюджету, термін якого наближався і яке могло позбавити його роботи, і стресом було терпіти до вікендів, коли він міг побачитися зі своєю дочкою, а ще ж був стрес розуміння того, що Ілейн очікує — колись він не стерпить. Його власна дружина копає під нього, хіба це не стрес? Порівняно з цим, думав він, вирішити: молочну кашу на голову чи в поштову скриньку — це взагалі не проблема. Крупу на голову, молоко — в скриньку. Все. Проблема розв'язано.

Світло перемкнулося на зелене, і Френк завернув ліворуч, на Маллой.

5

На протилежному боці вулиці та бездомна жінка, для волонтерів у притулку Стара Ессі, а колись Ессі Вілкокс, попхала

свій візок угору коротким, трав'янистим схилом, що оточував шкільну автомобільну парковку. Досягши замощеного плато, вона спрямувала візок у бік спортивних полів і чагарнику поза ними, де в теплі місяці мала дім.

— Приспішайте, дітки! — примовляла Ессі поперед себе, немов до торохтливого вмісту магазинного візка, але насправді кажучи це своїй невидимій родині з чотирьох однакових маленьких дівчаток, які вервечкою, наче каченята, тягнулися слідом за нею. — Нам треба встигнути додому до вечері — бо інакше ми самі можемо стати вечерею! У відьми в казані!

Ессі захотіла, але дівчатка почали плакати й труситися.

— Ох, ви ж мої дрібненькі-дурненькі дитятка! — промовила вона. — Я просто жартую.

Ессі дійшла до краю парковки і попхала свій візок на футбольне поле. Дівчатка позаду неї прояснішали. Вони знали: мати ніколи не дозволить, щоб з ними щось трапилося. Гарні дітки.

6

Євка стояла між двох штабелів щойно напиляних соснових дощок у лівому кутку Адамсової лісопильні, коли повз пронісся Четвертий Патруль. Її не видно було роззявам, які скупчилися напроти головної будівлі, але видно було з шосе. Утім, патрульні не звернули на неї уваги, хоча на тілі в неї досі не було нічого, крім сорочки Трумена Мейвезера і крові Трумена Мейвезера на її обличчі та руках. Очі копів були націлені тільки на дим, що здіймався на краю геть сухого лісу.

Здвигнувшись уперед, Террі Кумс показав:

— Бачиш оту велику скелю, де аерозолем намальовано: «ТІФФАНИ ДЖОНС СМОКЧЕ»?

— Ну.

— За нею побачиш ґрунтовку. Повернеш туди.

— Ти певен? — запитав Роджер Елвей. — Здається, дим щонайменше на милю далі.

— Повір мені. Я тут бував раніше, коли ще Мейвезер вважав себе повносправним трейлерним сутенером і джентльменом, який у вільний час вирощує траву. Гадаю, він піднявся вище у цім світі.

Патруль Чотири занесло на путівці, та потім колеса вчепилися в дорогу. Роджер правив уперед на сорока, перевальцем, попри жорстку підвіску, казенна машина інколи чіпляла дном ґрунт. Високе лабуззя, яким поріс центральний бурт цієї просіки, скреготіло об ходову. Тепер вони вже відчували запах диму.

Террі вхопив мікрофон.

— Патруль Чотири Базі. Базо, це Патруль Чотири.

— Четвертий, це База, — відповіла Лінні.

— Ми будемо на місці хвилини за три, якщо Роджер не доправить нас у рівчак. — Роджер відірвав одну руку від керма на мить, достатню щоб тицьнути напарнику пальця. — Як там справи в пожежній частині?

— Вони виводять усі чотири машини, плюс виїжджає швидка. Дехто з волонтерів — також. Мусять з'явитися відразу за вами. Дивіться десь там ту Пані Ейвон.

— Пані Ейвон, ясно. Четвертий, відбій.

Террі вставив мікрофона в держак, якраз коли їхній крузер підстрибнув, опинившись на мить у повітрі. Роджер юзом зупинив машину. Дорога попереду була захаращена уламками рифленої покрівлі, розірваних газових балонів, пластикових каністр, шматками паперу — дещо з того ще тліло. Він помітив якесь чорно-біле кружальце, схоже на регулятор пічки.

Одна стіна сараю відвалилася, прихилившись до сухого дерева, яке палало, наче смолоскип. Також горіли найближчі до тилу сараю сосни. Так само — й куці край дороги.

Рвонувши кришку багажника, Роджер вхопив вогнегасника і почав поливати білою піною підлісок. Террі дістав

протипожежне полотно і почав ляпати ним по палаючих уламках на дорозі. Скоро тут будуть пожежники, головне зараз — не дати поширитися вогню.

Із вогнегасником в руках підбіг Роджер.

— У мене вже порожньо, а те, що ти робиш, — до сраки. Може, вшиваймося звідси, поки нас не облягло ззаду, як думаєш?

— Я думаю, це чудова ідея. Ану погляньмо, що там в *шале* Мейвезера.

Піт бісеринами скочувався з чола Роджера і зблискував у рідкому волоссі його блідо-жовтої стрижки «під їжачка». Він глянув скося:

— У якому ще *желе*?

Террі подобався його напарник, загалом так, але він не хотів би мати його в своїй команді з квіз-боулу в «Рипливому колесі»¹ по середках.

— Вези, не переймайся.

Роджер стрибнув за кермо. Террі сковзнув на пасажирське сидіння. За сорок ярдів позаду них з-за повороту, похитуючись, виїхала одна з Дулінгських пожежних машин, її високі борти дряпали гілки дерев, які товпилися вздовж дороги. Террі помахав пожежникам, а потім відімкнув сховану під панеллю рушницю.

Вони прибули на галявину, де стояв на домкратах трейлер, химерно пофарбований під бірюзову акваріумну ринь. Сходи — бетонні блоки. Поряд стояв поїдений іржею «Ф-150»² з парою спущених коліс. Якесь жінка щулилася в його задніх дверях, мишасто-брунатне волосся затуляло її обличчя. Вона була одягнена в джинси і гальтер-топ³. Більшу частину її

¹ Quiz Bowl — від початку 1950-х популярна серед американських школярів і студентів інтелектуальна гра, з якої пізніше в СРСР було скопійовано телевікторину «Що? Де? Коли?».

² «F-150» — найпоширеніший пікап у США, різноманітні модифікації якого випускають з 1948 року.

³ Halter top — жіночий топ, який прикриває груди й (інколи) живіт, залишаючи спину голою.

видимої шкіри прикрашало татуювання. Террі зміг прочитати слово **LOVE**, що збігало донизу по її правому передпліччю. Її босі ступні геть закаляні гряззю. Була вона миршавою до межі виснаження.

— Террі... — задихнувся повітрям Роджер і видав якийсь близький до відрижки горловий звук. — Ондечки.

Те, що побачив Террі, нагадало йому гру, якою він ще хлопчаком розважався на окружнім ярмарку. Якийсь чоловік виставляв голову крізь діру у вирізаній з картону фігурі Попая¹, і всього за дайм² в нього можна було кинути три пластикових пакетики з фарбованою водою. От тільки під головою, що стирчала зі стіни трейлера, була не червона вода.

Неосяжна втома сповнила Террі. Все його тіло немов набрало ваги, а нутроці перетворилися на бетон. Він переживав подібне й раніше, здебільшого на місцях важких автомобільних аварій, і знав, що це відчуття минуще, але поки воно триває, це пекельно нестерпно. В такі моменти, коли дивишся на дитину, все ще пристебнуту в своєму автокрісельці, але все її тіло роздерте, наче мішок з білизною перед пранням... або, як от тепер, — на голову, що стирчить зі стіни трейлера, шкіра зі щік зідрана катастрофічним проломленням... загадуєшся — навіщо взагалі було створено цей світ. Добрих пригод завжди нестача, натомість всіякого паскудства — аж чортам тісно.

Жінка, що сиділа в дверях пікапа, підвела голову. Обличчя мала бліде, очі обведені темними колами. Вона простягнула до них руки, та зразу ж знову впустила їх собі на стегна, наче вони були занадто важкими, просто заважкими. Террі її знав — одна з дівчат Тру Мейвезера до того, як він цілком занурився в мет-бізнес. Можливо, вона досі лишалася тут,

¹ «Popeye the Sailor» — моряк Попай, герой серії мультфільмів за мотивами однойменного коміксу.

² Dime — монета 10 центів.

тому що її було підвищено до рівня квазі-подружки — якщо це можна назвати підвищенням.

Він вибрався з крузера. Дівчина зісковзнула зі свого сиділа і впала б на коліна, якби Террі не підхопив її за поперек. Тіло під його пальцями було крижаним, і він відчував у ньому кожну кісточку. Тепер, зблизька, він побачив, що деякі з її тату — то насправді синці. Вона вчепилася в нього й почала плакати.

— Ну, заспокойся, — примовляв Террі. — Ну, заспокойся, дівчино. З тобою все гаразд. Що тут трапилося, все уже скінчилося.

За інших обставин єдину особу, що вижила, він вважав би головною підозрюваною, а всі ті нісенітниці про якусь Пані Ейвон — повним лайном, але цей мішок кісток в його руках ніколи б не пробив стіну трейлера головою отого парубка. Террі не знав, скільки часу ця дівчина преться на товарі Трумена, але в її теперішньому стані, подумав він, навіть для того, щоб просто висякатися, їй потрібні колосальні зусилля.

Підплив Роджер з дивно життєрадісним виразом обличчя.

— Це ви телефонували, мем?

— Так...

Роджер дістав свій блокнот.

— Ваше ім'я?

— Це Тіффані Джонс, — сказав Террі. — Так же, еге ж, Тіфф?

— Ну. Я бачила вас раніше, сер. Коли я того разу приїхала забирати Тру з тюрми. Ви були тоді добрий. Я пам'ятаю.

— А цей парубок? Він хто? — махнув блокнотом Роджер на вистроmlену голову — такий недбалий жест, наче він показав на якусь цікавину серед місцевого краєвиду, а не на вмертвлену людську особистість. Ця його байдужість була лячною... і Террі заздрив їй. Якби він міг призвичаїтися до таких видовищ так само легко, як Роджер, подумалося йому, він був би щасливішою людиною й, можливо, кращим поліціантом.

— Не знаю, — сказала Тіффані. — Він був просто другом Трума. Чи, може, кузеном. Він приїхав з Арканзасу минулого тижня. Чи, може, позаминулого.

Там, на дорозі, гукали пожежники й лящала вода — напевне, з пожежної цистерни; міський водогін сюди не доходив. На мить Террі побачив у повітрі веселку, що спливла вгору на тлі диму, який тепер побілішав.

Террі делікатно взяв Тіффані за тоненькі, як ломачки, зап'ястя й подивився в її наліті кров'ю очі.

— А як щодо тієї жінки, котра це зробила? Ти сказала диспетчерці, що це була якась жінка.

— Друг Тру назвав її Пані Ейвон, але вона точно була не з тих.

Дрібка емоційності пробилася крізь шок Тіффані. Вона випросталася й зі страхом роззирнулась довкола.

— Вона ж пішла? Правда? Краще б її не було тут.

— Яка вона на вигляд?

Тіффані похитала головою.

— Я не пам'ятаю. Але вона вкрала сорочку Тру. Здається, попід сорочкою вона була г-гола.

Очі її безвільно зімкнулися, потім розплющились знов. Террі впізнав характерні ознаки. Спершу психологічна травма від негаданої жорстокої події, потім істеричний дзвінок на 911, а тепер посттравматичний шок. Плюс до цього ті бозна-які наркотики, що вона приймала, і скільки часу вона їх приймала. Ліфт угору, ліфт униз. На його думку, Трумен Мейвезер, Тіффані і арканзаський кузен Трумена Мейвезера зависали доби зо три.

— Тіфф, я хочу, щоб ти посиділа в крузері, поки ми з напарником тут усе роздивимося. Сідай просто тут, позаду. Відпочинь.

— Сонний час, дівуле, — підтакнув Роджер, вишкіряючись, і на якусь мить Террі відчув майже невідпорне прагнення завдати гарту його ґрунтовній сраці.

Натомість він тримав відчиненими для неї двері крузера, і це викликало ще один спомин: той лімузин, який він орендував, щоб поїхати ним на випускний з Мері Джин Стакі. Мері в рожевій сукні без бретельок, з пишними рукавами, той букетик, який він причепив їй на зап'ясток; себе у взятому напрокат смокінгу. Це було в ту золоту епоху, ще до того, як він уперше побачив білоокий труп гарної дівчини з кратером від шротового заряду в її грудях, або чоловіка, який повісився в себе на сіннику, або присаджену на мет проститутку з запалими очима, яка мала такий вигляд, ніби їй залишилося шість місяців життя.

«Я занадто старий для цієї роботи, — подумав Террі. — Треба на пенсію».

Йому було сорок п'ять.

7

Хоча Лайла насправді ще ніколи ні в кого не стріляла, було п'ять випадків, коли вона діставала свій пістолет, і один раз, коли вистрелила в повітря (і *ой-вей*, скільки через це було паперової роботи.) Як Террі й Роджер, і всі решта в її маленькому загоні лицарів у синій формі, вона розчищала людські останки після багатьох аварій на дорогах округу (зазвичай серед смороду алкоголю, який все ще висів у повітрі.) Вона ухилялася від летючих об'єктів, припиняла сімейні сварки, які дійшли до фізичного рівня, проводила СЛР¹ і накладала шини на поламані кінцівки. Якось вона зі своїми хлопцями знайшла двох дітей, які загубилися в лісі, і ще було кілька випадків, коли її обригали. Багато чого вона надивилася за свої чотирнадцять років у правоохоронних органах, але ще ніколи не бачила заляпаної кров'ю жінки, на якій нема нічого,

¹ Серцево-легенева реанімація.

крім фланелевої сорочки, жінки, котра чимчикує головною автомагістраллю округу Дулінг. Це було вперше.

Вона зі швидкістю вісімдесят миль мчала вгору Головатим пагорбом, і жінка опинилася менш ніж за сотню футів перед крузером. Вона не зробила спроби відскочити ліворуч чи праворуч, але навіть у ту крихітну мить Лайла зовсім не помітила в її очах зляканого виразу «оленятка у світлі фар», тільки спокійну споглядальність. І ще дещо: вона була красунею.

Лайла не змогла б вчасно зупинитися, навіть якби повноцінно виспалася за ніч — на швидкості вісімдесят миль — аж ніяк. Натомість вона крутнула кермо праворуч, оминувши цю жінку серед дороги на якихось кілька дюймів, та й не зовсім оминувши, по-правді; Лайла почула «*клан*» і раптом, замість дороги позаду машини, бортове люстерко показало Лайлі Лайлу.

Тим часом вона мусила впоратися з крузером Патруль Один, цією ракетою, що вже майже не корилася її управлінню. Вона збила чиюсь поштову скриньку, пославши її в політ, а сам стовпчик, перш ніж повалитись на землю, крутнувся, наче жезл мажоретки. Позаду неї клубочилась курява і Лайла відчувала, як важкий крузер бажає сковзнути до рівчака. Гальма б її не врятували, тому вона навпаки — натисла на газ, додавши швидкості; крузер дерся по правій обочині, щєбінка рикошетила від споду машини. Вона мчала якимсь диким робом, навскоси. Якщо її впіймає канава, машина піде перекидом, і шанси на те, що вона побачить Джарєда випускником старшої школи, радикально змаліють.

Лайла легенько подала кермо ліворуч: спершу машина пішла юзом, та потім вчепилася й вигуркотіла на шосе. Знову з асфальтом під колесами, Лайла різко вдарила по гальмах, ніс крузера кивнув, скид швидкості так сильно вдавив у неї ремінь безпеки, що Лайла відчула, як вирячилися її очі.

Вона зупинилася в кінці довгої подвійної колії паленої гуми. Колотилося серце. Перед очима плавали чорні цятки.

Щоб не зомліти, вона змусила себе глибоко дихати і подивилася в люстерко заднього огляду.

Та жінка не побігла в ліс, і не дременула вгору Головатим пагорбом, де від цієї відгалужувалася інша дорога, на Перевіз через Круглявий Ручай. Вона там просто стояла, озираючись через плече. Цей погляд назад, вкупі з її голою дупою, що віддималася з-під подолу сорочки, був дивовижно кокетливим — наче пінап-дівчина з якогось календаря Альберто Варгаса¹.

Гарячково дихаючи, з металічним присмаком у роті після викиду адреналіну, Лайла здала задом на під'їзну ґрунтовку якогось маленького, акуратного ранчо. Там, на ганку, стояла жінка з немовлям на руках. Лайла опустила шибку й гукнула:

— Зайдіть до хати, мем. Зараз же.

Не затримуючись подивитися, чи виконала її наказ ця гава, Лайла перемкнула важіль і, не забувши об'їхати вбиту поштову скриньку, задом покотила по Головатому Пагорбу — туди, де стояла та жінка. Лайла чула, як її погнутий передній бампер шкрябає одне колесо.

Вискнуло радіо. Викликав Террі Кумс.

— Патрулю Один, це Четвірка. Ви там, Лайло? Повертайтесь. У нас двійко мертвих метоварів тут, поза лісопилнею.

Вона схопила мікрофон, сказала:

— Не зараз, Тер, — і кинула мікрофон на сидіння.

Зупинившись перед жінкою, Лайла розстебнула кобуру і, вже вилізши з крузера Патруль Один, вшосте у своїй поліційній кар'єрі дістала службову зброю. Дивлячись на ці довгі, засмагли ноги і високі груди, Лайла на мить пригадала, як вона від'їжджала з дому — невже це було лише п'ятнадцять хвилин тому? «На що це ти так роздивляєшся?» — запитала там вона. Антон відповів: «Ранкове сяйво»².

¹ Alberto Vargas (1896—1982) — американський графік і живописець перуанського походження, найзнаніший із художників, які працювали в жанрі пінап.

² Morning glory — вираз також означає сексуальне збудження.

Якщо ця жінка, що стояла посеред Дулінгської міської дороги, не була ранковим сяйвом, тоді Лайла ніколи його не бачила.

— Руки вгору. Підніміть руки. Зараз же.

Пані Ейвон, вона ж Ранкове Сяйво, підняла руки.

— Ви розумієте, як близько ви перебували поряд зі смертю? Євка усміхнулася. Усмішка осяяла все її обличчя.

— Не дуже близько, — сказала вона. — Ти все тримала під контролем, Лайло.

8

Старий промовив з легким тремтінням:

— Я не хотів її ворушити.

Брунаста пістрява кицька лежала на траві. Суддя Оскар Сілвер стояв біля неї на колінах, забруднюючи собі штани. Розпластана на боку кішка здавалася майже нормальною, от тільки права передня лапа в неї гротескно повисла у формі літери V. Зблизька також стало видно завитки крові в очах, що плавали навкруг її зіниць. Дихання в неї було поверхове і, відповідно до парадоксального інстинкту поранених котятчих, вона мурчала.

Френк присів навпочіпки біля кішки. Він пересунув сонячні окуляри собі на лоба і, примруживсь проти різкого вранішнього світла, сказав:

— Мені жаль, пане суддя.

Наразі Сілвер не плавав, але до цього — так. Френкові нестерпно було бачити його таким, хоча Френка це не дивувало: люди люблять своїх тварин, і часто з такою відкритою щирістю, якої вони собі не можуть дозволити з іншими людьми.

Як би це назвав якийсь мозкоправ? Заміщенням? Авжеж, любов — трудна справа. Головне, Френк знав, що пильнувати в цім світі треба тих людей, які не можуть полюбити навіть

кішки або собаки. І себе треба пильнувати, звичайно. Все тримати під контролем. Бути стриманим.

— Дякую вам, що приїхали так швидко, — сказав суддя Сілвер.

— Це моя робота, — відповів Френк, хоча це було й не зовсім так.

Як єдиному, хто на повну ставку опікувався в окрузі контролем за тваринами, до його урядництва належали більше єноти та бродячі собаки, а не помираючі кицьки. Втім, він вважав Оскара Сілвера своїм другом чи кимось близьким до нього. До того, як Сілвера змусили зав'язати його нирки, Френк разом із суддею вицідив не один кухоль пива в «Рипливому колесі», і саме Оскар Сілвер підказав йому адвоката зі шлюбозрозлучних процесів і запропонував домовитися з ним про зустріч. Сілвер також запропонував був «певного роду консультації», коли Френк зізнався, що інколи він піднімав на дружину й дочку голос (уникнувши згадки про той раз, коли він кулаком пробив стіну кухні.)

Френк так і не зустрівся ні з тим адвокатом, ні з психотерапевтом. Щодо першого, то він досі вірив, що зможе все владнати з Ілейн. Щодо другого, він вважав, що досить добре зможе контролювати свій норов, якщо люди (та ж сама Ілейн, і Нана, його дочка) розумітимуть, що в душі він якнайкраще піклується про їхні інтереси.

— Я взяв її ще кошелям, — проказував тепер суддя Сілвер. — Знайшов її отам, за гаражем. Це було зразу по тому, як Олівія, моя дружина, померла. Я розумію, курйозно таке казати, але мені це здалося чимось таким... ніби посланням.

Він поводив вказівним пальцем кицьці між вухами, ніжно гладячи. Хоча кішка не переставала мурчати, вона не потягнулася шиєю до пальця, не відреагувала. Її закриті очі невідривно дивилися в траву.

— Може, це й було воно, — сказав Френк.

— Це мій онук назвав її Какао, — похитав він головою, кусаючи губи. — То був якийсь клятий мерседес. Я його бачив. Якраз вийшов по газету. Гнав зі швидкістю миль шістдесят. У житловому кварталі! Ну, заради якої мети?

— Ніякої. Якого кольору був той мерседес? — Френк думав про те, що йому якось була сказала Нана кілька місяців тому. На її маршруті, яким вона розносить газети, якийсь парубок, що живе у великому будинку на верхівці Браяра, розважається гонками. Зеленим мерседесом, пригадав він, вона тоді сказала, і от тепер:

— Зеленого, — сказав суддя Сілвер. — Він був зелений.

У мурчанні кицьки з'явилось булькотіння. Здимання й опадання її боку пришвидшилося. Вона дуже страждала.

Френк поклав долоню на плече Сілверу, стиснув його:

— Я б зробив це зараз.

Суддя прокашлявся, але не був певен, що зможе щось промовити. Він тільки кивнув.

Френк розстебнув блискавку на шкуратяному гамані, в якому містилися шприц і два слоїки.

— Перший її розслабить, — він встромив голку у слоїк і цілком заповнив шприц. — А другий приспить.

9

Був такий час, задовго до описуваних тут подій, коли Три-Окружжя (округи Мак-Давелл, Бриджер і Дулінг) подало клопотання про переоблаштування зачиненого виховного закладу для неповнолітніх «Горобинава гора» на край необхідну жіночу в'язницю. Штат сплатив за землю й будівлі, а в'язниці було дано назву округу — Дулінг — який виклав найбільше грошей у перебудову й переоснащення закладу. Його двері відчинилися 1969 року, штат набрали з мешканців Три-Окружжя, які конче потребували роботи. В той час в'язницю іменували «наймодернішою» та «еталонною

в царині виправлення жінок». Вона була більше схожою на якусь старшу школу в передмісті, ніж на тюрму — якщо ігнорувати спіраль колючого дроту, що тягнулася поверх оголожі з металевої сітки, яка оточувала цей заклад.

Майже за півстоліття по тому тюрма все ще нагадувала виглядом старшу школу, але таку, що потерпає через важкі часи через скорочення бази оподаткування. Вже починали руйнуватися будівлі. Лущилася фарба (подейкували, що на свинцевій основі.) Протікала каналізація й водогін. Опалювальне устаткування безнадійно застаріло, і глибоко взимку тільки в адміністративній секції підтримували температуру вище шістдесяти п'яти градусів¹. Улітку в крилах утримуваних аж шкварчало. Освітлення було млявим. Старезна електрична мережа перебувала в стані очікуваної катастрофи, а життєво необхідне обладнання спостереження за утримуваними сліпло принаймні раз на місяць.

Проте там був прекрасний прогулянковий двір з біговою доріжкою, баскетбольний корт у спортзалі, шафлборд², карликове поле для софтболу та город, що сусідив з адмінсекцією. Це саме там, поближче до буйного розкошування горошку й кукурудзи, на синьому пластиковому молочному ящику сиділа директорка Дженіс Котс, її бежева в'язана торба лежала на землі біля тувель. Директорка курила «Пол-Мол» без фільтра, дивлячись, як під'їжджає Клінт Норкросс.

Він змахнув своєю ідентифікаційною карткою (такої необхідності не було, оскільки його всі знали, але таким був протокол) і головні ворота розсунулися на напрямній рейці. Він заїхав у мертву зону поза ними, чекаючи, доки зачиниться зовнішня брама. Коли черговий офіцер — цього ранку це була Міллі Олсон — побачила в себе на панелі зелений вогник, який показував, що головні ворота замкнено, то

¹ 65° за Фаренгейтом = 18,33° за Цельсієм.

² Shuffleboard — гра, в якій схожими на швабри лопатками совають по пронумерованих секторах поля великі пласкі шайби.

відчинила внутрішню браму. Клінт своїм «Пріусом» покотився вздовж паркану на стоянку для працівників, яка також була огорожена. Знак на тутешніх воротах попереджав: «ДОТРИМУЙТЕСЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ! ЗАВЖДИ ЗАМИКАЙТЕ СВОЮ МАШИНУ!»

За дві хвилини, привалившись плечем до старої цегляної стіни, обернувши обличчя до ранкового сонця, він уже стояв біля директорки. Що відбувалося далі, скидалося на ритуал закликів-відгуків у якійсь фундаменталістській церкві.

— Доброго ранку, докторе Норкросс.

— Доброго ранку, директорко Котс.

— Готові до чергового дня в чарівному світі виправної інституції?

— Справжнє питання в тім, чи готовий чарівний світ виправної інституції до мене. От який я, цілком готовий. А як щодо вас, Дженіс?

Вона мляво знизала плечима і видихнула дим:

— Так само.

Він кивнув на її сигарету:

— Думав, ви кинули.

— Кинула. Я так люблю кидати, що роблю це раз на тиждень. Інколи двічі.

— Все спокійно?

— Цього ранку так. Але вночі у нас стався зрив.

— Не кажіть. Дозвольте, я вгадаю. Ейнджел Фіцрой.

— Аж ні. Кітті Мак-Дейвід.

Клінт звів угору брови:

— От цього я не очікував. Розкажіть.

— За словами її співкамерниці — Клодії Стівенсон, це та, яку інші пані називають...

— Клодія Фігура-Динаміт, — сказав Клінт. — Дуже пишається своїми імплантатами. То це Клодія щось учудила?

Клінт нічого не мав проти Клодії, але сподівався, що річ у ній. Лікарі — теж люди, вони мають своїх фаворитів, і Кітті

Мак-Дейвід була однією з його улюблениць. Кітті, коли вона прибула сюди, була у важкому стані — звичка до саморуйнації, різкі зміни настрою, високий рівень тривожності. Відтоді вони подолали довгий шлях. Серйозно вплинули антидепресанти і, як дуже хотілося вірити Клінту, дещо допомогли його психотерапевтичні сеанси. Кітті, як і він, була продуктом опікунської системи Аппалачії. Під час однієї з їхніх перших розмов Кітті їдко спитала: чи є в його великій панській голові бодай якесь поняття, що воно таке: не мати ні дому, ні родини.

Клінт не вагався.

— Я не знаю, як відчувала це ти, Кітті, але я почувався ніби твариною. Наче весь час я або сам полюю, або полюють на мене.

Вона подивилася широко розчахнутими очима:

— Ви?..

— Так, і я, — сказав він. Маючи на увазі: *я теж*.

Тепер Кітті майже завжди відзначали в рапортах «похвальна поведінка» і, що краще, вона уклала угоду з прокуратурою свідчити у справі братів Грайнерів — великій операції з вилучення партії наркотиків, яку тієї зими провела власний шериф Дулінга Лайла Норкросс. Якщо Ловелла і Мейнарда Грайнерів загребуть, дострокове звільнення стане для Кітті наявною можливістю. Якщо вона його отримає, думав Клінт, з нею все мусить бути гаразд. Кітті тепер розуміла, що знайдення собі місця в цьому світі, залежить від неї, а також від постійної підтримки — як медичної, так і соціальної — щоб відповідати новим обов'язкам. Він вважав Кітті достатньо сильною, щоб звертатися по таку підтримку, боротися за неї, і вона щодня ставала сильнішою.

Очікування Дженіс Котс були менш оптимістичними. Такою була її позиція щодо засуджених: краще не покладати надто великих надій. Можливо, саме тому вона й була директоркою в'язниці — хазяйкою, а він лише штатним мозкоправом у цьому кам'яному готелі.

— Стівенсон каже, що Мак-Дейвід її розбудила, — промовила Дженіс. — Спершу балакала уві сні, потім стогнала, потім почала кричати. Щось про те, що йде Чорна Янголиця. Чи, може, Чорна Королева. Так написано в рапорті: «*З навутинням у волоссі і смертю в неї на пучках*». Схоже, ніби з якогось непоганого телесеріалу, еге ж? На сайфай-каналі¹, еге ж? — Директорка вищирилася без усмішки. — Гадаю, Клінте, у вас попереду вільготний день з цією пацієнткою.

— Більше схоже на фільм, — сказав Клінт. — Якийсь, що вона його бачила в дитинстві.

Котс пустила під лоба очі:

— От бачите. Цитуючи Ронні Рейгана: «Знову ви за своє»².

— Що? Ви не вірите в дитячі травми?

— Я вірю в хорошу спокійну тюрму, ось у що я вірю. Її перевели до Крила А — Оселі Психів.

— Неполіткоректно, пані директорко Котс. Коректнішим буде термін Централ Навіжених. Її довелося там всаджувати у гамівне крісло?

Хоча й траплялася подеколи така необхідність, Клінту було огидним це крісло, схоже на сидіння спортивного автомобіля, перероблене на знаряддя для тортур.

— Ні, дали їй якусь жовту пігулку³, і це її заспокоїло. Я не знаю, яку саме, та мене це не вельми й обходить, але це є в рапорті, якщо вам буде цікаво подивитися.

У Дулінгу існувало три групи медикаментів: червоні, якими розпоряджався тільки медперсонал, жовті, які могли видавати офіцери, та зелені, що їх ув'язнені, яких наразі не тримали в Крилі С або не занесли до рапорту за погану поведінку, могли зберігати у своїх камерах.

¹ «Syfy channel» («Наук-фантаст») — заснований 1992 року кабельний канал, де показують фільми жахів, фентезі та інші розважальні програми відповідних жанрів.

² Фраза, яку майбутній президент США Роналд Рейган постійно вставляв у дебатах зі своїм конкурентом Джиммі Картером у передвиборчій кампанії 1980 року.

³ Перкоцет — опіоїдний препарат, комбінація оксикодону з парацетамолом.

— Гаразд, — сказав Клінт.

— Ну, а зараз ваша дівчина Мак-Дейвід поки що відсипається...

— Вона не *моя* дівчина...

— А це була вранішня інформація для вас, — позіхнула Дженіс, потерла сигарету об цеглину і закинула недокурок під молочний ящик, немов, пропавши з очей, той міг якимсь чином зовсім зникнути.

— Я затримую вас, не даючи поїхати спати, Дженіс?

— Не ви. Я вчора вечеряла мексиканською їжею. Мушу протриматися на ногах, щоб скористатися нужником. Правду люди кажуть: те, що виходить, підозріло схоже на те, що входило.

— ЗІЗ¹, пані директорко.

— Ви лікар, ви з цим здатні впоратися. Ви збираєтеся оглянути Мак-Дейвід?

— Безумовно, просто зранку.

— Хочете мою теорію? Гаразд, ось вона: ще немовлям над нею вчинила наругу якась пані, яка називала себе Чорною Королевою. Що ви на це думаєте?

— Може бути, — сказав Клінт, оминаючи цю наживку.

— «*Може бути*», — похитала головою Дженіс. — Навіщо досліджувати їхнє дитинство, Клінте, коли вони досі діти? Фактично саме з цієї причини більшість із них і перебуває тут — дитяча поведінка найзліснішого типу.

Це нагадало Клінтові Джінет Сорлі, яка обірвала довгі роки дедалі дужчих знущань з боку свого чоловіка тим, що встромила в нього викрутку і дивилася, як він помирає, стікаючи кров'ю. Якби вона цього не зробила, її саму вбив би Дейміен Сорлі. Клінт щодо цього не сумнівався. Він вбачав у цьому не дитячу поведінку, а акт самозбереження. Втім, якби він сказав це директорці Котс, вона б навіть слухати

¹ ЗІЗ — занадто зайвої інформації.

не схотіла: в цьому сенсі вона була традиціоналісткою. Краще просто закінчити цей сеанс закликів-відгуків.

— І отже, пані директорко Котс, ми розпочинаємо черговий день у жіночій в'язниці на березі Королівського каналу.

Вона підбрала свою торбу, підвелася й обтрусила зад своїх формених штанів.

— Ніякого каналу. Але там, далі по дорозі, як завжди, на своєму місці наш Головатий Ручай. Тож розпочинаймо черговий день.

Причепивши собі на сорочки ідентифікаційні картки, вони разом увійшли до приміщення в цей перший день сонної хвороби.

10

Магда Дубчек, мати молодого, вродливого і на все місто популярного фахівця з глянсування басейнів, відомого як Антон Басейнович (і понад те, в нього легальна фірма, а отже, звертайтеся до ТОВ «Антон Басейнович»), пришкутильгала у вітальню дуплекса, в якому вони мешкали удвох із сином. В одній руці вона тримала ціпка, а в іншій — свій вранішній допінг. З пердінням та охканням опустившись у м'яке крісло, вона ввімкнула телевізор.

Зазвичай о цій порі дня вона потрапляла на другу годину передачі «Доброго ранку, Вілінгу», але цього разу вона натомість ввімкнула «Ньюз Америка». Там ішов спецрепортаж на тему, яка її цікавила — що було добре, і вона знала одну з кореспонденток, яка висвітлювала цю подію — що було навіть краще. Мікейла Котс, яка називає себе тепер Мікейлою Морган, назавжди й навічно залишається для Магди манюнею Мікі, котру вона няньчила чималенько вже років тому. Тоді Джен Котс працювала всього лише охоронницею у жіночій буцегарні на південному кінці міста — вдовиця, мати-одиначка, яка просто намагалася виборсатися зі скрути. Тепер вона

директорка, начальниця всієї тієї галайстри, а її дочка Мікі — знана на всю країну репортерка, яка працює у Вашингтоні й ушавлена своїми нещадними запитаннями та короткими спідничками. А й справді ж, і мати й дочка Котс, обидві вибилися в люди. Магда пишлася ними, а якщо й майне, бува, смуток, бо Мікі ніколи не дзвонила й не писала, а Дженіс ніколи не заїде потеревенити, то обидві ж зайняті, робота. Магда не сумнівалася, що розуміє, якою обтяжливою та є в обох.

Цього ранку програму новин вів Джордж Елдерсон. В окулярах, сутулий, з рідким волоссям, він аж ніяк не був схожий на типових ідолів телеекрану, що сидять за великими столами й зачитують новини. Він скидався на якогось працівника моргу. Ще й голос для телевізійного презентера мав невдатний. Говорить — ніби криче. Авжеж, Магда гадала, що знає причину, чому «Ньюз Америка» вже займає третє місце після «Фокс» і «Сі-Ен-Ен». Її нетерпець брав, коли ж Мікейла перейде на якийсь із цих каналів. Коли це трапиться, Магді більше не доведеться терпіти цього Елдерсона.

— У цю годину ми продовжуємо висвітлювати сенсаційні події, що розпочалися в Австралії, — оголосив Елдерсон.

Виразом обличчя він намагався зобразити стурбованість разом із скептицизмом, але виходило ближче до гримаси при закріпі.

«Краще тобі вже на пенсію, та й лисів би собі в домашньому затишку, — подумала Магда й піднесла за диктора свій перший цього дня тост рому з колою. — Іди, глянь собі голову черепаховим воском¹, звільни дорогу моїй Мікейлі».

— Спалах того, що дехто називає азійською хворобою зомління, а інші — австралійським паморочливим вірусом, продовжує поширюватися — повідомляють офіційні представники медицини в Оаху на Гаваях. Схоже на те, що ніхто не

¹ «Turtle Wax» — заснована 1941 року компанія з виробництва автомобільної косметики, товарним знаком якої слугує зображення зеленої усміхненої черепахи в капелюсі-циліндрі.

може впевнено сказати, звідки це походить, але досі жертвами ставали лише жінки. Тепер ми отримуємо повідомлення, що подібні випадки почали фіксуватися й на наших берегах, спершу в Каліфорнії, потім у Колорадо, а тепер і в обох Каролінах. З детальнішою інформацією для вас Мікейла Морган.

— Мікі! — скрикнула Магда, підносячи тост до телевізора (і виплеснувши трохи питва собі на рукав кардигана.) Цього ранку в голосі Магди вчувалася хіба дрібка чеського акценту, але коли о п'ятій вечора додому повернеться Антон, вона балакатиме так, ніби лише щойно зійшла з корабля, а не прожила в Три-Окружжі майже сорок років.

— Манюню, Мікі Котс! Було, я ганялася за тобою голозадою по всій вітальні твоєї матері, і ми обоє реготали так, що нам аж кишки рвалися! Я міняла тобі захезані підгузки, ти, мала штукарко, а лишень поглянути на тебе тепер!

Мікейла Морган, в дівочтві Котс, у блузі-безрукавці й одній зі своїх фірмових коротких спідниць стояла перед якимсь обширним комплексом споруд, пофарбованих у червоний коморний колір¹. Магда вважала, що Мікі вельми добре потрафляють ці її короткі спіднички. Навіть найбільших шишок-політиків, бува, гіпнотизують зблиски верхівки стегон, і в такому стані іноді й якась правда вискакує з їхніх брехливих ротів. Не завжди, зважаймо, але вряди-годи так. А от щодо нового носа Мікейли Магда мала суперечливі почуття. Вона сумувала за тою задерикуватою кирпою, яку її дівчинка мала дитинчам, і, в певному сенсі, з цим новим витонченим носом Мікейла зовсім не була схожою на її Мікі. Але з іншого боку, гледілася вона розкішно. Від неї очей неможливо було відірвати.

— Зараз я перебуваю в Джорджтауні, у госпісі «Люблячі руки», де сьогодні на світанку було зафіксовано перші випадки

¹ Перші американські колоністи фарбували свої дерев'яні комори саморобною захисною фарбою рудих відтінків, яку виготовляли з іржі, збираного молока та лляної олії, відтоді червоний колір став традиційним для комор на американських фермах.

того, що дехто називає австралійським паморочливим грипом. Тут утримується майже сотня пацієнтів, переважно геріатричних, і понад половина з них — жінки. Адміністрація відмовилася підтверджувати чи заперечувати спалах цієї недуги, але я лише кілька хвилин тому побалакала з одним із санітарів, і те, що той, хоча й коротко, розповів, уже тривожить. Говорив він на умовах анонімності. Ось, послухайте:

— Що тут відбувається? — запитала Мікейла. — Ви можете нас поінформувати?

— Більшість жінок сплять і не прокидаються, — сказав голосом якогось космічного прибульця санітар. — Точно, як це сталося на Гаваях.

— Ну, а чоловіки?..

— Чоловіки — красунчики. Піднялися і вже снідають.

— На Гаваях були певні повідомлення про якісь... *нарости* на обличчях сплячих жінок. Чи є таке тут?

— Я... не думаю, що можу про це говорити.

— Будь ласка, — замерехтіла віями Мікейла. — Люди хвилюються.

— Ось воно! — кркнула Магда, салютуючи телевізору своїм пійлом і знову плеснувши трохи собі на кардиган. — Вмикай сексі. Щойно їм замріється «сколотити олійку», ти можеш будь-що з них витягти!

— Нарости не в пухлинному сенсі, — промовив голос космічного прибульця. — Це більше схоже на те, ніби їх обліпле-но ватою. Тепер я вже мушу йти.

— Іще тільки одне запитання...

— Я мушу йти. Але... воно продовжує наростати. Ця ватя-на парость. Її... ніби більшає.

Картинка на екрані повернулася до прямого ефіру.

— Така тривожна інформація від інсайдера... якщо вона правдива. Ваша черга, Джордже.

Хоч як Магді було радісно побачити Мікі, та все ж вона сподівалася, що ця сенсація неправдива. Мабуть, чергова

фальшива лякачка на кшталт проблеми 2000-го¹ або ТГРС², проте думка про щось таке, що не просто вганяє жінок у сон, але й змушує на них щось зростати... як сказала Мікі, це тривожить. Вона зрадіє, коли додому повернеться Антон. Самотньо, коли єдина її компанія — телевизор; хоча вона й не з тих, щоб жалітися. Магді нема підстав непокоїтися за свого сина-трударя, ні, ні. Вона позичила йому грошей на заснування цього бізнесу, але він сам зробив його дієвим.

Ну а поки що, зараз, ще трішечки хильнути, всього лише трішечки випити, а потім здрімнути.

РОЗДІЛ 3

1

Щойно замкнувши на жінці кайданки, Лайла відразу ж закутала її в рятувальну термоковдру, яку тримала в багажнику, і всадила на задне сидіння крузера. Водночас проказуючи їй Міранду³. Жінка, тепер мовчазна (її сяйливий вираз обличчя вицвів до якоїсь мрійливої усмішки), підкорилася, відчувши хватку Лайли в себе на плечі. Арешт з убезпеченням підозрюваної було виконано менш як за п'ять хвилин. Здійнята колесами крузера курява ще осідала, коли Лайла обходила машину, щоб зайняти своє місце на водійському сидінні.

¹ Проблема 2000 — тривожне очікування збоїв у роботі комп'ютерів по всьому світу з настанням 2000 року.

² Тяжкий гострий респіраторний синдром — епідемія, що вирувала в Китаї у 2002—2003 роках і, як очікувалося, мусила охопити весь світ, але цього не сталося.

³ Міранда — правило, за яким перед допитом підозрюваному обов'язково оголошують його права, зокрема: право говорити зі слідчими лише в присутності адвоката або взагалі мовчати. Назва (і сама ця практика) походить від процесу 1966 року, в якому вже засуджений за згвалтування і грабунки Ернесто Міранда судився зі штатом Арізона через те, що перед першим допитом йому не повідомили його конституційні права.

— Доглядачок нетлі називають *нетлі*-нні, майже те саме, що нені, тільки це інше.

Коли арештантка поділилася з нею цим уривком інформації, Лайла вже розвернула крузер і спрямувала його вниз Головатим Пагорбом у бік міста. Вона вловила очі, які дивилися на неї в люстерко заднього огляду. Голос у жінки був приємний, але не вельми жіночий. Щось ніби блукало в її інтонаціях. Лайлі було неясно, чи до неї звертається ця жінка, чи просто розмовляє сама до себе.

«Наркотики, — подумала Лайла, — найімовірніше Пі-Сі-Пі¹. Ну, або кетамін».

— Вам відомо моє ім'я, — промовила вона, — тож звідки я вас могу знати?

На це були три можливості: БВА² (малоймовірно), газета, або ж Лайла її в якийсь момент протягом останніх чотирнадцяти років уже заарештовувала й не пам'ятає. Хвіртка номер три здавалася найвлучнішим здогадом.

— Мене всі знають, — сказала Євка. — Я хтось на кшталт Саме Тої Дівчини³. — Дзвякнули її кайданки, це вона підсмикнула одне плече, щоби потертися об нього щокою. — Типу того. Саме Та і Дівчина. Суцца, єсьм і я. Батько, Син і Свята Євка. Є вігілія, коли ми пильнуємо вночі. Є вечір, коли всі ми лягаємо спати. Авжеж? Нетлі-нна, втямила? Як нєня.

Цивільні уявлення не мають, скільки нісенітниць доводиться вислуховувати, коли працюєш копом. Публіка любить вшановувати поліційних офіцерів за їхню відвагу, але ніхто не оцінить повсякденної і повсякнічної витримки, якої

¹ РСР (Фенциклидін) — «янгольський пілок», синтетичний хірургічний анальгетик, потужний галюциноген, використовувався як транквілізатор у ветеринарії, заборонений у 1960-х, в невеликих кількостях виробляється у підпільних лабораторіях для куріння, вдихання, ін'єкцій або поїдання.

² Батьківсько-вчительська асоціація (РТА) — заснована 1897 року добровільна організація, відділення і члени якої діють в шкільництві як на національному рівні, так і на рівні штатів, міст та окремих навчальних закладів.

³ It Girl — сленговий термін від початку ХХ століття, що означає гармонійну, гарну, стильну, природно сексуально привабливу жінку.

потребуєш, щоб слухати отаке лайно. Безумовно, хоробрість — чудова риса характеру полісмена, але вроджена стійкість до отакого-от белькотіння є не менш важливою, на думку Лайли.

І між іншим, ось чому заповнення недавно виниклої вакансії помічника шерифа на повну ставку виявилось такою важкою справою. Саме з цієї причини вона ввічливо відмовила урядникові з контролю за тваринами Френкові Гірі й натомість взяла молодого ветерана Дена Трітера, хоча Трітер майже не мав досвіду роботи в правоохоронних органах. Хоч яким вочевидь кмітливим і красномовним не є цей Гірі, у нього занадто товстий стос рапортів — він генерує забагато паперової роботи, виписує забагато штрафів. У цьому поміж рядками читається: схильний до конфронтації; не той це парубок, який дозволить дрібному лайну самому розчинитися. А це недобре.

Не можна сказати, що її персонал — це всуціль якийсь першокласний загін борців зі злочинністю, ну то й що, велике діло, вітаємо в реальнім житті. Знаходиш найкращих людей з наявних і по ходу намагаєшся їм допомагати. Роджер Елвей і Террі Кумс, наприклад. Можливо, Роджер перетерпів зайву кількість ударів, коли ще в нульових у Дулінгській старшій школі грав лайнменом¹ у футбольній команді тренера Вітстока. Террі — кмітливіший, але може занепасти духом, зажуритися, якщо справи йдуть не по його, і ще він забагато п'є на вечірках. А з іншого боку, обидва ці чоловіки мають доволі стійку терплячість, що означає — вона може їм довіряти. Здебільшого.

Лайла плекала невисловлювану віру в те, що материнство — це найкраща з можливих репетицій для потенційного офіцера поліції. (Особливо невисловлювану перед Клінтом, який відразу б поставився до неї вільготно; вона собі уявляла як він, отим своїм дошкульним манером схиливши набік голову й кривлячи губи, промовляє: «Цікаво» або «Може бути».

¹ Lineman — гравець лінії захисту або нападу в американському футболі, куди беруть найвищих, найважчих, найвитриваліших атлетів.

Матері — природні працівники правоохоронних органів, тому що немовлята, як і кримінальники, часто бувають агресивними й деструктивними.

Якщо ти змогла подолати свої перші роки материнства, не втративши витримки, не сказившись, тоді, певно, ти зможеш мати справи й із дорослими злочинцями. Ключовим тут є не реагувати, залишатися дорослою... а чи думає вона про цю заляпану кров'ю жінку, котра має якийсь стосунок до насильницької смерті двох осіб, а чи вона думає, як упоратися з деким ближчим її родині, набагато ближчим, із парубком, який схилив голову на подушку поряд з нею? (Коли годинник перестрибнув на 00:00 і в спортзалі заревів гудок, дівчата й хлопці захоплено заверещали. Фінальний рахунок: дівчата округу Бриджер ААС¹ 42 — дівчата з Фаетта ААС 34.) Як сказав би Клінт: «Еге, цікава річ. Бажаєш розповісти мені трохи детальніше?»

— Зараз так багато гарних розпродажів, — теревенила далі Євка. — Пралка-сушарка. Грилі. Дітки, що їдять пластмасову їжу і знову її викакують. Прірва знижок по всій крамниці.

— Розумію, — відгукнулася Лайла, немов ця жінка прокачувала щось путнє. — Як вас звуть?

— Євка.

Лайла обернулась:

— А прізвище? Як щодо нього?

Жінка мала виразно окреслені вилиці. Променисті золотаві очі. Шкіра в неї, як подумалось Лайлі, була якогось середземноморського відтінку, а це її темне волосся, о-о-о! Бризки крові засохли в неї на лобі.

— А воно мені треба? — запитала Євка.

На переконання Лайли, це підтверджувало її попереднє припущення: ця нова знайома катастрофічно, безоглядно перебуває під кайфом.

¹ ААУ (Аматорська атлетична спілка) — заснована 1888 року організація, чия діяльність спрямована на розвиток винятково аматорського спорту і фізичної культури.

Вона повернулася вперед, натисла на газ і звільнила з держака мікрофон:

— Базо, це Патруль Один. Маю жінку під арештом, затримала, коли вона йшла на північ десь від лісопильні на Головатому Пагорбі. На ній багато крові, тому нам знадобиться тестовий комплект, щоб узяти кілька зразків. Також їй потрібна тайвекова¹ одяганка. І зателефонуйте кудись медикам, щоби нас зустріли. Вона під якимсь наркотиком.

— Прийнято до виконання, — відповіла Лінні. — Террі каже, що в тому трейлері справжній розгром.

— Прийнято до виконання, — радісно засміялася Євка. — Справжній розгром. Принесіть ще рушників. Тільки не нових, ха-ха-ха. Прийнято до виконання.

— Кінець зв'язку.

Лайла вставила мікрофон назад. Поглянула в люстерко на Євку.

— Вам варто сидіти тихо, мем. Я заарештовую вас за підозрою у вбивстві. Це серйозна справа.

Вони наближались до міської межі. Лайла підкотила крузер до знаку «стоп», зупинившись на мить перед перехрестям, де перетиналися дороги Головатий Пагорб та Західно-Лавінська. Західно-Лавінська вела до в'язниці. На протилежному боці дороги виднівся знак, що застерігав проти підбирання попутників, які тут голосують.

— Ви поранені, мем?

— Поки ще ні. Але, агов! Трипл-дабл². Дуже добре.

Щось зблиснуло в пам'яті Лайли, ментальний еквівалент якоїсь іскристої цятки в піску, і миттю воно було змите піннявою хвилею.

¹ Тувек — міцний, водонепроникний синтетичний матеріал, який використовують в техніці, а також для захисного одягу різного призначення.

² Triple-double — баскетбольний термін; набір гравцем протягом однієї гри двозначного числа очок у трьох із п'яти категорій.

Вона знов подивилася в люстерко заднього огляду. Євка сиділа із заплющеними очима, відкинувшись назад. А чи її вже попускає?

— Мем, ви збираєтеся блювати?

— Ти б краще поцілувала свого чоловіка, перед тим як заснути. Ти краще поцілуй його на прощання, поки ще матимеш шанс.

— Ясні рі... — почала було Лайла, але тут жінка рвонулася вперед, головою просто в роздільчу сітку. Лайла, скривившись, інстинктивно відвернулася, коли від удару Євчиної голови задрижав, завібрував цей бар'єр.

— Припиніть! — встигла вона крикнути якраз перед тим, як Євка вгатилася в сітку вдруге. Лайла вловила спалах усмішки на її обличчі і свіжу кров на зубах, а потім жінка вдарилась об сітку втретє.

З рукою на дверях Лайла вже готова була вискочити, підбігти до задніх дверей і, для її ж безпеки, вгамувати цю жінку шокером, але третій удар виявився останнім. Євка осунулася на сидінні, щасливо хапаючи ротом повітря — спринтерка, яка щойно порвала фінішну стрічку. Губи і ніс у неї були в крові, а на лобі зяяла рубана рана.

— Трипл-дабл! Усе гаразд! — гукнула Євка. — Трипл-дабл! Клопітний день!

Лайла висмикнула мікрофон і зв'язалася з Лінні: переміна планів. Треба, щоб в офісі їх зустрів безплатний адвокат, і це треба організувати якомога швидше. І суддя Сілвер також, якщо старого вдасться переконати зробити їм ласку й прийти.

2

Залягши животом у купині папороті, лис дивився, як Ессі розвантажувє свій візок.

Звісно, він не думав про неї, як про Ессі, імені для неї він не мав зовсім. Вона була просто людиною, та й поготів. Тим

не менше, цей лис спостерігав за нею вже доволі довго — промайнули місяці й сонця — і визнавав, цілком слушно, її ветху халабуду з пластику та брезенту за лисячу нору. Лис також розумів, що ці чотири уламки зеленого скла, які вона розставила півколом і звертається до них «дівчатка», мають для неї велике значення. Коли Ессі бувала тут відсутня, лис їх обнюхував — жодного життя там — і рився в її пожитках, які були мізерними, інколи хіба що окрім бляшанок з-під супу зі смітників, які він вилизував дочиста.

Лис вважав, що вона не становить жодної загрози, але він був старим, а старими лисами не стають, надто довіряючи будь-чому. Старий лис виростає з того, хто поводить себе обережно і згідно з обставинами, хто парується якомога частіше, водночас уникаючи скліщення, не переходить ніколи доріг при денному світлі і глибоко риє в доброму м'якому суглинку.

Цього ранку в його обачливості не вбачалося необхідності. Поведінка Ессі була цілком для неї характерною. Подістававши пакети й різноманітні загадкові об'єкти зі свого візка, вона повідомила уламкам скла, що матінці потрібно здрімнути. «І щоб ніяких дурощів, дівчатка», — сказала Ессі й полізла в свій курінь лягти на купі стьобаних покривал меблевозів, що слугували їй за матрац. Хоча в курені й уміщувалося тіло, голова її стирчала на світлі.

Поки Ессі вмощувалася для сну, старий лис безшумно скалив зуби на верхню частину чоловічого манекена, який Ессі поставила серед листя поряд з куренем, але манекен ніяк не зреагував. Він, певне, був таким само мертвим, як і ці зелені скельця. Лис полизав лапу й чекав.

Невдовзі дихання старої жінки набрало сонного ритму, за кожним глибоким вдихом ішов тоненький посвист видиху. Лис стиха зіп'явся зі свого ложа у запашний папороті¹ і зробив

¹ Sweet fern (Комптонія) — схожа на папороть рослина атлантичного узбережжя Північної Америки, запашне листя якої почасти використовують у кулінарії.

кілька скрадливих кроків у бік куреня, бажаючи абсолютно впевнитися в намірах манекена чи відсутності таких. Зуби він оскалив ще ширше. Манекен не поворухнувся. Так, безсумнівно мертвий.

Він ще скоротив відстань між собою й куренем та й зупинився. Якесь білувате тріпотіння оприявнилося над головою сплячої жінки — біле прядиво, схоже на павутиння, зринало з її щік і, безжурно розгортаючись, влягалось покривом їй на шкіру. З пасем, що вляглися, з'являлися нові пасма і швидко вкрили цілком обличчя, створивши маску, яка скоро мала поширитися на всю голову. В притінку куреня кружляли нетлі.

Лис на кілька кроків позадкував, принохуючись. Йому не подобалося оте біле — ті пасма безперечно були живими, і безперечно якимись інакшими істотами проти тих, що йому знані. Навіть із цієї відстані вчувався потужний запах отого білого — бентежно плутаний: там була кров і плоть у цьому запаху, і розум та спраглисть, і якийсь домішок глибокої, глибокої землі, Лисячої Нори усіх Лисячих Нір. А що там спало, в тому велетенському лігвищі? Авжеж, не лис, він був певен.

Його принохування перетворилося на повискування, він розвернувся і потрюхав звідти геть, на захід. Звуки якогось руху — хтось іще сунеться — донеслися з-позад нього, і хода лиса перетворилась на швидку рись.

3

Після того, як він допоміг Оскару Сілверу віддати землі кицьку Какао — закутану в махровий, витертий банний рушник — Френк проїхав два коротких квартали до будинку № 51 на Сміт-лейн, за який він ще продовжував сплачувати кредит, але де, відтоді як вони з Ілейн розійшлися, жила досі тільки вона з їхньою дванадцятирічною дочкою.

Ще два бюджети штату тому Ілейн була соціальною працівницею, але тепер вона мала неповну зайнятість у «Гудвілі»,

а ще волонтерила в кількох благодійних їдальнях та «Планованому батьківстві» в Мейлоку. Позитивним у цьому було те, що вона не мусила шукати грошей на догляд за дитиною. Коли закінчувалися уроки в школі, нікому не заважало те, що Нана крутиться в «Гудвілі» біля матері. Негатив полягав у тому, що їм доведеться втратити свій будинок.

Френка це непокоїло дужче за Ілейн. Фактично схоже було на те, що її це не турбує зовсім. Попри заперечення Ілейн, він підозрював, що вона планує використати продаж будинку як підставу, щоб узагалі виїхати з цього міста, можливо, перебраться до Пенсильванії, де живе її сестра. Тоді кожен другий вікенд Френка став би вікендом раз на два місяці, в найкращому разі.

Поза днями відвідин він докладав цілеспрямованих зусиль, щоб уникати цієї господині. Та й узагалі, якщо вдавалося домовитися з Ілейн, щоб вона привезла Нану до нього, він віддавав перевагу таким побаченням з дочкою. Ті спогади, що з'являлися разом з цим будинком — відчуття несправедливості і поразки, ота залатана діра в кухонній стіні — були ще свіжою раною. Френк почувався обдуреним усім своїм життям, а найкращу частину його життя було прожито за адресою Сміт-лейн 51, в акуратній господі в простому ранчо-стилі з намальованим його дочкою каченям на поштової скриньці.

Та хоч би там як, але проблема з зеленим мерседесом робила візит сюди нагальним.

Різко приставши машиною до бровки, він угледів Нану, яка малювала щось крейдою на заїзді. Заняття, яке зазвичай асоціюється зі значно меншими дітьми, але його дочка мала художній хист. Минулого шкільного року Нана отримала другий приз у конкурсі проектів книжкових закладок, який проводила місцева бібліотека. Вона зобразила зграю книжок, що, ніби птахи, летять крізь пасмо хмар. Френк узяв цей малюнок у рамку і повісив у своєму кабінеті. Він повсякчас

дивився на нього. Це було гарно: уявляти, як книжки кружляють у голові його маленької дівчинки.

Вона сиділа, схрестивши ноги, на сонечку, вмостившись дупкою на автомобільній камері, зі своїм райдужним знаряддям, розкладеним віялом навкруг неї. Разом із вправністю у рисуванні, чи, може, відповідно до неї, Нана мала також дар зручно влаштуватися. Вона була повільною, мрійливою дитиною, перейнявши більше від Френка, ніж від своєї завзятої матері, яка ніколи не гаяла часу, беручись одразу до справи.

Він нахилився, дивлячись крізь двері свого пікапа:

— Агов, Зіронько. Ходи-но сюди.

Вона примружилася до нього:

— Тату?

— Та нібито я, — сказав він, щосили стараючись, щоб кутики його вуст вигнулися догори. — Ходи-но сюди, гаразд?

— Просто зараз? — вона вже поглянула вниз, на свій малюнок.

— Так. Просто зараз, — Френк зробив глибокий вдих.

«Оте своє», як це називала Ілейн, у ньому не виринали аж поки він не пішов від судді. Під «отим своїм» Іл мала на увазі його нестямність. Яка виривалася нечасто, що б там вона собі не думала. Але сьогодні? Спершу з ним усе було гаразд. Потім, десь кроків за п'ять по моріжку Оскара Сілвера, він немов перечепився об якийсь невидимий тригер. Подеколи так траплялося. Як от тоді, коли Ілейн не вгавала, шпиняючи його за те, що кричав на зборах БВА, і він пробив рукою діру в стіні, і Нана, ридаючи, втекла на другий поверх, не розуміючи, що інколи ти б'єш якусь річ, лише щоб не вдарити людину. Чи та справа з Фріцем Мешаумом, коли він втратив витримку, ніде правди діти, але Мешаум на те заслуговував. Будь-хто, хто отак повівся з твариною, на таке заслуговував.

«На місці цієї кішки могла бути моя дитина», — думав він, ідучи від судді по траві. А тоді: *Бум!* Той проміжок часу між тим, як він іде, і тим, як сідає в машину, неначе вирізало.

Бо раптом він уже в пікапі, їде до будинку на Сміт-лейн і зовсім не пам'ятає, як він у пікап сів. Спітнілі долоні на кермі, щоки горять, а він усе думає, що на місці кішки могла бути його дитина, хоча це була не думка. Більше схоже на спалахи повідомлення на дисплеї:

похибкапохибкапохибка

моєдитямоєдитямоєдитя

Нана акуратно поклала оцупок бузкової крейди на порожнє місце між помаранчевою і зеленою. Вона ривком підвелася з автомобільної камери і ще кілька секунд стояла, обтрушуючи зад своїх жовтих у квіточках шортів і вдумливо витираючи з пучок крейду.

— Любонько, — погукав Френк, борючись із собою, щоб не закричати. Бо, поглянути лишень, вона ж просто тут, на заїзді, де якийсь п'яний мудака на дорогому авто запросто може її переїхати!

моєдитямоєдитямоєдитя

Нана зробила крок, зупинилася, знов роздивляючись на свої пальці, вочевидь, невдоволено.

— Нано! — так само скарлючено зігнутий над консоллю гукнув Френк. Він ляснув по пасажирському сидінню. Ляснув різко. — Нумо, сюди!

Голова дівчинки смикнулася угору, обличчя сполохане, немов її щойно розбудили зі сну сплеском долонь. Нана почовгала вперед, а коли наблизилася до відчинених дверей, Френк, ухопивши її за перед майки, підтягнув дочку впритул.

— Гей! Ти розтягуєш мені майку, — сказала Нана.

— Це не страшно, — відповів Френк. — Твоя майка зараз не має значення. От я тобі скажу, що має значення, тому

слухай мене. Хто їздить тим зеленим мерседесом? З якого він будинку?

— Що? — здавлено перепитала Нана. — Про що ти говориш? Ти порвеш мені майку.

— Ти що, не чуєш мене? Забудь про цю майку нахер!

Ці слова вже вискочили, і він їх ненавидів, але й зрадив, побачивши як її очі скинулися від майки на нього. Нарешті він отримав її увагу. Нана заморгала, хапаючи повітря.

— Гаразд, тепер, коли твоя голова висунулася з хмар, спробуймо розібратися з цим удвох. Ти розказувала мені про якогось дядька, котрий на твоєму газетному маршруті їздить зеленим мерседесом. Як його ім'я? В якому будинку він живе?

— Імені його я не пам'ятаю. Вибач, тату, — Нана закусила нижню губу. — Але його дім — це той, що поряд з отим, де великий прапор. З парканом. На Браярі. На пагорбі.

— Гаразд, — відпустив Френк майку.

Нана не ворухнулася.

— Ти вже перестав злоститися?

— Любонько, я не злостився. — А коли вона нічого не сказала. — Гаразд, злостився. Трішки. Але не на тебе.

Вона на нього не дивилася, тільки терла собі ті чортові пучки об пучки. Він її любив, вона була найважливішим з усього, що він мав у житті, але інколи важко було повірити, що в її голові всі коліщатка крутяться як слід.

— Дякую, доню. — Трохи жару зійшло йому з обличчя, трохи поту випарувалося зі шкіри. — Дякую тобі, зіронько.

— Нічого, — мовила Нана. Вона на чверть кроку відступила, рип підшви кросівки по асфальту неймовірно гучно відбився Френкові у вухах.

Він випрямився на своєму сидінні.

— І ще одне. Зроби мені ласку, тримайся подалі від заїзду. Цього дня принаймні, поки я дещо не владнаю. Тут один чоловік їздить машиною, як скажений. Помалюй у хаті на папері, гаразд?

Вона кусала нижню губу.

— Гаразд, тату.

— Ти ж не збираєшся заплакати, ні?

— Ні, тату.

— От і добре. Така в мене дівчинка. Побачимося в наступний вікенд, гаразд?

Він відчув, як неймовірно в нього пересохли губи. Він запитав себе, що інше він мав зробити, і якийсь голос зсередини йому відповів: «Ну, збіса, що інше ти *міг* зробити? Можливо, й зміг би, я не знаю, мабуть, це прозвучить абсолютно дико, Френку, але вйо, можливо, *ти міг би, курва, не психувати аж так?*» Цей голос був зачудованим варіантом голосу самого Френка, голосом чоловіка, який розслабляється в шезлонгу, в сонячних окулярах і, либонь, сьорбає чай з льодом.

— Гаразд, — кивнула вона йому, як робот.

Поза нею на асфальті було ретельно прорисоване дерево, його крона розкинулася по краю заїзду, а вузлуватий стовбур ішов упоперек. Мох звисав з гілок, і квіти опушували його підніжжя. Коріння його звивалося вглиб до обрисів якогось підземного озера.

— Мені подобається оте, що ти там зробила, — сказав Френк і усміхнувся.

— Дякую тобі, тату, — відповіла Нана.

— Я просто хотів, щоб з тобою не сталося лиха.

Усмішка на його обличчі відчувалася, немов прицвяшена.

Дочка засопла й подарувала йому ще один кивок робота. Він зрозумів, що вона ковтає сльози.

— Нумо, Нано... — почав був Френк, але слова, яких він нашкував, розбіглися, коли внутрішній голос засурмив знову, повідомляючи йому, що їй уже задосить. Варто вже припинити це геть к чортам.

— Бувай, тату.

Вона простягнула руку і делікатно пристукнула двері його пікапа. Крутнулася й побігла заїздом, розкидаючи навсібіч

свою крейду, просто по своєму дереву, розмазуючи зелень і чорноту його крони. З похиленою головою. Плечі дрижать.

Діти, сказав він собі, не завжди спроможні оцінити, коли ти намагаєшся зробити правильну річ.

4

На столі в Клінта лежали три нічні рапорти.

Перший був передбачуваним, але насторожував: один з чергових офіцерів висловив припущення, що Ейнджел Фіцрой, схоже, доскіпувалася. По сигналу «відбій» Ейнджел намагалася втягнути цього офіцера в дискусію щодо семантики. В Дулінгу строго приписано звертатися до представників влади: «офіцер». Синоніми, як от «назирач» чи «тюремник», не кажучи вже — що самоочевидно — про такі образливі, як «мудак» чи «уйобок», були неприйнятними. Ейнджел спитала в офіцера Веттермора, чи розуміє він англійську мову. «Ясно ж, — сказала Ейнджел, — що ви назирачі. Ви також можете бути й офіцерами, з цим усе гаразд, але не можете не бути назирачами, бо ви назираєте. Хіба ви не назираєте за в'язнями? От пекли б ви пироги, хіба звалися б не пекарем? А якби ями копали, хіба не були б копачем?»

«Утримувану було попереджено, що вона дійшла межі прийнятної дискусії і, якщо не покладе їй край, може очікувати наслідків, — писав Веттермор. — Утримувана поступилася і звійшла до своєї камери, але потім знову спитала: “Як можна очікувати від в'язнів виконання правил, якщо слова у тих правилах геть безглузді?” Тон в утримуваній був погрозливим.»

Ейнджел Фіцрой була однією з небагатьох жінок у в'язниці, яку Клінт вважав насправді небезпечною. З огляду на свої діалоги з нею, вважав, що вона соціопатка. Клінт ніколи не помічав з її боку жодної емпатії, а її тутешня особова справа розпухла від різноманітних порушень: наркотики, бійки, агресивна поведінка.

— Як гадаєте, як би ви почувалися, Ейнджел, якби людина, на яку ви напали, померла від ран? — запитав він одного разу в неї під час сеансу групової терапії.

— Ой, — мовила зіщулена в своєму кріслі Ейнджел, перебігаючи очима по стінах його кабінету, — я почувалася б, ну, доволі зле... я гадаю. — А потім, цмокнувши губами, вона вчепилася поглядом у гравюру Гокні. — Дівки, гляньте-но на цю картину. Хтілося б вам отам побувати?

Хоча засуджено її було за доволі серйозний злочин — якийсь чоловік на парковці сказав Ейнджел те, що їй не сподобалося, і вона розбила йому носа пляшкою кетчупу — існували ознаки, що їй безкарно минулося дещо набагато гірше.

У Дулінг із Чарлстона приїздив детектив з проханням до Клінта допомогти у пов'язаній з Фіцрой справі. А саме: детектив прагнув інформації стосовно смерті колишнього хазяїна квартири Ейнджел. Те сталося за кілька років до її теперішнього ув'язнення. Ейнджел була єдиною підозрюваною, але, крім особистого знайомства з жертвою, не було нічого, щоб прив'язати її до цього злочину, і жодного очевидного мотиву. Річ у тому (як це знав сам Клінт), що Ейнджел (про що свідчила її історія) не потрібні були якісь особливі мотиви. Недоданих на решту двадцяти центів було достатньо, щоб її збісити. Той чарлстонський детектив ледь не веселився, описуючи труп хазяїна квартири:

— Виглядало так, ніби старий просто впав зі сходів і заламав собі карк. Але коронер сказав, що хтось ще до смерті добряче попрацював над його палітуркою. Яйця були... я забув, як точно висловився коронер, фрагментовані чи щось таке. Але, кажучи по-простому, вони були буквально розтовчені.

Клінт не мав звички клепати на своїх пацієнтів, тож так і сказав тому детективу, але пізніше він розповів про цей запит самій Ейнджел.

Вона відреагувала з виразом скляноокого здивування на обличчі:

— Яйця можуть фрагментуватися?

Зараз він зробив собі помітку: зайти сьогодні до Ейнджел, перевірити сейсмограму.

Другий рапорт був про утримувану, чергову прибиральницю, яка скаржилася на нашестя нетлі в тюремній кухні. Перевірка офіцера Мерфі не виявила жодних нетель. *«Утримувана добровільно зголосилася на аналіз сечі — слідів алкоголю і наркотиків не виявлено».*

Здається, цей випадок можна потрактувати як ревне намагання утримуваної подратувати офіцера з ревним намаганням того відплатити їй сторицею. Клінт не був зацікавлений продовжити його своїм втручанням. Він прибрав цей рапорт.

Останній рапорт стосувався випадку з Кітті Мак-Дейвід.

Офіцер Веттермор стисло занотував дещо з її тирад:

«Ця Чорна Янголиця піднеслася від коренів і спустилася з гілля. Пальці її — це смерть, а волосся її сповнене павутиння, і сон є її королівством».

Після дози галопу¹ її перевели до Крила А.

Клінт вийшов зі свого кабінету і, минувши адмінсекцію, вирушив до східної частини в'язниці, де містилися крила з камерами. Сама в'язниця формою приблизно нагадувала літеру «t», всередині якої довгий центральний коридор, знаний як Бродвей, тягнувся паралельно напрямку Шосе № 17 — Західно-Лавінська дорога. Кабінети адміністрації, центр зв'язку, приміщення офіцерів, кімната відпочинку персоналу, а також навчальні кімнати — всі вони розташовувалися в західному кінці Бродвею. Інший коридор — званий «Центральним проспектом» — пролягав перпендикулярно до Західно-Лавінської дороги. Центральний проспект

¹ Галоперидол — антипсихотичний засіб, що, зокрема, дає галюцинації.

вів від передніх дверей в'язниці прямо до майстерні, комори, пральні і спортзалу. По інший бік Центрального проспекту Бродвей продовжувався у східному напрямку повз бібліотеку, їдальню, приміщення для відвідин, лікувальний та приймальний блоки, доводячи до трьох крил з камерами.

Камери від Бродвею відгороджували спецдвері з підвищеним рівнем захисту. Клінт зупинився перед ними і натиснув кнопку, повідомляючи Вартівню, що він хоче увійти. Прозвучав дзвінок, і засуви з брязкотом від'їхали. Клінт протиснувся крізь двері.

Загалом Крила А, В і С нагадували формою спінер-клішню. У центрі «клішні» була Вартівня — яткового типу конструкція, захищена куленепробивним склом. У ній містилися монітори і комунікаційний пульт.

Хоча більшість мешканок в'язниці перемішувалися у дворі й інших місцях, крила було організовано відповідно до теоретичної небезпеки, яку становила собою кожна конкретна утримувана. У в'язниці було шістьдесят чотири камери: дванадцять у крилі А, дванадцять у Крилі С і сорок у Крилі В. Крила А та С були цілком одноповерховими; над Крилом В — надбудували другий рівень камер.

Крило А слугувало медчастиною, хоча дехто з утримуваних, яких вважали «тихомирними», також мешкали тут, у дальнім кінці коридору. Не гарантовано тихомирні, але «згідливі», як от Кітті Мак-Дейвід, мешкали в Крилі В. Крило С слугувало для бешкетниць.

«В» було найменш заселеною секцією, і зараз там половина з дванадцяти камер стояли порожніми. Коли траплялася якась криза або серйозні проблеми з дисципліною, утримувану, згідно з офіційною процедурою, переводили до якоїсь із «прозорих» камер у Крилі С. Утримувані називали їх «мастурбудками», бо камери стеження під стелею дозволяли офіцерам у будь-який час спостерігати, хто й що там робить. Припускалося, що офіцери-чоловіки насоло-

джуються, підглядаючи за цими жінками. Утім, камери стеження мали вкрай важливе значення. Якщо якась із утримуваних намірялася завдати собі шкоди або навіть вчиняла спробу самогубства, спостереження дозволяло цьому запобігти.

Сьогодні офіцером у Вартівні була капітан Ваннеса Лемплі. Вона нахилилася над пультом, щоб відчинити для нього двері. Клінт сів поруч із нею і спитав, чи може вона вивести на монітор Пункт 12, щоб йому подивитися, як там Мак-Дейвід.

— *Нумо, до відео!* — життєрадісно вигукнув він.

Лемплі скинула на нього оком.

— *Нумо, до відео!* Розумієте? Так завжди каже Ворнер Вулф¹.

Лемплі на це знизала плечима й відкрила Пост 12 для візуальної перевірки.

— Спортивний оглядач, знаєте? — уточнив Клінт.

Ваннеса знову знизала плечима:

— Вибачте. Можливо, ще до мого часу.

Клінт подумав, що це просто якась примха: Ворнер Вулф — легендарна особа, але облишив цю тему, придивляючись, що відбувається на екрані, обхопивши руками обличчя.

— Бачили що-небудь поза нормою?

Лемплі похитала головою. Вона прийшла о сьомій і весь цей час Мак-Дейвід кімарила.

Це Клінта не здивувало. Галоп — потужний засіб. Проте його турбував стан Кітті, матері двох дітей, засудженої за підробку рецептів. У якомусь ідеальному світі Кітті взагалі б не запроторили до виправного закладу. Вона була наркозалежною з біполярним розладом особистості, чия освіта закінчилася в молодшій середній школі.

¹ Warner Wolf (нар. 1937 р.) — телекоментатор, особливо популярний серед шанувальників місцевих спортивних подій у Вашингтоні й Нью-Йорку; його фірмова фраза в прямому ефірі «Нумо, до відео!» стала ідіомою, що означає: «Переконаймося самі».

Сюрпризом стало те, як її біполярність проявилася в цьому випадку. В минулому вона зазвичай замикалася в собі. Запеклий вибух маячні, який трапився цієї ночі, не мав прецедентів в її історії. Клінт був упевнений, що приписаний ним для неї курс літтю працює. Кітті понад півроку залишалася врівноваженою, переважно бадьорою — без помітних піків чи спадів. І вона погодилася свідчити на суді у справі братів Грайнерів, що було не тільки хоробрим рішенням, але також мало потужний потенціал для перегляду її власної справи. Були всі підстави вірити, що невдовзі по тому процесу до неї застосують умовно-дострокове звільнення. Вони з нею вже обговорювали особливості життя в проміжному домі¹: як поведеться Кітті, коли здогадається, що в когось там є наркотики, як вона відновлюватиме стосунки зі своїми дітьми. Чи все це почало їй здаватися надто рожевим?

Лемплі немов прочитала його думки:

— З нею все буде гаразд, доку. Це був разовий зрив, я так думаю. Місяць у повні, можливо. То така химерія, що на все діє, розумієте.

Ця кремезна ветеранка була прагматичною, але відповідальною, саме як і годиться чільному офіцерові. Не вадило також те, що Ван Лемплі була доволі знаменитою учасницею змагань з армреслінгу. Біцепси напинали сірі рукави її уніформи.

— О, так, — сказав Клінт, згадавши аварію на трасі, про яку йому казала Лайла.

Він бував на вечірках на честь дня народження Ван; вона жила по той бік гори. — Вам, либонь, довелося довгим шляхом добиратися на роботу. Лайла мені розповідала про той ваговоз, що розбився. Казала, що завал довелося бульдозером розгрібати.

¹ Halfway House — заклад на кшталт гуртожитку, де людям з фізичними або психічними проблемами, а також колишнім засудженим допомагають реінтегруватися в суспільство.

— Хух, — гмикнула Ван. — Я там нічого такого не бачила. Ма'ть, розчистили до того, як я виїхала. Не знаю, що з Вест і Рікмен.

Джоді Вест і Клейр Рікмен були штатними денними фельдшерками. Як і Клінт, вони працювали з дев'ятої до п'ятої.

— Обидві на роботу не з'явилися. Отже, на медчастині в нас нікого нема. Котс психує. Сказала, що зробіть...

— Ви нічого не бачили на Горі?

Хіба Лайла не казала, що це було на Гостинно-Гірській дорозі? Клінт був певен — майже певен наразі — що саме це вона й казала.

Ван похитала головою.

— Хоча там таке не вперше. — Вона усміхнулась, демонструючи добрий набір жовтавих різців. — Минулої осені там теж занесло ваговоза. Ото була катастрофа. З «ПетСмарту»¹, ви ж розумієте? Котячий пісок і собача їжа по всій дорозі.

5

Трейлер, що належав покійному Трумену Мейвезеру, не був приємним місцем, коли Террі Кумс відвідував його минулого разу (щоб вгамувати домашню бучу за участю однієї з багатьох Труменових «сестер», котра невдовзі по тому звільнила від себе цю резиденцію), але цього ранку він виглядав як м'ясне чаювання² в пеклі. Мейвезер лежав розпростертий під обіднім столом з кавалками власного мозку в себе на голих грудях. Меблі (здебільшого придбані на придорожніх розпродажах різношерстих залишків у «Доларовому Дисконті»³ або

¹ «PetSmart» — заснована 1986 р. широка мережа крамниць товарів для догляду за домашніми тваринами.

² «М'ясне чаювання» («Meat tea» або «High Tea») — це той самий надвечірній звичай чаювання «файв о'клок», тільки з м'ясними та іншими поживними закусками.

³ «Dollar Discount» — одна з трьох потужних мереж з безліччю крамниць по всій Америці, де кожний товар продається не дорожче за \$ 1.

у «Статті 11»¹ — гадав Террі) були розкидані навсібіч. Телевізор догори дригом у лускатій від іржі душовій кабіні. У раковині тостер товаришував з підремонттованим клейкою стрічкою одним кедам «Конверс»². Усі стіни заляпані кров'ю. Плюс, звісно, там було скоцюблене тіло з головою, яка стирчала знадвору трейлера, що світило напівголою сракою, яка вилізла з його безпоясних джинсів. В портмоне на підлозі трейлера знайшлося посвідчення містера Джейкоба Пайла з міста Літл-Рок у штаті Арканзас.

«Скільки ж це треба мати сили, щоб отак пробити стіну людською головою?» — чудувався Террі. Зрозуміло, що стіни в цього трейлера тонкі, та все ж.

Він усе ретельно сфотографував, а потім ще й зробив 360-градусний панорамний знімок офісним айпадом. В середині він не затримався довше, ніж пішло часу на те, щоб відправити фотодокази Лінні Марс в управу. Вона роздрукує весь комплект знімків для Лайли і заведе дві теки: одну цифрову і одну паперову. Лайлі Террі послав лаконічне текстове повідомлення:

«Знаю, що ви втомлена, але краще вам прибути сюди.»

Слабенько, але дедалі гучніше почувся звук єдиної цілком обладнаної санітарної машини лікарні Святої Терези, не на повнім газу ГИРР-ГИРР-ГИРР, а якесь манірне *чмих — чмих-чмих*.

Роджер Елвей з повислою в кутику губ сигаретою напинав жовту стрічку з написом: «МІСЦЕ ЗЛОЧИНУ, ХОДИТИ ЗАБОРОНЕНО». Террі гукнув йому зі східців трейлера:

¹ Chapter 11 — мережа дешевих меблевих крамниць, заснована 1995 р. на рештках збанкрутілої іншої торговельної мережі і названа за добре відомою американцям Статтею 11 федерального «Закону про банкрутство», яка, зокрема, регулює способи розпродажу боржниками їхніх активів.

² «Converse» — заснована 1908 р. компанія з виробництва спортивного взуття на гумовій підшві, багаторічний офіційний постачальник Національної баскетбольної асоціації, зараз належить корпорації «Nike»; оригінальні моделі кедів «Конверс» вважаються культовими.

— Якщо Лайла взнає, що ти куриш на місці злочину, вона тебе на шмаття порве.

Роджер витяг сигарету з рота, подивився на неї так, ніби ніколи раніше не бачив такої речі, загасив її об підшву черевика і запхнув недокурок до кишені сорочки.

— А де Лайла, до речі? Заступник окружного прокурора вже їде, він очікує, що й вона тут буде.

Підїхала санітарна машина, двері розчахнулися, і звідти, натягаючи рукавички, швидко вилізли Дік Бартлет і Енді Емерсон, парамедики, з якими Террі вже працював раніше. Один із ношами «спінальна дошка», інший ніс портативний шпиталь, який вони називали «Торбою негайної допомоги».

Террі пробурчав:

— Тільки сраний ЗОП, еге ж? Два трупи, і все одно ми не заслуговуємо на верховода.

Роджер знизав плечима. Тим часом Бартлет з Емерсоном після початкової метушні заклали біля трейлера, де зі стіни стирчала людська голова.

Емерсон сказав:

— Не думаю, щоб цьому джентльменові надто покращало від наших послуг.

Бартлет обтягнутим гумою пальцем показав на те місце, де видавалася шия:

— Здається, в нього на шиї витатує містера Генкі.

— Оце балакуче гівенце з «Південного парку»? Серйозно? — Емерсон підступив ближче, щоб роздивитися. — О, авжеж. Дійсно так.

— *Прии-віі-тики!* — проспівав по-генківськи Бартлет.

— Гей, — втрутився Террі. — Це все чудово, хлопці. Колись вам варто виставити ваше шоу на «Ютуб». Але наразі ми маємо всередині інший труп, і жінку в нашому крузері, який не завадило б трішки допомоги.

Роджер спитав:

— Ти певен, що хочеш її розбудити? — Він смикнув головою в бік Патруля Чотири. Там пасмо німічного, брудного волосся пристало до заднього вікна. — Подруга вирубилася. Бозна, крізь що вона пройшла.

Бартлет з Емерсоном захаращеним мотлохом подвір'ям підійшли до крузера, і Бартлет постукав у шибку.

— Мем? Міс?

Нуль реакції. Він постукав дужче.

— Нумо, прокидаймось-прокидаймось.

Так само нічого. Він посмикав ручку дверей і, коли та не піддалася, озирнувся на Террі з Роджером.

— Треба, щоб ви відімкнули.

— Ох, — сказав Роджер. — Звичайно.

Він тицьнув кнопку відкриття на своєму брелку-контролері. Дік Бартлет відчинив задні двері, і Тіффані Джонс вивалилася звідти, наче мішок брудної білизни. Бартлет підхопив її якраз вчасно, щоб вона не забилася об порослий травною гравій.

На поміч йому підскочив Емерсон. Роджер залишився на місці з дещо знудженим виразом.

— Якщо і вона себе викреслила з нашого меню, Лайла ооскаженіє, як та ведмедиця. Вона ж єдиний сві...

— Де її обличчя? — запитав Емерсон. Ошелешеним голосом. — Де, чорти забирай, її обличчя?

Це спонукало поворушитися Террі. Він підступив до крузера, де двоє парамедиків делікатно опускали Тіффані на землю. Террі підхопив її обвисле волосся — ну, сам не знаючи чому — та тут же й відпустив, коли щось масне мазнуло йому крізь пальці. Він витер долоню собі об сорочку. Її волосся було перевите чимось білим, перетинчастим. І обличчя також прикрите, ледь видиме, немов крізь оту вуаль, яку в цій країні «дякую тобі, Ісусе» досі носять на капелюшках деякі літні пані, коли виходять до церкви.

— Що воно за штука? — Террі все ще витирав руку. Штука була неприємною, слизькою, трохи щипучою. — Павутиння?

Роджер озирався собі через плече, з очима, витріщеними від зачарування й огиди:

— Тер, воно лізе в неї з носа! І з очей! Що це за хуйня?

Парамедик Бартлет відірвав клапоть цієї гиді з підборіддя Тіффані і теж витер руку собі об сорочку, але ще до того Террі встиг помітити, що воно щезає, щойно відділилося від обличчя. Він подивився на свою руку. Шкіра була сухою і чистою. І на сорочці нічого, хоча якусь мить тому було.

Емерсон приклав пальці збоку до шиї Тіффані.

— Пульс є. Гарний, рівний. І дихання в неї добре. Я бачу, як це лайно здіймається і западає. Спробуймо «МАБІС»¹.

Бартлет витяг з торби негайної допомоги помаранчевий комплект усе в одному «МАБІС», завагався, потім знову поліз до торби по одноразові рукавички. Один пакуночок подав Емерсону й дістав інший для себе. Террі дивився, зовсім не бажаючи торкатися цього павутиння на шкірі Тіффані. А що, як воно отруйне?

Вони виміряли кров'яний тиск, і Емерсон сказав, що він нормальний. Парамедики все ніяк не могли дійти між собою згоди, чи варто розчистити їй очі, щоб перевірити зіниці, і, хоча тоді вони цього не знали, дійшли рятівного для власного життя рішення цього не робити.

Поки вони балакали, Террі побачив дещо, що йому не сподобалося. Оплетений павутинням рот Тіффані звільна розкривався і закривався, ніби вона пережовує повітря. Язик у неї став білим. З нього росли волоконця, колихливі, як планктон.

Бартлет підвівся:

¹ «MABIS» — один з брендів компанії «Briggs Healthcare», яка виробляє медичне обладнання: сумку парамедиків з комплектом інструментів і засобів, необхідних для термінового діагностування і допомоги.

— Нам треба доправити її до Святої Терези, терміново, поки не почали виникати якісь проблеми. Кажу так, бо варто це зробити, поки вона на вигляд стабільна... — подивився він на Емерсона, і той кивнув.

— Погляньте на її очі, — сказав Роджер. — Геть білі. Ригати хочеться.

— Нумо, беремо її, — сказав Террі. — Схоже, допитати її ми не зможемо.

— А ті два покійники? — спитав Бартлет. — Ця штука на них росте?

— Ні, — відповів Террі і показав на голову, що стирчала зі стіни. — Цього ви самі бачите. І на Трумені, на тому парубку, що всередині, теж нема.

— А в раковині нічого? — спитав Бартлет. — В унітазі? Душі? Я кажу про сирі місця.

— У душовій кабіні телевізор, — сказав Террі, що не було відповіддю, і взагалі прозвучало цілком безглуздо, але це першим спало йому на думку.

І далі йому подумалося безглуздя: «Чи відкрилося вже “Рипливе Колесо”? Ще рано, звісно, але такого ранку можна було б собі дозволити пару пива; з кошмарними трупами і таким лячним лайном на людських обличчях мусить діяти послаблення правил». Він не відривав очей від Тіффані Джонс, котру повільно, але неухильно ховав під собою напівпрозорий білий туман із... чогось. Террі змусив себе відповісти на запитання:

— Тільки на ній.

Тут Роджер Елвей висловив те, про що вони всі думали:

— Хлопці, а що, як воно заразне?

Ніхто не відповів.

Бічним зором Террі вловив якийсь рух і різко розвернувся, дивлячись на трейлер. Він спершу подумав, що та згряя, яка знялася з даху, то метелики, але ж метелики яскравокольорові, а ці були просто брунотно-сірими. Не метелики, а нетлі. Сотні їх.

6

З дюжину років тому одного задушливого дня наприкінці літа у контроль за тваринами надійшов дзвінок про єнота під підлогою перебудованої стодоли, яку місцева єпископальна церква використовувала як пастирський центр. Там побоювалися сказу, тож Френк відразу поїхав туди. Надівши маску й рукавиці по лікті, він поліз під стодолу, посвітив ліхтариком на тварину, і та чкурнула геть, саме так, як і мусив зробити здоровий єнот. Тут воно мусило б бути й по всьому: скажені єноти — це серйозно, прості порушники меж людських володінь — не настільки, але гарна, двадцяти з чимось років жінка, яка показувала Френкові нору під стодолю, запропонувала йому склянку блакитного «кул-ейду»¹ з ярмарку домашнього печива, який ще тривав на їхній парковці. Смак був доволі бридкий, водянистий, мало цукру, але Френк цідив той тридоларовий напій, аби лиш стояти там, на поживклому церковному моріжку, балакати з жінкою, в якій був такий чудесний дзвінкий сміх і манера брати руки в боки, що його це збуджувало.

— Ну, містере Гірі, ви збираєтеся виконувати свій обов'язок? — раптом у свій патентований спосіб відсікла голову пустим теревеням Ілейн, переходячи до діла.

— Я б радо дозволила вам запросити мене кудись, якби ви знищили ту тварину, що вбиває інших тварин під церковною підлогою. Отака моя пропозиція. У вас губи посиніли.

Він повернувся туди після роботи, забив шматком заліза нору під стодолю — вибач, єноте, чоловік мусить робити чоловічу роботу — і повів свою майбутню дружину в кіно.

Дванадцять років тому.

І що ж сталося? Це через нього чи просто в їхнього шлюбу закінчився термін придатності?

¹ «Kool-Aid» — порошок фруктового напою, який випускають з 1927 року.

Довгий час Френк думав, що у них все гаразд. Вони мали дитину, дім, здоров'я. Не все було, звісно, чікі-пікі. Гроші як приходили, так і йшли. Нана не належала до найстаранніших учениць. Подеколи з Френком... ну... траплялися речі, які його вимотували, а коли він був вимотаний, вигулькувала певна *грань*. Але ж усі мають якісь вади, і протягом дванадцяти років неможливо вряди-годи на слизькому не посковзнутися. От тільки його дружина дивилася на це інакше. Вісім місяців тому вона ясно йому сказала, як вона це бачить.

Поділилася з ним своїм баченням після того знаменитого удару в кухонну стіну. Перед самим тим знаменитим ударом в кухонну стіну вона сказала йому, що віддала вісімсот доларів у свою церкву, де збирали кошти на їжу голодуючим дітям у якомусь люто забембаному кутку Африки. Френк не був безсердечним, він тямив, що таке страждання. Але не можна віддавати такі гроші з такими, як у них, недостатками. Ризикувати становищем власної дитини, щоб допомогти чиїмсь дітям. Хоч яким то було божевіллям — викинути цілий платіж за іпотечним кредитом кудись за океан — це не призвело до того знаменитого удару в стіну. До нього призвело те, що Ілейн сказала далі, і вираз її обличчя, коли вона це говорила, водночас гордовитий і відсторонений: *«Таким було моє рішення, тому що то були мої гроші»*. Так, ніби її шлюбні обітниці нічого для неї не значили всі ці одинадцять років, ніби вона могла робити все, що їй заманеться, не вводячи його в курс справи. Тоді він і вдарив у стіну (не її, а *стіну*), і Нана побігла нагору, в сльозах, а Ілейн оголосила свою декларацію.

— Колись ти скривдиш нас, бейбі. Надійде день, коли це вже буде не стіна.

Ніщо з того, що Френк казав чи робив, не могло змінити її думки. Варіанти були: або пробна розлука, або офіційне розлучення, і Френк вибрав перший. А її пророкування виявилось хибним. Він не кривдив. І ніколи не скривдить. Він сильний. Він захисник.

По цьому залишилося доволі важливе питання: що вона намагається довести? Яку користь вона отримує, проводячи його крізь таке? Чи це якась нерозв'язана ще в дитинстві проблема? Чи просто старий добрий садизм?

Що б воно не було, це, курва, щось поза реальністю. Це, курва, безглуздя. Неможливо афроамериканцю у Три-Окружжі (чи в будь-якому з округів Сполучених Штатів) прожити тридцять вісім років, не споживши більшої за справедливу частку кількості безглуздя — врешті-решт, расизм був ідеальним прикладом безглуздя. Йому згадалася одна дочка шахтаря в першому чи другому класі: передні зуби в неї стирчали віялом, як карти в покері, а волосся було заплетене в кіски такі короткі, що вони скидалися на обрубки пальців. Вона притисла пальця йому до зап'ястя і промовила: «У тебе гидомирний колір шкіри, Френку. Як у мого татуся під нігтями».

Вираз обличчя у дівчинки був напівзачудований, напівсторопілий і катастрофічно тупий. Малий Френк вже тоді упізнав цю чорну діру невиліковної глупоти. Вона його здивувала, залишивши ошелешеним. Пізніше, коли він бачив її на інших обличчях, вона могла його і лякати, і сердити, але того разу він відчув шанобливий трепет. Така глупота мала власне гравітаційне поле. Вона *притягувала*.

Але ж Ілейн не тупа. Де вже там уявити людину більш віддалену від тупості, ніж Ілейн.

Ілейн знала, що воно таке, коли, вдаючи з себе Бетмена, слідом за тобою ходить по універсаму якийсь білий хлоп, в котрого нема навіть ЗОР'у¹, сподіваючись, що впимає тебе на крадіжці баночки арахісу. Ілейн проклинали

¹ ЗОР (Загальний освітній розвиток: General Educational Development) — запроваджена 1942 р. система навчання армійських новобранців, котрі, успішно здавши тести, отримували атестат про відповідність знань середній освіті в США й Канаді; таку ж систему для будь-яких дорослих, які з якихось причин не отримали вчасно формальної освіти, знову запроваджено з 1988 р.

протестувальники перед «Планованим батьківством», її послали до пекла люди, які навіть імені її не знали.

То чого їй не вистачало? Навіщо завдавати такого болю йому?

Хіба гризла одна підозра: вона має підстави для неспокою.

Френк погнав на пошуки зеленого мерседеса, а перед очима в нього була Нана: як вона побігла від нього, навсібіч розкидаючи акуратно розкладені крейди, розмазуючи власний рисунок.

Френк знав, що він неідеальний, але також знав, що в цілому хороший. Адже допомагає людям, допомагає тваринам; любить свою дочку і зробить будь-що заради її захисту; і він ніколи не торкнувся своєї дружини брутально. Чи робив він помилки? Чи був той знаменитий удар в стіну одною з них? Френк із сумом визнавав, що так. Він хоча б і в суді це підтвердив. Але Френк ніколи не скривдив нікого, хто не заслужував би на кривдження, і зараз він просто їде, щоб побалакати з тим парубком із зеленого мерседеса, так?

Френк проїхав крізь вишукані ворота з кованого заліза і зупинив свій пікап позаду зеленого мерседеса. Лівий бік його переднього бампера покривала дорожня курява, а правий натомість сяяв чистотою. Видно було, де цей сучий син попрацював ганчіркою.

Френк пішов вимощеною сланцем доріжкою, яка поєднувала заїзд із дверми великого білого будинку. Обабіч доріжки тягнулися берми, засаджені сасаfrasами¹, чії крони створювали щось на кшталт галереї. Серед гілок над його головою цвірінькали пташки. Наприкінці доріжки, біля підніжжя сходів у кам'яному контейнері вже майже цілком розквітло бузкове деревце. Френк задавив у собі бажання вирвати його з корінням. Він зійшов по сходах. На

¹ Sassafras — запашне дерево родини лаврових, яке росте на Атлантичному узбережжі США від штату Мейн до Флориди.

дверях із суцільної дубової дошки висіло стукало у формі кадукея¹.

Він наказав собі розвернутися і їхати просто додому. А тоді вхопився за стукало й почав ним гатити й гатити по блящі.

7

Гарту Флікінджеру знадобився певний час, щоб відірватися від дивана.

— Стривайте, стривайте, — промовляв він безглуздо: двері були занадто товстими, а голос у нього занадто захриплим. Він безперервно курив дур відтоді, як після візиту до величнього купола насолод² у трейлері Мейвезера повернувся додому.

Якби хтось запитав у нього про наркотики, Гарт поставив би собі за мету переконати питальника, що він лише оказіональний споживач-аматор, а сьогоднішній ранок — це просто виняток. Фактично, надзвичайна ситуація. Не щодня ідеш подзюрити у трейлері свого драг-дилера, аж раптом за тоненькими дверми тамтешньої сральні спалахує третя світова війна. Щось трапилося — грюки, постріли, крики — і в якусь мить незбагненого ідіотизму Гарт навіть прочинив двері — перевірити, що там таке. Важко буде забути те, що він побачив. Та, либонь, неможливо. В дальньому кінці трейлера він побачив якусь темноволосу, голу від талії донизу жінку. Вхопивши за волосся й пояс джинсів Труменового арканзаського приятеля, вона гатила його обличчям у стіну: *чвак! чвак! чвак!*

Картина облогової машини, що гатить масивним стовбуром дерева у фортечну браму. Голова того чоловіка вми-

¹ Кадукей (кадуцей) — жезл грецького бога Гермеса (у римлян — Меркурій) у формі обвитої двома зміями палиці; атрибут посланців чи парламентарів, який гарантував їм недоторканність.

² Алюзія на поемі англійського поета Семюела Колріджа (1772—1834) «Кубла хан; видіння уві сні» (1797), яка, за словами автора, наснилася йому після куріння опіуму: «то було диво рідкісного кшталту, той сонцесайний купол насолод з печерами із криги».

валася кров'ю, а руки, немов у ганчір'яної ляльки, метлялися по боках.

А ще ж там був Трумен, повалений на підлогу, з дірою від кулі в лобі. А сама та дивна жінка? Вираз її обличчя був лячно безжурним. Немов вона займається своєю справою без особливого зацікавлення, хоча тією її справою було використання людської голови як пробивного тарана. Ґарт нишком причинив двері, стрибнув на кришку унітаза і вибрався надвір крізь вікно. Там він прожогом кинувся до своєї машини і зі швидкістю світла помчав додому.

Ця пригода дещо розсмикала йому нерви. Сертифікований за вищою категорією пластичний хірург, поважаний член Американської Асоціації пластичних хірургів зазвичай був парубком з досить міцною хваткою.

Тепер йому вже покращало, в цьому допоміг скурений ним кришталь, але це гупання в двері було зайвим.

Ґарт проклав собі курс навкруг дивана і далі крізь вітальню, хрускаючи дорогою по невеличкому морю коробок з-під фаст-фуду.

На пласкому екрані якась надзвичайно серйозна репортерка надзвичайно серйозно розводилася про якусь зграю коматозних старих пань в якомусь домі для літніх в Окрузі Колумбія. Серйозність тільки посилювала її сексуальність. Розмір чашечки в неї «А», подумав Ґарт, але її фігура благає про «В».

— Чому ж тільки жінки? — вголос загадувалася над цим питанням репортерка на екрані. — Спершу ми думали, що загрожені тільки дуже літні і дуже юні, але тепер з'ясовується, що жінки різних вікових груп...

Ґарт обперся лобом на двері й ляснув по них:

— Стоп! Припиніть уже!

— Відчиняй!

Голос був глибокий і роздратований. Підпрягши резервну силу, Ґарт підвів голову і подивився у вічко. За дверима стояв

якийсь афроамериканець років тридцяти з половиною, широкоплечий, з чудовим прорисом обличчя. Бежева форма цього чоловіка вмент змусила пульс Гарта прискоритися — коп! — та потім він помітив нашивку з написом «КОНТРОЛЬ ЗА ТВАРИНАМИ».

А, то ти гицель, гарний пес між гицелів, але все одно гицель. Нема тут ніяких бродячих собак, сер, а отже, нема й жодних проблем.

Чи є? Важко бути цілком певним. А чи не може цей парубок бути якимсь приятелем тієї напівголої гарпії з трейлера? Краще бути її другом, аніж ворогом, подумалось Гарту, але значно, значно краще зовсім з нею не знатися.

— Це вона тебе прислала? — запитав Гарт. — Я нічого не бачив. Так їй і передай, окей?

— Я не знаю, про що ти говориш! Я сюди прийшов із власної волі! Зараз же відчиняй! — знову прокричав цей чоловік.

— Навіщо? — запитав Гарт, додавши про всяк випадок: Нізащо.

— Сер! Я просто хочу з вами побалакати, — цей гицель спробував говорити спокійніше, але Гарт бачив, як у нього грають жовна, як він поборює потребу — саме так, потребу! — й далі кричати.

— Не зараз, — сказав Гарт.

— Хтось збив машиною кішку. Той водій їздить зеленим мерседесом. Ти маєш зеленого мерседеса.

— Дуже шкода, — сказав Гарт, маючи на увазі кішку, не мерседес.

Гарт любив кицьок. Він також любив свою майку «Флеймін' Грувіз»¹, яка жужмом лежала на підлозі біля сходів. Гарт скористався нею, щоб бодай якось змити кров з бампера своєї машини. Важкі часи обступили.

¹ «Flamin' Groovies» — заснований 1965 року в Сан-Франциско рок-гурт, який грає досі.

— Але я нічого про це не знаю, і в мене сьогодні важкий ранок, і тому ви мусите піти. Вибачте.

Знову удар, аж двері струснулися в одвірку. Гарт відсахнувся. Це парубок копнув двері ногою. Крізь вічко Гарт побачив, як напружилися в цього гицеля жили на шії.

— Моя дитина живе внизу під цим пагорбом, уйобок ти тупий! А якщо б це була вона? Якщо б ти збив не кішку, а мою дитину?

— Я викликаю копів, — сказав Гарт, сподіваючись, що для парубка це прозвучало переконливіше, ніж для нього самого.

Він ретирувався до вітальні, упав на диван і підібрав свою люльку. Пакунок з дуром лежав на кавовому столику. Надворі почало брязкати скло. Почувся металічний скрегіт. Це сеньйор гицель чинить наругу над його мерседесом? Гарт не переймався, не сьогодні. (Крім того, він застрахований.) Та бідна наркоша. Тіффані її звати, така занапашена і така ніжна. Чи вона загинула? Чи ті люди, які напали на трейлер (він припускав, що та жінка була учасницею якомсь банди), її вбили? Він запевнив себе, що Тіфф, якою б вона не була ніжною, не є його проблемою. Краще не фіксуватися на тому, чого неможливо змінити.

Пакунок був із блакитного пластику, отже, кришталіки, поки їх не дістанеш звідти, теж здавалися блакитними. Ймовірно, це був такий недорікуватий натяк Тру Мейвезера на «*Пуститися берега*»¹. Не робитиме більше натяків Тру Мейвезер, недорікуватим він був чи навпаки, відсьогодні вже не робитиме, ні. Гарт вибрав кришталік і опустив його в чашечку люльки. Хтозна, що там робить сеньйор гицель його мерседесу, але від того вже ввімкнулася сигналізація: *biin, biin, biin*.

У телевізорі показували яскраво освітлену шпитальну палату. Дві жіночі фігури лежали під шпитальними ковдрами.

¹ «Breaking Bad» (2008—2013) — серіал, в якому смертельно хворий на рак шкільний учитель для фінансового забезпечення своєї родини варить і продає надпотужний кристалічний метамфетамін, який у нього має блакитний колір, хоча насправді чистий мет прозорий або білий.

Голови обох жінок були оповиті пухнастими коконами. Це виглядало так, ніби вище підборідь кожну обсів бджолиний рій. Гарт закурив, затагнувся на повні легені, затримав дихання.

Біііп, біііп, біііп.

Гарт мав дочку, Кеті. Восьмирічна, хвора на гідроцефалію, вона жила в спеціальному закладі, дуже гарному закладі, неподалік океанського узбережжя Кароліни, досить близько, щоб відчувати у бризі солоний присмак. За все сплачував він, міг собі дозволити. Так краще для дівчинки, а деталями хай опікується її мати. Бідна Кеті. Отже, що він собі казав про ту сласну дівчину? Ага, ось воно: краще не фіксуватися на тому, чого неможливо змінити. Легше сказати, аніж зробити. Бідний Гарт. Бідні старі пані з головами, обліпленими бджолиним роями. Бідна кицька.

Вродлива репортерка стояла на хіднику попереду натовпу, який дедалі зростає. Чесно, вона гарна і з розміром «А». Про «В» то була просто побіжна думка. А чи їй переробляли носа? Вау, якщо їй робили ринопластику — Гарт не був щодо цього цілком певен, йому треба було подивитися зблизька — це суперова робота, з гарненькою, справді природною, невеличкою кирпатістю.

— ЦКЗ¹ вже випустив офіційний бюлетень, — говорила репортерка. — Ні за яких обставин не намагайтеся прибирати цю порость.

— Назвіть мене божевільним, — промовив Гарт, — але саме це якраз і викликає в мене таке бажання.

Стомлений новинами, стомлений тим парубком із контролю над тваринами, стомлений автосигналізацією (хоча він сподівався її вимкнути, коли парубок із контролю над тваринами вирішить перенести свій дурний норів кудись в інше місце), стомлений фіксацією на тому, що неможливо змінити,

¹ Центр контролю і запобігання захворюванням (CDC) — багаторівнева федеральна агенція в Міністерстві охорони здоров'я США з головним офісом в Атланті, штат Джорджія.

Гарт пробігся каналами, поки не знайшов інфо-рекламну передачу про те, як лише за шість днів накачати собі шестикубиковий живіт. Він спробував занотувати телефонний номер, що починався з 800, але та єдина ручка, яку він зміг знайти, на долоні в нього не писала.

РОЗДІЛ 4

1

Загальна кількість населення в округах Мак-Давелл, Бриджер і Дулінг становила десь під сімдесят тисяч душ: п'ятдесят п'ять відсотків — чоловіки, сорок п'ять — жінки. Порівняно з останнім переписом населення США, це було на п'ять тисяч менше, що офіційно робило Три-Окружжя «регіоном негативної міграції». Він мав дві лікарні: одну в окрузі Мак-Давелл («Чудова подарункова крамниця!» — повідомляв єдиний пост у секції коментарів на веб-сайті Мак-Давелльської лікарні) і значно більшу в окрузі Дулінг, де й населення було найбільше — тридцять дві тисячі мешканців. Загалом у трьох округах налічувалося десять поліклінік і дві дюжини так званих болегамівних амбулаторій серед соснових лісів, де можна отримати опіюідні наркотики за рецептами, виписаними просто на місці. Колись, ще до того, як більшість шахт відіграла своє, Три-Окружжя було відоме як Республіка Безпальченків. У наші дні воно стало Республікою Безробітних, але в цьому був і світлий бік: більшість чоловіків до п'ятдесяти мали всі пальці, і вже минуло десять років, як ніхто не загинув під обвалом у шахті.

Того ранку, коли Євка Доу¹ (записана так Лайлою Норкросс, бо арештантка не назвала свого прізвища) відвідала

¹ Дое — стандартне в поліційно-юридичній практиці найменування невідомої особи.

трейлер Трумена Мейвезера, більшість із приблизно чотирнадцяти тисяч мешканок округу Дулінг прокинулися як звичайно і так само розпочали свій день. Чимало з них подивилися телевізійні репортажі про поширення інфекції, яку спершу називали австралійською сонною хворобою, потім жіночим сонним вірусом, а потім вірусом Аврора — за іменем принцеси у діснеївському переспіві чарівної казки «Спляча красуня». Мало кого з тих жінок у Три-Окружжі, які подивилися ці репортажі, вони налякали; зрештою, Австралія, Гаваї, Лос-Анджелес — то були такі далекі місцини, і хоча репортаж Мікейли Морган з того старечого дому в Джорджтауні трохи тривожив, і Вашингтон, Округ Колумбія¹, був географічно близько, навіть не цілоденна поїздка машиною, але ж Округ Колумбія — все одно велике місто, тож для більшості людей у Три-Окружжі це виводило його в абсолютно іншу категорію. Крім того, небагато хто тут дивиться «Ньюз Америка», віддаючи перевагу програмі «Доброго дня, Вілінгу» або Еллен Дідженеріс².

Перша ознака того, що погане може статися й тут, у Божому краї, з'явилася невдовзі по восьмій ранку. Вона прибула до дверей Святої Терези в особі Іветти Квін, яка припаркувала навскіс проти бордюру свій старенький джип «Черокі» і з двома маленькими дочками-близнючками на руках стрімголов кинулася у відділення екстреної допомоги, притискаючи до грудей крихітні, оповиті коконами голівки своїх немовлят. Кричала вона, мов та пожежна сирена, змусивши збігтися лікарів і медсестер.

— Хто-небудь, допоможіть моїм дітям! Вони не прокидаються! Вони ніяк не прокидаються!

¹ District of Columbia — офіційна назва столиці США; Вашингтоном, на честь першого президента, спершу було названо тільки одне з трьох міст у цьому окрузі, поступово ця назва поширилася на всю його територію; Округ Колумбія не підлягає юрисдикції жодного зі штатів, ним керує напряму Конгрес.

² Ellen DeGeneres (нар. 1957 р.) — популярна телеведуча, актриса, сценаристка, активістка руху ЛГБТ.

Тіффані Джонс, значно старша, але оповита подібним чином, прибула невдовзі по тому, і на третю дня відділення термінової допомоги було вже повне. А вони все прибували: батьки і матері привозили дочок, дівчата привозили менших сестер, дядьки привозили племінниць, чоловіки привозили дружин. Не було ні Судді Джуді¹, ні Доктора Філа², ніяких ігрових шоу не було на екрані телевізора в почекальні того дня. Тільки новини, і темою їх були повідомлення про таємничу сонну хворобу, яка вражає тільки тих, у кого набір хромосом XX.

Точної хвилини, чвертьхвилини чи секунди, коли сплячі люди жіночої статі перестали прокидатися і почали формувати на собі це покриття, так ніколи й не було визначено. Проте, засновуючись на зведених даних, науковці зрештою змогли звузити вікно до якогось моменту між 7:37 та 7:57 ранку за стандартним східним часом.

— Ми можемо лише чекати, що вони прокинуться, — сказав Джордж Елдерсон по «Ньюз Америка». — Та принаймні поки що жодна з них цього не зробила. А зараз Мікейла Морган із новими подробицями.

2

На той час, коли Лайла Норкросс прибула до квадратної цегляної будівлі, де з одного боку містилася управа шерифа округу Дулінг, а з іншого — міська адміністрація, вся команда вже була на палубі. Помшерифа Рід Берровз чекав на тротуарі, готовий прийняти під свою опіку свіжу арештантку Лайли.

— Поводься добре, Євко, — сказала вона, відчиняючи двері. — Я повернуся.

¹ Judge Judy — популярне реаліті-шоу, яке існує з 1996 року; пряма трансляція судових процесів у рамках сімейного права, котрі веде каліфорнійська суддя Джуді Шейндлін.

² Dr. Phil — психолог Філіп Мак-Гро (нар. 1950 р.), автор і ведучий популярної телепередачі, яка виокремилася з ток-шоу Опри Вінфрі.

— Поводься добре, Лайло, — сказала Євка, — Я буду тут. Вона засміялася. На щоках у неї, перетворюючись на портрискану поливу, підсихала кров із носа, а кров з рубаної рани на лобі застигла спереду в її волоссі, утворивши щось на зразок маленького павичевого хвоста.

Уже коли Лайла вилізла з машини, звільняючи місце для Ріда, Євка додала: «Трипл-дабл». І знову розсміялася.

— Криміналісти вже в дорозі до того трейлера, — сказав Рід. — А також ЗОП¹ і Патруль Шість.

— Добре, — відповіла Лайла і попленталася до дверей управи.

«Трипл-дабл», — думала вона. Ах, дійшло нарешті: щонайменше десять очок, десять передач і десять підбирань. Саме це й зробила та дівчинка у баскетбольній грі минулого вечора, та, на яку туди їздила подивитися Лайла.

Та дівчинка, вона подумала про неї. Її ім'я — Шейла. Це не вина тієї дівчинки. *Не Шейла винна*. Її ім'я — це перший крок до... До чого? Вона не знала. Вона просто не знала.

А Клінт. Що з *Клінтом*? Вона розуміла, що, зважаючи на всі обставини, їй не варто зараз цим перейматися, але байдужою лишатися не могла. Зринув знайомий образ її чоловіка: він сидить за кухонним столом, дивиться на в'язи в кінці подвір'я, погладжує великим пальцем кісточки стиснутого кулака, ледь помітно кривиться. Давно вже вона перестала питати, чи все з ним гаразд. «Просто думаю, — завжди відповідав він, — просто думаю». Але про що? І про кого? Це ж природні запитання, хіба не так?

Лайлі самій було важко повірити, якою втомленою вона почувається, якою слабенькою, немов за двадцять кроків між крузером і сходами вона краплями протекла з уніформи просто собі на туфлі. Раптом усе їй здалося непевним, і якщо Клінт не є Клінтом, то хто тоді вона сама? Хто тут усі?

¹ ЗОП — заступник окружного прокурора.

Йй потрібно зосередитися. Двоє загиблих, а жінка, яка, ймовірно, їх убила, на задньому сидінні Лайлиного крузера ширяє в небесах, вгашена. Лайла може бути втомленою і слабкою, але не зараз.

У центральній залі стояли Оскар Сілвер і Баррі Голден.

— Джентльмени, — привіталася вона.

— Шерифе, — відповіли вони майже в унісон.

Суддя Сілвер був старішим за самого Бога і кволим у ногах, але на нестачу в мозковому департаменті не страждав. Баррі Голден сяк-так заробляв на життя собі й жіночому племені осіб на своєму утриманні (дружина, чотири дочки) складаючи заповіді й контракти та узгоджуючи страхові виплати (переважно з отим одіозним демоном Дрю Т. Баррі з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”»). Голден був також одним з півдюжини юристів у Три-Окружжі, які на ротаційній основі виконували обов'язки безплатного адвоката. Він був доброю людиною, і в Лайли не забрало багато часу пояснення, чого вона хоче. Він на все погодився, але потребував авансового гонорару. Сказав, що вистачить долара.

— Лінні, в тебе є долар? — спитала Лайла у своєї диспетчерки. — Кумедно було б, якби я винаймала представника для жінки, котру сама ж заарештувала за підозрою у двох тяжких вбивствах.

Лінні вручила Баррі долар. Він поклав його до кишені, обернувся до судді Сілвера і проголосив найкращим з використовуваних ним у судових засіданнях голосів:

— Бувши проавансованим Ліннетою Марс на користь арештантки, взятої щойно під варту пані шерифом Норкросс, я пропоную і прошу, щоби... Лайло, як її звуть?

— Євка. Прізвище поки невідоме. Звіть її Євкою Доу.

— ...щоби Євку Доу було передано під опіку доктора Норкросса для психіатричного обстеження, з тим, щоб означене обстеження відбувалося в Дулінгському виправному закладі для жінок.

— Ухвалено, — хвацько мовив суддя.

— Гм, а як щодо окружного прокурора? — запитала Лінні з-за свого столу. — Хіба Дженкер не має права на своє слово?

— Дженкер заочно погоджується, — відповів суддя Сілвер. — Не один раз рятувавши його некомпетентну шкуру в своїй судовій залі, я це можу сказати з цілковитою певністю. Наказую транспортувати Євку Доу в Дулінгський заклад негайно і тримати її там... Лайло, як щодо сорока восьми годин?

— Нехай буде дев'яносто шість, — сказав Баррі Голден, вочевидь загадавши, що він мусить щось зробити для своєї клієнтки.

— Дев'яносто шість мені годиться, пане суддя, — сказала Лайла. — Я просто хочу, щоб її десь тримали, поки я не дістану якісь відповіді.

Заговорила Лінні. На думку Лайли, вона ставала дещо влізливою.

— А Клінт і директорка Котс погодяться на таку гостьову мешканку?

— Я це владнаю, — сказала Лайла і знову подумала про свою нову арештантку. Євка Доу — таємнича вбивця, яка знала ім'я Лайли і теревенила про трипл-дабли. Це явно випадковий збіг, але небажаний і не на часі.

— Заведемо її сюди ненадовго, тільки щоб відкатати відбитки пальців. А ще нам з Лінні треба її відвести в якусь із камер тимчасового утримання і переодягти в казенні лахи. Та сорочка, що на ній зараз, мусить бути взята як доказ, а на ній більше нема нічого. Я жодним чином не можу передавати її до в'язниці з голою сракою, хіба не так?

— Ні, як її адвокат, я б такого зовсім не схвалив, — сказав Баррі.

3

— Отже, Джінет... як наші справи?

Джінет розважила дебютний хід Клінта.

— Гм, нумо подивимося. Рі сказала, що цієї ночі їй снилося, як вона їсть торт із Мішель Обамою.

Вони удвох — тюремний психіатр і пацієнтка-утримувана — робили неспішні кола в прогулянковому дворі. Тут було порожньо о цій годині ранку, коли більшість ув'язнених зайняті на своїх різноманітних роботах (столярна майстерня, виробництво меблів, госпблок, прання, прибирання) або сиділи на уроках ЗОРу (у, як це називали в Дулінгському виправному закладі, Школі Тупих), або просто лежали в своїх камерах, байдикуючи.

До бежевої тюремної блузи Джінет було приколото пропуск у двір, підписаний самим Клінтом. Тож він відповідав за неї. З цим усе було гаразд. Вона належала до найулюбленіших його пацієнток-утримуваних («Одна з *пещенок*», — зазвичай казала директорка Дженіс Котс дратівливо) і завадала найменше клопоту. На його погляд, місце Джінет було не тут — і не в іншому подібному закладі, а взагалі на волі. Це була не та думка, якою б він поділився з Джінет, бо що доброго це могло їй дати? Це ж Аппалачія. А в Аппалачії не випускають на волю за вбивство, і неважливо, якщо воно другого ступеня. Його впевненість у відсутності провини Джінет у смерті Деймієна Сорлі була вірою такого ґатунку, що висловити він її не міг нікому, крім своєї дружини, а може, навіть і їй. Останнім часом Лайла здавалася дещо відчуженою. Надто заклопотаною. Цього ранку, наприклад, хоча, можливо, це тому, що вона не виспалася. А ще оте, що сказала Ваннеса Лемплі про якийсь вагозов із харчами для тварин, що перекинувся на Гостинно-Гірській дорозі минулого року. Яка існує ймовірність того, що протягом кількох місяців сталися дві ідентичні кумедні аварії?

— Агов, докторе Н, ви слухаєте? Я сказала, що Рі...

— Наснилося, що вона їла з Мішель Обамою, так.

— Так вона сказала *спершу*. Але вона це просто вигадала. Насправді їй снився вчитель, який запевняв її, що вона не

в тій класній кімнаті. Абсолютно тривожний сон, як ви вважаєте?

— Може бути.

Це була одна з приблизно дюжини фраз-заготовок, якими він відповідав на запитання своїх пацієнток.

— Гей, доку, як гадаєте, Том Брейді¹ може сюди приїхати? Виступити з промовою, роздати автографи?

— Може бути.

— Знаєте, він міг би підписати кілька отих маленьких іграшкових м'ячів.

— Звісно.

Джінет стала.

— Що я оце щойно сказала?

Клінт задумався, потім розсміявся:

— Попався.

— Де це ви сьогодні витаєте, доку? Знову робите оте своє. Вибачте мені, що, типу, лізу у ваш особистий простір, але чи все гаразд у вас вдома?

З неприємним внутрішнім здриганням Клінт усвідомив, що він більше не певний, що це так, і це неочікуване запитання Джінет — її проникливість — бентежила. Лайла йому збрехала. Не було цієї ночі аварії на Гостинно-Гірській дорозі. Раптом він відчув щодо цього впевненість.

— Усе гаразд вдома. Що таке я роблю своє?

Вона насупилася, підняла кулак і притиснутим великим пальцем провела по кісточках.

— Коли ви отак робите, я знаю, що ви деінде, збираєте стокротки чи ще щось. Схоже на те, ніби ви згадуєте якусь свою давню бійку.

— А, — мовив Клінт. Це вже заходило на слизьке. — Стара звичка. Краще поговоримо про вас, Джінет.

¹ Tom Brady (нар. 1977 р.) — один з найкращих і найпопулярніших гравців в американський футбол.

— Моя улюблена тема.

Звучало добре, але Клінт знав, з ким має діло. Якщо він дозволить Джінет вести розмову, всю цю годину на сонечку вони проведуть у балачках про Рі Демпстер, Мішель Обаму, Тома Брейді і бозна-кого ще, куди лишень тільки її занесе потік свідомості. У жанрі вільних асоціацій Джінет була чемпіонкою.

— Гаразд. Що *вам* снилося цієї ночі? Якщо ми говоримо про сновидіння, поговоримо про ваші, а не про сні Рі.

— Я не пам'ятаю. Рі в мене питалася, і я їй так само сказала. Гадаю, це все оті нові ліки, що ви мені приписали.

— Отже, щось вам таки снилося.

— Ну... мабуть... — Джінет відвела очі, дивлячись на город, а не на нього.

— Це міг бути й Дейміен? Він же вам інколи сниться?

— Звісно, який він тоді був із себе. Геть посинілий. Але мені давно вже не снився той синій. Ой, а ви пам'ятаєте отой фільм, «*Омен*»?¹ Про сина диявола? Того хлопця теж звали Дейміен.

— У вас є син...

— То й що? — тепер вона вже дивилася на нього трохи набурмосена.

— Ну, хтось міг би сказати, що ваш чоловік був дияволом у вашому житті, і таким чином Боббі...

— Син диявола! «*Омен 2*»! — залилася вона сміхом, показуючи пальцем на нього. — Ох, та це вже зовсім кумедно! Боббі — найлагідніший хлопчик у світі, весь пішов характером у рідню, що з моєї матінки боку. Він кожного місяця приїздить сюди аж із Огайо з моєю сестрою, щоб зі мною побачитись. Ви ж самі знаєте. — Вона ще посміялася: звук не частий для цього обгородженого парканом акра землі

¹ «The Omen» — фільм 1976 року, після якого було знято ще три сиквели.

під суворим наглядом, але такий ніжний. — Знаєте, що я думаю?

— Ні. Я ж лише мозкоправ, а не якийсь там читач думок.

— Я думаю, це може бути класичний випадок *перенесення*, — вона поворушила в повітрі двома пальцями обох рук, беручи в лапки процитоване нею слово. — У тім сенсі, що це вас турбує, що *ваш* хлопець — син диявола.

Настала черга розсміятися Клінту. Сама думка про Джареда бодай якось пов'язаного з дияволом, Джареда, котрий змахує москітів собі з рук, замість того, щоб їх давити, була сюрреалістичною. Авжеж, син його турбує, але не тому, що той може колись опинитися за ґратами і колючим дротом, як Джінет, і Рі Демпстер, і Кітті Мак-Дейвід, і як та бомба, що в ній цокотить годинниковий механізм, знана як Ейнджел Фіцрой. Чорти забирай, у хлопця навіть не вистачає духу, щоб запросити Мері Пак піти разом з ним на весняний бал.

— Джаред у порядку, і я певен, що Боббі також. Як ці ліки впливають на ваші... як ви їх називаєте?

— Помутніння. Це коли я просто не можу людей ясно бачити і ясно їх чути також не можу. Уже краще, відтоді як я почала ці нові пігулки.

— Ви це кажете не просто, щоб щось сказати? Бо ви мусяте бути зі мною чесною, Джінет. Пам'ятаєте, як я завжди кажу?

— ЧПД, чесність приносить дивіденди. І я щира з вами. Мені краще. Хоча інколи мене підломлює, і тоді я починаю плисти, і помутніння повертаються.

— Є якісь винятки? Хтось, хто пробивається гучно і ясно, навіть коли вас накриває? Й, можливо, навіть вишпортує вас із того стану?

— Вишпортує! Мені це подобається. Ха, Боббі, може. Йому було п'ять, коли я сюди потрапила. Зараз дванадцять. Він грає на клавішних в одній групі, ви можете в таке повірити? І співає.

— Ви можете пишатися.

— Я й пишаюся. Ваш мусить бути десь такого ж віку, правильно?

Клінт, який розумів, коли котрась з його панянок намагається змінити тему розмови, видав нерозбірливий звук, замість сказати їй, що Джаред уже наближається до того віку, коли мають право голосувати, хай яким чудернацьким це не здається його батькові.

Вона штовхнула його в плече:

— Не забувайте нагадувати йому про кондоми.

Від притіненого парасолем охоронного поста біля північної стіни прогримів підсилений гучномовцем голос:

— АРЕШТАНТКО! ФІЗИЧНІ КОНТАКТИ ЗАБОРОНЕНО!

Клінт скинув руку, махнувши тому офіцерові (важко вгадати через гучномовець, але йому подумалося, що уніформа в садовому кріслі — це той гівнюк Дон Пітерз), щоб показати: тут усе тип-топ, а потім сказав Джінет:

— Я тепер думатиму, як обговорити це з моїм психотерапевтом.

Вона розсміялася, задоволена.

Клінтові спало на думку, і то не вперше, що, якби обставини були цілком іншими, йому б хотілося бути з Джінет Сорлі друзями.

— Слухайте, Джінет. Ви знаєте, хто такий Ворнер Вулф?

— *Нумо, до відео!* — вмент відгукнулася вона показово зімітованою фразою. — А чому ви питаєте?

Гарне питання. *Дійсно*, чому він це запитав? Хіба стосувався тут бодай чогось той старий спортивний оглядач? І яке значення могло мати те, що його поп-культурна компетенція (як і його зовнішність) були дещо неактуальними?

Інше, краще, запитання: чому Лайла йому збрехала?

— Та хтось згадав про нього в розмові. Мені це здалося забавним.

— Овва, мій батько його любив, — сказала Джінет.

— Ваш тато.

Уривок «Гей, Джуд» пролунав з його телефону¹. Поглянувши на екран, Клінт побачив фото своєї дружини Лайли, котра зараз мала б перебувати вглибині країни снів; Лайли, котра може пам'ятати, а може й не пам'ятати Ворнера Вулфа; Лайли, котра йому збрехала.

— Мушу відповісти, — сказав він Джінет, — але я недовго. Можете поки пройтися туди, до городу, повисмикувати якісь бур'яни, а, можливо, заодно згадаєте, що вам снилося вночі.

— Зрозуміло, приватність, — сказала вона і вирушила до городу.

Клінт знову махнув у бік північної стіни, показуючи тому офіцерові, що пересування Джінет санкціоноване, а потім натиснув «ПРИЙНЯТИ».

— Агов, Лайло, ну як наші справи? — враз зрозумівши, щойно це вискочило в нього з рота, що саме такими словами розпочинає співбесіди зі своїми пацієнтками.

— Ой, та як звичайно, — сказала вона. — Вибух метової лабораторії, подвійне вбивство, виконавиця під замком. Я її запопала, коли вона майже геть вгашена чимчикувала вгору Головатим Пагорбом.

— Це ж жарт, авжеж?

— Боюся, ні.

— Свята срака. З тобою все гаразд?

— Дію на чистому адреналіні, а так у порядку. Втім, потребу певної допомоги.

Вона пояснювала деталі. Клінт слухав, не перепитуючи. Джінет взялася до роботи вздовж рядка горошку, вириваючи траву і наспівуючи щось життєрадісне про те, як піде у передмістя до річки Гарлем, щоби в ній втопитися². У північному

¹ «Hey Jude» (1968) — патетична балада рок-гурту Beatles, написана Полом Маккартні на моральну підтримку Джуліана, сина свого колеги по гурту Джона Леннона, який тоді перебував у процесі розлучення з дружиною Сінтією, матір'ю Джуліана; до запису на диск у пісні співалося «Гей, Джуд».

² «Harlem River Blues» (2010) — пісня з однойменного альбому кантрі-фолк-блюзового музиканта Джастіна Тавнза Ерла (нар. 1982 р..)

кінці тюремного двору до садового крісла підійшла Ваннеса Лемплі, щось сказала Донові Пітерзу і зайняла його місце, а Пітерз тим часом потюпав до адміністративного крила, похнюпивши голову, наче школяр, якого викликали в кабінет директора. Якщо хтось і заслуговував на такий виклик, то саме цей мішок тельбухів і рідин.

— Клінте, ти мене ще слухаєш?

— Я на місці. Просто думаю.

— Просто думаєш, — повторила Лайла. — Про що?

— Про цей процес. — Те, як дружина на нього наперла, спантеличило Клінта. Це майже скидалося на те, ніби вона з нього глузує. — В теорії таке можливе, але мені треба порадитися з Дженіс...

— Тоді зроби це, будь ласка. Я можу приїхати за двадцять хвилин. І якщо Дженіс треба переконати, переконай її. Тут мені потрібна твоя допомога, Клінте.

— Заспокойся, я все зроблю. Побоювання щодо самоскалічення — вагома підстава.

Джінет закінчила один рядок і вже взялася до іншого, рухаючись назад у бік Клінта.

— Я просто кажу, що звичайним порядком тобі треба було б повезти до Святої Террі, щоб її там оглянули. Я так зрозумів, що обличчя собі вона розтовкла добряче.

— Її обличчя для мене не є невідкладною проблемою. Одній людині вона майже відірвала голову, а головою іншого парубка пробила стіну трейлера. Ти справді думаєш, що я мушу привести її в оглядовий кабінет до якогось двадцяти-з-чимось-річного медика?

Він хотів було знову запитати, чи з нею все гаразд, але в теперішньому її стані вона б оскаженіла, бо коли ти вимотаний і розсотаний, ти саме це й робиш — зганяєш свій гнів на когось безпечного. Інколи — незрідка навіть — Клінт відчував обурення через те, що він безпечний.

— Мабуть, ні.

Тепер він уже чув звуки вулиці, Лайла вийшла з будівлі надвір.

— Річ не лише в тому, що вона небезпечна. І не лише в тому, що вона несповна розуму. Це як... як це казав Джаред, «мене моя павуча чуйка проймає»¹.

— Може, коли йому було ще років сім.

— Я ніколи в житті її раніше не бачила, можу присягнутися на цілому стосі біблій, але вона мене знає. Вона назвала мене на ім'я.

— Якщо на тобі формена сорочка, а я певен, що так і є, то на грудях у тебе нашивка з твоїм іменем.

— Правильно, але там написано просто «НОРКРОСС». Вона ж звернулась до мене «Лайло». Я мушу закінчувати цю розмову, просто скажи мені, що коли я з нею туди приїду, там буде розстелено вітальний килим.

— Буде. — Він почув, як вона гмикнула.

— Дякую тобі, любий.

— Нема за що, але ти мусиш зробити мені ласку. Не вези її сама. Ти змучена.

— Рід Берровз буде за кермом. Я поїду пасажиркою.

— Добре. Кохаю тебе.

Він почув, як відчинилися двері машини, мабуть, Лайлиного крузера.

— Теж кохаю тебе, — сказала вона і вимкнулася.

Чи було там легеньке вагання? Нема зараз часу про це думати, колупатися в цьому, поки воно не вилляється в щось, чим воно, певне, не є, що буде тільки на краще.

— Джінет, — а коли вона обернулась до нього, — я мушу перервати наш сеанс. Тут дещо термінове.

¹ Spidey Sense — вираз, що означає потужне відчуття незрозумілої небезпеки; походить з коміксу «Людина-павук» («Spider-man».)

4

Архіворогом Котс було дурне лайно. Не те щоб більшість людей товаришували з лайном чи навіть його любили, але вони з ним мирилися, йшли йому на поступки та й власну частку до нього докладали. Директорка в'язниці Дженіс Табіта Котс не розводила дурного лайна, не така була в неї вдача, та й у будь-якім разі це було б контрпродуктивним. Засадничо в'язниця була фабрикою дурного лайна, хоч назви її Дулінгський лайнопромисловий заклад для жінок, і її робота полягала в тому, щоб тримати це виробництво під контролем. Зі столиці штату спускалися хвилі дурнуватих циркулярів, у яких вимагалось скоротити видатки й водночас покращити функціональність. Безупинний потік лайна лився з судів — утримувані, адвокати й прокурори гризлися щодо апеляцій — і Котс завжди якимсь чином затягувало до того виру. Департамент охорони здоров'я любив наскочити з якоюсь дурною інспекцією. Електрики, які приїздили ремонтувати тюремну електромережу, завжди обіцяли, що це буде останній раз, але їхні обіцянки виявлялись лайна вартими. Мережа так само справно виходила з ладу.

Це не припинялося й тоді, коли Котс була вдома. Навіть коли вона спала, лайно нагромаджувалося, наче той замет у хуртовину, коричневий замет, складений з дурного лайна. Як от: зсунулася з глузду Кітті Мак-Дейвід, і саме цей ранок вибрали дві фельдшерки, щоб не з'явитися на роботу. Отака смердюча купа чекала на неї, щойно вона переступила поріг.

Норкросс — солідний мозкоправ, але й він теж продукує власну частку бичачого лайна, домагаючись особливого ставлення і відступу від правил для своїх пацієнок. Його хронічна нездатність розпізнати, що переважна більшість утримуваних у Дулінгу, самі є геніальними виробницями лайна, жінками, котрі витрачають своє життя на плекання лайна вартих вивертів, була майже зворушливою, хоча саме Дженіс Котс

доводиться орудувати лопатою. Та ну-бо, дехто з цих жінок під сподом всього того лайна дійсно мав реальні підстави. Дженіс Котс не була ні тупою, ні безсердечною. Чимало жінок у Дулінгу, понад усе інше, — просто невдахи. Котс розуміла це. Нещасливе дитинство, жахливі чоловіки, нестерпні ситуації, душевні хвороби, ліковані наркотиками і алкоголем. Бувши його постачальницями, вони водночас були й жертвами лайна. Але хай там як, це не справа директорки усе те розсортовувати. Не можна дозволяти, щоб жалість завдавала шкоди її роботі. Їх утримують тут, отже, вона мусить ними опікуватися.

Це означало, що вона має розібратися з Доном Пітерзом, який зараз виступав перед нею, артист лайна вищої категорії, він якраз закінчував свою лайноісторію: чесний трудівник, несправедливо звинувачений.

Коли він уже поклав завершальні мазки, Дженіс сказала:

— Не пхай мені оте профспілкове лайно, Пітерзе. Ще одна скарга, і ти вилетів. Маю одну утримувану, яка каже, що ти хапав її за груди, маю іншу, яка каже, що ти жмакав її зад, маю третю, яка каже, що ти пропонував їй півпачки «Ньюпортів»¹, якщо вона в тебе відсмокче. Спілка хоче оголосити за тебе війну, це їхній вибір, але я не думаю, що вони на це підуть.

Оцупкуватий, мізерний офіцер сидів на її дивані зі схрещеними руками, широко розставивши ноги — ніби кошіль з його хаботтям — це те, що їй хотілося бачити. Пітерз віддмухнув бастер-бравнівський чубчик, що звисав йому на брови². — Я й пальцем нікого ніколи не торкнувся, пані директорко.

— Нема сорому в тому, щоб самому звільнитися.

— Я не піду. І я нічого такого не робив, щоб мені соромитися! — побуряковіли його зазвичай бліді щоки.

¹ «Newport» — найпопулярніші в США ментолові сигарети, які виробляють з 1957 року.

² Buster Brown — чепурний хлопчик-штукар зі стрижкою типу «паж», герой коміксів і рекламний персонаж колись найбільшої в США взуттєвої компанії «Brown Shoe Company» (1875—2005.)

— Приємно, мабуть. От у мене цілий список того, за що мені соромно. І передусім, підписання твоєї заяви на роботу стоїть десь на чолі того списку. Ти — як та шмаркля, якої я не можу скинути собі з пальця.

Губи Дона вигнулися у кривому усміху:

— Директорко, я розумію, що ви намагаєтеся мене розі-злити. Нічого не вийде.

Він не був дурнем, це була ще та штучка. З цієї причини ніхто й не міг його досі приловити. Пітерз був доволі обачливим, щоб проробляти свої витівки, коли поряд нікого нема.

— Гадаю, навпаки. — Котс сиділа на краєчку свого столу, поклавши на коліна торбу. — Жодній з дівчат я не можу до-рікнути за її спробу.

— Ви ж знаєте, вони брешуть. Вони — злочинці.

— Сексуальне домагання — це також злочин. Ти маєш останнє попередження. — Котс зарилася в свою торбу, на-шукуючи помаду для пошерхлих губ. — До речі, тільки пів-пачки? Чи ти ба, Доне. — Вона видобула серветки, запаль-ничку, слоїк з пігулками, айфон, гаманець і нарешті те, що шукала. Ковпачок десь відпав, і помада була поцяткована дрібками ворси. Дженіс все одно нею скористалася.

Пітерз запав у мовчанку. Вона дивилася на нього. Поки-дшок і кривдник, і неймовірно удачливий, бо не знайшлося іншого офіцера, котрий би виступив свідком якогось з його зловживань. Але вона його дістане. Має час. Час, фактично, це синонім слова тюрма.

— Що? І тобі хочеться? — подала Котс йому свою пома-ду. — Ні? Тоді повертайся назад до роботи.

Двері здригнулися в одвірку, коли він їх захряснув, і Дже-ніс почула, як Пітерз демонстративно, наче якийсь роздра-тований підліток, затупотів геть із приймальні. Задоволена, що дисциплінарна прочуханка пройшла майже так, як вона й сподівалася, Котс повернулася до проблеми ворсистої по-мади й почала ритися в торбі, нашукуючи ковпачок.

Завібрував її телефон. Котс опустила торбу на підлогу і пішла до звільненого дивана. Вона подумала, як же їй неприємна та особа, чиє гузно лише щойно було вмоцнене тут, і сіла лівіше вм'ятини в центральній подушці.

— Вітаю, мам.

Поза голосом Мікейли чулися інші голоси (деякі з них кричали), а також сирени.

Котс відкинула геть свій початковий імпульс вишпетити дочку за те, що та вже три тижні не дзвонила.

— Щось трапилося, любонько?

— Зачекай хвильку.

Шум став приглушеним, Дженіс чекала. Її стосунки з дочкою переживали свої злети і падіння. Рішення Мікейли покинути навчання на юридичному факультеті і піти в телевізійну журналістику (у свій власний спосіб то фабрика лайна одного розміру з тюремною системою і, либонь, така ж повна злочинців) було падінням, а пластика носа на певний час опустила їхні стосунки значно, значно нижче рівня моря. Утім, у Мікейлі було завзяття, яке Дженіс поступово навчилася поважати. Можливо, вони не були аж такими різними, як здавалося. Пришелепувата Магда Дубчек, місцева жінка, яка няньчила Мікейлу, коли та була немовлям, якось сказала:

— Вона — як ти, Дженіс! Їй неможливо завадити! Скажи їй «одне печиво» і вона зробить своїм персональним завданням з'їсти три. Усмішками й хихотінням, і ласкавістю доведе до того, що ти не в змозі будеш сказати їй «ні».

Два роки тому Мікейла робила хвалебні рекламні огляди на місцевому телебаченні. Тепер вона на «Ньюз Америка», де її злет відбувся стрімко.

— Окей, — промовила Мікейла, з'явившись знову. — Шукала якесь спокійніше місце. Ми стовбичимо перед ЦКЗ. Я не можу довго балакати. Ти дивилася новини?

— Звісно, Сі-Ен-Ен.

Дженіс любила цю шпильку і ніколи не марнувала шансу нею скористатися.

Цього разу Мікейла її проігнорувала.

— Ти знаєш про вірус Аврора? Сонну хворобу?

— Щось по радіо. Старі жінки, які не можуть прокинутися, на Гавайях і в Австралії...

— Це все насправді, мамо, і це з будь-якою жінкою. Літньою, дитиною, юною, середнього віку. З будь-якою жінкою, що спить. Отже: *не лягай спати*.

— Прошу?

Щось тут не в'язалося. Ще тільки одинадцята ранку. Чому б це їй заманулося лягати спати? Чи Мікейла каже, що їй більше ніколи не можна спати? Якщо так, то це неможливо. З однаковим успіхом вона може попрохати її більше ніколи не пісяти.

— Це повна нісенітниця.

— Увімкни новини, мамо. Або радіо. Або інтернет.

Та неможливість зависла між ними на лінії. Дженіс не знала, що ще сказати, окрім:

— Гаразд.

Її дитина могла помилятися, але її дитина не стала б їй брехати. Лайно то чи ні, але Мікейла вірить, що це правда.

— Та спеціалістка, з якою я щойно балакала — вона працює у федеральній агенції, і ми з нею подружки, я їй вірю — має внутрішню інформацію. Вона сказала, що за їхніми підрахунками вісімдесят п'ять відсотків жінок у Тихоокеанському часовому поясі вже в ауті. Нікому цього не кажи. Щойно це потрапить в інтернет, розпочнеться пандемоніум.

— Що ти хочеш сказати цим *в ауті*?

— Я кажу, що вони не прокидаються. На них формується таке... вони ніби в коконах. Оболонках, покровах. Схоже, що матеріал цих коконів складається з церумену — вушної сірки — а також з себуму, отого масного шкірного сала, що в нас на крилах носа, зі слизу... і чогось іще, чого ніхто не може

зрозуміти, якогось незнаного протейну. Воно відновлюється майже так само швидко, як здирається, але не намагайтеся його прибирати. Вже були... ексцеси. Гаразд? *Не-робіть-спроб-прибирати-ту-штуку!*

На цьому останньому пункті, сенсу в якому було не більше, ніж в решті, голос Мікейли прозвучав нехарактерно суворо.

— Мамо?

— Так, Мікейло. Я досі тут.

Тепер її дочка заговорила схвильовано... гаряче:

— Це почалося між сьомою і восьмою за нашим часом або між четвертою і п'ятою за стандартним тихоокеанським, тому так різко й вразило жінок на захід від нас. Отже, у нас ще цілий день. Ще майже повний бак.

— Повний бак... годин без сну?

— Бінго.

Мікейла перевела подих.

— Я розумію, як божевільно це звучить, але я жодним чином не жартую. Ти мусиш тримати себе в притомності. І тобі треба прийняти певні серйозні рішення. Мусиш подумати, що тобі робити з твоєю в'язницею.

— Моею в'язницею?

— Твої утримувані почнуть засинати.

— Ох, — озвалася Дженіс. Вона раптом второпала. Принаймні почасти.

— Мушу бігти, мамо. У мене прямий ефір, і продюсер уже шаленіє. Зателефоную, коли зможу.

Котс залишилася на дивані. Її погляд знайшов обрамлену фотографію на столі. На ній у своїй хірургічній уніформі широко усміхався покійний Арчибальд Котс, тримаючи на руках їхню новонароджену доню. Померлого від інфаркту в нестерпно несправедливому тридцятирічному віці Арчі вже не було майже стільки, скільки він прожив. На фото в Мікейли на лобі було видно білуватий шматочок плаценти, наче якийсь обривок павутиння. Директорка дорікала собі,

що не сказала дочці, як любить її... але цей жаль затримався лише на кілька секунд. Треба було працювати. Знадобилося кілька секунд, щоб збагнути проблему, але відповідь на питання: «Що робити з жінками у в'язниці?» — не здавалася Дженіс такою, що має багато варіантів. Стільки часу, скільки зможе, вона мусить робити те, що робила завжди: підтримувати порядок й запобігати накопиченню лайна.

Своїй секретарці Бланш Мак-Інтай вона сказала, щоб знову подзвонила додому їхнім фельдшеркам. Після цього Бланш треба зателефонувати Лоренсу Гіксу, віце-директору, і поінформувати його, що термін на відновлення сил після видалення зуба мудрості скасовано; йому наказано негайно з'явитися в офіс. І, врешті, їй потрібно було, щоби Бланш довела до відома кожного чергового офіцера: в зв'язку з ситуацією в країні кожний працює подвійну зміну. Директорка мала серйозні сумніви, з'явиться на роботу наступна зміна чи ні. У надзвичайних ситуаціях люди не схильні до того, щоб покидати своїх близьких.

— Що? — перепитала Бланш. — *Яка ситуація в країні?* Щось трапилося з президентом? І ви хочете, щоб усі тягнули подвійну зміну? Їм це не сподобається.

— Мені байдуже, що їм подобається. Ввімкни новини, Бланш.

— Я не розумію. Що відбувається?

— Якщо моя дочка має рацію, ти все зрозумієш, коли почуєш.

Зробивши це, Котс пішла до кабінету Норкросса. Кітті Мак-Дейвід вони оглянуть разом.

5

Джаред Норкросс і Мері Пак під час третього уроку — фізкультури — сиділи на трибуні, їхні тенісні ракетки поки що лежали відкладені без діла. Вони і згряя Недоумків

Софоморів на нижчих сидіннях дивилися, як на центральному корті грають двоє сеньйорів¹, рохкаючи при кожному ударі на манір Моніки Селеш². Худорлявий — Курт Мак-Лауд. Рудий, м'язистий — Ерік Бласс.

Мій заклятий суперник, подумав Джаред.

— Не думаю, що це гарна ідея, — промовив він.

Мері поглянула на нього, звівши вгору брови. Вона була висока і (на думку Джареда) мала ідеальні пропорції. Волосся чорне, очі сірі, ноги довгі й засмаглі, кросівки бездоганно білі. Фактично, бездоганність була найкращим словом для її означення. На думку Джареда.

— Це було сказано щодо чого?

Ніби ти сама не знаєш, подумав Джаред.

— Щодо того, що ти йдеш з Еріком на «Аркейд Фаєр»³.

— Гм, — схоже, вона задумалася. — В такому разі тобі пощастило, що це не ти з ним ідеш.

— Агов, пам'ятаєш ту екскурсію до музею іграшок і потягів на Крюгер-стрит?⁴ Тоді, ще в п'ятому класі?

Мері усміхнулась і провела рукою — нігті пофарбовані в глибокий сапфіровий колір — по своєму довгому волоссю.

— Як я можу забути? Нас тоді туди не хотіли пускати, бо Біллі Мерз написав у себе на руці чорнилом оту гідь. Місіс Колбі наказала йому залишитися в автобусі з водієм, отим, що заїкався.

Ерік підкинув м'ячик, став навшпиньки і послав убивчу подачу, яка ледь не торкнулася верху сітки. Замість спробувати її відбити, Курт відсахнувся. Ерік задер вгору руки, як

¹ Sophomore — учень 10-го класу; Senior — учень 12-го класу в американській старшій школі.

² Monica Seles (нар. 1973 р.) — сербсько-угорсько-американська тенісистка, колишня перша ракетка світу, яка на корті часто видавала дивні звуки: рохкання, крехтання, повискування.

³ «Arcade Fire» — заснований 2001 року канадський рок-гурт.

⁴ «Kruger Street Toy and Train Museum» — музей ляльок та іграшкових машин у місті Вілінгу.

Рокі на вершечку сходів Філадельфійського музею мистецтв¹. Мері заплодувала. Ерік розвернувся до неї і вклонився.

Джаред сказав:

— Там, на руці, було «МІСІС КОЛБІ ЗНАМЕНИТО СМОК-ЧЕ», і не Біллі то написав. Ерік це зробив. Біллі міцно спав, коли він те зробив, і Біллі тримав рота на замку, бо залишитися в автобусі для нього було безпечніше, ніж бути побитим Еріком пізніше.

— Отже?

— Отже, Ерік кривдник.

— Був кривдником, — сказала Мері. — П'ятий клас був дуже давно.

— Кривого дерева не виправиш, — Джаред почув ту педантичну інтонацію, яку інколи помічав у свого батька, і пошкодував про сказане.

Сірі очі Мері вдивилися в нього, оцінюючи.

— І це означає що?

Стоп, наказав собі Джаред, просто здвигни плечима, скажи *нічого*, та й поготів. Він часто давав собі такі добрі поради, але його рот зазвичай їх ігнорував. Так сталося й тепер.

— Означає, що люди не змінюються.

— Змінюються інколи. Мій тато колись забагато пив, але ж припинив. Тепер він ходить на збори АА².

— Гаразд, дехто змінюється. Я радий, що твій батько належить до таких.

— Тим краще для тебе.

Ті сірі очі так само не відривались від нього.

— Але більшість людей — ніколи. Просто подумай про це. В п'ятому класі хамло — як Ерік — назавжди лишається

¹ Rocky Balboa — боксер, персонаж серії фільмів Сильвестра Сталлоне, який збігає вгору довгими сходами і, досягнувши вершини, пританцьовує, тріумфально задержавши руки.

² Анонімні алкоголіки (АА) — неформальний рух гуртової психотерапії і взаємодопомоги, започаткований у 1935 недавніми алкоголіками, біржовиком Біллом Вілсоном і лікарем Бобом Смітом.

хамлом. Була ти розумницею тоді, то й тепер ти розумна людина. Діти, які потрапляли в халепу в п'ятому, втраплятимуть у халепи і в одинадцятому, і в дванадцятому. Ти бачила коли-небудь Еріка й Біллі разом? Ні? Справу закрито.

Цього разу Курт спромігся прийняти подачу Еріка, але відбив її, як лох, і Ерік стерв'ятником кинувся до сітки, майже перевісившись через неї. Відбитий ним м'яч — явний нет-фол — поціливів Курту в пряжку ременя.

— А йди ти! — гукнув Крут. — Може, мені схочеться колись мати дітей!

— Погана ідея, — відповів Ерік. — А тепер піди й підбери, це мій щасливий м'яч. Апорт, песику.

Курт похнюплено поплівся до сітчастої огорожі, де влігся м'яч, а Ерік обернувся до Мері й виконав черговий уклін. Вона відповіла йому стоватною усмішкою. Усмішка збереглася на обличчі й коли вона обернулася до Джареда, але її потужність значно зменшилася.

— Я люблю тебе, Джаре, за те, що ти прагнеш мене оберігати, але я вже велика дівчинка. Це лише концерт, а не довічна пов'язаність.

— Просто...

— Просто що? — усмішка погасла.

«Просто будь з ним обачною, — хотілося сказати Джареду. — Тому що написати на руці в Біллі — то була дрібниця. Дитиняча витівка. У старшій школі вже траплялися огидні витівки у перевдягальні, про які я не хочу говорити. І зокрема тому, що я ні разу не втрутився. Я просто дивився».

Знов добра порада, але, перш ніж його зрадливий язик встиг її вимовити, Мері крутнулася на сидінні, дивлячись у бік школи. Мабуть, вловила краєм ока якийсь рух, а тепер те побачив і Джаред: якась брунатна хмарка здійнялася з даху спортивного залу. Достатньо велика, щоб налякати ворон, які порозсідалися на дубах, що оточували вчительську парковку.

Пил, подумав Джаред, але замість того, щоб розсіятися, та хмарка зробила різкий віраж і полетіла в північному напрямку. Повелася, неначе пташина зграя, але то не були пташки. Вони були надто дрібними навіть для горобців.

— Якесь затьмарення нетлі! — скрикнула Мері. — Вау! Хто б міг подумати?

— Це так ти називаєш цілу купу їх? Затьмаренням?

— Так! Хто знав, що вони збираються в зграї? І більшість нетлів залишають денний час метеликам. Нетлі ж — нічні політухи. Принаймні зазвичай.

— Звідки ти все це знаєш?

— У восьмому класі я робила проект з біології на тему нетлів; давньоанглійською мовою нетля називалася *mott*, що означало *maggot* — гробачок. Тато умовив мене взяти цю тему, бо я їх зазвичай боялася. Коли ще була малою, хтось мені був розповів: якщо пилок із крилець нетлі потрапить комусь в очі, той осліпне. Тато сказав, що це просто старої баби казки, і, якщо я зроблю свій проект про нетлів, можливо, я з ними потоваришую. Він сказав, що денні метелики — королеви краси комашиного світу, вони завжди готові летіти на бал, а бідні нетлі залишаються в тіні, як Попелюшка. Він ще тоді випивав, але все одно це була захоплива оповідка.

Ці сірі очі вдивляються в нього, провокуючи не погодитися.

— Звісно, класна, — сказав Джаред. — А ти?

— Що я?

— Потоваришувала з ними?

— Не зовсім, але дізналася чимало цікавого. Метелики, коли вони відпочивають, складають крильця над спинками. Нетлі ж прикривають крильцями собі черевця. У нетлів є френулуми — це такі вуздечки для зчеплення крилець — а в метеликів їх нема. Метелики виробляють лялечок, і вони тверді. Нетлі виробляють кокони — м'які й шовковисті.

— Здоров!

Це був Кент Дейлі, він їхав на велосипеді через софтбольне поле від чагарів пустиря поза ним. На спині в нього був рюкзак, а на плечі висіла тенісна ракетка.

— Норкроссе! Пак! Ви бачили, як оті птахи злетіли?

— То нетлі, — сказав Джаред. — У них є френулуми. Чи френули.

— Га?

— Не зважай. Де це ти був? Школа ж сьогодні працює.

— Матуся попросила вивезти сміття.

— Чимало його там було, мабуть, — сказала Мері. — Вже третій урок.

Кент виширився до неї, потім побачив на центральному корті Еріка з Куртом і опустив свій велосипед на траву.

— Сядь посидь, Курте, поступися місцем чоловіку. Ти не зможеш відбити Ерікову подачу, навіть якщо твоє собаче життя залежатиме від цього.

Курт звільнив свій кінець корту для Кента, такого собі бонвівана, який, схоже, не відчував жодної нагальної потреби завітати до учительської, щоб пояснити своє запізнення. Ерік зробив подачу і Джаред зрадів, коли новоприбулий Кент легко відбив її просто в нього.

— Ацтеки вірили, що чорні нетлі — провісниці злої долі, — сказала Мері. Вона втратила інтерес до тенісного матчу, який тривав унизу. — І зараз є люди по гірських байраках, які вірять, що біла нетля в хаті означає, ніби хтось помре.

— Мері, ти солідна нетлезнавиця.

Мері прогуділа сумним тромбоном.

— Чекай-но, ти ж ніколи в житті не була в гірському байраці. Ти просто вигадала все це, щоб настрашити. Добре вийшло, до речі.

— Ні, я не вигадала! Я прочитала це в книжці!

Вона стусонула його в плече. Трохи боляче, але Джаред прикинувся, що ні.

— Ці були брунатні, — сказав Джаред. — А що означають брунатні?

— О, це цікаво, — сказала Мері. — За віруваннями індіанців племені Чорноногих, брунатні нетлі приносять сон і сновидіння.

6

Джаред сидів на лавці в дальньому кінці перевдягальні і взувався. Недоумки Софомори вже ретирувалися, побоюючись побиття мокрими рушниками — вправа, якою уславився Ерік зі своїми поплічниками. Чи, може, правильніше було б сказати: знеславився. «Ти кажеш “френулум”, я кажу “френула”, — подумав Джаред, взуваючи кросівки. — Краще все це послати геть».

У душі Ерік, Курт і Кент ухкали, хлюпали й волали всі ті стандартні приказки: «йоб тебе, матір твою йоб, твою вже йоб, ніде ставить проб, поцілуй мене у гузно, подар тебе пестив, шльондра твоя сестра, у неї менстра» і таке інше. Це було нудно, а йому ще так довго вчитися в цій школі до випуску.

Воду закрили. Ерік з іншими двома почалапали мокрими підощвами до тієї зони у перевдягальні, яку вони вважали їхнім приватним заповідником — тільки для сеньйорів, на вашу ласку — це означало, що, перш ніж вони зникли за рогом, Джаред зазнав лиш короткого покарання видом їхніх голих сідниць. От і добре. Він понюхав свої тенісні шкарпетки, скривився, запхнув їх собі до спортивної сумки і зашморгнув на ній блискавку.

— Дорогою сюди я бачив Стару Ессі, — говорив Кент.

Курт:

— Оту бездомну лялю? Ту, що з магазинним візком?

— Еге. Мало не наїхав на неї, а то б завалився у той сральник, де вона живе.

— Хтось мусив би вичистити її звідси геть, — сказав Курт.

— Мабуть, вона учора ввечері розпакувала свою заначку Двобаксового Чака¹, — сказав Кент. — У повнім вирубоні. І, певне, ще й у чомусь викачалася. Усе обличчя в якійсь гіді, типу павутиння. Погань, нахер. Я бачив, як воно ворухиться, коли вона дихає. Ну, я їй і крикнув, авжеж: «Гей, Ессі, як воно справи, дівко? Як справи, ти, беззуба стара пиздо?» Нуль реакції. Мертво, нахер.

Курт сказав:

— От, якби існувало таке магічне зілля для приспання дівчат, щоб трахати їх без попередніх улещувань.

— Є таке, — сказав Ерік. — Називається руфіз².

Вони вибухнули реготом, а Джаред подумав: і це той, хто веде Мері на «Аркейд Фаер». Отой парубок, отам.

— Плюс, — продовжив Кент, — у неї там зібрано всяке дурнувате лайно, у тому невеличкому вибалку, де вона спить, включно з верхньою половиною магазинного манекена. Мені майже все таке похер, але в сраку п'яна бездомна курва у павутинні? Це для мене вже капець, понад усяку міру капець.

— У мене зараз цілком інший капець, — в голосі Курта прозвучала меланхолійна нота. — Ситуація невтішна. Я б зараз видрючив навіть якусь зомбі з «Ходячих мертвяків»³.

— У тебе вже була така, — сказав Ерік. — Герріет Девенпорт.

Знову праісторичний регіт. «Навіщо я це слухаю?» — запитав себе Джаред, і знову йому сплигло на думку: Мері йде на концерт з одним із цих прибацаних. Вона не уявляє, який Ерік насправді, а після нашої розмови там, на трибуні, я не певен, чи вона мені повірить, якщо я їй розкажу.

¹ Two Buck Chuck — народна назва каліфорнійських вин бренду «Charles Shaw», які в Каліфорнії зазвичай продають по 1,99 долара за пляшку.

² «Flunitrazepam» — потужне снодійне без смаку і запаху, яке, випите розчиненим в алкоголі, не лише присипляє, а й провокує антероградну амнезію; тому ці ліки іноді використовують потайні грабіжники та гвалтівники.

³ «The Walking Dead» (2010 — дотепер) — телесеріал у жанрі горор на основі однойменного коміксу.

— Ти не будеш дрючити ту лялю, — сказав Кент. — Але це кумедно. Треба нам пройтися там після школи. Подивитися на неї.

— Навіщо після школи, — сказав Ерік. — Зірвемося після шостого уроку.

Ляскіт долонь, це вони затверджували між собою угоду. Джаред підхопив свою спортивну сумку і пішов.

Уже тільки під час обіду, коли поряд з Джаредом сів Френкі Джонсон, він розказав Джареду про чудернацьку жіночу сонну хворобу, яка спершу була тільки в Австралії і на Гаваїях, а тепер з'явилася в Окрузі Колумбія, у Ричмонді, і навіть у Мартинсбергу¹, що звідси не так уже й далеко. Джареду на мить згадалося те, що Кент розказував про Стару Ессі — павутиння в неї на обличчі — та потім він вирішив, що цього не може бути. Тут — ні. Ніколи аж такого цікавого не траплялося в Дулінгу.

— Вони називають це Авророю. Агов, це салат з курчати-ни? І як він? Хочеш, поміняємося?

РОЗДІЛ 5

1

Окрім єдиного ліжка, сталевого унітаза і бульбашок камер стеження в кутках під стелею, в дванадцятій камері Крила А було порожньо. Нема пофарбованого квадрата на стіні для чіплення фотокарточок, нема стола. Дженіс Котс підсунула собі пластиковий стілець, щоб сісти, а Клінт, навпочіпки, вже оглядав Кітті Мак-Дейвід, яка лежала на койці.

— Отже? — запитала Котс.

¹ Richmond — столиця штату Вірджинія; Martinsburg — столиця округу Берклі у штаті Західна Вірджинія.

— Вона жива. Основні показники життєдіяльності у неї в нормі.

Клінт підвівся. Стягнув із себе хірургічні рукавички і акуратно поклав їх до пластикової сумки. Діставши з кишені піджака маленький блокнот і ручку, він почав робити нотатки.

— Я не знаю, що воно таке. Воно липке, наче живиця, але й тверде, і вочевидь не герметичне, бо вона крізь нього дихає. Воно має запах... землистий, як здається. І трохи ніби восковий. Якби ви на мене тисли, я сказав би, що це якийсь різновид грибка, але це не схоже на жоден грибок, який я коли-небудь бачив чи про який чув.

Від самої лиш спроби коментувати цю ситуацію, Клінт почувався так, ніби він дереться на гору з центових монет.

— Біолог міг би взяти зразок, покласти його під мікроскоп...

— Мені казали, що цю штуку не варто прибирати.

Клінт клацнув ручкою і сховав її разом з блокнотом назад до піджака.

— Ну, я все одно не біолог. А оскільки схоже, що дискомфорту вона не відчуває...

Поросль на обличчі Кітті була білою, серпанковою, вона щільно прилягала до шкіри. Клінту подумалося про саван. Йому було видно, що очі в Кітті заплющені, він бачив, як вони сіпаються у фазі швидкого сну. Думка, що під цією порослю вона бачить якийсь сон, його тривожила, хоча він не розумів, чому.

Розгортаючись із м'явих долонь і зап'ясть Кітті, пасма серпанкового матеріалу колихалися немов під подувами вітерця й чіплялися за її казенний одяг біля талії, сплітаючись у мереживо. Судячи з того, як ця штука поширювалася, Клінт зробив висновок, що невдовзі вона обплете все її тіло.

— Воно схоже на феїну хустинку.

Директорка стояла, схрестивши руки. Вона не здавалася збентеженою, просто в задумі.

— Феїну хустинку?

— Їх роблять трав'яні павуки. Їх видно вранці, поки ще роса.

— О, точно. Я інколи бачу їх у себе на задньому подвір'ї.

Якусь мить вони помовчали, дивлячись на вусики серпанкового матеріалу. Повіки Кітті тріпотіли і совались під вуаллю. Який там у неї зараз наркотріп? Може, сниться, що вона дістає собі дозу? Одного разу Кітті йому сказала, що перспектива їй подобається дужче за сам кайф — таке солодке очікування. Чи сниться, що вона ріже себе? Чи їй сниться Ловелл Грайнер, наркодилер, який пообіцяв її вбити, якщо вона коли-небудь заговорить про його обладнання? Чи їй мозок згинув, отьмарений цим вірусом (якщо це вірус), щонайпершою ознакою якого є ця запона? А її неспокійні очі — це нервовий еквівалент тих іскор, якими стріляє обірваний високовольтний дріт?

— Це так, курва, лячно, — промовила Дженіс. — І це не та фраза, якою я користуюсь легко.

Клінт радів, що сюди їде Лайла. Що б там зараз не відбувалося між ними, він хотів побачити її обличчя.

— Мушу зателефонувати синові, — промовив Клінт, здебільшого сам до себе.

У камеру просунув голову Ренд Квіглі, офіцер на цьому поверсі. Він кинув швидкий нервовий погляд на безпорадну жінку з оповитим обличчям, а вже потім кахикнув і підступив до директорки:

— ОЧП¹ шерифа з її арештанткою за двадцять-тридцять хвилин. — Він затримався на зайву хвилю. — Почув від Бланш про подвійну зміну, пані директорко. Залишатимусь тут стільки, скільки буду вам потрібен.

— Молодчага, — сказала вона.

По дорозі Клінт коротко повідомив директорку про жінку з місця вбивства і про те, що Лайла везе її сюди. Значно більш занепокоєна тим, що їй розповіла Мікейла, Котс виявила нехарактерну для неї байдужість до такого порушення

¹ Очікуваний час прибуття — офіцер користується професійною аббревіатурою.

протоколу. Клінта це заспокоїло, проте лише на кілька секунд, оскільки потім вона приголомшила його всім, що сама вже знала про Аврору.

Перш ніж Клінт устиг перепитати, чи вона, бува, не жартує, Котс показала йому свій айфон з передньою шпальтою «*Нью-Йорк Таймз*»: «ЕПІДЕМІЯ» — бив на гвалт заголовок двадцятим кеглем. У самій статті повідомлялося, що ввісні на жінках формуються покрови, що вони не прокидаються, що в західних часових зонах були масові заворушення і пожежі в Лос-Анджелесі та Сан-Франциско. Й нічого про те, що трапляється щось зле, якщо прибрати ту вуаль, зауважив Клінт. Можливо, тому, що це лише поголоска. Можливо, тому, що це правда, і преса уникає розпалення повномасштабної паніки. Хто наразі може це точно знати?

— Зателефонуєте синові за кілька хвилин.

— Але ж, Клінте, це збіса серйозна проблема. У цій зміні ми маємо шість офіцерів, плюс ви, я, Бланш в офісі і ще Данфі в господарчому блоку. А в нас сто чотирнадцять утримуваних жінок, і сюди їде ще одна. Більшість офіцерів — вони, як Квіглі, розуміють, що мають обов'язок, і я сподіваюся, вони якийсь час витримають цю напругу. За що я дякую Богу, оскільки не знаю, коли ми можемо очікувати на підкріплення і якою буде його кількість. Розумієте?

Клінт розумів.

— Гаразд. По-перше, доку, що робитимемо з Кітті?

— Ми зв'яжемося з ЦКЗ, попросимо, щоб прислали якихось хлопців у захисних костюмах, хай прийдуть, вивезуть її, проведуть обстеження, але... — Клінт розвів руками, показуючи, наскільки безглуздим це мусить бути. — Якщо це так поширилося, як ви мені розказали, і преса, здається, це явно підтверджує, ми не отримаємо жодної допомоги, допоки щось допоміжне там не з'явиться. Правильно?

Котс так і тримала руки схрещеними на грудях. Клінт гадався, чи не утримує директорка себе таким чином, щоб не

виказати свого тремтіння? Від цієї думки йому одночасно покращало й погіршало.

— Я припускаю, нам також не варто сподіватися на те, що зараз її забере з наших рук Свята Тереза чи хтось інший? Мабуть, у них самих теж повні руки.

— Обдзвонити нам треба всіх, але очікування в мене теж такі самі. — сказав Клінт. — Тому замкнемо її міцно, триматимемо на карантині. Не варто, щоб хтось наближався до неї чи торкався її, навіть у рукавичках. Ван може спостерігати за нею з Вартівні. Як щось зміниться, якщо вона виявлятиме неспокій, чи прокинеться, ми зразу ж прибіжимо.

— Це вже схоже на план. — Котс змахнула рукою в повітрі, де пурхала якась нетля. — Дурна комаха. Як вони сюди потрапляють? Чорти б її взяли. І наступне: як щодо решти нашого населення? Що нам робити з ними?

— Що ви маєте на увазі? — Клінт ляпнув долонею по нетлі, але промахнувся. Вона відлетіла вгору, до флуоресцентного плафона на стелі.

— Якщо вони отак засинатимуть... — показала директорка на Мак-Дейвід.

Клінт торкнувся свого лоба, майже впевнений, що той пашиє жаром. На думку йому навернулася маячня з варіантами відповідей на таке запитання:

Як завадити утримуваним у в'язниці заснути? Вибрати з наступного:

- A) безперервно, закільцьовано транслювати по тюремній аудіосистемі оповіщення гурту «Металліка»;*
- B) видати кожній арештантці ножа і наказати їй різати себе, щойно вона відчує сонливість;*
- C) видати кожній торбу декседрину¹;*

¹ «Dexedrine» (Декстроамфетамін) — психостимулятор, який використовується для лікування нарколепсії та порушення уваги.

D) усе вищенаведене;

E) нічого не робити.

— Є ліки, які можуть утримувати людей від сну, але, Дженіс, я сказав би, що більшість жінок тут призвичаєні до наркотиків. Сама ідея накачувати їх чимось протилежним аж ніяк не здається мені нешкідливою чи безпечною. І взагалі, я навряд чи можу виписати рецепт, скажімо, на сто таблеток таких ліків, як Провігіл¹. Гадаю, провізор у «Райт Ейді» дивитиметься на таке підозріло, розумієте? Резюме: я не бачу жодного способу, як їм допомогти. Єдине, що ми можемо робити — це, гасячи будь-які прояви паніки, підтримувати все, наскільки це можливо, в нормальному стані і чекати якихось пояснень або зрушення, і...

Клінт завагався на якусь хвилю і зрештою видав еффе-мізм, що здавався єдино можливим і водночас абсолютно хибним:

— І дозволити природі діяти своїм чином.

Хоча ця річ не належала до жодної знаної йому природної форми.

Котс зітхнула.

Вони вийшли в коридор, і директорка сказала Квіглі, щоб передав усім: нікому не торкатися порості на Мак-Дейвід.

2

Робітниці столярної майстерні їли не в загальній їдальні, а на місці, в погідні дні утримуваним дозволяли пообідати надворі, в тіні будівлі. Цей день був погідним, і вже за це Дженет Сорлі була йому вдячна. Доки вона поралась у городі, а доктор Норкросс балакав по телефону, її голови торкнувся біль,

¹ «Provigil» — потужний аналгетик, зокрема використовується проти денної сонливості, входить до списку психотропних засобів.

і тепер, неначе якийсь сталевий штир, що почав свердлити ліву скроню, проривався дедалі глибше. І сморід лаку аж ніяк тут не був допоміжним. Свіже повітря надворі могло б розвіяти цей біль.

За десять хвилин до дванадцятої дві червоноблузниці — довірені утримувані — закотили столик із сендвічами, лимонадом і стаканчиками шоколадного крему. О дванадцятій продзвигчав дзвінок. Джінет останній раз крутнула ніжку стільця, яку шліфувала, і вимкнула свій токарний станок. Так само зробили півдюжини утримуваних. Упав рівень децибелів. Тепер єдиним звуком у приміщенні — жарко тут, а ще навіть не червень — залишалося невгамовно високе виття потужного пилосмока, за допомогою якого Рі Демпстер прибирала тирсу між останнім рядом станків і стіною.

— Утримувана, зараз же вимкніть! — гаркнув Тіг Мерфі.

Він був новоприйнятим офіцером. І, як всі новачки, багато кричав, оскільки досі був невпевненим у собі.

— Уже обід! Ви що, не чули дзвінка?

Рі почала:

— Офіцере, мені тут залишилося трішки...

— Вимкніть, я сказав, вимкніть!

— Так, офіцере.

Рі вимкнула пилосмок, і тиша подарувала Джінет трепет полегшення. Боліли пальці в робочих рукавичках, боліла голова від смороду лаку. Їй хотілося одного — повернутися до своєї старої доброї В-7, де в неї був аспірин (офіційно ухвалені пігулки із Зеленого списку, але на місяць їх дозволялося тільки дванадцять штук.) Тоді вона, можливо, змогла б поспати до вечері Крила В о шостій.

— Шикуйсь, руки вгору, — покрикував офіцер Мерфі. — Шикуйсь, руки вгору, покажіть мені ваші інструменти, пані.

Вони вишикувалися, Рі, яка стояла попереду Джінет, прошепотіла:

— Якийсь, типу, жирнуватий цей офіцер Мерфі, угу?

— Мабуть, їв торт разом з Мішель Обамою, — також пошепки відповіла їй Джінет, і Рі захихотіла.

Усі підняли свої інструменти: шліфувальні бруски, викрутки, дрилі, долота. Джінет загадалася, чи дозволяють доступ до такої потенційно небезпечної зброї утримуваним в чоловічих тюрмах? Особливо це стосується викруток. Викруткою можна вбити, як їй самій це було добре відомо. Ага, це ж і біль вона в своїй голові так відчуває: наче там викрутка. Вкручується. Знаходить м'яке м'ясо і роздирає його.

— Пані, сьогодні будемо їсти *аль фреско*¹?

Хтось казав, що офіцер Мерфі був викладачем у старшій школі, поки той факультет не скоротили.

— Це означає...

— Надворі, — промурмотіла Джінет. — Їсти надворі.

Мерфі показав на неї:

— О, серед нас стипендіатка Родса².

Але при цьому він трішечки усміхався, тому це не здалося образливим.

Інструменти було перевірено, зібрано й покладено до ста- левої скрині на підлозі, яку після цього замкнуто. Меблева бригада підступила до стола, розібрала сандвічі та картонні стакани з напоями і чекала, поки Мерфі їх порахує.

— Пані, пречудове надвір'я чекає вас. Хтось, прихопіть для мене шинки з сиром.

— Буде тобі, красунчику, — стиха пробурмотіла Ейн- джел Фіцрой.

Мерфі кинув на неї гострий погляд, на який Фіцрой від- повіла своїм, невинним. Джінет стало його трішки жаль. Але за жаль харчів не купиш, як приказувала її мати. Джінет давала Мерфі три місяці. Це найбільше.

¹ *Al fresco* — термін італійського походження має буквально значення «в холод- ку», проте в сучасному італійському жаргоні цей вираз означає «в тюрмі».

² Міжнародна стипендія для навчання в Оксфордському університеті, яка була за- снована 1902 року за заповітом британського бізнесмена і політика Сесіла Родса.

Вироївшись із майстерні, жінки посідали на траві попід стіною будівлі.

— Ти собі що взяла? — спитала Рі.

Джінет роздивлялася глибини свого сендвіча.

— Курчатино.

— А в мене тунець. Хочеш, поміняємося?

Джінет було все одно, вона й на крихту не почувалася голодною, тому помінялася. Примушувала себе їсти, сподіваючись, що це трішки полегшить біль у голові. Пила лимонад, який здавався гірким на смак, але коли Рі принесла їй стаканчик крему, Джінет похитала головою. Шоколад роздмухує мігрень, а якщо вже наявний біль зросте до такого рівня, їй доведеться йти до шпиталю по «Зоміг»¹, який вона зможе отримати, тільки якщо доктор Норкросс досі тут. Уже пішла поголоска, що постійні фельдшерки не з'явилися на роботу.

До головної будівлі в'язниці вела бетонна доріжка, і хтось прикрасив її вже вицвілими клітинками для гри в класики. Кілька жінок підвелися, знайшли камінці й почали грати, приказуючи лічилки, які, певне, вивчили ще в дитинстві. Джінет подумала: «Як кумедно, чого тільки не застрягає в людській голові».

Вона запила останній шматочок сендвіча останнім ковтком гіркого лимонаду, відхилилася спиною на стіну і заплющила очі. Чи їй в голові трохи полегшало? Можливо. Як там не є, вони ще мають хвилин п'ятнадцять щонайменше. Вона може трішки подрімати...

Саме тоді зі столярки й вискочив офіцер Пітерз, як той стрибучий чортик із коробки. Чи як троль, що ховався під каменіщем. Він подивився на жінок, які грали в класи, потім на жінок, які сиділи під стіною будівлі. Його очі зупинились на Джінет.

— Сорлі, ходи-но сюди. Маю роботу для тебе.

¹ «Zomig» — синтетичний триптамін, потужний препарат при нападах мігрені, однією з побічних дій якого може бути сонливість.

Йобаний Пітерз. Цицькохват і задощуп, який завжди примудрявся робити це в якійсь із численних сліпих зон, яких не зовсім сягали камери спостереження. Він знав їх усі. А якщо бодай щось скажеш, він тобі цицьку не просто потисне, а зазвичай ще й з викрутом.

— Офіцере, в мене обідня перерва, — сказала вона якомога привітніше.

— Мені здається, ти вже скінчила. Зараз же піднімай своє гузно і ходім зі мною.

Мерфі дивився невпевнено, але стосовно роботи в жіночій в'язниці в голову йому було вбите одне правило: офіцерам-чоловікам не дозволено перебувати сам на сам з будь-якою з утримуваних.

— Система підстраховки, Доне, тільки з товаркою.

У Пітерза розпашілися щоки. Він був не в настрої слухати банальщину від цього заучка, особливо після нищівного наїзду на нього Котс і дзвінка, який він щойно отримав від Бланш Мак-Інтай, яка повідомила, що в зв'язку з «ситуацією в країні» він «мусить» тягнути дві зміни. Дон подивився у себе в телефоні, «ситуація в країні» була та, що згряя старих баб у богадільні підчепила якийсь грибок. Котс зовсім здуріла.

— Не треба мені ніяких її товарок, — сказав Пітерз. — Мені потрібна тільки вона.

«Він піддається, — подумала Дженіс. — Він у цьому закладі, як дитина». Але Мерфі її здивував:

— Система підстраховки, — повторив він.

Може, офіцер Мерфі все-таки спроможеться дотриматися своєї позиції.

Пітерз міркував. На нього дивилися жінки, які сиділи під стіною майстерні, і гра в класи теж припинилася. Нехай вони утримувані, але вони також свідки.

— Аля-улю, — змахнула по-королівськи рукою Ейнджел. — Агов, аля-улю. Ви ж мене знаєте, офіцере Пітерз, я завжди рада допомогти.

Дону наверзлося, лячно — абсурдно — що Фіцрой звідкись знає, що в нього на думці. Та ну, не може вона цього, звісно, просто хоче його подратувати, як робить це безкінечно і завжди. Хоча він був би не проти коли-небудь хвилин на п'ять залишитися з цією ненормальною наодинці, його зовсім не тішила думка повернутися до неї спиною довше, ніж на секунду.

Ні, Фіцрой для цього не годиться.

Він показав на Рі.

— Ти. Дампстер.

Дехто з жінок захихотів.

— *Демпстер*, — сказала Рі, і то з невідомою гідністю.

— Демпстер, Дампстер, Дімпелбат, мені насрати¹. Пішли, обидві. Не змушуйте мене запрошувати вас знову, не той зараз день у мене.

Він поглянув на Мерфі, невдачу хитросракаго:

— Прощавай-бувай, Навчатель-аторе².

Фраза викликала нове хихотіння, цього разу сраколизного характеру. Мерфі був новачком, і не в своїй стихії, тож нікому не хотілося потрапити до херового списку офіцера Пітерза. «А вони не геть тупі, — подумав Дон, — жінки в цьому закладі».

3

Офіцер Пітерз провів Джінет і Рі чверть шляху Бродвеєм і наказав зупинитися перед Загальною вітальною\кімнатою відвідин, яка стояла порожньою, оскільки всі були на обіді. Від цього в Джінет з'явилося якесь дуже погане передчуття. Коли Пітерз відчинив двері, вона не поворухнулась.

¹ Пітерз ображає Рі, перекривляючи її прізвище: *Dumpster* — сміттевий бак; *Dimplebutt* — ямкувата дупа.

² Перекручена фраза з пісні «*See You Later Alligator*» (1955) піонера рок-н-ролу Білла Хейлі (1925—1981.)

— Що вам треба, щоб ми зробили?

— Утримувана, ви сліпа?

Ні, сліпою вона не була. Вона бачила відро для миття підлоги і прихилену до відра швабру, і на одному зі столів інше пластикове відро. В цьому, замість стаканчиків із кремом, було повно ганчірок і мийних засобів.

— Між іншим, у нас обідня перерва, — спробувала обуритися Рі, але тремтіння в її голосі все псувало. — Крім того, у нас є *своя* робота.

Пітерз нахилився до неї, губи закоплені так, що видно кілки його зубів, і Рі зіщулилася, притискаючись до Джінет.

— Можете записати це собі до списку ЛТ¹ і потім передати його священику, гаразд? А зараз просто заходьте і, якщо не бажаєте потрапити до рапорту за погану поведінку, більше не сперечайтесь на цю тему. В мене сьогодні гівняний день, я в крайнє гівняному настрої і, якщо не хочете, щоб я з вами ним поділився, краще беріться до діла.

А потім, посунувшись праворуч, щоб прикрити сектор огляду найближчої камери, він хапнув Рі за спину спецівки, вчепившись пальцями в еластичну бретельку її спортивного ліфчика. І штовхнув її у загальну вітальню. Рі спіткнулася і, щоб не впасти, вхопилась за борт автомата з перекусками.

— Гаразд, гаразд!

— Що «гаразд»?

— Гаразд, офіцере Пітерз.

— Вам не вільно штовхати нас, — сказала Джінет. — Це проти правил.

Дон Пітерз підкотив очі:

— Прибережи свою балакучість для когось, кому це цікаво. День відвідин завтра, а тут, як у свинарнику.

Аж ніяк, вважала Джінет. На її око, все виглядало пристойно. Та хіба це мало якесь значення? Якщо чоловік у формі

¹ ЛТ — лайно трапляється.

сказав, що тут, як у свинарнику, отже, тут, як у свинарнику. Таким є закон, який діє у виправному закладі милесенького округу Дулінг, та, либонь, і в усьому світі.

— Ви двоє прибирете тут від стелі до підлоги, геть чисто все помієте, і я перевірю, чи добре ви зробили цю роботу.

Він махнув рукою на відро з очисними засобами.

— Це твоє, Дампстер. Міз «Це Проти Правил» береться за швабру, хочу побачити підлогу такою чистою, щоб я їсти з неї міг.

Хотілося б мені нагодувати тебе з неї обідом, подумала Джінет, але пішла до мийного відра з віджимом. Їй не хотілося потрапити в рапорт за погану поведінку. Якщо так станеться, дуже ймовірно, що вона не попаде в загальну вітальню, коли цього вікенда на відвідини прибуде сестра з її сином. Для них це довга поїздка автобусом, і як же вона любила свого Боббі за те, що він ніколи не жалівся з цього приводу. Але біль у голові в неї дедалі сильнішав, і все, чого вона бажала в світі, це аспірину і поспати.

Рі, роздивившись очисні засоби, вибрала бляшанку якогось спрею і ганчірку.

— Хочеш нанюхатися цього «Пледжа»¹, Дампстер? Напшикати собі в нюхальник і ловити кайф?

— Ні, — сказала Рі.

— Тобі б хотілося кайфонути, хіба не так?

— Ні.

— Що «ні»?

— Ні, офіцере Пітерз.

Рі почала полірувати стіл. Джінет наповнила відро з умивальника в кутку, намочила швабру, віджала її і заходилася біля підлоги. Крізь сітчасту огорожу перед тюрмою їй було видно Західно-Лавінську дорогу, де туди й сюди проїжджали

¹ «Pledge» — бренд очисних засобів, які з 1958 року виробляє компанія «S. C. Johnson & Son».

повні вільних людей легковики — на роботу, додому, пообідати в «Денні»¹, ще кудись.

— Підійди сюди, Сорлі, — сказав Пітерз.

Він стояв між автоматом перекусок і автоматом напоїв, у сліпій точці для камери, де утримувані інколи обмінювалися пігулками, сигаретами й поцілунками.

Джінет похитала головою, продовжуючи тягати швабру. Довгі мокрі смуги на лінолеумі швидко висихали.

— Підійди сюди, якщо хочеш побачити свого сина, коли він сюди приїде.

«Я мушу сказати ні, — думала вона, — я мушу сказати: облиште мене в спокої, бо інакше я поскаржусь на вас». От тільки він завжди викручувався, хіба не так? Усі знають про Пітерза. Котс теж мусить знати, але, попри всі її пафосні балачки про нульову толерантність до сексуальних домагань, все продовжується так само.

Джінет побрела до маленького алькову між торговими автоматами і стала перед ним: голова похилена, швабра в руці.

— Сюди. Спиною до стіни. Та кинь ти вже ту швабру.

— Я не хочу, офіцере.

Голова їй боліла вже дуже сильно, і пульсуючий біль дедалі дужчав. А камера В-7 була тут поряд по коридору, з її асприном на полиці.

— Або ти заходиш сюди, або потрапляєш в рапорт порушень і втрачаєш право на відвідини. А далі я вже постараюся організувати тобі наступний рапорт і, будь певна, прощай твої відзнаки за гарну поведінку.

«І мій шанс на умовно-дострокове звільнення, — подумала Джінет, — нема відзначень за добру поведінку, нема дострокового звільнення — плиг назад на першу клітку, справу закрито».

¹ «Denny's» — заснована 1953 року мережа ресторанів з різноманітнішим за фаст-фуди меню, які працюють цілодобово.

Джінет протиснулася повз Пітерза, і він хитнувся стегнами на неї, щоб вона відчула його стояк. Вона стала під стіною. Пітерз підсунувся. Вона чула запах його поту і лосьйону після гоління, і тоніку для волосся. Вона була вища за нього і через його плече бачила свою співкамерницю. Рі перестала терти. Очі її були сповнені страху, розгублення і ще чогось, що могло бути злістю. Вона стискала бляшанку «Пледжа» і повільно її підіймала. Джінет нишком хитнула головою. Пітерз не помітив; він був заклопотаний розстібанням своєї шириньки.

Рі опустила бляшанку і повернулася до натирання столу, який більше не потребував натирання, від самого початку він цього не потребував.

— А тепер приймай мого клієнта, — сказав Пітерз. — Мені треба трохи розпружитися. Знаєш, чого б я хотів? Я хотів би, аби на твоєму місці була Котсі. Я хотів би, щоб це її стара, пласка срака притискалася до стіни, і тоді, звісно, не обійшлося б тільки дrouchом.

Він застогнав, коли вона його вхопила. Це було навіть смішно, дійсно. Він мав там не довшого за три дюйми — нічого такого, що він хотів би, щоб побачили інші чоловіки, хіба що в разі крайньої неунікності — але досить твердого. І вона знала, що робити. Більшість жінок знають. Хлопці мають пістолет; ти його розряджаєш; вони йдуть у своїх справах.

— Господи, легше! — прошипів він. Дихання в нього тхнуло якимсь прянистим м'ясом, можливо, пепероні або «Слім Джимом»¹. — Чекай-но, дай мені свою руку. — Вона подала і він плюнув їй на долоню. — *Тепер* роби. І злегка лоскочи мені яйця.

Вона робила, як їй було наказано, а тим часом не відривала очей від вікна за його плечем. Це була та техніка, якій вона навчилася в одинадцять років, коли до неї почав приставати вітчим, і удосконалила зі своїм покійним чоловіком. Якщо знайдеться щось, на що можеш дивитися, на чому сфокусува-

¹ Різновиди сухої гострої ковбаси, особливо популярні в Аппалачії.

тися, ти можеш майже залишити власне тіло, прикинувшись, ніби воно робить щось само собою, поки ти навідуєш те, що раптом виявилось для тебе таким захопливим.

За вікном зупинилася машина окружного шерифа, і Джінет дивилася, як вона чекає в мертвій зоні, а потім, коли прогурокотили, відчинившись, внутрішні ворота, в'їжджає на подвір'я. Зустрічати її вийшли директорка Котс, доктор Норкросс і офіцер Лемплі. Хекання офіцера Пітерза їй у вухо було десь далеко. З машини вилізли двоє копів — жінка з-за керма і чоловік з пасажирського сидіння. Обоє дістали свої пістолети: це підказувало, що їхня арештантка — якась ще та лялечка, чие призначення, мабуть, крило С. Жінка-офіцер відчинила задні двері. Дівчина, яка звідти вилізла, на погляд Джінет, не скидалася на небезпечну. Попри садна на обличчі, схоже було, що вона вродлива. Темне волосся потоком спливало їй на спину, і фігуру мала таку вдатну, що навіть лантухуваті казенні лахи на ній здавались ефектним вбранням. Щось пурхало навкрут її голови. Якийсь великий москіт? Чи нетля? Джінет намагалася роздивитися, але розібрати не могла. Пітерзове хекання наблизилося до писклявого краю.

Офіцер-чоловік вхопив темноволосу жінку за плече і спрямував до приймального блоку, де її зустріли Котс і Норкросс. Приймальний процес почнеться, щойно вона опиниться всередині. Закинувши голову до неба і широко розкривши рота, жінка змахнула рукою на те, що літало понад її волоссям, і Джінет побачила як вона сміється, побачила її блискучі, рівні зуби.

Пітерз почав вихатися до неї, а його сім'я бризкати їй в руку.

Він відступив. Щоки в нього палали. Поки він підтягував зіпер на ширіньці, на його дрібному жирному обличчі грала усмішка.

— Витри оте об задню стінку водяного автомата, Сорлі, а потім домий ту йобану підлогу.

Джінет витерла його сперму, а потім потягнула відро зі шваброю до раковини, щоб ще й вимити собі руку. Коли

вона повернулася назад, Пітерз сидів на одному зі столів і пив кока-колу.

— Ти в порядку? — прошепотіла Рі.

— Так, — теж пошепки відповіла Джінет.

І так воно й стане, щойно вона вип'є аспіріну від болю своєї голови. Останніх чотирьох хвилин навіть не було. Вона дивилася, як та жінка вилазить з поліційного крузера, ото і все. В неї ніколи не виникатиме потреби думати про останні чотири хвилини. Їй просто потрібно побачити Боббі, коли він приїде її відвідати.

Пст, пст — прошипіла бляшанка полірувального аерозолю.

Промайнули три чи чотири секунди благословенної тиші, а потім Рі спитала знову:

— Ти бачила оту новеньку?

— Вона вродлива, чи це тільки мені так?

— Вона вродлива.

— Ті окружні полиціаї підставляли свої пістолети, ти це бачила?

— Так.

Джінет кинула погляд на Пітерза, котрий ввімкнув телевізор і дивився якусь новинну передачу. На екрані хтось зіщулений сидів у машині за кермом. Важко було добрати, чоловік там чи жінка, бо той він чи вона був ніби якоюсь марлею оповитий. Внизу екрану блимав червоний напис «ТЕРМІНОВІ НОВИНИ», але це нічого не значило; вони називають терміновими новинами навіть коли Кім Кардаш'ян¹ перднула. Джінет раптом зморгнула вологу, яка напливла їй в очі.

— Як ти думаєш, що вона наробила?

Джінет проковтнула клубок у горлі, ховаючи свої сльози.

— Не уявляю.

¹ Kim Kardashian (нар. 1980 р.) — телезірка реаліті-шоу, актриса і бізнесвумен.

— З тобою точно все гаразд?

Перш ніж Джінет встигла відповісти, не повертаючи голови, заговорив Пітерз:

— Ви, пані, припиніть там шушукатися, бо обидві потрапите в рапорт порушень.

І оскільки Рі не могла припинити балачку — це було просто проти її природи — Джінет попхала швабру в дальній кінець кімнати.

У телевізорі говорила Мікейла Морган:

— Президент поки що не погоджується оголосити надзвичайний стан, але близькі до цієї кризи інформовані джерела кажуть, що...

Джінет те пливло повз вуха. Та нова рибка задерла свої руки в кайданках до нетель, що танцювали в повітрі, і засміялися, коли вони пурхнули.

— Тут ти втратиш такий сміх, сестричко, — подумала Джінет.

Усі ми втрачаємо.

4

Антон Дубчек повернувся додому пообідати, як він це звичайно робив. І хоча зараз було лише пів на першу, за графіком Антона це був пізній ланч — цього дня він напружено працював із шостої ранку. Чого не розуміли люди щодо обслуговування басейнів, так це того, що це справа не для слабаків. Мусиш бути завзятим. Якщо хочеш сягнути успіху в басейновій справі, тобі не личить засипатися, навіюючи собі сни про млинці і як хтось у тебе смокче. Щоб випереджати конкурентів, ти мусиш випереджати сонце. На цей момент дня він уже позамітав, виставив рівні та прочистив фільтри в семи різних басейнах, і поміняв прокладки в двох насосах. Тих чотирьох клієнтів, які ще лишилися в його графіку, він зможе обслужити до кінця дня і в надвечірній час.

А тим часом — обід, недовгий сон, швидка серія фізичних вправ і, можливо, короткий візит до Джессіки Елвей, заміжньої ціпоньки, яку він наразі поїбував. Те, що її чоловік був місцевим шерифським підпеском, робило це ще солодшим. Копи цілими днями сидять у своїх машинах і жеруть пундики, а тим часом їхні кралі домагаються чорних парубків. Антон же контролює ті йобані водойми і заробляє гроші.

Антон вкинув ключі до вази при дверях і вирушив прямо до холодильника, щоб узяти звідти свій шейк. Він відсунув соєве молоко, подивився за пакетом з листовою капустою, за коробочкою ягід — нема шейку.

— Мамо! Мамо! — крикнув він. — Де мій шейк?

Відповіді не було, але він почув, що у вітальні грає телевизор. Антон зазирнув крізь прочинені двері. Докази на видноті — телевизор працює, порожня коктейльна чарка — проказували, що Магда сама відчалила у денний сон. Хай як сильно Антон любив свою матір, але він розумів, що п'є вона забагато. Від цього Магда робилася нехлюйкою, і це його дратувало. Відколи помер його батько, Антон сам сплачував за кредитом на дім. Дотримання ладу і забезпечення харчуванням належали до її частини угоди. Якщо Антон не отримуватиме своїх шейків, він не зможе домінувати в басейновому бізнесі так, як йому то було потрібно, чи максимально викладатися у свої вправах, чи ляскати по соковитих сраках з тою силою, з якою паночкам подобається, щоби їх ляскали.

— Мамо! Ну, це ж дурня якась! Ти мусиш виконувати свої зобов'язання!

Голос його луною прокотився будинком.

Із шафки під шухлядою зі столовим начинням він видобув свій блендер, поставив з пристуком його на стіл і зібрав до купи квартиру, леза й основу, створюючи якомога більше грукоту. Антон вкинув добрячий пук зелені, трохи ягід, жменю горіхів, додав столову ложку органічного арахісового масла і чашку *протеїнового порошку містера Піннера*[™]. Виконуючи весь цей

асамбляж, він вловив себе на тому, що думає про Лайлу Норкросс. Вона приваблива як для старшої ціпоньки, надзвичайно ладна — справжня Ласа Мамуня, без жодної туфти з її боку — а ще йому сподобалося, як вона віджартувалася, коли він кинув їй оту фразу. Їй його хотілося? Чи їй хотілося вчинити проти нього акт поліційної брутальності? Чи — і це було дійсно інтригуючою можливістю — вона хотіла його і *одночасно* хотіла вчинити проти нього акт поліційної брутальності? Такий розклад варто тримати на контролі. Антон увімкнув блендер на найвищій швидкості і дивився, як туманиться суміш. Щойно вона набула рівномірного горохового кольору, він клацнув вимикачем, витяг квартиру і пішов у вітальню.

А на екрані там, лишень уяви собі: його давня подружка Мікі Котс!

Йому подобалася Мікі, хоча її образ породжував нехарактерно меланхолійні почуття в президенті, генеральному менеджері, фінансовому директорі і єдиному працівнику ТОВ «Антон Басейновик». А чи взагалі вона пам'ятає його? Колись її няньчила його мати, тому вони доволі багато терлися разом. Антон пам'ятав, як вона обстежувала його спальню, рилася в його шухлядах, гортала його комікси, закидаючи безперервно запитаннями: «Хто тобі це подарував? Чому тобі найбільше подобається саме цей Солдат Джо? Чому в тебе нема календаря? Твій тато електрик, так же? Як гадаєш, він навчить тебе прокладати дроти і всьому іншому? А ти хочеш, щоб він тебе навчив?» Їм тоді, мабуть, було ще років по вісім, а скидалося на те, ніби вона планує писати його біографію. Та взагалі-то нормально це було. Приємно було, по правді. Її цікавість підбурювала Антона почуватися особливим; до цього, до неї, він навіть не прагнув чиеїсь цікавості, радо залишався просто хлопчиком. Звісно, Мікі рано поїхала вчитися до приватної школи, а потім вони вже майже не спілкувалися.

Дорослій їй, імовірно, подобаються містери з портфелями і запонками, які читають «*Волл-Стрит Джорнел*», які

розуміють, що такого збіса привабливого є в опері, які дивляться передачі «Пі-Бі-Ес»¹, — такого типу парубки. Антон похитав головою. «Я їй співчуваю», — запевнив він себе.

— Хочу вас попередити, що відео, яке ви зараз побачите, шокує, і ми поки що не отримали підтвердження його автентичності.

Мікі вела репортаж із сидіння біля відчинених задніх дверей телевізійного фургона. Поруч із нею якийсь чоловік з навушниками на голові працював на ноутбуку. Було явно видно, які вологі у Мікі її блакитні тіні біля повік. Спекотно, мабуть, у тому фургоні. І обличчя в неї було ніби трохи інакше. Антон зробив великий ковток свого пінистого шейку і придивився до неї.

— І все-таки, — продовжувала вона. — У світлі всього, що стосується Аврори і пересудів про негативні реакції сплячих, яких розбудили, ми вирішили показати цей запис, оскільки він, схоже, підтверджує, що ті повідомлення — правдиві. Зараз піде відео частини стріму, який вели на сайті самопроголошених Просвітлених з їхньої резиденції неподалік Геча в Нью-Мексико². Як ви знаєте, це озброєне угруповання перебувало в конфлікті з федеральною владою щодо прав на воду...

Приємно бачити Мікі, але ці новини були нудними Антону. Він підібрав пульт і перемкнув на Мульти-мережу³, де мультиковий кінь з вершником скакав крізь ліс, переслідований якимись тінями. Вже поклавши пульт на край стола, він помітив на підлозі порожню пляшку джину.

— Чорт забирай, мамо.

¹ «Public Broadcasting Service» — заснована 1970 року система громадського телебачення США, до якої входять понад 350 незалежних телестанцій.

² Hatch — маленьке містечко, близько півтори тисячі мешканців, в окрузі Донья-Ана, штат Нью-Мексико.

³ «Cartoon Network» — заснований 1990 року, розрахований переважно на дитячу аудиторію телеканал, який цілодобово транслює в основному мультфільми, як класичні, так і власного виробництва.

Антон зробив черговий ковток шейку і пішов через вітальню. Йому було потрібно пересвідчитися, що вона спить на боку, бо ж раптом відригне; вона не мусить, коли він на вахті, померти, як якась рок-зірка.

На кухонному столі зацвірінкав його мобільний. То було текстове повідомлення від Джессіки Елвей. Тепер, коли вона нарешті вклала дитину спати, Джессіка збиралася курнути косячок і зняти з себе одяг, уникаючи телевізора й інтернету, де сьогодні що там, що там панує маячне курзу-верзу. Чи бажає Антон приєднатися до неї? Її бідолаха чоловік застряг десь на місці злочину.

5

Френк Гірі подумав, що парубок, який оце зараз виступає у відео з Нью-Мексико, скидається на пристаркуватого біженця з Народу Вудстока¹, на когось такого, хто мусив би диригувати кричалкою Риби², а не якимсь прицуцуватим культом.

Родак Яснолист, так він себе називав, — хіба вже цього не досить? Дика купа кудлатого сивого волосся, кудлата сива борода, одягнений у помальоване помаранчевими трикутниками серапе³, яке спадало йому до колін. Френк протягом весни слідкував, як розгортається історія з цими Просвітленими і дійшов висновку, що попід шитою білими нитками псевдорелігійною, квазіполітичною машкарою це всього лише банда трампуватих ухильників від податків, саме як Трамп.

¹ Woodstock Nation — відвідувачі й учасники фестивалю музики і мистецтв, який відбувся у серпні 1969 поблизу містечка Вудсток у штаті Нью-Йорк і став піком руху гіппі.

² «Cheer: I Feel Like I'm-Fixin' To-Die Rag» («Кричалка: я почувуюся так, ніби мушу померти») — антивоєнна пісня фолк-рок-гурту «Country Joe and the Fish» («Кантрі Джо і Риба»), яку разом із гуртом співала майже півмільйонна аудиторія Вудстокського фестивалю.

³ Serape — традиційна мексиканська накидка, схожа на пончо.

О, вони ж ще й називають себе *Просвітленими*, яка, курва, в цьому іронія. Їх там з тридцять душ: трохи дітей, чоловіки й жінки, які оголосили себе незалежною державою. Окрім відмови сплачувати податки і посилати дітей до школи або розлучитися з автоматичною зброєю (яка вочевидь необхідна їм, щоб захищати своє ранчо від кущів перекотиполя), вони незаконно завернули єдиний у тій місцині ручай на те поросле чагарями пустище, що перебувало в їх власності. Уже кілька місяців під їхньою огорожею стирчали ФБР і Ей-Ті-Еф¹, ведучи перемови про капітуляцію, але майже нічого не змінювалося.

Френка вернуло від ідеології Просвітлених. Егоїзм, виряджений у машкару духовності. Можна було провести пряму лінію від Просвітлених до безупинних скорочень бюджету, які загрожували перетворити посаду Френка на роботу з неповною зайнятістю або на чисте волонтерство. Цивілізація вимагає внесків або пожертв, якщо вам хочеться так це називати. У протилежному разі, на вас чекає те, що бігати вулицями і займати крісла в Окрузі Колумбія будуть дикі собаки. Йому хотілося б (треба визнати, не надто принципово), щоб у тому поселенні не було дітей, щоб урядові сили могли просто навалитися на них і вичистити, як ту погань, якою вони насправді й є.

Френк сидів за столом у своєму маленькому кабінеті. Місця у цій кімнаті, заставленій з усіх боків різного розміру клітками для тварин і шафами зі знаряддям, було мало, але він на те не зважав. Йому було достатньо.

Френк потягував з пляшки манговий сік і, дивлячись на телевізор, прикладав пакет з льодом до кулака, яким він гатив у двері Гарта Флікінджера. Почав блимати вогник на його мобільному: Ілейн. Він не був певен, яку йому вибрати тактику, і тому дозволив їй перейти на голосову пошту. Надто

¹ ATF — скорочена аббревіатура спецслужби Міністерства юстиції США, федерального Бюро алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї і вибухових речовин.

різко він натис на Нану, тепер він це розумів. Потенційно можна очікувати такої самої реакції у відповідь.

Тепер на заїзді того багатого лікаря стояв потрощений мерседес. Френкових відбитків пальців повно залишилося на тому бруковому камені з доріжки, яким він порозбивав вікна мерса і побив мерсів корпус, а також на контейнері з бузковим деревом, яке він на піку своєї люті всадив на заднє сидіння того безтурботного уйобка. Це саме той сорт незаперечного доказу — злочинний вандалізм — якого потребує суддя в сімейних справах (хай там як, а всі вони завжди схиляються на бік матері), щоби видати припис, за яким він зможе бачити свою дочку тільки раз на місяць, коли той уповні, і то протягом години під наглядом. Звинувачення в злочинному вандалізмі також змусить його попроситися зі своєю роботою. Що було очевидним в ретроспективі, так це те, що Поганець Френк таки вляпався. Фактично Поганець Френк догулявся.

Але Поганець Френк не був цілком поганим, і цілком неправим не був, тому що, зважайте: тепер його дочка могла знову безпечно рисувати на заїзді. Можливо, Лагідний Френк зміг би впоратися з цим краще. А можливо, й ні. Лагідний Френк був дещо слабохарактерним.

— Я не буду — ми не будемо — байдуже стояти, коли так званий уряд Сполучених Штатів чинить цю несправедну справу.

Родак Яснолист на телеекрані оголошував своє звернення з-за довгого прямокутного столу. На столі лежала якась жінка у блідо-блакитній нічній сорочці. Її обличчя було оповите чимсь білим, що скидалося на оте фальшиве павутиння, яке продають ближче до Гелловіну. Груди її здималися й опадали.

— Що це ще за лайно? — спитав Френк у бродячої дворняги, яка наразі перебувала під його опікою. Дворняга скинула очима та й знову заснула. Звісно, це кліше, але ти не знайдеш всепогодного співбесідника, кращого за собаку.

Кращого за собаку не знайдеш, і крапка. Кращих за собак просто не існує, вони найкраще дають цьому раду. Вони найкраще дають раду тобі. В дитинстві у Френка завжди були собаки. Ілейн мала на них алергію — так вона заявляла. І це ще одне, від чого він відмовився заради неї — набагато більша втрата, ніж вона бодай колись зможе зрозуміти.

Френк почухав дворнягу між вухами.

— Ми бачили, як їхні агенти зловмисно втручалися в наше водопостачання. Ми знаємо: вони використовували хімікати, щоби вплинути на найвразливішу і найдорожчу частину нашої Родини, на жінок Просвітлених, з метою спричинити хаос і страх, і сумніви. Цієї ночі вони отруїли наших сестер. Включно з моєю дружиною, моєю коханою Сюзанною. Отрута подіяла на неї й на інших наших прекрасних жінок, коли вони спали.

Голос Родака Яснолиста опустився до тютюнозалежного харчання, що звучало на диво затишно. Воно навіювало думки про старих людей, благодушних пенсіонерів, які зібралися за кухонним столом на сніданок.

Асистували апостолу ухилення від податків два молодших чоловіки, також із бородами, хоча й менш ефектними, і також виряджені в серапе. У всіх на ремнях висіли кобури з пістолетами, що робило їх схожими на акторів другого плану в якомусь старому спагеті-вестерні Серджіо Леоне¹. На стіні поза ними висів на хресті Ісус. Відео звідти було чітким, вряди-годи тільки картинку псували штрихи, що прокочувалися по екрану.

— *Коли вони спали!*

— Ви бачите цю підлість новітнього Короля Неправди? Бачите його в Білому Домі? Бачите його численних співбредхачів на нікчемних зелених папірцях, у які, як вони бажають,

¹ Sergio Leone (1929—1989) — італійський кінорежисер, який у 1960-х почав знімати більш жорстокі, натуралістичніші й іронічніші, ніж класичні, фільми з життя Дикого Заходу і таким чином став засновником жанру спагеті-вестерн.

ми мусимо вірити, ніби вони чогось вартують. О, мої сусіди. Сусіди, сусіди. Такі лукаві і такі жорстокі, і такі облудні.

Раптом він показав свої зуби, всі разом вони зблиснули з-поміж дикої хащі його бороди:

— Але ми не піддамося цьому дияволу!

Ось тобі й маєш, подумав Френк, Ілейн вважає, що в неї проблеми зі мною, хай би подивилась отут на цього Джері Гарсія¹. Цей парубок навіжений, як казна що.

— Дешеві фокуси нащадків Пілата — не рівня силі Господа, якому ми служимо!

— Слава Богу, — промурмотів один з ополченців.

— Істинно так! Славимо Його. Так-таки-так, — сплеснув долонями містер Яснолист. — Тож, нумо, приберімо це з моєї місус.

Один з поплічників подав йому кухонні ножиці, Родак нахилився і почав акуратно чикати ту запону, що закривала обличчя його дружини. Френк нахилився вперед у своєму кріслі.

Він відчув, що наближається якесь «ого-го».

6

Коли він увійшов до спальні і побачив, що Магда лежить під простирадлом з обличчям, покритим ніби зефірним кремом, Антон впав поряд з нею на коліна, бахнув чашку зі своїм шейком на нічний столик і, уздрівши тример, — мабуть, вона знову підстригала собі брови, дивлячись у камеру айфону — відразу ж заходився різати ту маску.

Хтось це зробив із нею? Чи вона сама собі це наробила? Стався якийсь чудернацький інцидент? Якась алергічна реакція? Схибив якийсь ідіотський косметичний засіб? Це пантеличило, це лякало, Антон аж ніяк не хотів втратити свою матір.

¹ Gerry Garcia (1942—1995) — кучерявий і бородатий лідер рок-гурту «Greatful Dead» («Вдячні мертвяки»), визначна фігура в психоделічному русі гіппі.

Щойно запону було прорізано, Антон відкинув тример й утопив пальці в отвір у тому матеріалі. Він був липким, але знімався шарами, розтягуючись і відриваючись від Магдиних щік глейкими білими завитками. Її підтоптане обличчя з брижуватими зморшками навкруг очей, її дороге обличчя, що, як протягом короткої миті Антон був упевнений, вже розплавилось під цим химерним білим покривом (трохи схожим на ті феїні хустинки, що їх він бачив щодня, як вони блищать у траві на світанкових подвір'ях, коли обробляв першу пару басейнів) відкрилося неушкодженим. Шкіра трішки порожєвіла і була теплою на дотик, але в іншому мати мала вигляд такий самий, як завжди.

З її горла почало долимати якесь низьке клекотіння, майже хропіння. Неспокійними були її повіки — тремтіли від рухів очей під шкірою. Розтулялися й стулялися губи. Трішки слини стікало з кутика її рота.

— Мамо? Мамо? Ти можеш прокинутися заради мене?

Ось, ніби змогла, бо очі її розплющилися. Кров затьмарювала зіниці, плаваючи по склері. Вона кілька разів моргнула. Погляд її блукав по кімнаті.

Антон просунув руку матері під плечі й підвів її на ліжку в сидячу позицію. Клекіт в її горлі гучнішав; тепер це вже було не хропіння, а радше гарчання.

— Мамо? Може, мені викликати швидку допомогу? Викликати медиків? Хочеш, я принесу тобі склянку води?

Запитання вилітали з нього одне за одним, поспіхом. Хоча Антону вже відлягло на душі. Мати продовжувала роззиратися по спальні, схоже, приходячи до тями.

Погляд її зупинився на нічному столику: фальшива лампа Тіффані¹, напівдопита кварта енергетичного шейку, Біблія,

¹ Tiffany lamp — тип настільної лампи з абажуром з вітражного скла, створений наприкінці XIX століття художником і дизайнером Луїсом Тіффані (1848—1933), оригінальні лампи виробництва компанії «Tiffany's» високо цінують колекціонери.

айфон. Гарчання дедалі гучнішало. Це було так, ніби вона намагається набратися духу закричати чи заверещати. Чи може таке бути, що вона його не впізнала?

— Це мій напій, мамо, — сказав Антон, коли вона простягнула руку і вхопилася за кварту з шейком. — Ти не маєш діла до нього, ха-ха. Ти забула його зробити, недоріка.

Вона вихнула квартою, вгативши сина в скроню, пластик зустрівся з кісткою, видавши глухе «цюк». Антон завалився задом, обляпаний, відчуваючи біль і замішання. Приземлився він на коліна. Поглядом вчепився в зелену калюжку на бежевому килимі під собою. На те зелене скрапувало червоне. «Який безлад», — подумав він, якраз коли мати вгатила його квартою вдруге, цього разу згори, по тильній частині черепа. Удар викликав різкіший тріск — розтросчився тонкий пластик кварти з блендера. Антон ляпнувся обличчям у калюжу шейку, ткнувшись у щетинистий ворс бежевого килима. Він вдихав запах крові і шейку, і волокон килима, і випростав руку, щоб відповзти, але кожна його частинка, кожен чудовий м'яз стали важкими і млявими. Якийсь лев ревів ззаду і, якщо він хоче допомогти матері забратись від звіра, то мусить встати і знайти свою потилицю.

Він спробував крикнути Магді, щоб тікала, але вийшло лише якесь булькотання і його рот наповнився ворсом.

Щось важке впало йому на спину і новий біль додався до старого болю. Антон сподівався, що мати його почула, що вона вже встигла втекти.

7

В одній із кліток перетримки почала гавкати бездомна собака і двоє інших приєдналися до неї. Безіменний дворняжка у нього в ногах — такий схожий на того, якого тоді був забив Фріц Мешаум — завив. Тепер він уже сидів. Френк

машиналино погладив його по спині, заспокоюючи. Сам очима не відриваючись від екрану. Один з молодиків при Родаку Яснолисту — не той, що подавав йому кухонні ножиці, а інший — вхопив його за плече.

— Тату? Може, тобі не варто цього робити.

Яснолист скинув його долоню.

— Бог каже: явись на світло! Сюзанно — Родачко Яснолист — Бог каже: явись на світло! Явись на світло!

— Явись на світло! — луною повторив чоловік, який подавав ножиці, і син Яснолиста неохоче приєднався:

— Явись на світло! Родачко Яснолист, явись на світло!

Родак Яснолист запустив руки в проріз у коконі, що покривав обличчя його дружини, і прогрімів:

— *Бог каже: явись на світло!*

Він потягнув. Почулося те, що нагадало Френкові звук, коли віддирається застібка на липучці. Показалось обличчя Сюзанни Родачки Яснолист. Очі в неї були заплющені, але щоки рожевіли і від її дихання тріпотіли волокнинки по краях прорізу. Містер Яснолист нахилився ближче, наче збирався її поцілувати.

— Не роби цього, — промовив Френк і, хоча телевизор працював неголосно і сказав він це ледь гучніше за шепіт, усі собаки в клітках — з півдюжини їх цього дня — зайшлися гавкотом. А песик видав якийсь низький, тривожний звук. — Не роби цього, приятелю.

— *Родачко Яснолист, прокидайся!*

Вона прокинулася, авжеж. І то як. Очі її розчахнулись. Вона рвонулася вгору і гризнула свого чоловіка за ніс. Родак Яснолист крикнув щось, що на відео запікали, але Френк подумав, що це, либонь, було «йобана матір». Бризнула кров. Родачка Яснолист знову впала спиною на стіл зі значним шматком дзьоба свого чоловіка у себе в зубах. Кров заляпала ліф її пеньюара.

Френк відсахнувся. Стукнувшись потилицею об притулену в нього за спиною картотечну шафу. Одна думка — недоречна, проте вельми ясна — заповнювала його розум: телеканал запікав «*йобана матір*», але дозволив Америці побачити, як одна жінка відкушує добрячу порцію носа свого чоловіка. Чимсь паскудним відгонило від таких пріоритетів.

Какофонія у кімнаті, де відбулася ця ампутація носа. Крики поза кадром, а потім камера перекинулася і не показувала нічого іншого, крім дерев'яної підлоги, де збирались в калюжку краплі крові. Потім на екрані знову з'явилася Мікейла Морган, вигляд у неї був похмурий.

— Ще раз ми вибачаємося за шокуючий зміст цього відеозапису, і я хочу знову нагадати, що підтвердження його *цілковитої* автентичності ми не отримали, але, як нам тепер повідомили, Просвітлені відчинили свої ворота, а отже, їх облогу завершено. Схоже, це й *мусить* підтвердити: те, що ви побачили на своїх екранах, дійсно сталося.

Вона помотала головою, немов її прочищаючи, послухала те, що розповідав крихтний білий гудзик в її вусі, а потім сказала:

— Ми маємо намір повторювати цей відеозапис наприкінці кожної години, і то не через схильність до сенсаційності...

Атож, ще б пак, подумав Френк. Нібито.

— ...а на користь суспільству. Люди мусять знати одне: якщо у вас є хтось із близьких або подруг, які опинилися в подібних коконах, *не намагайтеся їх прибирати*. А тепер знову в студію, до Джорджа Елдерсона. Мені сказали, що в нього там особливий гість, який може кинути трохи більше світла на цю жахливу...

Френк пультом вимкнув телевізор. І що тепер? Що, курва, тепер?

У маленькій Френковій резиденції собаки, яких належало доправити у притулок для тварин Гарвест Гілз, продовжували

скажено гавкати на нетлю, що спурхувала і танцювала у вузькому проході між їхніми клітками.

Френк почав гладити дворнягу в себе під ногами.

— Усе гаразд. Усе у нас в порядку, — приказував він.

Собака заспокоївся. Не маючи іншого вибору, він йому повірив.

8

Магда Дубчек сиділа верхи на трупі свого сина. Вона прикінчила його, встромивши посмугований зеленню уламок блендерної кварти збоку йому в горло, а на додачу ввігнула інший уламок у вухо на всю глибину слухового каналу, зануривши його аж в самісінький мозок. З рани на шиї продовжувала бити кров, просочуючи бежевий килим все ширшою й ширшою калюжею.

Сльози почали котитися у Магди по щоках. Вона неясно, ніби з якоїсь дивної відстані, звернула на них увагу. Чому ця жінка плаче? — запитала вона себе, не певна, хто це плаче і де. А якщо подумати, де зараз сама Магда? Хіба вона не дивилася телевизор, а потім вирішила відпочити?

Вона зараз не в своєму ліжку.

— Агов? — запитала вона у темряви, яка її оточувала.

У цій темряві були й інші. Багато інших, вона подумала, що відчуває їх, але роздивитися не могла — може, отут? Чи отам? Десь тут. Магда помацала спереду себе.

Їй треба знайти їх. Вона не може залишатися тут на самоті. Якщо тут є інші, може, вони допоможуть їй повернутися додому, до її сина, до Антона.

Її тіло підвелось з трупа, з тріском у старечих колінах. Магда хитнулась до ліжка і впала на нього. Очі її заплющились. Знову білі волоконця почали розгортатися з її щік, колихаючись, а потім ніжно спадаючи їй на шкіру.

Вона спала.

Вона шукала інших, у цій, інакшій місцині.

РОЗДІЛ 6

1

Спекотним був цей день, таке відчуття, ніби зараз літо, а не весна, а по всьому Дулінгу починали дзвонити телефони, неначе дехто з тих, хто стежив за новинами, телефонував тим своїм друзям і родичам, які не стежили. Інші утримувалися, впевнені, що все це обернеться бурєю в склянці води, як та Проблема 2000-го, або виявиться відвертою фальшивкою, як оті пересуди в інтернеті, ніби Джонні Депп помер. Унаслідок багато жінок, які віддавали перевагу не телевізору, а музиці, як завжди, вклали своїх малих і немовлят для післяобіднього сну, а коли їхнє вередування припинилося, полягали й самі.

Поспати, наснити собі інші світи, несхожі на їхні власні.

Їхні діти жіночої статі приєднались до них у тих снах.

Діти чоловічої статі — ні. Це сновидіння було не для них.

Коли за годину чи дві ті згоłodнілі маленькі хлопчики прокидались, вони знаходили своїх матерів все ще сплячими, а їхні рідні обличчя оплетеними якоюсь липкою білою речовиною, вони починали плакати і дряпати, прориваючись крізь ті кокони — і це *пробуджувало* сплячих жінок.

Наприклад, міз Ліен Берровз у будинку № 17 на Елдрідж-стрит: дружину поліціанта Ріда Берровза. Була в неї щоденна звичка лягти близько одинадцятої покімарити разом зі своїм дворічним сином Гері. Саме це вона, напевне, й зробила у той Четвер Аврори.

За кілька хвилин по другій годині дня містер Альфред Фрімен, вдівець на пенсії, сусід Берровзів із будинку № 19 по Елдрідж-стрит, оббризкував свої гості¹ репелентом проти оленів. Грюкнули, прочинившись, передні двері сімнадцятого

¹ Госта (функія) — багаторічна рослина з гарним листям, численні види якої широко використовують у садово-парковому дизайні.

номера по Елдридж-стрит, і містер Фрімен уздрів між Берровз, яка спотикливо вийшла з дверей, несучи під пахвою, наче обрізок дошки, свого малого Гері. Хлопчик, на якому був лише підгузок, кричав і махав руками. Більшу частину обличчя його матері покривала якась щільна маска, тільки шматок того матеріалу вільно метлявся між кутиком її рота і щогою. Можна припустити, що, прорвавши це місце, хлопчик і розбудив матір, тим привернувши до себе її далеку від приємності увагу.

Містер Фрімен не знав, що сказати, він просто стояв на відстані тридцяти футів, зразу поза межею, що розділяла їхні садиби, а між Берровз тим часом рухалася по прямій просто на нього. Фрімен порався в саду майже весь ранок; новин він не чув і не бачив. Обличчя його сусідки — чи то відсутність обличчя — шокувало містера Берровза до заніміння. З якоїсь причини з її наближенням він зняв з голови панаму і притиснув собі до грудей, неначе ось-ось мусили заграти державний гімн.

Ліен Берровз кинула свою сплакану дитину в квіти, під ноги Альфреду Фрімену, потім розвернулася і п'яно похитуючись вирушила моріжком у зворотному напрямку. Білі пасма, схожі на клоччя паперових серветок, тягнулися з її пучок. Вона увійшла до будинку і причинила за собою двері.

Цей феномен став однією з найдивовижніших і найбільш аналізованих загадок Аврори — так званий Материнський інстинкт або Рефлекс опіки. Тим часом як множилися, зрештою сягнувши мільйонів повідомлень, випадки агресивної реакції сплячих на інших дорослих, а тих, про які не повідомляли, було ще мільйони; практично не фіксувалось агресії з боку сплячих жінок проти своїх дітей до підліткового віку. Сплячі вручали своїх немовлят і малюків найближчій людині, яку могли знайти, або просто виносили їх і клали за дверима. А самі поверталися до свого місця сну.

— Ліен? — погукав Фрімен.

Гері вовтузився на землі і ридав, стусаючи листя своїми пухкенькими рожевими ніжками.

— Мамо! Мамо!

Альфред Фрімен подивився на хлопчика, потім на гості, які він був оббризував, і спитав себе: «*Маю віднести його назад?*»

Він не любив дітей; своїх мав двоє, і їхні з ним почуття були взаємними. Звісно, йому й задурно не потрібен був Гері Берровз, огидний малий терорист, чії соціальні навички, вочевидь, не стягали далі махання іграшковою рушницею і якихось вигуків про «*Зоряні війни*».

Затулене тією білою негіддю лице Ліен схиляло до думки, що насправді вона взагалі не людина. Фрімен вирішив, що отримає хлопчика в себе, поки не з'явиться той полісмен, чоловік Ліен, і забере його.

Це було рятівне для нього рішення, Ті, хто кинув виклик Материнському інстинкту, пошкодували про це. Те, що скеровувало матерів Аврори до мирної передачі комусь свого юного потомства чоловічої статі, не відзначалося прихильністю до запитань. Десятки тисяч людей дізнались про це собі на горе, а після вони вже не могли знати нічого.

— Вибач, Гері, — сказав Фрімен. — Гадаю, доведеться тобі якийсь час перебути зі старим дядьком Альфом.

Він підняв безутішного хлопчика під пахви й поніс у дім.

— Чи не вельми обтяжливим для тебе буде поводитися пристойно, якщо я попрошу?

2

Клінт залишався з Євкою майже весь час, доки тривав процес її оформлення. Лайла — ні. Клінт хотів, щоб вона була поряд, хотів їй нагадувати, що не можна засинати, хоча він почав на цьому наголошувати ще коли вона щойно вилізла зі своєї машини на тюремній парковці. Він уже встиг повторити це Лайлі з півдесятка разів і розумів, що своєю настирливістю випро-

бовує її терпіння. Також він хотів у неї спитати, де вона була минулої ночі, але це могло зачекати. Зважаючи на події, які розвивалися тут, у широкому світі, він не був навіть певен, чи взагалі це має якесь значення. Але подумки повсякчас повертався до цього, наче той собака, що лиже собі болючу лапу.

Невдовзі по тому, як Євку привезли під конвоем у темницю, прибув і заступник директорки Лоренс «Лор» Гікс. Директорка Котс залишила Гіксу опрацювання паперів новоприбулої, а сама почала телефонувати, прагнучи настанов від Бюро виправних закладів і надзвонюючи по списку всім, хто не був зараз у наряді.

Як виявилось, там мало чого було опрацювати. Євка сиділа з руками, прикутими до стола, в кімнаті допитів, досі одягнена (на той момент) в казенні лахи, які їй видали Лайла і Лінні Марс. Хоча обличчя мала побите після кількох зіткнень з перегородкою в Лайлиному крузері, очі і настрій у неї лишалися недоречно веселими. На запитання про її поточну адресу, родину і медичну історію вона реагувала мовчанкою. Коли спитали про прізвище, вона сказала:

— Я за це думала. Ну, скажімо, Блек. Блек годиться. Не маю нічого проти Доу, що означає олениця, самка, але Блек, чорна, здається кращим прізвищем для темних часів. Звіть мене Євкою Блек.

— То це не справжнє ваше прізвище?

Нещодавно від дантиста, Гікс говорив ротом, все ще затужавілим після новокаїну.

— Ви не змогли б навіть вимовити мого справжнього імені. *Імені.*

— Та все ж таки назвіть мені його, — запропонував Гікс. Євка тільки поглянула на нього тими своїми веселими очима.

— Якого ви віку? — спробував Гікс.

Ось тут життєрадісність жінки зів'яла до того, що здалося Клінту зажурую.

— Нема в мене віку, — промовила вона, та тут же й підморгнула заступникові директорки, немов вибачаючись за таку пафосність.

Заговорив Клінт. Пізніше буде час для повноцінного сеансу, але, попри все те, що наразі відбувалося в світі, його підбивало нетерпіння.

— Євко, ви усвідомлюєте, чому ви тут?

— Щоби пізнати Бога, любити Бога, служити Богу, — відповіла Євка.

А потім, наскільки дозволяв ланцюг, вона звела вгору руки в кайданках, демонстративно перехрестилася і розсміялась. Більше вона не сказала нічого.

Клінт пішов до свого кабінету, де, як сказала Лайла, вона на нього чекатиме.

Там він побачив, що вона говорить у свій наплічний мікрофон. Вимкнувшись, Лайла сказала:

— Я мушу їхати. Дякую, що прийняли її.

— Я тебе проведу.

— Не хочеш зайнятися своєю пацієнткою?

Лайла вже вирушила коридором до внутрішніх головних дверей з піднятим угору обличчям, щоб офіцер Міллі Олсон на моніторах могла бачити, що вона повноправна громадянка — фактично Джоан Закон¹ — а не якась із тутешніх утримуваних.

Клінт сказав:

— Обшук голяка і дезінфекція — це жіноча справа. Я приєднаюся, щойно вона буде одягнена.

«Але ж ти сама все це знаєш, — подумав він. — Ти така втомлена, що забула, чи просто не хочеш зі мною балакати?»

Двері задзижчали, і вони увійшли в тамбур між в'язницею і фойє, таке крихітне приміщення, що Клінт завжди відчував

¹ Фемінітив від стандартного виразу John Law — Джон Закон, персоніфікація працівника правоохоронної системи.

тут легку клаустрофобію. Знову дзиччання, і вони опинилися в країні вільних чоловіків і жінок. Лайла попереду.

Клінт погукав дружину, ще не встигла вона вийти.

— Ця Аврора...

— Скажи знову, що мені не можна засинати, і я напевне закричу.

Їй хотілося, щоб це прозвучало жартівливо, але Клінт бачив, як Лайла намагається стримати своє роздратування. Неможливо було не помітити напружені брижі обабіч її губ і мішки під очима. Вона вибрала казково невдачний час для роботи в минулу ніч. Якщо слово удача взагалі тут доречне.

Він провів її до машини, де зі схрещеними на грудях руками огинався Рід Берровз.

— Ти не просто моя дружина, Лайло. Коли йдеться про правоохоронні органи округу Дулінг, ти в нас велике цабе.

Він простягнув руку, подаючи їй якийсь складений папірець.

— Візьми, і першим чином придбай оце.

Лайла розгорнула папірець. То був рецепт.

— Що таке провігіль?

Він поклав долоню їй на плече і притягнув ближче, зовсім не бажаючи, щоб Рід підслухав їхню розмову.

— Це проти апное вві сні.

— У мене нема такого.

— Нема, але це допоможе тобі не заснути. Я не плету дурниць, Лайло, ти мені потрібна *притомною*, і нашому місту ти потрібна *притомною*.

Вона напружилася під його рукою.

— Гарзд.

— Зроби це швидше, поки не розпочалася веремія.

— Слухаюсь, сер. — Його настанови, нехай навіть проголошувані з найкращих спонукань, явно її дратували. — Тільки розберися, що там з моєю божевільною. — Вона змусила себе усміхнутися. — Я завжди можу пожитися в коморі речових доказів. У нас там гори маленьких білих пігулок.

Йому таке не спадало на думку.

— Це важливо мати на увазі.

Вона відсторонилася.

— Я пожартувала, Клінте.

— Я не кажу, щоб ти експериментувала з чимось. Я просто кажу, що... — він склав до купи долоні, — що це лише треба мати на увазі. Ми не знаємо, до чого це все призведе.

Вона з сумнівом подивилась на нього й відчинила двері крузера.

— Якщо говоритимеш із Джаредом раніше за мене, скажи йому, що я намагатимуся приїхати додому на вечерю, проте шанси хисткі, майже нульові.

Лайла сіла в машину і, переш ніж вона встигла підняти вікно, щоб сповна скористатися роботою кондиціонера, Клінт, не зважаючи на присутність Ріда Берровза і на ту раптову, неймовірну кризу, на *можливості* якої наголошували новини, ледь не стрелив запитанням. Запитанням, яке, на його думку, чоловіки повторюють тисячоліттями: «Де ти була вночі?» Натомість він промовив, і на мить відчув себе розумником:

— Гей, любонько, не забула про Гостинно-Гірську? Вона, може, й досі заблокована. Не намагайтеся скоротити собі дорогу.

Лайла не змінилася на обличчі, просто кивнула: угу, гаразд, махнула на прощання рукою і завернула крузер до подвійних воріт між в'язницею й автотрасою.

Він повернувся назад якраз вчасно, щоб побачити, як Євку «ви не змогли б навіть вимовити мого справжнього імені» фотографують для її тюремної ідентифікаційної картки. А потім Дон Пітерз скинув їй на руки постільну білизну.

— Як на мене, у тебе обдовбаний вигляд, любонько. Дивись, не обригай простирадла.

Гікс гостро глянув на нього, але утримав свій зацікавлений від новокаїну рот закритим. Клінт, якому вже навіки досить було цього офіцера Пітерза, не стерпів:

— Припиніть лайно патякати.

Пітерз крутнув головою, озирнувшись.

— Не наказуйте мені...

— Я можу подати рапорт щодо цього інциденту, якщо ви бажаєте, — сказав Клінт. — Неадекватне зауваження. Неспровоковане. На ваш вибір.

Пітерз в'ївся в нього очима, але тільки запитав:

— Оскільки ви опікуєтесь цією, куди її селити?

— А-10.

— Ходімо, утримувана, — сказав Пітерз. — Камера у вас м'якенька. Пощастило.

Клінт спостерігав, як вони пішли, Євка з повними руками постільної білизни, Пітерз майже впритул слідом за нею. Він дивився, чи не торкатиметься її Пітерз, але, звісно ж, той цього не робив. Він знав, що Клінт має його на оці.

3

Звичайно, Лайла була такою втомленою й до цього, але не пам'ятала, коли саме. Натомість пам'ятними залишалися — заради Бога милостивого, ще з уроків здоров'я у старшій школі — негативні наслідки тривалого часу без сну: уповільнені рефлексії, неадекватне сприйняття дійсності, втрата пильності, дратівливість. Не кажучи вже про проблеми з короткочасною пам'яттю, скажімо, факти з уроків здоров'я в десятому класі ти здатна пам'ятати, а от згадати, що тобі збіса, робити далі, сьогодні, цієї хвилини — ні.

Вона зупинилася на парковці при їдальні «Олімпія» («О, БІГМЕ, ДЕ ТВОЯ ЖАГА — СКУШТУЙ НАШОГО ЯЄЧНОГО ПИРОГА» — було написано на пюпітрі біля дверей), вимкнула двигун, вийшла і почала робити довгі, повільні, глибокі вдихи, наповнюючи собі легені і кров свіжим киснем. Це трохи допомогло. Вона нахилилася до свого вікна і взяла з панелі мікрофон, та потім передумала — не той випадок,

коли б їй хотілося, щоб це прозвучало в ефірі. Лайла повернула мікрофон назад і витягла з кишеньки на службовому ремені свій телефон. Натисла виклик одного з приблизно дюжини номерів, які тримала у себе в швидкісному наборі.

— Лінні, як ти відчуваєшся?

— Нормально. Вночі проспала годин сім, це трішки довше, ніж зазвичай. Отже, все гаразд. Але я турбуюся за вас.

— Я в порядку, не турбуйся за мене... — вона перервала фразу щелеполомним позіханням. Через це сказане нею прозвучало дещо абсурдно, проте вона ствердила: — Я теж у порядку.

— Серйозно? Скільки ви вже на ногах?

— Не знаю, можливо, годин вісімнадцять чи дев'ятнадцять.

Щоб пригасити тривогу Лінні, вона додала:

— Я покімарила трохи минулої ночі. Не тривожся.

З її рота продовжувала вилитися брехня. Є якась така стара казка, що застерігає проти цього, казка про те, що одна брехня веде до інших брехень і врешті-решт ти перетворюєшся на папугу чи щось таке, але виснажений мозок Лайли не міг точно пригадати.

— Не думай зараз про мене. Як там справи з Тіффані, тією жінкою з трейлера? Парамедики доправили її до шпиталю?

— Так. Пощастило, що вони привезли її туди досить рано. — Лінні стишила голос. — У Святій Терезі — суцця божевільня.

— Де зараз Террі і Роджер?

Відповідь Лінні на це запитання прозвучала ніяково:

— Ну... певний час вони чекали на заступника окружного прокурора, але той так і не з'явився, і їм захотілося перевірити, як там їхні дружини...

— То вони полишили місце злочину?

Лайла на якусь мить розлютилася, але її лють розвіялася зразу ж, щойно вона висловила свою недовіру. Ймовірно, причина того, що ЗОП не з'явився, — та сама, з якої звідти поїхали Роджер і Террі — побачити своїх дружин. Не тільки в Святій Терезі зараз божевільня. Вона всюди.

— Я розумію, Лайло, я розумію, але в Роджера маленька донька, ви ж знаєте, — якщо це його, подумала Лайла. Джессіка Елвей полюбляє стрибати в різні ліжка, про це теревенить всеньке місто. — і Террі також запанікував, до того ж, ні той, ні інший не отримали відповідей, коли зателефонували до себе додому. Я їм казала, що вас це збисить.

— Гаразд, викликай їх назад. Я хочу, щоб вони об'їхали всі три міські аптеки і сказали фармацевтам...

Піноккіо. Оце та казка про брехню, і він не на папугу перетворився, а в нього ніс ріс, і ріс, поки не став завдовжки, як ділдо Диво-Жінки¹.

— Лайло? Ви ще на зв'язку?

Зберися, жінко.

— Сказали фармацевтам, щоб усі психостимулятори, які в них є в наявності, вони продавали на власний розсуд. Аддерал, декседрин... і я знаю, там є щонайменше ще один метамфетамін, який продається за рецептом, тільки не можу згадати назви.

— Мет за рецептом? Та годі вам!

— Так. Фармацевти самі знають. Сказати їм, щоб були уважними. Рецептів буде злива. Хай продають людям найменшу кількість пігулок, поки ми не зрозуміємо, що збіса тут відбувається. Збагнула?

— Так.

— І ще одне, Лінні, і це суто між нами. Зазирни в речдоки, подивися, що там у нас є з психостимуляторів, тобто, це включно з коксом і «чорними красунями» з рейду на братів Грайнерів.

— Ох, Йсусе, ви цього певні? Там же майже півфунта болівійського бойового порошку! Ловелл і Мейнард, вони ж із цим ідуть під суд. Не варто розвалювати цю справу, ми ж за ними ганялися цілу вічність!

¹ Wonder Woman — супергероїня коміксів з 1941 року, співзасновниця «Ліги справедливості», персонаж багатьох фільмів.

— Я зовсім цього не певна, але Клінт вклав цю ідею мені до голови і тепер я не в змозі її викинути. Просто проінвентаризуй там усе, гаразд? Ніхто не збирається скручувати в рурку доларові банкноти й нанюхуватися.

Принаймні не сьогодні.

— Гаразд, — прозвучав голос Лінні настрахано.

— Хто поряд з тим трейлером, де вибухнула метова лабораторія?

— Одну хвилинку, я звірюся з Гертрудою.

Лінні називала свій офісний комп'ютер Гертрудою з причин, які Лайлі байдуже було зрозуміти.

— Криміналісти і пожежники вже звідти поїхали. Мені дивно, що вони полишили місце злочину так швидко.

Лайла не здивувалася. Либонь, у тих хлопців також є дружини і дочки.

— Гм... схоже, що пара жевжиків з ААХ ще неподалік, гасять останні гарячі плями. Не можу сказати, хто саме, маю тільки повідомлення, що вони виїхала з Мейлока об одинадцятій тридцять три. Втім, один із них, мабуть, Віллі Берк. Ви ж знаєте Віллі, він такого ніколи не пропустить.

Під аббревіатурою ААХ, що звучала як зітхання, мали на увазі команду волонтерів «Прихисти дорогу», здебільшого пенсіонерів з пікапами. У Три-Окружжі вони також бралися за те, що зазвичай роблять добровільні пожежні бригади, часто стаючи в пригоді під час сезону лісових пожеж.

— Гаразд, дякую.

— Ви що, збираєтеся поїхати туди?

Лінні промовила це лише злегка несхвально, та Лайла не була аж такою втомленою, щоб не вловити підтексту: «*Коли все таке зараз коїться?*»

— Лінні, якби я мала чарівну паличку «прокиньтесь», повір мені, я б нею скористалася.

— Гаразд, шерифе.

Підтекст: «*Не зганяйте на мені зло.*»

— Вибач. Просто річ у тому, що я мушу робити те, що *можу* зробити. Слушно гадати, що хтось — цілий гурт людей — зараз працює над цим сонним вірусом у контролю і запобігання захворюванням в Атланті. Тим часом тут, у Дулінгу, я маю подвійне вбивство, і мені треба працювати над ним.

«Чому я все це пояснюю своїй диспетчерці? Тому що я втомлена, ось чому. І тому, що це бодай якось відволікає від того погляду, яким там, у в'язниці, дивився на мене мій чоловік. І тому, що це якось відволікає від тієї можливості — того факту, Лайло, не від можливості, а від факту, і цей факт зветься Шейлою — що твій чоловік, за якого ти так турбувалася, насправді не та людина, яку ти нібито знала.

Аврора, так вони це називають. Якщо я засну, — подумала Лайла, це буде кінець? Я помру? Може бути, як сказав би Клінт. Може, курва, бути».

Ті добродушні пересварки, які завжди між ними траплялися, легкість їхньої співучасті в реалізації планів, приготуванні їжі, виконанні батьківських обов'язків, затишне задоволення, яке вони отримували від тіл одне одного — ці повторювані процеси, сама суть їхнього повсякденного життя разом обернулася на порохню.

Вона уявила свого чоловіка, як він усміхається, і їй зсудомило шлунок. Це була та сама усмішка, як у Джареда, і це була також усмішка Шейли.

Лайла згадала, як Клінт покинув свою приватну практику без єдиного слова обговорення. Всю ту роботу, яку вони проробили, плануючи його кабінет, всю ту ретельність, з якою вони докладалися не просто до вибору місця розташування, а також самого міста, унаслідок вибравши Дулінг, оскільки тут була найбільша концентрація населення в окрузі і не було психіатра загальної практики. Але вже другий Клінтів пацієнт його знудив, і тому він вирішив, отак знічев'я, що йому потрібна якась переміна. І Лайла просто погодилася. Витрачені дарма зусилля не давали їй спокою, пониження їхніх фінан-

сових перспектив, що у висліді вимагало значних нових перерахунків, й за інших рівних умов вона б радо жила ближче до якогось справжнього міста, ніж десь на виселках у Три-Окружжі, але вона хотіла, щоби Клінт почувався щасливим. Тож вона просто погодилася. Лайла не хотіла плавального басейну. Вона погодилася. Одного дня Клінт вирішив, що вони переходять на пляшкову воду і заповнив нею півхолодильника. Вона погодилася. Ось у неї рецепт на провігіл, який, як він вирішив, їй треба приймати. І, мабуть, вона погодиться. А може, сон — її природний стан? Може, вона тому здатна погодитися з Авророю, бо це для неї не така вже й велика зміна? Може бути. Хто, збіса, це може знати?

Чи була Євка там минулого вечора? Існує така ймовірність? Дивилася той баскетбольний матч АСС у спортзалі Коглинської старшої школи, коли висока, білява дівчина, прорізаючи, немов гострим лезом оборону Фаєтта, зазіхала на лей-ап за лей-апом¹. Це б пояснювало оте її «тріпл-дабл», хіба не так?

«Поцілуй свого чоловіка, перед тим, як заснути».

Авжеж, отак, мабуть, і починають зсуватися з глузду.

— Лінні, я мушу їхати.

Вона завершила дзвінок, не чекаючи відповіді, і повернула телефон назад собі на пояс.

Потім вона згадала про Джареда і знову витягла телефон. От тільки що йому сказати і, взагалі, навіщо? В його телефоні є інтернет, у них у всіх є. Наразі Джаред, либонь, знає про те, що відбувається, більше, ніж вона сама. Її син... принаймні в неї син, а не дочка. Це вже бодай щось, за що сьогодні можна бути вдячною. Містер і місіс Пак, мабуть, у нестямі. Вона послала Джару текстове повідомлення, щоб після школи йшов прямо додому, і що вона його любить, та цим і обмежилася.

¹ Lay-up — у баскетболі кидок м'яча в кошик з-під кільця.

Лайла підняла голову до неба і зробила ще кілька глибоких вдихів. Після майже півтора десятка років вичищення наслідків дурної поведінки, переважно пов'язаної з наркотиками, Лайла Норкросс була досить впевнена у своїй посаді, в своєму статусі, щоб розуміти, що, хоча й робитиме свою роботу якомога краще, вона має вельми небагато особистого інтересу у справдженні законності стосовно двох мертвих метокухарів, які так чи інакше були приречені на електрострату самих себе на великій Мухобійці Життя¹. Мала вона також достатньо бюрократичного глуду, щоб розуміти, що ніхто не покрикуватиме, вимагаючи швидких результатів, не зараз, коли шириться паніка в зв'язку з цією Авророю. Але є той трейлер поза Адамсовою лісопильнею, де виступила з дебютом в окрузі Дулінг Євка Доу, і Лайла має особистий інтерес до цієї ненормальної Євки. Вона не з чистого повітря випала. Покинула десь там машину? Можливо, з реєстраційними документами власниці в комірці для рукавичок. Трейлер менш як за п'ять миль звідси. Нема причини, щоби там нашвидку не роздивитися. Тільки спершу треба зробити дещо інше.

Вона зайшла до «Олімпії». У закладі було майже порожньо, обидві офіціантки сиділи в кутній кабінці, пліткували. Одна з них помітила Лайлу й почала підводитись, але Лайла заспокійливо махнула їй рукою. Гас Ферейн, хазяїн, вмовившись на високому дзиглику біля каси, читав книжку Діна Кунца² в паперовій обкладинці. Позаду нього з вимкнутим звуком працював маленький телевізор. По низу екрана повз напис: «КРИЗА АВРОРА ГЛИБШАЄ».

— Я читала це, — сказала Лайла, торкаючись книжки. — Собака спілкується літерами з гри у скребл.

¹ Bug Light — запатентований у 1932 році прилад: клітка, всередині якої міститься лампа звичайного і ультрафіолетового, видимого кохам світла та оголені дроти під високою електронапругою; існують як маленькі кімнатні, так і великі надвірні, польові й садові моделі цього пристрою.

² Dean Koontz (нар. 1945 р.) — автор численних романів у багатьох жанрах: від трилерів до наукової фантастики.

— Ну от, ви прийшла і всьо мені спортила, — сказав Гас. Акцент у нього був пекучий, як поливка «червоне око»¹.

— Вибачте, вам все одно сподобається. Гарна книжка. А зараз, коли з літературною критикою ми вже розібралися, зробіть мені каву. Чорну. І нехай це буде XL.

Він пішов до «Банна»² і налив велику чашку на винос. Кава була чорною, це добре, а ще мабуть, міцнішою за Чарльза Атласа³ і такою ж ядучою, як покійна ірландська бабуся Лайли. Саме те, що їй треба. Гас насунув на чашку картонну протижарову манжету, накрив чашку кришкою і подав її Лайлі. Вона полізла по гаманець, але він похитав головою.

— Не тре' гроші, шерфе.

— Ні, треба.

Це було непорушне правило, проголошене табличкою на її столі: «НІ ГНИЛИМ КОПАМ, КРАДІЯМ ЯБЛУЧОК». Бо щойно ти почнеш брати щось задурно, це не припиниться ніколи... й обов'язково потягне за собою *quid pro quo*.

Вона поклала на шинквас п'ятірку. Гас посунув її назад.

— Це тойво, не за значок, шерфе. Сьодні безплатна кава для всього бабоцтва. — Він глянув на своїх офіціанток. — Ану-бо, хіба неправда?

— Правда, — сказала одна і підійшла до Лайли.

Вона полізла собі до кишені спідниці.

— І вкиньте оцього собі у каву, шерифе Норкросс. Смаку воно ніяк не допоможе, але додасть вам накрутки.

Це було пуделко порошку проти головного болю «Гуді». Хоча Лайла сама ним ніколи не користалася, вона знала, що

¹ Red-eye gravy — притаманний кухні південних штатів соус, в основі якого смалець від смаженої шинки, чорна кава й червоний перець.

² «Bunn» — заснована 1963 року винахідником крапельної кавоварки Джорджем Банном компанія, що випускає професійні і домашні автомати для приготування кави і чаю.

³ Charles Atlas (1892—1972) — псевдонім Анджело Сиціліано, сина італійських емігрантів у США, який зі слабака став найвідомішим культуристом свого часу, а в 1920-х розробив і популяризував комплекс ізотонічних вправ, що стали основою сучасного бодибілдінгу.

це улюблений смаколик Три-Окружжя, який міститься у верхній частині списку фаворитів разом з «Повстанським кличем»¹ та притрушеними сиром дереунами. Якщо розірвати конвертик і висипати його вміст, залишається те, що дуже схоже на пакетики коксу, які вони знайшли у задній стодолі братів Грайнерів, замотані в поліетилен й заховані в старому тракторному колесі — саме тому вони, і чимало інших дилерів, використовували «Гуді» для паювання свого продукту. До того ж, він дешевший за «Педіа-Лакс»².

— Тридцять два міліграми кофеїну, — сказала інша офіціантка. — Я сьодні вже двійко випила. Я не збираюся засинати, аж поки головаті хлопці не розрулять це лайно, Аврору. Аж ніяк.

4

Одною з великих вигід посади одного-єдиного урядника контролю за тваринами в окрузі Дулінг — либонь, єдиною вигодою — була відсутність над Френком боса, який би ним попихав. У принципі, Френк підлягав меру і міській раді, але вони майже ніколи не з'являлися в його маленькому закуті позаду непоказної будівлі, в якій також містилося історичне товариство, відділ рекреацій та податкова, що йому цілком годилося.

Він вигуляв і заспокоїв собак (для цього нема нічого кращого за «Курячі чіпси для цуциків від доктора Тіма»³), поналивав їм води і пересвідчився, що о шостій нагодувати

¹ «Rebel Yell» — популярне в південних штатах пшеничне віскі, яке виробляють з 1936 року; «Повстанським кличем» називалися бойові вигуки солдатів Конфедерації під час Громадянської війни в США.

² «Goody's Powder» — суміш аспірину, кофеїну й парацетамолу, продається без рецепта; «Pedia-Lax» — дитяче проносне.

³ «Dr. Tim's» — заснована ветеринаром Тімом Гантом сімейна компанія з виробництва натуральних харчів для хатніх тварин.

і вигуляти їх знову прийде Мейзі Веттермор, волонтерка зі старшої школи. Так, її черга за графіком. Френк залишив їй записку щодо різних ліків, замкнув офіс і пішов. Тільки пізніше йому дійшло, що Мейзі могла мати справи, важливіші за кількох бездомних тварин.

Він думав про свою дочку. Знову. Він налякав її цього ранку. Йому неприємно було це визнавати навіть перед собою, але він визнав.

Нана. Щось почало його гризти у зв'язку з нею. Точно, що не Аврора, але щось пов'язане з Авророю. Що воно таке?

«Передзвоню Іл, — подумав він. — Зроблю це, тільки-но дістанусь додому».

Але перше, що зробив Френк, зайшовши до маленького чотирикімнатного будиночка, який він орендував на Елліс-стріт — це зазирнув у холодильник. Небагато чим було там поживитися: два стаканчики йогурту, вже пліснявий салат, соус для барбекю «Ласкавий Бейбі Рей»¹ і коробка вівсяного стауту «Дочка гірника»², висококалорійного пійла, яке, як він гадав, мусить бути корисним для здоров'я — в ньому ж вівсянка, хіба ні? Він узяв одну бляшанку, і тут задзвонив телефон. Френк побачив на маленькому екрані фото Ілейн і вмить отримав просвітлення, без якого б радо обійшовся: він боїться гніву Ілейн (трішки), а його дочка боїться татового гніву (лише трішки... сподівався він.) А чи можуть на цих почуттях триматися сімейні стосунки?

Наразі це я тут добродесний парубок, нагадав він собі, і прийняв дзвінок.

— Агов, Іл! Вибач, що не зв'язався з тобою раніше, але дещо трапилося. Сумна пригода. Я мусив усипити кицьку судді Сілвера, а потім...

¹ «Sweet Baby Ray's» — соус 20 різних смаків для смаженини, який випускає сімейна фірма, заснована 1985 року місцевим кухарем у Чикаго.

² «Miner's Daughter Oatmeal Stout» — сорт міцного темного пива, який варять у Західній Вірджинії.

Ілейн не збиралась дозволити збити себе з курсу темою кішки судді Сілвера; вона бажала відразу ущупити його. І, як зазвичай, зі старту ввімкнула свою гучність на десятку:

— Ти до всирачки перелякав Нану! Вельми дякую тобі за це!

— Заспокойся, гаразд? Я тільки сказав їй, щоб рисувала свої картини в хаті. Через той зелений мерседес.

— Я не розумію, про що ти говориш, Френку.

— Пам'ятаєш, коли вона вперше пройшла тим газетним маршрутом і розказувала, що їй довелося відбігти на моріжок Ніделгафтів, бо якийсь парубок на великій зеленій машині з зіркою спереду вискочив на хідник? Ти сказала тоді мені, щоб я дав цій справі спокій. Я дав їй спокій.

Слова виливалися дедалі швидше й швидше, скоро, якщо не візьме себе в руки, він почне їх *випльовувати*. Чого не розуміла Ілейн, так це того, що інколи він, щоби бути почутим, мусить кричати. Принаймні з нею.

— Та машина, яка збила кицьку судді Сілвера, також була великою, зеленою і з зіркою спереду. Мерседес. Я вже був майже певен, кому вона належить, а потім Нана ще підказала...

— Френку, вона казала, що та машина вискочила на хідник за півкварталу від неї!

— Може й так, а може то було ближче, а вона не хотіла нас лякати. Не хотіла, щоб ми заборонили їй той газетний маршрут, коли вона його тільки отримала. Просто послухай, гаразд? Я дав цьому спокій. Я бачив той мерседес на районі багато разів, але дав цьому спокій.

Скільки разів він уже це повторив? І чому це нагадало йому оту пісню з «*Крижаного серця*»¹, яку ходила й безперервно наспівувала Нана, аж поки не впевнювалася, що зводить цим його з розуму? Френк так сильно вчепився в бляшанку стауту, що та прогнулася, якщо він не заспокоїться, він її розірве.

¹ «Frozen» (2013) — анімаційний фільм студії «Волт Дісней», із багатьох пісень якого найбільшим хітом стала «Відпусти» («Let It Go».)

— Але не цього разу. Не тепер, коли він збив Какао.

— Про кого ти...

— Про Какао! Какао, кицьку судді Сілвера! На її місці могла бути моя дитина, Ілейн! *Наша* дитина! Коротше, той мерседес належить Гарту Флікінджеру, тому, який вище на пагорбі.

— Це той лікар? — Ілейн нібито в'їхала. Нарешті.

— Так, він. А коли я з ним балакав, вгадай що? Він був *обкурений*, Ілейн. Я майже певен. Ледве речення міг скласти.

— Замість заявити на нього в поліцію *ти поїхав до нього додому*? Як того разу, коли ти поїхав до школи Нани і кричав на її вчительку і всі діти — *включно* з твоєю дочкою — чули, як ти волаєш, немов сказаний?

«Нумо, перебирай старизну, — подумав Френк, ще дужче стискаючи бляшанку. — Ти завжди так. Оце або той знаменитий удар у стіну, або, як я сказав тоді твоєму батьку, що він верзе дурниці. Перебирай, витягай стару збірку хітів Ілейн Наттінг-Гірі. Коли я вже і в труні лежатиму, ти будеш комусь розказувати, як я накричав на вчительку Нани в другому класі, і це після того, як та висміяла її наукову роботу і моя дочка через це плакала у себе в кімнаті. А коли тому слухачеві це набридне, ти ще можеш згадати, як я накричав на місіс Фентон за те, що вона розбризкує свій засіб проти бур'янів там, де цим змушена дихати моя дочка, коли катається на своєму триколісному велосипеді. Чудово. Нехай я буду для тебе поганцем, якщо це допомагає тобі в житті. Але сам я зараз говоритиму спокійно і виважено. Бо цього разу я не можу тобі дозволити натискати на мені кнопки, Ілейн. Хтось мусить назирати за нашою дочкою, і вже доволі ясно, що ти не годишся для цієї роботи».

— Це був мій обов'язок, як батька.

Це прозвучало пафосно? Френкові було байдуже.

— Мені нецікаво побачити його заарештованим за звинуваченням у тому, що збив кішку і втік, але я *маю* свій інтерес у тому, щоб упевнитися, що він ніколи не зіб'є Нану. Якщо заради цього треба було його трішки налякати, тоді...

— Скажи мені, що ти не виступав там як суцїий Чарльз Бронсон?¹

— Ні, я був з ним стриманим.

Принаймні це було близьким до правди. То з його машиною він не був стриманим. Але Френк не мав сумніву, що такий кебетний док, як цей Флікінджер, має дебелу страховку.

— Френку, — мовила вона.

— Що?

— Навіть не знаю, з чого почати. Можливо, з того запитання, якого ти не поставив, коли побачив, що вона рисує на заїзді.

— Що? Якого запитання?

— «Чому ти сьогодні не в школі, а вдома, любонько?» *Ось якого запитання.*

Не в школі. Може, саме це його й гризло?

— Сьогодні так сонячно, я просто... відчуття таке, ніби літо, розумієш. Я забув, що зараз ще травень.

— Френку, ти так далеко вдивляєшся у хибному напрямку. Ти такий заклопотаний безпекою своєї дочки, що навіть не згадав, що досі триває шкільний рік. Подумай про це. Ти не помічав, як вона робить домашні уроки, коли буває в тебе? Знаєш, оті зошити, в яких вона пише, оті підручники, які вона читає? Хай будуть свідками мені Бог і син його єдиний Ісус...

Він був готовий приймати докори і готовий визнати, що деякі з них заслужені, але це лайно про Ісуса-свідка-мого було вже поза межами. Це не Божий Син з-під тієї єпископальної церкви багато років тому дістав єнота і забив нору дошкою, не Він зодягав тіло Нани і здобував їжу для її шлунку. Не кажучи вже про саму Ілейн. Френк усе те робив, і жодної магії в тому не було.

¹ Charles Bronson (1921—2003) — справжнє ім'я Кароліс Бучинскіс, американський актор литовського походження, ушлавлений численним ролями крутих парубків у фільмах різних жанрів.

— Ближче до суті, Ілейн.

— Ти не бачиш, що з ким відбувається, окрім як із самим тобою. Світ обертається навкруг того, що сьогодні драгує Френка. Світ обертається навкруг того, що хтось не розуміє, що тільки Френк знає, як робити правильно. Бо такою є твоя типова позиція.

Я можу це прийняти. Я можу це прийняти я можу це прийняти але о, Господи, Ілейн, якою ж позахмарною курвою ти вмієш ставати, коли маєш на це настрій.

— Вона хвора?

— О, *тепер* ти весь із себе містер Негайна Тривога.

— Вона захворіла? Вона хвора? Бо на вигляд вона була в порядку.

— Із нею все гаразд. Я залишила її вдома, бо у неї місячні. Її *перші* місячні.

Френка наче громом прибило.

— Вона збентежилась і трохи злякалася, хоча ще торік я їй розказала про все, що з нею буде. І засоромилась також, бо трохи крові потрапило на простирадло. Як для перших місячних, вони проходять доволі важко.

— У неї не може бути... — На якусь мить це слово застрягло у нього в горлі. Йому довелось викашляти його, наче шматок їжі, який не туди потрапив. — У неї не може бути *менструації!* Їй же тільки *дванадцять*, заради Бога!

— Ти думав, вона вічно буде твоєю прекрасною принцесою в іскристих черевичках і з крильцями феї?

— Ні, але... в дванадцять?

— У мене це почалося в одинадцять. І не в цьому справа, Френку. Ось у чому справа. В твоєї дочки були болючі судоми, вона почувалася ніяково, пригнічено. Вона малювала на заїзді тому, що це завжди її збадьорює. А тут під'їжджає її татусь, весь заведений, і кричить...

— *Я не кричав!*

Ось тут уже бляшанка «Дочки гірника» не витримала. Піна ринула крізь його стиснуті в кулак пальці, ляпаючи на підлогу.

— ...кричить і тягне її за майку, її улюблену майку...

Його шокував приплив пекучих сліз. Після того, як вони роз'їхалися з Ілейн, він плакав кілька разів, але ніколи під час розмови з нею. Глибоко в душі він боявся, що вона вхопить за будь-яку виявлену ним слабкість, оберне її на плішню і, розламавши його нароствір, з'їсть його серце. Його ніжне серце.

— Я боявся за неї. Невже ти цього не розумієш? Флікінджер — п'яниця чи нарик, чи те й те разом, у нього та велика машина, і він уже вбив кішку судді Сілвера. Я боявся за неї. Я мусив щось вдіяти. Я мусив.

— Ти так поводишся, наче ти єдина в світі людина, яка боїться за свою дитину, але ти не єдиний такий. Я за неї боюся, і ти — головна причина, яка змушує мене боятися.

Він мовчав. Те, що вона щойно сказала, було занадто жахливим для усвідомлення.

— Продовжуй у тому ж стилі, і ми знов зустрінемося в суді, щоб переглянути твої привілеї на побачення з нею по вікендах.

Привілеї на побачення, подумав Френк. *Привілеї!* Йому хотілося завити. Ось що він отримав за те, що розказав їй правду про свої почуття.

— Як вона зараз?

— Нормально, я гадаю. З'їла майже весь обід і сказала, що ляже здрімнути.

Френк буквально відхитнувся назад на підборах і кинув продавлену бляшанку пінявого напою на підлогу. *Ось* що його весь цей час гризло, а не питання, чому Нана не в школі, а вдома. Він *знав* її реакцію на стрес: переспати його. А він довів її до стресу.

— Ілейн... а ти хіба не дивилася телевизор?

— Що? — Не розуміючи такого різкого повороту в розмові. — Я подивилася по TiVo¹ два пропущені випуски «Щоденного Шоу»².

— Новини, Іл, про це в *новинах*! По всіх каналах!

— Про що це ти говориш? А чи ти зду...

— Підніми її! — гаркнув Френк. — Якщо вона ще не занула, підніми її! Мерщій!

— Щось ти таке верзеш без усякого се...

От тільки був у його словах важливий сенс. Хотілося б Френкові, щоб його не було.

— *Не став запитань, просто зроби це! Зараз же!*

Френк обірвав розмову і кинувся до дверей.

5

Джаред чекав у засідці, коли, з великим галасом ломлячись чагарями, перекидаючись жартами і сміючись, з боку школи наближалися Ерік, Курт і Кент.

— Це мусить бути якась вигадка.

Голос Кента, подумав Джаред, і ентузіазму в ньому звучало менше, ніж коли він чув їхні патякання в переодягальні.

Звістка про Аврору поширилася. У коридорах плакали дівчата. А також кілька хлопців. Джаред бачив, як один із викладачів математики, той здоровань з бородою, що носить ковбойські сорочки на кнопках і тренує дискусійну команду, каже купці заплаканих десятикласниць, що їм треба опанувати себе, що все буде гаразд. Підскочила місіс Лейтон, яка викладала цивільне право, і уткнула палець йому в сорочку, просто між двома елегантними кнопками.

¹ «TiVo» — розроблений у 1997 цифровий пристрій, який через централізовану платну послугу програмується на одночасний запис (з видаленням реклами) кількох передач кабельних телеканалів для подальшого їх перегляду в зручний для людини час.

² «The Daily Show» — нічна розважальна телепередача, що виходить з понеділка по четвер, яку веде знаний сатирик Джон Стюарт.

— Легко вам казати! — закричала вона. — Ви нічогосінько про це не знаєте! Це не торкається *чоловіків!*

Химерія якась. Більш ніж химерія. Від цього Джаред відчував наелектризованість, як перед великою грозою, коли клубочаться гнітючі фіолетові хмари і всередині них спалахують блискавки. Світ тоді здається не химерним; світ тоді здається взагалі несхожим на цей світ, а якимсь іншим місцем, куди тебе закинуло.

Полегшенням було зосередитися на чомусь іншому. Принаймні на який час. Він перебував у самотійній місії. Назвемо її Операція Викрити Цих Мудаків.

Батько розказував йому, що шокова терапія — тепер це називається ЕСТ¹ — насправді доволі ефективний засіб лікування психічно хворих людей, що вона може викликати певний паліативний ефект у мозку. Якби Мері спитала в Джареда, чого він збирається досягти тим, що зараз робить, він сказав би їй, що це як ЕСТ. Коли вся школа побачить і почує, як Ерік з його поплічниками трощать прихисток Старої Ессі і вправляються у дотехах щодо її цицьок — Джаред не сумнівався, саме те вони й робитимуть — це через шок може зробити їх кращими людьми. Більш того, це може через шок зробити певних інших людей трішки обачнішими у виборі тих, з ким вони зустрічаються.

Тим часом ті тролі вже майже прибули в Кульмінаційний Пункт.

— Якщо це вигадка, це найкрутіша містифікація всіх часів. Це є в твіттері, у фейсбуці, в інстаграмі, всюди. Пані лягають спати і обмотуються отим лайном, як гусені. А ти якраз казав, що бачив його на цій старій шкапі.

Це вже точно Курт Мак-Лауд, отой облудний хер.

Ерік був першим, хто з'явився на екрані Джаредового телефона, перестрибнувши через розсип каміння на краю галявини Старої Ессі.

¹ Електросудомна терапія.

— Ессі? Бейбі? Золотко? Ти тут? Кент хоче заповзти в твій кокон, щоб тебе зігріти.

Місце, яке Джаред вибрав собі для засідки, ховалося серед гущавини папороті, футів за тридцять від куреня. Зовні воно здавалося щільно зарослим, але всередині був переважно голий ґрунт. Там, на землі, де перепочивав якийсь звір, лежало кілька пасем помаранчево-білого хутра. Мабуть, лис. Джаред простягнув вперед руки з айфоном. Камера дивилася крізь прогалину в листі і була націлена на Стару Ессі, яка лежала в лазі свого куреня. Як і казав Кент, на її обличчі була якась поросьть... але якщо до цього вона була схожою на павутиння, то тепер це була щільна біла маска, точно, як ті, що їх тепер усі бачили у своїх телефонах, в новинах і на сайтах соціальних мереж в інтернеті.

Було в цьому щось, від чого він почувався ніяково: бездомна жінка лежить тут, беззахисна, хвора на цю Аврору. Якби він повторив своє пояснення щодо ЕСТ Лайлі, подумалося Джареду, що б вона сказала про нього, коли він просто стоїть тут і знімає відео, замість покласти цьому край? Отут його логічна конструкція починала тріщати. Мати навчала його відстоювати себе й інших, особливо дівчат.

Ерік присів напочіпки перед лазом до куреня, поряд з обплутаною білим головою Ессі. В руці він тримав ломачку.

— Кенте?

— Що?

Кент зупинився за кілька кроків віддалік. Він чухав собі шию над викотом майки і вигляд мав незатишний.

Ерік торкнувся маски Ессі ломачкою й відвів її назад. Пасма білого матеріалу тягнулися від ломачки.

— *Кенте!*

— Я питаю, що? — проказав хлопець значно підвищеним голосом. Майже пропищав.

Ерік похитав головою, дивлячись на свого друга так, наче був здивований, здивований і розчарований.

— Ну ти й добраче, збіса, обкінчав їй лице.

Те ревище, яке замість реготу видав Курт, змусило Джареда здригнутиися, аж зарослі навкруг нього стрепенулись. Утім, ніхто цього не помітив.

— Та ну тебе нахер, Еріку! — Кент бурею кинувся до манекена Ессі, копнув його ногою і той повалився у хмизняк.

Проте це демонстративне роздратування не збило Еріка з курсу.

— Але ти так і залишив це тут сохнути? Це просто вульгарно, отак залишати свої вибрудки на обличчі такої гарної літньої бейбі.

Курт підійшов і став поряд з Еріком, щоб роздивитися ближче. Він крутив головою і так, і сяк, несвідомо облизував губи, оцінюючи Ессі, немов біля каси робив вибір між коробочкою шоколадно-м'ятних драже «Джуніор Мінт» та паке-тиком фруктових мармеладок «Савер Пач Кідс».

Якийсь нудотний трепет закрутив у животі в Джареда. Якщо вони спробують її якось скривдити, він намагатиметься це зупинити. От тільки нема жодного способу, яким він *міг би* їх зупинити. Бо їх троє, а він тут один, і не тому він тут, бо так йому велить сумління, не заради ЕСТ в інтернеті, не щоби змусити людей думати, а заради Мері, щоби довести їй, що він кращий за Еріка, але, зважаючи на обставини, чи це насправді так? Якби він дійсно був значно кращим за цих хлопців, він не сидів би у цій схованці. Він вже зробив би щось, щоб їх вгамувати.

— Я дам тобі п'ятдесят баксів, якщо ти їй засадиш, — сказав Курт. Він обернувся до Кента. — Або тобі. Готівка на кону.

— Нафіг, — сказав Кент.

Так само намурмосений, він пішов туди, де завалився збитий ним торс манекена, і тепер топтався по ньому, продавлюючи грудну порожнину з негучним *хрусь-хрусь-хрусь* ламкого пластику.

— Ні, навіть за мільйон, — сказав Ерік.

Він так і сидів біля лазу куреня, націлившись ломачкою на свого друга.

— А от за сотню проколупаю отут дірочку, — опустив він ломачку, торкнувшись правого вуха Ессі, — і поцю туди.

Джаред бачив, як здимаються і опадають груди Ессі.

— Серйозно? За сотню?

Було ясно, що для Курта це звучить заманливо, але сто доларів — це чималий шмат грошви.

— Та не. Я просто жартую, — підморгнув Ерік приятелю. — Я б не взяв у тебе за таке гроші. Я зроблю це безплатно.

Він нахилився до Ессі, намагаючись кінцем ломачки пробитися крізь запону до її вуха.

Джаред мусив уже щось роботи; не міг він отак просто дивитися й знімати, дозволяючи їм робити таке з нею. «То чому ти не поворухнешся?» — запитав він себе, і в цю ж мить його айфон, міцно стиснутий в спотілій руці, стрибнув угору — *швах!* — і з тріском приземлився на хмизняк.

6

Навіть з педаллю, втопленою в долівку, маленький пікап контролю за тваринами не видавав більше п'ятдесяти миль. Не через обмежувач швидкості на двигуні: пікап був просто старим, і вже вдруге так гнав за цю добу. Френк кілька разів подавав заявки на нову машину до міської ради, і відповідь завжди була та сама: «Ми візьмемо це до уваги».

Френк вів машину, зігнувшись над кермом, і уявляв собі, як він збиває цих містечкових політиканів на порох. А що б він сказав, якби вони благали його припинити? «Я візьму це до уваги».

Повсюди він бачив жінок. Жодна з них не була сама. Вони купчилася групами по троє й по четверо, балакали між собою, обіймалися, декотрі з них плакали. Жодна з них не кинула погляду на Френка, навіть коли він пролітав повз знаки

«стоп» і на червоне світло. Отаким чином, мабуть, їздить Флікінджер, коли обдовбаний, думав Френк. Обережніше, Гірі, бо ще переїдеш чийогось kota або чиюсь дитину.

Але ж Нана! *Нана!*

Озвався його телефон. Він натис «ВІДПОВІСТИ», не дивлячись. Дзвонила Ілейн, вона ридала.

— Вона спить і не прокидається, і все обличчя в неї в отій *гідоті!* Біла гідота, як павутиння!

Він проминув трьох жінок, які обіймалися на розі вулиці. Вони були схожими на гостей якоїсь психотерапевтичної телепередачі.

— Вона дихає?

— Так... так, я бачу, як цей покрив ворухиться... здіймається, а потім ніби як трішки всмоктується... ох, Френку, я думаю, ця штука у неї і в *роті*, і на *язику!* Піду зараз візьму свої манікюрні ножиці і зістрижу її!

Його мозок цілком заповнила картина. Така чітка й огидно-реалістична, що на якусь мить затьмарилась вулиця попереду нього: Родачка Сюзанна Яснолист вгризає свого чоловіка за ніс.

— Ні, Іл, не роби цього.

— Чому ні?

Дивитися замість новин «Щоденне шоу», коли відбувається найбільша в історії подія, — якою ж це дурнуватою треба бути? Але такою вона й є, колишня Ілейн Наттінг із Кларксберга у Західній Вірджинії¹. Така ця Ілейн цілком і повністю. Щедра на поспішні висновки, бідна на інформацію.

— Тому що це їх будить, а коли вони прокидаються, вони — як божевільні. Ні, не божевільні. Це більше схоже на сказ.

— Ти ж не хочеш мені сказати... що Нана більше ніколи...

Якщо вона взагалі ще Нана, подумав Френк. Родак Яснолист явно побачив не ту ласкаву й ніжну жінку, до якої він, поза всяким сумнівом, був звик.

¹ Clarksburg — засноване 1785 року місто, адміністративний центр округу Гаррісон.

— Ілейн... любонько... ввімкни телевізор і ти зрозумієш усе сама.

— *Що нам робити?*

Тепер ти питаєш мене, подумав він. Тепер, коли тебе приперло до стінки, звучить: «Ох, Френку, що нам робити?» Він відчував гірку, сумовиту втіху.

Його вулиця. Нарешті. Слава Богу. Садиба вже перед ним. Усе буде гаразд. Він *доб'ється*, щоб усе було гаразд.

— Ми повеземо її в лікарню, — сказав він. — На цей час вони там, мабуть, уже знають, що робити.

Краще б вони знали. Краще б вони там уже знали. Бо це ж Нана. Його маленька дівчинка.

РОЗДІЛ 7

1

Поки Рі Демпстер роздумувала, варто їй чи ні брякнути на офіцера Дона Пітерза, Боїнг-767, який три години тому піднявся в Лондоні і з крейсерською швидкістю летів над Атлантикою в південно-західному напрямку рейсом з Гітроу в аеропорт імені Джона Фіцджералда Кеннеді, звернувся по радіо до служби управління польотами з повідомленням про спалах якоїсь хвороби на борту і просив консультації щодо правильного способу дій.

— Ми маємо трьох пасажирок, одна з них — юна дівчина, на яких з'явилося... ми не певні, що саме. Лікар на борту каже, що це, можливо, якийсь грибок або якась порость. Вони сплять чи принаймні здається, що вони сплять, і лікар сказав нам, що основні показники життєдіяльності в них нормальні, але ми непокоїмося, що дихальні шляхи в них можуть бути... ага, заблоковані, і тому він збирався...

Точна причина запинки, яка трапилася, була неясною. Почулася якась колотнеча, брязкіт металу, скрегіт і крики: — Їм не можна сюди! Приберіть їх звідси!

І ревіння, схоже, ніби якоїсь тварини. Ця какофонія тривала майже чотири хвилини, поки не обірвався радіолокаційний слід 767-го, ймовірно, в ту мить, коли він увійшов у воду.

2

Доктор Клінтон Норкросс розгонисто крокував Бродвеєм на свій сеанс з Євкою Доу, тримаючи блокнот у лівій руці і клацаючи авторучкою в правій. Тілом він залишався у Дулінгському виправному закладі, але розум його блукав у темряві на Гостинно-Гірській дорозі, заклопотаний думкою: заради чого Лайла йому збрехала. І — можливо — заради кого вона йому брехала. За кілька ярдів від нього, нагорі, в одній із камер Крила В Дулінгського виправного підвелась і сіла на свій верхній койці, щоби вимкнути телевізор, Нелл Сігер, утримувана № 4609198-1, термін ув'язнення від п'яти до десяти років (правопорушення Класу В: зберігання наркотиків з метою розповсюдження.)

Маленький телевізор з тонким, не товщим за закритий ноутбук екраном, стояв, спираючись на бортик койки, у неї в ногах. Він показував новини. Співкамерниця Нелл і вряди-годи її коханка Сілія Фрода, яка тільки наблизилася до половини свого терміну від одного до двох років (Клас D: зберігання наркотиків, друге правопорушення) дивилася зі свого місця за єдиним в їхній камері сталевим столом. Вона сказала:

— Слава богу. Я більше не можу дивитися на це божевілля. Ну, й що тепер ти збираєшся робити?

Нелл знову лягла на спину, потім перевернулася на бік, обличчям до фарбованого квадрата на стіні, де рядком були прикріплені шкільні фотографії трьох її дітей.

— Не сприйми це як образу, милесенька, але я збираюся відпочити. Я жахливо вимотана.

— О! — Сілія одразу ж зрозуміла. — Добре. Гаразд. Солонких сновидінь тобі, Нелл.

— Сподіваюся, що так, — сказала Нелл. — Люблю тебе. Можеш забрати собі будь-що з мого, що тобі схочеться.

— Я тебе теж люблю, Нелл.

Сілія поклала долоню на плече Нелл. Нелл коротко накрила її своєю, а потім згорнула клубком.

Сілія сіла за їхній маленький стіл і почала чекати.

Коли Нелл стиха захоплю, вона підвелася подивитися. Обличчя її співкамерниці обвивали пасма, вони тріпотіли й опадали, і поділялися на нові пасма, колихаючись, неначе морські водорості в ласкавому припливі. Очі Нелл перекочувалися під повіками. Може, вона бачить сон про них, разом, на волі, як вони сидять десь на пікніковій ковдрі, може, десь на пляжі? Ні, мабуть, ні. Мабуть, Нелл сняться її діти. Вона не була найемоційнішою партнеркою з усіх, з якими Сілія мала зв'язок, звісно, вона небалакуча, але Нелл мала добре серце і любила своїх дітей, завжди їм писала.

Жахливо самотньо буде без неї.

Та що за чорт, подумала Сілія, і вирішила залягти й самій.

3

За тридцять миль на схід від Дулінгського виправного закладу, і майже в той самий час, коли відпливала в сон Нелл, у Коглинському окружному суді сиділи в наручниках два брати. Ловелл Грайнер думав про свого батька і про самогубство, чи не спокусливіше воно за тридцять років у тюрмі штату. Мейнард Грайнер мріяв про купу смажених реберець, як ті, що він ними ласував кілька тижнів тому, якраз перед крахом. Ні той, ні інший не мали жодного уявлення про те, що зараз відбувалося в широкому світі.

Бейліф, який їх охороняв, уже знудився від чекання.

— Що за херня. Піду-но я подивлюся, чи суддя Вейнер там у нужнику прилипла, чи збирається щось врешті робити. Мені не стільки платять, щоби я няньчився тут з вами, кля-тими білими довбодятлами, цілісінький день.

4

Коли Сілія вирішила приєднатися до Нелл уві сні; коли Бейліф увійшов до нарадчої кімнати, щоб попитатися в судді Вейнер; коли Френк Гірі побіг галявиною з будинку, в якому колись жив, з дочкою на руках і своєю незгідливою дружиною на два кроки позаду нього; коли відбувалися всі ці події, тридцятєро з чимось громадян спробували зненацька увірватися в Білий Дім.

Їхній авангард — троє чоловіків і одна жінка, всі молоді, всі на позір нібито неозброєні — полізли через паркан Білого Дому.

— Дайте нам антитоксин! — стрибнувши з паркану вже на територію, заволав один з тих чоловіків. Сухорлявий, із зав'язаним у хвіст волоссям і в кашкеті «Кабс»¹.

З десяток агентів Секретної служби, з пістолетами напоготові, оточили порушників, але в той же момент значно більша хвиля людей з того наговпу, що купчився на Пенсильванія-авеню, прорвалася крізь бар'єри і полізла на паркан. Ззаду до них кинулися полісмени в спецспорядженні проти масових заворушень і почали стягувати з паркану. Пролунали підряд два постріли, і один з поліціантів зашпортався й лантухом упав на землю. Після цього стрільба перетворилася на стіну звуку. Десять поруч вибухнула граната зі сльозогінним газом, і вздовж хідника почав розгортатися клуб попелястого диму, відігнавши геть більшість людей, які там пробігали.

Мікейла Морган, у дівочтві Котс, спостерігала цю сцену на моніторі у фургоні «Ньюз Америка», припаркованому по той

¹ «Chicago Cubs» — бейсбольна команда вищої ліги.

бік вулиці перед ЦКЗ, і потирала руки. Вони в неї помітно тремтіли. Очі в неї свербіли й сльозилися після трьох доріжок, які вона щойно занюхала на режисерському пульті крізь десятидоларову банкноту.

На передньому плані кадру з Білого Дому з'явилася якась жінка у темно-синій сукні. Віком десь як мати Мікейли, з чорним до плечей волоссям, прокресленим пасмами сивини, з низкою перлів, що підстрибувала в неї на шії. Просто перед собою, наче гарячу каструльку, вона тримала дитину, її опущена голівка була оплетена білим. Ні разу не обернувшись анфас, жінка пройшла плавною ходою і зникла за краєм кадру.

— Гадаю, мені варто ще трохи зарядитися, ти не проти? — спитала Мікейла свого техника. Той їй відповів: «Хоч уграйся» (мабуть, недоречний вибір слів, зважаючи на обставини) і подав пакетик.

5

Коли юрба атакувала садибу № 1600 на Пенсильванія-авеню, Лайла Норкросс їхала в бік Дулінга. Думки її були про Джареда, свого сина, і про ту дівчину, Шейлу, напіврідну сестру свого сина, його батька дочку — яке в них тепер цікаве нове сімейне дерево! Хіба нема чогось спільного в рисах їхніх облич, у Шейли і в Клінта, ті лукаво підігнуті догори кутики губ? А чи так само вона неправдива, як її батько? *Може бути*. Чи втомлена, як втомлена зараз Лайла, ця дівчина, чи досі вона відчуває наслідки усїєї тієї біганини й стрибків минулого вечора? Якщо так, ну, тоді вони з нею теж мають дещо спільне, дещо інше, а не тільки Клінта і Джареда.

Лайла загадалася: а якщо вона зараз просто ляже спати, самоусунеться від усього цього шарварку. Безперечно, це було б найлегше. Ще кілька днів тому їй не спала б така думка; кілька днів тому вона бачила себе сильною, рішучою жінкою, яка все тримає під контролем. Бодай колись вона виказувала

претензії Клінту? Ні разу, як їй подумалося у світлі її нового осягнення. Навіть тоді, коли вона з'ясувала про Шейлу Норкросс, дівчину, яка має його прізвище, і її прізвище також.

У розмислах про все це Лайла повернула на Центральну-стріт. Вона ледь зауважила той компактний брунатного кольору легковик, що завернув ліворуч повз неї і помчав на пагорб у тому напрямку, з якого вона щойно приїхала.

Водійка того авто, середнього віку жінка, везла до Мейлока, в лікарню свою матір. На задньому сидінні машини літній батько цієї жінки середнього віку, який ніколи не належав до обачних чоловіків — штовхач малюків у плавальні басейни, гравець, який робить ставки на трифекту¹, безжурний пожирач маринованих ковбасок із запотілих банок на прилавках придорожніх бакалійних крамничок — за допомогою скребка для видалення обледеніння з лобового скла знімав ту запону, що покривала обличчя його дружини.

— Вона задихнеться! — кричав він.

— По радіо казали, не можна цього робити! — кричала йому у відповідь та жінка середнього віку, але її батько був сам собі голова, до самого кінця, тож продовжував відшаровувати порость з обличчя своєї дружини.

6

А Євка перебувала майже повсюди. Вона була тією мухою в Боїнгу-767, яка сповзла на дно високої склянки і вмочила лапки у залишку віскі з колою за мить до того, як ніс літака зустрівся з поверхнею океану. І нетля, що пурхала біля флуоресцентного плафона під стелею тюремної камери Нелл Сігер і Сілії Фроди також була Євкою. Вона відвідала Коглинський суд, дивилася крізь решітку вентиляційного каналу

¹ Trifectas — комбінована ставка, коли гравець мусить точно, послідовним порядком вгадати тих, хто посяде перше, друге і третє місця в якомусь чемпіонаті, в кінських перегонах тощо.

в кутку дорадчої кімнати блискучими чорними очима мишки. Мурашкою на галявині перед Білим Домом вона пробігла по все ще теплій крові якоїсь мертвої дівчини-малолітки. У лісі, де Джаред тікав від своїх переслідувачів, вона була черваком під його ногами, який угвинчувався в ґрунт, сліпий і багатосегментний.

Євка всюди встигала.

РОЗДІЛ 8

1

Спогад з дев'ятого класу навідав Джареда, коли він тікав між дерев. Тренер Драйфорт сказав Джареду, що він доволі «перспективний».

— Я маю на тебе плани, Норкроссе, і вони включають завоювання цілої купи блискучих медалей, — говорив тоді тренер Драйфорт.

Наприкінці того сезону Джаред фінішував п'ятим з п'ятнадцяти у своїй групі на регіональних змаганнях з бігу на 8000 метрів — видатний результат для початківця — але згодом він зруйнував плани тренера Драйфорта: покинувши біг, він пішов працювати в Комітет з підготовки річного альбому.

Джаред любив останні моменти в тих забігах, коли у нього відкривалося друге дихання, коли він знову набирив темпу і відчував екстаз, закоханий у власну силу. Справжня причина, чому він покинув бігати, полягала в тому, що в Комітеті річного альбому працювала Мері. В десятому класі її обрали головою відділу продажу та розповсюдження, і їй потрібен був заступник. Тоді ж у Джареда раптом пропало його захоплення бігом. «Візьми мене», — сказав він Мері.

— Гарзд, але є дві умови, — відповіла вона. — Перша: якщо я помру, що може трапитися, оскільки я сьогодні

в кафетерії з'їла отой загадковий «гарячий гаманець» з м'ясом¹, тоді ти мусиш посісти місце голови і виконувати мої функції, і забезпечити, щоб у випускному річному альбомі ціла сторінка була присвячена моїй пам'яті. А також забезпечити, щоб моя фотографія там не була якоюсь із тих ідіотських, які вибере моя мати.

— Згоден, — сказав Джаред і подумав: «Я так тебе кохаю». Він розумів, що ще надто юний. Він розумів, що вона надто юна. Та як він міг інакше? Мері була такою гарною і такою меткою, моторною, але в неї це здавалося абсолютно натуральним, без напруги, без надриву.

— А яка друга умова?

— А друга умова... — вона обома руками вхопила його за голову і струснула її назад, і вперед, і вгору, і вниз, — така, що *я тут Бос!*

На розсуд Джареда, в цьому теж не було проблеми.

Аж тут його кросівка наступила на плаский камінь, що стирчав високо і непевно тримався в ґрунті, і це, так уже сталося, дійсно була *проблема*, до того ж доволі велика, бо та нога схитнулася, і в правому коліні йому штрикнуло гострим болем. Джаред охнув і стрибнув уперед лівою ногою, концентруючись на диханні, як його колись учив тренер, не припиняючи працювати ліктями.

Позаду гаркнув Ерік:

— Ми просто хочемо поговорити з тобою!

— Не будь таким сраним сцикуном! — це вже Курт.

Униз, у вибалок, і Джаред відчув, як хитається його порушене коліно, і десь під гупанням свого пульсу і тріском сухого листя під подошвами він почув ніби якась негучне «брязь». Меллой-стрит, та, що позаду старшої школи, була вже поряд, якась жовта машина промайнула там у просвітах між дерев. Права нога підвернулася на дні вибалка, і біль був

¹ «Hot Pockets» — бренд рулетів з різною начинкою, які випускає компанія «Nestle».

неймовірний, наче руку поклав на розпечений пальник, але біль всередині, і Джаред підхопив якусь колючу гілку, щоб допомогти нею собі видобутися на протилежний схил.

На мить позаду нього вихнулось повітря, немов чийсь рука майнула повз його потилицю, і він почув, як вилаявся Ерік, і колотнечу зашпортаних тіл. Вони програли, коли з'їжджали у вибалок слідом за ним. Дорога вже була за двадцять футів; він чув буркотіння автомобільного двигуна. Він упорається!

Джаред кріпився, покриваючи відстань до дороги, відчуваючи приплив тієї старої бігової ейфорії: раптом його почало нести повітря в легенях, підштовхуючи вперед, притлумлюючи той нестерпний біль в надсадженому коліні.

Чиясь рука на плечі порушила його рівновагу на самому краєчку дороги. Щоби не впасти, Джаред вхопився за березу.

— Віддай мені той телефон, Норкроссе. — Обличчя в Кента було яскраво червоним, фіолетово сяяв розсип прищів на лобі. В його очах було мокро. — Ми просто жартували, і більш нічого.

— Ні, — сказав Джаред.

Він навіть не пам'ятав, як підібрав свій телефон, але ось він, у нього в руці. В коліні відчувалося щось жахливе.

— Так, — сказав Кент. — Віддай його.

Двоє інших вичухалися і теж бігли сюди, вже за кілька футів.

— Ти збирався помочитися тій старій пані в вухо! — крикнув Джаред.

— Не я! — зморгнув Кент несподівані сльози. — Я все одно не зміг би! У мене соромливість сечового міхура!¹

Але ти навіть не намагався їх зупинити, міг би відповісти Джаред, але натомість відчув, як у нього смикнулась рука, кулак вилетів вперед і зустрівся з ямочкою на підборідді Кента. *Клац*, приємно на слух зімкнулися в того зуби від цього контакту.

¹ Shy bladder (соромливість сечового міхура) — американська народна назва «паруреза», фобічної боязні сечовипускання в присутності інших людей, на яку за статисткою в світі страждають близько шести відсотків чоловіків.

Кент повалився в траву, а Джаред, засунувши телефон до кишені, знову рвонувся вперед. Три болючих стрибки — і він уже на жовтій роздільній смузі, махає брунатного кольору компакт-легковику з вірджинським номером. Він не зауважив, що водійка сидить за кермом, обернувшись головою назад — і, звісно, Джаред не бачив, що відбувалося на задньому сидінні машини, де якась стара жінка з ревінням і шматками запони, які звисали в неї з обличчя, безупинно вганяла гостряк скребка проти обледеніння в груди і в горло своєму чоловіку, котрий і здер був вищезгадану запону в неї з обличчя — хоча звернув увагу на безладний рух машини, яка, майже зовсім некерована, смикалася вліво-вправо.

Джаред спробував ухилитися, стати зовсім маленьким, і вже похвалив себе за технічну гнучкість, коли компакт ударив його так, що Джареда відкинуло в повітря.

2

— Гей! Прибери руки від моєї Вартівні!

Рі привернула увагу офіцера Лемплі стуком у переднє вікно Вартівні, а це ж колосальне «ні-ні».

— Чого тобі треба, Рі?

— Начальнице, офіцере, — заговорила Рі старанно, без необхідності артикулюючи ротом слова, які Ваннеса Лемплі чудово чула крізь вентиляційні отвори, розташовані під шибками з куленепробивного скла. — Мені треба побачити директорку через певне порушення. Її і більше нікого. Вибачте, офіцере, це єдиний спосіб. Тільки так воно мусить бути.

Ван Лемплі наполегливо вибудовувала собі репутацію строгого, але справедливого офіцера. Вже сімнадцять років вона наглядала за камерами Дулінгського виправного, один раз її колись були підрізали, кілька разів били кулаком і значно більше ногами, душили, кидалися на неї свіжим гівном і посилали піти себе виїбати безліччю способів і за допомогою

різноманітних об'єктів, багато з яких були нереалістично великими і небезпечно гострими.

Чи зверталася Ван по допомогу до цих спогадів під час її матчів з армреслінгу? Дійсно, зверталася, але економно, тільки під час важливих для її ліги боїв (Ваннеса Лемплі виступала за Лігу тюремників Долини Огайо, жіночий дивізіон А.) Спогад про те, як одна скажена любителька креку скинула з другого поверху Крила В їй на голову уламок цеглини (результатом стали струс і забиття мозку) фактично допоміг їй добитися «повного залому» в обох її чемпіонських перемогах. Злість — чудове пальне, якщо її правильно рафіновано.

Попри всі ті невтішні випадки, вона цілком усвідомлювала відповідальність, яка покладалася на неї разом із владою. Вона розуміла, що нікому не хочеться сидіти в тюрмі. Проте декому тут необхідно бути. Це неприємно як для них, так і для неї. Якщо не підтримувати уважливої поведінки, буде ще неприємніше — і їм, і їй.

І хоча Рі була лагідною особою — бідна дитина, цей шрам на лобі підказував, що життя в неї не було легкою екскурсією — це неповага ставити такі нерезонні вимоги. Директорка не може бути негайно доступною для зустрічі в приватнім порядку, особливо за такої кризової медичної ситуації.

У Ван з'явилося власне серйозне занепокоєння після того, як під час останньої перерви вона прочитала в інтернеті про цю Аврору, і після директиви згори, що всі мусять лишитися на другу зміну. І от уже на Мак-Дейвід, яку монітор показує так, наче вона не в камері, а в якомусь саркофазі, накладено карантин. Томмі, чоловік Ван, коли вона подзвонила додому, запевнив, що він там і сам дасть собі раду стільки, скільки їй буде потрібно лишатися на роботі, але вона йому й на секунду не повірила. Томмі, на інвалідності через його кульші, не може сам собі навіть гарячого сендвіча з сиром зробити; їстиме солоні огірки просто з банки аж поки вона не приїде додому. Якщо Ван не вільно втрачати

голову від усього такого, то Рі та будь-якій іншій утримуваній і поготів.

— Ні, Рі, ти мусиш понизити планку. Можеш розповісти мені або нікому не розповідати. Якщо це достатньо важлива справа, я передам директорці. І чому ти торкаєшся моєї Вартівні? Чорти забирай! Ти ж знаєш, що не маєш права цього роботи. За це я внесу тебе в рапорт як порушницю.

— Офіцере... — Рі по інший бік вікна благально склала долоні. — Будь ласка. Я не брешу. Дещо недобре трапилось, й воно надто недобре, щоб на нього не зважати, а ви теж пані, то зрозумійте, прошу. — Рі заломила свої зчеплені руки. — *Ви ж сама пані.* Гаразд?

Ван Лемплі уважно роздивлялася утримувану, яка стояла на бетонному підмостку перед Вартівнею і благала її так, немов у них малося ще щось спільне, крім подвійного набору хромосом X.

— Рі, ти зараз переступаєш межу. Я не жартую.

— Але ж я не призова брехуха! Прошу, повірте мені. Це торкається Пітерза, і це серйозно. Директорці треба про це знати.

Пітерз.

Ван погладила свій грандіозний правий біцепс, що було її звичкою, коли справа потребувала розмислу. На біцепсі було татування із зображенням могильного каменя з написом «ТВОЯ ГОРДІСТЬ». Під цими словами на могильному камені містилося зображення зігнутої руки. Що символізувало всіх тих противників, яких вона перегнула: кісточки кулака на столі, дякую за гру. Чимало чоловіків уникали змагатися з нею. Не хотіли ризикувати через можливе приниження. Вони вибачалися: розтягнуті сухожилля, травмований лікоть тощо. «Призові брехуни» — кумедний вислів, але наразі певним чином доречний. Дон Пітерз якраз належить до такого типу «призових брехунів».

— Якби я не вивернув собі руку в бейсболі ще в старшій школі, кидаючи високу подачу, ти ж розумієш, Лемплі, я б заламав

тебе, і то швидко, — пояснював їй одного разу цей сраний віхоть, коли вони цілим гуртом пили пиво в «Рипливому колесі».

— Я навіть не сумніваюся, Донні, — відповіла вона йому.

Великий секрет Рі, ймовірно, був якоюсь нісенітницею. Та все таки... Дон Пітерз. Уже була ціла купа скарг на нього, того типу, що, мабуть, треба бути жінкою, щоб брати їх до серця.

Ван підняла чашку з кавою, про яку була зовсім забула. Вже холодна. Гаразд, здається, вона може відвести Рі Демпстер до директорки. Не тому, що Ваннеса Лемплі розм'якла, а тому, що їй потрібно свіжої кави. Врешті-решт, теперішній її зміні не видно кінця.

— Гаразд, утримувана. Як виняток. Мабуть, я помиляюся, але я це зроблю. Просто сподіваюся, ти добре все обдумала.

— Обдумала, офіцере, я все обдумала. Я думала і думала, і думала.

Ван дзвякнула по внутрішньому зв'язку Тігу Мерфі, щоби прийшов, підмінив її у Вартівні. Сказала, що їй треба хвилини із десять перепочинку.

3

Пітерз, прихилившись до стіни, стояв перед м'якою камерою і щось перегортав у своєму телефоні. Губи його кривилися в несхвальній гримасі.

— Страшенно не хотілось би вас турбувати, Доне, — кивнув підборіддям Клінт на двері камери, — але мені треба з нею побалакати.

— О, не проблема, доку.

Пітерз вимкнув телефон і продемонстрував усмішку «старий-другяка-старому-другяці», що, як вони обоє знали, була такою ж справжньою, як ті лампи Тіффані, що кожні два тижні продавалися на блошиному ринку в Мейлоку.

Було дещо інше, вже справжнє, про що вони обидва знали:

1) Для офіцера було порушенням правил бавитися зі своїм

телефоном під час чергування на поверсі посеред дня. 2) Клінт уже багато місяців намагався добитися, щоби Пітерза кудись перевели або взагалі вигнали. Чотири різні утримувані особисто скаржилися доктору на домагання, але тільки в його кабінеті, на умовах конфіденційності. Жодна з них не бажала подавати офіційної скарги. Вони боялися мстивості. Чимало з цих жінок часто стикалися з мстивістю, деякі в цих стінах, а ще більше — поза ними.

— Отже, в Мак-Дейвід теж ця штука, еге? Ота, що в новинах? Є хоч якісь підстави непокоїтися мені особисто? Все, що я бачив, каже за те, що це тільки з жінками, але ж це ви док.

Як він і казав наперед директорці Котс, півдесятка спроб зв'язатися з ЦКЗ нічого не дали, окрім сигналу «зайнято» в телефоні.

— Мені не відомі жодні особливі деталі, які б не були відомі вам, Доне, але так, поки що, наскільки я розумію, нема свідчень, щоб хтось із чоловіків заразився цим вірусом — чи чим воно там не є. Мені треба побалакати з утримуваною.

— Авжеж, авжеж, — промовив Пітерз.

Офіцер відімкнув верхній і нижній засуви, потім натис свій мікрофон:

— Офіцер Пітерз впускає доктора до А-10, усе.

Він навстіж відчинив двері камери.

Перш ніж відступити, давши дорогу Клінту, Пітерз націлив палець на утримувану, яка сиділа на м'якій безпружинній койці під дальньою стіною.

— Я буду тут, поряд, тому було б дуже нерозумно спробувати вчинити щось проти дока, гаразд? Із цим ясно? Я не хочу застосовувати до вас силу, але застосую. Ми домовилися?

Євка на нього не дивилася. Її увага була спрямована на власне волосся, вона пропускала його крізь пальці, розплутуючи ковтуни.

— Я розумію. Дякую за те, що ви такий джентльмен. Ваша мати мусить пишатися вами, офіцере Пітерз.

Пітерз затримався в дверях, намагаючись вирішити, чи оце зараз його не під'їбнули. Звичайно, його мати ним пишалася. Її син служив на передньому краї війни зі злочинністю.

Клінт торкнувся його плеча раніше, ніж він встиг дійти якогось висновку.

— Дякую, Доне. Звідси я займуся вже сам.

4

— Міз Блек? Євко? Я — доктор Норкросс, офіцер-психіатр у цьому закладі. Ви достатньо спокійною почуваетесь для розмови? Це важливо, щоб я зрозумів, де ви зараз думками, які відчуття ви маєте, чи розумієте ви, що наразі відбувається, що діється, чи маєте ви якісь запитання або тривоги.

— Звісно, давайте потеревенимо. Поганяємо той старий, вірний м'ячик розмови.

— Як ви почуваетесь?

— Я відчуваюся доволі добре. Хоча мені не подобається, як тут пахне. Тут присутній певний хімічний запах. А я людина свіжого повітря. Ви б сказали, Дитя Природи. Я люблю легіт. Я люблю сонце. Землю в себе під ногами. Тут вступають крецендо скрипки.

— Розумію. В'язниця може викликати вельми складні відчуття. Ви ж розумієте, що ви у в'язниці, так? Це виправний заклад для жінок у місті Дулінгу. Вам не висунуто звинувачення в жодному злочині, не кажучи вже про присуд, ви тут просто заради вашої ж безпеки. Ви усвідомлюєте все це?

— Так.

Вона опустила підборіддя собі на груди і стишила голос до шепоту:

— Але той парубок, офіцер Пітерз. Ви ж про нього знаєте, хіба не так?

— Знаю про нього що?

— Бере речі, які йому не належать.

— Що змушує вас таке казати? Які саме речі?

— Я просто ганяю м'ячик розмови. Я думала, саме це ви хотіли робити, докторе Норкросс. Агов, я не збираюся розказувати вам, як робити вашу роботу, але хіба ви не мусили б сидіти позаду мене, де я не зможу вас бачити?

— Ні. То в психоаналізі. Давайте повернемося до...

— *Велике питання, на яке ніхто не знайшов відповіді, і на яке я, попри мої тридцятирічні дослідження жіночої душі, досі не спроможний відповісти, є таким: «Чого бажає жінка?»*

— Так, Фройд. Піонер психоаналізу. Ви читали про нього?

— Я думаю, більшість жінок, якби ви в них спитали і якби вони були по-справжньому відвертими, вони б на це відповіли, що хочуть поспати. Ну, й можливо, сережок, які личать геть до всього, що неможливо, звичайно. І, до речі, сьогодні великий розпродаж. Капітальні знижки. І понад те, я знаю про один трейлер: він трішки пом'ятий, там невеличка діра в стіні, її доведеться залатати... але, я впевнена, ви можете отримати його безплатно. Знахідка хоч куди.

— Євко, ви чуєте голоси?

— Не зовсім. Точніше сказати — сигнали.

— Як звучать ці сигнали?

— Як бриніння.

— Наче якийсь мотив?

— Наче нетлі. Треба мати особливий слух, щоби це чути.

— І я не маю такого правильного слуху, щоб чути, як бри-
нять нетлі?

— Ні, боюся, ви його не маєте.

— Ви пам'ятаєте, що завдавали собі поранень у поліційному автомобілі? Ви билися обличчям об решітчасту перегородку. Навіщо ви це робили?

— Так, я пам'ятаю. Я це робила, бо хотіла потрапити у в'язницю. У цю в'язницю.

— Цікаво. Навіщо?

— Щоб побачитися з вами.

— Це мені лестить.

— Але це вас ні до чого не приведе, знаєте. Лестощі, я маю на увазі.

— Шериф сказала, що ви знали її ім'я. Це тому, що вас уже заарештовували до цього? Спробуйте пригадати. Бо це дійсно допоможе, якщо ми зможемо дізнатися трішки більше про ваше минуле. Якщо десь є дані про арешти, це могло б привести нас до когось із рідні, до якогось друга. Ви могли б скористатися послугами адвоката, як ви думаєте, Євко?

— Та шериф ваша дружина.

— Звідки ви про це дізналися?

— Ви поцілували її на прощання?

— Перепрошую?

Жінка, яка називала себе Євкою Блек, нахилилася вперед, дивлячись на нього серйозно.

— Поцілунок: своєрідний доторк, який потребує — важко повірити, я розумію — участі ста сорока семи різних м'язів. «Прощайте» — це слово при розставанні. Вам потрібні якісь додаткові роз'яснення?

Клінт був у сум'ятті. Вона дійсно, дійсно не в порядку, то притомна, то втрачає когерентність так, немов її мозок сидить в якомусь неврологічному еквіваленті офтальмологічного крісла і бачить світ крізь мелькання різних лінз.

— Нема потреби в роз'ясненнях. Якщо я відповім на ваше запитання, ви мені скажете дещо?

— Домовилися.

— Так. Я поцілував її на прощання.

— Що ж, це так мило. Ви старішаєте, знаєте, вже не зовсім Той Чоловік, я це бачу. Можливо, вряди-годи з'являються певні сумніви: «Чи я досі в тому вправний? Чи досі я потужний самець?» Але ви не втратили бажання вашої дружини. Це чудесно. І ще ж є пігулки. «Спитайте в свого лікаря, чи це вам годиться?» Я співчуваю. Справді. Я можу увянути себе на вашому місці. Якщо ви думаєте, що старіння важке для

чоловіків, дозвольте мені вас запевнити, це не пікнік для жінок. Щойно цицьки в тебе опускаються, ти стаєш невидимою для п'ятдесяти відсотків населення.

— Моя черга. Звідки ви знаєте мою дружину? Звідки ви знаєте мене?

— Це хибні питання. Але заради вас я відповім вам на правильне. «Де була Лайла минулої ночі?» Оце правильне питання. А відповідь така: не на Гостинно-Гірській дорозі. Не в Дулінгу. Вона дізнавалася про вас, Клінте. А тепер вона сонна. Що поробиш.

— Дізнавалася про що? Мені нема чого приховувати.

— Гадаю, ви самі в це вірите, що показує, як добре ви це приховали. Спитайте в Лайли.

Клінт підвівся. У камері було жарко, і він був весь липкий від поту. Цей діалог не призвів зовсім ні до чого, як будь-яка вступна розмова з утримуваною за всю його кар'єру. Вона шизофренічка — мусить бути, а деякі з них вельми вправні у вловлюванні натяків і висновках із них — але вона лячно метка до такого ступеня, якого не виявляв жоден шизофренік із тих, що він знав.

І звідки вона могла знати про Гостинно-Гірську дорогу?

— Вас же не було вночі на Гостинно-Гірській дорозі, чи ви були там, Євко?

— Може бути, — підморгнула вона йому. — *Може бути.*

— Дякую вам, Євко. Невдовзі ми побалакаємо знову, я певен.

— Звичайно, побалакаємо, і я з нетерпінням цього чекатиму.

Упродовж розмови її увага до нього була неухильною — знову ж таки, нічого несхожого на будь-якого нелікованого шизофреніка, з яким він бодай колись мав справу — але тепер вона знову повернулася до хаотичного розчісування свого волосся. Вона провела рукою донизу, буркнувши щось на вузол, який відірвався з чутним тріском.

- Ох, докторе Норкросс...
- Слухаю?
- Вашого сина травмовано. Мені шкода.

РОЗДІЛ 9

1

Заснулий у тіні сикамора, з головою на згорненому жовтому жилеті пожежника, з люлькою, що ледь жевріла на грудях вицвілої робочої сорочки, Віллі Берк, дядько з «Прихисти дорогу», мав картинний вигляд. Добре відомий хапанням риби і дичини на громадських землях, а також міцністю свого гнаного невеликими партіями самогону, уславлений тим, що ніколи не був спійманим за браконьєрством чи за варінням кукурудзяного пійла, Віллі Берк був ідеальним людським втіленням гасла цього штату, мудрової латинської фрази, що перекладалася як *«горяни завжди вільні»*. Йому було сімдесят п'ять. Сива борода, що пушилася аж навкруг шиї, і ветхий «кейсон»¹ із парочкою застромлених у повсть блешень, відпочивали на землі поряд з ним. Якщо комусь іншому й хотілося б упіймати Віллі на якомусь із його різноманітних злочинів, таке життя, але Лайла дивилася на нього крізь пальці. Віллі був добрим чолов'ягою, який безплатно робив багато корисних для міста справ. Він мав сестру, яка померла від Альцгеймера, і перед тим, як їй відійти, Віллі її доглядав. Лайла бачила їх разом на спільних вечерех пожежної команди; і хоча сестра Віллі тупилася у простір скляними очима, Віллі не переставав теревенити, балакав з нею про те і се, а тим часом нарізав курчатину і згодував їй по шматочку.

¹ Cason — капелюх з круглим наголовком і крисами, зазвичай чорного кольору.

Зараз Лайла стояла над ним і дивилася, як рухаються під повіками його очі. Приємно було бачити, що принаймні одна особа не дозволила світовій кризі порушити його після-обідній відпочинок. Як би їй хотілося лягти під сусіднім деревом та й самій закімарити.

Замість цього вона штовхнула ногою його в гумовий чобіт.

— Містере Ван Вінкл¹. Ваша дружина подала заяву про зникнення вашої особи. Каже, що ви вже десятки років, як пропали.

Повіки Віллі розтулилися. Він кілька разів моргнув, забрав люльку в себе з грудей і сів.

— Шерифе.

— Що вам снилося? Як ви підпалюєте ліс?

— Я сплю з люлькою на грудях ще відтоді, як хлопчаком був. Воно цілком безпечно, якщо ви опанували це вміння. А снився мені новий пікап, до вашого відома.

Пікап Віллі, іржавий динозавр ще з епохи В'єтнамської війни, стояв на краю гравійного накату перед трейлером Трумена Мейвезера. Свій крузер Лайла припаркувала поряд з ним.

— Як тутешні справи? — Вона примружилася на довколишній ліс, на оточений жовтою стрічкою трейлер. — Пожежу всю погасили? Ви тут самі?

— Ми залили той метовий сарай, що вибухнув. І ще його шматки позаливали. Достобіса шматків. Тут не надто сухо зараз, на щастя. Хоча мине час, доки сморід вивітриться. Інші всі роз'їхалися. Сам подумав, краще зачекаю, постережу місце пригоди та тее-сее. — Вілі, кречучи, підвівся на рівні. — Може, мені варто було б почути, звідки в борту цього трейлера ота діра завбільшки, як куля для боулінгу?

— Ні, — сказала Лайла. — Кошмари будуть. Можете вже їхати, Віллі. Дякую, що не дозволили пожежі поширитися.

¹ Rip Van Winkle — герой однойменного оповідання (1819) класика американської літератури Вашингтона Ірвінга (1783—1859), заблукалий в горах, обпоєний привидами селянин, який проспав у лісі двадцять років, таким чином уникаючи участі у війні за незалежність США.

Лайла рипучими на гравії кроками підійшла до трейлера. Кров, що запекалася навкруг діри в борті, вже потемнішала до бордового кольору. Попід запахами гару та того озону, що його вивільнив вибух, тягнуло нудним смородом живої плоті, залишеної пектися на сонці. Перш ніж підірнути під поліційну стрічку, Лайла струснула носовичка і притисла його собі до рота й носа.

— Гаразд тоді, — сказав Віллі. — Уже, мабуть, за третю. Тре' чогось перехамнути. О, ще одне. Ма'ть, там ще триває якась хімічна реакція, отамечки, поза тим, що лишилося від того сараю. Це все, що я можу припустити.

Схоже було, Віллі, попри оголошений ним намір це зробити, їхати не поспішає; він набивав собі нову люльку, вибираючи крихти тютюну з передньої кишені сорочки.

— Що ви маєте на увазі?

— Подивіться на дерева. На землю. Наче феїні хустинки, як на моє око, але ну, ці ж ще й липкі. Клейкі. Та й цупкі також. Феїні хустинки не такі.

— Авжеж, — промовила Лайла. Вона уявлення не мала про що він говорить. — Звичайно, вони не такі. Послухайте, Віллі, ми маємо декого під арештом за ці вбивства...

— Еге, еге, чув за це по своєму сканеру. Важко повірити, щоби жінка змогла повбивати чоловіків і прорвати отаким чином стінку трейлера, але жінки тепер стають дужчими, така в мене думка. Поглянути лишень на ту Ронду Равзі, наприклад¹.

І знову ж, Лінда не мала й гадки, хто така та Ронда Равзі. Єдиною надзвичайно фізично сильною жінкою, що її вона знала у цій місцині, була Ваннеса Лемплі, яка додавала до своєї зарплатні у в'язниці зароблене на змаганнях із реслінгу.

— Ви знаєте ці місця...

¹ Ronda Rousey (нар. 1987 р.) — п'ятиразова чемпіонка США з дзюдо, медалістка Олімпійських ігор 2008 року, професійна реслерка та актриса.

— Ну, не як власну долоню, але тутейші краї я доволі знаю, — погодився він, трамбуючи свіжий заряд у своїй люльці жовтим від нікотину великим пальцем.

— Та жінка мусила якось сюди дістатися, і я сумніваюся, щоб прийшла пішки. Чи можете ви пригадати якесь місце, де б вона могла залишити свою машину? Десь віддалік від дороги?

Віллі підніс сірника до люльки й роздумував.

— Ну, знаєте що? Отам, десь за півмилі звідси, проходить електрична лінія Аппалачеської енергетичної компанії. — Він показав на пагорб поза метовим сараєм. — Йде аж ув округ Бриджер. Хтось на повнопривідному міг би заїхати в ту просіку з Пенніворт-лейн, хоча сам я не робив би цього на жоднім авто, за яке заплатив власні гроші. — Він поглянув на сонце. — Час уже мені котитися. Якщо поспішу назад до дільниці, встигну на *«Доктора Філа»*.

2

У трейлері не було на що дивитися, чого б уже не сфотографували Террі Кумс з Роджером Елвеєм, і нічого такого, що могло б пов'язувати Євку Блек з цим місцем. Ні сумочки, ні гаманця.

Лайла блукала між тамтешнього гармидеру, поки не почула, що пікап Віллі поторохтів у напрямку головного шосе. Потім вона пройшла по захаращеному мотлохом гравію перед трейлером, підпірнула під жовту стрічку і попрямувала до метового сараю.

За півмилі звідси, сказав Віллі, і, хоча лісова гущавина заважала Лайлі побачити пілони лінії електропередачі звідти, де вона стояла (шкодуючи, що не має респіраторної маски; сморід хімікатів досі залишався сильним), вона чула безупинне бзззз, яке вони видавали, несучи свій високовольтний вантаж у домівки і бізнеси цього маленького куточка Три-Окружжя. Люди, які живуть біля цих пілонів, кажуть, що вони викликають рак, і в статтях, які Лайла читала в газетах,

також траплялися переконливі докази цього. Втім, як щодо мулу з кар'єрів та ставків-відстійників, який забруднює ґрунтові води? Винним може бути як те, так і інше. А може, це щось на кшталт отруйного рагу, різні створені людьми штучні спеції замішуються в різноманітні апетитні захворювання: різновиди раку, хвороби легень і хронічний біль голови?

А тепер ще нова хвороба, подумала вона. Що її принесло нам? Не водяні ж вугільні відходи, якщо це відбувається в усьому світі.

Вона вирушила в напрямку того бзззз і не пройшла й дюжини кроків, як побачила першу з феїних хустинок і зрозуміла, про що говорив Віллі. Зазвичай вони траплялись на очі вранці — павутиння, інкрустоване крапельками роси. Лайла опустила на одне коліно, потягнулася рукою до димчастобілої латки, та потім передумала. Підбравши гілочку, вона натомість ткнула в павутиння нею. Тоненькі пасма прилипли до кінця гілочки і, здавалося, чи то випаровуються з деревини, чи тануть у ній. Що було неможливим, звичайно. Обман її втомленого зору. Не могло бути іншого пояснення.

Вона подумала про ті кокони, якими обростають сплячі жінки, і зачудувалася: а якщо оце тут та сама речовина. Єдине здавалося очевидним навіть для такої виснаженої жінки, якою зараз була вона: це схоже на слід ноги.

— Принаймні мені воно таким здається, — голосно промовила Лайла.

Потім вона зняла у себе з паска телефон і сфотографувала цю «хустинку».

За першою знайшлася інша, а далі ще й ще. Тепер уже жодних сумнівів. Це сліди, і особа, яка їх залишила, прямувала до метового сараю і трейлера. Біле плетиво також причепилося до стовбурів кількох дерев, кожна з таких латок контурами приблизно нагадувала долоню, так, ніби хтось або торкався їх проходячи повз, або спирався на них, щоб перепочити чи прислухатися. Але що воно за таке, це лайно? Якщо Євка Блек

залишила сліди ніг і рук з павутиння тут, у лісі, як виходить, що жодних ознак цього нема в Лайлиному крузері?

Лайла піднялася по цих слідах угору схилом і пішла далі, вниз, у таку собі вузьку западину, які тутешні краяни, на кшталт Віллі Берка, називають виярками або байраками, а потім знову вгору, на інший пагорб. Тут дерева росли густіше — вірджинські сосни боролися за простір і сонячне світло. Де-не-де з гілок звисали ті павутинчасті клапті. Вона зробила ще кілька знімків телефоном і продиралася далі, до електричних пілонів, до яскравого сонячного світла попереду. Лайла нахилилася, щоб пройти під низькою гілкою, виступила на галявину, стала і просто дивилася. На якусь мить всю її втому змило зачудуванням.

Я не бачу цього, подумала вона, я заснула, може, в своєму крузері, може, в трейлері покійного Трумена Мейвезера, і мені це сниться. Напевне так, бо нічого такого не існує в Три-Окружжі чи на схід від Скелястих гір. Нічого такого насправді не існує ніде, ні на землі, ні в цю епоху.

Лайла стояла, завмерши на краю галявини, з вигнутою шиєю, дивлячись угору. Зграї нетель брунатних відтінків пурхали навкруг неї, здавалося, це якесь райдужне золото перемішується у променях післяполудневого сонця.

Десь вона читала, що найвище дерево на планеті — якась секвоя — трохи не сягає заввишки чотирьохсот футів¹. Це дерево посеред галявини, було на вигляд вищим, і воно не було секвоею. І не було схожим на жодне дерево з тих, які вона бодай колись бачила. Найближче, з чим могла порівняти Лайла, були ті баньяни, які вони з Клінтом бачили в Пуерто-Рико під час їхньої весільної подорожі. Це... воно... стояло на велетенському вузлуватому п'єдесталі з коренів, найбільші з яких були на око футів двадцять-тридцять завтовшки². Око-ренко складався з десятків переплетених між собою стовбурів,

¹ 400 футів = 121,92 м.

² 20 футів = 6,02 м; 30 футів = 9,14 м.

підносячись до величезного гілля зі схожим на папоротеве листям. Здавалося, дерево світиться своїм власним світлом, окутане якоюсь аурою. Мабуть, це була така ілюзія, викликана тим, що сонце, спливаючи на захід, зближувало в просвітах між перекрученими стовбурами окоренка, проте...

Утім, усе цілком тут ілюзія, хіба не так? Дереву не ростуть п'ятсот футів заввишки, і навіть якби це дерево мало таку вишину — припустімо, це так — вона побачила б його ще від Труменового трейлера. Террі з Роджером його б побачили. Віллі Берк його бачив би.

Із сонмища папоротевого листя високо над нею в небо спурхнула зграя пташок. Зелених, і спершу Лайла було подумала, що то папужки, тільки ці були надто маленькими. Зграя полетіла на захід, утворивши стрій у формі V — Боже мій, наче ті качки — і зникла.

Лайла потягнула свій наплічний мікрофон, натисла великим пальцем кнопку, намагаючись викликати Лінні в диспетчерській. І не отримала нічого, крім постійного потоку атмосферного тріску, та якось і не здивувалась. Не здивувалась вона, й коли червона змія, товща за накачані біцепси Ван Лемплі і завдовжки щонайменше три ярди¹, виповзла з вертикальної розколини в сірому стовбурі цього дивовижного дерева. Розколина та була з двері завбільшки.

Змія підвела свою списоподібну голову в її бік. Чорні очі вивчали Лайлу з холодною цікавістю. Язик покуштував повітря, потім втягнувся назад. Змія прудко сковзнула вгору прощілиною в стовбурі і обвила акуратними кільцями одну з гілок. Погойдуючи головою, як вагадлом. Незбагненні очі так само вивчали Лайлу, тепер дивлячись на неї згори вниз.

З-поза дерева почулося низьке, роздираюче гарчання, і з затінку з'явився білий тигр, очі в нього були яскравими і зеленими. Виступив гордовито павич, киваючи головою, зі

¹ 3 ярди = 2,74 м.

знаменитим хвостом, розпушеним віялом, він видавав звук, що скидався на єдине, знову і знову повторюване кумедне запитання: *Ги-ги? Ги-ги? Ги-ги? Ги-ги?* Навкруг нього вилися нетлі. У Лайли в родині зберігався ілюстрований Новий Заповіт, і ці виткі комахи нагадали Лайлі той німб, який, здається, завжди мав Ісус, навіть коли ще лежав немовлям у яслах.

Червона змія зісковзнула зі своєї гілляки, пролетівши останні десять футів, і приземлилася між павичем і тигром. Усі троє рушили до Лайли на краю галявини, тигр скрадливо, змія плазом, а павич козирем, кудкудакчучи.

Лайла відчула глибоке, всеосяжне полегшення. Так. Так. Це все сон — це беззаперечно сон. Мусить бути сон. Не тільки цей момент, не тільки Аврора, але й уся решта, геть усе після тих весняних зборів Курикулум-комітету Три-Окружжя в аудиторії Коглинської старшої школи.

Вона заплющила очі.

3

Її вступ до Курикулум-комітету був справою Клінта (в тому-то й полягає іронія: зрештою він підірвався на власній петарді.) Це було ще 2007 року. Газета «*Три-Окружжя Гералд*» надрукувала статтю про батька однієї коглинської одинадцятикласниці, який домагався, щоб «*Ти тут, Боже? Це я, Маргарет*»¹ було вилучено зі шкільної бібліотеки. В статті цитувалися слова того родителя «клятий атеїстичний пасквіль», Лайла в таке повірити не могла. Колись, у свої тринадцять років вона обожнювала цей роман Джуді Блум і відчувала власну спорідненість з описаним там: як воно, бути дівчиною-підлітком, коли поперед у тебе раптом почала майоріти дорослість, наче якийсь

¹ «Are You There God? It's Me, Margaret» (1970) — частково автобіографічний роман американської письменниці Джуді Блум (нар. 1938 р.) про дванадцятирічну дівчинку з позарелігійної родини, яка гостро переживає фізичні й психологічні процеси входження у підлітковий вік і шукає підхожу їй віру в Бога.

нове, незнайоме і лячне місто, яке вимагає, щоб ти увійшла кризь його браму, хочеш ти сама цього чи ні.

— Я любила цю книгу! — сказала Лайла, подаючи газету Клінту.

Чим висмикнула свого чоловіка з його звичайного стану замріяності, коли він сидить за кухонною стійкою і дивиться кризь скляні двері на подвір'я, легенько гладячи собі пальці лівої руки кісточками правої. Клінт кинув погляд на статтю.

— Вибач, любонько, дуже жаль, але цю книжку необхідно спалити. Це прямий наказ генерала Ісуса, — віддав він газету назад Лайлі.

— Це не жарти, Клінте. Мотив, з якого цей чоловік хоче заборонити книжку, і є саме тією причиною, чому її потрібно читати дівчатам.

— Я згоден. І розумію, що це не жарти. То чому ти не зробиш чогось задля цього?

Ось за це, за такі заохочення Лайла його й любила.

— Гарзд. Зроблю.

У газеті згадувалася нашвидку сформована з батьків і небайдужих громадян група, яка назвалася Курикулум-комітетом¹. Лайла теж записалася. І щоб підтримати справу, вона зробила те, що вміє робити добрий офіцер поліції: звернулася по допомогу до своєї громади. Лайла агітувала кожну місцеву мешканку з подібними поглядами, яка, на її думку, могла виступити на захист книжки. Лайла перебувала у надзвичайно вигідній позиції для розширення цієї групи. Роки залагоджування скарг на гучний шум, суперечок за межу, відпускання порушниць обмежень на швидкість тільки з попередженням, і загалом те, що вона виявила себе добросовісною і поміркованою представницею закону, створило вельми доброзичливе до неї ставлення.

¹ Курикулум — термін, що означає договір між суспільством, державою і фахівцями в галузі освіти щодо курсів навчання і життєвого досвіду, який учні мусять отримати у певний період свого життя.

«Хто такі, збіса, всі ці жінки?» — вигукнув на початку наступних зборів Курикулум-комітету той самий батько, який все це розпочав, оскільки дійсно всі до одної там були лише жінки, і було їх там значно більше, ніж його самого. «*Маргарет*» було врятовано. Джуді Блум прислала листа з подякою.

Лайла залишалася в Курикулум-комітеті, але історій такого рівня полеміки, яку була викликала «*Маргарет*», більше не траплялося. Учасниці читали нові книжки, які додавалися в бібліотеки і до курикулуму в середніх і старших школах по всьому Три-Окружжю, і слухали лекції викладачів мови й літератури та бібліотекарів. Тепер це стало більш схожим на книжковий клуб, а не на політичні дебати. Лайлі там подобалося. І, як у більшості книжкових клубів, хоча на їхніх зборах подеколи з'являлися один-два чоловіки, переважно це залишалося справою ХХ.

Лишень увечері минулого понеділка відбулося останнє засідання. Після нього, дорогою до своєї машини на шкільній парковці, Лайла порівнялася з літньою жінкою на ім'я Дороті Гарпер, яка також була членкинею чогось, що називалося «Книжковий клуб першого четверга» і одною з тих мешканок міста, яких Лайла тоді загітувала стати на захист «*Маргарет*».

— Ви мусите пишатися Шейлою, вашою племінницею! — зауважила Дороті, спираючись на ціпок; сумка з квітковим малюнком, достатньо велика, щоб носити в ній немовля, гойдалася в Дороті на плечі. — Люди кажуть, вона може потрапити до університету на баскетбольну стипендію Першого дивізіону. Ну, хіба не чудесно для неї?

Потім Дороті додала:

— Звичайно, я гадаю, ви наперед не тішитесь надіями... розумію, вона поки що лише в десятому класі. Але в п'ятнадцять років дуже мало дівчат стають такими сенсаціями.

У Лайли на язичку крутилося сказати, що Дороті помиляється: у Клінта нема брата і Лайла не має племінниці. Але Дороті Гарпер була в такому віці, коли вже часто плутають

прізвища. Вона побажала старій пані всього доброго й поїхала додому.

Проте Лайла ж працювала шерифом, їй платили за те, щоб була доскіпливою. Наступного ранку в якусь вільну хвилику в себе за столом у шерифській управі вона згадала слова Дороті і набрала у «Фаерфоксі»: *Шейла Норкросс*. Першим, виданим пошуковиком результатом була спортивна стаття під заголовком «КОГЛИНСЬКА ЗІРКА ВИВОДИТЬ “ТИ-ГРИЦЬ” У ФІНАЛІСТКИ ТУРНІРУ», означеною зіркою була п’ятнадцятирічна Шейла Норкросс. Отже, Дороті Гарпер, врешті-решт, не сплутала прізвища. У Три-Окружжі могли бути й інші Норкросси — хто їх зна. Вона точно таких не знала. Насамкінець у тій статті згадувалася й горда мати Шейли, вона мала інше прізвище — Паркс. Шеннон Паркс.

У пам’яті Лайли «рипнула підлога»: кілька років тому, коли Джаред був захопився легкою атлетикою, Клінт побіжно зауважив, що в такому ж віці його самого підштовхнули до бігу намовляння друга на ім’я Шеннон Паркс. У тому контексті вона вирішила, що йдеться про хлопця, якого батьки нагородили таким доволі консервативним ім’ям¹. Вона це запам’ятала, тому що її чоловік взагалі майже ніколи не говорив про своє дитинство і роки дорослішання, а ті рідкісні випадки, коли він це робив, дійсно справляли на Лайлу враження.

Він ріс сиротою в приймах. Багато деталей Лайла не знала... та ну-бо, кого вона дурить? Вона не знала жодних деталей. Все, що їй було відомо, це те, що було важко. Коли за це заходилося, можна було помітити, що в Клінта ледь не температура підскакує. Якщо Лайла коли-небудь згадувала про справу, в якій дитину забирали в батьків, щоб віддати десь під опіку, Клінт замикався. Він запевняв, що не стає від цього похмурим. «Просто задумливим». Лайла, абсолютно сві-

¹ Shannon — ім’я ірландського походження, яке в США колись вважалося суто чоловічим, проте з кінця 1930-х його почали давати переважно дівчатам, а тепер батьки називають так і синів, і доньок.

дома того, що в шлюбі їй необхідно не бути копом, ні на чому не наполягала.

Не те, щоб це було легко, чи Лайлу ніколи на таке не спокучало. З її ресурсами офіцера поліції вона могла б отримати доступ до будь-яких судових рішень. Але Лайла від цього утримувалася. Якщо любиш когось, хіба не дозволиш йому мати якісь власні затишні кутки? Кімнати, де він не хоче бачити візитерів? А ще Лайла вірила, що Клінт їй колись сам розповість про все.

Але.

Шейла Норкросс.

У цій кімнаті, де він не хотів бачити візитерів, і куди, як оптимістично чекала Лайла, він її коли-небудь таки запросить, була жінка — не чоловік, а жінка — на ім'я Шеннон, і фотографія дівчини, чия лукава, із задраним правим кутиком рота усмішка нагадувала не одну людину з тих, кого Лайла добре знала, а обох — її чоловіка і її сина.

4

Наступним стало просте, двокрокове розслідування.

Першим кроком Лайла уперше не лише в своїй кар'єрі, а взагалі в житті, порушила закон. Вона зв'язалася з директором Коглинської старшої школи і без жодних офіційно ухвалених підстав зажадала копію особової справи Шейли Норкросс. Коглинський директор завжди залишався вдячним їй за допомогу у зведенні нанівець того короткого ажіотажу навкруг «*Маргарет*», і Лайла запевнила його, що насправді це стосується не Шейли Норкросс, а радше справи угруповання, яке займається викраденням персональних даних. Директор негайно надіслав факсом особову справу, його віра в Лайлу була такою, що він теж радо порушив закон.

Згідно зі справою, Шейла була розумною, успішною в мові, ще більш успішною в математиці й інших наукових

дисциплінах. Загальна середня оцінка в неї була 3,8 бала¹. Учителі характеризували її як дещо зарозумілу, але популярну, природну лідерку. Її мати Шеннон Паркс була вказана як єдина особа, на чиєму утриманні перебуває дівчина. Батьком значився Клінтон Норкросс. Народилася вона 2002 року, а отже, була трохи більш як на рік молодша за Джареда.

До цього матчу чемпіонату АСС у середу ввечері Лайла ще переконувала себе, що вона непевна. Непевність, звісно, не мала сенсу, правда лежала тут, в офіційних документах, прямолінійна, як суто Норкросівський ніс на обличчі в цієї дівчини, але Лайла мусила цю правду якось перетравити. Вона сказала собі, що має на власні очі побачити цю дівчину, Шейлу Норкросс, видатну розпасовщицю, дещо зарозумілу, але популярну школярку з 3,8 бала — щоб упевнитися.

Лайла вдавала, ніби працює під прикриттям, що це її робота — переконати Клінта, що вона досі та жінка, з якою він одружений.

— У тебе якийсь затурбований вигляд, — сказав їй Клінт увечері у вівторок.

— Вибач. Можливо, це через те, що в мене з деким інтрижка на роботі, — сказала вона, що було відповіддю тієї Лайли, з якою він був одружений. — Це дуже заморочує.

— Ага. Я розумію. Це Лінні, правда ж? — сказав Клінт, і притягнув її до себе для поцілунку, і вона навіть поцілувала його навзаєм.

5

Далі, другий крок у розслідуванні, таємне спостереження.

Лайла знайшла в спортзалі місце високо на трибунах і дивилася, як розминається команда, що виступала в АСС від

¹ В одній з багатьох запроваджених у США систем оцінювання успішності загальна оцінка 3.67—4.00 балів вважається «нормальною», що за відсотковою системою дорівнює 90 зі 100 %.

Три-Окружжя. Шейлу Норкросс упізнала зразу — номер 34: вона метнулася, щоб закинути лей-ап від кута дошки, крутнулася на п'ятах, розсміялася. Лайла вивчала дівчину оком детектива. Можливо, в цієї тридцятьчотвірки щелепа не Клінтова, і постава у неї, можливо, також інша, ну то й що? Діти успадковують ознаки двох.

У другому ряду біля лави домашньої команди стояли кілька дорослих, плескали в долоні під передігрову музику. Батьки гравчинь. Ота струнка, у плетеному косичкою светрі — Шеннон? Чи мати дівчини ота фарбована білявка у стильному тепер босяцькому кашкеті? Чи якась інша жінка? Лайла вгадати не могла. Та й як? Вона була чужа на цьому святі, врешті-решт, з'явилася сюди незапрошеною. Розказуючи про те, як розпадалися їхні шлюби, люди казали: «Це відчувалося як щось нереальне». Лайла подумала, що цей матч відчувається цілком реальним — шум публіки, запахи спортзалу. Ні, це в ній. Це вона почувається нереальною.

Прозвучав гудок. Час грати.

Шейла Норкросс підбігла до тісної купки своїх, а потім зробила те, що прибрало геть усі сумніви, всі самозаперечення. Це було таким жакливим і простим, і переконливим, таким більш доказовим, ніж будь-яка фізична схожість чи шкільна особова справа. Лайла стала цьому свідком зі свого місця на трибуні і зрозуміла, що їй із Клінтом настав кінець.

6

Щойно Лайла заплющила очі з наближенням тварин, зразу й відчула наїзд справжнього сну — не скрадливого, не того, що підповзає чи вабить, а такого, що помчав на неї, як шістнадцятиколісний вагозов без водія. Іскриста паніка спалахнула в її нервах, і Лайла ляснула себе по щоках. Сильно. Очі її розчахнулися. Не було більше ні змії, ні білого тигра, ні лепетливого павича. Ані схожого на баньян велетенського дерева.

На тім місці, в центрі галявини, де воно було манячило, стояв гарний старий вісімдесяти футів на зріст дуб — дивовижний у свій власний спосіб, але нормальний. До одної з його нижніх гілок припала білка, сердито чиргикаючи на Лайлу.

— Галюцинація, — промовила вона. — Це погано.

Лайла натисла кнопку на наплічному мікрофоні:

— Лінні? Ти на місці? Відповідай.

— Я тут, шерифе. — Голос звучав слабенько, дещо переривчасто, але статичних розрядів в ефірні не було. — Що... для вас зробити?

Гудіння електролінії — бззз — знову оприявнилося. Лайла не помітила, коли воно було пропало. А воно *пропадало*? Бігме, вона в такому замішанні.

— Не хвилюйся, Лінс. Я повернуся до тебе, щойно мені розвидниться.

— Ви... в порядку, Лайло?

— Усе гаразд. Скоро побачимось.

Вона кинула ще один погляд через плече. Просто дуб. Великий, але все одно простий дуб. Вона же почала відвертатися, та тут ще одна яскраво зелена пташка спурхнула з дерева вгору й полетіла на захід, до вечірнього сонця. В тому ж напрямку, куди до цього попрямували інші пташки.

Лайла міцно заплющила очі, потім із зусиллям знову їх відкрила. Ніякої пташки. Звісно, нема. Все це вона сама собі намарила.

Але ж ті сліди. Вони привели мене сюди.

Лайла вирішила, що не дозволить собі перейматися ні слідами, ні деревом, ні тією дивною жінкою, ні чимось іншим. Саме зараз їй потрібно зробити одне — повернутися до міста так, щоб дорогою не заснути. І вже, мабуть, час відвідати якусь із гарних дулінських аптек. А якщо це не допоможе, є ще комірکا з речовими доказами. А поки...

А поки — що? Майнула якась думка, але втома її спалила. Чи то майже. Лайла вихопила її за мить до того, як та не

пропала зовсім. Король Канут — ось ця думка. Король Канут, який наказує припливу потекти назад¹.

Є такі речі, яких просто неможливо зробити.

7

Лайлин син також був притомним. Лежав у брудній канаві по той бік дороги. Він був мокрий, йому було боляче, щось врізалось в спину. Схоже, якась бляшанка. Вже тільки це було погано, але він мав ще й компанію.

— Норкроссе.

Це був Ерік.

Йобаний Ерік Бласс.

Джаред тримав очі заплющеними. Якщо вони подумують, що він непритомний — або навіть мертвий — вони втечуть, як обісрані з переляку гівнюки, якими вони й є.

Можливо.

— Норкроссе!

Цього разу слідом за вигуком йому в бік прийшовся штурхан черевиком.

— Еріку, погнали звідси, — почулося ніби з якоїсь далекої країни. Це плаксиво, на межі паніки промовив Кент Дейлі. — Я думаю, він без пам'яті.

— Або в комі, — схоже, тон Курта вказував на те, що це не така вже й трагедія.

— Він не в комі. Він прикидається.

Але Ерік явно й сам нервував. Він нахилився. Очі в Джареда були заплющені, але він відчув, як подужчав запах Ерікового одеколону «Акс»². Господи, чи він у ньому купається?

— *Норкроссе!*

¹ Canut the Great (995—1035) — король Данії, Англії і Норвегії; наведена в середньовічній хроніці історія про те, як на прикладі морського приливу він показував своїм придворним, що є вища сила, потужніша за будь-яку земну, з часом перетворилася на анекдот, ніби Канут всерйоз наказував припливу потекти назад.

² «Акс» — бренд розрахованої на молодь чоловічої парфумерії, яку з 1983 року випускає британсько-голландська компанія «Unilever».

Джаред лежав нерухомо. Господи, от якби тут трапилося проїхати машині поліції, нехай навіть за кременом буде його мати, хай би якими неприємними наступні пояснення не були. Але кавалерія вчасно прибуває тільки в кіно.

— Норкроссе, якщо ти не розплющиш очі, я вдарю тебе по яйцях, і вдарю, курва, сильно.

Джаред розплющив очі.

— Добре, — сказав Ерік, усміхаючись. — Нема шкоди, нема образ.

Джаред, який вважав, що зазнав великої шкоди — як від тієї машини, яка його збила, так і від цих хлопців — промовчав. Це здавалося найрозумнішою поведінкою.

— Ми нічого кривдного не зробили тій старій пані, і в тебе вигляд не такий уже й поганий. Принаймні ніяких кісток не стирчить із ніг крізь холоші штанив. Тож розійдемося красиво. Після того, як ти віддаси мені свій телефон, тобто.

Джаред похитав головою.

— Ну ти й гівнюк, — промовив Ерік з добродушною по-блажливостю, немов до якогось цуцика, який щойно напудив на килим. — Курте! Кенте! Тримайте його.

— Господи, Еріку, ну я не знаю, — сказав Кент.

— Я знаю. Тримайте його.

Озався Курт:

— А що, як у нього щось, типу, внутрішніх поранень?

— Нема в нього нічого. Та машина його ледь чесонула. Тримайте вже його.

Джаред спробував відповзти, але Курт притис йому одне плече, а Кент інше. У нього боліло все тіло, в коліні біль був найдужчий, і не було жодного сенсу битися з цими хлопцями. Він почувався дивно апатичним. Подумав, що це, либонь, від отриманого шоку.

— Телефон, — клацнув пальцями Ерік. — Давай сюди.

І це той парубок, з яким Мері збирається на концерт. Ось він, саме цей.

— Я його в лісі загубив.

Джаред дивився на нього вгору, намагаючись не заплакати. Заплакати — це було б найгірше.

Ерік зітхнув, присів на коліна і почав обмацувати кишень Джареда. У правій передній він налапав прямокутник айфона і витяг його.

— Ну чому ти такий мудак, Норкроссе?

Тепер він заговорив роздратовано і втомлено, як ото коли кажуть: *«Ти зіпсував мені весь день»*.

— Є тут мудак, але це не я, — сказав Джаред. Він щосили моргав, щоб утримати сльози від пролиття. — Ти збирався помочитися їй у вухо.

— Нічого такого. Яким ти мусиш бути мерзотником, щоб навіть подумати таке, Норкроссе. То був жарт, — сказав Курт. — Хлопчаче базікання.

Допрягся з дорогою душею й Кент, наче вони не сиділи на ньому, а провадили якусь мирну дискусію.

— Авжеж, просто хлопчаче базікання! Ми просто дуркували. Як ото в перевдягальні. Не будь смішним, Джареде.

— Я хочу розійтися краями, — оголосив Ерік. Говорячи, він тицяв в екран Джаредового телефона. — Через Мері. Я знаю, що вона тобі друг, а мені стане більше, ніж просто другом. Отже, нічия. Ми підемо... — він закінчив тицяти. — От, стер відео з твоєї хмари, і кошик випорожнив. Все знищено.

З канави стирчав сірий камінь, Джареду він здався схожим на якийсь сірий язик, що глузує з нього: *ня-ня-ня*. Ерік кілька разів ударив Джаредовим айфоном об цей камінь, розстроївши екран, навсібіч розлетілися осколки чорного пластику. Те, що залишилося, він кинув Джареду на груди. Звідти телефон зісковзнув у брудну воду канави.

— Оскільки відео стерте, мені не конче було цього робити, але, поза Мері, я хочу щоб ти зрозумів — це наслідки того, що ти такий сучий нишпорка.

Ерік підвівся.

— Второпав?

Джаред мовчав, але Ерік кивнув, ніби той щось сказав.

— Гарзд. Відпустіть його.

Кент з Куртом підвелися й позадкували. Вигляд у них був напружений, немов вони очікували, що Джаред зараз підхопиться пружиною і почне глушити свінгами, як Рокі Бальбоа.

— Нам досить, — сказав Ерік. — Ми не хочемо мати більше нічого спільного з отим тухлим брудним пиздюком, що лежить отам, правильно? Добре, щоб і тобі цього було досить. Ходімо, хлопці.

Вони залишили його там, у тій канаві. Джаред тримався, поки вони не пішли. Потім він поклав руку собі на очі й ридав. Коли ця частина завершилася, він сів і засунув до кишені рештки телефону. (Від нього відпало ще кілька шматків.)

«Я — лузер, — подумав він. — Та пісня Бека¹⁶⁷, вона могла бути написана про мене. Звичайно, було три на одного, та все ж таки я такий лузер».

Він почав шкандибати додому, бо дім — це там, куди ти йдеш, коли тебе скривджено й побито.

РОЗДІЛ 10

1

До 1997 року Свята Тереза була гидомирною шлакоблочною будівлею, більше схожою на якийсь муніципальний багатоквартирний дім, аніж на лікарню. Але після того, як зрівняли гори Спек та Лукаут, щоб дістатися до покладів вугілля, і здійнявся галас, вугільна компанія Равберсона профінансувала масштабну реновацію. Місцева газета під орудою ліберального демократа — що серед республіканського електорату було синонімом слова комуніст — написала, що це «не краще, ніж хабар за мовчанку». Утім, більшість народу

в Три-Окружжі поставилися до проекту загалом схвально. Та ну, говорили клієнти в перукарні Бігбі, там навіть майданчик для гелікоптерів є!

У буденні дні дві парковки: менша — перед флігелем термінової допомоги, більша — перед самою лікарнею, — були хіба що напівзаповненими. Коли цього дня Френк Гірі завернув на шпитальний заїзд, зайняті були обидві, і розворотний майданчик перед головним входом теж був заставлений машинами. Він побачив чийсь «Пріус» із пом'ятим багажником у тому місці, де його вдарив джип «Черокі», який припаркувався позаду. Розбите скло задньої фари блищало на асфальті, як краплі крові.

Френк не гаяв часу. Вони прибули в «Субару-Аутбеку», Ілейн і Френк виїхали машиною через бордюр на клумбу, де було не зайнято (поки що, у всякому разі), якщо не рахувати статуї Святої Терези, котра колись прикрашала собою вестибюль старої лікарні, та флагштока, де під зоряно-смугастим висів прапор штату, на якому два шахтарі стояли обабіч чогось, схожого на могильний камінь.

За будь-яких інших обставин Ілейн би шпетила його на всі заставки, а вміла вона це робити дійсно вправно: *«Що ти робиш? А чи ти сказився? За цю машину ще не сплачено!»*

Сьогодні ж не промовила нічого. Вона тримала на руках Нану, колисала її, як колись, коли в маленької Нани різалися зубки і підскакувала температура. Білий глей покривав обличчя її дочки, сягаючи аж на майку (її улюблену, ту, яку вона одягала, коли почувалася трішки сумною, ту, яку Френк розтягнув сто років тому, цього ранку), наче пасма паскудної бороди якогось бурлаки-геолога. Яка гидь. Нічого в світі не хотілося так сильно Френку, як зірвати геть цю запону, але його утримувала згадка про Родачку Яснолист. Коли під час їхньої гонки крізь місто її спробувала торкнутися Ілейн, він гаркнув: *«Не смій!»* — і вона відсмикнула руку. Він двічі запитував, чи дихає Нана. Ілейн відповідала «так», вона бачила, як ця жахлива біла гидь западає

і здимається, немов мембрана, але Френкові цього було недостатньо. Він мусив випростати назад власну праву руку і покласти на груди Нані, щоб самому пересвідчитися.

Він різко зупинив «Аутбек», аж трава бризнула, і кинувся кругом машини до пасажирських дверей. Там він ухопив Нану, і вони вирушили до відділу термінової допомоги — Ілейн бігла попереду. У Френка на мить боляче стислося серце, коли він побачив розкритий зіпер збоку на її слаксах і промельк рожевих трусиків у тій дірці. Його Ілейн за звичайних обставин завжди ідеально зібрана — виряджена і споряджена, все на ній так пасує одне іншому, що боже-ж-ти-мій.

Вона зупинилась так різко, що він ледь не наскочив на неї. Великий натовп юрмився перед дверима термінової допомоги. Ілейн видала дивне, ледь не коняче іржання, в якому було порівну розпачу й роздратування:

— Нам ніяк туди не потрапити!

Френк побачив, що в реєстратурі термінової допомоги вже повно по саму зав'язку. Дурнувата картина зблиснула в його мозку: покупці штурмують «Волмарт» у Чорну п'ятницю.

— Головний вхід, Іл. Він більший. Ми пройдемо там.

Ілейн умить розвернулася в тім напрямку, ледь не збивши його з ніг. Френк чкурнув слідом за нею, вже трішки заспаний. Він був у добрій формі, але Нана зараз важила либонь більше тих вісімдесяти фунтів, які було зафіксовано під час її останнього медогляду. Потрапити до головної реєстратури їм також не вдалося. Тут не було натовпу перед дверима, і Френк отримав мить надії, але сама реєстрація була вщерть забита людьми. Єдине, куди вони змогли проникнути, — це фойє.

— Пропустіть нас! — закричала Ілейн, прориваючись повз плече якоїсь дебелої жінки в рожевому домашньому халаті. — З нами дочка! У нашої дочки якась *пороть!*

Жінка в рожевому халаті всього лише ворухнула своїм плечем футбольного півзахисника, але цього вистачило, щоб Ілейн поточилася назад.

— Ти тут не одна така, сестрице, — сказала та дебела жінка, і Френк побачив попереду неї дитячий візок. Обличчя дитини, яка лежала всередині візка, він не бачив, але в тому не було потреби. Безвільно розставлені ноги й одна маленька викривлена ступня — взута в шкарпетку з узором «Хелло Кітті» — цього було достатньо.

Десь попереду, поза тиснявою людей, закричав чоловічий голос:

— Якщо ви тут тому, що прочитали в інтернеті про якийсь антидот чи вакцину, повертайтеся краще додому! Ті повідомлення неправдиві! На даний час не існує ні антидоту, ні вакцини. Я ще раз повторюю: НА ДАНИЙ ЧАС НЕ ІСНУЄ НІ АНТИДОТУ, НІ ВАКЦИНИ!

Відповіддю на це були крики відчаю, але ніхто не пішов. За ними вже товпилися нові люди, швидко заповнюючи фойє.

Ілейн обернулася: обличчя все в поту, у вибалушених очах паніка і блиск сліз.

— Жіночий центр! Ми можемо повезти її туди!

Вона почала проштовхуватися крізь тисняву, з опущеною головою, з виставленими вперед руками, відпихаючи людей в себе з дороги. Френк з дочкою на руках слідував за нею. Одна ступня Нани легенько стукнула чоловіка, який тримав дівчину підліткового віку з довгим білявим волоссям з невидимим обличчям.

— Обережніше, приятелю, — сказав той чоловік. — Ми всі тут із тим самим.

— Сам обережніше, — гаркнув Френк і вирвався надвір, в його мозку знову спалахувало, як у дефектному комп'ютері:

моєдитямоєдитямоєдитя

Бо зараз нічого не мало значення, крім Нани. Нічого на цій Божій зеленій землі. Він зробить геть усе, що потрібно,

аби лиш вона одужала. Він покладе все своє життя, щоб вона одужала. Якщо це безумство, він не хоче бути нормальним.

Ілейн уже була на клумбі. Там, спершись спиною на флашток, сиділа якась жінка, вона притискала собі до грудей немовля і скиглила. Це були добре знайомі Френкові звуки, такі звуки видає собака, коли пастка зламала їй ногу і не відпускає. Коли Френк проходив повз жінку, вона простягнула немовля до нього, і він побачив білі прядки, що тягнулися з потилиці вже укутаній голівки.

— Допоможіть нам! — плакала жінка. — Благаю, містере, допоможіть нам!

Френк ніяк не відповів. Він чіплявся очима за спину Ілейн. Вона прямувала до однієї з будівель на дальньому боці Шпитального заїзду. «ЖІНОЧИЙ ЦЕНТР» — повідомляли білі на синьому тлі літери вивіски. «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ. ЛІКАРІ: ЕРІН АЙЗЕНБЕРГ, ДЖОЛІ СУРАТ, ДЖОРДЖІЯ ПІКІНЗ».

Тут перед дверима сиділо небагато людей з родичками у коконах, зовсім трохи. Добра виявилася ідея. Насправді в Ілейн вони народжуються доволі часто, коли вона робить перерви у своєму щільному графіку копання його під сраку... але чого вони сидять? Це дивно.

— Швидше! — гукнула Ілейн. — Швидше, Френку!

— Я швидко... як... тільки... можу, — вже важко дихаючи.

Вона дивилася повз нього:

— Там дехто помітили нас! Нам треба зайняти чергу першими!

Френк озирнувся. Через клумбу, повз покинутий там «Аутбек», біг різношерстий натовп. Попереду ті, хто тільки з немовлятами й малюками.

Хапаючи ротом повітря, він поплився доріжкою позаду Ілейн. Плацента на голові Нани тріпотіла під леготом.

— Без пуття то вам, — сказала жінка, що сиділа спершись на стіну будівлі. І в голосі, і в очах у неї була втома. Вона сиділа розставивши ноги, притискаючи до себе власну дівчинку, віком як Нана.

— Що? — перепитала Ілейн. — Про що ви говорите?

Френк прочитав оголошення, приліплене з внутрішнього боку дверей: «ЗАКРИТО ЧЕРЕЗ НАДЗВИЧАЙНІ ОБСТАВИНИ АВРОРИ».

«Дурні курки ці лікарки, — подумав він, тим часом як Ілейн вже вхопилася за дверну ручку і смикала. — Дурні, *егоїстичні* курки ці лікарки. Тут мусило б бути відкрито через надзвичайні обставини Аврори».

— У них, певне, є власні діти, — сказала та жінка, що тримала дівчинку. Під очима в неї були темно-коричневі плями. — Не можна їх ляяти, я гадаю.

«А я їх лаю, — подумав Френк, — я їх лаю, щоб їм повсіратися».

Ілейн повернулася до нього.

— Що нам тепер робити? Куди ми можемо поїхати?

Перш ніж він встиг відповісти, набіг натовп від відділення термінової допомоги. Один старий хрін з дитиною, перекинутою через плече, наче мішок із зерном, онучкою, мабуть, грубо відштовхнув від дверей Ілейн, щоб посмикати ручку самому.

У тому, що трапилось потім, була свого роду невідворотна напередвизначеність. Старий поліз рукою під полу незаправленої в штани сорочки, дістав з-за пояса пістолет, навів на двері й натис гачок. Навіть на відкритому повітрі постріл прозвучав оглушливо. Скло бризнуло досередини.

— Хто тут тепер закритий? — закричав стариган високим, надтріснутим голосом. Скалка розстріляного скла прийшла-ся йому назад, вгніздившись у щоці. — Хто тут тепер закритий, гівнюки ви розтакі?

Він підвів пістолет, щоб вистрелити знову. Люди відсахнулися назад. Чоловік, який тримав сплячу дівчинку у вельве-

товому комбінезоні, перечепився через простягнуті ноги жінки, що сиділа, прихилившись до будівлі. Він виставив руки, щоб пом'якшити падіння, і впустив свою ношу. Дівчинка впала на асфальт із глухим грюком. Батько завалився поруч з нею, попутно продерши одною рукою ту плаценту, що закривала обличчя дочки сидячої жінки. Не було жодної паузи: очі дитини розсахнулися, і вона вмить сіла прямо. Обличчя в неї було гоблінською маскою ненависті й люті. Вона впала ротом на руку того чоловіка і вгризлася в його пальці, потім по-зміїному прудко вивернулася з обійм своєї матері, щоб втопити великий палець чоловіку у праву щоку, а решту пальців йому в ліве око.

Обернувся старий і вже цілився — револьвера мав з довгим дулом, якась старовинна річ, подумалось Френку — на дитину, яка корчилася й гарчала.

— *Ні!* — скрикнула мати, намагаючись її прикрити. — *Ні, тільки не мою дитину!*

Френк відвернувся, щоб захистити власну дочку і задки вгатив ногою старигану в промежину. Старий охнув і поточився назад. Френк відкинув ногою пістолет подалі. Люди, які бігли сюди від термінової допомоги, тепер кинулися врізнобіч. Френків удар послав старого в фойє Жіночого центру, де той втратив рівновагу і розпластався серед битого скла. Долоні й обличчя в нього кровоточили. Онучка цього чоловіка лежала обличчям вниз («*Яке там ще обличчя*», — подумав Френк.)

Френка за плече вхопила Ілейн.

— Ходімо! Тут божевільня! Нам треба їхати!

Френк її проігнорував. Та дівчинка досі дряпала чоловіка, який ненароком розбудив її з неприродного сну. Вона вирвала плоть в нього з-під правого ока, очне яблуко вибалушилося, рогівка наповнювалася кров'ю. Френк не міг допомогти цьому парубку, ніяк було щось зробити з Наною на руках, але той не потребував допомоги. Він одною рукою вхопив дівчинку і віджбурнув її геть.

— *Hi! Ох, ні!* — скрикнула її мати і порачкувала по дочку. Чоловік звернувся до Френка, проказавши доволі прозаїчним тоном:

— Здається, ця дитина зробила мене сліпим на одне око. «Це якийсь кошмар, — подумав Френк. — Не інакше».

Його смикала Лейн:

— Нам треба їхати! Френку, ми *мусимо* вже їхати!

Френк вирушив слідом за нею до «Аутбека», тепер уже повільно. Минаючи жінку, яка перед тим сиділа, прихилившись до стіни Жіночого центру, він побачив, що покрив на обличчі її дочки сплітається знову з дивовижною швидкістю. Очі в неї були заплющені. Зник вираз люті. Його місце заступив вираз безжурного спокою. А потім і він зник, похований під білою оболонкою. Мати дитини взяла її на руки, почала колисати й цілувати її скривавлені пальці.

Лейн уже була майже біля машини, гукала йому, щоб поспішав. Френк спотикливо кинувся бігом.

2

Джаред упав на барний стілець при кухонній стійці і насухо проковтнув пару пігулок аспірину з флакончика, який його мати тримала біля вази з дріб'язком монет. На стійці лежала записка від Антона Дубчека про в'язи на заднім подвір'ї з телефоном спеца з хірургії дерев, якого він рекомендував. Джаред задивився на цей папірець. Якого це типу хірургію можна проводити на деревах? Хто навчив Антона, який здавався майже імбецилом, грамотно писати, та ще й робити це таким гарним, розбірливим почерком? Хіба він не *басейновик* лише? Він також і на *деревах* розуміється? Чи буде стан і здоров'я двору Норкроссів колись мати бодай якесь значення знову? Чи чиститиме Антон і далі басейни, якщо всі жінки в світі заснуть? Та ну, нахер, чому ж не буде? Парубки теж люблять плавати.

Джаред втиснув брудні кулаки собі в очниці, роблячи глибокі вдихи. Йому треба привести себе до ладу, взяти душ, переодягнутися. Йому треба побалакати зі своїми батьками. Треба побалакати з Мері.

Озвався домашній телефон звуком дивним, незнайомим. Він тепер майже ніколи не дзвонив, хіба що тільки в роки виборів.

Джаред потягнувся по слухавку і, звісно ж, зіпхнув її з гнізда, вона впала на кахлі по той бік стійки. Слухавка розломилася, з пластмасовим тріском відскочила її задня частина, і батарейки розкотилися по підлозі.

Він вирушив через вітальню, спираючись по дорозі для підтримки на меблі, і вхопив інший телефон з кавового столика біля крісла.

— Алло?

— Джаред?

— Ніхто інший. — Він сів у шкіряне крісло зі стогоном полегшення. — Як справи, тату?

Тільки коли він промовив ці слова, йому дійшло, яке це тупе запитання.

— З тобою все гаразд? Я дзвонив тобі на мобільний. Чому ти не відповідав?

Голос батька звучав напружено, що зовсім не було дивним. Справи зараз, мабуть, не вельми суперові там, у тюрмі. Це ж, врешті-решт, *жіноча* тюрма. Джаред не мав наміру дозволяти батькові непокоїтися про нього. Очевидною підставою для такого рішення було те, що будь-хто міг би зрозуміти: посеред такої безпрецедентної кризи його батькові не треба мати нічого зайвого в тарілці. Справжня ж причина, вона ледь-ледь манячила, була та, що Джареду було соромно. Йому надавав по сраці Ерік Бласс, його телефон розбили і, перш ніж пришкандибати додому, він лежав у канаві й плакав. Це не те, про що йому хотілося б поговорити зі своїм батьком. Він не хотів, щоби хтось казав йому, що все гаразд,

бо все зовсім не гаразд. І він не хотів, щоб у нього питали, як він *почувається* після цього. Як він *почувається*? *Гівняно* — цілком точне слово.

— Я впав зі сходів у школі, — він закашлявся. — Не дивися, куди ступаю. Заодно розбив свій телефон. Тому ти не міг додзвонитися. Вибач. Утім, я думаю, на нього ще не скінчилася гарантія. Я сам сходжу в офіс Верайзена¹ і...

— Ти травмувався?

— Доволі сильно вивернув собі коліно, так.

— Нічого більше собі не поранив, крім коліна? Скажи мені правду.

Джаред здивувався, чи батько щось знає? А якщо хтось усе бачив? Від цього припущення йому зсудомило живіт. Джаред знав, що сказав би його батько, якби дійсно знав, сказав би, що любить його і що він не зробив нічого поганого; сказав би — це інші хлопці зробили погано. І, о так, він захотів би впевнитися, що Джаред у *контакті зі своїми почуттями*.

— Звісно, це все. Навіщо б я брехав?

— Я тебе ні в чому не підозрюю, Джаре, я тільки хотів упевнитися. Мені справді полегшало від того, що я тебе знайшов за цим телефоном, що почув твій голос. Справи погані. Ти ж це знаєш, авжеж?

— Йо, я чув про цю новину.

Більш того, він бачив новину: Стару Ессі в курені з заліпленим білою павутиною маскою обличчям.

— Ти говорив із Мері?

— Ні, тільки ще до обіду.

Він сказав, що якраз збирався з нею зв'язатися.

— Добре.

¹ «Verizon Communications» — заснована 2000 року найбільша в світі компанія з надання послуг телефонного зв'язку та широкосмугового доступу до інтернету.

Батько повідомив, що точно не знає, коли він повернеться додому, що Лайла на службі, а Джареду треба залишатися вдома.

— Якщо ця ситуація не владнається швидко, буде кепсько, позамикай двері, тримай телефон під рукою.

— Йо, звісно, тату, я буду тут у безпеці, але тобі справді треба залишатися там довше? — Як би його висловитися делікатно. Бо це відгонило несмаком — вказувати на такий очевидний факт: близько до того, як уголос сказати, що вмираюча людина помирає. — Я маю на увазі, що всі утримувані в тюрмі жінки. Отже... вони просто позасинають... правильно?

Наприкінці останнього слова прозвучало легеньке тремтіння, якого, як сподівався Джаред, батько не вловив.

Наступне запитання: «А як щодо мамі?» — формувалося у нього в думці, але Джаред не думав, що зможе вимовити його, не заплакавши.

— Вибач, Джареде, — промовив Клінт після кількох секунд повної тиші. — Я поки ще не можу звідси піти. Хотів би, але персонал не в повному складі. Утім, я буду вдома зразу ж, щойно зможу. Обіцяю.

А потім, мабуть відчувши те запитання, якого не промовив Джаред, він додав:

— І мама теж буде. Люблю тебе. Будь обережним і нікуди не виходь. Відразу ж дзвони мені, якщо я буду тобі потрібен.

Джаред проковтнув усю свою тривогу, яка купчилася у нього в горлі, і зумів попрощатися.

Він заплющив очі і глибоко дихав. Ніякого плачу більше. Йому треба вилізти зі свого брудного порваного одягу, піти в душ. Тоді справи бодай трішки покращають. Джаред виважив себе з крісла на ноги і зашкунтильгав до сходів. Ритмічне гупання лунало знадвору, а за ним — деренчливе, якесь бляшане торохтіння.

Крізь скляну панель на вершечку передніх дверей йому видно було садibu по той бік вулиці. Останній із житлових будинків на їхній вулиці належав місіс Ренсом, сімдесяти-з-чимось-літній жінці, яка, завдяки відсутності в Дулінгу законів стосовно зонування, провадила пекарсько-кондитерський бізнес просто у себе вдома. Це був акуратний, світло-зеленого кольору дім, обвішаний навіконними ящиками, в яких весело буяли весняні квіти. Місіс Ренсом сиділа у пластиковому садовому кріслі на своєму заїзді, потягуючи кока-колу. Якась дівчинка, років десяти чи одинадцяти — напевне онучка, Джареду подумалося, що він її вже якось там бачив — гупала баскетбольним м'ячем об асфальт, роблячи кидки в одиноке кільце, що стояло обіч заїзду. Хвіст брунатного волосся помахував із вічка позаду її темного бейсбольного кашкета. Дівчинка виконала дриблінг колом, метнулася туди-сюди, обводячи невидимих супротивниць і вийшла на джампер¹ із середньої дистанції. Ступні поставила не зовсім ладно, тож кидок вийшов зависоким. Кручений м'яч вдарився об верхівку щита, рикошетом підскочив угору і відлетів на сусіднє подвір'я — порослу бур'янами й лабуззям ділянку перед першим у ряду незаселених будинків на їхній вулиці.

Вона пішла забрати м'яч, шарудячи між лабузинням. М'яч підкотився до самого ганку порожнього будинку — зовсім гола деревина, на віконних шибках досі фірмові липучки виробника. Дівчинка зупинилася, задивившись угору на будівлю. Джаред спробував угадати, про що вона зараз думає. Що це сумно: дім, в якому ніхто не живе? Чи, що це лячно? Чи, що весело було б пограти всередині, поганяти м'яча в порожніх коридорах. Закидати уявні лей-апи у кухні?

Джареду дуже хотілося, щоб його батько або мати приїхали додому скоріше.

¹ Jamper — кидок м'яча в стрибку.

3

Вислухавши розповідь Рі Демпстер двічі — другий раз, щоб прикмітити суперечності, яких більшість утримуваних не могли уникнути, коли брехали, — Дженіс Котс зробила висновок, що ця молода жінка каже залізну правду, і відіслала її назад до камери. Хай якою вона була виснаженою після вчорашньої незгоди її організму з мексиканською вечерею, Дженіс відчула дивний приплив бадьорості. Нарешті з'явилася справа, за яку вона може взятися. Вона так довго, довго чекала підстави, за якою могла б видати Дону Пітерзу його документи на вихід, а якщо ключова деталь в історії Рі знайде підтвердження, вона нарешті зможе приперти його до стіни. Дженіс викликала Тіга Мерфі і чітко пояснила йому, чого їй треба. А коли офіцер не скочив негайно виконувати:

— У чому проблема? Візьміть гумові рукавички. Ви знаєте, де вони лежать.

Він кивнув і поплентався виконувати для неї цю дрібну, але неприємну криміналістичну роботу.

Вона подзвонила Клінту:

— Ви будете вільні хвилин за двадцять, доку?

— Звісно, я якраз збирався поїхати додому, перевірити, як там син, але мені вдалося його розбудити.

— Він спав? Щасливець, якщо так.

— Дуже смішно. Що трапилося?

— Трапилася одна добра річ у цей йобнутий, пересраний день. Якщо все вийде, я збираюся вигнати Дона Пітерза геть під сраку. Я не очікую від нього жодної фізичної загрози, такі знущальники зазвичай вдаються до фізичних дій, коли унюхають слабкість, але я не проти, щоби в кімнаті був інший чоловік. Краще підстрахуватися, ніж потім шкодувати.

— Це розвага, в якій я радо візьму участь.

— Дякую, доку.

Коли вона розповіла йому про те, що Пітерз на очах Рі змусив робити Джінет, Клінт із себе видувив:

— От сучий син. А хто-небудь уже говорив із Джінет? Скажіть мені, що ні.

— Ні, — сказала Котс. — У певному сенсі в цьому й полягає вся краса. — Вона прокашлялася. — За теперішніх мерзосвітніх обставин Джінет нам і не потрібна.

Тільки-но вона завершила цю розмову, як її телефон зазвонив знову. Телефонувала Мікейла, і Мікі не витратила часу. У жінок усього світу в Перший День Аврори не було часу, щоби зайве його витратити.

4

За двадцять два місяці роботи на «Ньюз Америка» Мікейла «Мікі» Морган бачила чимало гостей, які губилися під гарячим студійним світлом, безпорадно нашукуючи відповіді на запитання, до яких не були готові, або намагаючись виправдати бездумні заяви, які вони зробили багато років тому і які збереглися на відео. Наприклад, як той конгресмен від Оклахоми, що був змушений дивитися кліп з собою, де він прорікав: «У більшості тих незаміжніх матерів м'язи ніг мляві. От тому вони й розставляють їх так легко». Коли модераторка програми «Недільне інтерв'ю на "Ньюз Америка"» попрохала його прокоментувати це відео, пан законодавець промекав: «Се було до то' як я впустив Суса в моє сесе». Всю решту його терміну колеги так його й кликали (а одного разу й під час поіменного голосування) — Конгресмен Сесе.

Такі призові моменти попадань у лабеті траплялися доволі часто, але до надвечір'я Першого Дня Аврори Мікейла ніколи не бачила справжнього знавісіння. І знавіснів цього разу не хтось із гостей.

Вона сиділа за пультом у телевізійнім фургоні — очі сйаливі, хвіст пістолетом, завдяки понюшкам техніка. В переділі

з кондиціонером у задній частині фургона чекала, відпочиваючи, її наступна гостя, одна з тих жінок, яких розганяли сльозогінним газом перед Білим Домом. Жінка була молодою і гарною. Мікейла вважала, що вона мусить справити сильне враження, почасти тому, що була красномовною, а головним чином тому, що на ній досі було видно наслідки дії того газу. Мікейла вирішила зробити інтерв'ю з нею перед фасадом Перуанського посольства, далі по цій же вулиці. Будівля стояла яскраво освітлена сонцем, яке акцентуватиме червоні подразнені очі жінки.

«Крім того, якщо я просто правильно її поставлю, — подумала Мікейла, — здаватиметься, ніби вона плаче кривавими сльозами». Думка була огидною; утім, саме так і робили бізнес на каналі «Ньюз Америка». Не відставати від «Фокс Ньюз» — справа не для слабаків.

Вихід у прямий ефір було призначено на 16:19, після завершення бесіди, яка точилася в студії зараз. Джордж Елдерсон — кризь пасма зачосу масно сяjala його лисина — інтерв'ював лікаря-психіатра на ім'я Еразм ДіПото.

— Докторе ДіПото, чи траплялися в історії світу подібні цьому епідемічні спалахи? — запитав Джордж.

— Це цікаве питання, — промовив ДіПото. Він був у круглих окулярах без оправки і в твідовому піджаку, в якому під прожекторами, либонь, було спекотніше, ніж у пеклі. Хоча профі є профі: складалося враження, ніби він не пітніє.

— Подивися на цей маленький святенницький рот, — сказав їй технік. — Якби він спробував срати кризь таку маленьку дірочку, його б розірвало.

Мікейла заливисто розреготалася. Почасти це був кокс, почасти втома, почасти звичайний переляк, поки що придушений професіоналізмом, який просто чекав часу, щоб вивільнитися.

— Будемо сподіватися, що ви маєте цікаву відповідь, — сказав Джордж Елдерсон.

— Мені на думку спадає Танцювальна пошесть 1518 року, — сказав ДіПото. — Це також була пошесть, яка вражала тільки жінок.

— Жінок, — промовив голос позаду Мікейли. Це була та протестантка з-під Білого Дому, яка й собі підійшли подивитися. — Саме *жінок*. Помилуй нас, Господи.

— Той спалах розпочався з жінки на ім'я пані Троффеа, яка шалено танцювала на вулицях Страсбурга шість днів і шість ночей, — сказав ДіПото, налаштовуючись на свій предмет. — Ще до того, як їй упасти, до неї приєдналося багато інших. Ця танцювальна манія поширилася по всій Європі. Сотні, можливо, тисячі жінок танцювали в містах і селах. Чимало померло від сердечних нападів, крововиливів у мозок або виснаження. — Він зважився на легеньку, зарозумілу пошмішку. — То була просто істерія, і поступово вона вщухла.

— Ви хочете сказати, що Аврора щось подібне? Підозрюю, що багатьом нашим глядачам важко буде з цим погодитися.

Мікейла зраділа, побачивши, що Джордж не зміг утриматися від недовірливої інтонації в голосі і виразу на своєму обличчі. Джордж переважно був просто базікало, але десь під оксфордською сорочкою в нього билося маленьке, гаряче серце репортера.

— Сер, у нас є свідчення про тисячі жінок і дівчат з цим волокнистим матеріалом — з отими коконами, що покривають їхні обличчя й тіла. На це наражаються мільйони людей жіночої статі.

— Я жодним чином не применшую серйозності ситуації, — сказав ДіПото. — Абсолютно ні. Проте фізичні симптоми і справжні фізичні зміни внаслідок масової істерії не є рідкісними. У Фландрії, наприклад, наприкінці вісімнадцятого століття десятки жінок демонстрували стигми — кровоточиві рани в себе на долонях і ступнях. Попри гендерну політику і політкоректність, я вважаю, ми мусимо...

Й отут уже в кадр ввірвалася Стефані Кох, продюсерка «*Дених подій*». Грубошкіра завзята курійка віком за п'ятдесят, яка бачила вже всяке і більшість із того показувала по телевізору. Мікейла сказала б, що Стефі захищена панциром від усіх і будь-яких диких опіній гостей. Але, схоже, в її панцирі таки була щілина і доктор ДіПото з його круглими окулярами і маленьким святенницьким ротом її знайшов.

— Про що ти, к-херам, тут базикаєш, ти, обладнаний пенісом гербіл?¹ — закричала вона. — У мене дві онучки цілком обросли цим лайном, вони в *комі*, а ти гадаєш, що це *жіноча істерія*?

Джордж Елдерсон заспокійливо підняв руку. Стефані її відбила. Вона плакала злими сльозами, нависаючи над доктором Еразмом ДіПото, котрий, втиснувшись у спинку крісла, зирив угору на цю шалену амазонку, яка з'явилась нізвідки.

— В усьому світі жінки щосили намагаються не заснути, бо бояться, що ніколи не прокинуться, а ти гадаєш, це *жіноча істерія*?

Мікейла, технік і жінка з демонстрації протесту тупилися в монітор, як причаровані.

— Давайте рекламу! — глянувши повз Стефані Кох, гукнув Джордж. — Народе, нам потрібно зробити перерву! Інколи трапляються стресові речі. Утім, це живе телебачення, а отже...

Стефані крутнулась, дивлячись поза камеру, на режисерську кабінку:

— *Не смійте* давати рекламу. Навіть не здумайте, поки я не розберуся з цим шовінізмом, з оцим шматком лайна.

Вона досі була в своїй гарнітурі на голові. Тепер Стефані зірвала з себе ті навушники з мікрофоном і почала дубасити

¹ Gerbil — дрібний пухнастий гризун, піщанка або пустельний щур, популярна хатня тваринка.

ними ДіПото. Він підняв руки, щоб захистити собі тім'я, і тоді вона врізала йому в обличчя. З носа у нього пішла кров.

— *Ось тобі жіноча істерія!* — кричала Стефані, репіжачи його своєю гарнітурою. В миршавого доктора тепер кровоточив і рот. — *Ось така вона справдішня жіноча істерія, ти... ти... БРУКВА!*

— Бруква? — перепитала жінка-протестантка і почала реготати. — Вона оце щойно обізвала його бруквою?

Пара студійних монтувальників кинулися гамувати Стефані. Поки вони з нею боролися, ДіПото спливав кров'ю, а Джордж Елдерсон сидів із роззявленим ротом. Студія зникла, замість неї на екрані пішла реклама «Симбікорта»¹.

— Завиграшки, — промовила жінка-протестантка. — Це було *круто!* — Вона перевела погляд. — Питання, чи можна мені трохи отого? — Вона показала очима на купку порошку на заламінованому робочому графіку техника.

— Йо, — відповів він. — Сьогодні тут безплатний бар.

Мікейла дивилася, як жінка набирає трішки собі на ніготь і смакує.

— Здорово, — посміхнулась вона Мікейлі. — Я офіційно готова гарцювати.

— Ідіть назад і сядьте там, — сказала Мікейла. — Я вас покличу.

Але вона не покликала. Загартована в боях Стефані Кох, яка геть спала з глузду, зненацька привела до самоусвідомлення Мікі Котс. Вона не просто дивиться цей сюжет крізь об'єктив; це й її сюжет. І коли вона врешті засне, їй не хотілося бути серед чужих.

— Хазяйнуй тут, Еле, — сказала вона.

— Будь певна, — відповів технік. — Але ж, це було безцінно, ну хіба не так? Живе телебачення в найкращому вигляді.

¹ «Symbicort» — одна з трьох назв будесоніду-формотеролу, комбінованого препарату проти астми.

— Безцінно, — погодилася Мікі і вийшла на тротуар. Ввімкнула свій мобільний. Якщо машин на дорозі не надто багато, вона зможе потрапити в Дулінг ще до півночі.

— Мамо? Це я. Я більше не можу цього робити. Я їду додому.

5

О 15:10, через десять хвилин після кінця своєї офіційної робочої зміни 6:00—15:00, Дон Пітерз сидів у Вартівні, споглядаючи на моніторі камеру № 10, як куняє там та божевільна жінка. Вже із заплющеними очима вона повалилась на ліжко. Лемплі навіщось відкликали, а потім і Мерфі, тож Вартівнею тепер порядкував Дон, що йому подобалося — краще вже тут посидіти. Звісно, ще краще було б піти додому, як зазвичай, але, не зацікавлений у тому, щоб бісити Котсі, він вирішив покантуватися ще якийсь час.

Ця скажена пизда ще та гаряча штучка, Дон не вагався віддати їй належне. Навіть у цій роби її ноги тягнуться на милі.

Він натис кнопку на мікрофоні, який зв'язував напряму з камерою, і вже хотів було наказати їй, щоб прокинулась. Тільки який сенс? Ясно, що всі вони позасинають і тим лайном обростуть їхні обличчя й тіла. Господи, яким стане світ, якщо так трапиться? Плюс є в тому, що стане безпечніше на дорогах. Уже добре. Це треба запам'ятати, щоб потім кинути цю фразу хлопцям у «Рипливому колесі».

Пітерз прибрав пальця з кнопки. Пані в камері № 10 закинула на ліжко ноги і витяглася. Дону було цікаво, він чекав побачити, як це відбувається, як плететься та химерна запона, про яку він читав у своєму телефоні.

6

Колись у в'язниці, в десятках своїх колоній жили сотні пацюків; тепер їх залишилося тільки сорок. Лежачи із заплющеними

очима, Євка балакала з їхньою альфою — старою бойовою шурихою з довгими пазурами і думками, як іржаві точильні колеса. Євка уявляла собі обличчя альфи в сіточці шрамів, дуже худорляве й красиве.

— Чому так мало вас, подруго моя?

— Отрута, — сказала стара вояка. — Вони кладуть отруту. Вона пахне, як молоко, але вбиває нас. — Шуриха сиділа у виїмці між шлакоблоками, які відділяли камеру № 10 від № 9. — Ця отрута нібито мусить гнати нас шукати воду, але ми часто в такому сум'ятті, що помираємо, так її й не знайшовши. Ці стіни повні наших трупів.

— Нікому з вас більше не треба буде страждати таким чином, — сказала Євка. — Я можу вам це пообіцяти. Але мені може знадобитися певна допомога від вас, і деякі дії можуть бути небезпечними. Чи є це прийнятним для тебе?

Як Євка й очікувала, небезпека нічого не значила для королеви шурів. Щоб здобутися на своє місце, ця королева поборолла короля. Вона відірвала йому передні лапи і, замість того, щоб його прикінчити, сіла навпочіпки і дивилася, як він стікає кров'ю. Королева очікувала, що з часом і сама помре подібним чином.

— Це є прийнятним, — сказала мати-шуриха. — Страх — це смерть.

Євка не погодилася. За її уявленнями, смерть — це смерть, і вона вельми заслуговує на страх, але попустила цю тему. Хоча пацюки й обмежені, вони щирі. З пацюками можна працювати.

— Дякую тобі.

— Нема за що, — сказала королева-шуриха. — Є тільки одне питання, Матінко, яке мені треба тобі поставити. Чи дотримуєшся ти свого слова?

— Завжди, — сказала Євка.

— Тоді, що ти хочеш, щоб ми зробили?

— Нічого поки що, — сказала Євка, — але скоро. Я вас покличу. А тим часом тобі треба знати тільки це: в твоєї сім'ї більше не буде потреби їсти отруту.

— Правда?

Євка потягнулася і усміхнулася, і з так само заплющеними очима ласкаво поцілувала стіну.

— Правда, — сказала вона.

7

Голова Євки піднялася, розчахнулися її очі. Вона дивилася просто в відеокамеру і, вочевидь, на Дона.

Там, у Вартівні, він здригнувся в кріслі. Така сконцентрованість цього погляду, те, як вона вчепилася очима в об'єктив камери, раптовість, з якою вона прокинулася, налякала його. Та що за чорт? Як це вона прокинулася? Хіба вони, коли засинають, не мусять вкриватися отим павутинням? Чи ця сучка фінтила з ним? Якщо так, тоді вона збіса вправно це робила: обличчя розслаблене, тіло не ворухнеться.

Дон натис мікрофон:

— Утримувана. Ви дивитеся мені в камеру. Це — неповага. У вас зневажливий вираз на обличчі. У нас є якогось роду проблеми?

Міз № 10 похитала головою.

— Вибачте, офіцере Пітерз. Я прошу вибачення за своє обличчя. Жодних проблем.

— Ваші вибачення прийнято, — сказав Дон. — Не робіть цього знову. — А потім: Звідки ви знали, що тут я?

Але Євка не відповіла на це запитання.

— Гадаю, директорка бажає вас бачити, — сказала вона і тут же, мов за сигналом, задзижчав інтерком. Пітерза ви-кликали в адміністрацію.

РОЗДІЛ 11

1

Бланш Мак-Інтай провела Дона в кабінет директорки, сказавши йому, що сама Котс з'явиться хвилин за п'ять. Це було те, чого Бланш не варто було робити, та вона й не зробила б, якби не була в такому розгубленні від тих подій, що просто на очах відбувалися зараз у в'язниці, та й загалом у всьому світі.

Руки в Дона трошки трусилися, коли він наливав собі каву з апарату в кутку кабінету, розташованого прямо під отим ідіотським, що ну його нахер, плакатом з кошеним: «ТРИМАЙСЯ». Наливши кави, він зразу ж плюнув у чорну рідину, яка залишалася в кварти. Котс, ця злобна стара курва, курить й п'є каву цілісінський день. Він сподівався, що в нього вже починається застуда, і цим плювком він передав її Котс. Господи, чому б їй не померти від раку легень і залишити його в спокої?

Цей виклик, що надійшов зразу ж за лячним передбаченням тієї химерної жінки в десятій камері, не залишив у Дона сумнівів, що або Сорлі, або Демпстер брякнули на нього. Це погано. Не варто було йому робити того, що він зробив. Вони чекали від нього, що він спіткнеться, а він після вранішньої розмови з Котс пішов та саме це й зробив.

Жоден тямущий чоловік, звісно, його б не ганив. Якщо взяти до уваги той тиск, який на нього вчинила Котс, і комизливість злочинниць, з якими йому доводиться мати справу кожного божого дня, типу, нянчити їх, це диво, як він ще досі нікого не *вбив*, просто з відчаю.

Та що тут поганого, коли помацаєш ту чи іншу? Заради Бога, от раніше було, якщо не поплескаєш офіціантку по сраці, вона здивується. Якщо не свиснеш якійсь жінці на

вулиці, вона образиться: що за чорт, навіщо вона морочилася, заради чого себе так виряджала? Вони виряджаються, щоби їх жмакали, це простий факт. Коли ж воно вся ця жіноча порода збочила? Тепер, у ці політкоректні часи, жінці навіть і компліменту якогось не скажи. А колись поплескати по сраці або потиснути їй цицьку — невже це не було свого роду компліментом, ну хіба ні? Треба бути зовсім тупим, щоб не розуміти цього. Якщо Дон мацає в жінки зад, він робить це не тому, що то бридкий зад. Він робить це тому, що то добротний зад. Просто загравання, і більш нічого.

Чи ці жарти заходили інколи трохи далі? Окей. Час від часу. І тут Дон погодився б прийняти трохи провини. Важко в тюрмі жінці зі здоровою сексуальністю. Не так джунглі тут, як кущики, і нікого зі списками. Потягу не уникнути. Жаги не подолати. Та ж сама Сорлі, наприклад. У неї це може бути цілком підсвідомо, але, на певному рівні, вона його хоче. Вона посилала купу сигналів: гойдне стегном в його бік дорогою до їдальні; оближе собі губи кінчиком язика, несучи повні руки ніжок для стільців; позиркне мельком хтиво через плече.

Звісно, Дон мусив терпіти цей тягар, не піддаватися на ці заклики, тим більше роблені такими злочинницями й дегенератками, які вхопляться за будь-яку можливість тебе підставити, завести у халепу. Але ж він людина; як його можна ганити за те, що він кориться нормальній чоловічій потребі? Та звідки це зрозуміти такій міллу траченій шкапі, як Котс?

Притягнення за кримінальні дії йому не загрозувало, він був у цьому впевнений — слово сласної шльондри, нехай навіть двох сласних шльондр, ніколи не переважить його слова у будь-якому суді — але його робота точно під загрозою. Директорка ж обіцяла вжити заходів після нової скарги.

Дон ішов. Він чудувався, похмуро, чи не може бути вся ця кампанія проти нього тим, що Котс таким їбанутим чином

виявляє свою ревниву закоханість у нього. Колись він бачив оте кіно з Майклом Дугласом і Глен Кловз¹. Воно його тоді до всирачки налякало. Зневажена жінка ні перед чим не спиниться, лиш би тебе в лайні викачати, це простий факт.

На мить він думкою перекинувся на матір, як вона йому колись призналася, що сказала Глорії, його колишній, щоби та не виходила за нього: «Донні, я ж знаю, який ти з жінками». Його це тоді зачепило аж до глибини нутра, бо Дон Пітерз любив свою матір, любив її прохолодну долоню в себе на розгарячілому лобі, коли був малим, і пам'ятав, як вона співала йому, що він її сонечко, її єдине сонечко, то як же це його власна мати могла обернутися проти нього? Що це доводить про неї? Ось тобі й приклад панівного становища жінок, коротше кажучи.

(Йому майнуло, що варто, мабуть, було б зателефонувати матері, попитати, як вона там, та потім він подумав: «Забудь. Вона вже доросла дівка».)

Теперішня ситуація тхнула жіночою змовою: зваблення до пастки. Знала ж якось ота прибацана з камери № 10, що директорка його викличе у цій досить глухій справі. Він не може сказати, що вони всі тут причетні, ні, так далеко він не закидає (це було б божевіллям), але він також не може сказати, що це не так.

Дон сів на край стола директорки і випадково змахнув звідти на підлогу якийсь шкіряний гаманчик.

Він нахилився його підняти. На вигляд то була річ, в якій можна возити з собою хіба що зубну щітку, якщо подорожуєш, але зроблена з гарної шкіри. Він розтулив блискавку. Всередині гаманчика лежав флакон темно червоного лаку для нігтів (наче з ним бодай хтось міг не помітити, що Котс — бридка відьма), маленький пінцет, щипчики для

¹ «Fatal Attraction» (1987) — психологічний трилер, в якому головні ролі грають Michael Kirk Douglas (нар. 1944 р.) та Glenda Veronica Close (нар. 1947 р.); найкасовіший фільм у світі того року.

нігтів, маленький гребінець, кілька нерозпечатаних пластинок «Прилосека»¹ і... слоїк з якимись рецептурними ліками.

Дон прочитав етикетку: «Дженіс Котс, Ксанакс², 10 мг».

2

— Джінет! Невже це правда?

Це була Ейнджел Фіцрой, і від її вигуку всередині Джінет усе стиснулось. Яка правда, про що вона? Про те, що Пітерз загнав її в куток біля водяного автомата і змусив йому дроздити? Біль у її голові вже перестав бути просто болем; тепер він перетворився на серію вибухів: *бах-бах-бах*.

Але ні, Ейнджел говорить не про те. Не може такого бути. Рі нікому б на розказала, намагалася заспокоїти себе Джінет, думки лунали наче скрики всередині її черепа, але заледве розпізнавані під вибухами мігрені. Потім вона здогадалася — мала таку надію — про що говорить Ейнджел.

— Ти про... оту сонну пошесть?

Ейнджел стояла в одвірку камери. Джінет лежала на койці. Рі десь завіялася. Двері камер на поверсі стояли відчинені у цей надвечірній час, усім відзначеним у рапорті «похвальна поведінка» вільно було гуляти.

— Атож, саме про це я й говорю.

Ейнджел плавно впливла до камери і підтягнула собі єдиний стілець.

— Тобі не можна засинати. Нікому з нас не можна. Хоча для мене це не велика проблема, однаково я мало сплю. Навіть дитиною мало спала. Сон — це як смерть.

Новина про Аврору вразила Джінет своєю абсурдністю. Жінки в коконах уві сні? Чи не могла ця мігрень якось

¹ «Prilosec» — оригінальна назва омепразола, ліків проти виразок шлунку та дванадцятипалої кишки, які всюди в світі продають без рецепта.

² «Ханах» — оригінальна торгова назва алпразолама: середньої потужності транквілізатора швидкої дії; в США продається тільки за рецептом лікаря.

ушкодити її мозок? Їй хотілося в душ, але не хотілося балакати з охоронцем. Та вони б усе одно їй не дозволили. В тюрмі є правила. Охоронці — ох, вибачте, *офіцери* — живі втілення цих правил. Мусиш робити, що вони тобі наказують, або бінго — опиняєшся в рапорті порушницею.

— Ейнджел, у мене просто розривається голова. В мене мігрень. Я не можу теревенити за це безглуздя.

Ейнджел зробила глибокий, шумний вдих крізь свій довгий, костистий ніс.

— Послухай, сес...

— Я тобі не сестра, Ейнджел.

Джінет терпіла надто сильний біль, щоб непокоїтися, як Ейнджел сприйме таку відсіч.

Але Ейнджел і далі перла своє:

— Хай воно й безглуздя, але воно реальне. Я оце тіки-но бачила Нелл і Сілію. Те, що від них зосталось принаймні. Вони заснули і лежать тепер упаковані, неначе ті кляті різдвяні подарунки. Хтось казав, що й Мак-Дейвід вже теж. Люлі-люлі, люленьки, дитинко. Я дивилася, як воно росте на Нелл і Сілії. Ця штука. Воно вилазить і повзе. Вкриває їм обличчя. Це мов якийсь йобаний науковий експеримент.

Вилазить і повзе. Вкриває їм обличчя.

Отже, це правда. Можна судити вже з того, яким тоном про це каже Ейнджел. Ну, а чому ні? Для Джінет це не має значення. Вона не може нічого з цим зробити, та й з будь-чим іншим також. Вона заплющила очі, але на плече їй упала рука і Ейнджел почала її трусити.

— Що?

— Ти хо' заснути?

— Та де там, коли ти закидаєш мене питаннями і трусиш, наче я коробка попкорну. Припини.

Рука прибралася.

— Не засинай. Мені тре' твоя допомога.

— Чому?

— Бо ти путяща. Ти не така, як більшість їх тут. Маєш голову на плечах. Ти класна, як штукарка щасна. То що, хіба не даси тобі бодай розказати?

— Мені байдуже.

Хоча Ейнджел заговорила не одразу, Джінет відчула, що та манячить над краєм ліжка.

— Це твій хлопчик?

Джінет розплющила очі. Ейнджел роздивлялася фотографію Боббі, прикріплену на фарбованому квадраті до стіни поряд з її койкою. На цьому фото Боббі був у шапці з вухами Мікі-Мауса і пив крізь соломинку колу з паперового стаканчика. Вираз обличчя в нього був таким кумедно недовірливим, наче він боявся, що ось зараз хтось вихопить у нього стаканчик, зірве з голови шапку і втече з ними. Тут він був ще зовсім малий, чотири чи п'ять рочків.

— Ну, — сказала Джінет.

— Класна шапка. Завжди таку хтіла. Заздрила дітям, у яких вони були. Фото вигляда як доволі давнє. Скільки йому зара?

— Дванадцять.

Це, мабуть, було приблизно десь за рік до того, як дно цілком провалилося, коли вони з Дейміеном возили Боббі у Дісней-Ворлд. Хлопчик на фотографії не знав, що батько почне часто й багато бити матір, і що його мати вжене викрутку з жалом «метелик» у стегно батькові, і що тітка стане його опікункою, а мати відбудуватиме свій термін за вбивство другого ступеня. Хлопчик на фотографії знав тільки, що його пепсі смакує чудово, і шапка Мікі на ньому класна.

— Як його звати?

Поки вона думала про свого сина, вибухи в голові Джінет стихли.

— Боббі.

— Гарне ім'я. Тобі воно подобається? Бути матусею?

Це запитання вискочило в Ейнджел, коли вона навіть не встигла подумати, що збирається його промовити. Матуся.

Бути матусею. Від самої цієї думки в неї стрепенулося серце. Утім, вона цього не виказала. Ейнджел мала власні секрети, і тримала їх під замком.

— Ніколи не була в цьому досить вправною, — сказала Джінет і змусила себе сісти. — Але я люблю свого сина. То в чому річ, Ейнджел? Що ти хочеш, щоб я зробила?

3

Пізніше Клінт згадуватиме: він мусив би здогадатися, що Дон утнув якусь каверзу.

Офіцер спочатку виглядав занадто безтурботним, усмішка на його обличчі була абсолютно несумісною з висунутими йому звинуваченнями. Натомість Клінт злився, відчував таку злість, якої він не пам'ятав відтоді, як був ще Джаредового віку, і тому не бачив того, що мусив би побачити. У нього в голові немов містилася туго обв'язана мотузкою коробка, повна всякої гиді з дитячих років. Брехня дружини стала першим надрізом на тій мотузці, Аврора — другим, співбесіда з Євкою — третім, а від того, що трапилось з Джінет, вона лопнула. Він вловив себе на тому, що міркує, яких травм він міг би заподіяти Пітеру різними предметами. Він міг би проломити йому носа отим телефоном зі стола, міг би розпанахати зухвалому уйобку щоку отою бляшаною відзнакою директорки «Кращий працівник року у виправній системі», що висить на стіні.

Клінт щосили намагався позбутися такого роду агресивного мислення, він і в психіатричну медицину пішов, щонайперше, задля цього.

Що йому тоді сказала Шеннон?

— Клінте, милесенький, якщо ти не покинеш битися, то колись отримаєш надто велику перемогу.

Вона мала на увазі, що він когось вб'є і, мабуть, мала рацію. Вже невдовзі по тому суд наділив його самостійністю і Клінт більше не мусив битися. Після цього, в старшому класі, він

свідомо випалював свою лють на біговому треку. Це також була ідея Шеннон, і яка ж добра ідея.

— Тобі варто займатися фізичними вправами, — сказала вона. — Ти міг би бігати. Там менше крові.

Він побіг геть від того старого життя, втікав, як той Пряниковий Чоловічок¹, і так пробіг усю дорогу до медичного коледжу, до свого шлюбу, до батьківства.

Більшості дітей тієї системи нічого такого не вдалося; опікунство реально було системою з мінімумом шансів. Багато з них скінчили ув'язненими в таких закладах як Дулінгський виправний або та тюрма «Лев'яча Голова», що трохи далі звідси, якій, за словами інженерів, загрожує зсув з пагорба. І дійсно ж, у Дулінгу повно дівчат з тієї системи, і живуть вони тут безправні, віддані на ласку Дона Пітерза. Клінтові пощастило. Він переміг, попри відсутність шансів. Йому допомогла Шен. Давно вже він не думав про неї. Але сьогодні наче прорив трубопроводу: все спливає, несеться з потоком по вулицях. Схоже, що дні катастроф це також і дні спогадів.

4

Клінтон Річард Норкросс назавжди потрапив в опікунську систему 1974-го, коли йому було шість років, але документи, які він потім бачив, вказували, що він опинявся в ній і випадав з неї ще раніше. Типова історія: неповнолітні батьки, наркотики, бідність, кримінальні справи, можливо, проблеми з психікою. Безіменна соціальна працівниця, яка опитувала Клінтову матір, записала: «Боїться, що передасть свій смуток синові».

Він не мав спогадів про батька, а в єдиному уривку, що зберігся в його пам'яті про матір, якась довголиця дівчина хапала його за руки і, сховавши його пальці в своїх долонях,

¹ Gingerbread Man — герой казки багатьох європейських народів, сюжет якої цілком збігається з сюжетом казки про Колобка.

струшувала ними вниз і вгору, благаючи його припинити гризти собі нігті. Якось Лайла спитала, чи хотілося б йому навести контакт з кимось із них, якби вони були живими. Клінт сказав — ні. Лайла сказала, що вона розуміє, хоча насправді не мала жодного поняття, і йому бажалося, щоб так це й лишалося. Він не хотів, щоб вона щось знала. Чоловік, за якого вона вийшла, цей спокійний, удатний доктор Норкросс, давно, і цілком свідомо, викинув те життя з голови.

От тільки нічого неможливо викинути з голови. Нічого не втрачається до самої смерті, або доки в тебе все не забере Альцгеймер. Він це знав. Він бачив це на кожному сеансі, які провадив з кожною ув'язненою; кожна людина носить власну історію, як намисто, таке смердюче намисто, зроблене з часнику. Чи ти запхнеш його собі під комір, чи залишаєш вільно метлятися, нічого не втрачається. Ти б'єшся у тій бійці знову і знову, і ніколи не виграєш молочного коктейлю.

У дитинстві і юності він пройшов через кілька прийомних сімей, жодна з них не була схожою на рідний дім, якщо це означає те місце, де почувашся в безпеці. Мабуть і не дивно, що він став працювати у виправному закладі. Атмосфера в'язниці — це атмосфера його дитинства і юності: постійне відчуття, що ось-ось задихнешся. Він хотів допомагати людям з цим відчуттям, бо знав, як це погано, як воно б'є в самісінький центр твого людського єства. На цьому ґрунтувалося рішення Клінта покинути свою приватну практику щойно вона розпочалася.

Були й гарні опікуни, їх, як ніколи, багато у ці дні, в цю епоху, але Клінт ніколи не опинявся в жодній із таких сімей. Найкращі, про які він міг би сказати, були чистими, з раціональними і ненав'язливими прийомними батьками, які робили тільки те, що від них вимагалось, щоб отримувати платню від штату. Але вони були ніякими. Ніякі — це було класно. З ніякими можна жити.

Найгірші були найгіршими в конкретних речах; місця, де не вистачало їжі, місця, де кімнати були захаращені і брудні,

і холодні взимку, де батьки примушували тебе щось безплатно робити, місця, де вони тебе кривдили. Дівчат у цій системі кривдили найбільше, звичайно, а як же.

Клінт тепер не міг уявити облич когось із його прийомних сестер чи братів, але декотрі залишалися ясними. Наприклад, був такий Джейсон, який убив себе в тринадцять років, випивши пляшку якогось очисника для стічних труб. Клінт міг викликати в пам'яті Джейсона живого, і міг викликати Джейсона мертвого, який лежить у труні. Це сталося, коли Клінт жив у Дермота і Люсіль Бертелів, які селили своїх прийомних не в своєму гарньому домі в стилі Кейп Код¹, а віддалік, у довгій, схожій на сарай будівлі без утеплення і з голими, скалкуватими диктовими підлогами. Ці Бертели влаштували, як вони їх називали, «п'ятничні вечірні поєдинки», де бійцями виступали їхні опікуванці, а призом був молочний коктейль із шоколадом з «Макдональдза». Якось виставили один проти одного Клінтона і Джейсона, і вони билися на розвагу Бертелам з їхніми друзями. Ареною слугував невеличкий потрісканий бетонний майданчик у дворі, і глядачі купчилися довкола його країв, роблячи ставки. Джейсон був майже безпорадним, боязким і повільним, а Клінту хотілося того молочного коктейлю. У відкритій труні в Джейсона під оком було видно синець розміром з нікель, який Клінт поставив йому за кілька днів до того.

Наступної п'ятниці, після того, як Джейсон випив хімікат для труб, назавжди пішовши з боксу, Клінт знову виграв молочний коктейль і, не думаючи про жодні можливі наслідки (принаймні він не пригадував у себе таких думок), виплеснув його в обличчя Дермоту Бертелу. Це вилилося у сильне побиття для нього, і Джейсона назад не повернуло, зате прибрало Клінта з того дому.

¹ Cape Cod — започаткований у XVII ст. в Новій Англії архітектурний стиль: півтораповерховий широкостінний будинок з двоспадним дахом і великим центральним коминном.

У наступному місці, чи, може, через одне, він ділив темну підвальну кімнату з добрим друзякою Маркусом. Клінт пам'ятав чудові комікси свого названого брата Маркуса. Маркус рисував людей так, що вони на вісімдесят відсотків складалися з носа, майже суцільні носи з крихітними ніжками і крихітними ручками; «*Строми-Носи*»¹ — так він називав свій комікс. Маркус дуже добре рисував і робив це зі щирим захопленням. А потім одного дня після школи, без усяких пояснень, Маркус сказав Клінту, що десь викинув усі ті свої зошити, що в ньому все перегоріло. Клінт міг згадати його комікси, але не обличчя самого Маркуса.

А от Шеннон. Шеннон він пам'ятав, вона була надто вродливою, щоб вицвісти в пам'яті.

— Привіт. Я — Шеннон. Не хочеш зі мною познайомитися?

Таким чином відрекомендувалася вона, не піднімаючи очей на Клінта, який проходив повз неї звичною дорогою до парку. Вона засмагала, лежачи на капоті чийогось припаркованого біля бровки «Б'юїка» навпроти їхнього групового дому у Вілінгу — блакитна майка-безрукавка, чорні джинси, усміхається вгору сонечку.

— Тебе звать Клінт, правда ж?

— Йо, — відповів він.

— Угу. Хіба не приємно, що ми познайомилися? — відгукнулася вона, і Клінт, попри все, розсміявся, і то вперше справжнім сміхом бозна-відколи.

Той груповий дім у Вілінгу, де вони познайомилися, був останньою зупинкою в його гранд-турне опікунською системою штату. Для більшості ж він переважно був сполучною ланкою на шляху до Дулінгського виправного або штатного спецзакладу Вестон. Вестон, монументально-готичний психіатричний шпиталь, закрили у 1994-му. Тепер, у 2017-му, його

¹ В оригіналі гра слів: назва коміксу «The Nose-It-Alls» («Ті що всюди встромляють свого носа») на слух майже не відрізняється від звичайного виразу «Know-it-alls» («Всезнайки».)

було відкрито для екскурсій любителів будівель-привидів. «Чи не там скінчив свої дні його батько?» — загадувався Клінт. Або його мати? Або Річі, якому в торговому центрі зламали ніс і три пальці якись хлопці з підготовчої школи¹, бо Річі сказав їм, щоб не сміялися з його фіолетового піджака, який дістався йому з ящика для пожертв? Або Маркус? Клінт розумів, що не можуть всі вони бути мертвими або по тюрмах, та все ж таки не схоже було, щоби бодай хтось із них досі дихав чи перебував на волі. Чи всі вони спливають у коридорах Вестона в час після закриття? Чи досі інколи говорять про Клінта? Чи радіють вони за нього... чи він ганьбить їх тим, що досі живий?

5

Той дім у Вілінгу був кращим за багато зупинок, які йому передували. Глузливий адміністратор — великі пальці в кишеньках сірої поліестерової жилетки — напоумляв кожного новоприбульця:

— Насолоджуйся своїм останнім роком при цицьці нашого штату, юнь!

Але він, той глузливий адміністратор, не бажав жодних неприємностей. Поки ти примудрявся не опинитися під арештом, він дозволяв тобі йти і приходити о будь-якій порі доби. Можеш битися, їбтися чи когось розстрілювати. Тільки роби це подалі від дому, юнь.

Клінтові і Шен, обом, було тоді по сімнадцять. Вона примітила Клінтову звичку до читання і як він було прослизне в той парк, далі по вулиці, і сидить там на лавці, надолужуючи шкільні завдання, попри холодну погоду пізньої осені. Шеннон також бачила криваві подряпини в нього на кулаках від тих халеп, які він собі знаходив — бо інколи їх навмисне

¹ Prep school — приватна середня школа з поглибленим вивченням предметів, інтенсивними спортивними та лідерськими програмами, де готують учнів до вступу в престижні університети.

шукав — між домом і школою. Вони стали друзями. Вона давала йому поради. Більшість із них були добрими.

— Ти вже майже виборсався, — казала вона. — Треба тільки трохи довше утримуватися від того, щоб когось не вбити, — казала вона. — Дозволь своєму мозку зробити тебе багатим, — казала вона.

Шен говорила так, наче цей світ мало що значив для неї, і якось це змушувало Клінта хотіти зробити так, щоб він мав значення — для неї, для нього.

Він почав бігати і припинив битися. Це за короткою версією. У довгій була Шеннон, Шеннон на сонечку, Шеннон спонукає його бігати швидше, подаватися на стипендію, триматися своїх книжок і подалі від бічних доріжок. Шеннон, яка покритою целулоїдом гральною картою (винова краля) віджимає замок на дверях хлопчачого поверху і прослизає в кімнату Клінта.

— Ого-го, — мовила вона, побачивши Клінта у формі його команди: майка на шлейках і труси з високими вирізами. — Якби я правила світом, усі хлопці ходили б у таких трусах.

Шеннон була шикарною і була розумною, і мала повні трюми власних проблем, і Клінт вважав, що, мабуть, вона врятувала йому життя.

Він вступив до коледжу. Це вона порадила йому вступати, а коли він вагався (заговоривши про армію), вона наполягла. Сказала:

— Не будь мугиряка, вчитися тягни свою сраку.

Так він і зробив, і вони втратили контакт, бо телефонні дзвінки надто дорогі, а листи забагато жеруть часу. Минуло років вісім чи дев'ять між його від'їздом на навчання в коледжі і їхньою новою зустріччю в Окрузі Колумбія. 2001? 2002? Він тоді приїхав у столицю на один семінар у Джорджтауні¹ і залишився там на ніч через проблеми з машиною. Лайла

¹ Georgetown — колись самостійне місто в Окрузі Колумбія, тепер історичний район Вашингтона, де розташований університет, модні крамниці, ресторани, парки.

казала, що він може десь сходити й напитися, але йому заборонено цілувати розпачливих жінок. Може поцілувати якогось розпачливого чоловіка, якщо від цього абсолютно ніде дітися, але не більше одного.

Бар, у якому він натрапив на Шен, вирував студентами. Вона працювала офіціанткою.

— Агов, приятелю, — штовхнула вона Клінта стегном, ставши поряд з ним перед шинквасом. — Колись я знала одного парубка в общазі, дуже схожого на тебе.

Вони довго обіймалися, хитаючись із боку в бік у руках одне одного.

Вигляд вона мала втомлений, але загалом ніби була в порядку. Їм вдалося урвати хвилинку, щоб усамітнитися в кутку під блимотною рекламою «Молсона»¹.

— Де ти обертаєшся? — спитала вона.

— У глухому закутті. Три-Окружжя. Містечко зветься Дулінг. Звідси день машиною. Доволі мальовнича місцевість.

Він показав їй фото чотиримісячного Джарета.

— Ой, яке гарне. Ну, хіба все те не було вартим цього, Клінте? Я собі теж таке хочу.

На віях Шеннон зблиснула роса. Люди навкруг них волали. Вже майже настав новий рік.

— Нумо, — торкнувся він її. — Нумо, все гаразд.

Вона скинула на нього очі, і всі ті роки стерлися, і вони немов знову були юними.

— А чи так? — запитала Шеннон. — Чи все гаразд, Клінте?

6

За плечем директорки, по той бік вікна, надвечірні тіні плямували город, де росли ряди латуку і горох оплітав зроблені

¹ «Molson» — заснована 1786 року в Канаді, найстаріша в Північній Америці броварня, яка випускає різні сорти пива.

з відходів деревообробки трельяжі. Говорючи, Котс тримала обома руками чашку з кавою.

Ота чашка! Клінт міг би виплеснути її на матню Дону Пітерзу, а потім врізати нею його у вухо!

Був такий час, до того, як він запізнався з Шеннон Паркс, коли він саме так би й зробив. Клінт нагадав собі, що він все ж таки батько і чоловік, лікар, людина, в якій забагато сивини у волоссі, щоб потрапляти в пастку насильства. Він збирався невдовзі скінчити свою зміну і поїхати додому, до дружини, до сина, до гарного пейзажу з басейном і заднім двором за скляними дверима. Бої за молочні коктейлі залишилися в минулому житті. Та все ж таки, загадувався він, з чого була зроблена та кавова чашка, може, з тієї твердої кераміки, яка ніколи не розбивається, навіть якщо впустити її на кахляну підлогу?

— Ви тримаєтеся доволі впевнено, — зауважила Дженіс Котс.

Пітерз погладив пальцем собі вусики.

— Директорко, я просто насолоджуюся, думаючи про те, як мій адвокат зробить мене мільйонером завдяки такому беззаконному звільненню. Думаю, куплю собі яхту. А ще, мене виховували джентльменом, тож мені не важливо, як мене зараз ганяють. Отже, виганяйте мене. Чудово, але доказів у вас нема. Я притягну вас до суду.

Він поглянув на Клінта, який стояв біля дверей.

— З вами все гаразд? Я бачу, ви стоїте там і стискаєте кулаки, хочете накласти какавельку, чи що?

— Пішов нахуй, — промовив Клінт.

— Отакої? Це неввічливо, — сказав Пітерз. Усміхнений, показуючи зуби кольору штифтової кукурудзи¹.

Котс ковтнула кави зі щойно налитої чашки. Гіркий смак. Тим не менш, вона знову зробила ковток. Настрій мала опти-

¹ Shoepeg corn — сорт цукрової кукурудзи з білими, дрібними, вузькими, нерівномірно посадженими в качані зернами.

містичний. День видався суший апокаліпсис, але її дочка їде додому, а сама вона нарешті здихається Дона Пітерза. Серед усіх цих фекальних куп, як нагорода, врешті-решт зблиснули кілька перлин.

— Ви справжній покидьок, але вам пощастило, що ми не можемо зараз вчинити повною мірою з вами так, як ви на це заслуговуєте.

Вона дістала з кишені жакета пластиковий пакетик. І показала його, струснувши. В пакеті лежали дві ватяні палички.

— Ось, бачите, ми таки маємо докази.

Усмішка Пітерза вицвіла, намагаючись здаватися впевненою, але поганенько.

— Це ваша сперма, Донні-бой. З водяного автомата. — Котс хильнула великий ковток паскудної кави і промокнула собі губи. — Тільки-но все вляжеться і ми зможемо оформити все з вами так, як ви на те заслуговуєте, підете до в'язниці. Добра звістка: закритих за сексуальні злочини там тримають у спеціальному крилі, тому ви, можливо, виживете; є й погана: навіть з хорошим адвокатом ви просидите там довгенький час. Утім, не хвилюйтеся, мене ви все одно бачитимете під час слухань щодо умовно-дострокового звільнення. Я в тій раді, знаєте.

Директорка відвернула до інтеркома і натисла кнопку виклику:

— Бланш, ти можеш нашукати свіжий пакет кави? Ця просто жахлива.

Вона почекала хвилику на відповідь, а потім знову натисла кнопку.

— Бланш? — Котс відпустила кнопку. — Мабуть, десь вийшла.

Директорка знову обернула свою увагу до Пітерза на дивані. Усмішка його вже цілком зникла. Офіцер важко дихав, проводячи язиком за губами, явно уявляючи собі потенційні наслідки тесту ДНК з речових доказів, якими йому щойно помахали перед обличчям.

— А поки що, — сказала директорка, — просто здайте свою форму і значок. — Можливо, казати вам, що в нас є проти вас докази, було помилкою з мого боку, але я не могла втриматися від такої нагоди позловтішатися. Вам це подарує кілька вільних днів, поки не стукне молоток. Можете стрибнути в свою машину і помчати в Канаду. Хтозна, може зумієте зачаїтися, житимете з опущеною головою, станете підльодним рибалкою.

— Підстава! — скочив на рівні Пітерз. — Це підстава!

Клінт більше не міг стримуватися. Він ступив уперед, вхопив коротуна за горло і потаскав його до стіни. Дон лупив Клінта по плечах і обличчю, дряпав нігтями йому щоки. Клінт душив, він відчував, як під його пальцями смикається Донів пульс, відчував, як стискається його борлак, відчував, як неімовірність, і розпач, і страх всього цього дня розтікається по його пальцях, неначе сік з грейпфрута. Навкруг його голови пурхала нетля. Потім вона поклала йому на скроню примарний поцілунок і відлетіла геть.

— *Докторе Норкросс!*

Клінт ввігнав кулак у м'яку торбу Пітерзового живота і вже тоді його пустив. Офіцер упав на диван і сповз униз, на підлогу, рачки. Він видавав якісь задавлені, тваринні звуки:

— *Гиг-гиг-гиг.*

Двері директорки, бахнувши, розчахнулись. Тримаючи електрошокер, у кабінет вступив Тіг Мерфі. Щоки Тіга волого блищали, колір зійшов йому з обличчя; він сказав Клінту, що з ним усе гаразд, але не було з ним гаразд, ні з чим і ні з ким не було гаразд.

— *Гиг-гиг-гиг.*

Пітер поповз від Клінта. Нетля, втративши цікавість до Клінта, тепер кружляла над повзучим чоловіком, неначе видячи його геть.

— Ми якраз збиралися вас викликати, офіцере Мерфі.

Дженіс Котс, так і сидючи за своїм столом, балакала, ніби зовсім нічого не сталося.

— Містер Пітерз уже полишав приміщення і перечепився через складку на килимі. Допоможіть йому підвестися, якщо вас це не дуже обтяжить. Свої речі він може залишити в переодягальні.

Директорка відсалютувала Тіру Мерфі чашкою і допила каву.

РОЗДІЛ 12

1

— Тобто, офіцере, ви знаєте, що я схильна до нападів злоби, адже так?

Стоячи на поважній відстані від Вартівні, Ейнджел адресувала це риторичне запитання Ваннесі Лемплі. Джінет поряд з Ейнджел не мала ілюзій: їх чекає нелегка боротьба.

У сидячої перед пультом за пластиковим щитом Вартівні Ваннесі Лемплі небезпечно нахилились вперед її широкі плечі. Вигляд мала такий, ніби готова стрибнути просто крізь щит. Джінет здогадувалася, що, попри свою тендітну будову, Ейнджел у бійці може встругнути багато штук... але недостатньо, щоб упоратися з Лемплі.

— Фіцрой, це якась хитросрака погроза? І це серед того лайна, що відбувається сьогодні? В мене вже три утримуваніх покрилися тим павутинням. У мене давно минув той час, коли я мала б пошабашити: я втомлена, як той чорт, а тобі хочеться мене випробувувати? Це погана ідея, я тобі обіцяю.

Ейнджел підняла руки:

— Ні, ні, ні, офіцере. Я просто так кажу, на вашім місці я б і сама собі не довіряла в такій, як оце тепер ситуації, окей? Мій список правопорушень сам за себе говорить, а ще є багатько такого, на чому я не впіймалась, хоча, ви ж розумієте, деталями поділитися я не можу.

Джінет торкнулася собі лоба і вивчала підлогу. Якщо в когось був для Ейнджел план вступу по звільненні на шлях міжнародної дипломатії, той хтось мусить його переробити.

— Забирайся к-херам звідси, ти, дури-світко, — сказала Лемплі.

— Ось тому я й привела Джінет.

На цих словах Ейнджел викинула вперед руку: «*та-да!*»

— Ну, це все міняє.

— Не глуміться.

Піднята Ейнджел рука впала їй вздовж стегна. Що було приязного в її обличчі, вивітрилося.

— Не глуміться з мене, офіцере.

— Не вказуйте мені, що я маю робити, утримувана.

Джінет вирішила: або зараз, або ніколи.

— Офіцере Лемплі, вибачте. Ми не хочемо створювати жодних неприємностей.

Ван, яка вже почала було, і то велично, підводитися зі свого стільця, сіла знову. На відміну від Фіцрой, яка буквально жила в рапортах про погану поведінку, володіла ними, мов тією чортовою нерухомістю в «Монополії», Сорлі була знана своїм привітним характером. І ще, за словами Рі Демпстер, над Сорлі поглумився отой отруйний шкряк Пітерз. Ван подумала, що її вона може вислухати.

— У чому справа?

— Ми хочемо наварити кави. Особливої кави. Щоб допомогти усім не заснути.

Перш ніж заговорити, Ван потримала з секунду палець на інтеркомі, а потім поставила очевидне запитання:

— Що ви маєте на увазі під *особливою*?

— Міцнішу за звичайну каву, — сказала Джінет.

— І вам теж дістанеться, — сказала Ейнджел, намагаючись утворити щедру усмішку. — Вона враз збадьорить.

— О, саме те, чого мені треба! Повна тюрма розперезаних утримуваних! Чудесно буде! Дозволь мені вгадати, Фіцрой, секретний інгредієнт там крек, кокаїн.

— Ну... не зовсім. Оскільки в нас його нема. А можна я спитаю таке: ви знаєте альтернативу?

Лемплі визнала, що не знає.

Заговорила Джінет:

— Офіцере, якщо ця Аврора скоро не розрешиться, люди тут ставатимуть неспокійними.

Джінет самій це цілком дійшло, вже коли вона говорила. Крім Мори Данбартон і ще кількох довічниць, для більшості, нехай і вдалині, світив маячок надії: кінець терміну. Свобода. В усіх сенсах і з усіх точок зору цей вірус Аврора раптом гасив ту надію. Ніхто не знав, що буде після сну, чи взагалі хоч щось буде. В цьому сенсі воно було схожим на рай.

— Вони почнуть хвилюватися, стануть неспокійними, наляканими, і ви можете отримати серйозну... проблему.

Джінет обачно не використала слова *бунт*, але саме таку проблему вона собі уявила.

— Вони *вже* хвилюються, неспокійні і налякані. Ви самі сказали, що вже троє наших злягли з цією штукою.

— І всі інгредієнти є там, у кухні. Вам просто треба дозволити нам туди зайти, а решту ми зробимо самі.

— Дивіться, я не хочу нахабніти чи наражатися на конфлікт. Ви ж мене знаєте, правда? Я намагаюся жити в злагоді. Строк у мене чистий. Я просто розкакую вам про свою тривогу і пропоную отаку ідею.

— І ця ваша *особлива* кава зможе все владнати? Якийсь збудник зробить так, що всі стануть задоволеним цією ситуацією?

— Ні, офіцере, — сказала Джінет. — Це не те, що я думаю.

Пальці Лемплі знайшли витатуюване у неї на біцепсі зображення могильного каменя з написом «ТВОЯ ГОРДІСТЬ». Вона дозволила пальцям блукати по малюнку. Погляд її полинув угору, кудись понад вікном Вартівні.

До годинника, подумала Джінет, найбільш схоже, що там висить годинник. У Лемплі була ранкова зміна. Спати вона,

мабуть, лягла о дев'ятій, щоб прокинутися о п'ятій чи о пів на шосту ранку і поїхати на роботу. З годинника у своїй камері Джінет знала, що зараз вже близько п'ятої — вечоріє.

Офіцер покрутила головою на товстій шиї. В неї темні дуги під очима, помітила Джінет. Ось що робить з людиною подвійна зміна.

— Курва, — промовила Лемплі.

Джінет не могла цього почути крізь звуконепроникний бар'єр, але зрозуміла за порухом губ офіцерки.

Лемплі знову нахилилась до інтеркома.

— Розкажіть мені більше, утримувана. Переконайте мене.

— Я думаю, що це кожній подарує трішки надії. Дасть людям відчуття, що вони щось роблять. І додасть трохи часу на те, щоб цій пошесті минути.

Погляд Ван знову метнувся вгору. Дискусія тривала ще певний час, зрештою перетворившись на переговори і насамкінець на план, але це був саме той момент, коли Джінет зрозуміла, що вона переконала офіцера Ваннесу Лемплі — неможливо було спростувати годинник.

2

Клінт і Котс знову залишилися в кабінеті самі, але спершу ніхто з них не говорив. Клінту повернулося рівне дихання, але серце досі гупало *бам-бам-бам*, і він згадав про тиск, критичний під час останнього медичного огляду (факт, яким він уник поділитися з Лайлою; навіть її хвилювати, вона й так заклопотана донесхочу.)

— Дякую, — промовив він.

— За що?

— Прикрили мене.

Вона потерла собі очі кісточками пальців. Клінту вона нагадала дитину, яку привели додому після якихось задовгих гостин.

— Доку, я просто позбулася гнилого яблука в нашому кошику. Це необхідно було зробити, але я не збираюся позбуватися більше нікого, не тоді, коли мені й так не вистачає людей. Усі решта — поки що, як мінімум — залишаються на місці.

Клінт відкрив рота, щоб сказати: «Мені хотілося його вбити», але знову закрав.

— Я можу сказати... — рот Дженіс роззявився у щелеполомному позіханні, — що була дещо здивована. Ви поперли його, як той Халк Хоган¹ в його зоряні часи на стероїдах.

Клінт похилив голову.

— Але, принаймні зараз, ви мені потрібні. Мій заступник знову пішов у самоволку, тож тепер ця робота на вас, доки не з'явиться Гікс.

— Я собі так уявляю: він поїхав додому перевірити, як там його дружина.

— Я теж так собі уявляю і, хоча ставлюся з розумінням, я цього не схвалюю. У нас тут утримуються під замком понад сто жінок, і саме ці жінки мусять бути для нас у пріоритеті. Мені не потрібно, щоб ви втрачали самовладання.

— Я не втрачаю.

— Сподіваюся, це правда. Я знаю, що у вас важке минуле — читала вашу особову справу — але там нічого нема про талант душисти людей на смерть. Звичайно, дані з часів дитинства закриті.

Клінт змусив себе витримати погляд директорки.

— Так і є. Вони закриті.

— Скажіть мені, що те, що я бачила з Пітерзом, було аберациєю.

— Це було аберациєю.

— Скажіть мені, що такого відхилення ніколи не трапляється з якоюсь із жінок. З Фіцрой, наприклад. Чи з котроюсь з інших. Скажімо, з новенькою. Причинною Євкою.

¹ Hulk Hogan (нар. у 1953 р.) — знаменитий реслер, кіноактор.

Мабуть, шокований вираз обличчя Клінта був задовільною відповіддю для директорки, бо вона усміхнулась. Усмішка обернулася черговим позіханням, та тут задзвонив її телефон.

— Директор слухає, — промовила Котс. — Ваннесо? Чому ви *дзвоните по телефону*, коли маєте такий прекрасний інтерком у своєму розпорядженні...

Вона слухала, а Клінт тим часом спостерігав дивну річ. Як слухавка від її вуха повзе вгору, у волосся. Котс її опустила, але та знову розпочала свою подорож угору. Це могло бути просто втомою, але це не зовсім було схоже на втому. Майнула думка, чи не ховає Котс пляшку в своєму столі, але Клінт її відкинув. Вони з Лайлою кілька разів вечеряли разом з Котс, і він ніколи не бачив, щоб вона вживала щось міцніше за склянку вина, яку зазвичай залишала недопитою.

Він наказав собі перестати здригатися від тіней, але зробити це було важко. Якщо директорка Котс вимкнеться, на кому все залишиться, поки не повернеться Гіксі? *Якщо* повернеться Гіксі. На Лемплі? На ньому? Клінт уявив собі, як воно, стати виконувачем обов'язків директора, і змушений був придушити здригання.

— Гарзд, — сказала в слухавку Котс. Послухала. — *Гарзд*, я кажу. *Так*. Дозвольте їм, хай роблять. Дійте і оголошіть про це по інтеркому. Повідомте всій загальній зоні, що буде їздити кавовий візок.

Вона закінчила розмову, спробувала покласти слухавку назад на підставку, промахнулась і змушена була зробити це знову.

— Чорт, — промовила вона і засмілась.

— Дженіс, із вами все гарзд?

— Ох, краще бути не може, — відповіла вона, але *краще* в неї вийшло як *кррици*. — Я щойно дала Ван зелене світло дозволити Фіцрой і Сорлі, і ще з парочкою інших, приготувати в кухні супер-каву. По суті, певного роду стимулянт.

— Повторіть, *що*?

Котс заговорила з обережною розважливістю, нагадавши Клінту, як то роблять п'яні, коли намагаються здатися тверезими.

— Як розказала Ван, яка сама дізналася про це від Ейнджел, нашого місцевого Волтера Вайта¹, кава, яка є в нас, не темного, а світлого обсмажування, що є добре, оскільки в ній більше кофеїну. Отже, замість одного пакета на кавник, вони хочуть використовувати три. Збираються наварити її цілі *галоши*.

Котс сама собі здивувалася й облизнула губи.

— Галони, я мала на увазі. Губи чомусь ніби терпнуть.

— Ви жартуєте?

Клінт сам не знав, питається він про каву чи про її губи.

— О, доку, ви ще не чли найціквішого. Вони хчуть висипати в ту каву весь Судафед², який є в нашій санчастині, а в нас там пристойний його запас. Але перед тим, як пити цю каву... наші утрмвшш... *утримувані*... мусять ковтнути сумвшш грейпфрутового соку з маслом. Прискорює всмктвняшш. Так пояснила Ейнджел, і я не вбачаю нічшш пога...

Котс спробувала підвестись, але осіла назад, у своє крісло, стиха реготнувши. Клінт поспішив кругом столу до неї.

— Джен, ви випивали?

Вона втупилась у нього склянистими очима.

— Ні, свішшн, ні. Цше не як шп'яніння. Цше, як...

Вона моргнула і потягнулась рукою до шкіряного гаманчика поряд з кошиком ВХІДНІ\ВИХІДНІ на її столі. Котс общупала його пучками, щось намацуючи.

— ...мої піххлки? Вони були тут, на столі, в моїм клатчі.

¹ Walter White — хімік, головний герой серіалу «Пуститися берега» (див. примітку на с. 110.)

² «Sudafed» — протизастудний, відхаркувальний засіб, таблетки або сироп, який містить стимулянт псевдоефедрин; у США продається без рецепта.

— Які пігулки? Що ви приймаєте?

Клінт пошукав очима упаковку, але на столі не побачив нічого. Він нахилився подивитися під столом. Теж нічого, окрім кількох жмутиків пилу, залишених останньою довіреною, яка прибирала в кабінеті.

— Хшан... хшан... ах, чорт. — Вона відкинулася назад у кріслі. — Я бай-бай, доку. Хошю шпать.

Клінт зазирнув до смітцевого кошика і там, серед уривків папірців і кількох зіжмаканих обгорток від батончиків «Марс», він знайшов коричневий слоїк для рецептурних ліків. З напису стало ясно: «ДЖЕНІС КОТС, КСАНАКС, 10 мг». Слоїк був порожнім.

Клінт підніс його, щоб могла побачити Дженіс і вони з нею одночасно промовили однакове слово, Котс, белькочучи в їхнім дуеті:

— Пітерз.

Доклавши зусиль — явно, максимальних зусиль — Дженіс Котс сіла прямо і вп'ялася очима в очі Клінта. Хоча очі в неї були склянистими, коли вона заговорила, язик у неї майже зовсім не заплітався:

— Схопіть його, доку. Поки він не вийшов із будівлі. Запакуйте цього безчесного сучого сина до камери в Крилі С і викиньте геть ключа.

— Вам треба вирвати, — сказав Клінт. — Сирі яйця. Я зараз принесу з кух...

— Уже пізно. Я вимикаюсь. Скажіть Мікі... — Очі її заплющилися. Вона через силу розплющила їх знову. — Скажіть Мікі, що я її люблю.

— Ви самі їй це скажете.

Котс усміхнулася. Повіки її знову опустились.

— Тепер ви тут головний, доку. Принаймні поки Гікс не поверншся. Ви... — вона видала глибочезне зітхання. — Пильнуйте, щоб вони були в безпеці, поки не зашшнуть...

і потім... ах, пильнуйте, щоб в безпешші, пильнуйте, щоб в безпешші, аш поки...

Директорка Котс схрестила руки на столі і поклала на них голову. Із зачаруванням і жахом Клінт дивився, як з її волосся, вух і розпашілої шкіри щік починають розгортатися перші пасма того білого.

Так швидко, подумав він, так збіса швидко.

Він поспішив з кабінету з наміром сказати секретарці Котс, щоб дзвякнула, передала, щоб затримали Пітерза, але Бланш Мак-Інтай на місці не було. На її столі лежав єдиний тюремний бланк з написаним чорним маркером повідомленням. Клінт двічі прочитав ці великі літери, перш ніж зміг повірити, що очі його не обманюють.

Я ПІШЛА ДО СВОГО КНИЖКОВОГО КЛУБУ.

Книжкового клубу?

Книжкового клубу?

Справді?

Бланш пішла до свого йобаного *книжкового клубу*?

Клінт побіг Бродвеем до вхідного вестибюлю, оббігаючи утримуваних, які блукали в їхніх мішкуватих коричневих робах, свідомий того, що дехто дивиться на нього зі здивуванням. Діставшись замкнених головних дверей, він молодив по інтеркому, аж поки не відгукнулася Міллі Олсон, яка досі вартувала на контрольно-пропускному пункті:

— Боже правий, доку. Не поламайте там. Що сталося?

Крізь подвійні шибки Клінт побачив підтоптаний «Шевроле» Дона Пітерза поза внутрішніми воротами, ще в мертвій зоні, але той уже виїжджав за зовнішні ворота. Він навіть роздивився опецькуваті пальці Пітерза, в яких той тримав свою ідентифікаційну картку для сканера.

Клінт знову натиснув кнопку інтеркома і сказав:

— Не переймайся, Міллі. Не переймайся.

РОЗДІЛ 13

1

Дорогою назад до міста в голові у Лайли Норкросс почала крутитися одна безглузда, сороміцька співанка, та, яку вони з подружжками зазвичай викрикували подалі від своєї вулиці, де їх не могли почути батьки. Вона почала наспівувати її зараз, в останньому світлі цього дня.

— У місті Дербі, в місті Дербі вулиці покриті лаком; у місті Дербі, в місті Дербі дівчата там дадуть тобі туди-сюди, туди-сюди, туди-сюди, і хоч куди ногами копняків під...

Як там далі? Ага, ось.

— У місті Дербі, в місті Дербі мій брат ішов і впав; у місті Дербі, в місті Дербі мою сестру туди-сюди, туди-сю...

Ледь не в останню мить вона второпала, що вже не на дорозі, а мчить у чагарі до крутого яру, де її крузер перекинеться разів зо три, перш ніж досягне дна. Лайла обома ногами вперлася в педаль гальма і зупинилась, коли вже передок машини завис над каменистим урвищем. Перекидаючи важіль трансмісії в парковочну позицію, вони відчула, ніби якісь ниточки делікатно лоскочуть їй щоки. Змахнувши рукою, Лайла встигла побачити, як одна з них тане в неї на долоні, а потім штовхнула плечем двері машини. На ній все ще були ремені безпеки, її відсмикнуло назад.

Вона розчепила пряжки, вилізла і стояла, глибоко вдихаючи повітря, яке почало нарешті холоднішати. Лягнула себе по обличчю раз, потім ще двічі.

— Просто дивом... — промовила вона.

Далеко внизу маленький струмок — *стрімок* місцевою говіркою — один з тих, що живили Кругляву річку, посміюючись, біг собі на схід.

— Ти просто дивом залишилась живою, Лайло Джин.

Просто дивом. Вона врешті-решт засне, Лайла це розуміла, і коли це станеться, те біле лайно полізе з її шкіри і обплете її всю, але вона не дозволить цьому статися до того, як вона, принаймні ще один раз, обійме й поцілує свого сина. Така її залізна обіцянка.

Вона знову сіла за кермо і вхопила мікрофон:

— Патруль Чотири, це Патруль Один. Де ви?

Спершу нічого, і Лайла вже було хотіла повторити, аж тут відповів Террі Кумс. Голосом не зовсім звичайним. Наче застуженим.

— Перша, це Четвертий.

— Четвертий, ви об'їхали аптеки?

— Еге. Дві пограбовано, одна горить. Пожежники на місці, отже, вогонь не поширяться. Гадаю, це єдине, що є доброго. Фармацевта у «Сі-Ві-Ес»¹ застрелено і, ми підозрюємо, в «Райт Ейд» є щонайменше ще один труп. Це та, яка горить. Пожежники не знають точно, скільки там жертв.

— Ох, ні.

— Вибачте, шерифе. Така правда.

Ні, це в нього не як застуда, це так, наче він плаче.

— Террі? Що ще трапилося? Схоже, щось погане.

— Заїхав додому, — сказав він. — Знайшов Риту, обмотану тим клятим коконом. Вона задрімала просто за столом, як звичайно це робить, чекаючи, коли я повернуся з наряду. Перехопить отак собі хвилину п'ятнадцять-двадцять. Я попереджав її, щоб не робила зараз цього, і вона сказала, що не буде, а потім я заскочив додому, подивитися, як там вона, і...

Тепер він уже дійсно почав плакати.

— То я поклав її в ліжку і поїхав далі перевіряти аптеки, як ви наказали. Що я ще міг зробити? Я намагався додзвон-

¹ «CVS Health» — заснована 1964 року велика мережа аптек і спеціалізованих клінік.

нитися до нашої дочки, але ніхто в її кімнаті не відповідає. Рита теж туди пробувала дзвонити, кілька разів, раніше.

Даяна Кумс вчилася на першому курсі Південно-Каліфорнійського університету. Її батько видав важкий, повний сліз схлип:

— Більшість жінок на Західному узбережжі сплять, так і не прокинувшись. Я сподівався, може, вона не спала всю ніч, вчила щось чи хай би навіть десь на гульках, але... тепер розумію, що ні, Лайло.

— Може, ти помиляєшся.

Террі проігнорував ці слова.

— Але ж, агов, вони *дихають*, правильно? Всі жінки і дівчата досі *дихають*. Тож можливо... Я не знаю...

— А Роджер з тобою?

— Ні. Хоча я з ним говорив. Він знайшов Джессіку вкрити цим самим. З голови до кінчиків пальців на ногах. Певне, лягла спати голою, бо вона схожа на мумію з якогось фільму жахів. І дитина теж. Прямо там, у колісці, обплетена точно, як ті, що їх показували по телевізору. Роджер геть стерявся. Він і ридав, і вив весь сам не свій. Я намагався вговорити його поїхати зі мною, але він ані руш.

Це Лайлу недоречно розізлило, ймовірно тому, що вона сама була такою збіса вимотаною. Якщо їй заборонено здаватися, то й усім іншим теж.

— Скоро ніч, нам буде потрібен кожен коп з тих, що маємо.

— Я йому це казав...

— Я поїду по Роджера. Чекай мене в управі, Террі. Скажи всім, з ким зможеш зв'язатися, щоб зібралися там. О сьомій.

— Навіщо?

Навіть коли весь світ летить до пекла, Лайла не могла оголосити про таке в ефірі... але їм треба навідатися до комірки речових доказів і влаштувати скромну нарковечірку — тільки збудники.

— Просто будь там.

— Я не думаю, що Роджер поїде.

— Поїде, нехай мені навіть доведеться везти його в кайданках.

Вона здала задом від урвища, в яке ледь не перекинулася, і поїхала в місто. Їхала під блимавкою, але все одно гальмувала на кожному перехресті. Бо серед усього, що наразі відбувається, поліційної світломузики може виявитися недостатньо. Доки Лайла добиралася на Ричленд-лейн, де жили Роджер і Джессіка Елвей, той клятий мотив знову вчепився їй у голову: «У місті Дербі, в місті Дербі твій татко десь завіявсь...»

Перед Лайлою поперек її напрямку повільно прокотився якийсь «Датсан», ігноруючи і її блимавку, і знак «усесторонній стоп» на перехресті¹. Якогось звичайного дня вона б до цього безклопітного сучого сина реп'яхом причепилася. Якби вона не боролася зі сном, то звернула б, либонь, увагу на липучку «ЩО ТАКОГО КУМЕДНОГО В МИРІ, ЛЮБОВІ І ВЗАЄМОРОЗУМІННІ» на задньому бампері і здогадалася, що ця машина належить місіс Ренсом, яка живе на її ж вулиці, трохи далі, де починаються незаселені будинки. Була б Лайла не напівсонною, вона безперечно впізнала б у водії власного сина, а в пасажирці поруч з ним Мері Пак, дівчину, за якою він так упадає.

Але день не був звичайним, і вона була далекою від бадьорості, тому поїхала далі, до садиби Елвейв на Ричленд-лейн, де й потрапила у другий акт кошмару цього дня, який все ще тривав.

2

У Джареда Норкросса крутився власний причепливий мотив, який не мав нічого спільного з тим містом Дербі, де вулиці

¹ Four-way stop — знак, що вимагає від учасників руху по всіх напрямках повної зупинки перед проїздом через перехрестя.

покриті лаком. Це були слова: *випадковість, удача, провидіння, доля*. Вибери одне або не вибирай жодного, всесвіту це, певно, байдуже. *Випадковість, удача, провидіння, до...*

— Ти проїхав знак «стоп», — промовила Мері, тимчасово зламавши зачарування. — А я бачила копа.

— Не кажи мені такого, — відгукнувся Джаред.

Він сидів за кермом прямий, як стовп, весь спітнілий, пришвидшене серце посилало спалахи болю прямо в його поранене коліно. Він усе ще міг згинати ногу, тож сподівався, що насправді він там собі нічого не порвав, тільки підвернув, хоча коліно сильно розпухло і боліло. Думка про те, що його може впіймати коп, коли він не має законного права кермувати машиною, коли навіть нема повноправного водія, який би сидів поруч із ним, була жахливою. Мати раз у раз йому казала, що найгіршим для неї як для шерифа буде, якщо його запопадуть на чомусь протизаконному — *на будь чому*, хай навіть на такій дрібниці, як піти від кіоска Фентона з батончиком, за який забув заплатити.

— І повір мені, — казала Лайла, — якщо це найгірше для мене, я зроблю це найгіршим для тебе.

Ставши на коліна на задньому сидінні, крізь заднє вікно дивилася Моллі, онучка місіс Ренсом.

— Без проблем, — доповіла вона. — Поліцаї поїхали далі.

Джаред трішки розслабився, але все ще не йняв віри, що він це зробив. Менш як півгодини тому він ще сидів удома, чекав наступної звістки від когось із батьків. А потім узяв і зателефонував Мері. Яка, не встиг він і трьох слів промовити після «привіт», почала на нього кричати.

— *Де ти є? Я вже цілу вічність* намагаюся до тебе додзвонитися!

— Справді?

А це вже було непогано. Дівчина не кричить так, якщо їй байдуже, правда ж?

— У мене мобільник розбився.

— Гарзд, *мерщій* приїзди до мене! Мені потрібна *допомога!*

— Що трапилося? Щось лихе?

— Ти сам *знаєш*, що лихе. *Все*, якщо ти дівчина!

Вона віддихалася і трохи прикрутила потужність.

— Мене треба підвезти у «Шопвел». Якби вдома був батько, я б попрохала його, але він у Бостоні по роботі і вже намагається дістатися додому, але зараз нам це не до ради.

Великий тутешній супермаркет «Шопвел» стояв аж на іншому кінці міста. Джаред заговорив найдорослішим, яким він лишень умів, найрозважливішим тоном:

— Мері, Дулінгська бакалія значно ближче до тебе. Я розумію, там не найкращий вибір, та все ж таки...

— Ти *дослухаєш*?

Він застиг у мовчанці, наляканий ледь стримуваною істерикою в її голосі.

— Потрібен тільки «Шопвел», бо там працює та жінка, в овочевому відділі. Багато школярів її знають, вона торгує отим... помічним для занять.

— Ти говориш про спід?

Тиша.

— Мері, це протизаконний засіб.

— *Мені це байдуже!* З мамою в мене поки що гарзд, але моєї меншій сестрі тільки дванадцять, її кладуть спати о дев'ятій, та вона ще раніше того стає, як зомбі.

А ще ж є ти, подумав Джаред.

— Плюс іще я. Я не бажаю засинати. Не бажаю опинитися в коконі. *Мені, курва, смертельно страшно.*

— Розумію, — сказав Джаред.

— Ох, ні, ти не розумієш. Ти ж *хлопець*. Жоден хлопець не в змозі цього зрозуміти.

Вона глибоко втягнула повітря з конвульсійними, сльозливими схлипами.

— Не зважай. Сама не знаю, чому чекала, поки додзвонюся до тебе. Я зателефоную Еріку.

— Не роби цього, — в паніці промовив Джаред. — Я приїду і повезу тебе.

— Приїдеш? Справді?

О Боже, це ж вдячність. Він відчув слабкість в колінках.

— Так.

— А твої батьки не будуть проти?

— Ні, — сказав Джаред, що фактично неправдою не було.

Як вони можуть бути проти, якщо він їм нічого не скаже? Звісно, вони були б, либонь, дуже проти — самозрозуміло, навіть не беручи до уваги цю світову кризу — тому що Джаред не має водійських прав. Він би їх *обов'язково* отримав, якби не вдарив той сміттєвий бак, коли під час першого іспиту виконував паралельне паркування. До того моменту все йшло чудово.

Чи справив Джаред тоді на Мері враження, нібито він склав іспит? Ну, певною мірою, оскільки сказав їй, що іспит у нього був. Чорти забирай! Тоді ця маленька брехня здавалася такою безневинною. Це ж тюхтійство — провалити такий іспит. Нову здачу йому було призначено на наступний місяць, а оскільки власної машини він не мав, то Мері ні про що й не здогадалась би. Такою була його логіка. Джареду якось не вірилося, що відтепер і на певний час іспити на водійські права будуть пріоритетними в Дулінгу. Чи бодай десь.

— Скільки часу в тебе забере дістатися сюди?

— П'ятнадцять хвилин. Найдовше — двадцять. Просто чекай мене.

Тільки завершивши розмову, Джаред усвідомив, як далеко він загнався. Він не тільки не мав водійських прав, у нього ж і машини нема. Батько поїхав «Пріусом» до в'язниці, а матирина «Тойота» стоїть поза шерифською управою. В сенсі засобів пересування у стайні Норкроссів зараз порожньо. Він мусить або десь позичити колеса, або передзвонити Мері і сказати, що, зрештою, нехай її повезе Ерік. Перший варіант

здавався сумнівним, але після всього, через що він сьогодні пройшов, другий був просто немислимим.

І тут задзеленчав дверний дзвоник.

Випадковість, удача, провидіння, доля.

3

Місіс Ренсом згорблено спиралася на медичний ціпок, її праву ногу охоплювала якась жорстока на вигляд металева конструкція. Побачивши її такою, Джаред навіть в його теперішньому незграбному стані подумав, що своє власне підвернуте коліно він сприймає надто серйозно.

— Джареде, я побачила, що ти вже вдома, — сказала місіс Ренсом. — Можна?

— Так, мем, — Джаред, який пам'ятав би про гарні манери навіть на тонучому «Титаніку», простягнув їй свою подряпану під час бігу крізь підлісок руку.

Місіс Ренсом усміхнулась і похитала головою:

— Мені не варто. Артрит. Ти мусиш мені вибачити, якщо я не додержуюся правил ввічливого поведження, чого за звичайних обставин я ніколи не роблю, але виглядає на те, що час наразі важить понад усе. Юначе, чи маєш ти водійські права?

Джареду раптом згадалася фраза з якогось фільму, де чемний лиходій каже: «Повісити ви мене можете лише один раз».

— Так, але я не маю машини.

— Це не проблема. Я маю. Це «Датсан», старенький, проте цілком справний. Тепер я ним рідко їжджу, все через мій артрит. Ще й цей ортез у мене на нозі також утруднює роботу з педалями. Я змушую своїх клієнтів забирати товар у мене з домівки. Вони зазвичай не мають нічого проти... ох, не зважай. Це сюди не стосується, еге ж? Джареде, на твою ласку... я потребую певної послуги.

Джаред був майже цілком певен, про яку саме послугу йдеться.

— Я тепер погано сплю навіть за найкращих умов, а відтоді, як до мене приїхала пожити моя онука, поки мій син і невістка залагодять свої... свої *розбіжності*... я майже взагалі не спала. Можна сказати, я вельми завинила сну, тож, попри всі мої гризотні болячки, мені здається, цієї ночі цей мій борг буде з мене стягнуто. Тобто, якщо не... — вона підняла ціпок, щоб почухати собі зморшку між брів. — Ох, це важко, я взагалі неговірка особа, *добропристойна* особа, не така, щоб виливати власні проблеми цілком чужій людині, але от побачила, що ти повернувся додому і подумала... я подумала, що, можливо...

— Ви подумали, що я, можливо, знаю когось такого, хто міг би дістати щось таке, що могло б вам допомогти ще трохи довше не засинати.

Він промовив це як твердження, не як запитання, водночас думаючи: *випадковість, удача, провидіння, доля*.

Очі місіс Ренсом широкого розчахнулися:

— О, ні! Зовсім ні! Я *сама* декого знаю. Принаймні думаю, що це так. Єдине, що я в неї бодай колись купувала, це марихуана — вона допоміжна з моїм артритом і з глаукомою — але, я гадаю, вона продає також інші речі. І йдеться не лише про мене. Треба не забувати й про Моллі. Мою онучку. Вона зараз жвава, як та блоха, але вже під десяту годину вона буде...

— Як та розмазня, — сказав Джаред, думаючи про сестру Мері.

— Так. То ти мені допоможеш? Ту жінку звать Норма Бредшо. Вона працює в тій крамниці по інший бік міста, у «Шопвелі». В овочевому відділі.

4

І от зараз він, зовсім недосвідчений, веде машину в «Шопвел», маючи в себе на руках одне порушення дорожніх правил — нехтування знаком «стоп» — і два людських життя. Мері він враховував; десятирічну Моллі Ренсом не так щоб. Вона вже сиділа за задньому сидінні старенького «Датсана», коли Джа-

ред проводив її бабусю в дім, і місіс Ренсом наполягла, щоб він узяв дівчинку з собою. Поїздка кудись поза домівкою «допоможе не закиснути життєвим сокам бідної манюні». В новинах передавали про колотнечу у великих містах, але місіс Ренсом анітрохи не хвилювалася, посилаючи зараз свою онучку на закупи в маленькому Дулінгу.

Не в тій позиції був Джаред, щоб відмовлятися від додаткової пасажирки. Машина, зрештою, належала старій пані, і якби він відмовився, це могло б знову порушити те істотне питання: має він законне право кермувати автомобілем, чи ні? Місіс Ренсом могла б йому дозволити, навіть якби він признався в правді, вона була майже в розпачі, але Джаред волів не ризикувати.

Дякувати Богу, вони вже наближалися до супермаркету. Моллі знову сиділа як слід, із замкненим на собі паском безпеки, але рот у неї був геть моторним, і зараз працював на повнім ході. Вже Джаред із Мері дізналися, що в Моллі є найкраща подружка Олівія, але Олівія може бути занудою, коли щось іде не по її, це, типу, вона всевладна, хоча кому воно таке треба, і що батьки Моллі зараз нашукують собі *шлюбного* адвоката, і що бабця курить спеціальні ліки, тому що вони помічні її очам і артриту, і що в неї така класна велика люлька з американським орлом на ній, і що взагалі-то куріння — погана звичка, але в бабці це зовсім інакше, хоча Моллі не мусить про це розказувати, бо тоді люди можуть подумати, що з тим курінням не зовсім гаразд...

— Моллі, ти коли-небудь замовкаєш? — запитала Мері.

— Звичайно, коли я сплю, — сказала Моллі.

— Я не хочу, щоб ти засинала, але твої думки дещо ошелешують. І ще, тобі варто було б припинити дихати димом трави твоєї бабусі. Це тобі шкодить.

— Добре, — склала руки на грудях Моллі. — А можна мені тоді просто спитати одну річ, міс начальнице Мері?

— Припустімо, так.

Її зазвичай гладенько прибране назад і зав'язане в хвіст волосся зараз вільно лежало на плечах. Джаред думав: «Яка ж вона красива!»

— А ви двоє — бойфренд і г'юорлфренд?

Мері поглянула на Джареда і вже було відкрила рота щось сказати. Але, перш ніж устигла, він наважився відірвати одну руку від керма і показав уперед на велетенську, залиту галогенним світлом парковку. Вона була вщерть забита автомобілями.

— Агов, «Шопвел»!

5

— Сказитися можна, — промовила Мері.

— Сказитися-пересказитися, — погодилась Моллі.

Джаред зупинив машину на траві в дальньому кінці території «Шопвела». Напевне, це також було порушенням, але не таким, що багато важить, коли вся парковка, як нищівне дербі¹. По кількох проїздах, які поки ще залишалися вільними, несамовито ганяли машини, сигналячи покупцям з повними візками. Поки вони на це дивилися, два візки зіткнулись і чоловіки, які їх штовхали, почали кричати один на одного.

— Мабуть, тобі краще залишитися в машині, Моллі.

— Аж ніяк, — вхопила вона Джареда за руку. — Ти мене тут не залишиш. Обоє ви. *Будь ласка*. Мама одного разу залишила мене на парковці і...

— Тоді ходімо, — сказала Мері. Вона показала на один з серединних проїздів. — Ходімо сюдою. Менше шансів, що нас хтось задавить.

¹ Demolition derby — автоперегони на виживання, в яких водії зіткненнями намагаються вивести з ладу машини суперників, перемагає той, чия машина останньою залишилася на ходу.

Трійця лавірувала крізь хаос абияк покинутих машин. Щойно вони проминули одну з таких сиріток, як її вдарив пікап «Додж Рем», що здавав задом зі свого місця. «Рем» прогарчав повз них, його щойно вм'ятий задній борт майта-лав, наче відпала щелепа.

Всередині «Шопвела» вирував пандемоніум. Голоси гелкотали. Голоси ревли. Чути було верещання і звуки битого скла. Люди волали.

Коли трійця трохи затрималася біля штабелю покупецьких кошків і кількох ще вільних візків, повз них спринтером, штовхаючи повний візок напоїв «Ред Бул», «Бласт-О-Кола» та «Монстер Енерджі», промчав якийсь сухорлявий чоловік у костюмі з краваткою. За ним, гупаючи мотоциклетними чобітьми, гнався кремезний парубок у джинсах і майці.

— Ти не можеш забрати собі все! — кричав Мото Чоботи.

— Хто перший, той і взяв! — кричав йому у відповідь, не озираючись, Костюм із Краваткою. — Хто перший, той і взяв...

Він різко завернув до прогону № 7 («Харчі для хатніх тварин» та «Паперові товари»), але вага й інерція занесли його перевантажений візок у вітрину з собачими смаколикками. Смаколики полетіли навсібіч. Візок зразу ж вловив Мото Чоботи, вихопивши шестизарядну коробку енергетичного напою. Костюм із Краваткою спробував забрати назад свій візок, але Чоботи його штурхнув. Костюм завалився.

Джаред подивився на Мері.

— Де овочевий? Я тут ніколи раніше не був.

— Он там, я гадаю, — показала вона ліворуч.

Джаред поніс Моллі на плечах, переступивши через Костюм, який спирався на одну руку, а іншою чухав собі голову.

— Той парубок скажений, — сказав він Джареду. — І все лише через якісь там енергетичні напої.

— Я розумію, — не доводячи очевидного, що Костюм із Краваткою намагався втекти з цілою купою того ж лайна.

— *Усі* як сказилися. Що вони собі про це думають? Хіба зараз ураган? Чи якась к-херам *хуртовина*? — Поглянувши на Моллі, він промовив: — Пробачте.

— Ой, не хвилюйтесь, мої батьки так балакають повсякчас, — сказала Моллі. Вона ще міцніше вчепилася в Джареда.

У відділах «Риба» і «М'ясо», які тягнулися вздовж задньої стіни, було порівняно спокійно, натомість прогін № 4 — «Вітаміни», «Біоактивні харчові добавки», «Болетамувальні засоби» — був зоною військових дій. Спалахували бої за коричневі слоїки «Дженестра», «Люмідей», «Натрол» і ще півдюжини інших брендів. Середні полиці були вже цілком голими, і Джаред здогадався, що саме там були добавки, розраховані на запобігання сонливості.

Якась літня пані в блакитній квітчастій муумуу¹ поспішала звідти у їхній бік, її переслідував Джей Ті Вітсток, тренер футбольної команди і батько двох підлеглих Джаредової матері — Вілла і Рупа Вітстоків. Самого тренера Джаред як слід не знав, але на поліційній вечірці з нагоди Дня праці Вілл з Рупом перемогли у бігу в мішках, а потім мало навкулачки не побилися, сперечаючись, у кого з них зберігатиметься п'ятидоларовий приз. (Лайла, завжди дипломатична стосовно своїх підлеглих і їхніх родичів, так характеризувала хлопців: «Дуже молоді й дуже енергійні».)

Пані в муумуу вповільнював її магазинний кошик, заповнений слоїками чогось під назвою «Віта-кафф». Тренер Вітсток ухопив її за комір сукні й відсмикнув назад. Кошик підлетів, слоїки розсипалися, кілька з них покотилися до Джареда з Мері й Моллі.

— Ні! — крикнула жінка. — Прошу, ні! Ми можемо поділитися! Ми можемо подхх...

¹ Муумуу — довга гавайська сукня вільного крою.

— Ти заgrabала все, що лишалося, — гаркнув тренер Вітсток. — А тепер кажеш «поділитися»? Мені воно потрібне для моєї дружини.

Тренер з пані в муумуу шпорталися на підлозі, підбираючи слоїки. Він відштовхнув її на стелаж, звідти каскадом посипалися картонки аспірину.

— Ви напасник! — скрикнула вона. — Великий, підлий напасник!

Джаред, не думаючи, виступив уперед, поставив ногу на лисіюче тім'я тренера Вітстока і попхнув його голову вбік. Тренер Вітсток розпластався на підлозі. Пані знову почала наповнювати свій кошик. На якусь мить тренер рачкувато застиг поза нею: спираючись на три кінцівки в позі футбольного лайнмена, зиркаючи очима туди-сюди. На його лисині слабенько відбився слід протектора Джаредової кросівки. А тоді він стрибнув уперед і зі зграбною спритністю мавпи, яка краде помаранч, вхопив напівзаповнений кошик. Він ушкварив повз Джареда (подарувавши йому злобний позирок, що промовляє: «Я запам'ятав твоє обличчя, друже»), вгатившись йому в плече, від чого хлопця, все ще з Моллі на плечах, крутонуло штопором. Джаред з дівчинкою вдарились об підлогу, і Моллі заревіла.

Мері кинулася було до них. Джаред помотав головою:

— З нами все гаразд. Поглянь, як там вона, — дивлячись на пані в муумуу, яка підбирала ті кілька слоїків «Віта-Каффа», що їх пропустив тренер Вітсток.

Мері припала на одне коліно:

— Пані, ви в порядку?

— Гадаю, так. Просто шокована. Навіщо той чоловік... здається, він сказав, що має дружину... чи дочку... але я також маю дочку.

Сумка пані залишилася лежати віддалік, посередині захарашеного прогону. Її ігнорували ті кілька покупців, що гризлися за рештки біологічних додатків. Джаред допоміг

підвестися Моллі і повернув сумку хазяйці. Вона поклала до неї свої слоїки «Віта-Каффа».

— Я заплачу за них іншим разом, — сказала пані, коли Мері допомогла їй звестися на рівні. — Дякую вам. Я скупуюся тут завжди, і дехто з цих людей — мої сусіди, але сьогодні я їх не впізнаю.

Міцно притискаючи до грудей свою сумку, пані, накульгуючи, пішла.

— Я хочу до бабусі! — плакала Моллі.

— Сходи по товар, — сказала Мері Джареду. — Її звуть Норма, білявка з пишними кучерями. Я відведу Моллі назад до машини.

— Я знаю. Місіс Ренсом мені казала, — кивнув Джаред. — Будь обережна.

Мері вирушила геть, ведучи Моллі за руку, та потім знов обернулася.

— Якщо вона вагатиметься, чи продавати тобі, скажи їй, що тебе прислав Ерік Бласс. Це може допомогти.

Мабуть, вона помітила біль в його очах, бо трохи скривилася, перш ніж, заступницьки нахилившись над заплаканою дівчинкою, підтюпцем рушити до виходу з супермаркету.

6

На півдорозі вздовж довгого овочевого відділу стояв якийсь чоловік і кури́в сигарету. На ньому були білі штани та біла спецівка з вишитим червоними літерами зліва на грудях написом: «МЕНЕДЖЕР ОВОЧЕВОЇ СЕКЦІЇ». На той пандемоніум, що бував у його магазині, він дивився майже з безжурним виразом обличчя.

Побачивши наближення Джареда, він йому кивнув і заговорив так, наче продовжував якусь ранішу розмову.

— Уся ця каламуть втихомириться по тому, як заснуть усі жінки. І взагалі, до більшості неприємностей спричиняються

саме вони. Перед тобою чоловік, який знає, що каже. Я тричі програвав у матримоніальних війнах. Та не просто програвав, щоразу я був гнаним лузером. Так, наче шлюб — це Віксберг, а я — Конфедерація¹.

— Я шукаю...

— Норму, майже напевно, — перебив його менеджер.

— Вона тут?

— Не. З півгодини тому пішла, як продала весь свій товар. Крім того запасу, який залишила для себе, я гадаю. Але в мене є свіжі ягоди лохини. Додаєш їх до вівсянки, вмент кращає смак.

— Дякую, я пас, — сказав Джаред.

— У цьому є й плюс, — продовжив менеджер овочевої секції. — Скоро мені не треба буде сплачувати аліменти. Південь повстає знову. Нас буви вбиви, та не затоптави².

— Що?

— Тільки вбиви, та не затоптави. «Полковнику, я принесу вам шматок фракка Лінкольна». Це ж Фолкнер. Вас що, діти, тепер у школі геть нічому не вчать?

Джаред пробирався до виходу з супермаркету, уникаючи тисняви побіля черг до кас. Кілька кас не працювали, і покупці поспішали проходами повз них з повними кошиками.

Надворі на лавці автобусної зупинки сидів з кошиком на колінах якийсь чоловік у картатій сорочці. Кошик був завантажений бляшанками кави «Максвел Хаус». Він перехопив погляд Джареда.

— Моя дружина спить, — оголосив він, — але я певен, невдовзі вона прокинеться.

¹ Vicksburg — столиця штату Міссісіпі, місто-фортеця під час Громадянської війни 1861—1865, контрольоване Південною Конфедерацією, за яке півтора року точилася кривава битва, зрештою виграна армією Північного Союзу.

² Перекручені цитати з роману нобелівського лауреата з літератури (1949) Вільяма Фолкнера (1897—1962) «Авесалом, Авесалом!» (1936), дія якого відбувається до, під час і після Громадянської війни.

— Сподіваюся, що так воно й буде, — сказав Джаред і кинувся бігом.

Мері сиділа на пасажирському сидінні «Датсана», тримаючи на колінах Моллі. Коли Джаред сів за кермо, вона струснула дівчинку і заговорила навмисне голосно:

— Ось і він, ось і він, ось і наш друг Джаред!

— Привіт, Джареде, — промовила Моллі хрипким, заплаканим голосом.

— Моллі була вже зовсім сонна, — сказала Мері тим самим навмисне гучним, навмисне веселим голосом. — Але тепер вона бадьора. *Зовсім* не хоче спати! Ми обидві не хочемо, правда, Молз? Розкажи нам ще щось про Олівію, розкажеш, еге ж?

Мала дівчинка перелізла від Мері на заднє сидіння.

— Не хочу.

— Ти взяв? — тепер голос Мері звучав притишено. — Вдалося...

Джаред завів машину.

— Вона вже пішла. Багато людей звернулися сюди раніше. Тобі не пощастило. І місіс Ренсом також.

Парковку «Шопвела» він полишив швидко, невимушено огинаючи автомобілі, які намагалися заступити йому шлях. Занадто він був засмучений, щоб перейматися своїм умінням кермувати, а отже, робив це краще, ніж будь-коли до того.

— Тепер ми вже їдемо до бабусі? Я хочу до бабусі.

— Зразу, щойно я відвезу Мері, — сказав Джаред. — Їй треба подзвонити своєму найкращому дружку Еріку, дізнатися, чи має він пайку.

На якусь секунду Джареду стало приємно, що він так її вкусив, розрядив той страх, що вирував у ньому. Але тільки на секунду. Це таке дитиняче гівно. Він себе ненавидів за це, але скасувати сказане вже не міг.

— Про яку-таку «пайку» ти кажеш? — запитала Моллі, але їй ніхто не відповів.

Уже смеркалося, коли вони дісталися до обійстя Паків. Джаред завернув на їхній заїзд і зупинив «Датсан» місис Ренсом.

Мері задивилася на нього в щораз густішому мороку першого вечора Аврори.

— Джаре, я не збиралася йти з ним на концерт «Аркейд Фаер». Я збиралася розірвати ту домовленість.

Він не промовив нічого. Може, вона казала правду, може, ні. Він лише знав, що в неї з Еріком достатньо близька дружба, щоб Ерік назвав їй ім'я місцевої продавщиці наркоти.

— Ти поводишся, як дитина, — сказала Мері.

Джаред дивився прямо вперед.

— Тоді гаразд, — сказала Мері. — Гаразд, дитинко. Дитинці хочеться сосочки. К-чортам усе це. І тебе також.

— Ви двоє лаєтеся, як моя мама з батьком, — сказала Моллі і знову заплакала. — Я хочу, щоб ви перестали. Я хочу, щоб ви знову стали гьорлфренд і бойфрендом.

Мері вилізла, затріснула двері машини і вирушила в бік будинку.

Вона вже майже дійшла до заднього ганку, коли Джаред усвідомив: існує реальна можливість, що наступного разу він побачить Мері закутаною в білий саван невідомого походження. Він глянув на Моллі й сказав:

— Тримай очі розплющеними. Якщо ти заснеш, я тобі по макітрі надаю.

Джаред виліз із машини і побіг слідом за Мері. Він догнав її, коли вона вже відчиняла задні двері. Мері сполохано обернулася до нього. Хмарка нетлів кружляла вгорі біля світильника, цяткуючи її обличчя своїми вертлявими тінями.

— Пробач, — сказав він. — Мені дуже жаль, Мері. Просто зараз таке безумство. Хтозна, може, моя мати вже спить зараз десь у своїй машині, і мені страшно, і я не зміг дістати того, що тобі треба, і мені так жаль.

— Гарзд, — відповіла вона.

— Не лягай сьогодні спати. Прошу, не лягай.

Він притягнув її до себе й поцілував. Дивина з див — вона відповіла на його поцілунок розкритими губами, її дихання змішувалося з його.

— Я зараз явно не сплю, — сказала вона, відсторонюючись, щоб подивитися йому в обличчя. — А тепер вези Малу Лепетливу Червону Капелюшку до її бабусі.

Він вирушив униз по сходах, передумав, піднявся назад і знову її поцілував.

— Вауїі! — гукнула Моллі, коли він повернувся до машини. В голосі дівчинки Джаред дочув, що настрої у неї значно покращився. — А ви ж там насправді смокталися.

— Ну, так, а що не так? — промовив Джаред.

Він почувався очманілим, якимсь ніби чужим у власному тілі. Він досі відчував її губи і смак її дихання.

— Нумо, доставимо тебе додому.

Останній відтинок цієї довгої дивної подорожі становив лише дев'ять кварталів, і Джаред, подолавши цей шлях без інцидентів, нарешті поїхав повз порожні будинки на Три-мейн-стрит.

Він завернув на заїзд місіс Ренсом. Фари метнулися на якусь фігуру, що сиділа в садовому кріслі, тіло без обличчя. Джаред ударив по гальмах. В яскравому світлі сиділа місіс Ренсом, її мумія.

Моллі заверещала, і Джаред пригасив фари. Він зрушив «Датсан» заднім ходом і повернув на свій заїзд.

Розстебнувши на Моллі пасок безпеки, він витяг дівчинку з машини і підхопив на руки. Вона вчепилася в нього, і це було добре. Це дарувало добре відчуття.

— Не хвилюйся, — примовляв він, гладячи її волосся. Воно було в ковтунах, сплутане від поту. — Ти залишаєшся зі мною. Ми ввімкнемо фільми, утнемо гулянку на всю ніч.

РОЗДІЛ 14

1

Мора Данбартон — колись героїня газетних заголовків, тепер здебільшого забута — сиділа на нижній койці В-11, камери, яку останні чотири роки вона ділила з Кейлі Ролінз. Двері камери стояли відчинені. У Крилі В двері всіх камер були відчинені, і Морі не вірилося, що їх зачинять і замкнуть з Вартивні цього вечора. Навряд чи. Крихітний телевізор на стіні працював і був увімкнений на канал «Ньюз Америка», але Мора приглушила звук. Вона знала, що відбувається; навіть найтупіші з утримуваних у Дулінгу це знали. «ЗАВОРУШЕННЯ В КРАЇНІ І ЗА КОРДОНОМ» — повідомляла стрічка, що повзла вниз екрана. А слідом і перелік міст. Більшість із них американські, оскільки своє турбує дужче за те, що відбувається в якихось віддалених місцинах, але Мора побачила там також Калькутту, Сідней, Москву, Кейптаун, Мехіко, Бомбей, Лондон... перш ніж перестала туди дивитися.

Кумедно це, якщо подумати: заради чого всі оті люди ворохобляться? Невже вони вважають, що можуть цим чогось досягти? Мора зачудувалася, чи почалися б такі заворушення, якби інша половина людської раси западала в сон? І подумала, що навряд.

Голова Кейлі, упакована в білий шолом, що пульсував її вдихами й видихами, лежала у Морі на колінах. Мора тримала Кейлі за обтягнуту білою рукавичкою руку, але не робила спроб якось маніпулювати з цим матеріалом. По тюремній системі гучного зв'язку передавали оголошення, що це може бути небезпечним, таке ж застереження регулярно повторювали в передачах новин. Хоча це плетиво було трішки липким і дуже щільним, Мора все одно відчувала заховані в ньому пальці Кейлі — наче олівці, упаковані в цупкий

пластик. Вони з Кейлі були коханками майже відтоді, коли Кейлі, на роки молодша, оселилася в В-11, отримавши строк за напад зі смертельною зброєю. Попри різницю у віці, вони пасували одна одній. Деяко нескладне почуття гумору Кейлі вписувалося в цинізм Мори. Доброзичлива Кей заповнювала в характері Мори ті темні ями, що їх повиїдали речі, які вона бачила, і справи, які вона колись зробила. Кейлі була в'юнкою танцівницею і чудесно цілувалася, і хоча вони тепер нечасто кохалися, коли це траплялося, було добре. Коли вони лежали разом, переплівши ноги, в той час не існувало в'язниці, і неясного зовнішнього світу також не існувало. Були тільки вони удвох.

Кейлі також була гарною співачкою: три роки поспіль вона перемагала в тюремному конкурсі талантів. Торік у жовтні тут не залишилося жодного сухого ока, коли вона закінчила співати — *а капела* — «Коли я вперше побачила твоє обличчя»¹. Мора припускала, що всьому цьому тепер кінець. Люди балакають уві сні; мало хто, якщо взагалі хтось, уві сні співає. Навіть якби в Кейлі з'явився настрій до співу, той звучав би заглушено. А якщо це лайно сягає також їй у горло? І аж туди, в легені? Можливо, хоча якби це було так, як би вона могла й досі дихати, от де загадка.

Мора підняла одне коліно, потім інше, туди-сюди, вгору і вниз, ніжно колихаючи свою коханку.

— Навіщо ти лягала поспати, любонько? Чому не могла почекати?

Аж тут надійшли Джінет з Ейнджел, штовхаючи візок із двома великими кавниками і двома джбанамі соку на ньому. Мора носом відчула їх наближення, раніше, ніж побачила, бо, чорти забирай, те вариво пахло *гіркотою*. Їх супроводжу-

¹ «The First Time Ever I Saw Your Face» — пісня, написана 1957 р. британським фолк-співачом Юеном Мак-Колом (1915—1989), яка стала міжнародним хітом 1972 року у виконанні американської співачки, володарки премії «Греммі» Роберти Флек (нар. 1939 р..)

вав офіцер Ренд Квіглі. Мора подумала: скільки ж це зараз тут залишилися охоронців-жінок? Вирішила, що небагато. І мало хто з'явиться на наступну зміну. Можливо, й жодної.

— Кави, Моро? — запитала Ейнджел. — Вона тебе, нахер, ураз збадьорить.

— Ні, — відмовилась Мора.

Угору і вниз колінками. Угору і вниз. Ой, люлі, гойда-гой, Кейлі, на верхівці дерева¹.

— Ти певна? Це допоможе тобі триматися. Щоб мені вмерти, якщо брешу.

— Ні, — повторила Мора. — Катайте далі.

Морин тон на сподобався Квіглі:

— Слідкуйте за своїм язиком, утримувана.

— А то що? Бацнеш мене своєю палицею по голові, і я засну? Нумо, вперед. Це, мабуть, єдиний спосіб мені заснути.

Квіглі не відповів. Вигляд мав знесиленний. Мора не бачила причини, чому б це. Ніщо з цього його не зачіпало; жоден чоловік не понесе цей хрест.

— У тебе ж теж несплячка, еге? — спитала Ейнджел.

— Йо. Яке їхало, таке й здибало.

— Везе нам, — сказала Ейнджел.

«Неправильно, — подумала Мора. — *Не везе нам*».

— Це Кейлі? — спитала Джінет.

— Ні, — сказала Мора. — Це Вупі, йобана, Голдберг, під оцим лайном².

— Мені жаль, — сказала Джінет, і на обличчі її відбився смуток, і це віддалося в серці Мори тим болем, від якого вона завжди себе вберігала. Утім, вона не заплаче перед офіцером Квіглі і цими двома молодками. Ніколи.

— Катайте далі, я сказала.

¹ «Rock-a-bye baby, on the treetop» — старовинна англійська колискова дещо парадоксально-лячного характеру.

² Whoopi Goldberg (нар. 1955 р.) — комедійна актриса, одна з небагатьох, яка отримала премії «Оскар», «Еммі», «Греммі» і «Тоні».

Коли вони пішли з тим їхнім сраним кавовим возом, Мора нахилилася до своєї сплячої співкамерниці... якщо це можна було назвати сном. Для Мори це було більше схожим на чарівне закляття з якоїсь казки.

Кохання пізно прийшло до неї, і дивом вже було те, що воно взагалі прийшло, вона це розуміла. Наче троянда, що розквітла у вирві від бомби. Вона мусила б відчувати вдячність за той час, що вони провели разом, — усі поп-пісні і вітальні картки це стверджують. Але, дивлячись на цю гротескную мембрану, що покривала дороге їй обличчя Кейлі, Мора зрозуміла, що завжди мілкий колодязь її вдячності тепер зовсім сухий.

Проте не її очі. Коли офіцер Квіглі з кавовою командою пішли (нічого не лишилося, тільки слід смороду того дивного варива), вона дозволила прийти сльозам. Вони падали на те біле, що покривало голову Кейлі, і те біле жадібно всотувало цю вологу.

Якщо вона десь неподалік, і якщо я все таки зумію заснути, може, я її наздожену. Тоді ми зможемо й далі бути разом.

Але ні. Ні, через її безсоння. Вона жила з ним від тієї ночі, коли методично вирізала всю свою родину, закінчивши Гевалом, їхнім старим німецьким вівчарем. Глядячи його, заспокоюючи, дозволивши лизати свою руку, вона перерізала йому горло. Якщо їй випадало дві години непритомності вночі, вона вважала себе щасливою. Чимало ночей було, коли їй нічого не випадало... а ночі в Дулінгу тягнулися довго. Але Дулінг — це всього лише назва. Безсоння було її справжньою в'язницею всі ці роки. Безсоння було безмежним і ніколи не приводило її в рапорт «похвальна поведінка».

«Я не спатиму, коли вже більшість із них засне, — думала Мора. — І охоронці, й утримувані. Я пануватиму в цьому закладі. Тобто, тільки в тому разі, якщо захочу тут залишитися. А чому б мені схотілося вирушати деінде? Вона може прокинутися, моя Кейлі. З отаким-от, як оце, будь що можливе. Хіба ні?»

Мора не могла співати так, як це вміла робити Кейлі — та де там збіса, у музиці вона ні бе, ні ме, ні кукуріку — але була одна пісня, яку особливо любила Кейлі, і тепер Мора їй її заспівала, делікатно піднімаючи й опускаючи коліна, немов натискала на педалі якогось невидимого органа. Цю пісню постійно колись слухав Морин чоловік, тож слова всотались в її пам'ять мимовільно. Кей якось почула, як Мора сама собі її наспівує, і домоглася, щоб та і її навчила. «Ой, яка сороміцька!», — засміялася тоді Кейлі. Ця пісня була на довгограйній платівці якоїсь банди дурнувятих бульбожерів¹. Ось як уже довго тут сиділа Мора; її чоловік мав велику колекцію альбомів-довгограїв. Тепер він не мав жодного значення. Містера Данбартона було занурено у вічний сон ще на світанку 7 січня 1984 року. Вона йому першому встромила ножа, просто в груди, ввігнала той ніж, наче лопату в ґрунт, а він сів прямо і його очі питалися: «Чому?»

«Тому», — ось чому. І вона б убила його чи будь-кого іншого й зараз, робила б це знову і знову цієї ж миті, якби таким чином могла повернути назад собі Кейлі.

— Слухай, Кей, слухай.

Там, у жіночій в'язниці
Аж сімдесят жінок...
І я хтів би мешкати
Разом із ними...

У маленькому телевізорі показували центр Лас-Вегаса, там палали пожежі.

Тоді той старий трикутник...
Хай би бовкав, бовкав...

Вона нахилилася й поцілувала той білий кокон, під яким було поховане обличчя Кейлі. На губах лишився якийсь

¹ Мають на увазі ірландців, основною аграрною культурою і харчовим продуктом яких колись була картопля.

кислий смак, але їй те було байдуже, бо під цим покривом лежала Кейлі. Її Кейлі.

На всі береги...
Королівського каналу.

Мора відхилилася назад, заплющила очі й молилася про сон. Той не прийшов.

2

Ричленд-лейн плавно завертала ліворуч, щоб закінчитися там маленьким парком. Перше, що побачила Лайла, виїхавши з-за цього повороту, були кілька перекинутих сміттєвих баків, які лежали на дорозі. Другим був гурт сусідів, які волали перед будинком Елвеїв.

Якась юнка в спортивному костюмі кинулася до крузера. У світлі поліційної блимавки її обличчя являло собою смикану картину шоку. Лайла вдарила по гальмах і відчинила двері, вже розстібаючи шлейку на ручці свого пістолета.

— Швидше туди! — закричала дівчина. — Вона його вбиває!

Лайла побігла до будинку, відбивши ногою вбік один сміттєвий бак і проштовхнувшись повз кількох людей. Один із них підтримував свою скривавлену руку.

— Я спробував її зупинити, але та курва мене вкусила. Вона наче та скажена собака.

Лайла зупинилась наприкінці заїзду з пістолетом, що висів у руці біля її правого стегна, намагаючись осягнути те, що бачить: жінка сидить по-жаб'ячому навпочіпки на асфальті. На позір вона була ніби в якійсь мусліновій нічній сорочці, водночас обтислій і драній, там звисало безліч обірваних ниток. Обабіч заїзду були бордюри з патріотично пофарбованої червоним, білим і синім декоративної цегли.

Одну таку цеглину жінка тримала в лівій руці, а іншу — в правій і гатила ними — гострими гранями — по тілу якогось чоловіка в просякнутій кров'ю формі офіцера Дулінгської шерифської управи. Лайла подумала, що це, мабуть, Роджер, хоча для певності знадобилася б перевірка відбитків пальців або аналіз ДНК; окрім решток широкого підборіддя, обличчя в нього вже не було, лише щось порите кратерами, наче розтоптаний топінамбур. Кров струменіла заїздом, зблискуючи синім щоразу як спалахувала світломузика її крузера.

Жінка, що сиділа навкарачки над Роджером, гарчала. Її розпашіле обличчя — обличчя Джессіки Елвей — було видно, його лиш почасти затуляли уривки того покриву, який, зробивши смертельну помилку, напевне вирішив прибрати її чоловік. Руки, які тримали ті кришильні цеглини, були немов у червоних рукавицях.

«Це не Джессіка Елвей, — подумала Лайла. — Такого не може бути, та ні ж?»

— Припиніть! — крикнула Лайла. — Зараз же припиніть!

На диво, жінка послухалась. Вона глянула вгору, налиті кров'ю очі були такими величезними, що, здавалося, вони займають половину її обличчя. Вона підвелася, тримаючи в руках закривавлені цеглини. Одна червона, одна синя. Господи, благослови Америку. Лайла помітила кілька Роджерових зубів, що застрягли в клапті кокона, який звисав з її підборіддя. — Стережіться, шерифе, — промовив один з чоловіків. — Як на моє око, вона точно сука-зилася.

— Киньте їх! — підняла Лайла «Глок». Вона ще ніколи не була такою втомленою, але рука в неї залишалась твердою. — Киньте цеглини!

Джессіка впустила одну і, схоже, ніби задумалася. А потім підняла іншу цеглину й побігла, але не на Лайлу, а на одного з тих, що був підібрався ближче, щоб краще бачити. І, як

не важко було в таке повірити Лайлі, щоб зробити фото. Мобільний телефон цього парубка був націлений на Джессіку. З її наближенням він верескнув та кинувся навтьоки, ввібравши голову в зіщулені плечі. І збив з ніг дівчину в спортивнику, як впала навznak.

— *Покиньте цеглу, покиньте її, покиньте!*

Істота-Джессіка не звернула уваги. Вона перестрибнула через дівчину в спортивному костюмі, замахуючись цеглиною. Позаду неї не було нікого, всі сусіди розбіглися. Лайла вистрелила двічі, і голова Джессіки Елвей розірвалася. Чвакнули назад осколки її скальпу з уцілілими прядками жовтого волосся.

— О Боже мій. О Боже мій. О Боже мій, — це голосила та збита на землю дівчина.

Лайла допомогла їй підвестися на рівні.

— Іди додому, любонько.

А коли дівчина почала дивитися в бік Джессіки Елвей, Лайла відвернула її голову. Вона підсилила голос:

— Всі ви, йдіть додому! По своїх домівках! Зараз же!

Той чоловік з мобільником підкрадався назад, шукаючи вигідний кут зйомки, такий, звідки він може захопити кожну деталь кривавої бійні. Та ще й не чоловік. Риси обличчя під його пісочного кольору волоссям були тендітними, підлітковими. Лайла впізнала його завдяки місцевій газеті, учень старшої школи, імені його вона не знала, здається, якогось штибу спортивна зірка. Вона націлила на хлопця тремтячий палець:

— Зробиш бодай один знімок оцього тут, і я заб'ю його тобі в твоє злоїбуче горло.

Хлопець — це був друг Еріка Бласса, Курт Мак-Лауд — втупився очима в неї, звівши до купи нахмурені брови.

— Це вільна країна, хіба ні?

— Сьогодні ні, — відказала Лайла. І тоді вона закричала, шокувавши саму себе не менш, ніж ту зграйку сусідів:

— Геть звідси! Геть звідси! ГЕТЬ!

Курт і всі решта пішли, дехто кидаючи короткі погляди назад, наче вони побоювалися, що Лайла зараз кине́ться навздогін за ними, така ж скажена, як та жінка, яку вона оце щойно застрелила просто тут, на вулиці.

— Я знав, що діла не буде, коли ставили шерифом жінку, — гукнув через плече один чоловік.

Лайла задавила бажання показати йому пальця і пішла до свого крузера. Коли їй на очі впала прядка волосся, вона змахнула її з панічним здриганням, подумавши, що це той завій знову намагається розкрутитися з її шкіри. Прихилившись до дверей машини, вона зробила кілька глибоких вдихів і ввімкнула мікрофон.

— Лінні?

— Я на місці, бос.

— Всі приїдуть?

Пауза. Потім Лінні заговорила:

— Ну. Знаю за п'ятьох. Обидва Вітстоки, Елмор, Верн і Ден Трітер. І ще скоро повернеться Рід. Його дружина... заснула. Здається, його сусід погодився глядіти маленького Гері, бідна дитина...

Лайла подумки додала, і загалом вийшло вісім офіцерів, небагато, коли сподіваєшся запобігти анархії. Жодна з трьох Дулінгських поліціанток не відповіла на дзвінки Лінні. Це підштовхнуло Лайлу до думки — як там справи у в'язниці? Вона заплющила очі, почала відпливати і силою змусила себе розплющити їх знов.

Лінні перейшла до перегляду безкінечних дзвінків з повідомленнями про надзвичайні ситуації. Більше дюжини надійшло тільки від людей на кшталт Ріда Берровза, які зненацька стали самотніми батьками малюків чоловічої статі.

— Кілька з цих безпорадних дурнів хотіли, щоб я їм пояснила, як годувати їхніх власних дітей. Один з цих ідіотів

ще й питається в мене, чи забезпечує ФАНС¹ догляд за дітьми, бо в нього квитки на...

— Хтось із них уже є в управі?

— Хто? Хтось із ФАНСу?

— Ні, Лінні. Хтось із офіцерів.

Тільки б там був не Террі. Господи, тільки не він. Лайла не хотіла, щоб Террі побачив, що лишилося від чоловіка, який найчастіше був його напарником впродовж останніх п'яти років.

— Боюся, ні. Єдиний, хто тут є, це той старий із «Прихисти дорогу», який ще волонтерствує в пожежній команді. Питався, чи може чимсь допомогти. Він зараз надворі, купить свою люльку.

Її виснаженому, шокованому мозку знадобилося кілька секунд, щоб перетравити почуте. Віллі Берк, який знав про феїні хустинки, який їздить тим розхитаним пікапом «Форд».

— Він мені потрібен.

— Той дядько? Справді?

— Так. Я на Ричленд-лейн № 65.

— А це хіба не...

— Так. Тут погано, Лінні. Дуже. Джессіка вбила Роджера. Він, мабуть, розрізав цю штуку в неї на обличчі. Вона догнала його надворі і... кинулася з цеглиною на одного хлопчика, якогось малого уйобка, він хотів її сфотографувати. Вона втратила розум. — «Який ще розум?» — подумала Лайла. — Я наказала їй зупинитися, а коли вона не послухалась, я її застрелила. Вона мертва. Іншого вибору не було.

— Роджер мертвий?

Ні слова про те, що і його дружина мертва. Лайлу це не здивувало. Лінні завжди мала слабкість до Роджера.

¹ FEMA (Federal Emergency Management Agency) — Федеральна агенція з надзвичайних ситуацій, яка за законом не має права втручатися в заходи з подолання катастроф (окрім територій чи будівель, які належать уряду США) без оголошення надзвичайної ситуації в штаті його губернатором і офіційного прохання про допомогу.

— Пошли сюди Віллі. Скажи йому, що ми повеземо два трупи у шпитальний морг. Нехай привезе брезент. Затримай офіцерів в управі. Я приїду зразу ж, як зможу. Відбій.

Лайла похилила голову й приготувалась заплакати. Сльози не надійшли. Вона загадалася, чи може людина бути такою втомленою, що не має сил плакати. Подумала, що таке можливе. Сьогодні все здавалося можливим.

У маленькій кишеньці на службовому ремені озався її телефон. Дзвонив Клінт.

— Вітаю, Клінте, — сказала вона. — Зараз не найкращий час, щоб нам балакати.

— З тобою все гаразд? — запитав він. — З голосом у тебе негаразд.

Лайла не знала, звідки почати. З Роджера і Джессіки Елвей, мертвих, на їхньому подвір'ї? З галюцинації, яку вона бачила в лісі неподалік лінії електропередачі поза руйновищем метового сараю Трумена Мейвезера? З Шейли Норкросс? З Шеннон Паркс? З того дня, коли Клінт без жодного попередження раптом закрив свою практику? З їхніх шлюбних обітниць?

— Ти не засинаєш там, Лайло? Ні?

— Ні, я в порядку.

— Дженіс... вибула з ладу. Довга історія. Гікс утік. Ну, й якось так я опинився на чолі цього закладу.

Лайла сказала, що їй шкода. Важка ситуація, нема питань. Але, можливо, все набуде кращого вигляду, якщо він трохи поспить. Її чоловік міг це зробити: лягти спати, а потім знову прокинутися.

Він сказав, що хоче з'їздити додому, подивитися, як там їхній син. Джаред сказав, що поранив собі коліно, і що там нічого серйозного, але Клінт хотів побачити все на власні очі. Чи не хоче Лайла зустрітися з ним там?

— Я спробую.

Але Лайла не знала, коли вона зможе вирватися. Єдине, що вона знала — схоже, в неї попереду знову довга нічна зміна.

3

— Ти це чуєш?

Якась жінка знайшла Кейлі в цій темряві. Від неї тхнуло нібито алкоголем, торкалася вона м'якою рукою. Сказала, що її звать Магда.

— Хтось співає, хіба не так?

— Йо.

Це співала Мора. Голос у Мори лайна вартий; її відчуття мелодії страждало на морську хворобу, вгору-вниз, рипить і ламається; але для Кейлі саме тоді це звучало неймовірно солодко, її торкав настрій і ті немудрящі, давно заслинені слова.

... Королівського каналу...

Спів припинився.

— Звідки це воно звучало?

— Я не знаю.

Звідкись звіддаля, це єдине, що точно могла сказати Кейлі. Долетіло аж із самого Дулінга? А де він, той Дулінг? Тут, безсумнівно, не Дулінг. Чи таки Дулінг? Важко сказати. Неможливо насправді.

Ніжний вітерець віяв у цій темряві. Повітря було свіжим, добрим, і під ногами вчувався не бетон, і не липка плитка, а ніби трава. Вона присіла навпочіпки і торкнулася: так, це трава або бур'ян по коліна заввишки. Десь негolosно цвірінькали пташки. Кейлі прокинулася тут, відчуваючись сильною і молодою, і добре відпочилою.

Виправний заклад забрав у неї дванадцять років, кращу частину її віку після тридцяти й за сорок, і претендував ще на десять. Мора була найкращим, що вона мала впродовж цих втрачених років. Звичайно, це не було тим, що могло б бодай колись трапитися поза стінами, цей їхній зв'язок, але в тюрмі

обходишся тим, що маєш. Якби Кейлі раптом вигнали за двері Дулінгського виправного закладу, вона б згадувала Мору з теплотою і вдячністю, але пішла б власним шляхом. Неможливо закохано зігхати за потрійною вбивцею, нема значення, якою б дивовижно ніжною ти її не вважала. Ця жінка була навіженою, Кейлі щодо цього не мала ілюзій. Утім, вона цілковито любила Кейлі, а Кейлі любила бути любленою. А знаєте, може, вона, Кейлі, також трохи навіжена?

Не було безрозсудної любові в часи до в'язниці. Правду сказати, взагалі ніякого роду любові, відтоді як вона була ще маленькою дівчинкою.

В одному ділі — не в тому, за яке її загребли — Кейлі з її бойфрендом вломилися в пілюльню на задвірку погодинного мотелю. Там у кімнаті сидів якийсь підліток у кріслі-гойдалці. Те крісло-гойдалка було гарне, таке поліроване, аж сяяло, абсолютно недоречне в тому задрипаному motelі, просто якийсь трон посеред смітгезвалища. У хлопця, який в ньому сидів, була велетенська, вулканічна діра в щоці. Такий лискучий чорторій із суміші червоного й смолисто-чорного; гарячий нелад, з якого пашіло смородом гнилої плоті. Яким чином воно з'явилося? Розпочалося з подряпини, ранки, якоїсь крихітної інфекції? Чи хтось порізав хлопця брудним лезом? Чи це була якась хвороба? Кейлі почувалась щасливою, що не мусить цього знати чи тим перейматися.

Хлопцю вона дала років шістнадцять. Він чухав своє біле черево і дивився, як вона з бойфрендом нишпорять, шукаючи ничку. Що ще з ним було не так, що він там просто сидів, такий спокійний аж далі нікуди, і дивився на них без жодного страху?

Бойфренд Кейлі знайшов те, що шукав, під матрацом і засунув собі під куртку. Він обернувся до хлопця.

— У тебе обличчя гниле, — сказав він. — Ти це знаєш?

— Знаю, — відповів хлопець.

— Добре. А тепер вилазь нахер з цього крісла, синку.

Хлопець не створював жодного клопоту. Він підвівся з крісла, упав на продавлене ліжко, лежав там і чухав собі черево. З грошима і наркотою вони разом забрали й те крісло-гойдалку. Змогли це зробити, бо її бойфренд мав панельного фургона.

Отакого роду життя вона вела в ті часи, таке, де вона виступала опліч чоловіка, з яким спала, допомагаючи йому вкрасти крісло, в якому щойно був сидів якийсь хлопець. Порчений хлопець. А вгадайте що? То було життя, в якому той хлопець не зробив нічого супроти. Він просто лежав, виставивши своє порчене обличчя до стелі, і чухав собі черево, і більше ніхера не зробив. Можливо тому, що був обдовбаний. Можливо тому, що йому було на все насрати. Можливо і те, й інше разом.

У цім вітерці відчувався квітковий аромат.

У Кейлі тьохнуло серце за Морою, але водночас її збуджувало передчуття, що тут краще місце, краще за в'язницю, краще за світ поза стінами в'язниці. Воно вчувалося безмежним, і під її ногами тут була земля.

— Хто б ти не була, я мушу тобі сказати, що мені страшно, — промовила Магда. — І я непокоюся за Антона.

— Не бійся, — сказала Кейлі. — Я певна, з Антоном усе гаразд.

Не знаючи, хто він такий, не переймаючись тим. Вона помацала, де рука Магди, і знайшла її.

— Ходімо туди, де співають пташки.

Вони обережно посунули вперед у тій чорноті, здогадуючись, що рухаються униз якимсь положистим схилом поміж дерев.

А чи не мерехтіння отам якогось світла? Чи це не проблиск сонця в небі?

Сяяв сліпучий світанок, коли вони підійшли до порослих чагарями решток якогось трейлера. Звідти вони вже могли триматися колись асфальтованого путівця, привиду розбитого часом шосе Круглявий Пагорб.

РОЗДІЛ 15

1

Побігши від куреня Старої Ессі, лис нарізав зигзагами собі шлях крізь довколишній ліс і зупинився перепочити в западині під якоюсь порослою халупою. Він спав, і йому снилося, що мати принесла йому пацюка, але той був гнилий і отруйний, і він зрозумів, що його мати хвора. Очі в неї були червоні, і паща криво роззявлена, і язик у неї звисав до землі. Та тоді він згадав, що мати його померла багато літ тому. Він тоді побачив, що вона лежить у високій траві, і наступного дня вона так само лежала на тому самому місці, але вже не була його матір'ю.

— Там отрута в стінах, — сказав той мертвий пацюк із пащі його мертвої матері. — Вона каже, що земля зроблена з наших тіл. І я їй вірю, але, ох, цей біль не закінчується. Навіть мертвому болить.

Хмарка нетлів опустилася на мертву матір лиса й на мертвого пацюка.

— Не зупиняйся, — сказала мати-лисиця. — У тебе є робота.

Лис підхопився зі сну і відчув різкий біль, наштрикнувшись плечем на щось гостре, що стирчало згори — на цвях чи скло, чи на скабку якоїсь дошки. Вже вечоріло.

Деся зблизька бабахнуло, неначе громовиця: метал і дерево, вибух пари, тріскучий звук вогню, що займається. Лис метнувся з-під порослої халупи, рвонувши щосили в бік дороги. Поза дорогою манячив більший ліс — безпечніша, як він сподівався, місцина.

При узбіччі дороги в дерево ввігнався легковик. З його переднього сидіння охоплена вогнем жінка витягала якогось чоловіка. Чоловік кричав. Звуки, які видавала жінка, були якимись собачими звуками. Лис розумів, що вони означають:

«Я тебе вб'ю. Я тебе вб'ю. Я тебе вб'ю». На її тілі тріпотіли й тліли пасма павутиння.

Ось вона, мить рішення. Високе місце в каталозі особистих правил лиса займала заповідь: Не Переходь Дороги При Світлі Дня. Вдень машин більше, а машину не настрашиш, не відгониш, де там вже її побити. Коли вони шугають по асфальту, вони видають ще й певні звуки і, якщо прислухатися (а лиси завжди вслухуються), ті звуки — то слова, і ті слова отакі: «Я хочу тебе вбити. Я хочу тебе вбити. Я хочу тебе вбити». Гарячі, текучі рештки тих тварин, які нехтували увагою до цих слів, багато разів забезпечували лиса чудовими смаколиками.

А з іншого боку, кожний лис, який бажає вижити, мусить гнучко пристосовуватися до небезпеки. Йому потрібно було розважити між загрозами від машини, яка «хотіла вбити», і від цієї охопленої полум'ям жінки, яка повідомляла: «Я тебе вб'ю».

Лис гайнув уперед. Минаючи жінку, він відчув, як жар її полум'я сягнув йому під хутро і в рану на спині. Жінка почала гатити об дорогу головою того чоловіка, і репет її люті став ще гучнішим, але все притишилося, коли лис косогором по той бік дороги поліз униз.

У великому лісі він стихив свій біг. Рана в нього на попереку щоразу віддунювала болем у правій задній нозі, коли він нею відштовхувався. Вже спочіло. Під лапами лиса потріскувало торішнє листя. Він зупинився попити зі струмка. У воді вихрилася нафта, але лис був спраглим і мусив користуватися тим, що було. Біля струмка сидів на пні яструб. Видзьобував живіт білки.

— Залишиш мені трохи? — гукнув лис. — Я міг би стати тобі другом.

— Лиси друзів не мають, — відказав яструб.

То було правдою, але лис цього ніколи б не визнав.

— Який брехун таке тобі сказав?

— Знаєш, з тебе тече кров, — сказав яструб.

Лис не зважав на звеселілий тон цього птаха.

Він подумав, що мудро буде перемінити тему.

— Що відбувається? Щось змінилося. Що трапилося в цьому світі?

— Отам далі з'явилося дерево. Зовсім нове дерево. Буцім-то якесь Материнське Дерево. Воно з'явилося на світанку. Дуже красиве. Дуже високе. Я спробував злетіти на його верхівку, але, хоча крону я бачив, вона лишилася недоступною моїм крилам.

Яскраво-червоний вузол якихось нутрощів відірвався з тіла білки і яструб його заковтнув.

Яструб задер голову. За секунду запах досяг також ніздрів лиса: дим. Цей сезон був сухим. Якби та охоплена вогнем жінка перейшла дорогу, вистачило б кількох кроків у підлісок, щоби все тут зайнялося.

Лису треба було рухатись далі. Він важко дихав. Йому було страшно й боляче, але кебети він не розгубив.

— Твої очі стануть гарною поживою для якоїсь удачливої тварини, — сказав яструб і здійнявся вгору з повислою в кігтях білкою.

2

Нічого незвичайного не було в тому, що «Книжковий клуб першого четверга» почало відносити від тексту цього місяця, книжки Ієна Мак'юена «*Спокута*»¹. В романі йшлося про долі двох закоханих, яких, коли їхні стосунки щойно починалися, розлучили через помилкове звинувачення юної дівчинки з надто розвинутою уявою на ім'я Брайоні.

¹ Ian McEwan (нар. 1948 р.) — англійський письменник, за версією журналу «Тайм» входить до списку найкращих сучасних авторів; «*Atonement*» (2001) — роман, дія якого відбувається перед Другою світовою війною, під час війни та в Британії 1999 року.

Дороті Гарпер, у свої сімдесят дев'ять старша провідниця цього гуртка, сказала, що вона не в змозі вибачити Брайоні її злочин.

— Ця мала капосниця зруйнувала їхні життя. Кого обходить, що вона про те шкодує?

— Кажуть, що мозок повністю розвивається у значно старшому віці, — сказала Гейл Коллінз. Брайоні тоді було дванадцять чи тринадцять, коли вона розповіла ту брехню. Не варто її винити.

Гейл тримала келих білого вина, обхопивши його чашу обома руками. Розташувалася вона за кутнім столиком біля кухонної стійки.

Бланш Мак-Інтай, вірна помічниця директорки Котс (зазвичай принаймні вірна), познайомилася з Гейл на секретарських курсах ще тридцять років тому. Четверта учасниця «Книжкового клубу першого четверга», Маргарет О'Доннел, була сестрою Гейл і єдиною відомою Бланш жінкою, яка мала пакет якихось акцій.

— Хто це каже? — запитала Дороті. — Про мозок?

— Науковці, — сказала Гейл.

— Пху-тьху, — відмахнулась рукою Дороті, немов відганяла геть якийсь поганий запах. (Дороті була єдиною відомою Бланш жінкою, яка досі говорила такі слова, як оце *пху-тьху*.)

— Це правда.

Бланш чула, як доктор Норкросс казав у в'язниці майже те саме, що мозок цілком розвивається, тільки коли людина вже перейде за двадцять. Та хіба насправді це для когось дивина? Якщо ти знала бодай одного підлітка — чи, врешті-решт, сама колись була юнкою — хіба це не є самоочевидним? Підлітки не розуміють, що вони збіса роблять, особливо чоловіки. А дванадцятирічна дівчинка? Нема чого й казати.

Дороті сиділа в кріслі біля фасадного вікна. Це було її житло, акуратна квартира на другому поверсі, на Меллой-стрит, з пухким блакитно-сірим килимовим покриттям

і свіжими бежевими стінами. З вікна відкривався вид на ліс, який тулився до будівлі. Єдиною видимою ознакою того безладу, що наразі діявся в світі, була якась пожежа — наче полум'я сірника з цієї відстані — там, на заході, в напрямку Круглявого Пагорба і шосе № 17.

— Це було так жорстоко. Мені байдуже, хай там яким малим не був тоді її мозок.

Бланш з Маргарет сиділи на дивані. На кавовому столику стояла відкрита пляшка шаблі і ще закупорена пляшка піно. Також там була таріль зі спеченими Дороті коржиками і три слоїки пігулок, які принесла Маргарет.

— Мені вона дуже сподобалася, — сказала Маргарет. — Я в цілковитому захваті від книжки. Всі ті подробиці з життя медсестер під час Бліцу¹ просто захопливі. Та там усе — про ту велику битву, і про Францію, і про піший похід до морського узбережжя — просто вау! Справжній ульот! *Епічний* ульот, можна сказати. А ще їхнє кохання! Така *пікантна* круть, чисто розкіш, — похитала вона головою і розсміялася.

Бланш різко повернулася поглянути на неї, роздратована, попри той факт, що Маргарет була на її боці в сенсі захоплення «*Спокутою*». Маргарет працювала на залізниці, аж поки там не вручили їй приймний стос готівки, щоб вона раніше вийшла на пенсію — деяким людям, чорти забирай, так щастить. Вона була жадливою реготухою, ця Маргарет О'Доннел, особливо як на жінку за сімдесят, ще й, немов дурнувата, збирала оті керамічні фігурки тварин, які десятками товпилися на її підвіконнях. Останньою книжкою, яку вона вибрала для обговорення, був роман Гемінгвея про того ідіота, що не відпускав рибу, книжка, яка буквально бісила Бланш, бо то ж, подивімося правді в очі, була просто якась клята *риба!* Але Маргарет і її вважала романтичною. Як такого

¹ The Blitz — назва періоду масованих бомбардувань Британії німецькою авіацією у 1940—1941 рр.

штибу жінка свою грошову премію за ранній вихід на пенсію змогла обернути на пакет акцій? От де загадка.

Відтак Бланш сказала:

— Нумо, Мідж. Ми ж дорослі жінки. Не будьмо просторіками щодо сексу.

— Ой, та не в тому річ. Це *грандіозна* книжка. Нам так пощастило відходити саме на ній.

Маргарет потерла собі лоба. Вона вдивлялася у Бланш поверх своїх окулярів у роговій оправі.

— Хіба не жахливо було б померти на якійсь поганій книжці?

— Мабуть, — відповіла Бланш, — але хто сказав, ніби те, що зараз відбувається, це смерть? Хто сказав, що ми мусимо померти?

Їхні збори на цей вечір були призначені задовго до нападу Аврори — вони ніколи не пропускали першого четверга — і всі чотири подружки провели цей день, безупинно, наче якісь тінейджерки, обмінюючись есемесками: чи не варто, зважаючи на обставини, скасувати зустріч? Утім, жодній цього не хотілося. Перший Четвер — це Перший Четвер. Дороті написала, якщо цей вечір буде для неї останнім, вколисатися разом з подружками — саме те, що треба. Гейл із Маргарет віддали свої голоси «за», і Бланш також, почувуючись трохи винуватою через те, що покидає директорку Котс у скрутному становищі, проте має на це повне право, бо вже й так перепрацювала зайвий час, за який штат їй не виплатить компенсації. Крім того, Бланш хотілося поговорити про цю книжку. Як і Дороті, її вразило лиходійство тієї дівчинки Брайоні, а також те, як ця недобра дитина виросла в цілком іншу дорослу жінку.

А тоді, щойно вони повсідалися у вітальні Дороті, Маргарет дістала слоїки лоразепаму. Пігулкам було вже років зо два. Ще коли помер її чоловік, їх виписав Маргарет її лікар: «Просто, щоб допомогти вам це пережити, Мідж». Маргарет не випила жодної; хоча вона дійсно журилася через втрату свого чоло-

віка, з нервами в неї все було гаразд, насправді, мабуть, навіть краще, бо, коли він помер, вона не мусила хвилюватися, що він уб'ється, розчищаючи заїзд узимку, або вилазячи по драбині обрізати гілки, які вирости жажливо близько до електричних дротів. Але, оскільки вартість пігулок покривала страховка, вона їх все одно купила. Ніколи не знати, що може знадобитися — таким було її гасло. Або коли. Схоже, зараз настало те «коли».

— Я подумала, краще зробити це разом, — сказала Маргарет. — Так менш лячно.

Трійко інших без жодних зауважень погодилися, що це добра ідея. Дороті Гарпер також була вдовою. Чоловіка Гейл тримали в домі престарілих, зараз він уже не впізнавав навіть власних дітей. А щодо дітей дівчат із «Першого Четверга», то вони були дорослими людьми середнього віку, які жили далеко від пагорбів Аппалачії, і ніяке останнє воз'єднання рідних не здавалось здійсненим. Бланш, єдина не пенсіонерка в їхньому гурті, ніколи не виходила заміж і зовсім не мала дітей, що було, либонь, тільки краще, зважаючи на те, яким чином все обертається.

І от тепер питання, яке поставила Бланш, припинило сміх.

— Може, ми покинемося метеликами, — сказала Гейл. — Кокони, які я бачила в новинах, трохи нагадали мені ті кокони, які робить гусінь.

— Павуки теж обплітають мух. Мені здається, ті кокони більш схожі на це, ніж на будь-якого виду лялечок, — сказала Маргарет.

— Я ні на що не розраховую.

В якийсь момент останніх кількох хвилин повний бокал Бланш став порожнім бокалом.

— Я сподіваюся побачити янгола, — сказала Дороті.

Решта жінок подивились на неї. Не схоже було, що вона жартує. Її зморшкувате підборіддя і рот стислися в крихітний кулачок.

— Знаєте, я була досить непоганою, — додала вона. — Намагалася бути доброю. Доброю дружиною. Доброю матір'ю. Добрим другом. На пенсії займалася волонтерством. Ну от, скажімо, минулого понеділка я їздила машиною аж у Коглин на збори комітету, в якому беру участь.

— Ми знаємо, — сказала Маргарет і простягнула в повітрі руку до Дороті, яка була істинним втіленням доброї, вірної душі.

Те саме зробила Гейл, а також і Бланш.

Вони пустили по колу слоїки, і кожна жінка проковтнула по дві пігулки. Виконавши цей обряд причастя, вони сиділи й дивилися одна на одну.

— Що нам тепер робити? — запитала Гейл. — Просто чекати?

— Плакати, — сказала Маргарет і захихотіла, вдавано витираючи собі очі кулаками. — Плакати, плакати, плакати!

— Передайте коржик, — сказала Дороті, — я кидаю свою дієту.

— Я хочу повернутися до книжки, — сказала Бланш. — Я хочу поговорити про те, як змінилася Брайоні. От вона дійсно як метелик. Я думаю, це чудесно. Це нагадало мені деяких жінок у нашій в'язниці.

Гейл взяла з кавового столика пляшку піно. Вона розгорнула фольгу і встромила штопор.

Поки вона обходила всіх, наповнюючи їхні келихи, Бланш продовжила:

— Ви самі знаєте, як багато рецидивів — відступництва, я маю на увазі, — порушення правил дострокового звільнення, повернення до старих звичок тощо... але дехто з них дійсно змінюється. Дехто з них починає цілком нове життя. Як Брайоні. Хіба це не надихає?

— Так, — сказала Гейл. Вона підняла свій келих. — За віднайдження нових життів.

3

Френк з Ілейн затрималися в дверях кімнати Нани. Вже було по дев'ятій. Вони поклали дочку на ліжко, ковдру залишили лежати осторонь. На стіні висів плакат з маршовим духовим оркестром в парадній уніформі і коркова дошка, на яку Нана приклеювала свої найкращі рисунки персонажів манга. Вітряний оркестрик з кольорових рурок і скляних намистин звисав зі стелі. Ілейн вимагала акуратності, тому на підлозі не було одягу чи іграшок. Штори були щільно закриті. Обросла голова Нани була, як бульбашка. Ідентичними були й її руки, тільки меншими. Наче рукавички зовсім без пальців.

Хоча вони нічого одне одному не сказали, простоявши там мовчки понад хвилину, Френк усвідомив, що їм обом лячно вимикати світло.

— Повернемось трохи переогодом, подивимось як вона.

Френк прошепотів ці слова Ілейн за звичкою, як він робив це в багатьох випадках, коли їм страх як не хотілося розбудити Нану, а не навпаки, як тепер.

Ілейн кивнула. Вони, як один, відступили з відчинених дверей кімнати дочки й пішли униз, до кухні.

Ілейн сиділа за столом, а Френк робив каву: наповнював водою кавник, просіював кавову пудру. Це було те, що він робив тут уже тисячі разів, хоча ніколи о такій пізній годині. Нормальність цих дій умиряла його.

Її думки сунули в тій самій колії:

— Це як у колишні часи, хіба не так? Хвора дитина нагорі, ми тут, унизу, загадуємося питанням, чи правильно ми все робимо.

Френк натис кнопку кавоварки. Ілейн поклати голову на стіл, обхопивши її руками.

— Краще б тобі не заснути, — ласкаво промовив Френк і сів на стілець напроти неї.

Вона кивнула і сіла прямо. Кучерик волосся прилипла Ілейн до лоба, На обличчі в неї був жалібний вираз — «що це таке зараз робиться, хто знає?» — людини, яка щойно пережила удар по черепу. Френк не думав, ніби він має кращий вигляд.

— Між іншим, я знаю, про що ти думаєш, — сказав Френк. — Я пам'ятаю. Ми ще страшенно дивувалися, як нам вдалося переконати себе, що ми здатні випестувати нову людську особистість.

Це привело усмішку на обличчя Ілейн. Хай би що між ними тепер не відбувалося, вони разом підняли немовля — чимале досягнення.

Почала пікати каво-машина. На якусь мить здалося, що зараз все мирно, але до свідомості Френка раптом долинув шум знадвору. Там хтось кричав. Скиглили поліційні сирени, вила сигналізація чиєїсь машини. Він інстинктивно нашо-рошив вухо до сходів, у бік Нани.

Нічого не почув, звісно; вона ж більше не мале дитинча, зараз не ті старі часи, зараз таке, чого ніколи не було раніше. Те, як спить Нана зараз... неможливо собі уявити, який галас міг би її розбудити, змусив би розплющити очі під шаром того білого матеріалу.

Ілейн теж подібним чином прислухалася в бік сходів.

— Що воно таке, Френку?

— Я не знаю, — відвів він очі від її погляду. — Не варто було нам їхати з лікарні.

Натякаючи, що це Ілейн змусила їх поїхати, сам не дуже в це вірячи, але маючи потребу поділитися провинною, скинути на неї трохи того бруду, який він відчував на собі. Розуміння цього, достеменне розуміння того, що він зараз робить, змусило його зненавидіти себе. Але зупинитися він не міг:

— Треба було нам залишитися. Нані потрібен був лікар.

— Усім там, Френку. Скоро й мені буде потрібен лікар.

Вона налила чашку кави. Роки минули, поки вона додавала собі молоко та «Іквел»¹. Він думав, що цю частину дискусії вже завершено, та потім вона сказала:

— Ти мусив би бути вдячним за те, що я змусила нас звідти поїхати.

— Що?

— Це врятувало тебе від чогось, що ти напевне б утнув, якби ми цього не зробили.

— Про що таке ти говориш?

Але ж, звісно, він все розумів. Кожне подружжя має власну мову, свої кодові слова, ґрунтовані на спільному досвіді. Зараз вона промовила два з таких:

— Фріц Мешаум.

З кожним обертом її ложечка дзвякала об кераміку чашки: «*клац, клац, клац*». Наче набірний диск кодового замка якогось сейфа.

4

Фріц Мешаум.

Лихої пам'яті ім'я, те ім'я, яке Френк бажав би забути, та хіба йому дозволить Ілейн? Ні. Кричати того разу на вчительку Нани було поганою справою, знаменитий удар кулаком в стіну — ще гіршою, але той інцидент з Фріцом Мешаумом був найгіршим з усього. Фріц Мешаум слугував тим мертвим пацюком, яким вона махала перед його обличчям щоразу, коли почувалася загнаною в кут, як от зараз. Якби ж то їй зрозуміти, що вони в цьому глухому куті зараз разом, на одному боці, на боці *Нани*, але ж ні. Натомість їй заманулося згадати Фріца Мешаума. Заманулося помахати тим мертвим пацюком.

Френк полював на лисицю, що не дивина в лісистому Триокружжі. Хтось бачив одну, яка бігала в полях південніше

¹ «Equal» — штучний підсолоджувач на основі аспартаму.

17-го шосе, неподалік тієї жіночої тюрми. З висолопленим язиком, а отже, людина, що подзвонила, подумала, може, в тварини сказ. Френк мав власні сумніви, але до заяв про сказ він ставився серйозно. Будь-який путящий урядник з контролю тварин сприймав таке серйозно. Він виїхав до тієї напіврозваленної стодоли, де бачили тварину, і півгодини нишпорив там серед всякої негоді. Не знайшов нічого, крім геть проіржавілого скелету «Катласа» 1982 року з пов'язаними на його антені зотлілими трусиками¹.

Повертаючись назад до узбіччя, де він залишив свій пікап, Френк пішов напрямки повз чиесь огорожене обійстя. Огорожа складалася з різного мотлоху: трухлявих штахетин, колісних ковпаків, листів рифленого металу, в ній було стільки прогалин, що вона радше привертала увагу, аніж відтручувала зайд. Крізь одну з таких пройм Френк угледів облуплений будинок і захаращене подвір'я поза ним. На обстріпаній мотузці з дуба звисав автомобільний скат, над купкою зваленого до підніжжя дерева рваного чорного лахміття кружляли комахи, повний залізного брухту молочний ящик стояв на чатах біля сходів ганку, (напевне порожню) мастильницю було безжурно накинуто, на кшталт капелюха, спочивати поверх бугенвілії, яка й сама безладно розрослася, майже задрапувавши собою ганок. Осколки розбитого на другому поверсі скла розсипалися по голому руберойдному піддашку, а на заїзді стояв новенький, синій, як Тихий океан, весь наваксований пікап «Тойота». Довкола його задніх коліс було розкидано з десятків використаних рушничних гільз, колись яскраво-червоних, а тепер вицвілих до блідо-рожевого кольору так, наче вони пролежали там доволі довгий час.

Це була така досконала картина в ґрунтовному кантрі-стилі: обійстя-руйновище і сяючий трак, що Френк ледь не розрего-

¹ «Cutlass» — марка легкових автомобілів, які випускав у 1961—1999 рр. підрозділ «Oldsmobile» компанії «Дженерал моторз».

тався вголос. Він вирушив далі, сам до себе усміхаючись, мозку знадобилося кілька секунд, щоби вирахувати дещо ненатуральне: те чорне лахміття ворушилося. Воно совалося.

Френк повернувся назад до прогалини в цій безладній огорожі. Придивився до того лахміття. Воно дихало.

І все сталося так, як воно далєбі ставалося завжди, наче в сновидінні. Він не прослизав попід огорожею, не проходив подвір'ям, Френка немов телепортувало на ту відстань, що пролягала між ним і тим чорним оберемком під деревом.

То був собака, хоча Френк не хотів вгадувати, якої саме породи — щось середнього розміру, може, вівчур, може, молодий лабрадор, може, просто сільський дворняга. Чорне хутро було клоччастим, погризеним блохами. Там, де хутро вилізло, виднілися голі латки покритої коростою шкіри. Єдине видиме око тварини було маленьким білим озерцем, утопленим у щось, що заледве нагадувало формою голову. Чотири кінцівки пса криво стирчали в різні боки, всі явно зламані. Гротескно — оскільки хіба ж він міг бодай якось втекти? — на шию йому було накинуто петлю з прив'язаного до дерева ланцюга. З кожним подихом здіймався й опускався його бік.

— Ти вдерся на приватну територ'ю! — гукнув голос з-позаду нього. — Хлопе, я тримаю тебе на мушці!

Френк підняв руки вгору, розвернувся і побачив Фріца Мешаума.

Дрібного, схожого на гнома чоловічка з кудлатою, рудою мугиряцькою бородою; він був у джинсах і виляючій майці.

— Френку? — здивувався Фріц.

Вони знали один одного, хоча й не дуже добре, по «Рипливому Колесу». Френк згадав, що Фріц — механік, і ще люди казали, якщо комусь потрібна зброя, то в нього можна купити. Правда це чи ні, Френк сказати не міг, але вони перетнулися кілька місяців тому, сидячи за шинквасом, дивлячись разом по телевізору футбольний матч між студентськими

командами. Фріц — цей монстр, мучитель собак — висловив своє захоплення опціонною грою¹; він не вважав, що в «Горян» вистачить духу успішно витримати її бодай якийсь довший час. Френк радо погодився, він не вельми знався на цьому виді спорту. А вже під кінець матчу, коли Мешаум уже був переповнений пивом, він покинув торочити за опціони і спробував перетягнути Френка на тему євреїв і федерального уряду.

— Оті горбоносі тримають усе в себе в кишені, ти це розумієш? — нахилився до нього Фріц. — Кажу так, бо мої предки приїхали з Німеччини. Тому я знаю.

Це стало сигналом для Френка відкланятися.

Тепер Фріц опустив націлену було рушницю.

— Що ти тут робиш? Приїхав купити якусь стрілялку? Я тобі можу продати гарну річ, довгу або коротку. Агов, а пива хо'?

Хоч Френк не промовив нічого, мабуть, певне послання було передано мовою його тіла, бо Фріц розчарованим тоном додав:

— Тебе хвилює цей собака. Він того не варт. Скурвисин вкусив мого *небжа*.

— Твого кого?

— *Небжа*. Племінника. — Фріц похитав головою. — Дек'трі старі слова такі чіпкі. Ти б здивувавсь, як...

І це було останнім, на що спромігся Мешаум.

Коли Френк закінчив, приклад рушниці, яку він забрав у мудака і переважно використав у цій роботі, був потрощений і заляпаний кров'ю. Сам чолов'яга лежав, розпластавшись на землі, й тримався руками за промежину, куди здебільшого й молотив тим прикладом Френк. Очі його ховалися під опухами, і ще він спльовував кров з кожним тремтливим види-

¹ Option play — одна зі стратегій в американському футболі, коли в нападі залучено двох й більше носіїв м'яча.

хом, який видобував з-під своїх ребер, котрі Френк йому чи то позабивав, чи поламав. Можливість того, що Фріц зразу ж помре після такої прочуханки, здавалася цілком імовірною.

Утім, мабуть, він не потовк Мешаума аж так сильно, як тоді думав — так Френк запевняв себе, водночас ще чимало тижнів проглядаючи секцію некрологів, але ніхто не приїхав його заарештовувати. Проте на Френкові не було вини. То був маленький собака, а маленькі собаки не можуть самі відбитися. Жодного вибачення такому нема, отак катувати тварину, не важить, який поганий характер у неї б не був. Деякі собаки спроможні вбити людину. Але жодний собака не здатен зробити людині те, що Фріц Мешаум наробив тому прив'язаному ланцюгом до дерева нещасному створінню. Що може собака зрозуміти про те задоволення, яке отримують люди від жорстокості? Нічого й ніколи не зможе. Натомість Френк розумів і почувався спокійним у душі щодо того, що він зробив з Фріцем Мешаумом.

А щодо дружини Мешаума, та звідки ж Френк міг знати, що в того взагалі була дружина? Хоча потім дізнався. До цього долучилась Ілейн.

5

— Його дружина? — перепитав Френк. — До чого ти хилиш? Мене не дивує, що вона втекла до притулку. Фріц Мешаум — ще той скурвий син.

Коли містом поповзли перші поголоски, Ілейн спитала в нього, чи це правда, що він завдав прочухана Фріцу Мешауму? Френк зробив помилку, розказавши все, як було, й опісля вона ніколи не дозволяла йому про це забути.

Ілейн відклала ложечку і відпила кави.

— Тут я не сперечаюся.

— Сподіваюся, зрештою, вона його покинула, — сказав Френк. — Не те, щоб вона була на моїй відповідальності, звісно.

— Авжеж, не на твоїй відповідальності те, що її чоловік, щойно він достатньо одужав, щоб повернутися додому з лікарні після того, як ти його побив, сам забив її мало не до смерті?

— Аж ніяк, абсолютно ні. Я її й пальцем ніколи не торкнувся. Годі вже з цим.

— Угу-угу. А дитина, яку вона скинула, — запитала Ілейн, — вона теж не на твоїй відповідальності, так?

Френк жував собі губи. Про дитину він нічого не знав. Це вперше Ілейн згадала про неї. Дочекалася ж слухного моменту, щоб захопити його зненацька. Отака-от дружина. Отакий-от друг.

— Вагітна була, ге? І втратила дитину. Ну, так. Важкувато. Ілейн втупилась у нього не ймучи віри.

— Це так ти це називаєш? Важкувато? Мене шокує таке твоє співчуття. Нічого цього не трапилося б, якби ти просто зателефонував до поліції. Нічого з цього, Френку. Він би сів у в'язницю, а Кенді Мешаум народила б дитину.

Нав'язувати відчуття вини — в цьому Ілейн була спеціалісткою. Але якби вона сама бачила того собаку — що йому наробив Фріц — вона, либонь, двічі подумала б, перш ніж отак його зараз гнобити. Мешауми в цьому світі мусять розплачуватися. Те саме стосується й доктора Флікінджера...

Це підказало йому ідею.

— А чому б мені не з'їздити до того чоловіка, того, що з мерседесом? Він же лікар.

— Ти кажеш про парубка, який збив кішку того старого?

— Йо. Йому було дуже соромно за те, що їхав тоді так швидко. Я певен, він допоможе.

— Ти чув, що я тобі оце щойно казала, Френку? Ти скажеш, і це завжди вилазить боком!

— Ілейн, забудь уже про Фріца Мешаума, і про дружину його забудь. Забудь про мене. Думай про Нану. Може, цей док зможе допомогти.

Флікінджер навіть міг почуватися вдячним Френку за те, що він відігрався на його машині, а не вломився в дім, не зігнав лють на самому доброму докторі.

Сирени не вщухали. Вулицею, ревучи двигуном, промчав мотоцикл.

— Френку, я б радо в це повірила.

Її слова, повільні й делікатні, з наміром звучати щиро, промовлені тим самим тоном, який вона собі прибирала, коли пояснювала Нані, як важливо дотримуватися акуратності в шухлядах.

— Тому що я тебе люблю. Але я тебе знаю. Ми прожили разом десять років. Ти мало не до смерті побив людину через собаку. Бозна, як ти обробив того Флікмюллера, чи як там його прізвище.

— Флікінджер. Його звать Гарт Флікінджер. Доктор Гарт Флікінджер.

Ну, дійсно ж, як вона може бути такою тупою? Хіба їх ледве не затоптали — чи мало не розстріляли! — коли вони намагалися дістатися до бодай якогось лікаря, щоб подивився їхню дочку?

Вона допила каву:

— Просто залишайся тут, біля своєї дочки. Не намагайся виправити те, чого ти навіть не розумієш.

Гнітюче розуміння торкнулося Френка Гірі: все полегшиться після того, як Ілейн і сама засне. Але поки що вона цілком притомна. Як і він.

— Ти неправа, — сказав він.

Вона моргнула, вирячившись на нього.

— Що? Що ти оце сказав?

— Ти думаєш, що ти завжди права. Інколи так і є, але не цього разу.

— Дякую тобі за таке чудесне просвітлення. Я йду нагору, сидітиму з Наною. Ходімо зі мною, якщо хочеш, але якщо ти

поїдеш по того чоловіка — якщо ти *бодай* кудись поїдеш — між нами буде все скінчено.

Френк усміхнувся. Тепер він почувався файно. Яке це було полегшення, почуватися файно.

— Воно вже так.

Глейн втупилась у нього.

— Тільки Нана має для мене зараз значення. Тільки вона.

6

Дорогою до свого пікапу Френк зупинився поглянути на штабель дров біля заднього ґанку, які він сам нарубував. Після зими їх там залишилося з півкорду¹. Невеличка пічка «Йотул»² у кухні робила дім затишнішим, манливим у холодну погоду. Біля неї у кріслі-гойдалці Нана любила робити свої шкільні завдання. Коли вона сиділа там, нахилившись над підручниками, і волосся затуляло її обличчя, Френкові вона здавалась схожою на якусь дівчинку з дев'ятнадцятого століття, коли всі ці стосунки між чоловіками й жінками були значно простішими. В ті давні часи скажеш жінці, що хочеш зробити, і вона або погодиться, або триматиме свого рота на замку. Йому згадалися слова, які його батько проказав матері, коли вона протестувала проти придбання нової потужної газонкосарки: *«Ти займаєшся хатою. Я заробляю гроші і сплачую рахунки. Якщо ти маєш з цим якусь проблему, назви її»*.

Вона не мала. А отже, в них було добре подружнє життя. Майже п'ятдесят років. Жодних шлюбних консультацій, жодних розлучень, жодних адвокатів.

Дрова було накрито великим полотнищем брезенту, а колону меншим його шматком. Френк підняв менший і висмикнув з пошрамованої колоди сокиру з коротким держал-

¹ Cord — міра дров; 1 корд = 3,63 кубометра.

² «Jøtul» — норвезька компанія, яка з 1853 року виробляє чавунні пічки та каміни, маючи свої філії в кількох країнах Європи і Америки.

ном. Флікінджер не скидався на надто крутого, але бути підготовленим ніколи не завадить.

7

Дороті відійшла першою. Голова відкинута, рот відкритий, вставна щелепа з прилиплими крихтами коржика трішки зсунулася — вона захропла. Три інших жінки дивилися, як розгортаються й линуть білі джгутики, розщеплюються й линуть, линуть і спадають на шкіру Дороті. Вони накладалися наче якісь мініатюрні бинти, обмотуючи жінку в перехресний спосіб.

— Я хочу... — почала Маргарет, але, видко, чого саме їй хотілося, вона не була в змозі з себе видобути.

— Як ви вважаєте, вона страждає? — запитала Бланш. — Як вважаєте, їй боляче?

Хоча власні слова їй видавалися важкими в роті, сама вона жодного дискомфорту не відчувала.

— Ні, — хитливо звелася на ноги Гейл; фуркнувши папером і шелеснувши пластиковою обгорткою, впала на підлогу її взята в бібліотеці «*Спокута*». Долаючи шлях через кімнату до Дороті, вона спиралася на меблі.

Бланш стуманіло вразилася таким зусиллям. Разом з пігулками вони також спожили пляшку піно, і більшу частину вина випила Гейл. У в'язниці була одна офіцерка, яка виступала в змаганнях з армреслінгу. Бланш загадалася, чи існують такі змагання, щоб напиватися вина з пігулками, а потім ходити, не перечіпляючись через стільці й не натикаючись на стіни. Гейл могла прогавити своє покликання!

Бланш хотіла сказати це самій Гейл, але з'ясувала, що найбільше, на що вона спроможна, це:

— Гарно... ходиш... Гейл.

Вона дивилася, як Гейл нахилилася близько до вуха Дороті, яке вже було покрите тонким плетивом павутиння.

— Дороті, ти нас чуєш? Зустрічай мене в...

Гейл зупинилась.

— Яку місцину ми знаємо, там, на небесах, Мідж? Де, мені їй сказати, щоб вона нас чекала?

Але Маргарет не відповіла. Не могла. Ті джгутики тепер розкручувалися й спліталися навкруг її голови також.

Очі Бланш, які тепер, схоже, рухалися за власною волею, знайшли вікно і пожежу на заході. Тепер там горіло дужче — не сірник, а голова того палаючого птаха. Щоби боротися з пожежею, у світі залишаються чоловіки, але, можливо, вони надто зайняті зараз опікою своїх жінок, щоби цим перейматися. Як він зветься, той птах, отой, що перетворюється на вогонь, перероджується, такий лячний, жахливий. Вона не знала. Єдине, що вона змогла згадати, це той старий японський фільм про монстра, «Родан»¹. Вона дивилася його ще дитиною, і той велетенський птах там її тоді дуже налякав. Зараз їй не було лячно, просто... цікаво.

— Ми втратили мою сестру, — оголосила Гейл. Вона опустилася на килим і прилягла до ніг Дороті.

— Вона просто заснула, — сказала Бланш. — Ти не втратила її, любонько.

Гейл кивнула так рішуче, що волосся впало їй на очі.

— Так, так. Твоя правда, Бланш. Нам просто треба буде знайти одна одну. Просто розшукати одна одну там, на небесах. Або... ну, розумієш... пристойну репродукцію, — розсміялася Гейл.

8

Бланш залишилась останньою. Вона підповзла, щоби бути ближче до Гейл, яка вже спала під оболонкою павутиння.

¹ «Rodan» (1956) — японський фільм про пару гігантських птерозаврів, які вилупилися в шахті з яйця віком 200 мільйонів років і почали з надзвуковою швидкістю літати по світу, руйнуючи літаки, будівлі, наганяючи жах на людей.

— Я мала коханця, — сказала їй Бланш. — Певна річ, ти цього не знала. У нас це було... як ті дівчата у в'язниці люблять казати... тишком-нишком. Бо мусили.

Плетиво, яке облягало рот її подружки, ворушилося на видихах Гейл. Одна з тонких прядок грайливо потягнулася в бік Бланш.

— Я думаю, він мене теж кохав, але...

Це було важко пояснити. Коли ти молода, мозок у тебе ще не цілком розвинений. Ти не знаєшся на чоловіках. Сумно то було. Він був одружений. Вона чекала. Вони старшали. Бланш подарувала найніжнішу частину своєї душі тому чоловіку. Він давав красиві обіцянки і не додержав жодної з них. Яка марнота.

— Це має бути найкращим з усього, що досі траплялося.

Якби навіть Гейл не спала, ці слова Бланш прозвучали б надто тихо й нерозбірливо для її розуміння. Бланш перестала відчувати свій язик.

— Бо ми принаймні зараз усі разом, у самому кінці.

І якщо там є щось іще, десь щось ще...

Перш ніж Бланш Мак-Інтай встигла закінчити цю думку, вона відпливла.

9

Гарт Флікінджер не здивувався, побачивши Френка.

Після того, як протягом останніх дванадцяти годин, чи й більше, він дивився «Ньюз Америка» і викурив геть усе в хаті, окрім своєї ручної ігуани (Гіліс), його, мабуть, вже ніщо не могло б здивувати. Якби навіть сам сер Гарольд Гіліс, цей давно померлий піонер пластичної хірургії¹, ліниво спус-

¹ Harold Delf Gillies (1882—1960) — британський лікар родом із Нової Зеландії, який започаткував у Лондоні корекційну хірургію обличчя для поранених у Першій світовій війні, й надалі розвивав техніку пластичної хірургії; у 1946 провів одну з перших операцій зі зміни статі (з жінки на чоловіка), а в 1951 — операцію з переміни чоловіка на жінку.

тився сходами в кухню, щоб підсмажити собі цинамонових «поп-тартів»¹, навряд би це переважило той феномен, який Гарт сьогодні спостерігав по телевізору.

Той шок від бійні, яка вибухнула у трейлері Трумена Мейвезера, поки Гарт був у нужнику, став лише прологом до того, що він відтоді засвоював протягом багатьох годин, просто сидючи вдома на дивані.

Заворушення перед Білим Домом, жінка відгризає носа провіднику якогось релігійного культу, величезний 767-й Боїнг, зниклий у морі, закривавлені санітари в будинку престарілих, літні жінки, обплетені павутинням і прикуті кайданками до своїх ліжок-каталок, пожежі в Мельбурні, пожежі в Манілі, пожежі в Гонолулу. Щось дуже хуйове сталося в пустелі неподалік Ріно², де, напевне, містився якийсь секретний ядерний об'єкт; науковці доповідали про те, як крутяться лічильники Гайгера, стрибають вгору і вниз сейсмографи, реагуючи на постійні детонації. Повсюди жінки засинали, обростаючи коконами, і повсюди їх будили дурноголові уйобки. Та чудесна репортерка з «Ньюз Америка» — Мікейла з першокласної якості носом — під вечір зникла, і замість неї там виставили якусь заїкувату практикантку з пірсингом у губі. Це нагадало Гарту графіті, яке він бачив на стіні в якомусь чоловічому туалеті: «ГРАВІТАЦІЇ НЕ ІСНУЄ, ПРОСТО ЗЕМЛЯ СМОКЧЕ ХЕР».

Отаке хер-зна-що діється: тут і там, далеко і близько, скрізь і повсюди. Ба, навіть мет не допомагав. Ну, він допомагав трошки, але зовсім не так, як мусив би. На той час, коли почав дзеленькотіти дверний дзвоник — *тень-телень, тень-телень* заходився він — Гарт почувався немилосердно тверезим. У нього не було жодного бажання відповідати, не цього вечора. Не відчував він і спонуки підвестися, коли

¹ «Pop-Tarts» — бренд готового до вживання, упакованого у фольгу подвійного печива з начинкою, яке також рекомендують підсмажувати в тостері.

² Reno — курортне місто на заході штату Невада, один із центрів ігрового бізнесу.

його візитер облишив дзвоник і почав стукати в двері. А потім гатити. Вельми енергійно!

Грюкіт припинився. Гартові вистачило часу подумати, що його небажаний візитер здався, аж тут той почав рубати. Прорубувати і трощити. Двері, звільнившись від замка, стріпонулися досередини і чоловік, який уже був тут раніше, вступив до хати з сокирою в руці. Гарт вирішив, що цей парубок прийшов його вбити — і не відчув з цього приводу надто великого суму. Буде боляче, але, сподіваймося, не дуже довго.

Для багатьох людей пластична хірургія була чимсь анекдотичним. Не для Гарта. Що кумедного в бажанні любити власне обличчя, власне тіло, єдину власну шкіру? Якщо ти не жорстокий чи не тупий, нічого кумедного в цьому нема. От тільки тепер в анекдот, схоже, потрапив він. Що за життя може бути тільки з половиною свого виду? Жорстоке і тупе життя. Гарту стало ясно це відразу ж. В його офіс часто приходили вродливі жінки з фотографіями інших вродливих жінок і запитували: «Ви можете зробити мені зовнішність, як у неї?» І за багатьма тими вродливими жінками, які бажали підправити свої досконалі обличчя, манячили ниці, ніколи не задоволені уйобки. Гарту не хотілося залишатися самому у світі нищих уйобків, бо їх тут так багато.

— Не переймайтесь церемоніями, заходьте вже. Я оце якраз передивлявся новини. Ви часом не бачили той репортаж, де одна жінка відкушує в чоловіка носа, га?

— Бачив, — сказав Френк.

— Я спец по носах і люблю складні завдання, але якщо там нема з чим працювати, то мало що можеш і зробити.

Френк став біля кута дивану, за кілька футів від Гарта. Сокира була невеличкою, але все одно сокирою.

— Ви задумали мене вбити?

— Що? Ні. Я прийшов...

Їх обох відволікло до плаского екрану, де камера показувала, як горить крамниця мережі «Епл». Якийсь чоловік із

закопченим обличчям і тліючою сумкою кольору фуксії на плечі п'яно кружляв на тротуарі перед крамницею. Раптом над входом у крамницю зірвався зі своїх кронштейнів логотип корпорації «Apple» і торохнувся на землю.

Швидка перебивка перенесла глядацьку аудиторію назад, до Джорджа Елдерсона. Обличчя в Джорджа було землісто-сірого кольору, а голос захриплий. Він пробув у ефірі весь цей день.

— Я щойно отримав дзвінок від мого... ох, сина. Він поїхав до мене додому перевірити, як там моя дружина. Ми з Шерон у шлюбі вже...

Ведучий опустив голову і намацував вузол своєї рожевої краватки. На краватці була кавова пляма. Гарт подумав, що це наразі найтривожніша ознака безпрецедентності даної ситуації.

— ...вже сорок років. Тімоті, мій син, він... він сказав...

Джордж Елдерсон почав плакати. Френк підібрав з бічного столика телевізійний пульт і вимкнув ведучого.

— У вас зараз достатньо ясний мозок, щоб розуміти, що відбувається, докторе Флікінджер? — показав Френк на люльку на бічному столику.

— Звичайно. — Гарт відчув поштовх цікавості. — Ви справді тут не для того, щоб мене вбити?

Френк ущипнув себе за перенісся. В Гарта склалося враження, що він спостерігає ззовні якийсь серйозний внутрішній монолог.

— Я тут, щоб попросити про послугу. Зробіте — і тоді ми квити. Йдеться про мою дочку. Вона — єдине, що залишилось доброго в моєму житті. А тепер з нею сталося це. Ця Аврора. Я хочу, щоб ви поїхали і подивилися її, і...

Рот Френка відкрився й закrywся кілька разів, але слова в нього на цьому скінчилися.

Думка про його власну дочку, про Кеті, зринула в голові Гарта.

— Не треба зайвих слів, — сказав Гарт, відкидаючи ту думку геть, дозволяючи їй, наче уривку якоїсь стрічки під жорстким вітром, пурхнути деінде.

— Йо? Справді?

Гарт простягнув руку. Ймовірно, Френка Гірі він цим здивував, але не здивував себе. У світі було так багато всього, чому нічим не можна було допомогти. Гарт завжди радів, коли він міг. І цікаво ж буде подивитися на цю штуку, Аврору, зблизька.

— Звичайно. Допоможете мені піднятися, якщо ваша ласка?

Френк звів його на рівні, і після кількох кроків Гарт був у порядку. Доктор вибачився і на хвильку зник в одній з бічних кімнат. Звідти він вигулькнув з невеличким чорним портфелем і лікарським саквоюжем. Вони вийшли надвір, у ніч. Дорогою до Френкового пікапа Гарт провів рукою по гілках бузкового деревця, яке стирчало з лівого вікна заднього сидіння його мерседеса, але від коментарів утримався.

10

Лис шкандибаючи утік від вогню, яким зайнялася трава від палаючої жінки, але всередині себе він ніс інший вогонь. Той палав углибині його крижів. Це було погано, бо тепер він не міг швидко бігти, а ще відчував запах власної крові. Якщо він чує запах власної крові, то й інші створіння його також чують.

У цих лісах ще залишалось кілька гірських левів¹, і якщо якийсь із них унюшить його скривавлену спину й стегно, йому кінець. Давно він не бачив гірського лева, останній раз, ще коли його мати була повна молока і четверо з його приплоду були живими (тепер уже всі мертві, один напився поганої води, інший з'їв отруєну приманку, одна потрапила

¹ Гірський лев — одна з народних назв (яких лише в англійській мові понад 40) пуми.

в пастку, якою їй відірвало ногу, вона тоді так скавчала й плакала, інша пропала десь уночі), а ще ж були дикі свині. Цих лис боявся дужче, ніж гірських левів. Вони втекли із загону якогось фермера й розплодилися в лісі. Спершу лис умів без проблем від них утікати і навіть трішки розважався тим, що їх піддражнював; вони були дуже неповороткими. Та зараз він навряд би зміг бігом бігти. А скоро буде нездатний навіть підтюпцем.

Ліс скінчився біля якогось металевого будинку, який тхнув людською кров'ю й людською смертю. Навкруг нього висіли жовті стрічки. Між бур'янів і на кришеному камінні перед домом були розкидані людські металеві речі. До запахів смерті домішувався якийсь інший, такий, якого він ніколи не чув раніше. Не людський запах, це точно, але *схожий* на людський.

А саме — жіночий.

Придушивши свій страх перед дикими свиньми, лис вирушив геть від металевого дому, накульгуючи й подеколи падаючи на бік, хекаючи й чекаючи, що біль стихить. Він пішов далі. Бо мусив іти. Цей запах був екзотичним, водночас гірким і солодким, манливим. Можливо, він приведе його в якесь безпечне місце. Це здавалось малоймовірним, та лис був у розпачі.

Екзотичний запах дужчав. До нього домішався інший жіночий запах, але цей був свіжіший і явно людський. Лис зупинився, щоби прийохатися до відбитку черевика Лайли в ґрунті, а потім до білого клаптя у формі босої людської підошви.

Якась мала пташка спурхнула згори на низьку гілку. Хоч не яструб цього разу. Це була така пташка, якої лис раніше ніколи бачив. Зелена. Їй від неї теж допливав запах, сирий і пряний, для якого лис не мав визначення. Вона бундючно розпушила крила.

— Будь ласка, тільки не співай, — попрохав лис.

— Гарзд, — сказала птаха. — І взагалі, я рідко роблю це вночі. Я бачу, ти стікаєш кров'ю. Це боляче?

Лис був занадто втомлений, щоб прикидатися.

— Так.

— Викачайся в тому павутинні. Це зупинить біль.

— Воно отруїть мене, — сказав лис.

Спина в нього горіла, але він пам'ятав про отруту, авжеж. Люди отруюють все. Це вони вміють найкраще.

— Ні. Отрута полишає цей ліс. Викачайся в павутинні.

Можливо, ця птаха брехала, але лис не бачив іншого вибору. Він упав на бік, потім перекинувся на спину, як це він інколи робив у оленячому посліді, щоб перебити власний запах. Благословенною прохолодою просякло біль у нього в спині і в стегні. Він ще раз викачався, потім пружно скочив на лапи, ясними очима дивлячись угору, на гілку.

— Хто ти? Звідки ти прилетіла? — спитав лис.

— З Материнського Дерева.

— А де це?

— Довірся своєму носу, — сказала птаха і спурхнула геть, у темряву.

Лис вирушив від одного павутинного сліду босої ступні до іншого й далі, ще двічі зупиняючись, щоб викачатися в них. Вони остудили його, і освіжили його, і подарували йому силу. Цей жіночий запах залишався доволі сильним, той екзотичний, що не зовсім жіночий, був слабшим. Разом вони дещо розповіли лису. Та не-жінка була тут першою і йшла на схід, до того металевому дому і сараю, який тепер уже згорів. Справжня жінка прийшла пізніше, рухаючись у зворотному напрямку по слідах не-жінки до якоїсь мети далі звідси, а потім повернулася до того смердючого металевому дому з жовтими стрічками довкола нього.

Лис по цих переплетених запахах увійшов у зарості чагарів, далі за ними вгору, потім крізь перелісок низькорослих, корявих сосонок. Де-не-де з гілок висіли обривки павутиння,

видаючи той екзотичний, не-жіночий запах. Далі лежала галява. Лис вибіг на неї. Тепер він чимчикував легко, відчуваючи, що може не лише втекти, якщо з'явиться якась дика свиня, а буквально порснути геть. На галявині він сів, дивлячись угору на дерево, яке було ніби складеним із багатьох переплетених між собою стовбурів. Воно здіймалося в темне небо вище, ніж сягав його зір. Хоч не було ніякого вітру, дерево шелестіло, немов балакаючи саме з собою. Тут той не-жіночий запах загубився серед сотні уривків інших запахів. Багатьох птахів і багатьох тварин, жодної з яких лис не знав.

З-за дальнього боку велетенського дерева м'яко виступив кіт. Не простий дикий кіт — цей був значно більший. І білий. Його зелені очі світилися в темряві, неначе фари. Хоча інстинкт тікати від хижаків глибоко корінився в лисові, він не поворухнувся. Величний білий тигр скрадливо стелився до нього. Шелестіла трава галявини, кланяючись під густим хутром його черева.

Коли тигр опинився вже за якихось п'ять футів, лис ліг і перекинувся горічерева, показуючи власний живіт на знак покори. Лиси, звичайно, мають власну честь, але гордощі наразі були зайві.

— Піднімися, — сказав тигр.

Лис здобувся на лапи і сором'язливо витягнув уперед шию, щоб торкнутися носом носа тигра.

— Ти зцілився? — запитав тигр.

— Так.

— Тоді послухай мене, лисе.

11

У тюремній камері Євка Блек лежала із заплющеними очима і легенькою усмішкою на губах.

— Тоді послухай мене, лисе, — сказала вона. — Я маю роботу для тебе.

РОЗДІЛ 16

1

Тільки-но Клінт хотів дзвякнути Тігу Мерфі, щоб той відімкнув йому головні двері на вихід, як першим дзвякнув, запросивши входу, заступник директорки Лоренс Гікс.

— Куди це ви зібралися, докторе Норкросс?

Запитання було поставлено майже як звинувачення, але принаймні прозвучало ясно. Хоча Лор Гікс мав розхристаний вигляд — скуйовджене волосся стирчить ореолом навкруг лисини, на брезклих щоках — щетина, темні кола під очима — схоже було, що отриманий ним під час ранкового візиту до дантиста новокаїн нарешті вивітрився.

— До міста. Мушу побачити дружину й сина.

— А Дженіс це схвалила?

Клінт витримав паузу, щоб притлумити роздратування. Допомогло нагадування собі, що через Аврору Гікс або вже втратив дружину, або це скоро станеться. Це не скасовувало того факту, що чоловік, який стояв перед ним, є найостаннішою фігурою, яку б під час кризи хотілося бачити на чолі такого закладу, як Дулінг. Якось Дженіс розповідала Клінтові, що її другий номер має менше тридцяти залікових годин із в'язничного менеджменту — і то в якійсь фабриці дипломів у Оклахомі — а з адміністративного керування в'язницею — жодної години.

— Але сестриця Гіксі заміжня за віце-губернатором, — казала Дженіс.

Того разу вона випила зайвий келих піно. Чи, либонь, два.

— Тож арифметика проста. Він просто супер у складанні календарних графіків і обліку матресурсів, але він тут уже шістнадцять місяців, а я досі не впевнена, що він здатен знайти дорогу до Крила С без мапи. Він не любить виходити зі свого кабінету, і ні разу не відпрацював жодного службового

наряду, хоча це щомісячна норма. Він боїться наших поганих дівчат.

«Цієї ночі тобі доведеться вийти зі свого кабінету, Гіксі, — подумав Клінт. — У наряді попрацювати, авжеж. Начепити вокі-токі і робити обходи всіх трьох крил, точно, як усі офіцери. Ті, які ще залишилися».

— Ви мене чуєте? — знову питався Гікс. — Дженіс схвалила ваше відлучення?

— Маю три повідомлення для вас, — сказав Клінт. — Перше: я пошабашив о п'ятнадцятій годині, що означає... — Він подивився собі на годинник. — Близько шести годин тому.

— Але...

— Зачекайте. Друге ось що. Директорка Котс зараз спить на своєму дивані всередині великого білого кокона.

Гікс носив окуляри з товстими скельцями, які мали збільшувальний ефект. Коли він широко розплющував очі, як оце зробив зараз, здавалося, вони ось-ось виваляться з очниць.

— Що?

— Коротше кажучи, Дон Пітерз нарешті перечепився через власний член. Упіймався на нарузі з одної утримуваної. Дженіс взяла його за сраку, але він встиг наколотити їй у каву її ж рецептурні ліки, ксанакс. Це її швидко упокоїло. І повідомлю, перш ніж ви запитали, Дон вшився. Коли я побачу Лайлу, скажу їй, щоб його оголосили в розшук, але сумніваюся, щоб зараз це було пріоритетним. Не цієї ночі.

— Ох ти ж, Боже, — Гікс пропустив пальці собі крізь волосся, ще дужче розпатлавши його залишки. — Ох... ти ж... Боже.

— А тепер третє. Ми досі ще маємо чотирьох офіцерів з ранкової зміни — це Ренд Квіглі, Міллі Олсон, Тіг Мерфі та Ваннеса Лемплі. З вами п'ятеро. Вам треба буде робити опівнічні обходи разом з іншими. Ага, Ваннеса введе вас у курс справи щодо того варива, яке утримувані називають суперкавою. Цим займаються Джінет Сорлі й Ейнджел Фіцрой.

— Супер-кава? Що воно таке? І що таке там мутить Фіцрой? Їй неможливо довіряти, жодним чином! У неї проблема гніву! Я читав ваш рапорт!

— Вона не злостива сьогодні, принаймні поки що. Вона щиро допомагає. Що очікується й від вас. А якщо нічого не зміниться, Лоре, всі тутешні жінки заснуть. Всі до одної. Хоч без супер-кави, хоч із супер-кавою. Але вони заслуговують бодай на якусь надію. Побалакайте з Ван і, якщо виникне якась ситуація, дійте за її прикладом.

Гікс вхопив Клінта за піджак. Його збільшені очі випромінювали паніку.

— Ви не можете йти! Ви не можете залишити ваш пост!

— Чому ні? Ви ж були залишили.

Клінт побачив, як скривився Гікс, і пошкодував про свої слова. Він узяв Гікса за руку і делікатно прибрав її зі свого піджака.

— Ви побачили свою дружину. Я хочу побачитись із Джаредом і Лайлою. І повернуся.

— Коли?

— Як тільки зможу.

— Краще б вони всі поснули! — вибухнув Гікс тоном капризної дитини. — Всі до одної вони тут крадійки, шльондри, наркоманки! Ми мусили б давати їм снодійне замість кави! От це б і владнало проблему, хіба не так?

Клінт мовчки дивився на нього.

— Ну, гаразд, — спробував, наскільки міг, розправити плечі Гікс. — Я розумію. У вас є улюблениці. Це просто... все це... усі ці жінки... у нас їх тут *повна* в'язниця!

«Ти лише щойно це зрозумів?» — подумав Клінт, а потім спитав у Гікса, як почувається його дружина. Подумавши, що мусив би спитати про це раніше. Хоча, чорти забирай, не чути було, щоб Гіксі питався про Лайлу.

— Не спить, поки що принаймні. У неї... — Гікс кашлянув, його очі метнулись від Клінтових. — У неї є певні енергетичні пігулки.

— Добре. Це добре. Я взагалі...

— Доку.

Це була Ваннеса Лемплі, і не по інтеркому. Вона опинилася в коридорі поруч нього, біля вхідних дверей. Полишила Вартівню порожньою — справа майже нечувана.

— Вам треба піти самому це побачити.

— Ван, я не можу. Мені треба перевірити, як там Джаред, мені треба побачити Лайлу...

Так як хоч зможу попроситися, подумав Клінт. Це зненацька зайшло йому до голови. Отака-от потенційна неминучість. Скільки ще часу вона зможе залишатися на ногах? Недовго. По телефону її голос звучав... віддалено, ніби вона вже прямувала до якогось іншого світу. Щойно вона почне куняти, нема підстав вірити, що буде можливість повернути її назад.

— Я розумію, — сказала Ваннеса, — але це не забере більше хвилини. І ви також, містере Гікс, сер. Це... я не знаю, але це може все змінити.

2

— Дивіться монітор номер два, — сказала Ван, коли вони підійшли до Вартівні.

Номер другий наразі показував коридор Крила А. Дві жінки — Джінет Сорлі і Ейнджел Фіцрой — якраз штовхали кавовий візок в його кінець, до м'якої камери А-10. Не доїхавши туди, вони зупинилися побалакати з одною надзвичайно великою утримуваною, котра з якихось причин сиділа в пункті санобробки.

— Поки що в нас уже мінімум десять жінок сплять упаковані в тому білому лайні, — сказала Ван. — Зараз, можливо, таких уже п'ятнадцять. Більшість у своїх камерах, але три у загальній вітальні і одна в меблевій майстерні. Це лайно починає обмотувати їх, щойно вони засинають. *Окрім...*

Вона стукнула по кнопці на своєму пульті, і другий монітор почав показувати камеру А-10 зсередини. Там на койці лежала із заплющеними очима їхня нова насельниця. Груді її здіймалися й опадали, вона рівномірно дихала.

— Окрім неї, — сказала Ван. Щось таке, неначе благоговіння, було в її голосі. — Нова рибка спить, як дитина, а на обличчі в неї нема нічого, крім її наче свіжовмитої милом «Камей» шкіри.

«Наче свіжовмитої милом “Камей” шкіри». Щось торкнуло Клінта з цими словами, але воно зразу ж зникло, затулене тим, що він побачив, і його неспокійними думками про Лайлу.

— Якщо в неї заплющені очі, це не обов'язково означає, що вона спить.

— Послухайте, доку, я роблю цю роботу довше, ніж ви робите свою. Я розумію, коли вони не сплять, і розумію, коли вони сплять. Оця-от спить, і спить вона вже мінімум сорок п'ять хвилин. Хтось щось упустить, брязне чимось, вона, типу, тільки ворухнеться та перекинеться на інший бік.

— Тримайте її на оці. Ви можете подати мені повний рапорт, коли я повернуся, — сказав Клінт. — Я мушу їхати.

Попри запевнення Ван, що вона вміє розрізняти, коли в людини просто заплющені очі, а коли вона спить, Клінт на це не покладався. А головне, він мусив побачити Лайлу, поки ще має шанс. Він не хотів втратити її з отим... що б воно не було... отим її обманом між ними.

Він уже вийшов за двері і прямував до своєї машини, коли та неадекватність, яка його досі бентежила, нарешті оформилася йому в голові. Євка Блек кілька разів билася об захисну сітку в Лайлиному крузері, а вже за якихось кілька годин всі забой й синці з її обличчя цілком зникли. А там, де вони були, не залишилося нічого, крім наче свіжовмитої милом «Камей» шкіри.

3

Джінет штовхала кавовий візок, а Ейнджел ішла поряд, брязкала кришкою по одному з баняків і гукала:

— Кава! Спеціальна кава! Маю бадьорливе вариво для всіх вас! Нумо скакати, замісто спати!

Мало було в них клієток у Крилі А, де більшість камер стояли відкритими й пустими.

Раніше, у Крилі В, реакція Рі показала, що на них чекало далі. Спеціальна кава була непоганою вигадкою, але смакувала важко. Покуштувавши, Рі скривилася і віддала назад свою чашку.

— Бігме, Джінет, соку я вип'ю, але це для мене надто міцне.

— Хто міцне п'є, довше жиє, — оголосила Ейнджел.

Цього вечора вона обміняла свою нормальну південну говірку на маніакально борзий жаргон якогось міського гетто. Джінет чудувалася, скільки чашок їхньої спеціальної кави вже встигла спожити сама Ейнджел.

— Це крута муляка, відкривай ротяку, як не хо' заспати, мумією стати!

Одна з жінок у Крилі А вирячилася на Джінет:

— Душечко, якщо це в тебе реп, я скажу: поверніть нам диско.

— Не гань мої римфи. Ми робим вам ласку. Якщо хто не п'є, той не думає.

Але чи доброю насправді була сама ідея відтягувати невідворотне? Джінет спершу так вважала, розбуркана думками про свого сина, але зараз її знову облягала втома, відчуття, що зразу за рогом на неї чекає безвихідь. Та й не дуже-то відтягувалося невідворотне: коли вони зі своєю пропозицією звернулися до офіцерки Лемплі, в тюрмі спали три жінки, а відтоді вимкнулося ще кілька. Втім, Джінет не порушувала цієї теми. Не тому, що боялася славнозвісного гніву Ейнджел,

а тому, що сама думка про обговорення будь-чого була втомлива. Сама вона випила три чашки спеціальної кави — ну, дві з половиною, третю її шлунок відмовився до кінця приймати — але все одно почувалася виснаженою. Здавалося, роки минули відтоді, як її розбудила Рі і питалася, чи спостерігала вона коли-небудь за квадратом світла від вікна, як він пересувається по підлозі.

«Я просто не маю жодного бажання зважати на якийсь там квадрат світла», — відповіла їй Джінет.

«А я кажу, що неможливо не зважати на квадрат світла!» — заперечила тоді Рі, і тепер це знову й знову крутилося в голові Джінет, неначе якийсь дзен-коан. У фразі *«неможливо не зважати»* нема сенсу, хіба не так? Чи, може, є? Є ж наче якесь правило, що подвійне заперечення дає ствердження. Якщо так, можливо, в цьому *таки* є сенс. Можливо...

— Тпру! Стривай-но, подруго! — гаркнула Ейнджел, що-сили штовхнувши дупою візок. Той врізався в промежину Джінет, на мить збадьоривши її аж до незмоги. Спеціальна кава сплеснулася в баняхах, і сік сплеснувся в джбанках.

— Що? — запитала вона. — Що, збіса, трапилося, Ейнджел?

— Це ж моя землячка Клодія, — закричала Ейнджел. — Агов, дівонько!

Вони проїхали футів з двадцять коридором Крила А. На лавці, біля диспенсера «Квелл»¹, згорблено сиділа Клодія Стівенсон, відома всім утримуваним (а також офіцерам, хоча вони не користалися цією кличкою в загальній зоні) як Клодія Фігура-Динаміт. Утім, зазначена фігура вже не була такою динамітною, як ще десять місяців тому. Відтоді, як її замкнули, вуглеводи і галони тюремної підливи обважнили Клодію тридцятьма чи й сорока фунтами. Руки Клодії відпочивали на її коричневих формених штанях. Відповідна

¹ «Kwell» — торгова назва ліндану, засобу проти корості і вошей.

блуза жужмом лежала в неї біля ніг, відкриваючи очам спортивний бюстгальтер XL. «А цицьки в Клодії, — подумала Джінет, — досі просто чудові».

Ейнджел начерпала кави у полістироловий стакан, у своєму невгамовному ентузіазмі розплескавши трохи на підлогу. Вона подала стакан Клодії.

— На, пий до дна, міз Динаміт! Плата щогодинна, бо час хуткоплинний, сестричко!

Клодія похитала головою, не піднімаючи очей від кахляної підлоги.

— Клодіє? — спитала Джінет. — Що трапилось?

Декоتری з утримуваних недоброзичливо ставились до Клодії, але Джінет вона подобалася, їй було її шкода. Клодія розтратила велику купу грошей тієї пресвітеріанської церкви, в якій вона працювала технічним директором, щоб фінансово забезпечувати жахливе прагнення наркоти її чоловіком і старшим сином. І ці двоє зараз на волі, вільні, як ті пташки. Є в мене одна рима для тебе, Ейнджел, подумала Джінет: «Чоловіки тратять — жінки платять».

— Нічого не трапилось, я просто набираюся хоробрості.

Клодія так само не відривала очей від підлоги.

— Набираєшся для чого? — спитала Джінет.

— Щоб попросити її дозволити мені нормально спати, як вона сама.

Ейнджел підморгнула Джінет, висолопивши кінчик язика з кутика рота, і пару разів крутнула пальцем собі біля вуха.

— За кого ти це говориш, міз Динаміт?

— За новеньку, — сказала Клодія. — Я думаю, що вона — дияволиця, Ейнджел.

Це розвеселило Ейнджел.

— Дияволиця-Ейнджел! Ейнджел-Дияволиця! — зображала вона в повітрі терези, то опускаючи їх, то піднімаючи. — Це ж історія мого життя, міз Динаміт!

Клодія туркотіла своє:

— Вона мусить мати щось від нечистого, якщо вона єдина, хто може спати так, як раніше.

— Щось я тебе не втямлю, — промовила Джінет.

Нарешті Клодія підвела голову. Під очима в неї були фіолетові копалини.

— Вона спить, але не в коконі, як усі. Підійть самі подивіться. Спитайте, як вона це робить. Скажіть їй, якщо їй треба мою душу, хай забирає. Я лише хочу знову побачити Мірона. Він — моя дитинка, йому потрібна його матуся.

Ейнджел вилила каву з чашки, яку вона пропонувала Клодії, назад до баняка, потім обернулася до Джінет.

— Нам тре' на це роздивитися.

На згоду Джінет вона не чекала.

Коли туди прибула з кавовим візком Джінет, Ейнджел, вчепившись руками в ґрати, дивилася в камеру. Та жінка, яку Джінет примітила ще в той час, як її мучив Пітерз, тепер лежала з заплющеними очима на койці, розслаблено розкинувши руки, розмірено дихаючи. Прекрасним віялом розгорнулося її темне волосся. Зблизька обличчя в неї виглядало ще вродливішим, воно було бездоганним. На ньому не лише не було якогось плетива, і ті забої, які раніше бачила Джінет, тепер зникли. Як таке могло бути?

Може, вона насправді дияволиця, подумала Джінет. Або янголиця, яка прийшла врятувати нас. Хоча це не здавалось імовірним. Янголи не літають у цьому закладі. Окрім нашої Ейнджел Фіцрой, тобто, а вона далєбі ближча до кажана.

— Вставай! — крикнула Ейнджел.

— Ейнджел, — поклала їй на плече долоню Джінет, — може, тобі не варто...

Ейнджел струсила з себе руку Джінет і спробувала відчинити двері камери, але тут вони були замкнені. Ейнджел вхопила кришку кавового баняка і почала гатити нею по ґратах, створюючи такий безбожний брязкіт, що Джінет мерщій затулила долонями собі вуха.

— *Вставай, су-у-учко! Вставай, понюхай цієї йобаної кави!*

Жінка на койці розплющила очі, вони в неї були мигдалеподібні і такі ж темні, як її волосся. Вона скинула ноги на підлогу — довгі й гарні, навіть у бахматих тюремних штаних — і позіхнула. Потягуючись, вона випнула вперед пару цицьок, поряд з якими цицькам Клодії залишалось тільки соромитись.

— Гості! — гукнула вона.

Її голі ступні наче й підлоги не торкалися, коли вона підбігла до ґрат і потягнулась крізь них, вхопивши одною рукою за руку Джінет, а іншою Ейнджел. Ейнджел інстинктивно відсахнулась. Джінет була надто ошелешена. Вона відчула, наче з руки цієї нової жінки в її руку перебігає легенький електричний струм.

— Ейнджел! Я така рада, що ти тут! Я можу балакати зі щурами, але вони обмежені співрозмовники. Це не критиканство, просто така реальність. Кожне окреме створіння має власні якості. Як на мій розум, Генрі Кіссинджер є чарівним партнером для полеміки, але якщо згадати, скільки крові на руках у цього чоловіка¹... Постав мене перед вибором, і я виберу щура, дякую, можете це хоч в газеті публікувати, тільки щоб моє ім'я було надруковано без помилок.

— Про що це таке ти, *к чуртам*, говориш? — спитала Ейнджел.

— Ой, та ні про що насправді. Перепрошую за базікання. Я якраз відвідувала світ по інший бік цього світу. Голова троху паморочиться від перескакування туди-сюди. А тут же ще й Джінет Сорлі! Як там твій Боббі, Джінет?

— Звідки ти знаєш наші імена? — спитала Ейнджел. — І як тобі вдається спати так, що ти не обростаєш отим лайном?

¹ Henry Kissinger (нар. у 1923 р.) — держсекретар і радник з питань національної безпеки при президентах Річарді Ніксоні і Джеральді Форді, який одночасно вважається архітектором останньої фази війни і замирення у В'єтнамі та розрядки з стосунках США з СРСР та Китаєм, лауреат Нобелівської премії миру (1973.)

— Я — Євка. Я прийшла від Дерева. А тут цікава місцинка, чи не так? Така жвава! Тут так багато роботи, так багато є чого побачити!

— У Боббі все гаразд, — промовила Джінет. Почуваючись немов уві сні... та так воно, мабуть, і було. — Я б хотіла знову його побачити до того, як зас...

Ейнджел так сильно відсмикнула Джінет назад, що та ледь не впала.

— Замовч, Джіні. Не до твого сина зара?

Просунувши руку в м'яку камеру, вона захопила Євку за перед її сповненого тієї краси комбінезону.

— Як тобі вдається не спати? Кажі мені, а то я зроблю тобі так болько, як тобі ще ніколи не було. Так зроблю, що в те' пизда з гузном місцями поміняються.

Євка весело зареготала.

— Це було б чарівливе медичне диво, хіба ні? Ну що ж, мені б довелося знову вчитися ходити в туалет.

Ейнджел спалахнула.

— В іграшки зі мною хо' гратися? Хочеш? Думаєш, якщо ти сидиш у цій камері, я те' не зможу дістати?

Євка поглянула на руки, які в неї вчепилися. Просто глянула. Але Ейнджел скрикнула і поточилась назад. Пальці в неї були червоними.

— Обпекла мене! Сучка обпекла мене якось!

Євка повернулась до Джінет. Вона усміхалася, але Джінет подумалось, що разом із добрим гумором присутній і смуток в цих темних очах.

— Проблема виявилася складнішою, ніж це спершу могло здаватися... тепер я бачу. Я розумію. Є феміністки, які залюбки вірять, що всі проблеми цього світу коріняться у чоловіках. У вродженій агресивності чоловіків. Вони мають певний сенс, жодна жінка ніколи першою не починала війни — хоча, повірте мені, деякі мали саме такі *наміри*, — проте є деякі погані, вельми погані дівчатка. Я не можу цього заперечувати.

— Шо це за лайно ти гониш?

Вона знову подивилась на Ейнджел.

— Доктор Норкросс має підозри на твій рахунок, Ейнджел. Щодо того хазяїна квартири, якого ти вбила в Чарлстоні, наприклад.

— Я *нікого* не вбивала!

Але з обличчя Ейнджел зійшов весь колір, вона зробила крок назад, вдарившись об кавовий візок. Її почервонілі руки були притиснуті до грудей.

Євка знову звернулася до Джінет, говорячи тихим, конфіденційним тоном:

— Вона вбила п'ятьох людей. *П'ятьох*.

А потім вона знову обернулася до Ейнджел.

— Це певний час було свого роду хобі, авжеж, Ейнджел? Ти виходила автостопити на дорогу, все одно в якому напрямку, з ножем у сумочці і маленьким 0.38-им у бічній кишені тієї куртки з сириці, яку ти тоді зазвичай носила. Але ж це не все, хіба не так?

— *Замовч! Замовч!*

І знову перекинулись на Джінет ті чарівливі очі. Голос Євки звучав спокійно, але тепло. Це був голос жінки з телевізійної реклами, тієї, яка каже своїй подружці, що теж мала колись проблеми з плямами від трави на штанцях своїх дітей, але цей новий очищувач усе змінив.

— Вона завагітніла, коли їй було сімнадцять. Приховувала це під багатьма шарами просторих одєжин. Поїхала автостопом у Вілінг — нікого не вбила того разу, яка молодчага — і винайняла кімнату. Народила дитину...

— *ЗАТКНИСЯ, Я СКАЗАЛА!*

Дехто через відеомонітор вже звернув увагу на цю конфронтацію. Коридором бігли Ренд Квіглі і Міллі Олсон. Квіглі з балончиком перцевого газу в руці, Олсон — із шокером, ввімкнутим на середню потужність.

— Утопила її в раковині. Тіло викинула в лоток сміттєспалювальної печі.

Євка скривилася, кілька разів моргнула, а потім додала стиха:

— Гоп, а ось і ласка¹.

Квіглі спробував ухопити Ейнджел. Вона різко розвернулася на його доторк, завдала удару і перекинула візок, каву, сік — усе разом. Коричнева юшка — вже не окріп, але все ще гаряча — вихлюпнулась на ноги Міллі Олсон. Вона закричала від болю і гепнулась на сраку.

Джінет, немов у зачаруванні, дивилася, як Ейнджел сущим Халком Хоґаном кинулася на Квіглі, вхопивши його за горло однією рукою, а іншою видираючи газовий балон. Балон стукнувся об підлогу і закотився крізь ґрати у м'яку камеру. Євка нахилилася, підбрала його і подала Джінет.

— Хочеш це?

Джінет, не думаючи, його прийняла.

Офіцер Олсон брѳохалась у коричневій калюжі, намагаючись вибратися з-під перекинутого кавового візка. Офіцер Квіглі намагався якось вберегтися від задушення. Хоча Ейнджел була сухореброю і Квіглі переважував її фунтів на сорок, Ейнджел струснула ним, наче собака змією в пащі, і пожбурила його на кавовий візок, де якраз уже підводилася Міллі, і тепер вони завалилися вже вдвох, з грюком і сплеском. Ейнджел метнулась до м'якої камери, велетенські очі блищали на її вузькому маленькому обличчі.

Євка розставила руки, наскільки їй дозволяли ґрати, і простягнула їх до Ейнджел, наче кохана, що манить свого коханого. Ейнджел простягнула власні руки, пальці зігнуті пазурами, і з вереском кинулась на неї.

¹ «Pop, goes the weasel» — відома з XIX століття дитяча ігрова пісенька, в якій кожний куплет закінчується цими словами.

Тільки Джінет побачила, що відбулося далі. Двоє офіцерів все ще намагалися виборсатися з-під перекинутого кавового візка, а Ейнджел загубилася у світі люті. У Джінет вистачило часу подумати: я бачу не просто розлюченість, це повноцінний психічний припадок. А тоді рот Євки позіхнув, розкрившись так широко, що здалося, ніби зникла вся нижня частина її обличчя. З її рота вилетіла зграя — ні, *ціла хуртовина* — нетлів. Вони завихрилися навкруг голови Ейнджел, деякі заплуталися в рештках її пероксидного волосся. Вона закричала і почала від них відбиватись.

Джінет гепнула Ейнджел по потилиці газовим балончиком. «Я створюю зараз собі ворога, — подумала вона, — та годі, може, вона засне раніше, ніж встигне розвернутися до мене».

Нетлі злетіли вгору, до плафонів Крила А і линули далі, у головну частину в'язниці. Ейнджел розвернулася, все ще дряпаючи собі голову (хоча всі комахи з її волосся вже начебто приєдналися до своєї компанії), і Джінет чвіркнула газом просто в обличчя цієї несамовитої жінки.

— Ти сама бачиш, яка це складна проблема, авжеж, Джінет? — промовила Євка, коли Ейнджел наткнулася на стіну, виючи і гарячково тручи собі очі. — Я думаю, можливо, настав час цілком стерти цю формулу чоловік-жінка. Просто натиснути клавішу «діліт» і розпочати все спочатку. Що ти думаєш?

— Що хочу побачити свого сина, — сказала Джінет. — Я хочу побачити мого Боббі.

Вона впустила газовий балончик і почала плакати.

4

Поки відбувалася ця пригода, Клодія «Фігура-Динаміт» Стівенсон вигулькнула з вошобійки, вирішивши пошукати собі місцину з м'якшим кліматом, з новішими краєвидами. Занадто шумно цього вечора в Крилі А. Занадто бентежно. Ще й усюди розлито ту їхню спеціальну каву, а смердить вона просто

огидно. Не варто ходити на балачку до тієї дияволиці, коли в тебе розхитані нерви, підказує здоровий глузд. Вона зможе поговорити з пані в А-10 й пізніше. Проминувши Вартівню, Клодія увійшла до Крила В. Свою блузу вона залишила в Крилі А.

— Утримувана!

Ван Лемплі визирнула з Вартівні, де вона вже встигла побачити, що ось-ось може розпочатися бійка. (Ейнджел із тією її йобаною супер-кавою; Ван була надто вимотаною, щоб суворо поганити себе, та все ж не варто було їй підтримувати цей план.) Вона послала Квіглі й Олсон розібратися з тією ситуацією і вже збиралася кинутися їм на допомогу, коли повз Вартівню пройшла Стівенсон.

Клодія не зреагувала, так і пішла собі далі.

— Ви не забули там дещо, як вважаєте? Тут в'язниця, а не стрип-клуб. Я до вас звертаюся, Стівенсон! Куди це ви прямуєте, я вас питаю?

Але чи насправді її, Ван, це турбувало? Багато їх зараз бродять, мабуть, просто намагаючись не заснути, а тим часом там, у дальнім кінці Крила А, відбувається така веремія. Ось там вона зараз потрібна.

Вона вже було вирушила туди, та потім Міллі Олсон — вся спереду заляпана кавою — заперечливо їй махнула.

— Усе під контролем. Замкни цю скажену Фіцрой. Тут ситуація знов у нормі.

Ван, вважаючи, що нічого там не під контролем і нічого не в нормі, кивнула.

Вона роззирнулася — де Стівенсон, і не побачила її. Повернувшись до Вартівні, Ван якраз вчасно ввімкнула монітор першого поверху Крила В, щоб побачити, що Клодія заходить до В-7, камери, в якій мешкали Демпстер і Сорлі. Тільки ж Сорлі зараз була в Крилі А, а Демпстер сама Ван уже довгенько не бачила. Утримувані, якщо знаходили камеру порожньою, не відмовляли собі у дрібних крадіжках (бажаними неплановими набутками були дві «Т» — таблетки і труси),

і такі наскоки неунікно викликали бучу. В неї не було жодних підстав підозрювати в такому Клодію, яка, попри те, що була досить дебелою, щоб створювати великі проблеми, в порушницях не ходила. Та все ж, підозрювати — це була робота Ван. Не вистачало тільки, щоб спалахнув скандал через якусь украдене майно. Тільки не зараз, коли й так усе йде шкереберть.

Ван вирішила швиденько пересвідчитися. В неї було лише непевне відчуття, але їй не сподобалася хода Клодії: з похилою головою, волосся затуляє обличчя, а її формена блуза скинута бозна-де. Це забере лише якусь хвилину, а вона зможе трохи розім'яти собі ноги. Щоб кров почала знову циркулювати.

5

Клодія не мала на думці крадіжки. Єдине, чого їй хотілося, це трішки спокійної розмови. Згаяти час, поки в Крилі А все заспокоїться і вона зможе поговорити з тією новою жінкою, з'ясувати, як можна їй, Клодії, також заснути, а потім знову прокинутися, як будь-якого дня. Ця нова жінка може їй цього не сказати, але з іншого боку, може й сказати. Диявол непередбачуваний. Він же колись був янголом.

Рі лежала на своїй койці, обличчям до стіни. Клодія вперше помітила, і то не без печалі, що волосся в Рі вже почало сивіти. У Клодії так само, але своє вона фарбувала. Коли вона не могла дістати справжнього засобу (чи коли не могла вмовити когось зі своїх небагатьох відвідувачів принести їй трохи «Ньютріс¹ Шампань Блонд», її улюблений колір), Клодія використовувала «РіалЛимон»² з кухні. Він діяв доволі добре, але не тримався довго.

¹ «Garnier Nutrisse» — бренд косметики для волосся і шкіри, який належить французькій компанії «L'Oréal».

² «ReaLemon» — лимонний концентрат, який використовують у кулінарії, а також як натуральний освітлювач нігтів, волосся тощо.

Вона потягнулася рукою торкнутися волосся Рі, але зразу ж її відсмикнула, стиха скрикнувши, коли трохи тієї сивини прилипло до її пальців. Пасма секунди дві маяли в повітрі, а потім розтали.

— Ох, Рі, — простогнала Клодія. — От і ти теж.

Та, може, ще не пізно, у волоссі Рі було тільки кілька джгутиків того кокону. Може, Бог послав Клодію у В-7, поки ще є час. Може, це таке випробування. Вона вхопила Рі за плече і перевернула на спину. Плетиво спіралями розгорталося зі щік і білого пошрамованого лоба Рі, павутинки виринали з ніздрів, вихрячись від її дихання, але обличчя поки ще було видно.

Ну, здебільшого.

Клодія однією рукою почала зчищати це лайно зі щік Рі, з боку до боку, не забуваючи й про ті білуваті волоконця, що виринали з її рота, переплітаючись на губах. Іншою рукою Клодія вхопила Рі за плече і почала трясти.

— Стівенсон? — з кінця коридору. — Утримувана, що ви там робите? Це не ваша камера.

— Прокинься! — закричала Клодія, струшуючи жінку ще дужче. — Прокидайся, Рі! Поки ще не пізно!

Безрезультатно.

— Утримувана Стівенсон? Я з вами говорю.

— Це офіцер Лемплі, — сказала Клодія, не перестаючи трусити і обдирати те невгамовне біле прядиво. Господи, за ним так важко було угнатися. — Вона мені подобається, а тобі? А тобі, Рі?

Клодія почала плакати.

— Не йди, любонько, тобі так рано назавжди йти!

І спершу їй подумалося, що жінка на койці з цим ніби погоджується, бо очі її розчахнулись і вона почала усміхатись.

— Рі! — зраділа Клодія. — Ох, слава Богу! А я було думала, що ти...

Тільки та усмішка не перестала ширитися, губи відтягувалися назад, аж поки усмішка не перестала бути усмішкою, пере-

творившись на вищирене гарчання. Рі різко сіла і, вхопивши руками Клодію за шию, відкусила одну з її улюблених сережок, пластикову котячу мордочку. Клодія заверещала. Рі виплюнула сережку разом з пипкою вуха і допалась до горла Клодії.

Клодія переважувала мініатюрну Рі Демпстер на всі сімдесят фунтів і взагалі була сильнішою, але Рі оскаженіла. Клодія ледве здужала тримати її на відстані. Пальці Рі зісковзнули з шиї Клодії, нігті втопилися в голі плечі більшої жінки, потекла кров.

Сторопіла Клодія спробувала дістатися до відчинених дверей камери, Рі вчепилася в неї, неначе якась п'явка, вона гарчала й скреготала зубами, смикаючись у різні боки, намагаючись вирватися із захвату Клодії, щоби кинутися вперед і наробити справжньої шкоди. Так вони опинилися в коридорі, де вже почали кричати утримувані, щось горлала офіцер Лемплі, але всі ті звуки були в якійсь іншій галактиці, в іншому всесвіті, бо очі Рі вибалушувалися, і зуби Рі клацали лише за кілька дюймів від обличчя Клодії, а тоді, ох Господи, ноги її сплуталися і вона повалилася навznak у коридорі, і Рі опинилася верхи на ній.

— Утримувана! — закричала Ван. — Утримувана, зараз же відпустіть!

Жінки верещали. Клодія — ні, принаймні на початку. Крик забирає сили, а їй потрібні були сили, щоби держати цю скажену — *цього демона* — на якійсь відстані від себе. От тільки марно. Ці зуби клацали й наближалися. Вона чула запах віддиху Рі і бачила крапельки її слини з крихітними білими павутинками, що танцювали на кожній краплі.

— Утримувана, я вже дістала зброю! Не змушуйте мене стріляти! *Прошу*, не змушуйте мене це робити!

— Застрельте її! — крикнув хтось, і Клодія второпала, що ця хтось — вона сама. Схоже, в неї все ж таки було достатньо сили. — *Прошу, офіцере Лемплі!*

Велетенський гуркіт пролунав у коридорі. У лобі Рі з'явилася велика чорна діра, просто посеред решітки тих її шрамів.

Очі її підкотилися вгору так, ніби вона намагалася подивитися, куди їй влучило, і тепла кров залила обличчя Клодії.

Останнім спазматичним зусиллям Клодія відштовхнула від себе Рі. Та з безживним звуком гупнула у коридорі. Офіцер Лемплі стояла, напруживши ноги, тримаючи обома руками наставлений службовий пістолет. Димок, що звивавсь угору з його дула, нагадав Клодії ті білі прядки, що прилипли до її пальців, коли вона погладила волосся Рі. Обличчя Ваннеси Лемплі було смертельно бліде, крім фіолетових мішків під її очима.

— Вона хотіла мене вбити, — схлипнула Клодія.

— Я розумію, — сказала Ван. — Я розумію.

РОЗДІЛ 17

1

На півдорозі до міста в Клінта Норкросса зринула думка, яка змусила його заїхати на стоянку їдальні «Олімпія» і припаркуватися проти пюпітра з написом: «О, БІГМЕ, ДЕ ТВОЯ ЖАГА — СКУШТУЙ НАШОГО ЯЄЧНОГО ПИРОГА». Він дістав телефон і пошукав ім'я ГІКС. Такого номера в нього не було, і це проказувало все про його стосунки із заступником директори Дулінгського виправного закладу. Клінт прокрутив далі і знайшов ЛЕМПЛІ.

Лемплі відповіла після другого гудка. Чутно було, що вона захекана.

— Ван, ви в порядку?

— Йо, але ви пішли, не дочекавшись феєрверка. Мені довелося тут декого застрелити.

— Що? Кого?

— Рі Демпстер. Вона мертва.

Ван почала розповідати, що трапилося. Клінт слухав, ошелешений.

— Господи Ісусе, — промовив він, коли вона закінчила. — Ван, а з вами все гаразд?

— Тілесно неушкоджена. Емоційно — затрахана до краю, але сеанс психоаналізу ви зможете провести зі мною пізніше. — Ван видала мокрий сльозливий звук, висякаючи щось собі з носа. — Це ще не все.

Вона розповіла Клінту про жорсткий конфлікт між Ейнджел Фіцрой і Євкою Блек.

— Я там не була присутня, але частково бачила це на моніторах.

— Ви добре все зробили. А Клодія... Схоже, ви врятували її життя.

— Для Демпстер це вийшло недобре.

— Ван...

— Мені подобалася Демпстер. Якби ви мене спитали, я б сказала, що вона тут остання жінка, яка здатна оскаженіти.

— Де її тіло?

— У каптерці сантехніка, — сказала Ван присоромленим голосом. — Кращого місця ми не змогли придумати.

— Звичайно.

Клінт міцно заплющив очі і тер собі лоба. Він розумів, що мусить сказати ще щось, щоби втішити Лемплі, але слова не знаходились.

— А Ейнджел? Що з нею?

— Сорлі — ну, хто б міг таке собі уявити — підхопила балон з перцевим газом і пальнула їй в обличчя. Квіглі з Олсон силоміць запроторили її в одну з камер Крила А. Зараз вона там гатить у стіни і волає, що їй потрібен лікар. Кричить, що вона осліпла, хоча це повне лайно. А ще заявляє, що в неї нетлі в волоссі, що, можливо, не таке вже лайно. У нас зараз нашестя цієї зарази. Вам треба повертатися, доку. Гікс поїхав глуздом. Попросив, щоб я здала йому свій пістолет, але я відмовилася, попри те, що за інструкцією мусила б, я гадаю.

— Ви правильно зробили. Поки все не вгамується, к чорту інструкції.

— Від Гікса ніякого пуття.

«А то я не знаю», — подумав Клінт.

— Тобто, від нього завжди не було пуття, але за цих обставин він вже реально небезпечний.

Клінт налапав ниточку:

— Ви казали, що Євка якимось підначувала Ейнджел. Що саме вона говорила?

— Я не знаю, і Квіглі з Міллі також. Мусить знати Сорлі. Це ж вона зупинила бучу Ейнджел. Краля заслуговує на медаль. Якщо вона не зляже, можете почути цілком всю історію від неї самої, коли повернетесь. Це ж скоро станеться, правильно?

— За першої ж можливості, — сказав Клінт. — Послухайте, Ван, я розумію, що ви приголомшені, але мені треба з'ясувати одну річ. Ейнджел наїхала на Євку тому, що Євка не була в тому коконі?

— Таке і в мене враження. Я тільки бачила як вона гатила по ґратах кришкою від кавового баняка й волала на все горло. А потім я була змушена відволіктися на ту, свою справу.

— Але вона прокинулася?

— Атож.

— Євка прокинулася.

— Атож. Фіцрой її розбудила.

Клінт намагався відшукати в цьому бодай якусь логіку, але не зміг. Може, після того, як він сам трохи поспить...

Ця думка опалила соромом його обличчя. Дика ідея майнула йому в голові: «Що, як Євка Блек чоловічої статі? Що, як його дружина заарештувала переодягненого жінкою чоловіка?»

Та ні ж бо. Коли Лайла її арештовувала, Євка була практично гола. Також жінки-офіцери, коли приймали Євку до в'язниці, безсумнівно, такою її бачили. А чим пояснити те, що всі її забої й подряпини загоїлися менш ніж за півдня?

— Я хочу, щоби те, що я зараз скажу, ви передали Гіксу і всім офіцерам, які ще там залишилися.

Клінт повернувся до тієї думки, яка зринула йому раніше, через яку він і заїхав сюди, на парковку при їдальні, і зателефонував до в'язниці.

— Тільки коротше, — сказала Ван. — Тут щойно з'явилися Біллі Веттермор і Скотт Х'юз — отака добра новина, та все ж назвати це скелетною командою буде образою для скелетів. Нас зараз семеро живого персоналу включно з Гіксом. З вами буде восьмеро.

Клінт проігнорував цей відвертий натяк.

— Поки я їхав у місто, мені все крутилося в голові те, чим Єва Блек відрізняється від інших жінок, а з тим, що ви мені зараз розповіли... я просто не знаю, як це зрозуміти. Але знаю, що ми не можемо дозволити, щоб це вийшло за межі в'язниці, принаймні поки що. Хоч правда це, хоч ні. Це може викликати заворушення. Ви розумієте, про що я кажу?

— Гм...

Це «гм» породило в Клінті погане передчуття.

— У чому справа?

— Ну...

Це «ну» сподобалось йому ще менше.

— Просто скажіть мені.

Чергове мокре сякання.

— Після того, як закінчилося те побойовисько, і вже після того, як Гікс вимагав у мене здати пістолет, я бачила, як він балакав по своєму мобільному телефону. І ще, після того як Міллі ввела в курс справ Скотта й Біллі, вони теж дзвонили по своїх мобільних.

Отже, вже пізно. Клінт заплющив очі. Швиденько сама собі розповілася чарівна казочка.

Жив колись такий безвісний тюремний психіатр, котрий одягнувся у все чорне, вибіг у ніч і ліг впоперек смуги на

міжштатному шосе. Проїхав автобус «Трейлвейз»¹ та й поклав край його стражданню, і після того всі жили довго і щасливо, а може й ні, але то вже не було проблемою того безвісного тюремного психіатра. Кінець казки.

— Окей, окей, — сказав Клінт. — Ось що ми зробимо: скажіть їм, щоб більше жодних дзвінків, нікому. Ви зрозуміли?

— Я сама дзвонила своїй сестрі! — вирвалось у Ван. — Вибачте, доку, але я хотіла зробити щось добре, щось таке, щоби замазало те, що я була змушена застрелити Демпстер! Я сказала Бонні, щоб не лягала спати, як би їй цього не хотілося, бо в нас у в'язниці в одної особи, ймовірно, є імунітет і це означає, що від цього можливе якесь лікування! Або воно само минається.

Клінт розплющив очі.

— Ван, скільки часу ви вже на ногах?

— Від четвертої ранку. Та клята собака мене розбудила. Їй треба було надвір, зробити п-пі-*niii*.

Міцна, як криця, Ваннеса більше не могла стримуватися. Вона почала плакати.

— Просто скажіть всьому персоналу, щоб більше жодних дзвінків, зрозуміло?

Уже майже напевне з цим було пізно, але, може, вдасться уповільнити поширення цієї новини. Можливо, навіть є спосіб її зам'яти.

— Перетелефонуйте своїй сестрі і скажіть, що ви помилилися. Скажіть їй, що це була неправдива побрехенька, а ви в неї повірили. Скажіть усім іншим, хто також дзвонив своїм, щоб зробили так само.

Тиша.

— Ван, ви мене чуєте?

¹ «Trailways» — заснована 1936 року автобусна компанія, до якої належать 70 незалежних фірм автоперевізників.

— Я не хочу, докторе Норкросс. З усією моєю до вас повагою, я не вважаю це правильними діями. Тепер Бонні не засне, перебуде принаймні цю ніч, бо тепер вона вірить, що є якийсь шанс. Я не хочу його в неї забирати.

— Я розумію ваші почуття, але це якраз *правильні* дії. Чи ви хочете, щоб якась зграя народу прибігла з міста, як... як селяни зі смолоскипами, що штурмували замок у тому старому фільмі «Франкенштейн»?

— Їдьте до своєї дружини, — сказала Ван. — Ви казали, що вона на ногах навіть довше за мене. Побачите, чи зможете ви дивитися їй в обличчя і не сказати, що в кінці цього тунелю є трішки світла.

— Ван, послухайте...

Але Ван зникла. Клінт ще довго дивився на напис «ДЗВІНОК ЗАВЕРШЕНО» у віконці свого телефона, перш ніж сховати його до кишені і поїхати далі в місто.

Демпстер мертва. Життєрадісна Рі Демпстер. Він не міг у це повірити. І в нього боліло серце за Ван Лемплі, попри порушення нею субординації. Хоча насправді, яка там може бути між ними субординація? Заради Бога, він усього лиш тюремний мозкоправ.

2

Клінт заїхав на одну з ділянок «ТІЛЬКИ 15 ХВИЛИН» на стоянці перед шерифською управою і почув останнє, що він міг очікувати: з прочинених дверей лунав сміх.

Компанія в оперативній кімнаті зібралася чимала. Лайла сиділа поруч Лінні за диспетчерським столом. Навкруг них нерівномірним колом розташувалися п'ятеро інших поліціантів — усі чоловіки: Террі Кумс, Рід Берровз, Піт Ордвей, Елмор Перл і Верн Ренгл. Поза колом копів сиділи Баррі Голден, той безплатний адвокат, який на короткий час був залучений до справи Євки Блек, та літній сивобородий

джентльмен, якого Клінт знав тільки як місцевого мешканця на ім'я Віллі Берк.

Лайла курила. Вона покинула цю звичку вісім років тому, коли одного дня Джаред висловив сподівання, що вона не помре від раку легень до того, як він виросте. Лінні Марс і двоє інших присутніх також димили. Повітря було блакитним і пахучим.

— Люди, що відбувається? — запитав Клінт.

Лайла побачила його і обличчя її освітілося. Вона вкинула сигарету до чашки з кавою, побігла через кімнату і стрибнула йому в обійми. Буквально зчепившись щиколотками ззаду в нього на стегнах. Вона смачно поцілувала Клінта. Це викликало новий сміх, погукування юриста Голдена і сплеск аплодисментів.

— Ох, яка я рада тебе бачити! — сказала вона й поцілувала його знову.

— Я хотів поглянути, як там Джаред, — сказав Клінт, — і вирішив заїхати сюди, подивитися, якщо ти тут, то, може, вирвешся.

— Джаред! — скрикнула вона. — Ти собі уявляєш, якого чудового хлопця ми виростили, Клінте? Бігме, яку добру роботу ми проробили, інколи я думаю, яким егоїзмом було з нашого боку не завести другу дитину.

Дружина стукнула його кулаком у груди й зіскочила. Понад усмішкою Лайли зіниці в неї були, як колючі жальця.

Підійшов Террі Кумс. Очі в нього почервоніли й припухли. Террі потис Клінту руку.

— Ти знаєш, що трапилось із Роджером, чи ні? Намагався розпакувати свою дружину. Дурна ідея. Мусив би зачекати до Різдва. — Террі вибухнув дзвінким реготом, який перейшов у схлипи. — Моя дружина теж відімкнулась. І зі своєю дитиною я не можу зв'язатися.

У віддиху Террі чутно було алкоголь, але в Лайли цього запаху не було; те щось, що вона споживала, було значно

шпаркішим за пійло. Клінт хотів було врівноважити почуте від Террі розповіддю про те, що трапилося у в'язниці, але він відкинув цю ідею. Смерть Рі Демпстер — не оповідь для гулянки, а тутешня компанія саме на гультяїв і скидалася.

— Мені жаль, Террі.

Піт Ордвей обхопив Террі за плечі і повів його геть.

Лайла показала на бородатого чоловіка.

— Любий, ти ж знайомий з Віллі Берком, хіба не так? Він допоміг мені своїм пікапом відвезти в морг Роджера і Джессіку. Хоча, кажучи морг, насправді я маю на увазі холодильник у «Рипливому колесі». Виявляється, лікарня нам уже недоступна. І скажи тепер щось за соціальні гарантії, ге? — захихотіла вона, та потім ляснула себе по обличчю. — Вибач. Не змогла втриматись.

— Приємно бачити вас, сер, — промовив Віллі Берк. — Гарну жону маєте. Вона добре дбає про свою справу, попри те, якою втомленою сама є.

— Дякую. — І своїй гарній жоні: — Я так розумію, ви зазирнули до комори речових доказів.

— Тільки Лайла і я, — сказала Лінні. — Террі випив трохи скотчу.

Лайла видобула із задньої кишені рецепт на провігіль і подала його Клінту.

— З цим — без успіху, та й з усім іншим також. Дві аптеки пограбовано, а «Райт Ейд» перетворилась на ніщо, залишився тільки попіл і жар. Ти, мабуть, чув сморід, коли в'їжджав у місто.

Клінт похитав головою.

— У нас тут те, що, як я гадаю, можна було б назвати тризною, — сказав Верн. — Те, що, як мені б не хотілося, сталося з усіма жінками.

На якусь мить на обличчях запанувало збентеження. Першим почав сміятися Баррі, потім поліціанти, до них при-

едналися Віллі з Лайлою й Лінні. Моторошно весело звучав цей сміх.

— Поминки, — мовила Лайла і вдарила Клінта по руці. — *Спам'ятатися*. Второпав?

— Второпав, — відповів Клінт. Він утрапив у поліційну версію «Країни Див».

— Тутка тверезий, — піднімаючи руку, сказав Віллі Берк. — Час від часу троха жену... — він підморгнув у бік Лайли. — Шерифе, ви цього не чули... але сам того не торкаюсь. Уже майже сорок років як непитущий.

— Мушу признатися, я скуштував питва містера Берка, — сказав Баррі Голден. — Це мені здалося доречним, зважаючи на все, що зараз коїться.

Поліціанти Берровз, Ордвей і Перл заявили, що вони тверезі, і Верн Ренгл також підняв руку, наче він свідчив у суді. Клінта почала розбирати злість. Через цей сміх. Він усе розумів, звісно, Лайлі неминуче було стати дещо очманілою після тридцяти, чи й більше годин без сну, і підживлення з комори речових доказів було його власною ідеєю, та все одно йому це й на крихту не подобалося. Їдучи до міста, він вважав себе готовим майже до будь-чого, але виявився неготовим почути те, що Ван застрелила Рі, і неготовим потрапити в шерифській управі на ірландські поминки¹.

Тим часом Лайла провадила:

— Ми якраз згадували той випадок, коли Роджер приїхав якось на домашній скандал, а хазяйка висунулася з вікна другого поверху і закричала йому, щоб уйобував нахер і здох. Коли він не зробив ні того, ні іншого, вона вилила йому на голову відро фарби. Він ще й через місяць після того видряпував її в себе з волосся.

¹ Традиційні ірландські поминки можуть тривати кілька ночей до похорону, коли біля покійного збираються його родичі та друзі, їдять, п'ють, плачуть і тут же веселяться, розповідаючи кумедні історії з життя померлого.

— Червона румба малого голландця!¹ — зареготала Лінні і впустила сигарету собі в пелену. Підхопила її, ледь не встромила до рота запаленим кінцем і, намагаючись правильно перевернути, впустила сигарету вже на підлогу. Це викликало новий вибух загального реготу.

— Що ви вживали? — запитав Клінт. — Ти з Лінні? Там був кокс?

— Ні, його ми приборегли на пізніше, — сказала Лайла.

— Не хвилюйтесь, шерифе, я буду вас захищати, — сказав Баррі. — Я скористаюся посиленням на надзвичайні обставини. Жодний суд присяжних в Америці не визнає вашої провини.

Це викликало черговий спалах веселощів.

— У рейді на братів Грайнерів ми захопили понад сотню Синіх Скуті², — сказала Лінні. — Лайла розкрила одну капсулу і ми винюхали звідти пудру.

Клінт подумав про Дона Пітерза, який спершу змусив Джінет Сорлі сексуально задовольнити його в загальній вітальні, а потім затруїв каву Дженіс її ж ліками. Він подумав про ту ідіотську кав'яну бурду, на яку дала дозвіл особисто Котс. Він подумав про ту чудернацьку жінку в Крилі А. Він подумав про те, як Рі душила Клодію, намагаючись розірвати зубами їй горло. Він подумав про тих переляканих утримуваних, які плачуть у своїх камерах, і про Ваннесу Лемплі, як вона сказала: *«Я не хочу, докторе Норкросс»*.

— Бачу, воно подіяло, — промовив Клінт. Докладаючи для такої стриманості концентрованих зусиль. — У вас вельми бадьорий вигляд.

Лайла взяла Клінта за руки.

— Я знаю, який це має вигляд, любий — якими ми зараз виглядаємо — але в нас не було вибору. Аптекама гаплик, все,

¹ Rhumba Red — фірмова назва фарби пастельного бордового кольору, яку випускає заснована 1907 року в Огайо компанія «Dutch Boy» («Малий голландець»).

² Scootie — одна зі сленгових назв метамфетаміну.

що продається підгонистого в супермаркетах, розібрано. Джаред мені сказав. Я з ним говорила. Він у порядку, знаєш, тобі не варто хвилюватися, ти...

— Угу-угу. Я можу хвильку поговорити з тобою наодинці?

— Звичайно.

3

Вони вийшли надвір, у прохолодну ніч. Тепер він почув запахи приску і горілого пластику — все що залишилося від «Райт Ейд», подумалося йому. Поза ними знов розпочалися бачки. І сміх.

— Отже, що там із Джаредом?

Вона підняла руку, наче перевідниця школярів через дорогу. Наче він був якимсь агресивним водієм.

— Він няньчить малу дівчинку на ім'я Моллі. Це онучка старої місіс Ренсом. Місіс Ренсом у коконі, тож він нею заопікувався. Зараз принаймні з ним усе гаразд. Тобі нема потреби за нього хвилюватися.

«Ні, — подумав Клінт, — не наказуй мені не хвилюватися за мого сина. Поки йому не виповниться вісімнадцять — це *наша* робота, — хвилюватися за нього. Невже ти така вгашена, що про це забула?»

— Чи принаймні не більше, ніж ти мусиш, — додала вона за мить.

«Вона втомлена і в неї так багато всякого клопоту, — нагадав собі Клінт. — Господи, вона лиш нещодавно вбила жінку. Ти не маєш підстав злитися на неї». Але він все одно злився. Логіка має дуже малу владу над емоціями. Як мозкоправ, він це знав, щоправда, це знання не було наразі допоміжним.

— Можеш сказати, скільки ти вже на ногах?

Лайла примружила одне око, підраховуючи. Вона набула якогось піратського вигляду, до якого йому було байдуже.

— Десь, мабуть... від першої години вчорашнього дня, я гадаю. Це значить... — вона помотала головою. — Не можу порахувати. Чорт, серце ледь не вискакує. Натомість сонливості нуль. А поглянь-но на зірки! Які ж вони гарні, правда?

Клінт порахувати зміг. Згрубша, виходило тридцять дві години.

— Лінні дивилася в інтернеті, скільки людина може обходитися без сну, — промовила безжурно Лайла. — Рекорд: двісті шістдесят чотири години, правда ж цікаво? Одинадцять днів! Це рекорд одного старшокласника, який писав якусь наукову роботу. І я тобі кажу — цей рекорд *не втримається*. Є в світі певні рішуче налаштовані жінки. Утім, когнітивна функціональність слабшає дуже швидко, а потім контроль над власними емоціями. На додаток, існує таке дивне явище, як мікросон, якого я сама зазнала в трейлері Трумена Мейвезера, жах як злякалась, я відчула як перші пасма цієї штуки вилазять просто з мого волосся. Надихає те, що люди все ж таки денні тварини, а це означає — щойно лишень зійде сонце, всі жінки, які спромоглися не заснути вночі, отримують підзарядку. Ця енергія витратиться ще до полудня, проте...

— Як же погано, що тобі довелося ту глуху вахту тягнути минулої ночі, — сказав Клінт.

Ці слова прозвучали раніше, ніж він усвідомив, що вимовляє їх.

— Йо, — вмент відгукнулася вона реготом. — Дуже погано, що я там була.

— Ні, — перебив її Клінт.

— Перепрошую?

— Машина з їжею для тварин дійсно перекинулася на Гостинно-Гірській дорозі, це таки правда, але трапилося це рік тому. То що ти робила минулої ночі? Де ти, збіса, була?

Обличчя в неї було блідим аж білим, але в цій темряві її зіниці збільшилися більш-менш до їх нормального розміру.

— Ти певен, що це саме те, у що б тобі зараз хотілось зануритися? З усім іншим, що зараз з нами тут відбувається?

Він уже мало не промовив «ні», але черговий напад того дратівного сміху вибухнув з її грудей і Клінт вхопив Лайлу за руки.

— Розкажи мені.

Лайла подивилася на його пальці в себе на біцепсах, потім на нього. Він прибрав руки і відступив від неї.

— На баскетбольному матчі, — сказала Лайла. — Поїхала подивитися, як грає одна дівчина. Номер тридцять чотири. Її звать Шейла Норкросс. А її матір — Шеннон Паркс. Ну, то скажи мені, Клінте, хто кому бреше?

Клінт роззявив рота — сказати щось, сам не знаючи що — але перш ніж він встиг бодай щось вимовити, з дверей вискочив Террі Кумс з дикими очима.

— Ох, Господи, Лайло! Господи, курва, Ісусе!

Вона відвернулася від Клінта:

— Що?

— Ми забули! Як ми могли забути! Ох, *Господи Ісусе!*

— Що забули?

— Платину!

— Платину?

Вона вирячилася на Террі, і побачене Клінтом в неї на обличчі зруйнувало всю його лють. Розгублений вираз показував, що вона ніби знає, про що той говорить, але не може це до чогось прикласти, вкласти в бодай якийсь контекст. Занадто виснаженою вона була.

— Платина! Маленька дочка Роджера з Джессікою! — крикнув Террі. — Їй тільки вісім місяців, і вона досі в їхньому будинку! *Ми забули за цю сучу дитину!*

— Боже правий, — охнула Лайла.

Вона вертнулася і побігла вниз сходами, і Террі за нею по п'ятах. Ні та, ні той не глянули на Клінта і не озирнулися, коли він гукнув їм услід. Він побіг, перестрибуючи через дві

сходинки, і вхопив Лайлу за плече до того, як вона встигла сісти в машину. Вона не була в тому стані, щоб кермувати, і Террі теж, але Клінт побачив, що їх це не зупинило.

— Лайло, послухай. З цією дитиною майже напевне все гаразд. Щойно вони опиняються в коконах, схоже, входять у свого роду стабільний стан, як на штучному життєзабезпеченні.

Вона скинула з себе його руку.

— Побалакаємо пізніше. Зустрінемось вдома.

Террі вже сидів за кермом. Террі, який пив.

— Надіюсь, ви маєте рацію щодо дитини, доку, — сказав він і захряснув двері.

4

Біля Фредеріксберга¹ запасне колесо, на якому вже кілька тижнів їздила дочка директорки в'язниці, лопнуло в найбільш незручний час, саме так, як її мати — зазвичай для матерів і директорів маніакально схильна до вираховування найгірших сценаріїв — й попереджала Мікейлу. Вона потихеньку завела свою машину на парковку біля «Макдональдза», й пішла досередини попісяти.

Якийсь байкер, масивний, з голим торсом, якщо не рахувати жилетки з вистроченим на ній написом SATAN'S 7, із закинутим на ремені за спину чимось схожим на ТЕС-9², стояв перед шинквасом. Він пояснював дівчині з очима єнота, яка стояла за шинквасом, що за свої біг маки він нічого платити не буде. Цього вечора для нього діє спецпропозиція; все, що йому схочеться, безплатне. Серед тиші байкер обернувся на звук дверей і побачив Мікейлу.

¹ Fredericksburg — засноване 1728 року місто в штаті Вірджинія, розташоване за 72 кілометри від Вашингтона.

² ТЕС-9 — недорогий, зокрема популярний серед злочинців, пістолет із магазином на 20 набоїв, який випускали в 1985—2001 роках, поки не закрилася компанія-виробник.

— Гей, сестричко, — поглянув він, оцінюючи: *непогано*. — Я тебе знаю?

— Думаєш? — відгукнулась Мікейла, не зупиняючи ходи через залу; вона проминула туалет, пішла далі і знову вийшла надвір крізь задні двері. Поспішивши в кінець парковки, вона пропхалася там між гілляччям живоплоту. По інший бік живоплоту розташована парковка «Хоббі Лоббі»¹. Крамниця була освітлена, вона побачила всередині людей. Якими ж треба бути відданими своєму рукоділлю, щоб їхати до «Хоббі Лоббі» скуплятися в такий день, що всім дням день, зачудувалася Мікейла.

Вона зробила крок і дещо вже поблизьку притягнуло її увагу: футів за двадцять від неї чиясь «Тойота Королла» вуркотіла на холостому ході. Переднє сидіння займала якась біла фігура.

Мікейла підійшла до машини. Звісно, ця біла фігура належала жінці, з головою й руками в коконі. Хоча Мікейла досі була під кайфом від коксу, вона пошкодувала, що не вгашена зараз набагато дужче. На колінах жінки в коконі лежав мертвий собака, пудель, з тілом покрученим, спотвореним.

Ох, Файдо², не варто було тобі злизувати це павутиння з матусиного обличчя, коли вона закуняла тут, на парковці. Матусі можуть дуже злитися, якщо їх розбудити.

Мікейла обережно перенесла мертвого собаку на траву. Потім вона перетягла на переднє пасажирське сидіння жінку, Урсулу Вітмен-Дейвіс, як значилося в її водійському посвідченні. Хоча їй не дуже подобалася ідея тримати жінку в машині, Мікейлі була глибоко неприємною альтернатива, яка полягала в тому, щоб вивалити її на траву поряд з мертвим собакою. А ще ж була й практична користь: з Урсулою

¹ «Hobby Lobby» — заснована 1972 року мережа крамниць з продажу виробів художніх ремесел, а також матеріалів і знарядь для їх самостійного створення.

² Fido — найпопулярніша кличка собаки в США, зокрема, так звали пса президента Лінкольна.

поруч себе вона законно може користатися на трасі смугою для машин із пасажирами.

Мікейла сіла за кермо і вирулила на під'їзну алею, яка виводила її знову на міжштатне шосе I-70.

Коли вона проїжджала повз «Макдональдз», шалена ідея зайшла їй до голови. Безсумнівно, під впливом коксу, та попри те, як їй здалося, фантастично добра ідея. Вона розвернулася біля «Мотелю 6»¹ і поїхала назад до «Мікі Д». Просто перед фасадом фастфуду стояв, нахилившись на сішці, «Гарлі Софтейл», вінтажний на вигляд². Над номером штату Теннессі на заднім крилі було зображення черепа, в одній очниці якого читалося «SATAN'S», а в іншій — «7». По зубах черепа йшов напис «НАЧУВАЙСЯ».

— Тримайсь, Урсуло, — сказала Мікейла своїй упакованій у кокон штурманці і спрямувала «Короллу» на мотоцикл.

Швидкість у неї була менше десяти миль на годину, коли вона вдарила мотоцикл, але завалився він із втішним грюкотом. Його хазяїн сидів перед фасадною вітриною з цілою горою їжі на таці перед собою. Байкер вчасно скинув угору очі, щоб побачити, як Мікейла здає задом від його залізного коня, який тепер перетворився на мертвого поні. Вона побачила, як сіпаються його губи, коли він вибіг із дверей: в одній руці біг мак, з якого скрапує «секретний соус», а в іншій — молочний коктейль, ТЕС-9 б'ється об його спину. Мікейла не могла добрати, що він там белькоче, але сумнівалася, що це було «шалом». Вона весело помахала йому рукою, завершила на заїзд і розігнала Урсуліну «Тойоту» до шістдесяти.

Вже за три хвилини вона знову мчала автострадою з диким реготом, розуміючи, що ця ейфорія не триватиме довго, і шкодуючи, що нема ще нюхнути, щоб вона могла тривати.

¹ «Motel 6» — заснована 1962 р. мережа дешевих мотелів, яка також оперує мережею готелів довшого проживання «Studio 6».

² «Softail» («м'який хвіст») — модель мотоциклів з прихованою задньою підвіскою, які з 1984 року виробляє компанія «Harley-Davidson».

5

В Урсуліній «Короллі» було супутникове радіо і, трохи поперебивавши кнопки, Мікейла знайшла «Ньюз Америка». Новини були не вельми блискучі. Непідтвержені повідомлення про якийсь «інцидент» із дружиною віце-президента, що призвело до виклику Секретної служби в Обсерваторний Пункт Номер Один¹. Активісти руху за права тварин випустили на волю мешканців Національного зоопарку; чимало свідків бачили лева, який жер щось схоже на людину на Кафедральній авеню. Крайні праві консерватори на розмовному радіо проголошували, що вірус Аврора є доказом того, що Бога розсердив фемінізм. Римський папа просив усіх молитися про напоумлення. «Націонали» скасували свій призначений на вікенд міжліговий матч проти «Вівільг»². Останнє Мікейлі було ніби й зрозуміло, але водночас і не зовсім — всі ж гравці (й арбітри також) там чоловіки, хіба не так?

На пасажирському сидінні істота з ватяною головою, яка була колись Урсулою Вітмен-Дейвіс, відгукувалася на ритми автотраси, легенько кренилась на дистанціях гладенького асфальту, підтанцювувала, коли колеса знаходили ребрувату, недороблену поверхню. Вона була чи то абсолютно найкращою, чи абсолютно найгіршою в світі товаришкою для подорожі.

Колись Мікейла кохалася з дівчиною, яка захоплювалася кристалами і була впевнена, що зі спокійним зосередженням і щирою вірою можна набрати форми світла. Та ніжна, серйозна дівчина зараз, мабуть, уже спить, оповита білим. Мікейла подумала про свого покійного батька, свого доброго тату-

¹ Secret Service — федеральна агенція, яка охороняє вищих осіб держави, а також членів їхніх сімей; Number One Observatory Circle — резиденція віце-президента, яка від 1974 року міститься на відокремленій ділянці території Військово-морської обсерваторії США.

² «Washington Nationals» — професійна бейсбольна команда Національної ліги; «Baltimore Orioles» — професійна бейсбольна команда Американської ліги.

ся, який зазвичай сидів біля її ліжка, коли їй ставало страшно вночі... чи то принаймні так розповідала їй мати. Мікейлі було три роки, коли він помер. Вона не пам'ятала його живим. Мікейла — попри її покращений ніс, попри її фальшиве прізвище — була справжньою репортеркою. Вона зналась на фактах, а факт щодо Арчі Котса, який вона добре знала, був той, що його поклали в труну і закопали в землю на цвинтарі «Тінисті пагорби» у місті Дулінгу, де він відтоді й перебуває. Він не перетворився на світло. Мікейла не дозволяла собі фантазувати, що невдовзі вона зустрінеється зі своїм татом в якомусь потойбічному житті. Справа була простою: світ кінчається, поряд з нею похитується обмотана павутинням жінка, яка задавила пуделя, і все, чого Мікейлі хочеться, — провести кілька годин зі своєю матір'ю, перш ніж сон забере їх обох.

У Моргантауні¹ їй довелося долити в бак пального. Заправка була комплексного обслуговування. Хлопець, який заливав пальне, вибачився: кредитні картки не зчитуються. Мікейла заплатила йому готівкою з сумочки Урсули.

В одягненого в джинси і чисто білу майку хлопця було коротке біляве волосся. Мікейлу ніколи особливо не тягнуло до чоловіків, але їй подобався вигляд цього стрункого вікінга.

— Дякую, — сказала вона. — Ви тут протримаєтеся?

— Та ну, — сказав він. — Не думайте про мене, пані. Не про мене вам варто непокоїтись. Ви вмієте ним користатися?

Мікейла простежила його кивок підборіддям на Урсулину сумочку, що лежала біля стегна оповитої коконом жінки. З її незастебнутої на блискавку пащі стирчала ручка револьвера. Скидалось на те, що міз Вітмен-Дейвіс любила не тільки собачок, а й зброю.

— Насправді ні, — призналась Мікейла. — Моя подружка знала, що в мене попереду довга дорога, і позичила його мені.

Він подивився на неї строго.

¹ Morgantown — університетське місто в Західній Вірджинії.

— Запобіжник збоку. Не забудьте його зняти, якщо побачите, що наближається якась небезпека. Цільтеся в тулуб містеру Небезпека — у центр маси — і натискайте гачок. Дивіться, щоб віддачею його не вирвало вам із руки або не вдарило в цицьку. Ви запам'ятали?

— Йо, — погодилась Мікейла. — Центр маси. Щоб не вирвало з руки і щоб не вдарило в цицьку. Втямила. Дякую.

Вона зрушила і поїхала. Почула, як гукає вікінг:

— Агов, ви не з телебачення, часом?

Близько першої ночі п'ятниці вона нарешті дісталася околиці Дулінга. Дим від пожежі в лісі дюнами переповзав через Західно-Лавінську дорогу, коли вона вела «Короллу» крізь темряву до довгого низького силуету в'язниці. Дим цей змусив Мікейлу затиснути долонею собі рота, щоб не дихати смородом попелища.

Перед брамою вона вийшла з машини і натисла червону кнопку виклику.

6

Мора Данбартон сиділа у своїй камері в Крилі В з тим, що залишилося від Кейлі — не мертвої, але мертвої для цього світу. Чи сниться їй що-небудь всередині цього савану?

Мора сиділа, поклавши долоню на груди Кейлі, відчуваючи їх делікатне здіймання й опускання, дивлячись, як пасмиста порось цієї гидоти здувається, а потім втягується, окреслюючи з кожним подихом обриси відкритого рота Кейлі. Вже двічі Мора встромляла нігті в цей товстий і трішки клейкий матеріал, на порозі того, щоб розірвати його, звільнити Кейлі. Обидва рази вона згадувала те, про що повідомляли в телевізійних новинах, і прибирала свої руки.

У такому закритому закладі, як Дулінгський виправний, плітки і віруси застуди поширюються швидко. Але те, що годину тому трапилося в Крилі А, було не пліткою. Ейнджел

Фіцрой сиділа під замком з очима, запухлими від газу. Нестямно волаючи, що та нова жінка — то якась йобана відьма.

Морі це здавалось цілком імовірним, особливо після того, як Крилом В пропленталася Клодія Стівенсон із синцями на шиї й глибокими подряпинами на плечах, розказуючи всім і кожній про те, як її мало не вбила Рі, і того, що Мора бачила й деінде підслухала раніше. Клодія запевняла, що ця нова жінка звідкись знала імена Ейнджел і Джінет, але це були ще дрібниці. Вона знала — *знала!* — що Ейнджел убила щонайменше п'ятьох людей і новонароджене немовля.

— Цю жінку звать Євка, як ту Єву, що в Едемському саду, — казала Клодія. — Подумайте про це! Потім мене намагалася вбити Рі, і я впевнена, ця відьма про це наперед знала, так само, як вона знала імена тих наших жінок і про немовля Ейнджел.

Клодія не була людиною, яку бодай хтось назвав би надійним свідком, але все одно в її словах був сенс. Тільки відьма могла знати про такі речі.

Дві оповідки зійшлися в голові Мори і, сплівшись там разом, породили впевненість. Одна про прокляту відьмою вродливу принцесу, яка заснула глибоким сном, коли вколола собі пальця веретеном. (Мора не знала точно, що таке веретено, але, мабуть, воно було гострим.) Минуло безліч років, і чийсь поцілунок розбудив ту принцесу з її сну. Інша оповідка була про Гензеля й Гретель. Коли їх ухопила відьма, вони не втратили розуму і втекли, живцем спаливши ту чаклунку в її власній печі.

Оповідки є просто оповідками, але такі, що збереглися впродовж сотень років, мусять мати в собі зернятка правди. В цих двох правда може бути такою: закляття можна зруйнувати, відьму можна знищити. Якщо вколошкати відьму в Крилі А, це, можливо, й не розбудить Кейлі та всіх інших жінок у світі. А з іншого боку, може й розбудить. Справді може. А якщо ні, та жінка на ім'я Євка все одно має якийсь стосунок до цієї пошесті. Бо як інакше вона здатна засинати, спати

й нормально прокидатися? Як інакше вона знала те, про що не мала змоги дізнатися?

Мора відбула у в'язниці десятки років. Вона багато читала і навіть пододала Біблію. Тоді вона здалася їй геть марним стосом паперу: чоловіки вигадують закони, а жінки плодять виплодків. Але вона запам'ятала одну настанову: *«Не лишай відьми живою»*¹.

У Мори в голові виник план. Їй знадобиться трохи удачі, щоб його здійснити. Але, можливо, не так уже й багато, коли половина наглядців десь загуляли і нічний режим тюрми зійшов на пси. Ейнджел Фіцрой не була здатна цього зробити, бо вся лють Ейнджел була на поверхні, видна всім. Тому-то вона зараз у камері під замком. Натомість лють Мори — це глибоко прихований вогонь, розжарене вугілля, замасковане попелом. Тому-то вона довірена утримувана з вільним доступом по всій тюрмі.

— Я повернуся, любонько, — сказала вона, погладивши Кейлі по плечу. — Якщо вона не вб'є мене, звісно. Гадаю, вона може, якщо вона справжня відьма.

Мора підняла свій матрац і намацала там зроблений нею крихітний проріз. Сягнувши туди, вона видобула зубну щітку. Її ручка з твердого пластику була заточена на гостре вістря. Мора сховала щітку за еластичний пояс штанів у себе на попереку, прикрила її бахматою блузою і покинула камеру. В коридорі Крила В вона обернулася і послала своїй безликій співкамерниці повітряний поцілунок.

7

— Утримувана, що ви робите?

Це був Лоренс Гікс, який стояв у дверях невеличкої, але на диво добре спорядженої бібліотеки Дулінгського виправ-

¹ Біблія. Вихід 22:17. Переклад Івана Хоменка.

ного закладу. Зазвичай він походжав у костюмах-трійках з темними краватками, але цього вечора ні піджака, ні жилета на ньому не було, а краватку він відтягнув донизу так, що її кінець вказував на матню, де ховалося його, поза всякими сумнівами, змарніле хабоття.

— Вітаю, містере Гікс, — промовила Мора, не перестаючи накладати книжки в паперових обкладинках на бібліотечний візок. Вона подарувала йому усмішку, у флуоресцентному верхньому світлі зблиснув її єдиний золотий зуб. — Я збираюсь розвозити книжки.

— Чи не запізно для цього, утримувана?

— Я так не думаю, сер. Не думаю, що съодні вимикатимуть світло.

Вона говорила шанобливо, не перестаючи усміхатися. Отак-от це робиться: усміхайся, дивися невинними очима. Це всього лиш стара, сива Мора Данбартон, упокорена роками тюремної рутини, готова лизати туфлі будь-кого, чії туфлі потребують вилузування, та бозна-яка гарпія, що була оволоділа нею, приневоливши до вбивства людей, давно піддана екзорцизму і вигнана геть. Це та розводка, якій Ейнджелам Фіцрой всього світу ніколи не навчитися. Мусиш тримати свій порох сухим, на той випадок, коли він тобі знадобиться.

Він зайшов досередини перевірити її візок, і Морі стало його майже жаль — обличчя бліде, вкриті щетиною щоки звисають, як тісто, вбогі залишки волосся сплутані — але якщо він спробує її зупинити, вона впоре його в жирне черевко. Вона мусить рятувати Кейлі, хоч як може. Сплячу Красуню було врятовано поцілунком, можливо, Морі вдасться рятувати свою дівчинку заточкою.

«Не ставай мені поперек дороги, Гіксі, думала вона. Не роби цього, якщо не хочеш отримати діру в печінці. Я добре знаю, де вона міститься».

Гікс роздивлявся книжки, які вона познімала з полиць: Пітер Страуб, Клайв Баркер, Джо Гілл¹.

— Це ж усе романи жахів! — вигукнув він. — Ми дозволяємо утримуваням таке читати?

— Це та ще любовні романи вони лише й читають, сер, — доповіла йому Мора, мало не додавши: «*Про що ти, слимак, мусив би знати, якби бодай на крихту знав, як функціонує цей заклад*». Вона освіжила свою усмішку:

— Я вважаю, що романи жахів, як ніщо інше, допоможуть нашим пані не заснути цієї ночі. Крім того, це ж усе не про справжнє; всі ті вампіри, вовкулаки тощо. Це те саме, що дитячі казки.

На мить здалося, що він вагається, можливо, готовий наказати їй повернутися до своєї камери. Мора завела руку за спину, немов чухаючи собі поперек. Нарешті його щоки здулись зітханням:

— Продовжуйте. Принаймні це допоможе не заснути *вам*.

Цього разу її усмішка була щирою.

— Ой, не хвилюйтеся за мене, містере Гікс. Я страждаю на безсоння.

8

Мікейла тепер уже постійно тримала кнопку натиснутою. Яскраво сяяв засклений фасад тюрми, на службовій парковці стояли машини; хтось же там не спить.

— Що?

Чоловічий голос, який нарешті озвався, був оптимальною ілюстрацією втоми; це голос десятигодинної щетини.

¹ Peter Straub (нар. 1943 р.) — романіст і поет, друг і співавтор двох книжок Стівена Кінга; Clive Barker (нар. 1952 р.) — англійський письменник, художник і кінорежисер; Joe Hill (нар. 1972 р.) — літературний псевдонім письменника Джозефа Кінга, сина Стівена Кінга і старшого брата Овена Кінга.

— Говорить офіцер Квіглі. Відпустіть уже к чорту ту кнопку.

— Мене звать Мікейла Морган, — за секунду вона второпала, що її телевізійний псевдонім тут нічого не значить.

— І що?

Назване нею прізвище явно не справило враження.

— Раніше моє прізвище було Котс. Моя мати тут директорка. Я хотіла б її побачити, будь ласка.

— Гм...

Мовчанка, тільки легеньке гудіння лінії. Мікейла випросталася, її терпіння вже було на межі. Вона знову щосили натиснула кнопку.

— Також повідомляю вам, що я працюю на «Ньюз Америка». Мені треба уславити вас в ефірі, чи я можу побачитися зі своєю матір'ю?

— Вибачте, міз Котс. Вона заснула.

Тепер настала черга Мікейлі застати в мовчанку. Вона запізнилась. Вона безсило прихилилась до сігчастої огорожі. Відбиваючись від воріт, світло фар «Королли» сліпило її запухлі очі.

— Мені жаль, — продовжив той голос. — Вона була хорошою начальницею.

— Що ж мені тепер робити? — запитала Мікейла. Вона не натискала кнопки виклику, тож це запитання адресувалося тільки ночі і тому диму, що повз із лісу.

Але офіцер Квіглі відповів, немов він його чув:

— Чому б вам не поїхати далі, в місто? Знайти собі кімнату. Або... я чув, що в «Рипливому колесі» сьогодні безплатний бар і вони не закриватимуться, доки не зійде сонце або не скінчиться пиво.

9

Мора штовхала свій візок коридором Крила В, роблячи це повільно, не бажаючи, щоби бодай хтось подумав, ніби в неї є якась конкретна мета.

— Книжок? — запитувала вона в кожної заселеної камери... принаймні в тих, де мешканки не були покриті тим білим лайном. — Бажаєте почитати чогось страшенького? Маю жахи дев'яти різних смаків.

Охочих було мало. Більшість дивилася новини, які самі були наче з романів жаків. Її зупинив офіцер Веттермор — подивитися, що є цікавого на її візку. Мору не здивувало, що він тут цієї ночі, бо офіцер Веттермор був не менш геюватим, ніж перший вечір Марді Гра в Новому Орлеані¹. Вона б здивувалася, якби в нього вдома були якісь жінки.

— Як на мій смак, це купа мотлоху, — сказав він. — Прощайте далі і забирайтеся звідси, Мору.

— Гарзд, офіцере. Поїду тепер до Крила А. Є там кілька пань, доктор Норкросс мобілізував їх до Загону Прозак, але вони все ще люблять читати².

— Добре, але не наближайтеся до Фіцрой і тієї м'якої камери там, у кінці, гарзд?

Мора видала найширшу зі своїх усмішок.

— Обов'язково, офіцере Веттермор. І дякую вам! Красно вам дякую!

Окрім новенької — тієї відьми — в Крилі А було тільки дві жінки, які досі не спали, плюс непритомне опудало, яке до того було Кітті Мак-Дейвід.

— Ні, — сказала жінка в А-2. — Не можу читати, не можу читати. Ті ліки, що їх Норкросс мені призначив, зіпсули мені очі. Ні, не можу читати. Тут стіки крику було. Не люблю крику.

Іншою жінкою в А-8 була Ейнджел. Вона подивилась на Мору запухлими «що-таке-нахер-зі-мною-трапилося» очима.

¹ Mardi Gras — двотижневий карнавал, який з XVIII століття відбувається перед Великим постом в Нью-Орлеані; наразі Мора може мати на увазі те, що перше значення слова «gay» — «веселий», а також те, що традиційний стиль Марді Гра — яскраві, кумедні костюми, перевдягання чоловіків у жінок і навпаки — було запозичено учасниками гей-парадів.

² «Prozak» — один з найпопулярніших антидепресантів.

— Катай далі, Мо-Мо, — застерегла вона, коли Мора, попри попередження офіцера Веттермора, запропонувала їй пару книжок.

Ну, та й гаразд. Мора вже була майже в кінці коридора. Вона кинула погляд назад, побачила, що Веттермор стоїть до неї спиною, занурений в розмову з офіцером Мерфі, якого дівчата кликали Тітгером, як того з оповідок про Вінні Пуха.

— Моро...

Це було промовлено тихесенько, пошепки, але проникливо. Якось так звучно.

Голосом новенької. Євки. Єви. Яка в Біблії з'їла плід із Дерева Пізнання, за що її разом з мужем було депортовано у цей світ болю й безпорадності. Мора знала, що таке депортація, добре знала. Її саму було депортовано в Дулінг за те, що вона депортувала власного чоловіка і двох дітей (не кажучи вже про Гевала) у безмежжя вічності.

Євка стояла біля заготованих дверей м'якої камери, вдивляючись у Мору. І усміхаючись. Мора ніколи в житті не бачила такої гарної усмішки. Може, це й відьма, але ж прекрасна. Відьма простягнула руку крізь ґрати і поманила одним елегантним пальчиком. Мора покотила вперед свій візок.

— Далі не можна, утримувана! — це був офіцер Мерфі. — Зараз же зупиніться!

Мора котила візок далі.

— Хапаймо її, зупинімо її! — крикнув Мерфі, і вона почувала тупіт їхніх твердих підшв по кахлях.

Мора повернула візок боком і перекинула його, створивши тимчасову барикаду. Полетіли, посипалися обшарпані книжки.

— *Стійте, утримувана, стійте!*

Мора кинулася до м'якої камери і, сягнувши рукою собі до крижів, вихопила зроблену з зубної щітки заточку. Жінка-

відьма так само її манила. «Вона не бачить, що я приготувала для неї», — подумала Мора.

Вона відставила руку назад, маючи намір далі викинути її вперед, вдарити під ребра цій жінці-відьмі. Просто їй у печінку. Тільки ті темні очі спершу її уповільнили, а потім зупинили. І Мора не зло в них побачила, а прохолодну цікавість.

— Ти хочеш бути з нею, чи не так? — запитала Євка поспішним шепотом.

— Так, — видихнула Мора. — Ох, Боже мій, я так хочу.

— Ти зможеш. Тільки потрібно заснути.

— Я не можу. В мене безсоння.

Веттермор з Мерфі вже були близько. Лишались секунди, щоби штрикнути жінку-відьму і припинити цю пошесть. Але Мора нічого не робила. Її міцно тримали ці дивовижні темні очі, і вона зрозуміла, що не має бажання боротися проти їхньої хватки. Та й не очі це зовсім, побачила Мора, то були провалля, отвори в якусь нову темряву.

Жінка-відьма притислась обличчям до ґрат, ані на мить не випускаючи з очей Мору.

— Швидко поцілуй мене. Поки ще є час.

Мора не роздумувала. Вона впустила загострену зубну щітку і теж притислась обличчям до ґрат. Їхні губи зустрілись. Тепле дихання Євки сковзнуло Морі до рота і вниз, їй у горло. Мора відчула, як благословенна сонливість здіймається з dna її мозку, як бувало колись, коли вона маленькою лежала в безпеці свого ліжка, обіймаючи ведмежатко Фредді однією рукою, а іншою — м'якого дракончика Гассі. Слухаючи холодний вітер знадвору і знаючи, що зараз вона тут у теплі і безпеці спливає в країну сновидінь.

Коли Біллі Веттермор з Тігом Мерфі підбігли до неї, Мора лежала на спині перед камерою Євки, перші павутинки розгорталися з її волосся, з рота, з-під заплющених повік її заснулих очей.

РОЗДІЛ 18

1

Френк очікував, що коли він повернеться додому, Ілейн навалить йому чергову порцію гиді, але навпаки, ситуація виявилася небезвигідною. Як ніщо інше цього дня — а як за те зайшлося, то й у наступні дні — його проблеми легко розрішилися самі собою. То чому ж він почувався зовсім не радісним?

Його відчужена дружина спала в ліжку їхньої дочки, обіймаючи правою рукою Нану за плечі. Кокон на обличчі Ілейн був тоненький, як той цупкий перший шар пап'є-маше, проте саван покривав її вже всю цілком. На нічному столику лежала записка: *«Френку, я молилася за тебе. Сподіваюся, ти помолитимешся за нас. — І.»*

Френк зіжмакав цей папірець і викинув його в коробку на сміття при ліжку. На борту коробки в своїй іскристій сукні танцювала Тіана, чорношкіра діснеївська принцеса, і магичні тварини почтом виступали слідом за нею¹.

— Нема цьому адекватних слів.

Гарт Флікінджер піднявся вслід за Френком на другий поверх і стояв зараз позад нього в дверях кімнати Нани.

— Так. Гадаю, так воно й є, — промовив Френк.

На нічному столику стояло обрамлене фото Нани з батьками. Нана тримала свою призову закладку для книг. Доктор взяв фотографію в руки і роздивлявся.

— У неї ваші вилиці, містере Гірі. Щаслива дівчина.

Френк не знав, як на це відповісти, тому не промовив нічого.

Не збентежений мовчанкою лікар поставив фото на місце.

— Ну, робимо?

Вони залишили Ілейн на ліжку, а Френк удруге за цей день взяв свою дочку на руки і поніс її сходами донизу. Груди в неї

¹ Тіана — героїня діснеївського мультфільму «Принцеса і Жаба» (2009.)

здіймались і опадали; там, всередині, вона була живою. Але в пацієнтів у комі, з померлим мозком, також б'ється серце. Залишалася серйозна можливість, що їхня остання розмова, яку Френк важко нестиме в пам'яті до своєї смерті — коли б його смерть не настала — це та, вранішня, коли він накричав на дочку на заїзді. Налякав її.

Сум оповивав Френка — неначе низький туман поглинав його, піднімаючись від черевиків угору. В нього не було жодних підстав вірити, що цей нарколіга-доктор здатен зробити бодай щось путне.

Тим часом Флікінджер уже розіслав на паркетній підлозі вітальні рушники і попросив Френка покласти на них Нану.

— А чому не на диван?

— Тому що тут вона буде під потрібним мені верхнім світлом, містере Гірі.

— А. Ясно.

Гарт Флікінджер опустився на коліна біля Нани і розкрив свій медичний саквояж. Налиті кров'ю з почервонілими повіками очі надавали йому вампірського вигляду. На додаток до цього його тонкий ніс і високий, спадистий лоб в обрамленні рудих кучерів немов натякали на якесь ельфійське юродство. І все ж, ба навіть попри те, що Френк знав: той досі залишається певною мірою вгашеним, тон у доктора був утішливий. Не дивно, що він їздить мерседесом.

— Отже, що нам відомо?

— Нам відомо, що вона спить, — сказав Френк, почувуючись надзвичайно тупим.

— Ох, насправді даних набагато більше за це! З новин я дізнався головним чином таке: кокони — це волокнистий матеріал, який, схоже, складається зі шмарклів, слини, вушної сірки і великої кількості якогось невідомого протеїну. Яким чином він виробляється? Звідки надходить? Це нам невідомо і, крім того, саме його існування не здається можливим, оскільки нормальні жіночі виділення є значно

меншими, наприклад: дві столових ложки крові в нормальний менструальний період і навіть у важкий — не більше одної чашки. Також нам відомо, що заснулих, як видно, ці кокони підтримують у живому стані.

— А якщо їх розірвати, вони сатаніють, — сказав Френк.

— Саме так.

Гарт розклав на кавовому столику інструменти: скальпель, ножиці, а з чорного портфеля дістав невеличкий мікроскоп.

— Почнемо з перевірки пульсу вашої дочки, гаразд?

Френк сказав, що він не проти.

Флікінджер обережно підняв обгорнуте зап'ястя Нани і тримав його тридцять секунд. Після цього так само обережно його поклав.

— Пульс дещо приглушений матеріалом кокону, але для здорової дівчинки її віку в стані спокою він у межах норми. А тепер, містере Гірі...

— Френк.

— Добре. Що нам *не* відомо, Френку?

Відповідь була очевидною:

— Чому це відбувається.

— *Чому!* — сплеснув долонями Флікінджер. — Ось воно. Усе в природі має якусь причину. Що є причиною цього? Що цей кокон намагається зробити? — Він узяв свої ножиці і клацнув ними, розкривши й закривши леза. — Отже, проведемо дослідження.

2

Коли їй не було з ким побалакати, Джінет іноді балакала сама з собою — чи то радше, з уявною, але уважною співбесідницею. Доктор Норкросс казав їй, що це цілком добре. Це називається *виговоритися*. Цієї ночі її слухачкою була Рі, яку довелося уявити. Тому що офіцер Лемплі її вбила. Трохи перегодом вона спробує знайти, де вони її поклали, віддасть

їй шану, але зараз просто сидіти тут, у їхній камері, вже досить добре. Зараз їй не потрібно більшого.

— Рі, я розповім тобі, що трапилося. Дейміен ушкодив собі коліно, коли грав у футбол, ось що трапилося. Звичайна товариська гра з якимись хлопцями в парку. Мене там не було. Дейміен мені сказав, що ніхто його там і пальцем не торкнув — вони просто зіткнулися, думаю, він хотів перехопити квотербека, почув, як щось тріснуло, впав на траву, підвівся вже накульгуючи. Чи там передня хрестоподібна зв'язка, чи то внутрішня бічна зв'язка, я завжди забуваю, яка саме, ну, розумієш, якась із цих. Така пружинка між кістками.

Рі промовила: «Угу».

— У той час справи у нас ішли добре, хіба що ми не мали медичної страховки. У мене була робота в дитсадку, тридцять годин на тиждень, а Дейміен працював неофіційно, але регулярно, і платили йому неймовірно. Десь двадцятку за годину. Готівкою! Він працював типу помічником в одній дрібній фірмі, яка робила меблі для багатих людей у Чарлстоні: політиків, керівників компаній і всяких таких. Парубків із Великого Вугільного бізнесу. Дейміен багато тягав важкого і таке інше. справи у нас йшли чудово, особливо як для пари молодят, в яких нема нічого, крім дипломів старшої школи. Я собою пишалась.

Рі промовила: «Ти мала на це повне право».

— У нас була квартира, і то добра, гарні меблі і все інше, краще, ніж те, що я мала дитиною. Він купив собі мотоцикл, майже новесенький, а для мене ми винаймали машину, щоб я могла нею їздити з моїм синочком Боббі. Ми їздили в Діснейленд. Катались на Космічній горі, відвідували Дім привидів, обнімалися з Гүфі — все, що треба. Я позичала своїй сестрі гроші на лікування у дерматолога. Дала гроші матері на ремонт даху. Але медичної страховки не було. А в Деймієна те бісове коліно. Найкращим виходом була б операція, але... Нам треба було просто зціпити зуби і зробити її. Продати мотоцикл,

відмовитися від машини, затягнути паски на якийсь рік. Саме так я й хотіла тоді зробити. Присягаюся. Але Дейміен не хотів. Відмовлявся. Важко когось до такого примусити. Це ж було його коліно, тому я лишила його в спокої. Сама знаєш, чоловіки. Не зупиняється, не питають, кудюю краще пройти, і не підуть до лікаря, поки вже зовсім не будуть при смерті.

Рі промовила: «Твоя правда, серденько моє».

— «Не-не, — казав він. — Я оклигаю». Ну, я мушу визнати, що ми мали звичку розважатися. Завжди гулянки. Як воно звичайно у молодих. Екстезі. Трава, само собою. Кокс, якщо хтось приносив. Дейміен ховав якісь депресанти. Почав їх приймати, щоб коліно йому не так сильно боліло. Самолікування — так називає це доктор Норкросс. А ти ж знаєш, які в мене болі в голові? Мої Сині Падлюки¹.

Рі промовила: «Звісно, я знаю».

— Еге. Отже, одного вечора я кажу Деймієну, що голова мене просто вбиває, і він дає мені пігулку. «Спробуй оце, — каже він. — Подивимося, чи воно тобі оте не заповлірує». Отак мене й присадило. Глухо і вкінєць. Розумієш?

Рі промовила: «Розумію».

3

Джаредда вже вернуло від новин, тому він перемкнувся на Громадський канал, де якась надзвичайно екзальтована майстриня давала урок торочення бісерною бахромою. Напевне, передача транлювалася в запису. Якщо це не так, якщо ця майстриня саме зараз у такому піднесеному настрої, не хотів би він зустрітися з нею в нормальний час.

— Зараз ми зробимо таку *краа-суу!* — вигукувала вона, підстрибуючи на стільці на тлі сірої декорації поза її спиною.

¹ Blue Meanies — персонажі знаменитого мультфільму гурту Beatles «Жовтий підводний човен» (1968), монстри, які знищують музику і взагалі псують світ; ця назва стала ідіомою, яка може означати різні негарні явища.

Ця майстриня була його єдиною компаньйонкою. Моллі вже заснула.

Близько першої Джаред тихцем відлучився до туалету. Коли за три хвилини він повернувся, Моллі вже вимкнулась на дивані, стискаючи в руках бляшанку «Гірської роси»¹, яку він їй перед тим дав. Обличчя бідної дитини вже наполовину обросло павутинням.

Тоді Джаред і сам відключився на пару годин на шкіряному дивані. Виснаження збороло бентегу.

Його розбудив якийсь гідкий запах, що наплив крізь сітчасті двері, ніс подавав тривожний сигнал про далеку пожежу. Він посунув скляні двері, зачинивши їх наглухо, і повернувся у крісло. В телевізорі камера дуже зблизька сфокусувалася на руках тієї майстрині, як вони нижуть голкою: встромила, витягла, підтягнула, закріпила.

Було 2:54 ранку п'ятниці. Новий день, судячи з годинника, але відчуття було таке, що вчорашній день їх ще довго не відпустить, якщо взагалі бодай колись.

Джаред уже зробив рейд через вулицю, реквізував із сумки місіс Ренсом її мобільний телефон. Зараз він набирав на ньому текстове повідомлення для Мері.

Агов, це Джаред. Ти в порядку?

Йо, а ти знаєш, що десь щось горить?

Начебто, але не знаю, що саме. Як твоя мати? Як твоя сестра? Як ти?

З нами все гаразд. П'ємо каву і печемо коржики. Ми дочекалися світанку!! Як там Моллі?

Джаред кинув погляд на дівчинку на дивані. Він укрив її ковдрою. Оболонка на її голові була круглою й білою.

¹ «Mountain Dew» — газований напій, який з 1940 року випускає компанія «Pepsi».

«Чудово», — набрав він. «Дудлить “Гірську росу”. Це з її бабусі телефона я зараз пишу».

Мері пообіцяла, що скоро напише йому знову. Джаред повернувся до телевізора. Схоже було, та майстриня взагалі не знає, що таке виснаження.

— А тепер, знаю, що декого цим розчарую, але скажу: я байдужа до скла. На ньому виникають подряпини. На мое *глибоке переконання*, ви можете робити те саме з пластиком.

Камера наїхала на рожеву намистинку, яку вона тримала між вказівним і великим пальцями.

— Подивіться, навіть око фахівця майже не помітить різниці.

— Дуже добре, — промовив Джаред. Він ніколи не був тим, хто балакає сам із собою, але ж він ніколи раніше також не був сам на сам у своєму домі з оповитим білістю тілом. Ну, й неможливо було заперечити, що ця крихітна рожева херня, як на його око, таки здавалася склом. — Дуже, к-херам, воно добре, пані.

— Джареде? З ким це ти говориш?

Він не почув, коли відчинилися передні двері. Він скочив на ноги, зробив зі своїм болючим коліном чотири чи п'ять тремких кроків і впав у батьківські обійми.

Клінт із Джаредом стояли, обнявшись, між кухнею і вітальнею. Обидва рюмсали. Джаред намагався пояснити батькові, що він тільки вийшов помочитися, що він нічим не міг допомогти Моллі, що чувається він жахливо, але, чорти забирай, не міг же він час від часу кудись не виходити, а вона на позір була в повнім порядку, він був певен, що з нею все буде гаразд, теревенила, як завжди, дудлячи ту «Гірську росу». Геть усе не було гаразд, але Клінт сказав, що все гаразд. Він повторював це знову і знову, і батько з сином стискали один одного міцніше й міцніше, неначе силою волі могли зробити, що так стане, і можливо — можливо — на якусь пару секунд вони цього досягли.

4

Той зразок, який Флікінджер зрізав з передпліччя Нани, нагадував, коли Френк роздивлявся його крізь окуляр маленького мікроскопа, клаптик якогось тонкотканого полотна. Переплетіння ниток і ниточок, ниточок і ниток.

— Це дуже схоже на якусь тканину рослинного походження, — сказав доктор. — На мій погляд принаймні.

Френк уявив собі, як він відкушує від стебла селери, уявив той нитчастий кінець, що залишається висіти.

Гарт стиснув і потер клаптик білої тканини в себе між пальцями. Коли він розвів пальці, та штука розтягнулась між ними, як жувальна гумка.

— Липка... надзвичайно тяглиста... швидко росте... якимсь чином спотворює хімічні процеси в носійці... *жорстоко* спотворює їх...

Гарт продовжував бурмотіти, говорячи радше до себе, ніж до Френка, а Френк тим часом зважував змаління його дочки до слова «*носійка*». Це не додавало йому радості.

Гарт хихотнув:

— Не подобається мені ваша поведінка, містере Прядво. Зовсім не подобається.

Він скривився і скинув ту фібру на предметне скельце мікроскопа.

— Як ви почуваетесь, докторе Флікінджер?

Френк міг сприймати, що хірург ексцентричний і вгашений, і, схоже було, що він дійсно знається на тому, що робить, але в цього парубка ціла купа гострих знарядь поблизу його безпорадної дочки.

— Просто шовковисто. Хоча був би не проти випити.

Флікінджер знову присів навпочіпки біля простертого тіла Нани. Кінчиком ножиць він подряпав у неї під краєм ніздрі.

— Цей наш приятель, містер Прядво, він суперечливий. Зусібіч скидається на грибок, але такий активно агресивний,

і водночас цікавиться тільки XX хромосоною. Аж ось ти відстригаєш його від загальної маси, і він перетворюється на ніщо. Ніщо. Тоді він просто якесь липуче лайно та й годі.

Френк вибачився, понишпорив у кухні і задовольнився рештками на верхній полиці, між борошном і вівсяними пластівцями. Там було достатньо, щоб націдити кожному з них на дюйм. Він приніс чарки у вітальню.

— Якщо мої очі мене не обманюють, це кухарський херес¹. Ми вже злидні, бідуємо, Френку.

Тон у Гарта й на децицю не був розчарований. Узявши чарку, він одним махом вихилив її і хукнув задоволено.

— Слухай-но, а сірники в тебе є? Чи запальничка?

5

— Гарзд, Рі, наступна частина для тебе не буде новиною. Маленька звичка стала великою звичкою, а великі звички дорого коштують. Дейміен вкрав дещо з хати одного багатого парубка, і перший раз йому це обійшлося, але не другий раз. Його не арештували, ніц такого, але з роботи його вигнали під сраку.

Рі промовила: «І чому я не здивована?»

— Атож. Потім я втратила роботу в дитсадку. Це було, коли економіка дуже впала і та жінка, хазяйка садочка, мусила декого скоротити. Смішно те, що там була пара дівчат, які працювали не так довго, як я, і не такі досвідчені, як я, але їх вона залишила. Ти ніколи не здогадаєшся, яка різниця була між мною і тими дівчатами.

Рі промовила: «Ох, я могла б і здогадатися, але краще ти мені сама скажи».

¹ Cooking sherry — виноградне або рисове вино з високим вмістом солі й різних спецій, що використовується в приготуванні деяких м'ясних і рибних страв.

— Вони були білі. Гей, я не шукаю приключки. Аж ніяк, але ти сама розумієш, було, як було. Все пішло шкереберть, і я трохи запала в депресію. В сильну депресію. Як і будь хто на моїм місці. Ну, й почала ковтати ті пігулки, навіть коли в мене не боліла голова. І знаєш, що в цьому було особливо погане? Я цілком розуміла, що відбувається. Це наче... о так, це пішла та смуга, коли я стаю тією йобаною, тупою нарकोшею, якою, як колись усі думали, я мушу стати. Я себе за це ненавиділа. За справдження тієї долі, яку мені пророчили через те, що я росла бідною й чорною.

Рі промовила: «Йо, важко».

— Окей. Тож із цим тобі все ясно. А те, що було в мене з Дейміеном, мабуть, однаково не тривало б. Я це розуміла. Ми були одного віку, але всередині себе він був набагато молодший. Із хлопцями завжди так, я гадаю. Як ото піти грати того дня у футбол у парку, коли наша дитина вдома хвора. Мені це тоді здавалось нормальним. Він повсякчас кудись отак ішов. «Я повернуся», — казав зазвичай. Або: «Я тільки схожу до Ріка» чи ще щось. Я ніколи не заперечувала. Не була певна, що маю право заперечувати. Він мене підмаслював. Квіти там, і все таке. Цукерки. Нова блузка з молу. Речі приємні на коротку мить. Але в ньому було дещо таке, що мусило б здаватися кумедним, але насправді таким не було. Таке просто недобре. Типу, порівняється з якоюсь пані, яка вигулює собачку, і крикне: «Ви точно близнючки!», або йде він і раптом робить рух, ніби б'є підлітка, який ішов назустріч, аж той сахається. А він каже: «Та я жартую». І ті наркотики, вони його гнітили. Він і далі робив усе, що йому хотілося, але то його вже більше не радувало, ніякого колишнього задоволення. І злобність росла, бувало, наче той пес із ланцюга зірветься: «Поглянь на цю обдовбану курву, Боббі», — скаже нашому сину і регоче, неначе це щось веселе. Неначе я клоун у цирку. Отакі от жарти. Я йому врешті дала

за таке ляпаса. А він мене у відповідь кулаком. А потім, коли я його також вдарила, він розбив вазу в мене на голові.

Рі промовила: «Боляче, мабуть, було».

— Не так те, як думка, що саме на таке я й заслужила, щоб моє торчкове лице розбив мені мій же чоловік-торчок. Я ненавиджу себе за це. Пам'ятаю, як лежу на підлозі і бачу монету, нікель, у пилюці під холодильником, кругом осколки тієї синьої вази, і думаю, що далі станеться таке: Боббі забере соціальна служба. Ну, звісно ж, так воно й вийшло. Поліціантка вивела Боббі з мого дому, і моя дитина плакала за мною, і це було найсумнішим з усього, що могло статися, щоправда, я була тоді в такому ауті, що нічого не відчувала.

Рі промовила: «Дуже сумно».

6

Десять хвилин уже минуло, а Террі все не виходив із сусіднього з Елвеевим будинку. «Зольник» було написано там на поштовій скриньці. Лайла не знала, що їй робити.

До цього вони перевірили будинок Елвеїв, по широкій дузі обминувши те місце, де перед тим лежали трупи, і увійшли крізь передні двері. Дитина, спільним мозковим штурмом Елвеїв, з типовою дбайливістю і скромністю названа ними Платиною, лежала безжурна, як у Бога в запічку, в своїй плетеній колисці, всередині сформованого навкруг неї кокона у формі квасоліни. Натиснувши долонями на кокон, Лайла намацала тільки немовляти. В цьому було щось кумедно-жахливе; неначе пробуєш новий матрац, оцінюючи його пружність. Але усмішка на її обличчі всохла, коли почав рюмсати Террі. Уже перейшло за другу ранку. А отже, ця криза тривала вже двадцять годин чи близько того, і тридцять п'ять годин минуло відтоді, як вона останній раз кімарила. Лайла була вгашеною, а її найкращий підлеглий — п'яним і сльозливим.

Але вони роблять все, що наразі можуть, хіба не так? А на Гірській дорозі досі завали того котячого піску.

— Ні, нема там нічого, — виправила вона себе. То було кілька місяців тому. Чи, може, рік?

— Чого там нема?

Вони знову були надворі, йшли до крузера, припаркованого перед будинком Роджера.

Лайла, несучи в руках кокон, скинула очима на Террі.

— Я балакала вголос?

— Йо, — підтвердив Террі.

— Перепрошую.

— Яке ж все-таки це блядство, — схлипнув Террі і вирушив до будинку Зольник.

Лайла запитала, куди це він пішов.

— Двері прочинені, — відповів він, показуючи. — Глупа ніч надворі, а двері відкриті. Треба перевірити, що там і як. Я на секунду.

Лайла сіла з дитиною на пасажирське сидіння крузера. Здавалося, це було лише якусь мить тому, але цифри на годиннику вже показували 2:22. Їй подумалося, що там було 2:11, коли вона сідала. Двадцять два й одинадцять різні числа. Але одинадцять плюс одинадцять дає двадцять два. Що означає...

В її думках крутились одинадцять: одинадцять ключів, одинадцять доларів, одинадцять пальців, одинадцять бажань, одинадцять наметів на одинадцяти туристичних стоянках, одинадцять вродливих жінок посеред дороги чекають, поки їх щось переїде, одинадцять пташок на одинадцяти гілках одинадцяти дерев — нормальних дерев, зауважмо, не уявних дерев.

Що то було за дерево? Якщо справи йтимуть так, як вони зараз ідуть, хтось захоче повісити на дереві ту жінку, Євку, Лайла побачила це ясно, як білий день, бо все розпочалося з неї, так чи інакше, це розпочалося з неї і з того Дерева, Лайла чітко це відчувала, не згірш за тепло захованої в коконі

дитини у себе на колінах, маленької дівчинки Срібло. Одинадцять немовлят в одинадцяти лімських квасолинах¹.

Лайла вловила себе на тому, що примовляє:

— Платина, Платина.

Недотепне ім'я цієї дитини: не Срібло, а Платина. Сілвер — це прізвище судді. Якщо Лайла колись і знала ім'я загиблої кицьки судді, то зараз згадати не могла. Дочку Клінта звать Шейла Норкросс. Звісно, він нічого не визнав, яке розчарування, найгірше розчарування у всій цій справі — навіть не визнати того, що Платина — його дитина. Чи це Шейла його дитина. Губи в Лайли були сухими, а сама вона обливалася потом, хоча в машині було прохолодно. Двері будинку Зольник розчахнулись.

1

Чи міг він бодай щось зробити для цього хлопця, Террі не знав; йому навіть спробувати не спало на думку. Натомість він сів на ліжку і, поклавши руки собі на коліна, зробив кілька повільних, глибоких вдихів. Йому потрібно було зібрати докупи думки, викинувши з голови все лайно.

Спляча лежала на підлозі. Плетиво покривало її руки і голову, а також нижню частину тіла. В кутку лежали її заборсані разом з трусами штани. Жінка була маленькою, футів п'ять на зріст. Судячи з фотографій на стіні й на бюро, їй було за сімдесят. Можливо, більше.

Террі міркував, що чоловік, який намагався її згвалтувати, мабуть, скинув жінку з ліжка на підлогу, коли стягував з неї штани. Утім, він не був на вигляд цілком дорослим чоловіком; у ньому прозирала підліткова худорлявість. Його джинси зжужмились на щиколотках, перепинені кросівками.

¹ Lima bean — лімська квасоля, яку ще називають місячною або вершковою через її форму і смак.

«КУРТ М» було написано маркером збоку на ранті одної з кросівок. Його обличчя було червоною слизотою. Дихання збурювало червону пінку навкруг його рота. З паху в нього досі ринула кров, поповнюючи те болото, що вже утворилось на килимі. Пляма, яка забарвила дальню стіну кімнати і підлогу під нею, була клоччям плоті, яка, як припустив Террі, до того була членом і яйцями КУРТА М.

Мабуть, цей Курт М вирішив, що жінка нічого не зауважить. Такому сучому сину Аврора здалася безцінним дарунком, Великоднім ранком у раю гвалтівників. Всюди, либонь, є чимало таких, як він, і, чорт забирай, їх чекають невтішні сюрпризи.

Скільки мине часу, поки пошириться поголоска? Якщо роздереш оболонку і спробуєш вмочити свого пісюна, вони відбиваються, вони вбивають. Що, на думку Террі, було цілком справедливим. Але відтак дуже легко було собі уявити якогось прибацаного месію, на кшталт того гівноїда Родака Як-Там-Його, який постійно скиглив і стогнав у телевізорі про свої податки, котрий виступить із новесеньким планом. Оголосить, що в інтересах кожного ходити й стріляти жінкам у коконах в їхні обплетені цим павутинням голови. Це сповільненої дії бомби. Є достатньо чоловіків, яким вельми сподобається така ідея. Террі подумав про всіх тих парубків, які роками плекають вологі мрії про те, як їм випаде нагода скористатися тим арсеналом, що вони нагромадили для «домашнього захисту», але яким не вистачає яєць натиснути гачок проти притомної людини, та де там, навіть націлити зброю на когось. Террі не вважав, що таких парубків мільйони, проте він достатньо довго прослужив копом, аби підозрювати, що таких тисячі.

Що залишається робити? Дружина Террі вже спала. Чи може він гарантувати їй безпеку? Що він мусить зробити? Покласти її на полицю в шафі, закладувати її, як банку консервів?

І ще він розумів, що його дочка не прокинулась цього ранку. Не має значення, що телефонні лінії захарашчені.

Даяна — студентка. Вона спить, коли тільки зможе. Плюс вона надіслала йому графік свого весняного семестру, і Террі точно знав, що в неї нема ранкових лекцій по четвергах.

Чи можливо було таке, щоб Роджер — тупий, тупий, тупий Роджер — ухвалив хитре рішення, коли здер те павутиння з Джессіки? Роджер покінчив з усім цим, щоб не побачити жінку, яку він кохає, застреленою вві сні в голову.

«Я б радше сам себе вбив», — подумав Террі.

Він дозволив цій думці зависнути. Коли вона не відлетіла геть, він стривожився і наказав собі ні з чим не поспішати. Він мусить вихилити чарку або дві, реально дати собі можливість все це перетравити. Йому краще думалося, коли він вип'є, завжди краще.

На підлозі Курт Мак-Лауд — третій у рейтингу найкращих гравців тенісної збірної Дулінгської старшої школи після Кента Дейлі та Еріка Бласса — видавав уривчасті звуки. Почалося дихання Чейна-Стокса¹.

8

Прохання Террі висадити його біля «Рипливого колеса» не шокувало Лайлу. В цьому було не менше сенсу, ніж у всьому, що наразі діялося.

— Що ти там побачив, Террі?

Він їхав на пасажирському сидінні, тримаючи в розчепі-рених, широко розведених долонях немовля в коконі, немов якусь гарячу каструльку.

— Один хлопець намагався виї... ну... використати тамту хазяйку. Ти розумієш, про що я кажу?

— Так.

¹ Cheyne-Stokes respiration — описаний на початку XIX ст. британськими лікарями Джоном Чейном і Вільямом Стоксом симптом гіпоксії головного мозку, який часто спостерігається в пацієнтів перед їх смертю.

— Це її розбудило. Вона вже знов спала, коли я туди ввійшов. Він був... практично мертвий. Зараз уже цілком мертвий.

— Ох, — промовила Лайла.

Вони їхали крізь темне місто. Червоніли вогні пожежі серед пагорбів, хмара диму, що здіймалася над нею, була на тон темнішою за ніч. Якась жінка в неоноворожевому спортивному костюмі робила на моріжку стрибки-розніжки. Скупчення людей — переважно жінок — було видно крізь великі вітрини «Старбакса» на Головній вулиці, де чи то самі вирішили працювати так винятково пізно, чи (що більш ймовірно) люди їх змусили не закриватися. Була 2:44 ночі.

На парковці позаду «Колеса» машин було більше, ніж будь-коли їх там бачила Лайла. Там стояли траки, седани, фургони, мотоцикли, компакти. Новий ряд автомобілів починався на трав'яному закрайку поза парковою.

Лайла втулила крузер біля задніх дверей, які стояли на встїж, випускаючи надвір світло, голоси і гупання джукбоксу. Звідти ревла пісня якогось брязкітливого гаражного бенду, яку вона чула мільйон разів, але не пригадала б назви гурту, навіть якби зараз функціонувала після повноцінного нічного відпочинку. Голос у співака був, наче хтось тягне залізо по асфальту.

«І ти прокинешся, дивуючись, що залишився сам-один!»¹ — верещав він.

Біля дверей, сидячи на молочному ящику, спала якась офіціантка. Її ковбойські чобітки розведені на V. Террі виліз із машини, поклав на сидіння Платину, потім знов нахилився досередини. Неонове світло пивної реклами омивало

¹ Фраза з пісні «You're Gonna Miss Me» («Ти сумуватимеш за мною», 1966) одного з перших гуртів стилю психоделик-рок «13th Floor Elevators» («Ліфти до 13-го поверху»: 1965—1969.)

правий бік його обличчя, надаючи йому кислотно-зеленого вигляду якогось кінематографічного трупа. Він кивнув на коконовий пакуночок.

— Може, ти десь заховаєш дитину, Лайло?

— Що?

— Подумай про це. Скоро почнуть винищувати дівчат і жінок. Бо вони небезпечні. Прокидаються, так би мовити, не на тім боці ліжка. — Він випростався. — Мені треба випити. Щастя тобі.

Її заступник акуратно прикрив дверцята, неначе він боявся розбудити це немовля.

Лайла дивилася, як Террі заходить крізь задні двері бару. Він навіть короткого позирку не подарував жінці, що спала на молочному ящику, втопивши в гравій каблуки чобіт з націленими вгору носками.

9

Офіцери Лемплі й Мерфі прибрали мотлох із довгого столу в каптерці сантехніка, щоб там могло лежати в мирі тіло Рі Демпстер. Про те, щоби посеред ночі везти її в окружний морг, не могло бути й мови, а в Святій Терезі досі нуртувало божевілля. Завтра, якщо справи ввійдуть у колію, хтось із офіцерів зможе транспортувати її тіло до Поховального дому Кравдера на Крюгер-стрит.

Клодія Стівенсон сиділа в кінці стола на складаному стільці, притискаючи собі до горла пакет з льодом. Ввійшла Джінет і сіла на інший стілець у голові стола.

— Я просто хотіла, щоби хтось поговорив зі мною, — сказала Клодія. Голос у неї був сиплий, заледве шепіт. — Рі завжди була гарною слухачкою.

— Я знаю, — сказала Джінет, подумавши, що навіть з мертвою Рі це таки правда.

— Я співчуваю вашій втраті, — сказала Ван. Вона стояла у прочинених дверях, її м'язисте тіло здавалося розм'яклим від втоми й печалі.

— Ви могли б використати свій шокер, — сказала Джінет, але на справжнє звинувачення їй не стачило сил. Вона теж була виснажена.

— На це не було часу, — сказала Ван.

— Вона хотіла вбити мене, Джіні. — Клодія промовила це винуватим тоном. — Якщо хочеш когось винуватити, вини мене. Це я намагалася прибрати з неї те павутиння. — Вона повторила: — Я тільки хотіла з ким-небудь побалакати.

В упокої обличчя Рі було одночасно розслабленим і збен-теженим, повіки опущені, рот відкритий; це був проміжний вираз — між сміхом, між усмішками — який буває на тих фотографіях, що їх люди викидають або стирають зі своїх айфонів. Хтось стер кров з її лоба, але діра від кулі була там непристойно явною. Рване павутиння зависло в її волоссі, не тріпотливе, не шовковисте, а безживне, мляве, мертве, як сама Рі. Цей матеріал припинив рости, коли Рі перестала жити.

Коли Джінет спробувала уявити собі Рі живою, все, що вона знайшла чіткого, були кілька моментів з цього ранку.

«А я кажу, неможливо не зважати на квадрат світла».

Клодія зітхнула чи простогнала, чи схлипнула, а може, зробила все це одночасно.

— Ох, Господи Ісусе, — промовила вона своїм задавленим хрипом. — Мені так жаль.

Джінет прикрила Рі повіки. Так стало краще. Вона дозволила своєму пальцю потерти маленький край шрамованої ділянки на лобі Рі. Хто це зробив тобі, Рі? Я надіюсь, що той, хто це зробив, ненавидить сам себе і сам себе карає. Або, що він уже мертвий, а це майже напевне був він. На дев'яносто дев'ять відсотків. Повіки дівчини були блідішими за решту її пісочного кольору шкіри.

Джінет низько нахилилася до вуха Рі.

— Я ніколи не розповідала нікому того, що розповідала тобі. Навіть доктору Норкрессу. Дякую за те, що слухала. А тепер спи добре, серденько. Прошу, спи добре.

10

Підпалений фрагмент покриву підлетів у повітря, вигинаючись помаранчевим і чорним. Він не спалахнув. *Розквітнув* — єдине слово, годяще для того, як він розкрився, полум'я було значно більше за пальне.

Гарт Флікінджер, тримаючи сірник, яким він підпалював обрізок павутиння, позадкував, вдарившись об кавовий столик. На столику посунулось його медичне знаряддя, кілька інструментів зі стуком упали на підлогу. Френк, дивлячись на це від дверей, присів і швидко кинувся навкарачки до Нани, щоб прикрити її.

Полум'я сформувалося у вируюче коло.

Френк накрав дочку своїм тілом.

Полум'я сірника в руці Флікінджера досягло його пальців, але він продовжував його тримати. Френк відчув запах горілої шкіри. У саяві полум'яного кола, яке висіло в повітрі під стелею вітальні, ельфійські риси обличчя доктора немов роз'єднались, наче їм хотілось — що було цілком зрозуміло — втекти.

Бо полум'я не горить таким чином. Полум'я не лине в повітрі. Полум'я не крутиться колами.

Цей останній експеримент із павутинням надав переконливу відповідь на питання «Чому?», і відповідь була такою: тому що те, що відбувається, не з тутешнього світу, і не може бути зціленим медициною тутешнього світу. Усвідомлення цього було ясно написано на обличчі Флікінджера. Френк подумав, що те саме, либонь, читається й на його обличчі.

Полум'я впало долі пульсуючою брунатною масою, яка розפורшилася на сотні крихт. Нетлі спурхували в повітря.

Нетлі злітали до люстри, вони тріпотіли під плафоном, билися в кутах стелі, випурхували крізь прохід у кухню; нетлі, танцюючи, підлетіли до стіни з репродукцією Христа, який іде по воді, і всілися на краях рами; одна нетля беркицьнула з повітря, приземлившись на підлозі поблизу простертого на Нані Френка. Флікінджер поповз рачки у протилежному напрямку, в бік передпокою, з безугавними криками (з *верещанням*, якщо точніше), вся його врівноваженість зруйнувалася.

Френк не рухався. Він не відривав очей від одної єдиної нетлі. Вона була кольору тих, на яких ти ніколи не звернеш уваги.

Нетля підповзала ближче. Френкові було страшно, насправді він страшенно злякався цієї крихтної істоти, яка навряд чи важила більше нігтя і була живою тінню німоти. Що вона з ним зробить?

Будь що. Хай робить з ним все, що їй забажається — тільки б не скривдила Нану.

— Не торкайся її, — прошепотів Френк.

Обнімаючи зараз свою дочку, він відчував її серцебиття і її дихання. Цей світ зазвичай викручувався Френкові з рук, роблячи його неправим або дурним, коли він хотів бути правим і добрим, але боягузом Френк не був. Він був готовий вмерти за свою маленьку дівчинку.

— Якщо тобі хтось потрібен, можеш забрати мене.

Дві краплинки чорнила на брунатному шевроні тількия нетлі, її очі зазирали в очі Френку, а звідти — йому в голову. Він відчув, як вона бозна-як довго літає всередині його черепа, сідаючи на його мозок, волочучи свої гострі лапки там по каналах, наче хлопчик на камені посеред струмка, який волочить ломаку крізь воду.

І Френк ще тісніше обняв свою дитину.

— Прошу, візьми мене замість неї.

Нетля спурхнула геть.

11

Клодія — та, що Фігура Динаміт — пішла. Офіцер Лемплі запропонувала дати Джінет побути хвилину самій. Тепер вона могла поговорити з реальною Рі. Чи з тим, що від неї залишилось. Вона шкодувала, що не розказала Рі всього цього тоді, коли Рі ще була жива.

— Що трапилося... я не певна, було то вранці чи вдень, чи під вечір, але ми кумарилися вже кілька днів. Нікуди не виходили. Замовляли, і нам привозили. В якийсь мент Дейміен припалив мене сигаретою. Я лежу на ліжку, ми обоє дивимося на мою голу руку, і я питаю: «Що ти робиш?» Біль наче в іншій, віддалений від мого мозку кімнаті. Я навіть не поворухнула рукою. А Дейміен каже: «Перевіряю, чи ти реальна». У мене досі є той шрам, розміром з пенні, бо він давив так сильно. «Задоволений? — запитала я. — Ти віриш, що я реальна?» А він каже: «Йо, але я ненавиджу тебе ще дужче через те, що ти реальна. Якби ти дала мені вилікувати це коліно, нічого цього не трапилося б. Ти ще та злобна курва. І я тебе нарешті розкусив».

Рі промовила: «Це так страшно».

— Так. Страшно було. Тому що Дейміен говорив це з таким виразом, ніби це велика новина і він радий про неї дізнатися і передати світу. Він був наче ведучий якогось нічного ток-шоу на радіо, який підігрує банді своїх слухачів, тим психам із безсонням. Ми в спальні, і штори затулені, і там нічого не милося вже багато днів. Електрики нема, бо ми за неї не заплатили. Пізніше, я не знаю через який час, я знаходжу себе в кімнаті Боббі, сиджу там на підлозі. Його ліжко ще там, але інших меблів, крісла-гойдалки і бюро вже нема. Дейміен продав їх комусь за малі гроші. Може, мене врешті попустило, може, то було через сигаретний опік, але мені стало так сумно, так жахливо, і так... наче я роззирнулася, а кругом чужина і дороги додому нема.

Рі промовила: «Я знаю це відчуття».

— Та викрутка, ну... з жалом «метелик» викрутка. Той парубок, який купив крісло-гойдалку, мабуть, відкручував нею від нього основу, а потім забув її забрати з собою. Це на мій здогад так. Я знаю, що в нас не було такої викрутки. У нас уже не було ніяких інструментів на той час. Деймієн розпродав їх ще задовго до меблів. Але ця викрутка лежить на підлозі в кімнаті Боббі, і я її підбираю. Я йду до вітальні, а там Деймієн сидить на складаному стільці, останньому, який залишився в хаті. Він провадить: «Ти тут, щоб закінчити роботу? Ну, то вперед. Але краще поспіши, бо якщо ти не здужаєш убити мене в наступні кілька секунд, я буду тебе душити, аж поки ота твоя дурна йобана голова не відірветься». І каже він це тим самим голосом нічного радіодиктора. І тримає в руці слоїк із парою останніх, які в нас були, пігулок, а потім струшує ним, наче підкреслюючи мовлене: *та-дам!* А тоді веде далі: «Отутечки гарне місце, повно м'яса». І тягне мою руку, в якій викрутка, до верху свого стегна і приставляє жало собі до джинсів, і каже: «Ну? Зараз або ніколи, Джіні-бейбі, зараз або ніколи».

Рі промовила: «Гадаю, він цього хотів».

— І отримав. Я ввігнала ту заразу всю, аж до самої ручки. Деймієн не закричав, він тільки з силою видихнув і провадить далі: «Поглянь, що ти мені наробила», і кров з нього тече по всьому стільцю і на підлогу. А він і не поворухнеться, щоб собі допомогти. Він каже: «Файно. Дивися, як я вмираю. Радій».

Рі промовила: «Ти раділа?»

— Ні. *Ні!* Я забилася в куток тієї кімнати. Скільки це тягнулось, не могу знати. Поліція казала, що дванадцять чи чотирнадцять годин. Я бачила, як перемінюються тіні, але скільки це тягнулось, не знаю. Деймієн так і сидів там. І він говорив. Чи я щаслива. Чи це був такий план від початку. Ага, а як я заздалегідь підладнала землю там, у парку, щоб він пошкодив собі коліно. Який крутий трюк, Джіні-бейбі. Зрештою він перестав балакати. Але я його бачу... дуже ясно його бачу, навіть у цю саму хвилину. Мені снилися сні, як я кажу Деймієну, що мені

жаль, як прошу в нього прощення. У тих снах він просто сидить на тім стільці, дивиться на мене і синішає. Запізнілі сни, каже доктор Норкросс. Надто пізно для жалю. Один нуль на користь дока, правильно, Рі? Мертві не приймають вибачень. Ні разу цього не було в історії світу.

Рі промовила: «Достоту так».

— Але серденько, ох, Рі. Що б я тільки не віддала, аби змінити все зараз, тільки цей один раз, ти ж була бо занадто добра, щоб скінчити отак. Ти ніколи нікого не вбила. Це мусила б бути я. Не ти. Я.

На це Рі не промовила нічого.

РОЗДІЛ 19

1

Клінт знайшов номер мобільного Гікса у телефонній книжці в своєму столі і подзвонив йому з дротового телефону. Діючий директор виявився неприємно розслабленим. Можливо, заковтнув пару пігулок валіуму.

— Багато жінок дійшли стану... гадаю, ви назвали б це *примиренням*, доку.

— Примирення — це не те саме, що капітуляція, — сказав Клінт.

— Називайте це, як вам схочеться, але відтоді, як ви пішли, світло померхло більш як для половини з них.

Гікс проказав це із задоволенням, зазначивши, що співвідношення між кількістю офіцерів і утримуваних знову стало зручним. Команда залишиться в добрій формі, навіть коли втратить офіцерів-жінок.

Отак люди при владі ставляться до людського життя, хіба ні? У термінах одноразової допомоги і зручного для управління співвідношення. Клінт ніколи не хотів опинитися при

владі. Як вихованець опікунської системи, під владою численних домашніх тиранів, він вижив здебільшого дивом; вибраний ним факх був очевидною реакцією на той досвід, щоб допомагати безпорадним, таким людям, як той хлопчик, яким колись був він сам, і Маркус, і Джейсон, і Шеннон... і як його матір, та бліда, знервована примара, що слабенько мерехтіла в його пам'яті.

Джаред стиснув плече батька. Він слухав.

— Візьміть до уваги, паперів доведеться писати безпрецедентно, — продовжував Гікс. — Влада штату вельми несхвально дивиться на випадки, коли у в'язниці стріляють утримуваних.

Рі Демпстер ще не захолола в коморі техніка, а Гікс уже думає про писання паперів. Клінт вирішив, що треба перервати розмову, поки він не скористався тим сленговим терміном, що означає чоловіка, котрий практикує сексуальні стосунки з жінкою, яка його народила.

Клінт сказав, що скоро приїде, та й по всьому. Джаред запропонував зробити йому сендвічів з підсмаженою болонською ковбасою.

— Ти ж, либонь, голодний.

— Дякую, — відповів Клінт. — Схоже, це саме те, що треба.

М'ясо шкварчало і надималося на пательні, і його ніс ловив цей запах. Це було так гарно, що сльози навернулись йому на очі. Чи може, сльози ще до того були в його очах?

— Я собі теж таке хочу, — так сказала йому Шеннон того, останнього, разу, дивлячись на фотографію маленького Джареда. І, напевне, тепер має.

Шейла, Лайла сказала, так звать ту дівчину, Шейла Норкросс.

Це йому дійсно лестило, можливо, найбільше лестило з усього, що траплялося з ним — Шеннон дала своїй дочці його прізвище. Тепер це стало проблемою, та все одно. Це означає, що вона його кохала. Ну, він також любив Шеннон. Певним чином. Між ними було те, чого інші люди ніколи б не змогли зрозуміти.

Він згадав той Новий рік. Шен з вологими очима спитала в нього, чи все гаразд. Гучно гатила музика. Всюди висіли запахи пива і сигаретного диму. Він нахилився до її вуха, щоб запевнити, що він її почув...

Клінт спромігся відкусити лише раз чи два. Хоч як гарно воно пахло, та його шлунок перетворився на тверду гумову кулю.

— Це не через смак їжі, — вибачився він перед сином.

— Йо, — кивнув Джаред. — У мене теж апетит ніякий.

Він марудився з сендвічем, який сам зробив.

Шурхнувши, відсунулися скляні двері, і ввійшла Лайла з білим згортком на руках.

2

Щойно вбивши свою матір, Дон Пітерз взявся до наступних невідкладних справ.

Перший крок був очевидним: прибрати. Хоча зробити це буде нелегко, бо Дон вибрав не якийсь інший спосіб вбивства матері, а приставив дуло рушниці Ремінгтон до її обмотаної павутинням голови і натис гачок. Таким чином справу було зроблено з апломбом (чи, може, він сплутав слово), але це створило шалений збіса розгардіяш, а Дон краще створював розгардіяш, ніж його розчищав. Це був той факт, на якому часто наголошувала його мати.

А скільки ж бруду! Кров, шматки мозку, обривки того плетива хлюпнули на стіну плямою у формі якогось велетенського зазубленого мегафона.

Замість робити щось із цим безладом, Дон всівся на «Лей-Зі-Бой»¹ і чудувався, навіщо він узагалі таке вчинив. Хіба його мати була винна в тому, що Джінет Сорлі просто йому перед обличчям вихляла своїм пружним задком, а потім бряз-

¹ «La-Z-Boy» («Ледащо») — бренд м'яких домашніх меблів, які випускає однойменна компанія, заснована 1929 року в штаті Мічиган.

нула на нього, коли він всього лиш дозволив їй йому здрочити? Хіба так? Чи в тому, що Дженіс Котс із ганьбою витурила його з роботи? Чи в тому, що Норкросс, той маніжний мозкоправ, підло вдарив його? Ні, мати не мала жодного стосунку ні до чого з цього, та все одно Дон приїхав додому, побачив, що вона спить, дістав з пікапа рушницю, повернувся в хату і вибив геть її сновидіння разом з мозком. За умови, що їй щось снилося... а там — хтозна?

Так, він був у розпачі. Так, він зіткнувся з несправедливістю. І все ж таки, як не було Дону неприємно це визнавати, хай як погано відчувати розпач і несправедливість, не варто було хапатися за рушницю і вбивати власну матір. Це занадто.

Дон пив пиво і плакав. Він не хотів вбивати себе чи сидати в тюрму.

Сидячи на матириному дивані, почуваячись спокійнішим з пивом у шлунку, Дон Пітерз второпав, що прибирання може взагалі не становити проблеми. Офіційні органи зараз надзвичайно заклопотані. Справи, від яких за нормальних обставин ти навряд чи міг би відкараскатись — як от підпал — можуть легко прокотити, дякувати Аврорі. Криміналістичні розвідки на місцях злочинів раптом здалися чимось доволі другорядним. Крім того, це ж ціпоньки вовтузяться з усім тим мікроскопно-комп'ютерним лайном. По телевізору так, принаймні.

Він поклав оберемок газет на плиту і ввімкнув пальник. Поки газети займалися, він вхопив пляшку розпалювача для барбекю і побризкав цією рідиною штори, меблі, все, що швидко загориться.

Ідучи від палаючого будинку, Дон зрозумів: є ще дещо, що йому потрібно зробити. Ця справа набагато, багато складніша за розпалювання вогню, але не менш важлива: хоч раз у житті Дону треба якось серйозно розрядитися.

Це правда, що стосунки Дона з жінками незрідка бували напруженими, та треба також визнати, що його стосунки з матір'ю — його найраніші стосунки — мусили бути тим,

що загнало його в цей глухий кут. Навіть Норкросс, мабуть, з цим загалом погодився б. Мати виховувала його сама, і він вважав, що вона робила все якнайкраще, але хіба зробила бодай щось його мати для того, щоб підготувати його до таких, як Джінет Сорлі, Ейнджел Фіцрой чи Дженіс Котс? Мати смажила Дону на грилі сендвічі з сиром і пекла для нього спеціальні пиріжки з полуницею у формі НЛО. Вона приносила йому імбирний ель і доглядала його, коли він хворів грипом. Коли Дону було десять років, вона зробила йому з картону й обрізків повсті костюм чорного лицаря, якому заздрив весь четвертий клас — та вся школа!

Усе це було чудово, але, можливо, його мати була *занадто* доброю. Хіба власна поступлива, згодлива натура Дона не заводила його не раз у халепу? Скажімо, коли та ж Сорлі до нього залицялася. Він розумів, що це неправильно, але все одно дозволив їй себе використати. Він слабак. Всі чоловіки такі, коли доходить до жінок. А деякі — чимало таких, вони навіть... навіть... навіть...

Занадто великодушні!

Так!

Великодушність — це та бомба з годинниковим механізмом, яку вручила йому мати, от вона й вибухнула їй в обличчя. В цьому виявилася справедливість (треба визнати, неймовірно жорстока справедливість), і хоча Дон міг з таким погодитись, він поклявся, що ніколи цього не вподобає. Смерть — це сувора кара за великодушність. Справжні злочинці — це такі як та Дженіс Котс. Нема смерті надто суворої для Дженіс Котс. Він шкодував, що замість усипити її пігулками, йому не випало шансу задушити її. Або перерізати їй горло і дивитися, як вона *стікає кров'ю*.

— Я люблю тебе, мамо, — промовив він до кабіни пікапа.

Він промовив ці слова так, ніби випробовуючи, чи не вдарять вони рикошетом. Дон повторив це твердження ще кілька разів. А потім додав:

— Я тобі вибачаю, мамо.

Дону Пітерзу дійшло, що він не хоче залишатися наодинці зі своїм голосом. У ньому наче... наче не звучало правоти.

(«Ти впевнений, що це правда, Донні? — питала його мати, коли він був малим і вона вважала, що він бреше. — Милесенький, це свята правда, що ти взяв із вази тільки одне печиво?»)

(«Так, — казав він. — Це свята правда». Хоча це була неправда, і він догадувався, що мати знає, що це неправда, але вона заплющувала на таке очі, і от погляньмо, що їй це наробило. Як там у Біблії про це? «Посієш вітер — пожнеш бурю».)

3

Оскільки на парковці біля «Рипливого колеса» місць уже не було, Дону довелося покинути свою машину при узбіччі далі по вулиці. Дорогою до бару він проминув кількох чоловіків, які стояли на хіднику з кухлями пива, захоплено спостерігаючи велику заграву в горах.

— А ще й в іншому місці горить... здається, це вже десь у самому місті, — зауважив один з них.

Мабуть, мамин будинок, подумав Дон. Можливо, заразом згорить весь сусідній квартал і хтозна скільки сплячих жінок. Декотрі з них добрі, і це сумно, але переважна більшість або шльондри, або фригідні. Завжди або занадто гарячі, або занадто холодні. Отаких-от маємо жінок.

Він отримав чарку і пиво біля шинквасу і знайшов собі місце в кінці довгого стола з поліціантом Террі Кумсом і одним чорним парубком, якого він знав в обличчя зі своїх попередніх вечорів у «Колесі», але чийого імені пригадати не міг. Якусь мить Дон зважував питання, чи міг Террі чути щось про події в тюрмі, про те фальшиве звинувачення, про те, як його підставили тощо. Та якщо Кумс навіть і чув, він був не в тому настрої і стані, щоб з цього приводу щось робити — поліціант

сидів напівсонний, з на три чверті порожнім глеком на столі перед собою.

— Ви, хлопці, не проти, якщо я приєднаюсь? — голосно, щоб перекрити галас у барі, запитав Дон.

Ці двоє похитали головами.

У досить великому, щоб вмістити сотню людей, приміщенні бару зараз, о третій годині ранку, десь стільки ж і перебувало. Втім, жінок було лише кілька, більшу частину натовпу складали чоловіки. Ясно було, що за наявних обставин небагато жінок воліють глитати депресанти. Тусувалися також недоречні тут кілька підлітків зі збентеженими, розпашілими обличчями. Дону стало їх жаль, але мамсикам всього світу доведеться дорослішати тепер швидше.

— Пекельний день, — промовив Дон. Тепер, опинившись серед людей, він почувався краще.

Чорний парубок промурмотів щось, погоджуючись. Він був високий, широкоплечий, десь близько сорока. Сидів, як стовп, прямо.

— Я оце якраз вирішую, вбити себе чи ні, — сказав Террі.

Дон хихикнув. Террі сидів з геть закам'янілим обличчям.

— Бачили, як Секретна служба кóпала чобітьми під сраки тих протестантів перед Білим домом? Для тих парубків, либонь, це було неначе Різдво. Ох, Господи, погляньте на оце.

Террі з чорним парубком обернулись до телевізорів на стіні.

Показували запис камер стеження з якогось підземного гаража. Жінка нерозпізнаваного через кут зйомки і зернистість картинки віку й раси, але явно одягнена у форму працівниці гаража, осідлала чоловіка в діловому костюмі. Вона начебто штрикала його чимсь в обличчя. На долівці зібралася калюжа чорної рідини, яскраво-білі пасма звисали з обличчя жінки. В теленовинах до сьогодні ніколи не показували нічого подібного. Але скидалось на те, що стандарти і практику — так же медіа це називають, ге? — Аврора прибрала геть із цього бізнесу.

— Певне, розбудив її, щоб забрати свої ключі чи ще нащось, — висловив здогад Дон. — Ця штука, вона наче, ну, як всесвітній Пе-Ем-Ес¹, ви згодні?

Двоє чоловіків не відгукнулись.

Картинка в телевізорі перемкнулась на стіл презентера. Стіл був порожнім; Джордж Елдерсон, той старий штрих, якого Дон бачив там перед цим, зник. Якийсь молодший парубок, у светрі й навушниках, всунувши голову в кадр, показував різкими жестами: *«Забирайтесь мерщій звідси!»* Трансляція перемкнулась на рекламу якогось ситкому.

— Це було непрофесійно, — сказав Дон.

Террі почав пити пиво просто з глека. Піна збігала йому підборіддям.

4

Сховок для сплячих.

Це був не єдиний клопіт Лайли на світанку цієї п'ятниці, але чи не найважливіший. Ідеальним місцем був би якийсь підвал або тунель з прихованим входом. Добре прислужилася б якась стара, вироблена шахта — тут таких, безумовно, досхочу — але нема часу таку шукати, нема часу її обладнати. Що ж тоді залишається? Залишаються приватні будинки. Але якщо групи карателів — чи будь-які божевільні — почнуть розшукувати і вбивати сплячих жінок, найперше вони перевірятимуть приватні будинки. *«Де твоя дружина? Де твоя дочка? Це заради твоєї власної безпеки, заради безпеки кожного. Ти б не дозволив, щоб динаміт лежав у тебе вдома, правда ж?»*

Хоча, як щодо тих будинків, в яких ніколи ніхто не жив, будинків, в яких ніколи не було жодного мешканця? Таких будинків повно просто на цій же вулиці, там, трохи далі,

¹ ПМС — передменструальний синдром.

вздовж Трімейн-стрит, які так і лишились непроданими. Це був найкращий варіант, який вона змогла придумати.

Щойно Лайла пояснила це своєму синові і чоловіку, вона стала, як вичавлена цитрина. Відчула себе хворою, такою знесиленою, наче на неї насувалася застуда. А хіба той торчок, якого вона колись була заарештувала за проникнення зі зламом до чужої оселі, її про таке не попереджав, про блючість вивітрювання наркотику? «Будь-як, за будь-яку ціну не дозволити, щоб тебе попустило, — казав він. — Попущення — це руйнація. Смерть твоєму щастю».

Ні Клінт, ні Джаред нічого не сказали відразу. Вони так і стояли втрьох у вітальні.

— Це... дитина? — зрештою запитав Джаред.

Вона подала кокон йому:

— Так, дочка Роджера Елвея.

Син Лайли притис немовля собі до грудей.

— Далі може бути ще гірше, — сказав він. — Хоча я не знаю, куди вже.

Лайла провела рукою по волоссю на скроні свого сина. Різниця між тим, як тримав немовля Террі — неначе воно може вибухнути або розсипатися — і як його тримав Джаред, змусила її серце пришвидшитися. Її син не здався. Він досі намагається залишатися притомною людиною.

Клінт закрив зсувні скляні двері, відрізавши сморід диму.

— Я хочу сказати, це в тебе параноїчне — захвати сплячих чи, якщо скористатися твоїм словом, їх десь поскладати, хоча ти можеш мати рацію. Ми можемо доправити Моллі і цю дитину, і місіс Ренсом, і ще когось, кого знайдемо, в якийсь із тих порожніх будинків.

— Там, на верхівці пагорба, стоїть демонстраційний дім, — сказав Джаред. — Він цілком готовий. — І на імпульсивний позирок своєї матері: — Охолонь. Я не заходив всередину, тільки заглядав крізь вікно вітальні.

Клінт сказав:

— Я сподіваюся, це зайві запобіжні заходи, але краще убезпечитися, ніж потім шкодувати.

Вона кивнула:

— Я так і думаю. Бо, зрештою, ти й мене покладеш в яко-мусь із тих будинків. Ти ж це розумієш, так?

Лайла сказала це не для того, щоб йому дошкулити або шокувати. Це був просто факт, який потребував прийняття, а вона була надто виснажена, щоб робити реверанси.

5

Чоловік, який сидів на унітазі в кабінці жіночого туалету «Рипливого колеса» був якимсь чмарооким персонажем у рок-н-рольній майці і костюмних штанях. Він вирячився на Мікейлу. Втім, життя не без приємних сюрпризів. Принаймні штани в нього не були спушені.

— Жевжику, — сказала вона, — тут пораяться пані. — Ще кілька днів, і все тут стане вашим довічно. А поки що вимітайся геть.

«Поширюймо паніку»¹ — оголошував напис на його майці — ну звісно ж.

— Перепрошую, перепрошую, мені лише секунда, — показав він на торбинку в себе на колінах. — Я хотів курнути трохи кришталю, але в чоловічому туалеті такий натовп. — Він скривився. — І там такий запах, чисто лайно. Велике лайно. Це неприємно. Прошу, якщо ви зможете трішки потерпіти, я був би вдячний.

Голос його впав до шепоту:

— Цього вечора я бачив певну магію. Не діснеївську магію. Погану магію. Зазвичай я досить витриманий, але це мене прибило.

¹ «Widespread Panic» — заснований 1986 року рок-гурт з міста Атени, штат Джорджія.

Мікейла витягла руку з сумки, в якій вона стискала Урсун-лин пістолет.

— Погану магію, еге? Це звучить тривожно. Я щойно проїхала весь шлях від Округу Колумбія і тут дізналася, що моя мати вже спить. Як вас звать?

— Гарт. Співчуваю вашій втраті.

— Дякую, — відповіла вона. — Моя мати була ще та шпичка в сраці, але мала в собі також чимало такого, за що її варто любити. А мені можна трохи вашого креку?

— Це не крек. Це мет.

Гарт розстебнув свою торбинку, дістав звідти люльку й подав Мікейлі.

— Безумовно можна, якщо вам хочеться.

Наступним він видобув зіп-пакет кришталю.

— Ви схожі на ту дівчину з телевізора, ви це знаєте?

Мікейла усміхнулась:

— Люди мені це постійно кажуть.

6

Той самий катастрофічний стан у чоловічому туалеті «Рипливого колеса» вигнав надвір Френка Гірі, щоб випорожнити сечовий міхур на краю парковки. В наслідку того, що вони побачили, — нетлі, народжені з вогню, — здавалося дурним робити щось інше, крім як піти до бару й напитися. Його власні очі засвідчили дещо таке, що не надавалося до пояснення. Існує інший бік цього світу. Існує якийсь глибший рівень, який залишався цілком невидимим до цього ранку. Втім, він не виявив себе як доказ Бога Ілейн. Ті нетлі, що народились із вогню, і сам той вогонь, гадано, і є тим, що чекає на іншим кінці духовного спектру.

За кілька ярдів тріснула гілка.

— Той туалет, то якесь йобане пекло... — долетів белькіт якогось чоловіка.

Френк розгледів тонку постать у ковбойському капелюсі.

Френк застебнув зіпер і розвернувся, щоби іти назад до бару. Він не знав, що йому робити іншого. Нану й Ілейн він залишив удома покладеними на пляжних рушниках у підвалі, замкненому на ключ.

Його зупинив голос того чоловіка.

— Хо' почути дещо *дик*? Міллі, дружина мого друзяки, вона працює там, у тюрмі, так от вона каже, що в них там... ну, тее, є такий *фіно*-мен. Воно, мо', й дурня, така моя думка, але... — У куцах заляпотіла сеча цього чоловіка. — Вона каже, шо ця краля, коли вона спить, їй ніц не робиться. Знов прокидається.

Френк укляк.

— Що?

Чоловік неквапно вигинався туди-сюди, насолоджуючись тим, що ретельним маніром розсіював свою сечу якомога ширше довкола.

— Спить і прокидається, як нормальна. Прокидається в порядку. Так мого друзяки жінка каже.

У небі посунулась хмара і місячне світло чітко проявило профіль того собачого ката, Фріца Мешаума. Ясно виднілося лобкове волосся його чахлої вахлацької бороди і глибоко запала місцина під правою вилицею, куди прикладався прикладом рушниці Френк, щоби назавжди змінити контури цього обличчя.

— А з ким це я б'лакаю? — звірюкою скривився Фріц, придивляючись. — Це ти, Кронський? Як той 0.45-й тобі служить, Джонні Лі? Файна стрільба, не? Ні, це не Кронський. Хайбо милує, мені не двойнить, зара' мені в очах, нахер, тройнить.

— Вона прокидається? — перепитав Френк. — Та утримувана в тюрмі прокидається? Й ніякого кокона?

— Так я чув, а ти собі, як хо', рішай. Скажи, я тебе знаю, містере?

Френк, не відповівши, вирушив до бару. Він не мав часу на Мешаума. Він думав про ту жінку, про ту утримувану, яка може засинати і прокидатися, як нормальна.

7

Коли Френк приєднався до Террі і Дона Пітерза (а слідом за ним і Гарт, який козирем, цілком новою людиною, повернувся з жіночого туалету), його пияцькі компаньйони сиділи на лаві, відвернувшись від свого довгого стола. Якийсь чоловік у джинсах і блакитній робітничій сорочці з шамбрей-батисту та в фірмовому кашкеті «Кейс», що їх фірми роздають на халяву¹, стояв, жестикулюючи напівпорожнім кухлем пива, і ораторствував, а люди довкола мовчки, з повагою його слухали. Обличчя його було ніби знайомим, якийсь місцевий фермер чи, може, водій-дальнобій, із щоками, поцяткованими щетиною, з пожовклими від «Червоношкірого»² зубами, але подавав він усе з інтонаціями впевненого у собі проповідника, його голос здіймався і спадав каденціями, які закликали до вигуків: «Славимо Ісуса». Поряд з ним сидів чоловік, якого Френк відразу впізнав, бо якось допомагав йому вибрати в притулку нового собаку, коли в нього помер старий. Гавленд було його прізвище, викладач у місцевому коледжі, у Мейлоку. Гавленд дивився вгору, на доповідача, з виразом іронічного захоплення.

— Ми мусили-бо бачити, до чого йдеться! — проголошував дальнобій\проповідник. — Надто високо залетіли-бо наші жінки, як той парубок з восковими крилами, і крила їхні розтопилися!

— Ікар, — підказав Гавленд.

На ньому була стара бахмата фермерська куртка з латками на ліктях. З нагрудної кишені стирчали його окуляри.

¹ «Case Corporation» — заснована 1842 року компанія з випуску будівельного та сільськогосподарського обладнання.

² «Red Man» — бренд жувального тютюну, який виробляють із 1904 року.

— *Айк-а-рус*, так буде правильно, як хто не втямив! Хочете знати, як далеко ніжна стать зайшла? Огляньмося на сто років назад! Вони не могли голосувати! Носили спідниці до кісточок! Не мали ніяких протизаплідних, а якщо хотіли зробити собі 'борта, то шукали, хто те їм зробить нишком, а якщо їх ловили, то вони сідали в тюрму за *уввв-бивство*! Зараз вони можуть це робити, де хочуть і коли хочуть! Дякувати тому Йобаному Планованому Батьківству, зробити 'борта тепер легше, ніж взяти порцію курчатини у «КФС», і ціна майже та сама! Вони можуть висуватися на президента! Вони вступають у ряди «Морських котиків» і рейнджерів! Вони можуть женитися на своїх лезбі-подружках! Якщо це не тероризм, тоді я не знаю, що таке тероризм!

Загули схвальні голоси. Френк не приєднався до них. Він не вважав, що його проблеми з Ілейн бодай якось залежать від абортів чи лесбійок.

— І все це тільки за сто років!

Дальнобій\проповідник стишив голос. Він міг це зробити, бо хтось вгамував джукбокс, обірвавши передсмертне голо-сіння Тревіса Трітта¹.

— Вони не просто зрівнялися, як то вони казали, ніби хочуть, вони *вирвалися уперед*. Хочете знати, які є цьому докази?

Тепер, мусив визнати Френк, цей парубок наблизився до чогось путнього. Ілейн ніколи ні в чому не робила йому поступок. Завжди все мусило бути по її, на її розсуд. Вловивши себе на тому, що ведеться на казання цього вахлака, Френк відчув огиду... проте заперечити почутого не міг. І не лише він. Уся паства в барі слухала уважно, з роззявленими ротами. Окрім Гавленда, який скалився, наче той хлопець, що побачив на розі вулиці танцюючу мавпу.

¹ Travis Tritt (нар. 1963 р) — кантрі-співак, який у пісні «Nothing Short of Dying» (1992) звинувачує себе в тому, що його покинула кохана і скаржиться: «Нема гіршого, як помирати, та не краще й залишитися самому».

— Вони можуть вдягатися, як *чоловіки* — ось вам доказ! Сто років тому жінка нізачо не одягла б на себе штани, хіба тільки, щоб сісти верхи на коняку, а тепер вони носять їх у-усюди!

— Що ти маєш проти довгих ніг у тісних штанцях, засранцю? — гукнула якась жінка, викликавши загальний регіт.

— *Нічо!* — відрізав дальнобій-проповідник. — Але, як ви гадаєте, чи наважився б чоловік — *натуральний* чоловік, а не якийсь там нью-йоркський *трансвест* — гуляти вулицями Дулінга в *сукні*? Ні! Такого б назвали божевільним! З таких би сміялися! Але ж жінки, тепер вони можуть і так, і інак! Вони забули, як Біблія каже про те, що жінка мусить у всьому слідувати за своїм чоловіком, і шити, і варити, і народжувати дітей, і не з'являтися на люди в *обрізаних шортах*! *Зрівнялися* з чоловіками, то й годі вже! Але їм то мало! Вони хочуть *вести перед*! Хочуть зробити нас *другим сортом*! Вони злетіли надто близько до *сонця*, і Бог *уклада їх в сон*!

Він моргнув, потер долонею поросле колючою щетиною обличчя, неначе усвідомлюючи, де він зараз і що він робить — вивергає свої приватні думки бару, повному задивлених людей.

— Айк-а-рус¹, — промовив він і зненацька сів.

— Дякую вам, містере Карсон Стразерс з РФД-2².

Це говорив Падж Мароне, хазяїн і бармен «Колеса», гучно покрикуючи з-за шинкваса.

— Наша місцева знаменитість, люди. «Ґрунтовний Краянин» Стразерс. Стережіться його правого гука. Карсон — мій колишній шваґро.

¹ Тут певний натяк на вторгнення Росії в Крим, оскільки Айком (Іке) звать героя комп'ютерної гри «Fire Emblem: Path of Radiance» (2005), який очолює війну за звільнення країни Crimea, захопленої сусідньою державою, що прагне панування у всьому світі.

² РФД — цілодобова радіостанція, яка орієнтується на фермерів, ранчерів і взагалі на американців, які живуть у сільських місцинах.

Падж був саморобним коміком. З одутлими, як у Родні Дейнджерфілда, щоками¹. Не те щоб вельми кумедний, але підсипати приску вмів.

— Це була незлецька пожива для мозку, Карсоне. Я з нетерпінням чекатиму обговорення всього цього з моєю сестрою на День подяки.

На це зал знову вибухнув реготом.

Раніше, ніж знову встигла розпочатися загальна балаканина й раніше, ніж хтось устиг увімкнути джука й оживити містера Трітта, підвівся, піднявши руку вгору, Гавленд. Професор історії — раптом згадав Френк. Так він тоді відрекомендувався. Сказав, що назве свого нового собаку Тацитом на честь свого улюбленого римського історика. Френк ще тоді подумав, чи не занадто круте ім'я для бішон-фриза².

— Друзі мої, — мовив професор розкотистим голосом, — з усім тим, що відбувалося сьогодні, легко зрозуміти, чому ми досі не подумали про завтрашній день, і всі ті дні, які лежать попереду. Відкладімо вбік етику з мораллю і заодно обрізані шорти, а натомість розглянемо практичні питання.

Він поплескав Карсона «Ґрунтового Краянина» Стразерса по його крутому плечу.

— Цей джентльмен має рацію: в деяких аспектах жінки дійсно обійшли чоловіків, принаймні у західному суспільстві, і я визнаю, що вони зробили це в царинах значно важливіших, ніж свобода скуплятися у «Волмартах» непіддодлядними і з накрученим на бігуді волоссям. Припустімо, що ця — назвемо її *пошестю*, за браком іншого терміну — припустімо, що ця пошесть пішла протилежним чином, що зачинають і не прокидаються *чоловіки*?

¹ Rodney Dangerfield (1921—2004) — сценічний псевдонім актора-коміка, сценариста і продюсера Джейкоба Коена.

² Bichon frise — французька порода маленьких білих кучерявих болонок.

Суцільна тиша запала в «Рипливому колесі». Всі очі були на Гавленді, якому явно подобалася така увага. Його манера говорити була далекою від бовкання загумінкового біблієста, але все одно приворожливою: неспішною і вправною.

— Жінки можуть відновити людство, а чом би й ні? Звісно, вони б змогли. Мільйони порцій зданої сперми — заморожені потенційні діти — зберігаються в лабораторіях по всій нашій великій країні. Сотні мільйонів у всьому світі! В наслідку це дає дітей *обох* статей!

— Це якщо припустити, що нові немовлята-хлопчики не обростуть коконами, щойно вони перестануть плакати і вперше заснуть, — закинула йому якась дуже гарна молода жінка.

Вона з'явилася разом з Флікінджером. Френкові подумалося, що дальнобій\проповідник\екс-боксер оминув у своїй доповіді одну річ: жінки природно красивіші за чоловіків. Більш довершені, чи щось таке.

— Так, — погодився Гавленд. — Але навіть у такому разі жінки можуть і далі народжувати впродовж багатьох поколінь, допоки ця Аврора, можливо, якимсь чином не буде подолана. А чоловіки так робити можуть? Джентльмени, де опиниться людство за п'ятдесят років, якщо жінки не прокинуться? Де воно буде через сто років?

Тепер тишу було порушено гучними, белькитливими схлипами й риданнями якогось чоловіка.

Гавленд його проігнорував.

— Утім, можливо, питання майбутніх генерацій залишається гіпотетичним. — Він підняв палець. — Історія подає надзвичайно дражливу ідею щодо людської натури, друзі мої, таку ідею, що може пояснити, чому, як щойно був пристрасно висвітлював цей джентльмен, жінки *ведуть перед*. Ця ідея, просто кажучи, така: жінки є притомними, натомість чоловіки — божевільні.

— Бредня! — вигукнув хтось. — Йобана бредня!

Гавленда це не збентежило, він, навпаки, усміхнувся.

— Справді? Хто створює мотоциклетні зграї? Чоловіки. З кого складаються банди, які цілі райони в Чикаго й Детройті перетворили на зони бойових дій? Із хлопців. Хто ті владці, які розпочинають війни, і ті люди, які — за винятком небагатьох жінок, що пілотують гелікоптери тощо — в тих війнах б'ються? Чоловіки. О, а хто в них страждає як побічні жертви? Жінки і діти, здебільшого.

— Йо, а хто крутить сраками, нас під'юджуючи? — гукнув Дон Пітерз.

Обличчя в нього було червоним. Жили на шиї напнуті.

— Хто смикає за всі ті йобані *нитки*, містере Яйцеголовий Розумнику?

Зал сплеснув аплодисментами. Мікейла пустила собі під лоба очі й уже хотіла було заговорити. Надихана метом, з піковим кров'яним тиском, вона почувалася так, ніби здатна ораторувати годин шість поспіль — не менш як тягнеться пуританська церковна служба. Але не встигла вона почати, як знову виник Гавленд.

— Вдумливо зауважено, сер, спостереження справжнього інтелектуала, певного того, що успішність багатьох чоловіків, зазвичай тих, які мають почуття неповноцінності, коли доходить до тендітної ста...

Дон почав підводитись.

— Кого це ти тут, сракоротий, неповноцінним назвав?

Френк потягнув його вниз, воліючи затримати поблизу себе. Якщо Фріц Мешаум справді мав якусь рацію, йому треба побалакати про це з Доном. Тому що Френк був майже певний, що Дон працює в тюрмі.

— Пусти! — гиркнув Дон.

Френк сковзнув рукою Дону під пахву й здавив:

— Тобі треба заспокоїтись.

Дон скривився, але не сказав більш нічого.

— Ось такий цікавий факт, — продовжував Гавленд. — У другій половині дев'ятнадцятого століття на більшості

гірничодобувних підприємств, включно з глибокими шахтами тут, в Аппалачії, працювали робітники, яких називали «кулі». Ні, йдеться не про китайських наймитів; йдеться про юних хлопців, інколи заледве дванадцятирічних, чиєю роботою було перебувати біля тієї машинерії, що має тенденцію перегріватися. Ці «кулі» мали бочку з водою або шланг, якщо поблизу було якесь джерело. Їхнє завдання полягало в поливанні водою пасів і клапанів, охолодженні машин. Звідси і прізвисько «кулі»¹. Я схилиюся до тієї думки, що в історичному сенсі жінки виконували таку само функцію: *утримували* чоловіків — принаймні коли це було можливим — від найгірших, найбільш одіозних дій.

Він окинув поглядом свою аудиторію. Усмішка сповзла з його обличчя.

— Та схоже, що тепер наші «кулі» нас полишили, або полишають. Скільки мине часу до того, як чоловіки — які не вдовзі стануть єдиною статтю — почнуть нападати одні на одних зі своїми гвинтівками, бомбами та ядерною зброєю? Скільки лишається часу до того, коли машини перегріються і почнуть вибухати?

Френк почув достатньо. Його не турбувала доля людства. Якщо його можливо врятувати, це буде побічний ефект. Його турбувала Нана. Він хотів розцілувати її ніжне личко і вибачитися за те, що розтягнув її улюблену майку. Сказати їй, що більше ніколи її не засмутить. Він не може нічого цього зробити, якщо вона не прокинеться.

— Ходімо, — сказав він Дону. — Надвір. Я хочу з тобою поговорити.

— Про що?

Френк нахилився поближче до Донового вуха:

¹ Coolies — назва китайських емігрантів, некваліфікованих працівників, які виконували важку ручну роботу; хоча в оригіналі цей термін має індокитайське походження і означає «важку, оплачувану працю», в англomовних країнах він асоціювався зі словом «cool» — охолоджувати/проохолоджуватись.

— Там, у тюрмі, насправді є якась жінка, яка може спати без того, щоб на ній виростало павутиння, і потім прокидатися?

Дон вигнув шию, щоб подивитися на Френка.

— Агов, ти ж той, міський гицель, авжеж?

— Саме так.

Френк дозволив собі не реагувати на це дурне «гицель».

— А ти Дон, який працює в тюрмі.

— Йо, — сказав Дон. — Це я. То ходім, поговоримо.

8

Клінт з Лайлою вийшли на задній ганок, верхній ліхтар перетворював їх на якихось акторів на сцені. Вони дивилися перед собою, на басейн, де менш як двадцять чотири години тому Антон Дубчек ще визбирував мертвих жуків. Клінт байдуже подумав, де зараз може бути цей Антон. Спить, радше за все. Радше за все, снить собі сни про поступливих молодих жінок, а не готується до неприємної розмови зі своєю дружиною. Якщо так, Клінт йому заздри.

— Любонько, розкажи мені про Шейлу Норкросс. Ту дівчину, яку ти бачила на баскетбольному матчі.

Лайла нагородила його такою огидливою посмішкою, на яку, як він досі вважав, вона не була здатна. Показавши всі свої зуби. Понад ними — глибоко заховані тепер в очницях, обведених темно-коричневими колами — блищали її очі.

— Ніби ти сам не знаєш. *Любчику*.

Згадай, що ти психотерапевт, наказав він собі. Пам'ятай, що вона зараз під сильною дією наркотику і ледь жевріє на останніх залишках пального. Виснажені люди дуже легко западають у параною. Але це було важко. Він уявляв собі наявну схему: вона думає, що якась дівчина, якої він ніколи не бачив, це його дочка, яку від нього народила Шеннон Паркс. Хоча це було неможливим, але коли твоя дружина звинувачує тебе в чомусь неможливому, а все решта у світі,

за всіма раціональними стандартами, є важливішим і нагальнішим, дуже, дуже важко самому не втратити витримки.

— Розкажи мені, що ти знаєш. Потім я розкажу тобі, що знаю я. Тільки давай почнемо з одного простого факту. Та дівчина, нехай навіть у неї моє прізвище, не моя дочка, і я ніколи не порушував наших шлюбних обітниць.

Лайла розвернулася, ніби збираючись зайти назад до хати. Він упіймав її за руку.

— Прошу. Розкажи мені, перш ніж...

«Перш ніж ти заснеш і ми втратимо будь-який шанс це з'ясувати», — подумав він.

— Перш ніж ця рана нагноїться ще дужче, ніж тепер.

Лайла знизала плечима:

— Хіба це тепер має якесь значення, на тлі всього іншого?

Те саме, що подумалось йому хвилину тому, хоча тут він міг би сказати: «Це має значення для тебе». Проте Клінт утримав свого рота на замку. Тому що, попри все, що наразі відбувалося в широкому світі, це також мало значення для нього.

— А ти знаєш, що мені ніколи не хотілося цього басейну чи ні? — спитала Лайла.

— Що?

Клінт розгубився. Який стосунок до всього цього має басейн?

— Мамо? Тату?

У сітчастих дверях стояв Джаред, слухаючи.

— Джаред, зайди досередини. Це між твоєю матір'ю і мною...

— Ні, нехай послухає, — сказала Лайла. — Якщо ти наполягаєш, щоб ми пройшли через це, пройдемо. Чи ти не вважаєш, що йому варто знати про свою напівсестру?

Вона обернулася до Джареда:

— Вона на рік молодша за тебе, в неї біляве волосся, вона талановита баскетболістка і гарна, як картинка. Таким ти сам був би, якби був дівчиною. Тому що, розумієш, вона схожа на тебе, Джаре.

— Тату? — З насупленими бровами. — Про що вона каже? Клінт здався. Вже пізно було щось із цим вдіяти.

— Чому б тобі нам про все не розповісти, Лайло? Почни від самого початку.

9

Лайла розповіла, розпочавши зі зборів Курикулум-комітету і того, що їй потім сказала Дороті Гарпер, як вона про це не вельми задумувалася, але все ж таки пошукала наступного дня в інтернеті. Пошук привів її до статті, в якій згадувалася Шеннон Паркс, про яку їй одного разу колись говорив Клінт, проілюстрованої чудовою фотографією Шейли Норкросс.

— Вона б могла бути тобі майже близнючкою.

Джаред повільно обернувся до батька.

Вони втрьох тепер сиділи за кухонним столом.

Клінт похитав головою, але не в змозі перестати загадуватися, що написано на його обличчі. Бо він почувався винним. Неначе дійсно існувало щось таке, за що він мусив відчувати провину. Доволі цікавий феномен. Того вечора 2002 року він прошепотів у вухо Шеннон такі слова: «Знаєш, я завжди до твоїх послуг, якщо в тебе буде така потреба». А коли вона відгукнулась: «А якщо ти мені потрібен цієї ночі?», Клінт сказав, що це єдине, чого він не може зробити. Якби він тоді переспав із нею, тоді було б за що відчувати провину, але він їй відмовив, а отже, все гаразд. Хіба не так?

Можливо, але чому він ніколи не розповідав Лайлі про ту зустріч? Він забув, та й не був зобов'язаний виправдовуватися за те, що було п'ятнадцять років тому. Так само вона могла б вимагати, щоб Клінт пояснив, чому він нокаутував Джейсона на подвір'ї Бертелів за таку дрібницю, як притрушений шоколадом молочний коктейль.

— Ото й усе? — запитав Клінт. — Скажи мені, що це ще не все, Лайло.

— Так, це ще не все, — сказала вона. — Чи ти хочеш сказати мені, що не знав Шеннон Паркс?

— Ти ж сама знаєш, що знав, — сказав Клінт. — Я певен, що згадував її ім'я.

— Побіжно, — сказала Лайла. — Але ж це було чимсь трохи більшим за побіжне знайомство, чи не так?

— Так. Було. Ми обоє були в путах опікунської системи. Якийсь час ми підтримували одне одного на плаву. Інакше хтось із нас, або й обоє, потонули. Це Шеннон змусила мене припинити битися. Сказала, якщо я не припиню, я напевне вб'ю когось.

Він узяв через стіл руки Лайли в свої:

— Але це було багато років тому.

Лайла висмикнула свої руки.

— Коли ти з нею востаннє бачився?

— П'ятнадцять років тому! — крикнув Клінт. Це вже було смішно.

— Шейлі Норкросс п'ятнадцять років.

— На рік молодша за мене... — промовив Джаред. Якби вона була старшою — вісімнадцяти чи дев'ятнадцятирічною — її народження передувало б шлюбу його батьків. Але молодша...

— І її батько, — сказала Лайла, важко дихаючи, — Клінтон Норкросс. Саме так написано в її шкільній особовій справі.

— Як ти дістала її особову справу? — запитав Клінт. — Я не знав, що це документи публічного доступу.

На обличчі його дружини вперше з'явилася ніяковість, а не злість... і вона якимсь таким чином здалася ріднішою.

— Ти натякаєш, що це було ницо. — Шоки Лайли палали. — Гаразд, мабуть, це таки було ницо. Але я мусила дізнатися прізвище її батька. *Твоє* прізвище, як виявилось. І тоді я поїхала подивитися на її гру. Це там я була минулого вечора, в спортзалі Коглинської старшої школи, на матчі ААС, дивилася, як твоя дочка грає в баскет. І в неї не лише твої обличчя й прізвище.

10

Загудів ріжок, і команда, що виступала в ААС за Три-Окружжя, побігла до бічної лінії. Лайла покинула роздивлятися трибуни в намаганні знайти там Шеннон.

Вона побачила як Шейла Норкросс кивнула одній зі своїх колежанок, якійсь вищій на зріст дівчині. Вони проробили екстравагантний ритуал: стукнулись кулаками, зчепились великими пальцями і сплеснули долонями в себе над головами.

Це було Кульне Вітання.

Це було воно, і тоді у Лайли обірвалося серце. Її чоловік виявився людиною в оманливій масці. Всі її сумніви і підозри раптом набули сенсу.

Це Кульне Вітання. Вона сто разів бачила, як його проробляють Клінт і Джаред. Тисячу разів. Стукнулись, зчепилися, лась-лясь. У її голові зберігалось дорогоцінне слайд-шоу Джареда, як він вищає з кожним кадром, набирає тіла, волосся темнішає, робить Кульне Вітання зі своїм татом. Клінт навчив цього робити усіх хлопчиків в команді Малої ліги Джареда.

І її він також навчив.

РОЗДІЛ 20

1

Близько півночі за центральним часом у чиказькому барі «Великий Віз Стоні» спалахнула сварка між невеликим гуртом Калік і значно більшим контингентом Кревних¹. Вихлюпнувшись звідти, це переросло у загальноміську війну вуличних банд, яку новинні сайти в інтернеті розмаїто

¹ Назви поширених в різних містах вуличних угруповань афроамериканських юнаків (Каліки отримали назву від того, що ходили з елегантними ціпками, вдаючи з себе сутенерів.)

називали «апокаліптичною», «безпрецедентною» та «до всирачки безмірною». Нікому ніколи не дізнатися, котрий конкретно член саме якої з банд шваркнув сірником, який запалив те, що стало відомим як Друга Велика Чиказька пожежа, але розпочалася вона у Західному Інглвуді і звідти поширилася¹. До світанку палали вже великі частини міста. Реакція поліції та пожежного управління була майже ніякою. Більшість копів та шлангоправів сиділи по домівках, чи намагаючись не дати заснути своїм дружинам і дочкам, чи дивлячись на їхні упаковані в кокони тіла, плекаючи безнадійні надії.

2

— Розкажи мені, що ти бачив, — мовив Френк.

Вони з Доном Пітерзсом стояли позаду «Рипливого колеса», в якому зрештою все почало помалу вщухати — напевне через те, що в Паджа Мароне почали вичерпуватися запаси алкоголю.

— Що ти *точно* бачив?

— Я сидів у Вартівні, так? Це такий нервовий центр в'язниці. Маємо п'ятдесят різних відеокамер. Я дивився в ту, що її називають «м'якою камерою», куди поселили ту, новеньку. Її записали Євою Блек, правда, я не знаю, це її справжнє ім'я чи...

— Кинь зараз про це думати. Що саме ти *бачив*?

— Ну, вона була в червоній блузі, в них одягають усіх новеньких, і вона якраз засинала. Мені було цікаво подивитись, як павутиння вилазить у них зі шкіри, бо я про це вже знав, але ще ніколи не бачив. От тільки воно не полізло.

Дон вхопив Френка за рукав сорочки.

— Ти чуєш, що я кажу? *Ніякого павутиння*. Жодної ниточки. А вона тоді вже спала. Тільки раптом прокинулась — очі враз широко розчахнулись — і дивилася вона просто у відео-

¹ Велика Чиказька пожежа, в якій загинуло близько 300 людей і було випалено 9 кв. км. міста, відбувалася з 8 по 10 жовтня 1871 року.

камеру. Наче дивиться просто *на мене*. Я думаю, вона *справді* дивилась на мене. Сам розумію, це звучить ідіотськи, але...

— Може, вона насправді не спала. Може, прикидалася.

— Уся така розслаблена, така відпружена, якою вона там лежала? Жодним чином. Повір мені.

— Як вона там опинилася? Чому не в міській буцегарні?

— Бо вона скажена на всю її срану голову, ось чому. Сама вбила пару метокухарів голими, нахер, руками.

— А чого ти зараз не в тюрмі?

— Бо деякі йобані пацючари підставили мене! — вибухнув Дон. — Підставили мене нахер, а потім к-херам турнули мене! Директорка Котс і той її дружок, мозкограбар, шерифчин чоловік! Він і це місце собі у в'язниці дістав, мабуть, тільки тому, що жонатий на ній! Напевне, там була якась йобана договорна оборудка, він же ані дупля не тямить!

Дон вдарився у розповідь про те, як його, невинного, розпинали. Але Френкові було байдуже до того, що там Котс з Норкроссом ставили Пітерзу за провину. На ту мить розум Френка діяв, як та жаба на розпеченій каменюці, стрибаючи від одної ідеї до іншої. Стрибаючи високо.

Якась імунна до пошесті жінка? Саме тут, у Дулінгу? Це здавалося неможливим, але тепер він мав свідчення того, що вона прокидається, від двох людей. Якщо існує якась Нульова Пацієнтка¹, то *десь* же вона мусить бути, адже так, то чому б і не тут? І хто скаже, що *десь* нема інших імунних, розкиданих по всій країні і світу? Важливо: якщо це правда, то ця Єва Блек може підказати шляхи зцілення. І лікар (можливо, навіть його новий приятель Гарт Флікінджер, якщо Флікінджер здатен оклигати й бути тверезим) зможе знайти в її крові щось незвичайне, що може привести до... ну...

Вакцини!

¹ Patient Zero/Index Case — в епідеміології: людина, з якої почалася епідемія (може бути як жертвою, так і непіддатним хворобі носієм); виявлення і дослідження нульових пацієнтів допомагає з'ясувати джерело пошесті і способи боротьби з нею.

Ліків!

— ...підроблені докази! Наче я зв'язувався з убивцею власного чоловіка, яка...

— Замовч на хвильку.

Як не дивно, Дон послухався. Він задивився в обличчя вищого за себе чоловіка блискучими від алкоголю очима.

— Скільки охоронців зараз у тюрмі?

— Офіцерів, як ми їх звем, ну, я точно не знаю. Небагато, коли все так накрилося. Ще залежить, хто прийшов, а хто пішов.

Він скривився, підраховуючи — неприємне видовище.

— Мабуть, семеро. Восьмеро, якщо рахувати Гікса, дев'ятеро, якщо додати містера Гівнопсиха, але ці двоє й бзда на вітрі не варті.

— А як щодо директорки?

Донові очі метнулись від Френкових.

— Я цілком певен, що вона заснула.

— Гаразд, а скільки серед тих, що зараз чергують, жінок?

— Коли я звідти йшов, були тільки Ван Лемплі та Міллі Олсон. О, ще Бланш Мак-Інтай може бути й досі там, але вона всього лиш секретарка Котсі і їй уже, ма'ть, років сто.

— Виходить, моцна жменька, навіть враховуючи Гікса з Норкроссом. А знаєш що ще? Шериф у нас теж жінка, і якщо вона спроможеться тримати лад ще години зо три, я здивуюся.

Це були ті думки, які за тверезих обставин Френк тримав би при собі — і точно вже не ділився б ними з такою психованою шушваллю, як цей Дон.

Рахуючи, Пітерз облизував собі губи. Ще одне неприємне видовище.

— Про що ти думаєш?

— Про те, що Дулінгу скоро буде потрібен новий шериф. І той новий шериф матиме повне право забрати будь-яку ув'язнену з виправного закладу. Особливо таку, яка не перебуває під судом, не кажучи вже про винесений вирок.

— Ти думаєш, що можеш претендувати на цю роботу? — запитав Дон.

Немов ілюструючи це запитання, десь вночі пролунали два постріли. І цей повсюдний запах диму. Хто з цим тепер розбирається? А чи бодай хтось?

— Я цілком певний, що Террі Кумс — найдостойніший чоловік, — сказав Френк.

Найдостойніший чоловік наразі так вщерть налився алко-голем, що був на межі захлинання, але Френк цього не промовив. Сам вимотаний і нетверезий, але він нарешті второпав, що мусить бути обережний із тим, що виходить з його уст.

— Проте йому знадобляться помічники, щоб зачищати хвости. Я, безперечно, запропоную себе, якщо йому буде потрібен заступник.

— Мені подобається ця ідея, — сказав Дон. — Може, й зі своїм ім'ям папірчик вкину до капелюха. Мені начебто потрібна якась робота. Нам варто поговорити з ним про те, щоб поїхати туди і зразу ж забрати ту жінку, як ти гадаєш?

— Йо, — кивнув Френк.

В якомусь ідеальному світі він навряд чи довірив би Дону Пітерзу вичищати собачу клітку, але через його знання тюрми, мабуть, він їм стане в пригоді.

— Але коли ми всі трохи виспимось і протверезіємо.

— Ага, добре, давай я дам тобі номер мого мобільного, — сказав Дон. — І дайте мені знати, що ви з Террі надумаете.

Він дістав ручку і блокнот, в якому зазвичай записував тих пиздось, що завдавали йому клопоту і тому мусили попасти в рапорт за погану поведінку.

3

Невдовзі після перших повідомлень про Аврору різко стрибнула вгору, подвоївшись, кількість самогубств серед чоловіків — а пізніше потроївшись і почетверившись. Деякі чоловіки

вбивали себе гучно, стрибаючи з дахів будинків, пхаючи собі до рота дуло пістолета; інші робили це тихо — ковтали пігулки, замикали двері гаража і сиділи в заведених автомобілях. Один австралійський шкільний учитель-пенсіонер на ім'я Еліот Ейнслі, перед тим, як порізати собі вени й лягти поруч своєї сплячої дружини, зателефонував у прямий ефір радіостанції в Сідней, щоб пояснити свої наміри, поділитися роздумами. «Я просто не бачу сенсу тягнути далі без дівчат, — поінформував диск-жокея цей учитель на пенсії. — Мені подумалося, що це, можливо, іспит на нашу любов до них, на нашу їм відданість. Ви ж розумієте, авжеж, друже?» Той диск-жокей відповів, що нічого він не зрозумів, що, на його думку, Еліот Ейнслі «поїхав нахер глуздом»... але таких чоловіків було вельми багато. Такі самогубства називали по-різному, але назва, що увійшла до загального вжитку, народилась у Японії. Сплячі Мужі — чоловіки, які сподівались возз'єднатися зі своїми дружинами й дочками, де б ті не перебували.

(Марні надії. Жодному чоловіку не вільно було потрапити по той бік Дерева.)

4

Клінт зрозумів, що його дружина і син не відривають від нього очей. Болісно було дивитися на Лайлу, і ще болісніше — на Джареда, на обличчі якого панувало цілковите замішання. Клінт також помітив страх на обличчі Джареда. Шлюб його батьків, такий на позір надійний, який він сприймав як samozрозумілу річ, здавалося, розпадається просто перед його очима.

На дивані лежала маленька дівчинка в коконі з вершкового кольору прядива. Поряд з дівчинкою, в затишному кошику для праної білизни на підлозі — немовля. Втім, немовля в кошику не було схожим на немовля. Воно було схожим на щось обплетене павуком для майбутнього споживання.

— Стукнулись, зчепилися, лясь-лясь, — промовила Лайла, хоча з її тону більше не було схоже, щоб це її турбувало. — Я бачила, як вона це робила. Годі прикидатися, Клінте. Годі *брехати*.

«Нам треба поспати, — подумав Клінт, — Лайлі найбільше. Але не раніше, ніж розв'яжеться цей ідіотський сюжет, неначе з якогось ситкому. Та ну ж бо, мусить бути якийсь спосіб. Першою в нього майнула думка дістати свій телефон, але в ньому недостатньо великий екран для того, що він задунав.

— Джареде, інтернет же досі є, так?

— Був, коли я останнього разу вмикався.

— Принеси свій ноутбук.

— Навіщо?

— Просто принеси, гаразд?

— У мене справді є сестра?

— Ні.

Лайла вже почала було клювати носом, але тут стрепенулась:

— Є.

— Принеси ноутбук.

Джаред пішов по комп'ютер. Лайла знов почала куняти. Клінт поплескав її по одній щоці, потім по іншій.

— Лайло. *Лайло!*

Її голова знов підсмикнулась.

— Я в порядку. Не торкайся мене.

— У тебе ще залишилося те, що ви приймали з Лінні?

Вона полізла собі до нагрудної кишені і видобула пуделко для контактних лінз. Відкрила одну з пластикових комірок. Всередині було трохи порошку. Вона подивилась на Клінта.

— Це сильна штука. Я можу видряпати тобі очі. Навіть без ніякого кокона. Я смутна, але також неймовірно зла.

— Я ризикну. Нумо.

Вона нахилилася, затисла одну ніздрю, а іншою занюхала порошок. Потім сіла прямо, з широко розплющеними очима.

— Скажи мені, Клінте, добре було з Шеннон у ліжку? Я думала, тобі зі мною добре, але з нею, мабуть, було краще, якщо ти переметнувся знову до неї, коли ми лише якийсь рік як одружилися.

Повернувся Джаред, його замкнуте обличчя промовляло: «*Останніх слів я не чув*», — і поклав перед батьком свій ноутбук. Роблячи це, він підкреслено не наблизився до Клінта. «*І ти, Бруте?*»

Клінт увімкнув Джаредів «Мак», зайшов на «Фаерфокс» і ввів у пошук: «Шейла Норкросс Коглин баскетбол». Знайшла-ся та стаття. І фотографія дівчини на ім'я Шейла Норкросс. Чудовий збіса портретний знімок у баскетбольному светрі. З її гарним, розпашілим від шттовханини на корті, обличчям. Дівчина усміхалась. Клінт вивчав фотографію майже тридцять секунд. Потім, не кажучи ні слова, він повернув ноутбук, щоб міг побачити Джаред. Син дивився з міцно стуленими губами і стиснутими кулаками. Потім вони звільна розслабилися. Він подивився на Лайлу ще більш збентежено, ніж до цього.

— Мамо... якщо тут є якась схожість, я її не бачу. Вона зовсім на мене не схожа. *Чи* на тата.

Очі Лайли, вже розширені після споживання чарівного порошку, розширилися ще дужче. Вона видала хрипке крикання, що мало бути сміхом:

— Джареде, прошу, не треба. Просто не треба. Ти сам не уявляєш, про що говориш.

Джаред скривився, немов щойно отримав ляпаса, і якусь жахливу мить Клінт був на межі того, щоб заїхати в голову своїй дружині, з якою прожив сімнадцять років. Утримав його від цього другий погляд на фото усміхненої дівчини. Бо якщо комусь хотілося її знайти, там таки *була* слабенька схожість, помітив її Джаред чи ні: видовжене підборіддя, високий лоб і ямочки, що позначали кутики її усмішки. Жодна з цих рис не відповідала Клінтовим власним, але він бачив, як вони підшттовхують до асоціацій.

«Я закохана в твої ямочки на щоках, — казала іноді йому Лайла, коли вони лише недавно побралися. Часто в ліжку, після сексу. Торкаючись їх пальцями. — Всім би чоловікам такі ямочки».

Він міг би пояснити їй, що йому зараз дійшло, тому що Клінт вважав, що він усе зрозумів. Але мався й інший спосіб. Була четверта ранку, час, коли майже всі в Три-Окружжі звичайно спали, але це не звичайна ніч. Якщо його стара подружка по опікунській системі досі не в коконі, вона відповість на дзвінок. Єдине питання — чи зможе він їй додзвонитися. Він спершу хотів набрати з мобільного, та потім натомість підійшов до телефона на стіні. Почув гудок робочої лінії — вже непогано.

— Що це таке ти витіваєш? — спитала Лайла.

Він не відповів, просто набрав 0. Після шести гудків, коли він уже злякався, що ніхто не відповість, що навряд чи було б дивним, озвався втомлений жіночий голос:

— Йо? Що?

Клінт мав великі сумніви, що «Шенандоа Телеком» інструктував своїх операторок саме так відповідати на дзвінки клієнтів, але був просто вдячний за те, що почув людський голос.

— Операторко, моє ім'я Клінтон Норкросс, з Дулінга, і мені дуже потрібна ваша допомога.

— Ось що я вам скажу, я дуже в тім сумніваюся, — відгукнулась вона тягучим говором, який міг (та, певне, так і було) походити з нетрів округу Бриджер. — Це жінкам сьодні треба допомога.

— Саме до жінки мені й треба додзвонитися. Її ім'я Шеннон Паркс. У Когліні.

Якщо вона взагалі є в довіднику. Самітні жінки часто вибирають шлях нереєстрації.

— Ви можете для мене її пошукати?

— Заради такої інформації ви могли б набрати 611. Чи скористатись вашим чортовим комп'ютером.

— Прошу вас, допоможіть мені, якщо можете.

Запала довга тиша. Зв'язок не перервався, але якщо вона просто при ньому заснула?

Нарешті операторка озвалася:

— Знайшла С. Л. Паркс на Кленовій вулиці в Когліні. Ви цю пані шукали?

Майже напевне так і було. Він так різко вхопив олівець, який звисав з дощечки для нотаток, що обірвав нитку.

— Дякую вам, операторко. Дуже вам вдячний. Ви можете дати мені номер?

Операторка продиктувала й обірвала зв'язок.

— Я не повірю їй, навіть якщо ти їй додзвонишся! — крикнула Лайла. — Вона брехатиме заради тебе!

Нічого на це не кажучи, Клінт набрав номер і навіть не встиг почати непокоїтись. Слухавку там зняли на половині першого гудка.

— Я досі не заснула, Ембер, — заговорила Шеннон. — Дякую тобі за дзвінок...

— Шен, це не Ембер, — промовив Клінт. Раптом він відчув слабкість в ногах і сперся об холодильник. — Це Клінт Норкросс.

5

Інтернет — це такий яскраво освітлений дім, що стоїть над темним підвалом з брудною долівкою. Вигадки розростаються в тому погребі, як гриби. Деякі — смачні, більшість — отруйні. Вигадка, яка народилася в Купертино¹, — а подавали її як абсолютний факт — належала до останніх. Чоловік, що видавав себе в Фейсбуку за лікаря, написав пост під назвою «ПРАВДА ПРО АВРОРУ»:

¹ Сурпертино — місто в Каліфорнії, яке за рейтингом Форбс належить до невеликих міст з найкраще освіченим населенням, зокрема, в Купертино міститься штаб-квартира корпорації «Apple».

АВРОРА. ЗАСТОРОГА: ТЕРМІНОВО!

Д-р Філіп П. Вердруска

Група біологів та епідеміологів Кайзерівської медичної асоціації¹ визначила, що до поширення сонної хвороби Аврора спричиняються кокони, які оповивають вражених цією хворобою жінок. Дихання тих нещасних, проходячи крізь кокон, стає переносником інфекції. **Цей переносник надзвичайно заразливий!**

Єдиний спосіб зупинити Аврору — спалювати кокони разом з жінками всередині них! Робіть це **терміново!** Ви подаруєте своїм коханим той відпочинок, якого вони прагнуть у своєму напівпритомному стані, і зупините поширення цієї пошесті.

Зробіть це заради тих жінок, які ще не заснули!

ВРЯТУЙТЕ ЇХ!!!

Ні в Кайзерівській асоціації, ні в жодній з багатьох її філій не існувало доктора на ім'я Філіп П. Вердруска. Про це швидко повідомили по телевізору і в інтернеті, а також поширили спростування десятків відомих медиків та Центру контролю і запобігання захворюванням в Атланті. Фальшивка з Курпертино стала головною новиною всіх каналів, коли сонце зійшло над Східним узбережжям Америки. Але ця коняка вже втекла зі стайні, і Лайла Норкросс могла собі уявити, що буде далі. Фактично, вона це *ще раніше* передбачила. Хоча люди можуть сподіватися на краще, Лайла, пропрацювавши у синій формі майже двадцять років, знала, що вірять вони в найгірше. У переляканому світі королюють фальшиві звістки.

¹ «Kaiser Permanente» — заснована 1945 року в Каліфорнії «батьком сучасного американського суднобудування» Генрі Джоном Кайзером система охорони здоров'я, яка складається з трьох окремих ланок: кредитно-страхових програм, лікарень та постійних медичних груп; спершу започаткована підприємцем для робітників його заводів, ця система зараз покриває вісім штатів та Окрут Колумбія.

Коли світанок зайнявся над штатами середнього заходу, випалювальні бригади вже шастали містами й містечками всієї Америки і зовнішнього світу. Жінок у коконах стягували на звалища, на поля й стадіони, де вони спалахували полум'ям.

Робота «Філіпа П. Вердруски» вже розпочалася, коли Клінт пояснив Шеннон актуальну ситуацію в родині Норкроссів, а потім мовчки подав слухавку своїй дружині.

6

Спершу Лайла не промовила нічого, тільки недовірливо дивилася на чоловіка. Він кивнув їй, немов вона щось йому сказала, а потім взяв делікатно Джаред за руку.

— Ходімо, — сказав він. — Дамо їй приватності.

У вітальні, в телевізорі, та жінка на Громадському каналі продовжувала низати бісер — схоже було, вона робитиме це навіть коли світ наблизиться до свого кінця, але звук, дякувати богу, було вимкнено.

— Ти ж не батько тієї дівчини, правда, тату?

— Ні, — сказав Клінт. — Я їй не батько.

— Але звідки вона знає Кульне Вітання, яким ми ручкалися в Малій Лізі?

Клінт із зітханням сів на диван. Джаред сів поруч нього.

— Кажуть, яка мати, така й дочка, і Шен Паркс теж грала в баскетбол, хоча ні в старшій школі, ні в команді ААС ніколи. Вона ніколи не зв'язувалася з таким, де мусила чекати в черзі або пробігати крізь паперові кільця на зустрічах команди з фанатами. Любила вуличну, спонтанну гру. Хлопці й дівчата разом.

Джаред сидів причарований.

— А ти грав?

— Трохи, заради розваги. В мене це не дуже виходило. Вона могла б обвести мене будь-якої миті, коли тільки їй заманеться, бо сама грала безперервно. Тільки їй цього не треба

було робити, бо ми ніколи не грали одне проти одного. Ми завжди були в одній команді.

У всіх сенсах, подумав він. Хіба ми тільки ручкалися однаково? Ми однаково виживали. Виживання було справжнім молочним коктейлем, тим, заради чого ми обоє билися.

— Джаре, Шен і *придумала* це Кульне Вітання. Вона навчила мене, а я навчив тебе й хлопців, коли тренував вас.

— Та дівчина, яку ти знав, придумала це вітання? — перепитав Джаред вражено, так, немов Шеннон була авторкою не якогось ручкання, а чогось новітнього в молекулярній біології. Від цього Джаред здався страшенно юним. Утім, таким він насправді й був.

— Еге ж.

Решту йому не хотілося розповідати Джареду, тому що це прозвучало б диким самовихвалянням, але він сподівався, що Шеннон зараз розповідає про це його дружині. Він подумав, це напевне так, бо Шеннон розуміє, що обох жінок буде стерто з цього світу протягом якихось днів, якщо не годин. Ситуація робила викладення правди конче потрібною, нехай і не легкою справою.

Шен була йому найкращим другом, і вони з нею були коханцями, втім, протягом лише кількох місяців. Вона була закохана в нього — по самісінькі вуха. Отака була правда. Клінт це тепер знав і підозрював, що глибоко в душі знав і тоді, але вирішив ігнорувати, бо сам не мав таких почуттів і не міг їх собі дозволити. Шен дала йому поштовх рухатися вгору, і він за це завжди буде в боргу в неї, але він не хотів прожити з нею своє життя, навіть ніколи не задумувався про таке. Вони мали голу мету — вижити, вижити йому і їй. Шен належала до того життя, в якому він був ображеним, переляканим і майже розчавленим. Вона переконала його триматися свого шляху. І коли він на нього став, Клінтові треба було рухатися вперед. Їй би знайти когось, хто б їй допоміг, але це не міг бути він, а чи було це жорстоко? Егоїстично? Так, для обох.

Минули роки після того, як вони розійшлися, вона зустріла якогось парубка й завагітніла. Що Клінту здавалось імовірним, це те, що батько дочки Шеннон був трішки схожим на того хлопця, в якого вона була закохана в юності. Вона народила дитину, і в ній присутня крихітна дрібка цієї схожості.

Ледве плентаючись, до вітальні увійшла Лайла й зупинилася між диваном і телевизором. Вона роззиралася, неначе не певна, де опинилася.

Обоє погукали одночасно. Клінт: «Любонько?», а Джаред: «Мамо?»

Вона безсило усміхнулась:

— Здається, мені треба в декого попрохати вибачення.

— Єдине, за що тобі треба вибачитися, це за те, що не звернула до мене з цим раніше, — сказав Клінт. — Дозволила йому нагноюватися. Я просто радий, що мені вдалося розшукати її. Вона ще там, на лінії? — кивнув він у бік кухні.

— Ні, — сказала Лайла. — Ох, вона хотіла побалакати з тобою, але я повісила слухавку. Не вельми ввічливо, але, гадаю, в мені ще бриніли залишки тієї вібрації ревнощів. Крім того, значною мірою в цьому її провина. Давати своїй дочці твоє прізвище... — Вона похитала головою. — Ідіотизм. Господи, я така стомлена.

Для тебе не становило проблеми взяти моє прізвище чи дати його своєму сину, подумав Клінт, і то не без обурення.

— Справжній батько — якийсь парубок, що з ним вона познайомилася, коли працювала в якомусь барі офіціанткою. Все, що вона про нього знала, це його ім'я, та й хтозна, чи назвав він їй своє справжнє ім'я. В тій історії, яку Паркс розповідала своїй дитині, батько — ти, але ти загинув у автокатастрофі, коли вона ще була вагітною. Та тепер уже дівчина навряд щось колись дізнається.

— Вона заснула? — спитав Джаред.

— Дві години тому, — відповіла Лайла. — Сама Паркс досі не спить тільки завдяки своїй найкращій подрузі. Ембер-

якось-там-її. Ця також мати-одиначка. Такі тут буквально на деревах ростуть, авжеж? Та й усюди, я гадаю. Але годі з цим. Дайте мені закінчити цю дурну оповідку, гаразд? Вона переїхала до Коглина, щоб розпочати нове життя, невдовзі після того, як народила дитину. Запевняє: не знала, що ти живеш десь у цій місцевості, у що я й на секунду не повірю. Моє прізвище з'являється в «Гералд» кожного бісового тижня і, як ти сам на це вказував, нема інших Норкроссів у цій місцевості. Авжеж, вона знала. Вона досі сподівається, що ти зможеш щось колись вирішити. Я на це чим завгодно можу закластися.

Лайлин рот роззявився у велетенському позіханні.

Клінт подумав, яка жорстока нешляхетність, тож мусив собі нагадати, що Лайла — вихована в комфортній родині середнього класу, з привітними батьками, з братами і сестрами — все ніби з якогось серіалу 1970-х — нездатна збагнути ті дев'ять смаків пекла, що їх скуштували він і Шеннон. Так, дати його прізвище — це була невротична дія, хто б сперечався, але було ще дещо, чого Лайла не зауважила або не хотіла зауважувати: Шеннон жила лише за якихось сто п'ятдесят миль звідси й жодного разу не зробила спроби налагодити контакт. Він міг себе запевняти: це так, бо вона не знала, що він живе поблизу, але, як уже вказала Лайла, це неправдоподібно.

— Те вітання, — запитала Лайла. — Як щодо нього?

Клінт їй розповів.

— Гаразд, — промовила Лайла. — Справу закрито. Я зараз зроблю свіжої кави, а потім повернуся назад до управи. Боже, я така, нахер, втомлена.

7

Допивши свою каву, Лайла обняла Джаредда і нагадала йому подбати про Моллі й немовля, добре їх заховати. Він пообіцяв, що все зробить, і вона мерщій відступила від нього. Якби трохи завагалася, вже не мала б сили від нього піти.

Клінт провів її в передпокій.

— Я кохаю тебе, Лайло.

— Я тебе теж кохаю, Клінте.

Вона сподівалася, що сказала правду.

— Я не серджуся, — сказав він.

— Я рада, — сказала Лайла, утримавши себе, щоб не додати: «*Овва!*»

— Знаєш, коли я останній раз бачив Шеннон — багато років тому, але вже по тому, як ми побралися, — вона просила мене переспати з нею. Я сказав їй «ні».

У передпокої було темно. Окуляри Клінта відбивали світло з віконця над дверима. Позаду нього на гачках висіли курткі й кашкети, наче ряд зніжковілих глядачів.

— Я сказав їй «ні», — знову повторив Клінт.

Лайла не могла збагнути, що він їй хоче сказати — що він гарний хлопчик, мабуть? Вона наразі нічого не могла збагнути.

Лайла поцілувала його. Він відповів цілунком. То були просто губи, шкіра до шкіри.

Вона пообіцяла йому подзвонити, коли приїде в управу. Зійшла сходами, зупинилася і, обернувшись, подивилась на нього.

— Ні слова не казав мені про цей басейн. Просто вирішив і подзвонив якомусь підрядчику. Я повернулась додому і бачу серед подвір'я яму. Вітаю, нахер, тебе з днем народження.

— Я...

Він затнувся. Що взагалі тут можна було сказати? Що він думав, це вона хоче басейн, тоді як на справді басейн хотілось *йому*?

— А коли ти вирішив закинути свою приватну практику? Ми цього також не обговорювали. Ти поставив мені кілька запитань, я думала, ти вивчаєш якісь документи чи ще щось, а потім бум. Справу зроблено.

— Я думав, це моє право таке вирішувати.

— Я знаю, що ти так думав.

Вона мляво махнула йому на прощання рукою і пішла до свого крузера.

8

— Офіцер Лемплі сказала, що ви хотіли мене бачити.

Євка так прудко підскочила до ґрат своєї камери, що заступник директорки Гікс швидко відтанцював два кроки назад. Євка щасливо усміхалася, чорне волосся хвилями обрамляло її обличчя.

— Лемплі — єдина з жінок-офіцерів, яка ще не спить, правда ж?

— Зовсім ні, — відповів Гікс. — Є ще Міллі. Офіцер Олсон, я хотів сказати.

— Ні, вона заснула в тюремній бібліотеці, — не переставала посміхатися Євка своєю усмішкою королеви краси. — Обличчям на журналі «Сімнадцятка». Якраз роздивлялася вечірні сукні.

Заступник директорка навіть на задумався про слова Євки. Вона не могла знати таких речей. Яка вона не вродлива, а сидить у Балуваній Кімнаті¹, як інколи, і то небезпідставно, називали цю м'яку камеру.

— Утримувана, у вас усе плутається в голові. Я так кажу не з наміру образити ваші почуття, я так кажу, бо це правда. Мабуть, вам варто було б поспати, може, це розчистило б трохи того павутиння.

— Маю одну пікантну новину для вас, пане заступнику директорки Гікс. Хоча відтоді, як почалося те, що ви називаєте Авророю, земля зробила менше одного оберту, в світі заснуло значно більше половини жінок. Уже сімдесят відсотків. Чому

¹ Сленговий термін, яким означають щось недоумкувате, походить від назви розважально-повчальної телепередачі для й за участю маленьких дітей «Romper Room» (1953—1994.)

так багато? Звичайно, чимало жінок просто не прокинулися. Коли це почалося, вони вже спали. Потім багато втомилися й таки поснули, попри їхні намагання залишатися притомними. Але не всі такі. Ні, значна частка жіночої популяції сама вирішила лягти на спочинок. Оскільки, як, поза всякими сумнівами, знає ваш доктор Норкросс, страх перед неминучим гірше самого неминучого. Легше вже попуститися.

— Він лише мозкоправ, не медик, — сказав Гікс. — Я не довірив би йому лікувати й задирку на нігті. Отже, якщо у вас більше нема нічого, я мушу керувати в'язницею, а вам треба поспати.

— Я цілком притомна. А ви йдіть, тільки залиште мені свій мобільний телефон.

Усі Євчині зуби були на виду. Її усмішка, здавалося, більшає й більшає. Ті зуби були дуже білими і на вигляд дуже міцними. «Зуби якоїсь звірини, — подумав Гікс, — та вона й є звіриною. А хто ж іще, згадати лишень, що вона зробила з тими метокухарями».

— Навіщо вам потрібен мій мобільний, утримувана? Чому б вам на скористатися вашим особистим невидимим мобільним телефоном? — показав він на пустий куток в її камері. Це було майже кумедним — така мішанка глупоти й божевілля, і нахабства, яку презентувала ця жінка. — Він он там і не має ліміту хвилин.

— Гарний жарт, — сказала Євка. — Вельми кумедний. А тепер ваш телефон, будь ласка. Мені треба подзвонити доктору Норкроссу.

— Це неможливо. Приємно було побачитися.

Він відвернувся йти.

— Я би не йшла так швидко. Ваша компанія цього не схвалить. Погляньте вниз.

Гікс опустив очі й побачив, що він оточений щурами. Їх там сиділо щонайменше з дюжину, дивилися вгору на нього твердими, як камінчики, очима. Він відчув, як у грудях йому

здіймається крик, але задавив його. Крик міг зрушити їх, змусити атакувати.

Євка простягнула крізь ґрати свою тонку руку, догори долонею, і навіть у своєму близькому до паніки стані Гікс зауважив жакливу річ: на цій долоні немає жодних ліній. Вона була ідеально гладенькою.

— Ви думаєте про втечу, — промовила вона. — Звісно, ви можете спробувати, проте, зважаючи на ваше ожиріння, я сумніваюся, що ви вмієте бігати досить швидко.

Щури вже увивалися в нього на туплях. Чийсь рожевий хвіст лоскотав його щиколотку в строгій картатій шкарпетці, і він відчув, що той крик здійснюється знову.

— Вас укусять кілька разів, і хтозна, які інфекції перенесуть мої маленькі друзі. Дайте мені ваш мобільний.

— Як ви це робите?

Гікс ледве міг дочути власні слова крізь шум крові, яку помпувало його серце.

— Секрет фірми.

Тремтячою рукою Гікс зняв у себе з пояса телефон і поклав його в цю жакливу, позбавлену ліній долоню.

— Ви можете йти, — сказала Євка.

Він побачив, що її очі набули яскраво-бурштинового кольору. Зіниці — чорні діаманти, котячі зіниці.

Гікс вирушив боязко, високо ступаючи поміж кругокружних щурів, а коли вони вже залишилися позаду, кинувся бігом до Бродвею, до безпечності Вартівні.

— Дуже добре виконано, Мати, — сказала Євка.

Найбільша зі щурів стала на задні лапи й подивилася вгору, посмикуючи вусами.

— Він слабкий, я чула запах його безсилового серця.

Щуриха опустила на підлогу і шаснула до сталевих дверей душової комірки далі коридором Крила А. Решта вервечкою рушили слідом, наче діти на якійсь шкільній екскурсії. Там між стіною й підлогою була шпара в бетони,

яку щури розширили собі для проходу. Там вони зникли в темряві.

Гіксів мобільний був захищений паролем. Євка, не гаючись, ввела чотирьохциферний код, не звірялась вона також із його списком контактів, а просто набрала номер Клінта. Той відповів негайно й не вітаючись:

— Остудіть свої турбіни, Лорі. Я скоро вже повертаюся.

— Це не Лорі Гікс, докторе Норкросс, це Євка Блек.

Тиша на тім кінці.

— Ситуація вдома нормальна, я сподіваюсь? Чи то, наскільки може бути нормальною за даних обставин.

— Як у вас опинився Гіксів мобільний телефон?

— Я його позичила.

— Чого вам треба?

— По-перше, поділитися з вами певною інформацією. Випалювання вже почалося. Чоловіки випалюють жінок у коконах тисячами. Це те, чого багатьом чоловікам завжди бажалося.

— Я не знаю, який ви мали досвід із чоловіками. Паскудний, здогадуюся. Але що б ви там не думали, більшість чоловіків не бажають вбивства жінок.

— От і побачимо, хіба не так?

— Так, гадаю, побачимо. Чого вам ще треба?

— Сказати вам, що ви той один, — щиро розсміялася Євка. — *саме той* Чоловік.

— Я вас не збагну.

— Той, що репрезентує все чоловіцтво. Як я репрезентую все жіноцтво — і тих, що сплять, і тих, що притомні. Ненавиджу парафінити за апокаліпсис, але наразі мушу. Саме тут буде визначено долю цього світу. — Вона зімітувала звуки тривожних барабанів з телемелодрами: — *Бум-бум-БУМ!*

— Міз Блек, ви перебуваєте в полоні фантазій.

— Я вже казала вам, що можете звати мене Євкою.

— Гаразд, Євко, ви перебуваєте в по...

— Чоловіки вашого містечка прийдуть по мене. Вони питатимуть мене, чи можу я пробудити їхніх дружин, матерів і дочок. Я відповім, що, звичайно, таке можливо, оскільки я, як юний Джордж Вашингтон, не можу брехати. Вони вимагатимуть, щоб я це зробила, а я відмовлюся — оскільки мушу. Вони мене катуватимуть, вони роздиратимуть моє тіло, а я все одно відмовлятимусь. Зрештою, Клінте, вони мене вб'ють. Я можу називати вас Клінтом? Я розумію, ми щойно почали працювати разом, тому мені не хотілося б переступати межі.

— Авжеж, можете, — промовив він похолодно.

— Щойно я помру, портал між цим світом і країною сну закрийється. Всі жінки вкінці заляжуть спатоньки, всі чоловіки помруть, і цей змучений світ нарешті зітхне з величезним, безповоротним полегшенням. Птахи витимуть гнізда на Ейфелевій вежі, і леви гулятимуть розбитими вулицями Кейптауна, і води поглинуть місто Нью-Йорк. Великі риби казатимуть маленьким рибкам, щоб загадували собі великі риб'ячі мрії, тому що Таймз-сквер широко відкрито перед ними, і якщо матимеш достатньо сил, щоб плавати супроти панівної течії там, то зможеш плавати супроти неї всюди.

— Ви галюцинуєте.

— Те, що відбувається зараз у світі, це галюцинація?

Вона залишила йому шпарину, але він нею не скористався.

— Думайте про це, як про чарівну казку. Я — безчесно ув'язнена чарівна діва, замкнена в замку. Ви — мій принц, мій лицар у сяючому обладунку. Ви мусите оборонити мене, я впевнена, у шерифській управі є зброя, але знайти чоловіків, охочих нею скористатися — з можливістю загинути, захищаючи істоту, яка, як вони вважають, і призвела до всього цього — буде значно важчим завданням. Хоча я вірю в силу вашої переконливості. Саме тому, — розсміялася вона, — ви і є тим Чоловіком! Чому б вам не погодитися з цим, Клінте? Ви завжди хотіли бути тим Чоловіком.

Йому згадався ранок, роздратування, коли він побачив Антона, безрадісні почуття, коли роздивлявся свій обм'яклий живіт. Хай яким він був охлялим, Євчин закрадливий тон зродив у ньому бажання щось ударити.

— Клінте, у вас нормальні почуття, не картайте себе.

Тепер вона обернулася співчутливою, делікатною.

— Кожний чоловік бажає бути тим Чоловіком. Тим, що приїжджає верхи, не каже нічого, крім «угу» й «не», та стріляє від стегна, очищає місто і знову скаче геть. Після того, як переспить з найгарнішою кралечкою в салуні, звісно. Ігноровано залишається центральна проблема. Ви, чоловіки, буцаєтеся рогами, а від грюкоту голова болить у всієї планети.

— Ви дійсно можете це припинити?

— Ви поцілували свою дружину на прощання?

— Так, — відповів Клінт. — Лише хвилину тому. У нас виходило й краще, але я старався. Вона теж. — Він зробив вдих. — Сам не знаю, чому я вам все це розповідаю.

— Тому що ви мені вірите. І насправді я знаю, що ви її поцілували. Я дивилася. Я жах яка підглядачка. Я чманію від романтичних історій. Я також рада, що ви все владнали цієї ночі, виклали карти на стіл. Насправді шлюби руйнує те, що залишається непромовленим.

— Дякую вам, докторе Філ. Дайте відповідь на моє запитання. Ви можете це припинити?

— Так. Але ось така умова. Вбережіть мене живою до, ага, до сходу сонця наступного вівторка. Чи, може, на день-два довше. Напевне не можу сказати. Утім, мусить бути схід сонця.

— Що трапиться, якщо я — якщо *ми* — це зробимо?

— Можливо, я зможу все владнати. За умови, якщо вони погодяться.

— Якщо хто погодяться?

— Ті жінки, дурненький. Жінки з Дулінга. Але якщо помру, жодної угоди не буде додержано. Не може бути або так, або інакше. Мусить бути разом.

— Я не розумію, про що ви говорите!

— Зрозумієте. Згодом. Можливо, я побачу вас уранці. І, до речі, вона має рацію. Ви ніколи не обговорювали той басейн із нею. Хоча показували деякі фото. Здогадуюсь, ви думали, що цього достатньо.

— Євко...

— Я рада, що ви її поцілували. Я дуже рада. Вона мені подобається.

Євка припинила зв'язок і акуратно поклала Гіксів телефон на маленьку поличку, призначену для її особистих речей — яких не мала жодних. Потім вона лягла на ліжко, перевернулась на бік і невдовзі заснула.

9

Лайла мала безсумнівний намір їхати прямо в шерифську управу, але коли вона здала задом із заїзду і вивернула на вулицю, її фари висвітили на іншому боці білу фігуру в садовому кріслі. Стара місіс Ренсом. Навряд чи Лайла могла ганити Джареда за те, що залишив її тут. Він змушений був думати про дівчинку, ту, яка зараз лежить на верхньому поверсі у гостьовій спальні. Голлі? Поллі? Ні, Моллі. Спадала мжичка.

Вона завершила на заїзд місіс Ренсом, потім пішла до задку машини і порилася на задньому сидінні, шукаючи свій бейсбольний картуз «Дулінгських гончаків», бо мжичка перетворилася на стійкий дрібний дощ. Може, погасить пожежі, і то вже добре. Лайла перевірила передні двері місіс Ренсом. Вони були незамкнені. Вона пішла до садового крісла і підняла на руки жінку в коконі. Готова була прийняти вагу, але місіс Ренсом важила не більше дев'яноста фунтів. Лайла більше вижимала в спортзалі. А який у цьому сенс? Навіщо вона взагалі це робить?

— Тому що це порядна дія, — промовила вона. — Тому що це жінка, а не садова прикраса.

Піднявшись сходинками, вона побачила, як тоненькі павутинки відділяються від тієї білої кулі, що оповила голову місіс Ренсом. Вони колихалися, немов під легким вітерцем, але ніякого вітерця не було. Вони тягнулись до неї, до того моря сну, яке чекало під її лобом. Лайла віддмухнула їх і, задкуючи, вирушила коридором до вітальні старої пані. На килимі лежала книжка-розмальовка з розкиданими довкола маркерами. І знову ж, як *звали* ту маленьку дівчинку?

— Моллі, — промовила Лайла, вкладаючи оповиту жінку на диван. — Її звали Моллі. — Вона затнулася. — *Звуть* Моллі.

Лайла підклала під голову місіс Ренсом подушку й полишила жінку.

Замкнувши двері старої пані, вона пішла до свого крузера і завела двигун, поклала руку на важіль трансмісії та й впустила її. Раптом їхати до шерифської управи здалося безглуздим. Понад те, здавалася, що управа десь аж ген за п'ятдесят миль звідси. Ймовірно, вона може дістатися туди без того, щоби ввігнатися в дерево (чи збити якусь жінку, що джогінгом відганяє сон), але який сенс?

— Якщо не контора, то що? — запитала Лайла в машини. — Що?

Вона дістала з кишені пуделко для контактних лінз. Там була ще одна порція збуджувальної понюшки, в комірці позначеній літерою *L*, але зринуло те саме питання: який сенс із цим боротися? Сон однаково її вхопить. Він неминучий, то навіщо його відкладати? Як казав Шекспір: «Він розплутує клубки турбот»¹. Принаймні вони з Клінтом майже досягли того легендарного «закриття», про яке він завше торочить².

— Я була дурепою, — зізналася вона кабіні машини. — Але, Ваша честь, я посилаюся на позбавлення сну.

¹ Цитата з трагедії Шекспіра «Макбет», акт II, сцена II.

² Йдеться про термін гештальт-психології «закриття гештальту» — звільнення від постійних думок про незалагоджені проблеми.

Якщо це й усе, чому вона не підступилась до нього раніше? З усім, що трапилося, це здавалося непростачною дрібницею. Це конфузило.

— Гарзд, — промовила вона. — Я посилаюся на страх, Ваша честь.

Але зараз вона не мала страху. Вона була надто вимотаною для страху. Вона була надто вимотаною для будь-чого.

Лайла вихопила з держака мікрофон. Наразі він важив більше за місіс Ренсом — це дивина?

— Патруль Один викликає Базу. Ти ще там, Лінні?

— Ще тут, босе.

Мабуть, Лінні знову поласувала порошковим смаколикком; її тон був життєрадісним цвіріньканням білки, що сидить на купі свіжих жолудів. Та й то, минулої ночі вона мала вісім повноцінних годин сну, замість їздити аж у Коглин в окрузі Мак-Давелл, а потім безцільно кататися до світанку, виснажуючись дурними думками про свого чоловіка, який зрештою виявився вірним. Ах, але ж багато з них не такі, і що це — причина чи виправдання? Та чи й справді так? Чи можна знайти статистику щодо вірності в інтернеті? Чи буде вона коректною?

Шеннон Паркс прохала Клінта переспати з нею, а він відмовив. Ось яким вірним він виявився.

Проте... саме таким він і мусив бути, хіба не так? Хіба нагороджують медалями за додержання обіцянок і життя згідно зі своїми обов'язками?

— Босе? Чуєте мене?

— Лінні, мене якийсь час не буде. Маю зробити деякі справи.

— Прийнято. Що трапилося?

На це запитання Лайла уникла відповіді.

— Клінтові треба повернутися до в'язниці, після того, як він трохи відпочине. Зателефонуй йому близько восьмої, гарзд? Переконайся, що він піднявся, і попроси, щоб, коли йтиме, зазирнув до місіс Ренсом. Йому треба про неї подбати. Він зрозуміє, що це означає.

— Окей. Дзвінки-побудки не моя спеціальність, але я не проти опанування нових галузей. Лайло, а з вами все в поря...

— Патруль Один, кінець зв'язку.

Лайла вставила мікрофон назад. На східному обрії з'явилася делікатна смужка ранкового світла п'ятниці. Заходилося на світанок нового дня. Він обіцяє бути дощовим, того роду, що ніби створений для солодкого пополуднього сну. На сусідньому з її сидінням лежав мотлох її професії: камера й течкапланшет, і Сіммонсів поліцейний радар¹, і пачки охоплені гумовою стрічкою поліцейних оголошень, і блокнот штрафних бланків. Вона взяла його, відірвала верхній аркуш і перевернула порожнім боком. Згори написала великими друкованими літерами ім'я свого чоловіка, а нижче: *«Поклади мене, Платину, місіс Ренсом і Доллі в одному з порожніх будинків. Бережи нас. Із цього може й не бути ніякого повернення, але, можливо, й буде»*. Вона зупинилася, задумалася (думати було важко), а потім додала: *«Люблю вас обох»*. Намалювала сердечко — солодкава тривіальність, ну то й що? — і написала своє ім'я. Дістала з коробочки в шухляді приладової панелі скріпку і прикріпила цю записку собі до нагрудної кишені. Точно так, коли вона була малою дівчинкою, її мати щопонеділка прикріпляла до її сорочки запечатані в конверті гроші на молоко. Сама Лайла цього не пам'ятала, але мати їй розповідала.

Виконавши це завдання, вона відхилилася на спинку сидіння і заплющила очі. Сон помчав на неї чорним локомотивом без прожектора і, ох, яке ж то було полегшення. Благословенне полегшення.

Перші делікатні павутинки розгорталися з Лайлиного обличчя і пестили її шкіру.

¹ «Simmons» — один із брендів оптичних приладів, які випускає заснована 1948 р. в Японії американська корпорація «Bushnell».

ЧАСТИНА ДРУГА

Я ВИСПЛЮСЯ, КОЛИ ПОМРУ

То нічо, що я трохи втомився, я висплюся, коли помру.

Воррен Зівон¹

¹ Warren Zevon (1947—2003) — близький друг Стівена Кінга, рок-гітарист і співак, відомий своїми саркастично-макабричними текстами; «I'll Sleep When I'm Dead» — його пісня 1976 року.

Старі ніздрюваті дошки ганку вгинаються й стогнуть під піддошвами Лайли. Потужний весняний вітер стріпує поле бичачих хвостів¹, яке колись було її переднім подвір'ям, він так прекрасно гомонить, реве. Ця казкова зелень бичачих хвостів втирається в довір'я. Лайла дивиться назад, у тому напрямку, звідки прийшла, і бачить там молоді дерева, що проросли крізь розтрісканий асфальт Трімейн-стрит. Вони хитаються під вітром, наче стрілки збитих з пантелику годинників, застрягли між дванадцятю і першою. Світ покриває синє небо. На заїзді місіс Ренсом її крузер з дверцятами навстіж, лускатий від іржі. Всі чотири колеса спущені.

Як вона тут опинилася?

«Не переймайся, — каже вона собі. — Це сон. Кинь думати про це».

Вона заходить до будинку і зупиняється роздивитися на рештки своєї маловживаної їдальні: шибки розбиті, подерті штори звиваються й розвиваються з кожним подихом бризу, листя багатьох і багатьох літ наметено ледь не до поверхні потинькованого цвіллю стола. Панує запах плісняви. Йдучи коридором, вона думає, що, мабуть, це такий сон про подорож у часі.

У вітальні шматками попадала стеля, захарастивши килим місячним камінням². Плаский телевізор все ще висить

¹ Oxtail — американська народна назва занесеного з Європи бур'яну *Linaria vulgaris*, який в Україні зветься льонок звичайний або чистик пісковий.

² Місячним камінням часто називають різні кристалічного вигляду наркотики, від гашишу до мету тощо.

прикручений до стіни, але з його екраном щось недобре — по-жолоблений і здутий, наче в духовці запечений.

Бруд і пил забілили зсувні скляні двері до непрозорості. Лайла тягне праву половину, і вона від'їжджає зі стогоном струхлявілої гумової рейки.

— Джареде? — гукає вона. — Клінте?

Вони ж були тут минулої ночі. Сиділи за тим столом, який зараз лежить на боку. Жовта трава височіє довкола берегів тераси і пробивається між її дощок. Їхній барбекю, центр багатьох пікнікових вечер улітку, геть заріс.

У басейні, де вода розсільного кольору акваріума після довгої відсутності електрики, застигає по груди на середині свого шляху бобкет¹. У його зубах якась пташка. Очі в бобкета яскраві, і зуби великі, і краплі води оздоблюють його хутро. До його широкого, плаского носа прилипла якась біла пір'їна.

Лайла нігтями шкребе собі щоку, відчуває біль і міркує (згнітивши серце), що це, зрештою, може бути й не сон. І якщо так, скільки ж часу вона проспала?

Добре заспалася. Чи то погано.

Звір моргає своїми сяйливими очима і починає плисти до неї.

«Де я?» — думає вона, а потім думає: «Я вдома», — а потім знову думає перше: «Де я?»

¹ Bobcat — американська руда рись, уполовину менша за європейську й канадську.

РОЗДІЛ 1

1

Під вечір п'ятниці, вже наприкінці другого дня катастрофи (у Дулінгу принаймні; в деяких частинах світу вже йшов Третій День Аврори) на запахи шинки, що смажилась, і кави, що варилася, прокинувся Террі Кумс. Першою ясною думкою в Террі була: «Чи залишилось щось питне в “Рипливому колесі”, чи я випив геть усе в цьому закладі, аж до води для миття посуду?» Друга була більш присутньою: «Треба до туалету». Саме це він і зробив, прибувши туди вчасно, щоби щедро виригати в унітаз. Пару хвилин він там так і відпочивав, дозволивши маятнику, який розхитував туди-сюди кімнату, вгамуватись і зупинитися. Після цього він звів себе на рівні, знайшов пігулки «Баер»¹ і заковтнув три, запивши водою з-під крану. Повернувшись до спальні, він задивився на те місце біля лівого краю ліжка, де, як йому пам'яталося, була лежала Рита з головою в коконі, те біле надіб'я в її роті всмоктувалося досередини і видувалося з кожним подихом.

Невже вона встала? Це скінчилося? Пекучі сльози повернулися на очі Террі, і він непевною ходою, в самій нижній білизні поплентався до кухні.

Там сидів за столом Френк Гірі, чий широкий тулуб робив той стіл ніби карликовим. Якимсь чином журба, притаманна

¹ «Baer AM» — популярний протипохмільний засіб (аспирин із кофеїном) німецького виробництва.

цій картині — великий чоловік за крихітним столом у яскравому сонячному світлі — раніше від усіх слів проказала Террі все, що йому потрібно було знати. Їхні погляди зустрілися. Гірі тримав розкритий журнал «*Нейшенел Джіографік*». Тепер він відклав його вбік.

— Я читав про Мікронезію, — сказав Френк. — Цікава місцина. Багато дикої природи, чимало її під загрозою. Певне, ти сподівався побачити декого іншого. Не знаю, чи ти пам'ятаєш, але я залишився спати тут. Ми перенесли твою дружину в підвал.

Ох, тепер усе пригадалося. Вони зносили Риту донизу, кожен взявшись за один кінець, неначе то був якийсь килим, стукаючись плечима об поручні й стіни, поки спускалися. Залишили її там на старому дивані, поклавши на старий плед, яким той був накритий, щоб не припадав пилом. Рита, безсумнівно, так і лежала зараз там, в оточенні старих запилюжених меблів, які вони виносили туди роками, збираючись якось влаштувати їх надвірний розпродаж, та так і не зібралися: барні стільці з пожовклими вініловими сидіннями, відеомагнітофон, стара колиска Даяни, стара дров'яна пічка.

Безнадія висотала Террі, він навіть не мав сили підвести голову. Підборіддя впиралося йому в груди.

Перед вільним стільцем по інший бік столу стояла тарілка з шинкою й тостом. Поряд з тарілкою — чашка чорної кави й пляшка «Біма». Террі поривчасто вдихнув повітря й сів.

Він зжував шматочок шинки і чекав, що буде далі. У шлунку в нього трохи побурчало, трохи покрутило, але назад нічого не запросилося. Френк без слів долив йому в каву ложку віскі. Террі відпив, руки, які в нього тремтіли, хоча сам він цього не зауважував, заспокоїлися.

— Цього мені й треба було. Дякую, — прокрюкав Террі.

Хоч і не близькі друзі, вони з Френком Гірі випивали разом вряди-годи впродовж багатьох років. Террі знав, що Френк серйозно ставиться до своєї роботи міським урядни-

ком контролю за тваринами; знав, що Френк має дочку, яку він вважає неабиякою художницею; він пам'ятав, що якось один п'яниця запропонував Френку покласти своє роздратування чи що там у нього, на Бога, а Френк наказав тому п'яниці стулити пельку, і який не був тоді наквашений той п'яниця, він уловив загрозу у Френковому тоні і всю решту того вечора ані пискнув. Іншими словами, Френк здавався Террі достатньо правильним парубком, не з тих, кому бодай хтось захоче прищемити яйця. Те, що Френк був чорним, також грало йому на руку, створюючи необхідну дистанцію. Раніше Террі ніколи не думав про те, щоб заприятелювати з цим чорним парубком, хоча тепер, уже думаючи про це, він не мав нічого проти такої ідеї.

— Та не проблема, — сказав Френк.

Його спокійна, відкрита поведінка підбадьорювала.

— Тож усе... — Террі знову зробив ковток присмаченої кави. — Як і було?

— Як учора? Йо. Це означає, що все інакше. До речі, ти тепер чинний шериф. Дзвонили з управи, питали тебе кілька хвилин тому. Стара шериф десь пропала.

У шлунку Террі огидно булькнуло.

— Лайла пропала? Ох, Сусе.

— Мої вітання, ге? Велике підвищення. Вступає парадний оркестр.

Френк іронічно вигнув брову. Обидва залилися сміхом, проте Террі швидко всох.

— Агов, — промовив Френк. Його пальці знайшли долоню Террі і стиснули її. — Не занепадай духом, окей?

— Окей, — Террі ковтнув клубок у горлі. — Скільки жінок ще не послули?

— Не знаю. Це погано. Але я певен, ти зможеш із цим упоратись.

Террі певен не був. Він пив ту присмачену каву. Він жував шинку. Його компаньйон за столом сидів тихо.

Френк і собі пив каву, поглядаючи поверх пругу чашки на Террі.

— Та чи *зможу* я впоратись? — запитав Террі. — Чи насправді зможу?

— Так. — У голосі Френка не було жодного сумніву. — Але тобі буде потрібна вся допомога, яку ти лишень можеш дістати.

— Ти хочеш, щоб я взяв тебе заступником?

Для Террі це мало сенс, окрім Лайли, їм тепер не вистачало, щонайменше, ще двох офіцерів.

Френк знизав плечима:

— Я працюю на місто. Я тут, щоб докластись до спільної справи. Якщо захочеш видати мені зірку, то й файно.

Террі ще хильнув підкріпленої кави і звівся на рівні.

— Ходімо.

2

Аврора вибила чверть управи, але Френк допоміг Террі того ж ранку п'ятниці заповнити штат поліції волонтерами, а вдень привіз суддю Сілвера, щоб прийняв у них присягу. Одним із новобранців був Дон Пітерз; іншим — старшокласник на ім'я Ерік Бласс, юний, але сповнений ентузіазму.

За порадою Френка, Террі запровадив після дев'ятої вечора комендантську годину. Парні патрулі об'їжджали Дулінг і околиці, розвішуючи оголошення. Також для втихомирення народу та запобігання вандалізму — ще одна пропозиція Френка — почали реєструвати місця перебування заснулих жінок. Хай до Аврори Френк Гірі й був лише міським гицелем, він виявився збіса вдатним офіцером поліції, з винятковим талантом організатора. Коли Террі зрозумів, що може на нього покластися, він поклався на Френка цілком.

Схоплено було майже дюжину мародерів. Насправді, це була невеликої складності поліційна робота, бо мало хто з тих намагався робити це потай. Напевне, вважали, що на

таку поведінку дивитимуться крізь пальці, але невдовзі вони дізналися, що помилялись. Одним із таких лиходійників виявився Роджер Данфі, який відлучився в самохід зі служби сантехніком у Дулінгському виправному закладі.

Під час їхнього першого ж об'їзду міста в неділю вранці Террі з Френком угледіли, як містер Данфі невимушено несе прозорий пластиковий пакет, повний намист і перснів, набраних ним у жіночих кімнатах дому престарілих «Вершинні краєвиди», де він інколи приробляв у нічну зміну.

— Воно їм більше не треба, — сперечався містер Данфі. — Нумо, Кумсе, дай мені спокій. Це чисто рятування майна, як на морі.

Френк ухопив шлюсера за ніс так, що аж хрящі рипнули.

— Шериф Кумс. Відсьогодні й надалі ти називатимеш його шериф Кумс.

— 'аразд! — скрикнув Данфі. — Я його зватиму президент Кумс, тіки відпусти мій шнобель!

— Поверни речі, де взяв, і ми спустимо це на гальмах, — сказав Террі й був винагороджений схвальним кивком Френка.

— Звісно! Ще б пак!

— І не здумай нас із цим насобачити, бо ми перевіримо.

Чудовим у Френку було те, Террі усвідомив це вже в перші три дні, що він, як ніхто, розумів ту шалену напругу, в якій функціонував Террі. Сам ніколи не тиснув, але завжди мав якусь пропозицію і, що майже так само важливо, завжди напоготові тримав оту пласку, обтягнену шкірою, срібну фляжку — вельми доречно, мабуть, це суто стиль чорних — коли Террі занепадав духом, коли здавалося, що цей день ніколи не скінчиться і його колеса починали буксувати у всьому цьому жахливому, сюрреальному болоті. Френк повсякчас стояв поруч такий збіса надійний, він стояв поруч Террі і в понеділок, у П'ятий День Аврори, перед брамою Дулінгського виправного закладу для жінок.

3

Чинний шеф Кумс кілька разів упродовж вікенду намагався переконати Клінта, що йому треба передати Єву Блек під його нагляд. Уже ходили чутки про жінку, яка вбила метових дилерів: несхожа на інших, йшлося в тих оповідках, вона засинає і прокидається. В управі Лінні Марс (вона досі зависала там, от здоровуча дівка) отримала з цього приводу стільки дзвінків, що тепер клала слухавку, лишень почувши запитання на цю тему. Френк казав, що вони *мусять* з'ясувати, чи правдиві ці чутки; це пріоритетне питання. Террі вважав, що той має рацію, але Клінт тримався вперто, і Террі пересвідчився, що до дражливого доктора навіть стає неймовірно важко додзвонитися.

Пожежі до понеділка перегоріли, але ландшафт довкола в'язниці досі смердів, немов попільниця. Було сіро й вогко, і той мрячний дощ, який то йшов, то переставав, почав від світанку п'ятниці падати знову. Почуваючись пліснявим, чинний шериф Террі Кумс стояв перед інтеркомом і монітором біля брами Дулінгського виправного закладу для жінок.

Клінт все ще не погоджувався з перевідним ордером, написаним суддею Сілвером на Єву Блек. (Френк і в цьому також виступив асистентом, пояснюючи судді, що ця жінка може мати унікальний імунітет до вірусу, натуркуючи старому юристу, що діяти треба швидко і справу робити нишком, поки не почалося колотнечі.)

— Террі, ця справа поза юрисдикцією Оскара Сілвера.

Голос доктора булькотів із динаміка так, неначе долинав з дна якогось ставка.

— Я знаю, що він оформив її сюди на прохання моєї дружини, але він не має права виписати її звідси. Щойно вона потрапила до в'язниці під мій нагляд для діагностики, на цьому й скінчилася його прерогатива. Тепер тобі потрібен окружний суддя.

Террі не міг второпати, чому Лайлін чоловік, котрий завжди був таким простецьким, так комизиться.

— Клінте, зараз більше нікого нема. Суддя Вейнер і суддя Люїс — обидві заснули. Така наша вдача, мали-бо пару суддів-жінок на окружному рівні.

— Гаразд, то зателефонуй, нумо, в Чарлстон, дізнайся, кого вони призначили нам тимчасово, — сказав Клінт. Так, ніби вони дійшли якогось щасливого компромісу, ніби він поступився бодай на єдиний чортів дюйм. — Тільки навіщо перейматися? Єва Блек зараз спить, як і всі решта.

Почуте неначе свинцевим ядром вдарило Террі в живіт. Чого тільки люди не набрешуть, а він і повірив. З неменшим успіхом він міг спробувати допитати свою власну дружину, ту мумію у підвальній темряві, покладену на відсирілий плед на старому дивані.

— Вона вимкнулась вчора пообіді, — продовжував Норкросс. — У нас лишилося тільки кілька утримуваних, які ще не послули.

— Чому тоді він не дає нам її побачити? — запитав Френк. Досі він мовчки стояв упродовж цієї розмови.

Це було достойне запитання. Террі штрикнув кнопку виклику і поставив його.

— Послухай, ось що ми зробимо, — сказав Клінт. — Я пошлю фото на твій мобільний. Але сюди впустити не може нікого. Діє *протокол строгої ізоляції*. Просто зараз переді мною лежить розкритий директорський статут. Я прочитаю тобі, що тут сказано. «Органи влади штату мусять видати закладу *наказ*, яким можуть скасувати Порядок строгої ізоляції на власний розсуд». *Органи влади штату*.

— Але...

— Не алекай мені, Террі, не я це писав. Такі правила. Відтоді, як у п'ятницю вранці самоусунувся Гікс, я — єдиний офіцер-адміністратор, який залишився у цій в'язниці, і дотримання протоколу — це єдине, що мені лишається робити.

— Але...

Отакої, він видає звуки, наче якийсь двотактовий двигун: *але-але-але-але*.

— Я мусив перевести нас на строгу ізоляцію. Я не мав вибору. Ти дивився ті самі новини, що й я. Всюди вештаються чоловіки, які спалюють жінок просто в їхніх коконах, гадаю, ти погодишся, що моя популяція буде першочерговою ціллю для цієї породи лінчувальників.

— Ох, та годі-бо, — прошипів Френк, хитаючи головою.

Для нього не змогли знайти достатньо великого розміру форменої сорочки, щоб застібалася на грудях, тому Френк носив її розстебнутою до майки.

— Як на мене, все це бюрократична абракадабра. Ти чинний шериф, Террі. Це побиває доктора, особливо якогось мозкоправа.

Террі жестом зупинив Френка.

— Я все розумію, Клінте, я поділяю твою тривогу. Але ж ти мене знаєш, авжеж? Я пропрацював із Лайлою більше десяти років. Відтоді, коли вона ще не була шерифом. Ти обідав у моєму домі, я обідав у вашому. Я не збираюся щось заподіяти жодній із тих жінок, отже, облиш за це.

— Я просто намагаюся...

— Ти не повірив би, скільки сміття мені довелося розгрібати по всьому місту за минулий вікенд. Якась пані залишила ввімкненою свою пічку і спалила половину Грілі-стрит. За південним кінцем міста вигоріла сотня акрів лісу. В мене мертвий старшокласник-спортсмен, який намагався зґвалтувати сплячу. В мене парубок з розваленою блендером головою. Я хочу сказати, що це *нісенітниця*. Забудьмо про інструкції. Я чинний шериф. Ми з тобою друзі. Дай мені подивитися, чи вона спить, як інші, і я відчеплюся від тебе.

Буда охоронця по інший бік огорожі, де мусив би перебувати хтось із офіцерів, стояла порожньою. Далі за нею, поза парковкою, проти іншої огорожі, горбилася своїми

сірими плечима будівля в'язниці. Не видно було якогось руху крізь куленепробивне скло передніх дверей, жодна з ув'язнених не нарізала кола біговою доріжкою, жодна не поралася на городі. Террі подумалося про парки розваг пізньої осені, про той убогий вигляд, якого вони набувають, коли припиняють крутитися атракціони, коли там не гуляють більше діти з їхнім морозивом і сміхом. Даяна, його дочка, вже виросла, але коли вона була молодшою, він безліч разів возив її у подорожі до різних парків розваг. Які ж то гарні були часи.

Господи, незле було б йому виспатись. Добре, що Френк тримає напохваті ту свою ладненьку фляжку.

— Перевір свій телефон, Террі, — почувся голос Клінта з динаміка інтеркома.

Пролунав гудок залізничного потяга — рингтон у телефоні Террі. Він дістав телефон із кишені і подивися на фотографію, яку йому надіслав Клінт.

Якась жінка в червоній блузі лежить на камерній койці. Над нагрудною кишенею в неї ідентифікаційний номер. Поряд з номером покладено ідентифікаційну картку. На тій картці фотографія жінки з довгим, чорним волоссям, засмаглою шкірою і широкою, білозубою усмішкою. Ім'я жінки записано як Єва Блек, а номер на картці відповідає номеру на її форменій сорочці. Через кокон обличчя її не видно.

Террі подав телефон Френку, щоби й той міг побачити фото.

— Як ти думаєш, вважатимемо це достатнім?

Тут до Террі дійшло, що він — діючий шериф — просить схвалення у свого новоприйнятого підлеглого, тоді як усе мусить бути навпаки.

Френк роздивився фотографію, а потім сказав:

— Цей доказ крихти лайна вартий. Норкросс міг одягнути це на будь-яку зі сплячих жінок і покласти ідентифікаційну картку Блек.

Він повернув телефон Террі.

— Нема жодного сенсу в тому, щоб відмовляти нам у доступі. Ти очільник правоохоронного органу, Террі, а він лише якийсь чортів тюремний психіатр. Він гладенький, як слизький в'яз¹, визнаю це за ним, але ця справа тхне. Я думаю, тут якась гнила гра.

Френк, звісно, мав рацію; ця картинка нічого не доводила. Чому б не дозволити їм побачити цю жінку в натурі, сплячу чи ні? Світ на межі втрати половини свого населення. Яке значення можуть зараз мати тюремні інструкції?

— Ну, а навіщо б така гнила гра?

— Не знаю.

Френк дістав свою пласку фляжку і запропонував її Террі. Той подякував, хильнув добрячий ковток віскі і подав фляжку назад. Френк похитав головою:

— Залиш при собі.

Террі заховав фляжку собі до кишені і надавив інтерком.

— Я мушу її побачити, Клінте. Впусти мене, дай мені подивитися, і далі ми всі повернемося до власних справ. Люди балакають про неї. Мені треба припинити ці балачки. Якщо я цього не зроблю, в нас може виникнути проблема, з якою я не зможу впоратися.

4

Клінт зі свого місця у Вартівні спостерігав цих двох на головному моніторі. Двері Вартівні були прочинені, чого ніколи не могло бути за нормальних обставин, і офіцер Тіг Мерфі стояв, прихилившись до них. Зразу за ним стояли офіцери Квіглі і Веттермор, також слухали. Скотт Х'юз, ще один, і останній з офіцерів, які залишилися, ліг десь покімарити у вільній камері. За пару годин після того, як вона

¹ Slippery elm — порода американських в'язів з червоною, гладенькою, аж слизькою деревиною.

застрелила Рі Демпстер, Ван Лемплі закінчила свою зміну — Клінтові не вистачило духу просити її залишитися. («Удачі вам, доку», — сказала вона, просунувши голову в двері його кабінету, вже без форми, в своєму повсякденному одязі, з очима, налитими кров'ю від втоми. Клінт побажав їй того самого. Вона йому не подякувала.) Утім, якби Ван і досі не заснула, він сумнівався, щоб від неї була якась користь.

Клінт був упевнений, що зможе віднайти Террі, принаймні на якийсь час. Що непокоїло його — це той великий парубок, який стояв поруч Террі і передав чинному шерифові фляжку та щось підказував йому між ввімкненнями. Це було так, наче дивишся на черевомовця і його балакучу ляльку. Клінт зауважив, що цей великий парубок, замість дивитися на динамік інтеркома, як це зазвичай інстинктивно роблять люди, роззирається на все довкола. Він немов оцінював захищеність закладу.

Клінт натиснув свою кнопку інтеркома і заговорив у мікрофон:

— Чесно, Террі, я не намагаюся щось ускладнювати. Мені самому це неприємно. Щоб не переливати з пустого в порожнє, я тобі присягаюся, ось просто переді мною директорський статут. І тут згори, великими літерами, — постанови щодо строгої ізоляції!

Він постукав пальцями по електронній панелі перед собою, на якій не лежало ніякої книги.

— Мене цьому не навчали, Террі, цей статут — єдине, чим я керуюся.

— Клінте, — він почув, як роздратовано Террі дихає. — Якого біса, чоловіче? Мені що, треба виламати ці ворота? Це ж кумедно. Лайла була б... вельми розчарована. Дуже розчарована. Вона в таке навіть повірити не змогла б.

— Я розумію, що ти в розпачі, і знаю, що сам не зміг би навіть початково витримати того стресу, в якому ти перебуваєш кілька останніх днів, але ти усвідомлюєш, що на

тебе зараз дивиться камера, правда ж? Я щойно бачив, як ти пив щось із фляги, і ми обоє знаємо, що там не «кул-ейд». З усією моєю повагою, я знав Лайлу...

Згадка про дружину в минулому часі, усвідомлена тільки після того, як ці слова вискочили з його рота, шпигнула Клінту в серце. Щоб оговтатися, він закашлявся.

— Я *знаю* Лайлу дещо краще, ніж ти, і ось що, я думаю, дійсно розчарувало б її — те, що її випробуваний заступник п'є на роботі. Постав себе на моє місце. Ти б дозволив увійти до в'язниці комусь такому, хто не має на те юрисдикцій чи відповідних документів і щойно випивав?

Вони побачили, як Террі скинув угору руки, відійшов від інтеркома і заходив колами. Інший чоловік, поклавши руку на плече Террі, щось йому проказував.

Тіг похитав головою і засміявся:

— Вам нізащо не варто було йти в тюремну медицину, доку. Ви б озолотилися, продаючи всяке лайно на «МДЗ»¹. Ви на цього парубка щойно наклали потужне вуду-закляття. Тепер йому буде потрібен психотерапевт.

Клінт крутнувся до трійки офіцерів поряд нього.

— Хтось знає того, іншого? Отого здорованя?

Біллі Веттермор знав.

— Це Френк Гірі, місцевий урядник контролю за тваринами. Моя племінниця допомагає йому з бродяжками. Вона казала, він порядний, хіба що трохи нарваний.

— Нарваний в якому сенсі?

— Він дуже не любить людей, які не піклуються про своїх тварин або ображають їх. Ходила чутка, ніби він добряче відгамселив одного реднека, який мучив собаку чи кішку, чи ще щось, але я б на це власними грошима не заклався. Школярські плітки ніколи не бувають вартими великої довіри.

¹ «Мережа домашніх закупів» («Home Shopping Network») — заснований 1982 року один із базових кабельно-супутникових телеканалів прямого продажу товарів, які розхвалюють в ефірі.

З язика Клінта ледь не зіскочило прохання до Біллі Веттермора зателефонувати своїй племінниці, та тут же він згадав, яким малоймовірним є те, що вона досі притомна. Їхня власна жіноча популяція скоротилася до сукупної трійці: Ейнджел Фіцрой, Джінет Сорлі та Єва Блек. Жінкою, яку він сфотографував, була утримувана на ім'я Ванда Денкер, яка мала фігуру, подібну до Євчиної. Денкер лежала у відключці з вечора п'ятниці. Вони підготували її, одягнувши у форму з Євчиним ідентифікаційним номером, приколовши на червону блузу Євчину ідентифікаційну картку. Клінт почувався вдячним — і дещо ошелешеним — як команда з чотирьох офіцерів, які залишилися, докладається до того, що він робить.

Він пояснив їм: оскільки звістка про засинання й прокидання Євки стала загальнодоступною, хтось — ймовірно, копи — обов'язково прийде по неї. Він не ризикнув ошелешувати Тіґа Мерфі, Ренда Квіґлі, Біллі Веттермора і Скотта Х'юза ідеєю, що Євка є якогось роду фантастичною істотою, чия безпека, а як наслідок і безпека кожної суцїої жінки, залежить від Клінта. Він цілком і повністю був упевнений у власній здатності вмотивувати людину до бачення речей у новому світлі — саме це він робив ось уже майже два десятки років — але це була така ідея, якої навіть він не наважувався просувати. Спосіб, що його він застосував до останніх офіцерів Дулінґського виправного, був простіший: вони не можуть передати Євку місцевим. Більш того, вони не можуть грати з ними відкрито, бо щойно ті впевняться, що Євка інакша, як стануть ще настирнішими. Які не є справи з Євкою — хтозна який там імунітет у неї може бути — це мусять з'ясовувати серйозні науковці під контролем федерального уряду, які розуміються на тому, що вони збіса роблять. Не мало значення, що міська влада могла мати на меті подібний план: щоб її оглянув якийсь лікар, розпитав про її передісторію і взяв усі, які тільки можливо, аналізи в особи, яка, схоже, має унікальну біологію. Нібито все логічно.

Але, як сказав би Террі. Але.

Вона надто безцінна, щоби нею ризикувати, ось у чому полягає це «але». Якщо вони віддадуть Євку неправильним людям, якщо все піде наперекіс, якщо в когось урветься терпець і її вб'ють — просто з роздратування чи, скажімо, з потреби призначити винну жертву — яка тоді користь із неї буде усім тим матерям, дружинам і дочкам?

І забудьмо про Євку як про особу варту розпитування, повідомив Клінт своїй (дуже) тонкій синій лінії¹. Вона не зможе й не розкаже нікому нічого. Бо, схоже, сама зеленого поняття не має, що такого особливого в її біології. Плюс, імунна вона чи ні, Єва Блек — психопатка, яка уколошкала пару метокухарів.

— Хтось усе ж таки міг би, типу, дослідити її тіло, і ДНК, і все таке, хіба ні? — висловив обнадійливе припущення Ренд Квіглі. — Навіть якщо їй виб'ють мозок? — І тут же поспішив додати: — Я просто так кажу.

— Я певен, що змогли б, Ренде, — сказав Клінт, — але подумай, чи це оптимальний варіант? Мабуть, краще, якщо ми збережемо її мозок на місці? Він може стати в пригоді.

Ренд охоче з цим погодився.

Тим часом на підтримку свого сценарію Клінт робив регулярні дзвінки до ЦКЗ. Оскільки хлопці в Атланті не відповідали — постійні дзвінки нічого не давали, окрім записаного оголошення або того самого сигналу «зайнято», як було в четвер, коли почалася ця криза — він обговорював проблему з філією ЦКЗ, якій трапилось бути розташованою на другому поверсі одного порожнього будинку на Трімейн-стрит. Номер цієї філії належав мобільному телефону Лайли, а єдиними науковцями, з яких там складався штат, були Джаред і Мері Пак.

— Це знову Норкросс із Дулінгського виправного у Західній Вірджинії, — так починалася вистава, яку знову й знову,

¹ Thin blue line — ідіома, що означає правоохоронні органи; походить від виразу «Тонка червона лінія», народженого під час Кримської війни в битві за Балаклаву (1854), коли близько 300 шотландських піхотинців (у червоних мундирах) відбили атаку значно більших сил російської кавалерії.

з невеличкими варіаціями, розігрував Клінт для вух дещичі своїх офіцерів.

— Ваш син спить, містере Норкросс, — так відгукнулася Мері на початку їхнього останнього сеансу. — Можна, якщо ваша ласка, я його вб'ю?

— Відповідь негативна, — промовив Клінт. — Блек досі засинає і прокидається. Вона досі надзвичайно небезпечна. Нам досі треба, щоб ви приїхали і забрали її.

Місіс Пак і молодша сестра Мері — обидві заснули в суботу вранці, а її відсутній у місті батько досі намагався якось дістатися додому з Бостона. Замість залишатися вдома на самоті, Мері затягнула матір і сестру на ліжко і пішла, приєдналась до Джаред. З цими двома підлітками Клінт був чесним... здебільшого. Просто оминув деякі факти. Він розповів їм, що у в'язниці є жінка, яка спить і прокидається, і попросив їх узяти участь у цьому дурисвітстві з ЦКЗ, тому що, сказав Клінт, він побоюється, що його підлеглі капітулюють і розійдуться, якщо не бачитимуть, що він із кимось говорить і допомога на підході. Факти, які він оминув, стосувалися Євкі: її неймовірних знань і угоди, яку вона йому запропонувала.

— Містере Норкросс, у мене сеча — чисто як напій «Монстер енерджі»¹. Коли я швидко махаю руками, в повітрі залишаються смуги — я їх бачу. Це нормально? Ох, мабуть ні, та нехай, я думаю, це може бути початок мого переродження на супергероїню, а Джаред у своєму спальному мішку пропускає цю сенсаційну подію. Якщо він скоро не прокинеться, я пущу йому слину в вухо.

Це був той акт вистави, де Клінт яскраво розіграв роздратування:

— Це все чудово, і я безумовно сподіваюся, що ви докладаєте всіх необхідних зусиль, але дозвольте мені повторити:

¹ «Monster Energy» — бренд 34 видів енергетичних напоїв із найбільшим вмістом кофеїну.

нам треба, щоб ви приїхали, вилучили цю жінку і почали з'ясовувати причини, які роблять її інакшою. *Каніссе*?¹ За-телефонуєте мені, щойно вилетить гелікоптер.

— Ваша дружина в порядку, — сказала Мері. Її ейфорія знічев'я згасла. — Ну, без перемін. Самі розумієте, все, як було. Відпочиває... гм... спокійно відпочиває.

— Дякую вам, — сказав Клінт.

Уся ця логічна конструкція, яку він вибудував, була загалом такою хисткою, що Клінт загадувався, наскільки Біллі, Ренд, Тіг і Скотт у неї насправді вірять, і наскільки вона тримається завдяки прагненню цих офіцерів самовіддано діяти посеред такої аморфної і zarazом кошмарної надзвичайної ситуації.

Присутня була ще й інша мотивація у цій грі, проста, проте потужна: територіальний імператив, рефлекс захисту власної ділянки. У розумінні Клінтового невеличкою загоном лицарів, в'язниця була їхньою фортецею і міщанам нічого тут робити, вмішуватися в тутешні справи.

Ці фактори допомогли їм, принаймні протягом кількох днів, виконувати ту роботу, до якої вони звикли, хоча й із дедалі зменшуваною кількістю арештанток, які потребували догляду. Вони знаходили втіху в роботі у знайомих обставинах. П'ятеро чоловіків по черзі спали на дивані в офіцерській кімнаті відпочинку і готували їжу в тюремній кухні. Напевне, допомагало ще й те, що Біллі, Скотт та Ренд були молоді й неодружені, а Тіг, старший за них на двадцять років, був розлученим, без дітей. Вони навіть нібито адаптувалися, після певного невдоволення, до рішучої вимоги Клінта не робити надалі жодних персональних дзвінків, оскільки від цього залежить безпека їх усіх і кожного. Ну й, відповідно, підтримали його в найогиднішому з рішень, яке він був змушений прийняти: під приводом «інструкцій з додержання безпеки

¹ *Caripisce?* (італ.) — «Второпав? Вам зрозуміло?» Слово стало особливо популярним серед американців після фільму про мафію «Хрещений батько» (1972.)

у надзвичайній ситуації» за допомогою металорізних ножиць вони ампутували слухавки в трьох таксофонів, призначених для використання ув'язненими, таким чином позбавивши жінок, ймовірно в їхні останні дні, всякої можливості поспілкуватися зі своїми родичами й близькими.

Ця дія призвела до невеличкого бунту вдень у п'ятницю, коли з півдюжини арештанток прорвалися до адміністративного крила. Хоча важко назвати це бунтом: жінки були виснажені; окрім одної, яка тримала заповнену старими батареями шкарпетку, всі були неозброєні. Четверо офіцерів швидко придушили повстання. Клінту від цього було смутно, але з іншого боку, цей напад, мабуть, прислужився підсиленню завзятості його офіцерів.

Скільки ще триватиме їхнє завзяття, Клінт не наважувався припускати. Він просто сподівався, що його вистачить протриматися до того, як він або зможе переконати Євку передумати і почати взаємодіяти в якомусь логічному сенсі, або до того, коли зійде сонце у вівторок, у середу, в четвер чи коли там це станеться, щоб вона вдовольнилася.

Якщо те, що вона казала, правда. Якщо ні...

Тоді це не має значення. Але поки це тягнеться, значення є.

Клінт почувався дивовижно енергійним. Багато дурного лайна трапилось, але він принаймні щось робить. На відміну від Лайли, котра капітулювала.

Джаред знайшов її на заїзді місіс Ренсом. Вона дозволила собі заснути просто в машині. Клінт наказував собі не ганити її. Як він може? Він усе ж таки лікар. Він розуміє межі організму. Протриваєш достатньо довго без сну, і фрагментується свідоть, втрачається розуміння, що важливе, а що ні, втрачається навіть здатність розпізнавати реальне, втрачається власна особистість.

Але він зламатися не може. Він мусить усе виправити. Як він усе вправив із Лайлою до того, як її запопала Аврора, залишаючись стійким, переконавши її повернутися до здорового

глузду. Він мусить намагатися владнати цю кризу, повернути свою дружину додому, всіх їх повернути додому. Намагання — єдине, що йому лишилося.

Можливо, Євка здатна це припинити. Можливо, Євка здатна розбудити Лайлу. Можливо, вона здатна розбудити їх усіх. Можливо, Клінт зможе переконати її побачити в цьому сенс. Світ може повернутися до нормальності. Попри всі його знання в науковій медицині, попри все, що вказувало не те, що Євка — це просто божевільна жінка з манією величчя, занадто багато всього трапилося, як на око Клінта, щоб цілком відкидати її заяви. Божевільна чи ні, вона володіє силою. Її поранення виликувалися менше, ніж за день. Вона знала те, чого знати не могла. На відміну від усіх інших жінок на планеті, вона засинає і прокидається.

Той здоровань, Гірі, просунув пальці крізь вічка сітчастої огорожі і струснув її на пробу. Потім, схрестивши руки, він втупився очима в електронний замок розміром, як боксерська рукавиця.

Клінт дивився на це, відзначаючи собі, як Террі тиняється, як він копає носом землю, відійшовши до узбіччя, як прикладається до фляжки, і вирішив, що перед ними заварюється серйозна халепа. І, можливо, вона зовсім поряд.

Він натис інтерком.

— Агов, там. То ми все узгодили? Террі? І Френку? Вас же звуть Френком, чи не так? Приємно познайомитися. Ви отримали фото?

Замість відповіді, новий поліціант і чинний шериф вирушили до своєї машини, сіли й поїхали. Френк Гірі за кермом.

5

На півдорозі між в'язницею і містом був мальовничий заворот. Френк заїхав на майданчик кишені для зупинки і заглушив двигун.

— Хіба не чудесний краєвид? — промовив він тихим, захопленим голосом. — Думаєш, ніби світ і зараз такий самий, яким він був ще минулого тижня.

«Френк має слухність, — подумав Террі, — гарний тут краєвид». Звідси їм було видно аж до Перевозу і далі... але навряд чи зараз був слухний час, щоб насолоджуватися краєвидами.

— Гм, Френку, я гадав, нам треба...

— Це обговорити? — значливо кивнув Френк. — Я теж так і подумав. Як на мене, все досить просто. Норкросс може бути психіатром чи ким завгодно, але він дипломований спец з дурні. Він видав класичну бюрократичну тяганину і морочитиме нам голови, допоки ми не відмовимося з цим погоджуватись.

— Я гадаю.

Террі думав про те, що сказав Клінт про випивку на роботі. Мабуть, його правда, і Террі готовий був визнати (нехай навіть лише перед собою), що він зараз близький до п'яного стану. Це все через його розгубленість. Шериф — робота не для нього. В охороні правопорядку його клас — поліціантом.

— Що нам потрібне, це покласти край балачкам, шерифе Кумс. Не тільки нам — усім. Нам потрібен доступ до тієї жінки, фото якої він прислав, нам потрібно розрізати покрив на її обличчі, щоб перевірити, чи це та сама жінка, що на фото. Якщо виявиться, що це так, тоді ми можемо перейти до плану Б.

— А це ще який?

Френк поліз собі до кишені, видобув пакетик жувальної гумки, розгорнув обгортку на одній пластинці.

— А хер його зна.

— Розрізати кокони небезпечно, — сказав Террі. — Люди загинули.

— Тож подумай, яка велика удача, що в твоїй команді є сертифікований фахівець із контролю за тваринами. Свого часу я мав справу з кількома небезпечними собаками, Террі, а якось отримав виклик на одного дуже роздратованого ведмедя, який примудрився замотатися в колючий дріт. Щоби

впоратися з міз Блек, я візьму свій найбільший звіроловний дрюк, десятифутовий Томагавк. Іржостійка сталь. Пружинний замок. Накину петлю їй на шию, перед тим як зістригати те лайно з її обличчя. Засмикну туго, наскільки мушу, коли вона почне брикатися й кусатися. Вона може знепритомніти, але це її не вб'є. Те павутиння виросте знову, і вона знову западе в своє люлі-люлі, бай-бай. Нам треба лише подивитися. Ото й усе. Швиденько поглянути.

— Якщо це вона і ті балачки виявляться лайна вартими, всі будуть розчаровані, — сказав Террі. — Включно зі мною.

— Я теж, — Френк думав про Нану. — Але ми мусимо знати. Ти ж це розумієш?

Террі розумів.

— Йо.

— Питання в тім, як нам змусити Норкросса дати нам доступ? Ми могли б залучити збройний громадський загін, можливо, так і доведеться зробити, але це вже крайній крок, як ти гадаєш?

— Так.

Террі сама ідея збройного збройного ополчення була неприємною аж до нудоти в животі. За наявної ситуації такий загін може запросто перетворитися на велелюдну банду.

— Ми могли б використати його дружину.

— Га? — вирячився Террі на Френка. — Лайлу? Ти про що?

— Для обміну, — сказав той. — Ти нам віддаєш Єву Блек, а ми тобі твою дружину.

— Чому б він на таке погодився? — запитав Террі. — Він знає, що ми ніколи не заподіємо їй шкоди.

Коли Френк нічого на це не відповів, Террі вхопив його за плече:

— Ми ніколи не заподіємо їй шкоди, Френку. Ніколи. Ти це второпав, авжеж?

Френк струсив з себе його руку.

— Звісно, так.

Він продемонстрував Террі усмішку.

— Я кажу про те, щоб розіграти блеф. Це якраз те, у що він міг би повірити. У Чарлстоні вже палять кокони. Просто роздута в інтернеті дурня, я знаю. Але чимало людей у це вірять. І Норкросс міг би повірити, що *ми* в це віримо. І ще... в нього ж є син, правильно?

— Так. Джаред. Гарний хлопець.

— *Він* може в це повірити. Його можна було б переконати подзвонити тату і сказати, щоб віддав нам ту Блек.

— Тому що ми пригрозимо спалити його матір, наче якусь комаху на електромухобійці?

Террі не міг повірити в те, що він промовив ці слова. Не дивно, що він п'є на роботі. Послухати лишень дискусію, до якої його наразі змусили.

Френк жував гумку.

— Не подобається мені це, — сказав Террі. — Погрожувати спалити шерифа. Мені це й на дрібку не подобається.

— Мені теж не подобається, — сказав Френк, і то була правда. — Але розпачливі часи іноді вимагають розпачливих заходів.

— Ні, — промовив Террі, на мить почувуючись зовсім не п'яним. — Навіть, якщо хтось з наших знайде її, тут — глухе «ні». Чорти забирай, як на наше знаття, вона досі не спить. Взула свої бугі-черевички та й майнула геть з міста.

— Кинула свого чоловіка й сина? Кинула свою *роботу*, коли тут діється такий розгардіяш? Ти в таке повіриш?

— Мабуть, ні, — сказав Террі. — Хтось із наших врешті-решт її знайде, але використовувати її таким чином — все одно ні. Копи не дозволяють собі погроз, і копи не беруть заручників.

Френк знизав плечима.

— Зауваження прийнято. Це була просто думка.

Він повернувся обличчям до вітрового скла, завів двигун і зрушив задом Патруль Чотири назад на шосе.

— Я сподіваюся, хтось перевіряв будинок Норкроссів щодо неї?

— Рід Берровз з Верном Ренглом, учора. Нема ні її, ні Джа-реда. В домі порожньо.

— Отже, й хлопець, — задумливо промовив Френк. — Няньчить її десь, либонь? Мозкоправ міг подати таку ідею. Він, далєбі, не тупий, треба віддати йому належне.

Террі не відповів. У думках він був поділений навпіл: половина вважала, що прикладатися до фляжки було поганою ідеєю, а інша думала, що ще ковток не завадив би. Він видобув фляжку з кишєні, відкрутив кришку і запропонував спершу Френку, що було лише жестом ввічливості, оскільки та належала йому.

Френк похитав головою.

— Ні, поки я кермую, аміго.

Через п'ять хвилин, коли вони проїжджали їдальню «Олімпія» (пюпітр перед нею більше не намагався спокусити перехожих обіцянкою яєчного пирога, тепер там було написано: «МОЛІМОСЯ ЗА НАШИХ ЖІНОК»), дещо сказане по інтеркому мозкоправом вигулькнуло в голові у Френка: *«Відтоді як у п'ятницю вранці самоусунувся Гікс, я єдиний офіцер-адміністратор, який залишився у цій в'язниці»*.

Його великі долоні ляснули по керму, аж крузер вильнув. Рвучко прокинувся вже було заснулий Террі:

— Що?

— Нічого, — відповів Френк.

Думаючи про Гікса. Загадуючись, що знає Гікс. Загадуючись, що Гікс *бачив*. Але поки що він триматиме ці запитання при собі.

— Усе гаразд, шерифе. Усе гаразд.

6

Що драгувало Євку в цій відеогрі, це сині зірочки. Різнокольорові трикутники, зірочки і вогнисті кружальця сипались

донизу по екрану. Потрібна була низка з чотирьох вогнистих кружалець, щоб підірвати одну таку іскристу зірку. Інші фігури спалахували і щезали вервечками, якщо їх підчепиш, але ці іскристі зірочки, либонь, були зроблені з якогось майже діамантового матеріалу, що його тільки вибухова сила вогнистих кружалець могла зруйнувати. Назва цієї гри для Євкі була непіддатною раціональному осягненню: «Бум Таун»¹.

Вона перебувала на 15-му рівні, балансуючи на межі щезнення. З'явилася рожева зірка, потім жовтий трикутник, а потім — нарешті, курва, дякую! — вогнисте кружальце, яке Євка спробувала посунути ліворуч, щоб долучити до тічки з трьох вогнистих кружалець, які вона вже згуртувала побіля синьої зірки, що захаращувала собою ту місцину на її екрані. Та тут виник зелений трикутник смерті, й по всьому.

«ВИБАЧТЕ! ВИ ПОМЕРЛИ!» — блимало сповіщення.

Простогнавши, Євка пожбурила Гіксів телефон у дальній кінець своєї койки. Вона хотіла якомога далі дистанціюватися від цієї нечестивої речі. Звісно, перегодом та її знову в себе зтягне. Євка бачила динозаврів; вона дивилася на величезні ліси Америки очима мандрівної голубки². З плавом пустельного піску вона просковзала в саркофаг Клеопатри і пестила мертве обличчя славетної королеви своїми комашиними лапками. Один драматург, кмітливий англієць, якось написав нехай не вельми коректну, але забавну промову про Євку:

То повитуха фей, з'являється вона
В подобі, що не більша за агатовий камінчик
В магната в персні.

¹ Boom Town — 1. Динамічне, швидко ростуче місто; 2. Сленговий вираз на означення бурхливого наркотичного приходу.

² Passenger pigeons — дикі голуби Північної Америки, які мігрували багатомільйонними зграями; на початку ХХ століття всі були знищені через безконтрольне полювання і вирубування лісів.

Запряг маленьких ельфів туди-сюди тягає її воза
По носах людей, які лягли і сплять¹.

Як магічна істота, вона мусила б досягти в «Бум Тауні» чогось більшого за 15-й рівень.

— Знаєш, Джінет, кажуть, ніби світ природи тупий і жорстокий, але ця маленька машинка... ця маленька машинка сама по собі є дуже добрим доказом того, що світ технологій набагато гірший. Я б сказала, що технології — це і є *насправді* «Бум Таун».

7

Джінет була неподалік, міряла кроками короткий коридор Крила А. Начебто тепер вона стала головною довіреною. Авжеж, вона залишилася останньою довіреною, але з усіх сесій з професійної орієнтації в житті після звільнення Джінет винесла таке: коли складаєш резюме, твій обов'язок — наголосити на своїх досягненнях, але дозволь людині, яка приймає на роботу, самій вирішувати, що з того значуще, а що ні. Це формулювання належало їй.

Тим часом, як четверо офіцерів робили обходи крил В і С та контролювали периметр в'язниці, доктор Норкросс спитав Джінет, чи не проти вона поглядати на інших двох жінок, раптом виникне потреба втрутитися йому.

— Звичайно, — відповіла Джінет. — Я нічим не зайнята. Схоже на те, що меблева майстерня закрилася.

Добре було мати роботу, це займало її розум.

Вона пленталася вперед. Тришарове, з уплетеним в шибки дротом вікно перед нею показувало сірий ранок. На біговій доріжці стояла вода, і поля мали болотистий вигляд.

¹ Цитата з трагедії Шекспіра «Ромео і Джульєтта»; цими словами Меркуціо описує Королеву Мав (фею, міфологічно споріднену з українською Мавкою), символ свободи, яка жартує зі сплячих і допомагає їм народжувати сновидіння.

— Я ніколи не любила відеоігор, — сказала Джінет.

Це в неї забрало трохи часу, сконструювати свою відповідь Євці. Вона не спала вже дев'яносто шість годин.

— Черговий доказ твоєї чудової особистості, любонько моя, — сказала Євка.

Тут до дискусії приєдналася Ейнджел у сусідній камері:

— Чудова особистість? *Джінет?* Лааа-ййно. Вуна вбила того сво' йобаного чоловіка, знаєш. Підрізала його. Та навіть не ножем, як то зробила б нормальна людина. Зробила це викруткою, шо, хіба не так, Джінет?

Ейнджел-Реперка щезла; знов повернулася Ейнджел-Реднек. Джінет подумалося, що Ейнджел надто втомлена, щоби римувати. Ото й добре. На відміну від тієї, Ейнджел-Реднек була менш дратівною і більш (Джінет нашкукувала те слово)... більш природною.

— Я знаю це, Ейнджел. І віддаю їй за це належне.

— Шкода, що вона завадила мені тебе вбити, — сказала Ейнджел. — Я би-м загризла тебе, відюхо, просто зубами. Думаю, що загризла б.

Вона видала якесь муркотіння.

— Знаю, що загризла б.

— Хочеш скористатися телефоном, Ейнджел? Джінет, якщо я просуну тобі цей телефон крізь ґрати, ти передаси його Ейнджел?

Тон у Євки був примирливим.

Балакали, що ця вродлива жінка в м'якій камері чи то чарівниця, чи демон. З рота в неї валом пурхали нетлі, Джінет на власні очі це бачила. Ким би Євка не була, схоже, в неї нема імунітету до глумління Ейнджел.

— Я певна, що змогла б тебе змусити проковтнути той телефон, — сказала Ейнджел.

— Я певна, що не змогла б, — сказала Євка.

— Змогла б.

Джінет зупинилася перед вікном у стіні, поклала долоню на шибку і дозволила собі там відпочити. Вона не хотіла фантазувати про сон, і не могла не фантазувати про нього.

Авжеж, в'язниці траплялися навіть уві сні; Джінет чимало разів чекала, поки її випустять з намареної камери, така ж змуджена, якою бувала, коли чекала у справжньому житті, поки її випустять зі справжньої камери. Але сон також був берегом і хвилі очищали його кожної ночі, змивали всі ті сліди ніг і багать, і піщані замки, і пивні бляшанки і всяке сміття; ті очищувальні хвилі змивали майже всі сліди, що вели до глибин. Сон також приводив Боббі. Він зустрічав її в лісі, який виріс на руїнах поганого старого світу, і все ставало кращим.

Чи буде Рі в її сні, в її сновидіннях? Дейміен же бував там, то чому не Рі? Чи той сон, що приходить з коконами, без сновидінь?

Джінет згадалося, як у деякі дні вона прокидалася, почуваячись такою юною, такою сильною і здоровою.

— Я готова поборотися з пумою! — вряди-годи казала вона Боббі, коли він був зовсім маленьким.

Вона не могла уявити, що зможе відчути себе такою тепер чи коли-небудь знов.

Коли Боббі тільки народився, він приніс їй декілька важких ночей.

— Чого ти хочеш? — зазвичай питалася вона в нього.

А він тільки плакав і плакав. Вона уявляла собі, що він насправді не знає сам, чого хоче, але сподівається, що його мама може знати і зробить це йому. Це жорстока частина материнства — не мати змоги зробити те, чого не можеш зрозуміти.

Джінет загадалася, а чи вона взагалі *здатна* тепер заснути? Що, як вона зламала собі сонну кістку? Порвала сонний м'яз? Сонну жилу? Очі в неї вчувалися жахливо сухими. Язик якимсь таким завеликим. Чому вона не піддалася?

Просто. Тому що вона не хотіла.

Вона була піддалася Деймієну і вона піддалася наркотикам, і її життя покотилося саме тим шляхом, який їй усі пророчили. А от цьому вона не піддається. Це не піде так, як би їм хотілося.

Вона почала рахувати до шістдесяти, загубилася на сорока, повернулася до одиниці і за другим разом дісталася до сотні. Хто забиває, той виграє. *Нумо, до відео!* Як же звали того парубка, того дядька, що проказував оце «нумо, до відео»? Доктор Норкросс мусить пам'ятати.

Джінет подивилася на східну стіну, де металеві двері душової вели до вошобійки. Вона вирушила до тих дверей, праворуч-ліворуч, праворуч-ліворуч. Якийсь чоловік навпочіпки на підлозі підбирав бички, витрушуючи їх у сигаретний папір. Позаду неї Ейнджел пояснювала Євці, як би вона здирала з неї шкіру, як виколупала б її очі, засмажила їх з черемшею і з'їла: черемша присмачить будь-який гівняний наїдок. І так там надалі й надалі, бла-бла-бла та ля-ля-ля, тон і говірка сердита-сердита-сердита, ґрунтова-ґрунтова-ґрунтова. На цей момент та розмова, якщо тільки Джінет сильно не зосереджувалася — хто казав, що казав, кому казав — перетворилася на бурмотіння радіо. Вона вже готова була почути номер телефона, що починається з 800.

— А знаєш, Ейнджел, зрештою я не думаю, що позичу тобі мою відеогру «*Бум Таун*», — сказала Євка, а Джінет хиталася праворуч-ліворуч, праворуч-ліворуч, фіксуючи різних кольорів папірці на дошці оголошень біля диспенсера «Квелл», слова надто змазані, щоб прочитати, але вона знала, що то розклади церковних служб, зборів АА, занять з художніх ремесел і нагадування про правила. На одному папірці дівчина-ельф танцювала над словами: «Я В РАПОРТІ ГАРНОЇ ПОВЕДІНКИ!» Джінет спотикливо зупинилась і кинула погляд туди, де сидів навпочіпки той чоловік. Там не було нікого.

— Агов? Гей! Куди ти пішов?

— Джінет, з тобою все гаразд?

— Угу.

Джінет поглянула назад, на двері Євчиної камери. Та дивна жінка стояла біля ґрат. З сумним виразом «ну, звичайно ж», який буває, коли ти мала сподівання, розуміючи, що вони не надто реалістичні, і цілком закономірно, життя зробило те, що робить життя з нереалістичними сподіваннями. Це було обличчя малої дитини щойно по тому, як її подряпала кішка, але перед тим, як їй заплакати.

— Я просто подумала, що я... ніби когось бачила.

— У тебе починаються галюцинації. Саме це й відбувається, коли не спиш. Тобі варто лягти й заснути, Джінет. Буде безпечніше для тебе, коли прийдуть ті чоловіки.

Джінет похитала головою:

— Я не хочу помирати.

— Ти не помреш. Ти заснеш, а потім прокинешся в зовсім іншому місці. — Обличчя Євки освітілося. — І ти будеш вільною.

Коли велосю про Євку, Джінет не могла зібрати думки до купи. Вона здавалася божевільною, але не такою, як будь-яка з тих божевільних, яких Джінет знала в Дулінгському виправному. Деякі скажені такі близькі до вибуху, що ледь не чутно, як у них всередині цокотить. Така Ейнджел. Євка здавалася чимось іншим, і не через ті нетлі, Євка здавалася сповненою натхнення.

— Що ти знаєш про волю?

— Я знаю про волю все, — сказала Євка. — Навести тобі приклад?

— Якщо хочеш.

Джінет ризикнула кинути ще один погляд туди, де сидів той чоловік. Нікого там не було. Нікого.

— Ти знайдеш істот у темряві землі, значно глибшій за рештки тих гірських вершин, які до ноги повирубували вугільники, істот без очей, які вільніші, ніж коли-небудь була ти. Тому що вони живуть так, як їм самим хочеться, Джінет.

Вони живуть повноцінним життям у своїй темряві. Вони всуціль такі, якими хочуть бути.

Євка повторила свої останні слова, наголошуючи на них:
— Вони всуціль такі, якими хочуть бути.

Джінет уявила себе в теплій темряві глибоко під земною поверхнею. Мінерали мерехтіли довкола неї сузір'ями. Вона почувалася маленькою і в безпеці.

Щось полоскотало їй щоку. Вона розплющила очі й змахнула павутинку, яка була почала розгортатися з її шкіри. Джінет тремтливо зіп'ялась на рівні. Вона навіть не помітила, як заплющила очі. Перед нею, зовсім неподалік, була стіна... дошка оголошень, диспенсер «Квелл», бетонні блоки. Джінет зробила крок, потім ще один.

Там був той чоловік. Він повернувся, тепер він курих той косяк, що скрутив. Джінет не збиралася на нього дивитися. Вона не здавалася. Вона хотіла торкнутися стіни, а потім розвернутися і підійти до іншої стіни, і вона не збиралася здаватися. Джінет Сорлі поки ще не готова була опинитися в савані.

«Я можу ще протриматися, — думала вона. — Я можу протриматися. От побачите».

8

Усі штатні крузери були зайняті, тож Дон Пітерз і малий, якого йому призначили в партнери, прочісували вулиці передмістя південніше старшої школи на Доновому пікапі «Додж Рем». На машині не було офіційних позначок, що розчарувувало (Дон планував виправити це пізніше, може, дістати якісь липучі літери в залізній крамниці), зате на приладовій панелі була живлена від батарейки блимавка, яка повільно крутилася, а сам він був одягнений у свою форму тюремного офіцера. На хлопцеві, звісно, не було ніякої форми, проста блакитна сорочка зі значком на ній, але Глок у нього на стегні забезпечував всю ту додаткову владу, якої він потребував.

Еріку Блассу було лише сімнадцять, технічно йому не вистачало чотирьох років, щоб працювати правоохоронцем. Утім, Дон вважав, що хлопець — те, що треба. Він був лайф-скаутом¹ з почесним значком за успіхи в кульовій стрільбі, перш ніж рік тому вийти зі скаутів («Забагато пуцьбок», — пояснив Бласс, на що Дон відгукнувся: «Зрозуміло, юніоре».) Крім того, хлопець був кумедним. Він вигадав гру, щоб швидше минав час. Вона називалася «Зомбі-кралі». Дону дістався лівий бік вулиці, оскільки він кермував; Еріку — правий. За старих краль нараховувалося п'ять очок, десять — за середнього віку краль, п'ятнадцять — за кралечок-дітей (уже в суботу таких зустрічалося зовсім мало, а сьогодні жодної) і двадцять очок за сексі. Зараз перед вів Бласс, вісімдесят проти п'ятдесяти п'яти, от тільки коли вони завернули на Сейнт Джордж-стрит, рахунок зібрався переіменитися.

— Сексі ліворуч, напрямом друга година, — сказав Дон. — Таким чином я підскочив до сімдесяти п'яти. Наздоганяю тебе, юніоре.

Хлопець на пасажирському сидінні нахилився вперед, придивляючись до молодожавої жінки, яка пленталась хідником в еластичних шортах і спортивному ліфчику. Голову мала похилену, туди-сюди метлялося її закошлане, спітніле волосся. Мабуть, вона намагалася бігати, але найбільше, на що була спроможна — це хитливо, недолуго підтюпувати.

— Обвислі цицьки і срака обвисла, — сказав Ерік. — Якщо це те, що ти називаєш сексі, мені тебе шкода.

— Ох, бігме, пакуймо валізи, тікаємо з ганьбою, — засміявся Дон. — Гаразд, оскільки нам не видно обличчя, як щодо моєї заявки на п'ятнадцять?

— Годиться, — сказав Ерік. — Посигналь їй.

Коли вони повільно проїжджали повз виснажену жінку, Дон натиснув клаксон. Її голова смикнулася угору (насправді,

¹ Life Scout — другий після найвищого (Орел) рангу в бойскаутах.

обличчя мала непогане, хіба що ті фіолетові плями під запалими очима), і жінка спіткнулася. Ліва ступня її зачепилась за праву щиколотку, і жінка ницьма впала на тротуар.

— Вона в *нокауті!* — загорлав Ерік. — Краля в *нокауті!* — Він вигнув шию, дивлячись собі за плече. — Але чекай-но, вона встає! Навіть не чекає рахунку вісім.

Він почав гудіти головну мелодію з фільму «Роки» крізь розпущені губи.

Дон подивився в люстерко заднього огляду й побачив, що жінка хитливо підводиться на ноги. Коліна в неї були обідрані, і кров стікала по гомілках. Він подумав, що вона може показати їм пальця — тінейджерка, якій вони погуділи невдовзі по тому, як розпочалася їхня зміна, так і зробила — але ця зомбі-краля навіть не оглянулася, просто попленталася далі в бік середмістя.

Дон запитав:

— Ти помітив той вираз на її обличчі?

— Безцінно, — відповів Ерік і підняв долоню.

Дон відповів йому високою п'ятіркою.

У них був список вулиць, які слід патрулювати, засунутий у блокнот, до якого вони записували адреси будинків, в яких були сплячі жінки, плюс їхні імена і якісь особисті дані. Якщо будинки були замкнені, їм дозволялося туди проникати, що попервах було забавно. Дон насолоджувався, миючи собі руки різними сортами мила в різного дизайну ванних кімнатах, а розмаїт фасонів і кольорів трусиків у шухлядах для нижньої білизни Дулінгських жінок був темою, яка віддавна притягувала його цікавість. Утім, дешеві розкошування набридають. Це були несправжні досягнення. Без задка, який би їх напинав, трусики швидко втрачають привабливість. Якщо поглянути правді в вічі, вони з Юніором були хіба лиш трохи більше за переписувачів населення.

— Це ж *та* Еллендейл-стрит, так? — запитав Дон, зупинивши свій «Рем» біля бровки.

— Точно так, Ель Команданте. Всі її три квартали.

— Ну, ходімо пройдемося, партнере. Перевіримо якісь курв'ячі лантухи та запишемо якісь імена.

Але раніше, ніж Дон встиг прочинити водійські двері, його вхопив за руку Ерік. Цей новобранець дивився вперед, на пустир між Еллендейл та старшою школою.

— Хочеш трохи розважитися, босе? — запитав він.

— До розваг завжди готовий, — відповів Дон. — Це моє друге ім'я. Що в тебе на думці?

— Ти спалив хоч одну вже?

— У коконі? Ні.

Хоча Дон бачив у новинах зняте на телефон відео, як кілька парубків у хокейних масках підносять сірники до кокона. У телевізорі таких називали випалювальними бригадами. Кокон на тому відео спалахнув, як багаття, добряче полите бензином. *Шшуухх!*

— А ти?

— Не, — сказав Ерік, — Але я чув, що вони горять, як скажені.

— Що ти задумав?

— Є тут одна стара бездомна дівуля, вона отам живе, — показав Ерік. — Якщо це можна назвати життям, тобто. Ніякої користі ні собі, ні комусь іншому. Ми могли б влаштувати їй вогняний велосипед. Просто, щоби побачити, як воно, розумієш? Навряд чи хтось буде за нею жаліти.

Раптом на обличчі Еріка відбилась непевність.

— Звичайно, якщо тобі не хочеться...

— Я сам не знаю, хочеться мені чи ні, — сказав Дон.

Він збрехав. Йому хотілося, авжеж. Сама думка про це викликала в нього невеликий стояк.

— Погляньмо на неї, а там вирішимо. Еллендейл ми зможемо перевірити пізніше.

Вони вилізли з пікапа і вирушили на порослу бур'янами ділянку, де Стара Ессі тримала свій курінь. Дон тримав

запальничку «Зіппо». Він дістав її з кишені і клацав, відкриваючи кришку й закриваючи, відкриваючи й закриваючи.

РОЗДІЛ 2

1

Жінки почали з того, що називали це Новим Місцем, оскільки воно було зовсім не Дулінгом — не тим містом Дулінг, яке вони колись знали принаймні. Пізніше, коли прийшло усвідомлення, що їм, можливо, доведеться перебувати тут довгенько, воно стало Нашим Місцем.

Ця назва пристала.

2

М'ясо дуже відгонило рідиною для розпалювання, яка знадобилася, щоб роздмухати стародавнє вугілля з підвалу місіс Ренсом, але вони з'їли ціле стегно, яке Лайла відрубала від того бобкета, котрого вона застрелила зі свого службового револьвера і витягла зі смердючого басейну.

— Ми задрипані мацапури, — сказала Моллі того першого вечора, злизуючи собі з пальців жир і беручи черговий шматок. Роль задрипаної мацапури не здавалася надто неприємною для неї.

— Слушно кажеш, з'лотко моє, — промовила її бабуся. — Але хай мені грець, це доволі непогана їжа. Відчикрижте мені ще шматочок, місус шериф.

Вони знайшли собі притулок у рештках будинку місіс Ренсом, не торкаючись консервованих харчів у покритих пилом бляшанках у коморі, бо Лайла боялася ботулізму. Наступні два тижні перебивалися головним чином ягодами, які збирали з кущів у своїй, колись приміській окрузі, та

крихітними качанчиками дикої кукурудзи, твердими і майже позбавленими смаку, але принаймні їстівними. У травні ніби ранувато для ягід і кукурудзи, але ж отак воно було.

Лайла з цього зробила висновок, спершу непевний, який, втім, дедалі твердішав: ця версія Дулінга, в якій вони опинилися, рухається з іншою швидкістю в часі, ніж той Дулінг, в якому вони жили раніше. За відчуттям час був той самий, але насправді ні. Місіс Ренсом стверджувала, що до того, як з'явилася Моллі, вона була тут сама. Години в старому місті (раніше?) були як дні в новому (тепер?.) Можливо, й довшими за дні.

Ці бентежні думки про різні часові потоки найчастіше займали Лайлу в бездільні хвилини, перед тим як її охоплював сон. Багато місць, де вони спали, були просто неба — дерева, що попадали, попроломлювали діри в деяких дахах, інші навіть позривало вітром — тож, відпливаючи в сон, Лайла кліпала на зірки. Зірки були тими самими, але їхнє сяйво бентежило. Вони були гаряче-білими, розжареними іскрами. Та чи він справді реальний, цей світ без чоловіків? Це рай? Чистилище? Якийсь альтернативний всесвіт в альтернативному часовому потоці?

Прибували нові жінки й дівчата. Населення почало прудко збільшуватися і, хоча Лайла не шукала собі роботи, вона опинилася в авторитеті. Автоматично, так би мовити.

Дороті Гарпер з Курикулум-комітету і її подружки — три сиві, життєрадісні жіночки за сімдесят, які відрекомендувалися як товаришки по книжковому клубу, — вигулькнули з підліска, що виріс довкола якогось багатоквартирного будинку. Вони чинили велику метушню біля Моллі, яка цим щиро насолоджувалася. Дженіс Котс прибула, йдучи Головною вулицею з якимсь листочком на голові, що застряг у руїнах її перманенту, в супроводі трьох жінок у червоних тюремних блузах. Дженіс і трьом колишнім ув'язненим — Кітті Мак-Дейвід, Сілії Фроді та Нелл Сігер, — щоби вибратися з Дулінгського виправного закладу, довелося прорубуватися крізь густі зарослі.

— Доброго дня, пані, — привіталася Дженіс після того, як обняла Бланш Мак-Інтай, а потім Лайлу. — Вибачте нам за такий наш вигляд. Ми щойно втекли із в'язниці. А тепер признавайтесь: котра з вас уколола собі пальця веретеном, сотворивши цей безлад?

Деякі зі старих помешкань годилися на житло й надавалися до відновлення. Інші були казково зарослі, або розвалені, або і те, й інше разом. На Головній вулиці вони дивувалися Старшій школі, яка була застарілою будівлею навіть для колишнього Дулінга. В цьому, новому, вона буквально тріснула посередині на дві половини, які похилилися в протилежні боки, провалля між ними скалилося рваною цеглою. На завислих у повітрі стрімчаках лінолеуму класної кімнати розсідалися птахи. Муніципальна будівля, де містилися міська адміністрація й шерифська управа, завалилася наполовину. Серед Меллой-стрит утворилася вирва. На дні тієї ями, занурена по вітрове скло у воду кольору кави, стирчала чиясь машина.

У їхній колонії з'явилася жінка на ім'я Кейлі Ролінз і зголосилася долучитися до справи зі своїм досвідом спеціалістки з електрики. Це не було дивиною для колишньої директорки в'язниці, оскільки вона знала, що Кейлі закінчила професійно-технічне училище, де навчалася електромонтажній справі. Те, що Кейлі з її освітою виринула з-за огорожі Дулінгського виправного закладу, не мало значення. Ця жінка не вчинила жодного злочину в цьому новому місці під над'яскравими зірками.

Кейлі спромоглася оживити генератор на сонячних батареях, що колись належав обійстю одного багатого лікаря, на його ж електричній плиті вони варили кролів і слухали старі платівки на його джукбоксі «Рок-Ола»¹.

¹ «Rock-Ola» — музичні автомати, які випускала заснована 1927 року однойменна компанія; бренд існує досі і високо цінується колекціонерами.

Вечорами вони балакали. Більшість жінок, як це трапилося з Лайлою в крузері на заїзді місіс Ренсом, прокинулися там само, де вони були заснули. Хоча кілька інших пам'ятали, що вони опритомніли серед темряви, де не було чутно нічого, крім вітру й пташиного співу та — можливо — якихось віддалених голосів. Коли зійшло сонце, ці жінки пробиралися крізь ліс на захід і виходили або на шосе Круглявий Пагорб, або на Західно-Лавінську дорогу. Для Лайли описувані ними враження від тих перших моментів були картиною створення світу, неначе місцина їх теперішнього існування стала плодом колективної уяви. Це, думала вона, є не менш імовірним за будь-що інше.

3

День минав за днем і ніч за нічю. Скільки точно від першого дня, ніхто не був певен, але проминули тижні, а потім і місяці.

Сформувалася мисливсько-збирацька група. Дичини тут було вдосталь — особливо оленів і кролів — а також удосталь диких фруктів та овочів. Вони ніколи не наближалися до межі голоду. Виникла фермерська група, будівельна група, лікувальна група, а також освітня група для навчання дітей. Кожного ранку котрась із дівчаток поставала перед маленькою школою і калатала коров'ячим дзвіночком. Його звук розносився на милі. Вчителювали жінки і дехто зі старших дівчат.

До них не чіплялися жодні віруси, хоча часто виникала потреба зарадити опікам від отруйного плюща¹ й незрідка порізам і пораненням, а подеколи й зламаним кісткам: травмам сприяло характерне для давно покинутих будівель довкілля — гострі краї, непевні поверхні та інші непомітні пастки. Якщо цей світ породжено уявою, як інколи, спливаючи

¹ Poison ivy (*Toxicodendron radicans*) — листопадні, квітучі ліани або чагарники різних підвидів, поширені вздовж Атлантичного узбережжя Північної Америки; під час контакту з людською шкірою викликають схожу з опіком від кропиви, але потужнішу, алергічну реакцію.

в сон, думала Лайла, то надзвичайно потужною уявою, коли вона може пускати людям кров.

У підвалі старшої школи, де якогось різновиду пліснява бенкетувала по забитих багаторічними стенограмами засідань шкільної ради шафах, Лайла відкопала мімеограф, яким, либонь, не користувалися ще з середини шістдесятих. Він зберігався акуратно упакованим у пластикovu коробку. Дехто з колишніх мешканок в'язниці виявився вельми тямущим. Вони допомогли Моллі Ренсом зробити свіже чорнило з диких болотяних порічок, і дівчинка почала випускати одноаркушеву газету під назвою «Дулінгські справи». Перший заголовок був таким: «ВІДКРИВАЄТЬСЯ ШКОЛА!», а стаття цитувала Лайлу Норкросс: «Приємно побачити, як діти знову повертаються до занять». Моллі спитала в Лайли, яка в неї посада — шеф поліції Дулінга чи просто шериф? Лайла попрохала написати, що вона просто місцева мешканка.

А ще були Збори. Спершу раз на тиждень, потім двічі, і тривали годину або дві. Хоча вони виявилися надзвичайно важливими для здоров'я і добробуту жінок, які мешкали в Нашому Місці, почалося це майже випадково. Першими учасницями були пані, які в старому світі називали себе «Книжковим клубом першого четверга». В новому вони збиралися в супермаркеті «Шопвел», і справа пішла на диво добре. Для початку й без якоїсь книжки в них виявилось достатньо тем для обговорення. Дороті, Бланш, Маргарет і сестра Маргарет Гейл сиділи на складаних стільцях у вестибюлі крамниці, теревенячи про все, за чим вони сумували. До таких речей належала свіжа кава і помаранчевий сік, кондиціонери, телевізор і вивезення сміття, інтернет і змога просто ввімкнути телефон і подзвонити друзям. Утім, найбільше — і з цим погоджувалися всі — вони сумували за чоловіками. До гурту почали прибиватися молодші жінки, і їх радо приймали. Вони балакали про пустку, що виникла в їхньому житті, про ту порожнечу, яку до того займали їхні сини, племінники, батьки, дідуся... та їхні чоловіки.

— Дозвольте мені, дівчата, вам дещо сказати, — промовила Рита Кумс якось на Зборах під кінець того першого літа... на той час їх відвідувало вже майже чотири десятки жінок.

— Для декого з вас це прозвучить надто відверто, та мені однаково. Я сумую за доброю нічною їблею по п'ятницях. На початку наших стосунків Террі занадто швидко спускав курок, але після того, як я його підучила, він набрався вправності. Бували ночі, коли я мала два маленьких і один великий прихід, перш ніж він вистрелював зі свого револьвера. А потім? Спиш собі, як дитина!

— У тебе що, пальці не працюють? — запитав хтось під загальний регіт.

— Ще й як! — відбрила Рита. Вона також реготала, щоки червоні, як яблука. — Але ж, любонько, це *зовсім* не те!

Цим вона заробила собі хвилю щедрих аплодисментів, хоча кілька жінок — наприклад миршавенька дружина Фріца Мешаума, — утримались.

Звичайно, сотнею різних способів ставили два великих питання. По перше, як вони опинилися тут, у Нашому Місці? І чому?

Що це, чари? Чи якийсь науковий експеримент, що пішов не так? Чи така Божа воля?

Продовження їхнього існування — це нагорода чи кара? Чому саме вони?

Коли дискусія завертала в цьому напрямку, до неї часто включалася Кітті Мак-Дейвід; той кошмарний сон напередодні Аврори — темна постать, в якій вона якось впізнала королеву, і павутиння, що віялося з волосся цієї королеви — залишався живим у пам'яті Кітті, досі її навідуючи.

— Я не знаю, що робити, — казала вона. — Мушу я благодати прощення, чи що?

— Та ну нахер, — порадила їй Дженіс Котс. — Оскільки Папи Римського, щоб видавав свої постанови, тут нема, ти можеш робити все, що тобі схочеться, але сама я й надалі

старатимуся робити все якомога краще. Що іншого, якщо чесно, ми можемо тут робити такого, щоб воно щось кардинально змінило?

Ця заява теж стала хітом у місцевої публіки.

Утім, це питання — що ж, курва, трапилося? — зачіпали знову й знову. Без якоїсь тривкої задовільної відповіді.

Під час одних Зборів (це було не менш як через три місяці після того, що Дженіс Котс подобалося називати Великим Переселенням) до них, сівши на п'ятдесятифунтовий мішок добрив у кінці приміщення, затесалася нова учасниця. Вона тихенько сиділа впродовж жвавої дискусії про те життя, яке вони зараз ведуть, а також обговорення новини про виявлення на місцевому складі поштової служби «Ю-Пі-Ес» дев'яти ящиків «Лунапедс»³, в яких містилися багаторазові прокладки.

— Більше не треба чикрижити майок, щоби було що запхати собі в труси у певні дні місяця, — піднесено раділа Нелл Сігер. — Алілуя!

Під кінець зборів розмова спрямувалася — як це завжди бувало — на те, за чим вони сумують. Ці балачки майже завжди викликали сльози за хлопцями і чоловіками. Утім, більшість жінок казала, що вони, у всякому разі поки що, почуваються так, наче скинули з себе якийсь тягар. Відчувають полегшення.

— То ми закінчили, пані? — запитала того дня Бланш. — Чи хтось має пекуче бажання ще чимсь поділитися, перш ніж ми знову повернемося до роботи?

Піднялася маленька рука з пальцями, запорошеними крейдою різних кольорів.

— Так, любонько, — промовила Бланш. — Ти новенька, авжеж? І дуже низенька. Ти не проти встати?

— Просимо! — загукали жінки, обертаючись, щоб роздивитися.

Нана Гірі підвелася на рівні й обтрусилася долоні об перед майки, яка була вже вельми заношеною й обстріпаною на рукавах... але досі її улюбленою.

— Моя мама не знає, що я тут, — сказала вона, — то я надіюся, їй ніхто не розкаже.

— Золотко, — промовила Дороті Гарпер. — Тут, як у Лас-Вегасі: про що ведеться в Жіночий Час, в Жіночому Часі й залишається.

Це викликало легке хихотіння, але дівчина в рожевій виляній майці навіть не усміхнулася.

— Я тільки хочу сказати, що сумую за моїм татом. Я пішла в перукарню Пірсона і знайшла там його лосьйон після гоління — «Дракар Нуар» називається — я його нюхала і плакала.

У вестибюлі супермаркету запала мертва тиша, яку порушували тільки окремі схлипування. Пізніше з'ясувалося, що Нана була не єдиною, хто сховався до полиць із засобами після гоління в чоловічій перукарні Пірсона.

— Гадаю, це все, — сказала Нана. — Просто... я сумую за ним і мені хотілося б побачити його знову.

Їй заплодували.

Нана сіла, сховавши в долонях обличчя.

4

Наше Місце не було безхмарною Утопією. Тут траплялися сльози, незрідка сварки, а в перше літо сталося вбивство\самогубство, яке шокувало їх усіх, бо було абсолютно безглуздим. Мора Данбартон, ще одна втікачка із Дулінгського виправного закладу в колишньому світі, задушила Кейлі Ролінз, а потім і сама себе позбавила життя. Це Котс привела Лайлу те побачити.

Мора висіла в петлі, підв'язаній до іржавої поперечини гойдалки на чийомусь задньому підвір'ї. Кейлі знайшли в тій кімнаті, де удвох жили коханки, мертво в спальнім мішку, з сірим обличчям і поплетеною кривавою філігранню склерою її розплющених очей. Задушена, потім вона отри-

мала ще не менш десятка ударів ножем. Мора залишила надряпану олівцем на обривку конверта записку:

Цей світ інакший, але я та сама. Без мене вам буде краще. Я вбила Кейлі без причини. Вона мене не роз'ятрила, нічого не заводила супроти. Я так само кохала її, як і в тюрмі. Я знаю, що вона була вам корисною. Я не могла з собою впоратись. Мені навернулося її вбити, тож я так і зробила. Потім мені стало жаль, що я це зробила.

Мора

— Що ти на це думаєш? — запитала Лайла.

Дженіс сказала:

— Я думаю, це загадка, як і все решта тут. Я думаю, це збіса невтїшно, що, коли цій скаженій курві заманулося когось убити, вона вибрала єдину в Нашому Місці, яка розумілася на електриці і вмїла змусити її працювати.

Котс підійшла і без зайвих церемоній обхопила руками короткі ноги Мори Данбартон. Скинула очима на Лайлу:

— Нумо, тоді берімося, не змушуй мене чекати. Тхне, наче вона наклала собі в штани. Самогубство — це так гламурно.

Вони поховали вбивцю і її нещасну жертву з зовнішнього боку периметра провислої огорожі, яка оточувала в'язницю. Тоді знову буяло літо, яскраве і спекотне, з кліщами-червонотільцями, що підстрибували на верхівках трав. Котс промовила кілька слів про внесок Кейлі у спільноту і незбагненне самогубство Мори. Дитячий хор заспївав «Чудесну милість»¹. Голоси малих дївчаток довели Лайлу до слїз.

Зї свого будинку Лайла забрала й зберїгала кілька фотографїй Джарєда та Клінта, їнколи вона відвідувала Збори, але

¹ «Amazing Grace» — один з найвїдомїших у свїті християнських гїмнїв, написаний пїсля порятунку пїд час жорстокого шторму колишнїм капїтаном-работорговцем Джоном Ньютоном (1725—1807), який згодом став англїканським священнослужителем і поетом.

час минав, і її син та чоловік починали здаватися дедалі менш реальними. Ночами, у своєму наметі — допоки погода трималася помірною, Лайла віддавала перевагу таборовому побуту — вона накручувала свій заводний ліхтар і вдивлялася в їхні обличчя в промені світла. Ким міг стати Джаред? В обрисах його обличчя, навіть на найостанніших із тих знімків, досі була присутня м'якість. Їй боляче було цього не знати.

Вона роздивлялася образ свого чоловіка, його іронічну усмішку, посивіле волосся, і сумувала за ним, хоча не так сильно, як за Джаром. Її підозри щодо Клінта в той останній день і вечір гнітили Лайлу; їй було соромно через власну брехню й безглузді страхи. Але також Лайлі прийшло усвідомлення, що тепер, дивлячись крізь об'єктив пам'яті, вона інакше розглядає свого чоловіка. Вона думала про те, як ретельно він замурував своє минуле, як він використовував свій лікарський авторитет для укріплення утаєного, віднаджуючи її від тієї стіни. Клінт думав, що тільки сам здатен упоратися з таким болем? Що він надто великий для її маленького розуму, надмірний для сприйняття її слабенькою душею? Чи це був свого роду егоїзм, замаскований під силу? Вона знала, що чоловіків навчають (інші чоловіки здебільшого), що вони мусять тримати свій біль у собі, але вона також знала, що шлюб зазвичай анулює цю науку. Втім, це не поширювалося на Клінта.

А ще ж той басейн. Він її досі бісив. І те, як Клінт без найменшого попередження кинув свою роботу, хоч це й було стільки років тому. І ще мільйон дрібних рішень, які він раз у раз сам приймав, а їй було з цим жити. Через це вона почувалася Степфордською дружиною, нехай навіть із чоловіком в якомусь іншому світі¹.

¹ «Stepford Wives» — іронічний роман (1972) Айри Левіна про містечко Степфорд, де всі жінки — ідеальні дружини і домогосподарки, в яких новоприбула в місто жінка підозрює запрограмованих їхніми чоловіками роботів; роман був двічі екранізований під цією ж назвою у 1974 та 2004 рр.

У темряві пугукали сови і вили здичавілі, бозна після скількох псячих поколінь, собаки. Лайла запнула на блискавку заслону свого намету. Місяць світив блакиттю крізь його жовту тканину. Її зажурило згадування всієї тієї сімейної мильної опери, її ролей і його ролей, перетягування каната, він затріскує одні двері, вона затріскує інші. Те театралізоване лайно в інших подружжях, на яке вона завше дивилася згори вниз. «Втілене потурання — так тебе треба було називати, Лайло», — подумала вона і мусила розсміятися.

5

Ті живоплоти, що колись обрамлювали в'язницю, розкущилися до непролазних корчів. Лайла ввійшла туди крізь лаз, прорубаний у цих зарослях Дженіс Котс та іншими жінками, які там попрокидалися. Вхід до самої в'язниці вів крізь пролам у південній стіні будівлі. Щось там — Лайла гадала, певне, велика газова пічка в кухні, — було вибухнуло, здмухнувши бетон геть так само легко, як дитина задуває свічку на іменинному пирогу. Заходячи досередини, вона ледь не очікувала вигулькнути в якійсь зовсім інакшій місцині — білий пляж, брукована авеню, скеляста гірська вершина, Країна Оз — але, опинившись всередині, побачила лише крило колишніх камер. Стіни напівосипалися, деякі з ґратованих дверей позривало з завіс. «Ох і ошелешливий, мабуть, був вибух», — подумала вона. Трава проросла крізь підлогу і цвіль розповзалася по стелі.

Пройшовши цим зруйнованим крилом, вона опинилася в центральному коридорі в'язниці, який Клінт називав Бродвеєм. Тут вигляд був кращий. Лайла трималася червоної лінії, намальованої посередині коридору. Відкритими були різні проходи й бар'єри, вікна до тюремних служб — кафетерію, бібліотеки, Вартівні — запотіли. Там, де Бродвей доводив до головного входу, також лишилися ознаки вибуху: зруйновані

шлакобетонні блоки, покриті пилюкою осколки скла, сталеві двері, що відділяли тамбур від самого приміщення в'язниці, ввігнуті досередини. Лайла переступала через уламки.

Рухаючись далі Бродвеем, вона проминула кімнату відпочинку для персоналу. Тамтешнє килимове покриття від стін до стін поросло грибами. Повітря тхнуло буйним рослинним життям.

Зрештою вона дійшла до кабінету Клінта. Кутнє вікно там було висаджене, досередини зазірала маса гілляччя розрослих кущів, уквітчаних білим цвітом. У набивці розірваної диванної подушки копірсався пацюк. Він коротко глипнув на Лайлу і дременував до схованки під купою потрошеного гіпсокартону.

Естамп Гокні на стіні поза столом її чоловіка висів криво, перекошений на одинадцять годину п'ять хвилин. Лайла поправила картину. На ній був зображений простий пісочного кольору будинок з рядами ідентично затулених шторами вікон. На першому поверсі цього будинку було двоє дверей. Одні — сині, а інші — червоні: знаменито характерні для Гокні кольори, яскраві, як ті почуття, що їх розбурхують гарні спогади, навіть якщо самі ті спогади слабенькі... Колись Лайлі сподобалися інтерпретаційні можливості цієї картини. Вона подарувала її Клінту тоді, багато років тому, думаючи, що він зможе, вказуючи на неї своїм пацієнтам, казати: «Бачите? Ніщо не закрите для вас. Он двері до здоровішого, щасливішого життя».

Іронія цього кидалася в очі своєю метафоричністю. Клінт десь в іншому світі. Джаред — в іншому світі. Звідки їй знати, що хтось із них, а чи й обидва, ще не померли? Картина Гокні належить пацюкам і плісняві, і зарослям цього світу. Це зламанний світ, спустошений і забутий, але він єдиний, який вони мають. Тут, Господи помилуй, Наше Місце. Лайла полишила кабінет і пішла назад по власних слідах крізь мертвий світ в'язниці до просіки в чагарнику. Їй хотілось на волю.

6

Упродовж тих місяців ще й ще жінки з'являлися з того, що Джеймс Браун колись назвав «чоловічим, чоловічим, чоловічим світом»¹. Вони повідомляли, що на той час, коли вони засинали, в Дулінгу тривала криза. Аврора ще була свіжою подією; там минуло лише два чи три дні. Тамтешні насильства, збентеження й відчай здавалися нереальними ранішим прибулицям до цього нового місця. Понад те — тамтешне здавалося майже нічого не значущим. Жінки цього світу мали власні проблеми й турботи. Одною з них була погода. Літо убувало. Мине осінь, і прийде зима.

За допомогою посібників з бібліотеки й під керівництвом такої нібито невідповідної персони, як Магда Дубчек, удови майстра-ремонтника (не кажучи вже про те, що вона була матір'ю Лайлиного хлопця-басейновика), вони спромоглися закінчити ту роботу, яку розпочала ще Кейлі до того, як її вбила божевільна коханка. Покійний чоловік Магди був навчив її трохи електричній справі.

— Мій чоловік, він кожного дня пояснював мені, що він робить: «Ось дивися, Магдо, оцей дріт — це фаза, а ось цей — заземлення тощо». А я було слухаю. Він сам за те не думав, думав, що балакає до глухої стіни, а я собі слухаю.

На цьому Магда замовкла, прибравши хитрого виразу обличчя, що Лайлі нагадало, так боляче, Антона.

— Ну, перші разів п'ятсот я слухала, поправді.

З енергією, насмоктаною з купки сонячних панелей, що пережили роки занехаяння, вони змогли забезпечити нехай

¹ James Brown (1933—2006) — чорний співак і композитор, «хрещений батько музики соул і фанк»; «It's a Man's World» (1966) — одна з найвідоміших його пісень, в якій автор співає, що чоловік є творцем цивілізації, він створює різні речі і заробляє гроші, щоб купувати в інших їхні речі... «це чоловічий світ, але він ніщо без дівчини чи жінки».

навіть обмеженим електропостачанням кілька найстійкіших будинків.

Звичайні автомобілі не годилися; скільки цей світ обертався безлюдним, визначити було неможливо, але стан запаркованих машин підказував, що часу вистачило на те, щоби вода й волога добряче попрацювали над двигунами. Якась машина, що стояла в капітальному гаражі, могла бути робочою, от тільки ніде не можливо було знайти й краплі бензину, який би не втратив своїх властивостей чи не випарувався. Що жінки знайшли в складі заміського клубу, так це невеличку ескадру добре збережених гольф-карів на сонячних батареях. Щойно заряджені, вони заводилися. Жінки роз'їжджали на них розчищеними від дерев і рослинності вулицями.

Як і «Шопвел», чудово слугувала для проведення часу їдальня «Олімпія», тож Рита Кумс, колись дружина Террі, відкрила її на бартерній основі, готуючи їжу в старій портативній дров'яній печі, яку гурт жінок допоміг їй туди притягнути з підвалу Кумсів.

— Я завжди хотіла спробувати себе в ресторанній справі, — пояснювала вона Лайлі. — Але Террі ніяк не хотів, щоб я працювала. Казав, що це йому даруватиме неспокій. Террі ніколи не міг зрозуміти, як це збіса нудно, жити порцеляною статуеткою в серванті.

Вона промовляла це легковажно, але ховала погляд з тим виразом обличчя, який Лайла прочитала як сором — сором від радості мати щось власне. Лайла сподівалася, що Рита подолає це відчуття, вірила, що вона його переживе... згодом. Багато їх тут почувалися оновленими, хоча й не без певного присмаку сорому, неначе вони прогулюють якісь шкільні уроки. Жінки, як Магда й Рита, які раптом виявилися потрібними, розквітнули під світлом цього нового світу. Відлущувалися ті, безподійні, тижні, й вони обговорювали не тільки те, за чим сумували, але й те, за чим не сумували.

Листя змінювалося, як у старому світі, але Лайлі його кольори здавалися яскравішими і тривкішими.

Одного дня, схожого на пізній жовтень, вона поралася в городі місіс Ренсом, збирала гарбузи для школярок на різьблення. В тіні на лавці сиділа Стара Ессі, дивилася на неї. Поряд з лавою стояв іржавий магазинний візок, повний речей, які Ессі назбирала, немов намагаючись поповнити своє нове життя мотлохом зі згадок про старе: якийсь радіоприймач, мобільний телефон, собачий нашійник, календар на 2007 рік, пляшка чогось, що не мало етикетки, але що колись, можливо, було кленовим сиропом, і тріо ляльок. Вона любила ходити за Лайлою, коли бачила, як та в своєму великому солом'яному капелюсі котить тачку, високо нагромаджену садовим знаряддям.

Стара пані спочатку мовчала й соромилася, коли хтось наближався до неї, але минали тижні й вона почала розслаблятися, принаймні біля Лайли. Подеколи вона навіть говорила, хоча Лайла згадала, що Стара Ессі ніколи не була балакучою, навіть у її найкращі часи.

— Зараз усе краще, — якось сказала Ессі. — Тепер я маю свій власний дім. — Вона з любов'ю подивилася на ляльок у себе в пелені. — Моїм дівчаткам він подобається. Їх звуть Джінгл, Пінгл і Рінгл.

Того разу Лайла спитала в Ессі, як її прізвище.

— Колись було Вілкокс, — відповіла Ессі. — Але тепер Естабрук. Я повернула собі дівоче прізвище, як це зробила та жінка, Ілейн. Це місце краще за старе місце, і не тільки тому, що я тепер маю дівоче прізвище і свій власний дім. Тут пахне солодше.

Сьогодні Ессі, схоже було, знову дещо занурилася в себе. Коли Лайла спробувала зав'язати з нею розмову, Ессі потала головою, роблячи різкі жести «тихо» в бік Лайли і риючись у своєму іржавому магазинному візку. Видобувши

звідти старовинний настільний радіоприймач «Філко»¹, вона почала перекидати його собі з долоні на долоню. Для Лайли це було цілком прийнятним: хай собі досхочу грається в гарячу картоплину, якщо це її розраджує.

Коли вона вже збиралася перерватися на обід, під'їхала на велосипеді Дженіс Котс.

— Шерифе, — звернулася вона до Лайли. — На одне слово.

— Я більше не шериф, Дженіс. Хіба ти не читаєш *«Дулінгські справи»*? Я просто звичайна місцева мешканка.

Котс це не збентежило.

— Добре, але тобі варто знати, що в нас зникають люди. Вже троє. Надто багато як на випадковість. Нам потрібно, щоби хтось розслідував цю ситуацію.

Лайла роздивлялася гарбуз, який вона щойно була відірвала від огудини. Верхівка в нього була яскраво-помаранчева, а низ — чорний і гнилий. Вона кинула гарбуз, і той гупнув, упавши на скопану землю.

— Поговори з Упорядкувальним комітетом або винеси це на наступні Збори. Я у відставці.

— Ну ж бо, Лайло, — балансувала на сидінні велосипеда Котс, схрестивши свої кощаві руки. — Не пхай мені таке лайно. Ти не у відставці, ти в депресії.

«Почуття, — подумала Лайла. — Чоловіки майже ніколи не хотіли про них балакати, а жінки навпаки — майже завжди. Це може бути втомливим». Це стало для неї сюрпризом. Йї дійшло, що, можливо, вона мусить дещо переглянути власне обурення Клінтовим стоїцизмом.

— Я не можу, Дженіс. — Лайла пішла вздовж рядка гарбузів. — Вибач.

¹ «Philco» — заснована 1892 року філадельфійська компанія, яка вивела на ринок чимало інновацій (зокрема 1920 року перші компактні радіоприймачі з акумуляторним живленням, у 1932 — перше телемовлення, в 1953 — перші транзистори для швидкісних комп'ютерів), збанкрутувала 1961-го, хоча цей бренд існує й досі.

— Я теж у депресії, — сказала Дженіс. — Я можу більше ніколи знову не побачити своєї дочки. Вона — перше, про що я думаю вранці, і останнє, про що я думаю вночі. Кожного бісового дня. І я сумую за дзвінками моїм братам. Але я не збираюся дозволяти цьому...

Ззаду них почулося глухе «гуп» і тихенький скрик. Лайла озирнулася. Радіоприймач лежав на траві поряд із Джінгл, Пінгл і Рінгл. Ляльки з блаженно тупими виразами на їхніх обличчях дивилися в безхмарне небо. Ессі зникла. Там, де вона була, тріпотіла єдина нетля. Якусь мить безладно пурхаючи, потім вона здійнялася вгору й полетіла геть, залишаючи по собі слабенький запах паленого.

РОЗДІЛ 3

1

— Йобана свята срака! — скрикнув Ерік Бласс. Він сидів на землі й дивився вгору. — Ти це бачив?

— Я це досі бачу, — відгукнувся Дон, дивлячись на зграю нетлів, що шугонула понад тенісними кортами в бік старшої школи. — І чую запах.

Він дав Еріку свою запальничку, оскільки це була ідея Еріка (і ще таким чином, бодай почасти, він міг би обґрунтовано зіпхнути все на хлопця, якби це викрилося.) Ерік присів навпочіпки, чиркнув, запаливши «Зіппо», і підніс полум'я до краю кокона в захаращеному мотлохом барлогу. Кокон зайнявся вибуховим спалахом, неначе в ньому була запакована не психічно слаба бездомна пані, а порох. Зразу ж дмухнуло сірчаним смородом. Немов бзднув сам Бог. Стара Ессі сіла прямо — не те щоб стало видно щось більше за її обрис — й неначе вихнулась до них. На мить чітко проявилось її обличчя, чорнота й срібло, як на фотонегативі, і Дон

побачив, як в оскалі розтягуються її губи. А вже наступної секунди від неї не залишилось нічого.

На чотири фути вгору здійнялася вогняна куля, та ще й ніби обертом. А потім та вогняна куля перетворилася на нетлів — сотні їх. Не залишилося жодних ознак ні кокона, ні скелету, хіба що трава, де перед цим лежала Стара Ессі, трішки обгоріла.

«Це не того класу полум'я, — подумав Дон. — Якби було того, нас би тут засмажило».

Ерік підвівся на рівні. З обличчям геть побілілим і ошалілими очима.

— Що це було? Що це щойно трапилось?

— Поняття, нахер, не маю, — сказав Дон.

— А ті випалювальні бригади, чи як там вони себе називають... були які-небудь повідомлення від них про те, що спалені кокони перетворювалися на летюче комашшя?

— Я про таке не чув. Але, може, вони просто цього не повідомляють.

— Йо, мабуть. — Ерік облизнув собі губи. — Йо, нема підстав, щоб вона була інакшою від інших.

Ні, не було жодних підстав думати, що Стара Ессі інакша за будь-яку сплячу жінку в світі. Проте Донові згадалася одна підстава, чому в Дулінгу все може бути інакше — бо тут є одна особлива жінка, яка спить і не обростає коконом. І яка прокидається знову.

— Гайда, — промовив Дон. — Нам ще роботу робити на Еллендейл-стрит. Курв'ячі лантухи рахувати. Імена записувати. Оцього тут... ніколи не було. Правильно, партнере?

— Правильно. Абсолютно.

— Ти ж не збираєшся про це патякати, чи не так?

— Господи, ні!

— Добре.

А от я можу про це поговорити, подумав Дон. Утім, не з Террі Кумсом. Дону вистачило якихось пари днів, щоби

дійти висновку, що цей чоловік заведве не геть нікчемний. Так би мовити, номінальна фігура. До того ж, нібито має проблеми з алкоголем, що вже зовсім жалюгідно. Дону відворотні були люди, нездатні контролювати свої жадання. А от той парубок, Френк Гірі, той, що його Террі призначив своїм першим заступником... він — кебетний котяра і вельми цікавиться тою жінкою, Євою Блек. Він скоро її звідти вихопить, якщо не вже. От із *ним* можна було б про це поговорити, якщо взагалі говорити варто.

Але спершу йому треба все обдумати.

Дуже ретельно.

— Доне?

Вони вже знову сиділи в машині.

— Що, хлопче?

— Вона нас бачила? Здалося, ніби вона на нас дивиться.

— Ні, — відповів Дон. — Нічого вона не бачила, просто спалахнула. Не будь піхвою, Юніоре.

2

Террі сказав, що хоче додому — подумати про їхні наступні дії. Френк, котрий не мав сумнівів, що наступною дією чинного шерифа буде лягти та заснути, сказав, що це гарна ідея. Він провів Террі до його передніх дверей, а потім зразу ж поїхав до шерифської управи. Там він побачив Лінні Марс, яка ходила колами з ноутбуком у руках. Зі слідами білої пудри в неї під ніздрями. З гарячково-червоного кольору щоками. Очі вона мала посоловілі, запалі. З ноутбука долинали аж надто знайомі звуки хаосу.

— Привіт, Піте.

Від учора вона називала його Пітом. Френк не клопотався тим, щоб її виправляти. Якби навіть спробував, вона б пам'ятала, що він Френк, хіба що кілька хвилин, а потім

знову повернулася до Піта. Втрата короткотермінової пам'яті була звичайним явищем у жінок, які досі не спали. Їхні лобові частки мозку танули, як масло на гарячій пательні.

— Що ти дивишся?

— Відео на Ютубі, — відповіла вона, не пригальмовуючи своїх кружлянь кабінетом. — Я могла б дивитися і в себе за столом, сама розумію, в Гертруди значно більший екран, але щоразу, як сідаю, я починаю відпливати. Краще вже ходити.

— Втямив. А що там?

Не те, щоб він дійсно потребував пояснень. Френк сам знав, що діється: погані речі.

— Кліпи каналу «Аль Джазіра». На всіх новинних каналах божевілля, але «Аль Джазіра» абсолютно захлинається лайном. Весь Середній Схід у вогні. Нафта, розумієш. Нафтові свердловини. Принаймні поки що нема ядерних вибухів, але хтось там врешті-решт щось таке підірве, як ти гадаєш?

— Не знаю. Лінні, я хотів спитати, ти не могла б дещо пошукати для мене? Я намагався на своєму телефоні, але нікуди не зміг докопатися. Гадаю, персонал в'язниці доволі ухильний щодо їхньої особистої інформації.

Лінні тепер ходила швидше, так само дивлячись у ноутбук, тримаючи його перед собою неначе якусь святу чашу. Вона перечепилася об стілець, ледве не впала, вирівнялася і знову ринула вперед.

— Шійти воюють із сунітами, а ІДІЛ воює і з тими, і з тими. У «Аль Джазірі» тут цілий гурт експертів, і вони, здається, вважають, що це через те, що зникли жінки. Кажуть, що без жінок, яких треба захищати, хоча, звісно, їхня ідея захисту мені чужа, зникло певне центральне підґрунтя юдаїзму й ісламу. Тобто, у них так само винуваті жінки, навіть після того, як вони поснули. Здурити можна, еге ж? А в Англії...

«Досить уже світових новин», — подумав Френк. Він почав плескати в долоні перед обличчям Лінні.

— Мені треба, щоб ти повернулася до своєї роботи на хвилику, любонько. Можеш ти це зробити для мене?

У неї ввімкнулась увага.

— Безумовно! Що тобі треба, Піте?

— Террі попросив мене дізнатись адресу Лоренса Гікса. Він заступник директорки в'язниці. Ти можеш зробити це для мене?

— Раз чхнути, це мені завиграшки, ніц нема легшого. Маю всі їхні номери телефонів і адреси. На той випадок, якщо там раптом якась халепа, сам розумієш.

Але, зрештою, там не вийшло раз чхнути. Не в теперішньому стані Лінні. Вона сіла за свій стіл, і Френк терпляче чекав, поки вона відкривала один файл, потім його закривала, далі пробувала інший, а потім третій, хитала головою і лаяла комп'ютер, як то роблять люди, коли самі винні. Раз вона почала куняти, і він побачив як тоненька біла ниточка розкручується з її вуха. Він знову ляснув долонями в неї перед носом.

— Зосередься, Лінні, гаразд? Це може бути важливо.

Голова її смикнулась угору. Та ниточка відірвалася, полинула, зникла. Лінні подарувала йому нетверезу посмішку.

— Прийнято до виконання. Гей, пам'ятаєш той вечір, коли ми їздили танцювати лінійні танці¹ у «Братстві плюща» в Коглині, і вони там усе грали й грали «Бугі в прудких чобітках»²?

Френк і гадки не мав, про що вона каже.

— Звісно, пам'ятаю. Лоренс Гікс. Адреса.

Нарешті вона її знайшла. Кларенс-корт шістдесят чотири, у південній частині міста. Якомога далі від тюрми, але щоб залишатися при тому мешканцем Дулінга.

¹ Line-dancing — популярні гуртові танці, в яких танцюристи рухаються синхронно фронтальною лінією або вервечкою, не торкаючись одне одного, зазвичай виконуються під кантрі-музику.

² «Boot-Scootin' Boogie» (1991) — пісня про лінійні танці з дебютного альбому кантрі-дуету Brooks & Dunn.

— Краще б тобі випити кави.

— Гадаю, мене задовольнить не колумбійська обжарка, а колумбійський бойовий порох. Краще діє. Благослови, Господи, братів Грайнерів.

Задзвонив телефон. Лінні вхопила слухавку.

— Поліція!

Секунди три вона слухала, потім поклала слухавку.

— Усе дзвонять і дзвонять із тим самим запитанням: «Чи правда, що у в'язниці є така жінка, котра... *Бла-бла-бла*». Хіба я схожа на газету?

Лінні подарувала Френку безнадійно нещасну усмішку.

— Сама не знаю, навіщо я досі залишаюся на ногах. Я ж просто відтягну неминуче.

Він нахилився і пучками погладив її плече, сам не очікуючи такого від себе, поки це не зробив.

— Тримайся. Вже за наступним поворотом дороги може чекати якесь диво. Ти не дізнаєшся цього, поки туди не дістанешся.

Лінні почала плакати:

— Дякую, Дейве. Так по-доброму сказано.

— Я добра людина, — відповів Френк, який дійсно намагався бути добрим, але переконувався, що це не завжди можливо. Загалом, він мав підозру, що доброта не допомагає перти плуга. Йому це не подобалося. Він не отримував від цього жодного задоволення. Він не був певен, що Ілейн тямилла: насправді він не радіє з того, що інколи втрачає витримку. Але він бачить усе таким, як воно є. Хтось мусить перти плуга, і в Дулінгу цей хтось саме він.

Він пішов, не сумніваючись, що наступним разом побачить Лінні Марс уже в коконі. Які дехто з поліціантів уже почав називати курв'ячими лантухами. Він не погоджувався з цим терміном, але нікому рота не затикав. Це робота Террі.

Хто тут шериф, врешті-решт?

3

Опинившись знову за кермом Патруля Чотири, Френк витрубив Ріда Берровза з Верном Ренглом у Патрулі Три. Коли Верн відповів, Френк спитав, чи вони досі в районі Трімейн-стрит.

— Угу, — сказав Верн, — і швиденько тут впораємося. Далі вулицею, поза домом нашої шерифа, небагато сплячих у цім районі. Побачив би ти всі ці об'яви «Продаж». Гадаю, той так званий економічний підйом до цього кутка так і не дістався.

— Еге ж. Слухайте ви, двоє, Террі каже, йому треба встановити місце перебування шерифа Норкросс і її сина.

— У їхнім будинку порожньо, — сказав Верн. — Ми його оглянули. Я вже *казав* про це Террі. Думаю, може, він тоді був...

Схоже, в ту мить Верн раптом усвідомив: те, що він збирався сказати, зараз прозвучить в ефірі.

— Мабуть, він тоді був, розумієш, дещо перевтомлений.

— Ні, він це пам'ятає, — сказав Френк. — Він хоче, щоб ви почали перевіряти й ті порожні будинки також. Як я пригадую, там трохи далі є незакінчений цілий завулок. Якщо ви їх знайдете, просто скажіть: «Привіт» — і рухайтесь далі. Але зразу ж по тому зв'яжіться зі мною, гаразд?

Мікрофона взяв Рід:

— Я думаю, Френку, якщо Лайла вже десь спить, то вона відійшла на спочинок у ліс чи ще кудись типу того. Інакше вона б лежала в коконі у себе вдома чи в шерифській управі.

— Слухайте, я тільки передаю те, що наказав мені Террі.

Видима річ, Френк не збирався пояснювати цим двом те, що було очевидним йому самому: Норкросс випереджає їх на крок. Якби Лайла досі не спала, вона б керувала поліцією. Тож док подзвонив своєму синові і сказав хлопцю, щоб той заховав Лайлу в якомусь безпечнішому місці. Це ще один доказ того, що цей чоловік щось мутить. Френк був певен: вони не можуть бути десь далеко від їхнього дому.

— А, між іншим, де сам Террі? — запитав Рід.

— Я висадив його біля його будинку, — відповів Френк.

— Господи, — в голосі Ріда прозвучала відраза. — Я сподіваюся, що чоловігя годен для цієї роботи, Френку. Я вельми сподіваюсь.

— Прикрути такі балачки, — сказав Френк. — Пам'ятай, що ти в ефірі.

— Прийнято до виконання, — відповів Рід. — Ми почнемо перевіряти ті порожні будинки далі по Трімейн. Однаково цей район у нашому списку.

— Чудово. Патруль Чотири, кінець зв'язку.

Френк вставив у держак мікрофон і повів машину до Кларенс-корту. Йому відчайдушно хотілось дізнатися, де зараз Лайла Норкросс і її син — вони були тими важелями, яких він потребував, щоб владнати цю ситуацію безкровно — але це стояло другим номером в його списку. Наразі час отримати деякі відповіді стосовно міз Єви Блек.

4

Джаред відповів на другому гудку.

— ЦКЗ, Дулінгська філія, епідеміолог Джаред Норкросс слухає.

— У цьому нема потреби, Джаре, — мовив Клінт. — Я зараз сам у своєму кабінеті. Мері в порядку?

— Йо, поки що. Ходить по задньому подвір'ю. Каже, що сонечко її освіжає.

Клінт відчув неясну тривогу, але наказав собі не бути таким старим клопотуном. Суцільні паркани, багато дерев; із нею там усе буде гаразд. Це ж не те, якби Террі з його новим підкомандувачем могли послати вертоліт або дрон.

— Тату, я не думаю, що вона ще довго зможе залишатися без сну. Не уявляю навіть, як вона змогла витримати так довго.

— Я теж.

— І, до речі, мені важко зрозуміти, навіщо мама хотіла, щоб ми опинились тут. Трохи меблів тут є, але ліжко тверде. — Він замовк на хвилю. — Мабуть, це звучить доволі занудно, еге ж? З усім тим, що зараз коїться.

— Люди зазвичай мають схильність зосереджуватися на дрібницях, щоб захиститися від нестерпності великих подій, — сказав Клінт. — А твоя мама мала рацію, Джаред.

— Ти ж не насправді думаєш, що випалювальні бригади заведуться і в Дулінгу, авжеж?

Клінтові згадалася назва одного старого роману «У нас це неможливо»¹. Сенс у тому, що будь-що може трапитися будь-де. Але ж ні, не Дулінгські випалювальні бригади його зараз непокоїли.

— Є речі, про які ти не знаєш, — сказав Клінт. — Але оскільки є люди, які те знають — чи принаймні підозрюють, — сьогодні ввечері я введу тебе в курс справи.

Потім у мене може не бути такої можливості, подумав Клінт.

— Я привезу тобі з Мері вечерю. Подвійні гамбургери, подвійний маш² з Піца-фургону, годиться? Тобто, якщо вони ще не прикрили свій бізнес, гаразд?

— Звучить грандіозно, — зрадів Джаред. — А як ще щодо чистої сорочки?

— Тоді це буде офіцерська синя сорочка. Я не хочу, щоб мене побачили біля нашого дому.

Джаред спершу нічого не відповів. Клінт уже було хотів перепитати, чи той його чує, аж тут син промовив:

— Прошу, скажи мені, що це в тебе просто параноїдальний настрій.

¹ «It Can't Happen Here» (1935) — сатиричний роман-антиутопія першого американського лауреата Нобелівської премії з літератури (1930) Сінклера Льюїса, де описується як законно обраний президент США впроваджує в країні фашистський режим.

² Mush — популярний в південно-східних штатах десерт з круто завареного кукурудзяного борошна на кшталт мамалиги; підсмажені шматки машу споживають з кленовим сиропом або мелясою.

— Я все поясню, коли приїду. Тримай Мері в притомності. Нагадай їй, що вона не зможе їсти піцу крізь кокон.

— Я так і зроблю.

— І ще, Джаредє.

— Йо?

— Копи не інформують мене щодо їхньої стратегії в упорядкуванні місцевої ситуації — наразі я не належу до їхніх улюблених персон — але на їхньому місці я б ретельно прочесав усе місто і склав загальний реєстр усіх сплячих жінок, плюс місця їхнього перебування. Террі Кумс може й не бути достатньо розумним або не зовсім контролює ситуацію, щоби про це подумати, але я вважаю, є там один чоловік, який з ним працює, котрий на це здатний.

— Окей...

— Якщо вони з'являться там, біля вас, сидіть тихо і... є там якийсь сховок, у тому будинку? Я маю на увазі, щоб не підвал?

— Не певен, я його як слід не обстежував, але, гадаю, тут є горище.

— Якщо побачиш на вулиці копів, ти мусиш усіх перенести туди.

— Господи, справді? Ти мене дійсно вже лякаєш, тату. Не певен, що я тебе розумію. Чому я не мушу дозволити копам знайти маму і місіс Ренсом, і Моллі? Вони ж тут не палять жінок, правильно?

— Ні, не палять, але все одно це може бути небезпечно, Джаредє. Для тебе, для Мері, а особливо для твоєї матері. Як я казав, поліція наразі не вельми задоволена мною. Це через ту жінку, про яку я вам розповідав, через ту, що інакша. Не хочу зараз заходити в деталі, але ти мусиш мені вірити. Ти зможеш підняти їх на горище чи ні?

— Йо, я сподіваюся, що такої потреби не буде, але так.

— Люблю тебе і скоро буду там, сподіваюся, разом з піцою.

«Але спершу, — подумав Клінт, — я спробую ще раз дати собі раду з Євкою Блек».

5

Коли Клінт, несучи під пахвою складаний стілець із загальної вітальні, прийшов у Крило А, там біля дверей у душ і вошобійку стояла Джінет і розмовляла з якоюсь особою, котрої не існувало. Схоже, там тривав якийсь плутаний торг за пігулки. Вона сказала, що шукає доброго товару, Синяків¹, бо вони вгамовують Деймієна. Євка стояла біля ґрат своєї камери, дивилася на це нібито зі співчуттям... хоча з ментально нестабільними ніколи не можна бути впевненим. І, до речі, про ментальну нестабільність — у сусідній камері, упершись похиленою головою собі в долоні, сиділа на койці Ейнджел, повисле волосся затуляло її обличчя. Вона коротко скинула очима на Клінта, промовила: «Привіт, херосмоку», і знов похилила голову.

— Я знаю, де ти це дістав, — казала Джінет невидимому наркодилеру. — І знаю, де ти можеш знову дістати зараз. Там, нібито, не зачинаються опівночі. Зроби мені ласку, гаразд? Будь ласка? *Будь ласка?* Мені несила бачити Деймієна в його *психах*. І в Боббі якраз зубки ріжуться. У мене голова обертом.

— Джінет, — погукав Клінт.

— Боббі? — кліпнула вона на нього. — Ох... докторе Норкросс.

Обличчя в неї тепер було геть змарніле, неначе всі м'язи там уже поснули і тільки чекають, коли до них приєднається її впертий мозок. Це нагадало Клінтові один старий анекдот. Кінь заходить до бару, а бармен його питає: «Гей, друже, чому таке понуре обличчя?»

Клінт хотів пояснити їй, чому він наказав офіцерам вивести з ладу таксофони, і вибачитися, що позбавив її можливості зателефонувати своєму синові, дізнатися, чи з хлопчиком

¹ The Blues — сленгова назва валіуму (діазепаму), оксікодона та деяких інших транквілізаторів.

усе гаразд. Утім, він не був певен, що Джінет наразі здатна його зрозуміти, а якщо навіть зможе, чи допоможе це бодай чимось, чи тільки пригнітить її ще дужче. Вся ця відповідальність, яку Клінт зважився взяти на себе, відповідальність за життя жінок у в'язниці, за життя своїх *пацієнток*, вона гротескна. Його переконання в тому, що альтернативи він не мав, не робила її менш гротескною чи жорстокою. І це нічого не гарантувало, аж ніяк. Це через Євку він був змушений так вчинити... і Клінт зрозумів якось раптом: хоч ненормальна вона, хоч ні, а він ненавидить її за це.

— Джінет, з ким би ви...

— Не заважайте мені, доку. Мені тре' зробити цю справу.

— Я хочу, щоб ви вийшли на спортивний майданчик.

— Що? Я не можу цього зробити, у всякому разі сама я не можу. Це ж тюрма, самі знаєте.

Вона відвернулася від Клінта і вгляділася у душеву.

— Ну от, той чоловік пішов. Ви його відстрашили, — видала вона схлип. — І що мені тепер робити?

— Усі двері незамкнені, любонько.

Ніколи в житті Клінт ще не використовував такого інтимного слова, звертаючись до утримуваної, але зараз воно прозвучало природно, бездумно.

— Я попаду в рапорт за погану поведінку, якщо так зроблю.

— Вона стеряна, — промовила Ейнджел, не підводячи голови.

— Піди, Джінет, — сказала Євка. — Пройдися крізь меблеву майстерню і через спортивний майданчик на город. Там молодий горошок, солодкий, як мед. Накладеш собі в кишені і повернешся назад. Ми з доктором Норкроссом уже все з'ясуємо і тоді зможемо влаштувати пікнік.

— *Гороховий горе-пікнік*, — промовила крізь завісу свого волосся Ейнджел і пирснула.

— Піди, зараз же, — сказала Євка.

Джінет подивилася на неї непевними очима.

— Той чоловік може бути там, — вговорювала Євка. — Тобто, я впевнена, що він там.

— Або, радше, у твоїй брудній сраці, — докинула Ейнджел крізь волосся. — Ховається там. Піди, знайди мені гвинтового ключа, і я допоможу тобі знайти його.

— У тебе злий язик, Ейнджел, — сказала Джінет. — Злий.

Вона було вирушила коротким коридором Крила А, та потім застигла, вп'явшись очима в косий прямокутник світла на підлозі, немов загіпнотизована.

— А я кажу, що ти не можеш *не* зважати на квадрат світла! — промовила тихенько Євка.

Джінет розсміялася й вигукнула:

— Правильно, Рі! Правильно! Це все «Збреши за призи», хіба ні?

Вона вирушила далі повільними кроками, збочуючи ліворуч і виправляючись, збочуючи праворуч і виправляючись.

— Ейнджел? — поклікала Євка.

Вона промовила це тим самим спокійним, ввічливим тоном, але Ейнджел вмить скинула вгору очі, явно цілком притомна.

— Нам із доктором Норкроссом треба коротенько порадитися. Ти можеш слухати, але мусиш тримати рота на замку. Якщо ти порушиш мовчанку, я припиню це за допомогою пацюка: він вигризе твого язика просто в тебе з голови.

Ейнджел кілька секунд вдивлялася в неї, а потім знову опустила голову собі в долоні.

З'явився офіцер Х'юз, якраз коли Клінт розкладав свій стілець перед камерою Євки.

— Утримувана щойно вийшла надвір, — доповів він. — Схоже, що вона пішла на город. Це дозволено?

— Усе гаразд, Скотте. Але тримайте її на оці, добре? Якщо вона впаде й засне там, перенесіть її в тінь до того, як на ній почне рости кокон. Ми занесемо її досередини після того, як вона цілком обросте.

— Окей, босе.

Х'юз недбало відсалютував і пішов геть.

Бос, подумав Клінт. Господи Ісусе, *бос*. Мене не висували, я за себе не агітував, і все одно отримав посаду.

— Неспокій хилить голову в короні, — сказала Євка. — «*Генріх IV. Частина друга*»¹. Не найкраща з його речей, але непогана. Ви ж знаєте, що в ті часи жіночі ролі грали хлопчики, так?

Вона не читає думок, сказав собі Клінт. Люди прийшли, як вона й провістила, але я й сам міг таке наперед сказати. Це проста логіка. У неї навички доброї ярмаркової віщунки, але думок вона *не* читає.

Так, і він міг би й надалі в це вірити скільки йому заманеться, — це вільна країна. Тим часом як вона дивилась на нього із зачудованою цікавістю, очима допитливими і цілком приємними. Певне, єдина з живих жінок, яка досі виглядає такою.

— Про що ми будемо говорити, Клінте? Про історичні п'єси Шекспіра? Про бейсбол? Про останній сезон «*Доктора Хто*»?² Геть погано, що він має незавершений фінал, еге ж? Боюся, тепер будуть хіба що його повторні трансляції. Маю інформацію з достовірного джерела, що компаньйонка доктора заснула пару днів тому і зараз подорожує ТАРДІСом у своєму внутрішньому всесвіті. Утім, вони можуть розпочати новий сезон з новим, цілком чоловічим акторським складом.

— Звучить цікаво, — сказав Клінт, автоматично вмикаючись у режим мозкоправа.

— Чи нам варто завзятися на щось більш релевантне поточній ситуації? Я б запропонувала останнє, оскільки часу обмаль.

— Мене зацікавила та ваша ідея щодо нас двох, — сказав Клінт. — Ваша сутність — Жінка, а моя сутність — Чоловік.

¹ Історична п'єса Вільяма Шекспіра, написана між 1596 і 1599 роками.

² «Doctor Who» (1963 — дотепер) — британський фантастично-пригодницький телесеріал; TARDIS — космічний корабель і машина часу, якою користуються герої серіалу, що має вигляд стандартної для Британії поліційної будки.

Символічні фігури. Архетипи. Інь та Янь. Король на одному боці шахової дошки, і Королева — на іншому.

— О, ні, — заперечила вона, усміхаючись. — Ми з вами на одному боці. Білий король і Біла королева. А на іншому боці громадиться супроти нас ціла армія чорних фігур. Усе королівське лицарство й усі королівські хлопці. Акцент на *хлопах*.

— Це цікаво, що ви вбачаєте нас на одному боці. Я відразу цього не вловив. А ви коли, точно, почали це усвідомлювати?

Її усмішка вицвіла:

— Не треба. Не робіть цього.

— Не робити чого?

— Звіряться з *ДСП IV*¹. Щоб упоратися з цим, вам треба певною мірою розлучитися з раціональними припущеннями і покладатися на інтуїцію. Довіритися жіночому аспекту в собі. Кожний чоловік його має. Просто згадайте усіх тих письменників-чоловіків, які приміряли на себе сукні. Наприклад, Джеймса Кейна з його «*Мілдред Пірс*»². Він мій особистий фаворит.

— Є чимало жінок-психіатрів, які б заперечували саму ідею, що...

— Коли ми з вами говорили по телефону, поки ще не спала ваша дружина, ви вірили тому, що я вам розповідала. Я чула це у вашому голосі.

— Я був... у чужому для мене місці того вечора. Займався персональними справами. Послухайте, я не заперечую вашої впливовості, вашої сили, назвіть це як вам самій подобається. Вважаймо, що ви контролюєте ситуацію. Принаймні на сьогоднішній день.

¹ DSM IV — майже тисячосторінковий 4-й том Діагностичного і статистичного посібника з психічних розладів, в якому містяться описи сотень ментальних хвороб.

² James Cain (1892—1977) — один із засновників жанру «крутий детектив» або «роман нуар» в американській літературі; «*Mildred Pierce*» (1941) — роман про енергійну, сильну духом домогосподарку, яка за часів Великої Депресії кидає збанкрутілого чоловіка і сама починає працювати, щоб власними силами забезпечити достойне життя собі і своїм дітям.

— Так, вважаймо, що це так. Але вже завтра вони можуть прийти по мене. А якщо не завтра, то післязавтра або наступного дня. Це не триватиме довго. Тим часом в іншому світі, у тому, що поза Деревом, час рухається зі значно більшою швидкістю — там мелькотять місяці. Там є свої небезпеки, але з кожною вадою, подоланою тими жінками, залишається дедалі менше ймовірності, що вони захочуть повертатися в цей світ.

— Скажімо, я вас розумію і вірю навіть половині з того, що ви кажете, — погодився Клінт. — Хто вас послав?

— Президент Реджиналд Куц-Пісюн, — заволатала Ейнджел з сусідньої камери. — Або він, або лорд Херкімер-Дрочімер. А може...

Аж тут вона заверещала. Клінт обернувся вчасно, щоб побачити, як крізь ґрати в камеру Ейнджел шмигнув великий коричневий пацюк. Вона підбрала ноги на ліжко і заверещала знову:

— Заберіть його! Заберіть його! Я ненавиджу пацюків!

— Ти поводитимешся тихо, Ейнджел? — запитала Євка.

— Так! Так! Обіцяю! Так!

Євка крутнула пальцем, наче той бейсбольний суддя, що сигналізує хоум-ран. Пацюк забрався з камери Ейнджел і присів у коридорі, дивлячись на неї своїми очима-бісеринами.

Клінт знову повернувся до Євки. Коли він сюди прийшов, у голові в нього крутилася ціла серія запитань, запитань, розрахованих на те, щоби повернути Євку лицем до її маячних ілюзій, але тепер їх здуло, наче картковий будиночок потужним вітром.

Це я в полоні ілюзій, подумав Клінт. Чіпляюся за них, щоб не цілком збожеволіти.

— Ніхто мене не посилав, — сказала Євка. — Я сама прийшла.

— Ми можемо домовитися? — спитав він.

— Ми це вже зробили, — сказала Євка. — Якщо я це переживу, якщо ви мене врятуєте, ті жінки вільні вибрати свій власний шлях. Але я вас попереджаю: той великий парубок, Гірі, дуже рішуче налаштований запопасти мене. Він вважає, що зможе контролювати інших чоловіків і захопити мене живою, але, мабуть, щодо цього він помиляється. А якщо я помру — кінець усьому.

— Що ви таке? — запитав Клінт.

— Ваша єдина надія. Я пропоную вам припинити перейматися мною і спрямувати всю вашу енергію на чоловіків поза цими стінами. Це вони вас мусять непокоїти. Якщо ви любите свою дружину й сина, Клінте, вам треба діяти швидко, щоб узяти гору. Гірі поки що не має повної влади, але скоро матиме. Він розумний, він вмотивований і він не довіряє нікому, крім себе.

— Я його відкидаю, — сказав Клінт. — Він має деякі підозри, це так, але певності він не має.

— Матиме, щойно побалакає з Гіксом, а він уже в дозорі туди.

Клінт хитнувся назад на своєму стільці, немов вона щойно махнула рукою крізь ґрати і дала йому ляпаса. Гікс! Він зовсім забув про Гікса! Чи буде той мовчати, якщо Гірі розпитуватиме його про Єву Блек? Хера там він буде.

Євка посунулася уперед, уп'явшись очима в очі Клінта.

— Я попередила вас про вашу дружину й сина, я нагадала вам, що є зброя, якою ви маєте можливість заволодіти, і це вже більше того, що я мала б робити, але я не очікувала, що ви почнете мені так подобатися. Підозрюю, я навіть могу мати до вас *ніжні почуття*, бо ви такий відчайдушно безклепкий. Ви, як той пес, що гавкає на океанський прибій, докторе Норкросс. Не віддаляючись від нашої теми, але це ще один аспект базової проблеми — рівняння чоловіки-жінки, яке ніколи не набуває рівноваги. Гарзд, про це іншим разом.

Ви мусите прийняти рішення: або готуватися до оборони, або відійти вбік і дозволити їм захопити мене.

— Я не маю наміру дозволяти їм вас захопити, — сказав Клінт.

— Крута балачка. Як і слід мачо.

Її зневажливий тон роз'ятрив Клінта.

— А ваше всевидюче око знає, Євко, що я був змушений вивести з ладу таксофони? Що я позбавив усіх до одної ту-тешніх жінок можливості сказати «прощай» своїм близьким, навіть своїм дітям, оскільки ми не могли ризикувати тим, щоб слово про вас поширювалося далі? Що мій власний син зараз, мабуть, також у небезпеці? Він підліток, і він іде на ті ризики, на які я йому кажу йти.

— Я знаю, що ви вже зробили, Клінте. Але я не *примушувала* вас робити нічого з того.

Клінт раптом нестямно розізлився на неї.

— Якщо ви в це вірите, ви брешете сама собі.

Вона взяла з полички телефон Гікса.

— На цьому ми закінчили, докторе. Я хочу зіграти кілька партій у «Бум Таун».

Вона підморгнула йому оком кокетливого дівчиська.

— У мене з кожним разом виходить краще й краще.

6

— Приїхали, — промовив Гарт, зупинивши свій мерседес перед тепер іще дужче пошарпаним трейлером покійного Трумена Мейвезера.

Мікейла дивилася туди порожніми очима. Останні кілька днів вона почувалася ніби в якомусь примарному сновидінні, і цей іржавий трейлер — на бетонних блоках, в оточенні бур'янів і бракованих автозапчастин, поліційна стрічка, слабенько стріпуючись, тепер лежить на землі — здавався черговим кадром із серії її химерних марень.

«Але я досі тут, — нагадала вона собі. — Моя шкіра досі залишається моєю шкірою. Правильно?» Вона погладила собі долонею щоку й лоба. Правильно. Досі без павутиння. Досі тут.

— Ходімо, Мікі, — сказав Ґарт, вилазячи з машини. — Якщо я знайду те, що шукаю, ти протримаєшся в порядку ще день чи й два.

Вона спробувала відчинити двері, не знайшла ручку, та так і залишилася сидіти, поки Ґарт не обійшов машину і з екстравагантним поклоном відкрив для неї дверцята. Наче хлопець, який привіз свою подружку на випускний бал, а не до якогось сраного трейлера серед лісу, де нещодавно було скоєно подвійне вбивство.

— Агу-гоп, ось ми й ходоньки, — промовив Ґарт, беручи її за руку й тягнучи з машини. Жвавий і веселий. А чому ні? Не він же не спав уже понад сто годин.

Від того вечора у «Рипливому колесі» вони стали нерозлучними друзями. Чи принаймні наркоприсятелями. У Ґарта була велика торба кристалічного мету — резервний запас на випадок надзвичайних обставин, пояснив він — і це лагідно компенсувало наслідки випитого. Вона доволі радо поїхала з ним до нього додому, коли в «Рипливому колесі» нарешті скінчилося пійло і двері там було замкнuto. За інших обставин вона могла б навіть з ним переспати — хоч як мало її цікавили чоловіки, інколи була притягальною новизна, і, знає Бог, як воно все пішло, Мікейла почувалася вдячною йому за компанію. Але не за цих обставин. Якби вона з ним переспала, вона б після того *насправді* заснула, як вона це завжди робила, а якщо так: гоп, ти дала маху, твоя гра скінчена. Не те щоб вона бодай трохи була впевнена, що це його хоч якось зацікавить; Ґарт Флікінджер не скидався на найсексуальнішу істоту, за винятком його стосунків із наркотою, до якої він виявляв неабияку пристрасть.

Той надзвичайний запас виявився значним, і більшу частину наступних сорока восьми годин вони продовжували гулянку в будинку Ґарта. Коли він, зрештою, в неділю після полудня

на кілька годин заснув, вона дослідила вміст його лікарського секретера. Передбачувано там знайшовся стос медичних журналів і кілька обкурених нарकोлюбок. Менш передбачуваною там виявилася пом'ята фотографія закутаного в рожеву ковдру немовляти. «Кети» було написано олівцем на її зворотному боці... а в найнижчій шухляді секретера — велика коробка задріпаних вітамінних додатків. Потім вона пограла музику на його джукбоксі. На жаль, там не було нічого, крім джем-бендів¹; вона не відчувала потреби слухати «Кейсі Джонса»; вона швидко прямувала до того, щоб самій стати Кейсі Джонсом². Мікейла перемкнула, як здавалося, сотень п'ять каналів на його «ель гігантіко» телевізорі, затримуючись тільки на тих інфо-рекламних блоках, де штовхачі товару горлали найгучнішими, найнахабнішими голосами на манер «слухай-мене-або-помри». Невиразно вона пам'ятала, що нібито замовила пиросмок «Шарк», щоби його прислали на її стару адресу в Окрузі Колумбія. Вона сумнівалася, що його доставлять: хоча замовлення по телефону в неї приймав чоловік, Мікейла була певна, що ордери там насправді заповнюють жінки. Хіба не жінки зазвичай виконують таку роботу? Гівняну роботу.

«Якщо ви бачите унітаз без брудних разводів, — подумала вона, — то вже знаєте, що десь неподалік присутня жінка».

— Трумі мені казав, що він дістав найкращу гидь, яка тільки може існувати, і він не брехав, — говорив Гарт, ведучи її до трейлера. — Тобто, не сприйми мене неправильно, він був маніяком і брехав майже весь час, але то був той рідкісний випадок, коли він казав правду.

У борту трейлера зяяла діра, оточена ореолом із чогось схожого на засохлу кров... але ж, звісно, нічого такого там

¹ Jam bands — гурти, що грають у стилі джем-рок, а отже, найбільше ціновані не студійними записами, а живими виступами, де кожний номер оздоблюється довгими вільними імпровізаціями.

² «Casey Jones» (1970) — історична пісня одного з провідних гуртів у стилі джем-рок «Grateful Dead» («Вдячний мертвяк»: 1965—1995) про залізничного машиніста, який під кокаїном мчить до катастрофи.

насправді нема. Мабуть, у неї переддрімотні галюцинації — цілком звичайний стан для людей, які довго були без сну — так казав у коментарі-включенні на «Ньюз Америка» той самозваний експерт, якого вона бачила перед тим, як утекти в Аппалачію до зелених пагорбів свого рідного міста.

— Ти ж не бачиш діри в стіні цього трейлера, правда? — спитала вона.

Навіть голос у неї наразі був дрімотний. Він немов промовляв з якогось репродуктора в неї на голові.

— Йо, йо, — сказав Гарт. — Є там діра, усе в порядку. Слухай, Мікі, Трумі називав цей новий товар «Пурпурова блискавка», і я скуштував трохи, перед тим, як на сцені з'явилася та дика жінка й закатрупила Трумі і його партнера.

Ненадовго Гарт відволікся в задуму.

— Той парубок, у нього було найдурніше тату. Отой какунець із «Південного парку»? Отой, що співає і таке інше? Накотий у нього на борлаку. Хто робить тату гівна в себе на борлаку? От скажи мені. Навіть якщо це дотепне, яке вміє співати й танцювати: гівно, воно ж все одно — гівно. Кожний, хто на тебе дивитися, бачить гівно. Не мій фах, але я консультавався, і ти не повіриш, який це біль, якщо прибирати таке татування.

— Гарте. Стоп. Відмотай назад. Та дика жінка. Це не та жінка, про яку балакають у місті? Та, яку тримають у в'язниці?

— Еге ж. Вона нелюдськи люта. Мені пощастило, що я втік. Але це сплигло, як вода під мостом, злилося, як сциклиння в каналізаційну трубу, це минула сенсація і тому подібне і таке інше. Неістотне. І нам треба бути за це вдячними, повір мені. Що має значення, так це той суперовий кришталь. Його робив не Трумі, він отримав його з Саванни¹ чи ще звідкись, але він збирався сам його робити, шупиш? Зробити аналіз,

¹ Savannah — засноване 1733 року при гирлі однойменної ріки портове місто в штаті Джорджія.

а потім створити власну його версію. Він мав двогалоновий пакет цієї гиді, і він десь тут. Я його знайду.

Мікейла на це сподівалася, бо Perezарядитися було необхідно. За останні дні вони скурили всі Гартові резерви, скурили навіть ковтюшки з килима і кілька крихт, які знайшли під диваном. Гарт наполог, щоб вона чистила собі зуби після кожного сеансу з люлькою.

— Саме тому шанувальники мету мають такі погані зуби, — пояснив він їй, — бо ловлять кайф і забувають про елементарну гігієну.

Від цього в неї боліло горло та й ейфорійний ефект давно стерся, але ця штука тримала її в притомності. Мікейла майже не сумнівалася, що дорогою сюди вона засне — поїздка здалася безкінечною — але якось примудрилася залишитись при тямі. І заради чого? Цей трейлер, що перехняблено балансував на бетонних блоках, не був схожим на Фонтан Притомності. Вона могла лише молитися, щоб та «Пурпурова блискавка» не виявилася плодом фантазії наркотраченого мозку Гарта Флікінджера.

— Ну, то вперед, — сказала вона, — але я туди з тобою не піду. Там можуть бути привиди.

Він невдоволено подивився на неї:

— Мікі, ти — журналістка. Справжня *профі репортажу*. Ти ж сама знаєш, що такого явища, як привиди, не існує.

— Звісно, знаю, — промовила Мікейла з репродуктора в неї на голові, — але в моєму теперішньому стані я все одно можу їх побачити.

— Мені не до вподоби залишати тебе тут саму. Я не зможу дати тобі ляпаса, якщо ти почнеш куняти.

— Я сама себе ляскатиму. Іди, знайди. Тільки постарайся недовго.

Гарт збіг угору східцями, штовхнув двері, а коли вони не ворухнулись, наддав плечем. Двері розчахнулись, і він ввалився досередини. Вже за мить він вистромив голову з обмазані

чимсь буряковим діри в стіні трейлера, на його обличчі сяяла велика усмішка.

— Агов, не засинай, гарнюню! Пам'ятай, цими чудовими днями я маю намір поліпшити твого носика!

— Мрій далі, гультіпако, — відгукнулась вона, але Гарт уже втягнув голову досередини.

Мікейла почула гупання й совання, це він розпочав свої пошуки тієї небезсумнівної «Пурпурової блискавки», яку, либонь, давно вилучили й заховали до комори речових доказів у шерифській управі копи — якщо вже не рознесли по домах для свого жіноцтва.

Мікейла попленталася до руїн наркокухні. Розвалений сарай оточували обсмалені кущі й почорнілі дерева. Ніякого мету тут більше не будуть варити: ні пурпурового, ні жодного іншого. Вона загадалася, чи ця метоварня сама вибухнула, як це з ними незрідка трапляється, чи це та жінка, яка вбила куховарів, його підірвала. Це було пусте питання, наразі вже неслухне, але сама та жінка інтригувала Мікейлу, роздражнювала природну вимогливу цікавість, яка колись змушувала її, восьмирічну, досліджувати шухляди комода Антона Дубчека, а зрештою привела її в журналістику, де мусиш досліджувати *всіх і кожного* шухляди — ті, що у них вдома, і ті, які вони носять на собі. Ця ділянка її мозку досі залишалась активною і, на думку Мікейли, тримала її притомною не менше за Флікінджерів амфетамін. Питань вона мала доста, а Відповідей — нуль.

Найперше Питання: яким чином завелася вся ця Аврора. І чому, якщо там є хоч якесь «чому». Питання: можуть чи ні повернутися жінки до цього світу, як це змогла та Спляча красуня. Не кажучи вже про Питання щодо тієї жінки, яка вбила тутешніх наркодилерів, чиє ім'я, судячи з балачок, які вона чула в «Рипливому колесі» і в місті, чи то Єва, чи Івелін, чи Ефілін Блек, яка нібито може засинати і знову прокидатися, що робить її інакшою за будь-яку іншу жінку будь-де, хіба що десь існує ще така, скажімо, на архіпелазі Вогняна Земля

або у високогір'ї Гімалаїв. Тутешня жінка може бути лише поголоскою, але Мікейла схилилася до думки, що в розмовах про неї є певна частка правди. Коли такі поголоски надходять тобі з різних боків, розумно звернути на них увагу.

«Якби я не жила одною ногою в реальності, а іншою в Країні Куняння, — думала Мікейла, вирушаючи стежкою поза розваленою метоварнею, — я би мерщій попхалася в жіночу в'язницю і щось там таки з'ясувала».

Чергове Питання: хто керує тим закладом зараз, коли її мати спить? Гікс? Мати казала, що в нього мозок гербіла, а хребет медузи. Якщо не зраджує пам'ять, старшим офіцером в штаті в'язниці була Ваннеса Лемплі. Якщо Лемплі там більше нема, або якщо вона залягла в сон, тоді залишається...

Це просто у неї в голові так дзижчить? Цілковитої певності мати не могла, але їй не вірилося. Вона подумала, що це високовольтна лінія, яка проходить неподалік. Звичайна справа. Проте її очі подавали картину, на яку важче було не зважати, як на банальну. Схожі на відбитки долонь, сяйливі плями на стовбурах деяких дерев за кілька футів від зруйнованого вибухом сараю. Сяйливі плями, схожі на слід ніг, на моху й на ґрунті підліска, ніби запрошують: «Сюди, ласкава пані». І скупчення нетлів на багатьох гілках, які засіли там і неначе стежать згори за нею.

— Киш! — крикнула вона на один з таких роїв.

Нетлі затріпотіли крильцями, але не злетіли. Мікейла ляснула себе по одній щоці, потім по іншій. Нетлі залишилися там, де були.

Ніби ненароком, Мікейла обернулася і подивилася вниз на схил, де стояв сарай, а ще далі поза ним трейлер. Вона очікувала побачити себе, як вона лежить на землі, окутана павутинням — незаперечне свідчення того, що вона відокремилася від свого тіла і стала духом. Там не було нічого, крім тих руїн і ледь чутних вигуків Гарта Флікінджера, який рвав собі пупа в пошуках скарбу.

Вона знову подивилася на стежку — це *таки* стежка, про що повідомляли сяйливі сліди ніг — і побачила, що ярдів за тридцять чи сорок попереду там сидить лис. Делікатно укривши лапи своїм пухнастим хвостом. Коли Мікейла зробила три обережних кроки в його бік, лис потюпав угору стежкою, тільки раз зупинившись, щоб оглянутися. Здалося, ніби він дружньо щириться:

«Сюди, ласкава пані».

Мікейла вирушила вслід за ним. Тепер цікавість у ній прокинулася цілком і вона почувалася бадьорішою, жвавішою, ніж була всі останні дні. Коли вона подолала наступну сотню ярдів, довкіл на деревах сиділо так багато нетлів, що гілки аж пушилися від них. Їх тут було тисячі, мабуть. Та чорт, десятки тисяч. Якщо вони нападуть на неї (на згадку Мікейлі навернувся фільми Гічкока про мстивих птахів), вона задихнеться. Але Мікейла не вважала, що таке може трапитись. Ці нетлі — тільки споглядачі, ото і все. Вартові. Передові пости. А лис — проводир. Але куди він її веде?

Її проводир повів Мікейлу вгору, потім униз у вузький вибалок, вгору на інший пагорб і далі крізь гайок з хирлявих березок та вільхи. Стовбури там були поплямовані тим дивним білим. Вона потерла долонями одну з тих плям. Пучки в неї коротко сяйнули та й погасли. Тут були кокони? Це їх рештки? Ще більше питань без відповідей.

Коли вона підвела очі від своїх долонь, лис зник, але посилювалося те дзижчання. Цей звук більше не нагадував їй лінію електропередач. Він був гучніший і якийсь енергійніший. Сама земля вібривала під її підощвами. Вона вирушила на цей звук, та одразу й зупинилася, вражена точно так, як Лайла на цьому ж місці трохи більш як чотири дні тому.

Попереду лежала галявина. В її центрі якесь корчувате дерево з багатьма перекрученими між собою стовбурами підносилося в небеса. Папоротеве доісторичне листя звішувалося з його гілля. Мікейла відчула його пряний аромат,

трохи ніби мускатний, але загалом не схожий на жодний запах, бодай колись чутий нею в житті. На високих гілках сиділи варті безцінної колекції якогось авіарію екзотичні птахи, по-свистували, тьохкали, лящали. При окоренку, на усолоду Мікейлі, розправив свій мерехтливий хвіст павич, великий, як людська дитина.

Я цього не бачу, а якщо бачу, то всі сплячі жінки це також бачать. Бо я така ж, як вони тепер. Я заснула там, біля руїн метоварні, і кокон обплітає мене навіть у цю мить, коли я милуюся цим павичем. Мабуть, я сама себе прогавила якось, ото й усе.

Цю думку їй допоміг змінити білий тигр. Першим, немов виводячи його, вийшов лис. Шию тигра, неначе варварська прикраса, обвивала червона змія. Язик змії стріпувався, куштуючи повітря. Мікейла побачила, як, напинаючись і спадаючи, виграють тінями м'язи на боках тигра, коли той вирухив до неї. Його велетенські зелені очі не відривалися від її очей. Лис раптом підбіг і тернувся писком об її гомілку — прохолодний і трішки вологий доторк.

Десять хвилин тому Мікейла сказала б, що в ній не лишилося сил на швидку ходу, де вже там бігти. Зараз вона розвернулася і великими стрибками помчала назад по стежці, якою сюди прийшла, відбиваючи вбік гілки, посилаючи кружляти в повітрі хмари брунатних нетлів. Мікейла спіткнулася, впала на коліна, підхопилася й помчала далі. Вона не оглядалася, бо боялася, що тигр може бути зразу позад неї, з роззявленою пащею, щоб перекусити її навпіл у попереку.

Вона вилетіла з лісу понад метоварним сараєм і побачила Гарта, той стояв біля свого мерседеса, тримаючи великий зіп-пакет, наповнений чимось схожим на пурпурові дорогоцінні камінчики.

— Я — пластичний хірург, але почасти й той йобаний пес, що нюшить наркотики! — крикнув він їй. — Навіть не сумнівайся! Цю заразу було приліплено клейкою стрічкою до стельової панелі! У нас тепер... Мікі? Що трапилось?

Вона обернулася, поглянула назад. Тигр зник, але лис був, сидів, знову акуратно огорнувши пухнастим хвостом собі лапи.

— Ти це бачиш?

— Що? Того лиса? Звісно.

Радість Гарту випарувалася.

— Агов, він тебе часом не вкусив?

— Ні, не вкусив. Але... ходімо зі мною, Гарту.

— Що, в ліс? Ні, дякую. Ніколи не був бойскаутом. Мені достатньо лиш побачити отруйний плющ, щоб обпектися. Хімічний гурток — ото була моя справа, ха-ха-ха. Нема дива.

— Ти мусиш піти, я серйозно. Це важливо. Мені потрібне... ну... підтвердження. Ти не натрапиш на отруйний плющ. Там є стежка.

Він підійшов, але без жодного ентузіазму. Вона повела його повз зруйнований сарай і далі до лісу. Лис спершу просто трюхав, а потім рвонув уперед, вихляючи між дерев, поки не загубився з очей. Нетлі зникли також, але...

— Ось, — показала вона на один з тих слідів. — Ти це бачиш? Прошу, скажи мені, що бачиш.

— Та, — мовив Гарт. — Побий мене грім.

Він запхнув пластиковий пакет з дорогоцінною «Пурпуровою блискавкою» собі під незастібнуту сорочку й опустився на одне коліно, роздивляючись сяйливий відбиток ступні. Підібравши якийсь листок, він боязко ним торкнувся сліду і понюхав прилипле, а потім дивився, як воно зникає.

— Це той матеріал, з якого кокони? — запитала Мікейла. — Це ж він, хіба не так?

— Можливо, був колись, — відповів Гарт. — Або, ймовірно, виділення того чогось, що *спричиняє* ті кокони. Я зараз просто теоретизую, проте...

Він підвівся на рівні. Здавалося, чоловік геть забув, що сюди вони приїхали, щоб відшукати сховану наркотику, і Мікейла уздріла здібного, вдумливого медика, який час від часу піднімався із застеленого метом ліжка всередині Гартового черепа.

— Послухай, ти ж чула ті балачки, так? Можливо, коли ми їздили до міста поповнити запас харчів?

Згадані харчі — пиво, картопляні чіпси, локшина швидкого приготування та велика упаковка сметани — були мізерією. «Шопвел» залишався відкритим, але вже майже геть обчищеним.

— Балачки про ту жінку, — кивнула вона. — Звичайно. Гарт сказав:

— Може, ми дійсно маємо Тифозну Мері¹ у нас тут, у Дудлінгу. Я розумію, це здається малоімовірним, в усіх повідомленнях стверджується, що Аврора розпочалася на іншому кінці світу, проте...

— Я думаю, ймовірність існує, — зауважила Мікейла.

Уся машинерія в ній тепер працювала знову, і то повним ходом. Відчуття було божественне. Навряд чи це триватиме довго, але поки триватиме, вона мала намір гарцювати на ній верхи, як на механічному бики². Вйо, ковгьорл!

— І тут ще є дещо. Можливо, я знайшла те місце, звідки вона з'явилася. Ходімо, я тобі покажу.

За десять хвилин вони вже стояли на краю тієї галявини. Лис зник. Так само й тигр, і павич із феєричним хвостом. Так само й екзотичні птахи різноманітних кольорів. Дерево стояло на місці, от тільки...

— Ну... — мовив Гарт і вона практично почула, як його сконцентрованість сходить на пшик, наче повітря зі свистом тікає з надувного човника.

— Це гарний старий дуб, Мікі, твоя правда, але загалом я не бачу нічого особливого.

¹ Typhoid Mary — прізвисько, яке дала преса Мері Меллон (1869—1938), першій визначеній безсимптомній носійці черевного тифу, яка, працюючи кухаркою в Нью-Йорку, протягом 1900—1907 років несвідомо заразила цією хворобою 51 людину, три з яких померли.

² Mechanical bull — живлений потужними електромоторами пристрій у формі бика, на якому тренуються їздки родео; також використовується як атракціон у парках розваг.

Мені воно не намарилося. *Не намарилося.*

Але вона вже починала сумніватися. Можливо, вона намарила собі й тих нетлів також.

Навіть якщо намарилося, ті сьайливі відбитки рук і ніг — то тема суто наче з «*Секретних матеріалів*»¹.

Гарт ожвавився.

— У мене всі серії є на диску, й розіграно там усе напрочуд правдоподібно, хоча ті мобільні телефони, якими вони користуються в перших двох чи трьох сезонах, — просто *курям на сміх*. Поїхали додому, добре курнемо й подивимося, що ти на це скажеш?

Мікейлі не хотілося дивитися «*Секретні матеріали*». Що їй хотілося, так це поїхати до в'язниці й здобути інтерв'ю в насущної героїні. Це здавалося жахливо складною роботою, важко було собі уявити, як вона зможе когось переконати впустити її туди в своєму теперішньому вигляді (щось на кшталт Злої відьми Заходу², хіба що тільки в джинсах і легкому топіку), але після того, що вони побачили тут, де, судячи з усього, ця жінка вперше з'явилася...

— Як щодо реальних секретних матеріалів?

— Ти про що?

— Нумо, проїдемося. Я розповім тобі по дорозі.

— Може, спершу скуштуємо цієї штуки? — з надією струснув Гарт пакетом.

— Скоро, — відповіла вона.

Це й мусило бути скоро, бо втома облягала її. Було відчуття, наче в якомусь задушливому чорному мішку. Але цей мішок мав одну крихітну дірочку, і та дірочка була її цікавістю, яка впускала досередини яскравий промінь світла.

¹ «The X-Files» (з 1993 р.) — фантастичний телесеріал про спецагентів, які розслідують паранормальні явища; на українському телебаченні демонструвався під назвою «Цілком таємно».

² Wicked Witch of the West — персонаж фантастично-казкового роману Френка Баума (1856—1919) «Дивовижний чарівник Країни Оз» (1900.)

— Ну... гаразд. Я гадаю.

Гарт першим рушив назад стежкою. Мікейла трохи затрималася, щоб озирнутися, з надією раптовістю відновити у дійсності те чудесне дерево. Але там стояв лише дуб, товстий і високий, але зовсім не якийсь надприродний.

«Утім, правдиве пояснення існує, — подумала вона. — І, можливо, я не така вже й виснажена, щоб його дізнатися».

7

Надін Гікс трималася старосвітських звичаїв; у часи до Аврори вона зазвичай рекомендувалася як місіс Лоренс Гікс, немов, вийшовши заміж за свого чоловіка, вона певною мірою стала ним. Зараз, упакована, наче весільний подарунок, вона сиділа за обіднім столом. Перед нею стояла порожня тарілка й порожня склянка, лежала серветка й столове приладдя. Впустивши Френка в дім, заступник директорки в'язниці провів його до їдальні, де сів за черешневий стіл навпроти своєї дружини, щоб закінчити сніданок.

— Я певен, вам це здається дивним, — сказав Гікс.

Ні, подумав Френк. Посадити за стіл власну дружину, наче якусь велетенську муміфіковану ляльку, мені здається зовсім не дивним. Мені це здається... ет, яке тут годиться слово? Ага, ось воно: *навіженим*.

— Я вас не засуджую, — сказав Френк. — Це величезний шок. Кожен діє по змозі своїх сил.

— Ну, офіцере. Я просто намагаюся дотримуватися традиції.

Гікс був одягнений у костюм і чисто виголений, але з мішками під очима, і костюм на ньому був жмаканий. Звісно, у всіх зараз одяг здебільшого пожмаканий. Скільки чоловіків уміють прасувати? Чи складати одяг, як на те пішло? Френк умів, але не мав праски. Після розлучення з дружиною відвідавав свій одяг до хімчистки, а якщо терміново потребував

штанів із рубчиками, він клав їх під матрац, лягав згори хвилин на двадцять і вважав це достатнім.

Сніданок Гікса складався з телячих чіпсів на тості.

— Сподіваюся, вам не заважає, що я їм? Звична солдатська бацила. Перенесення тіла збуджує апетит. Після цього ми переберемося посидіти надворі. — Гікс кивнув своїй дружині. — Правильно, Надін?

Обидва чоловіки зачекали кілька безглузвих секунд, ніби жінка могла їм щось відповісти. Але Надін так і сиділа відчуженою статуєю на своєму місці за накритим столом.

— Послухайте, містере Гікс, я не хочу забирати у вас багато часу.

— Усе гаразд.

Гікс взявся зубами за край тосту й відкусив. Краплі білого соусу і шматочок телятини лягнули йому на коліна.

— Чорти забирай, — гиготнув Гікс з повним ротом. — А чистий одяг вже закінчився. Пранням опікувалася Надін. Варто було б тобі прокинутись і зайнятися справами, Надін.

Він проковтнув відкушене і коротко, серйозно кивнув Френкові:

— Я вичищаю котячий лоток і виношу сміття вранці по п'ятницях. Це справедливо. Рівний розподіл праці.

— Сер, я просто хочу у вас спитати...

— І я заправляю її машину. Вона терпіти не може ті колонки самообслуговування. Я їй зазвичай казав: «Ти мусиш навчитися на той випадок, якщо я помру раніше». А вона мені на те...

— Я лише хочу спитати у вас про те, що відбувається у в'язниці.

Френку також хотілося забратися геть від Лорі Гікса, і то якомога швидше.

— Там тримають якусь жінку, про яку люди балакають. Її ім'я Єва Блек. Що ви можете розказати мені про неї?

Гікс задивився собі в тарілку:

— Я б її стерігся.

— Отже, вона не спить?

— Не спала, коли я звідти йшов. Але так, я б її стерігся.

— Кажуть, ніби вона засинає і прокидається. Це правда?

— Здається, що так, але... — Гікс так і не відривав очей від тарілки, але схилив набік голову, неначе з підозрою до того лайна в себе на тості. — Не люблю одне й те саме товкти, але я б залишив її в спокої, офіцере.

— Чому ви так кажете?

Френк подумав про нетлів, що випурхнули з того обрізка покрову, який підпалив Гарт Флікінджер. І про ту одну, що, як тоді здалося, пильно вдивлялася в нього своїми очима.

— Вона забрала в мене телефон, — сказав Гікс.

— Вибачте? Яким чином вона це зробила?

— Вона пригрозила мені пацюками. Пацюки з нею. Вони чинять її волю.

— Пацюки чинять її волю?

— Ви вбачаєте можливі наслідки, авжеж? Як і в кожному готелі, у кожній в'язниці є пацюки. Обмеження в коштах погіршує цю проблему. Я пам'ятаю, як Котс скаржилася, що змушена була відмовитися від послуг дератизатора. Не передбачено в бюджеті. Вони там, у легіслатурі, про це не задумуються, хіба не так? «Це всього лиш в'язниця. Що таке кілька пацюків на одну утримувану, коли вони там усі — самі пацюки?» Ну, а якщо якась із утримуваних навчається керувати пацюками? Що тоді?

Гікс відштовхнув тарілку. Апетит його вочевидь полишив.

— Риторичне питання, звісно. В легіслатурі не думають про такі речі.

Френк м'явся в дверях Гіксової їдальні, зважуючи ймовірність того, що цей чоловік страждає на спричинені стресом і журбою галюцинації. Але ж був той уривок покрову, що перетворився на нетлів... як щодо цього? Френк бачив на власні очі, як це відбулося. І хіба та нетля не вдивлялася

у Френка? Це могла бути галюцинація (він, зрештою, і сам перебував у стресі й журбі), але насправді Френк так не вважав. Хто може сказати, що заступник директорки в'язниці не зовсім з'їхав з катушок? А хто може сказати, ніби те, що він розкажує, — не правда?

Може, він з'їхав з катушок *саме тому*, бо те, що він розкажує, правда? Як щодо такої неприємної можливості?

Гікс підвівся.

— Оскільки ви тут, чи не допоможете мені винести її надвір? У мене болить спина, до того ж, я вже не такий молодий.

Мало чого іншого йому хотілося б менше, але Френк погодився. Він узявся за розгодовані ноги Надін Гікс, а її чоловік підхопив її під розгодовані пахви. Підваживши жінку, вони вийшли крізь передні двері, спустилися сходами й понесли жінку вздовж стіни будинку. Кокон потріскував, наче пакувальний папір на різдвяному подарунку.

— Просто потерпи там, — проказував Гікс до білого покрову, який обіймав обличчя його дружини. — Ми тебе зручно всадовимо в «Адірондак»¹. На сонечку. Я певен, воно досягає туди, вглиб.

— То хто ж тепер мусив би керувати? — запитав Френк. — У в'язниці.

— Ніхто, — сказав Гікс. — О, я гадаю, Ван Лемплі могла б зголоситися, якщо вона досі на ногах. Вона старший офіцер.

— Той психіатр, доктор Норкросс, заявляє, що він зараз чинний директор, — сказав Френк.

— Нонсенс.

Вони всадовили місіс Гікс у яскраво-жовте крісло «Адірондак» на вимощеному камінням патіо. Сонця там, звісно, не було. Не сьогодні. Той самий легенький дощик. Замість

¹ Adirondack — назва сконструйованого Джоном Лі 1903 року крісла для відпочинку надворі, з широкими поручнями, щоб ставити на них напої чи їжу, класти книжку тощо.

усмоктуватися, волога блищала бісеринами на коконі, так, як це було б на водонепроникній тканині якогось намету. Гікс почав, розхитуючи, підтягувати парасолю. Основа парасолі скреготала по каменю.

— Мушу подбати: з отим, що на ній, сонцезахисного крему ж застосувати не можу, а вона так легко обгорає.

— Норкросс? Той психіатр?

Гікс захихотів:

— Норкросс — усього лише найманий працівник. Він не має жодних повноважень. Його ніким не було призначено.

Френка це не здивувало. Він підозрював, що те лайно, яке їм правив Норкросс, саме цим і було — брехливим лайном. Але це його розізлило. На кону були життя. Безліч життів, але йому достатньо насамперед думати про Нану, бо вона була найголовнішою для нього. Нема тут егоїзму, якщо розглядати це під таким кутом. У такому світлі це чистий альтруїзм! Тим часом він мусить залишатися стриманим.

— Що він за людина? Цей мозкоправ?

Гікс встановив парасолю і розкрив її над своєю дружиною.

— Зараз.

Він зробив кілька глибоких вдихів. Піт з дощем зробили темнішим його комір.

— Він розумний. Цього неможливо за ним не визнати. Аж надто розумний, якщо точніше. Не його справа працювати у в'язниці. І лишень подумайте: йому покладено повноцінну зарплату, яка майже дорівнює моєї власній, а ми не можемо дозволити собі дератизатора. Отаке-от вважається політикою у двадцять першому столітті, офіцере Гірі.

— Що ви маєте на увазі, кажучи, що не його справа працювати у в'язниці?

— Чому він не зайнявся приватною практикою? Я бачив його особову справу. Він має публікації. Має правильні дипломи. Я завжди намагався зрозуміти, що з ним не так, звідки його бажання бути між наркоманками і дегенератками, але

визначити не зміг. Якщо це щось пов'язане з сексом, то він надзвичайно обережний. Це перше, що приходить на думку, коли бачиш чоловіка, якому подобається працювати з жінками-кримінальницями. Але я не думаю, що справа в сексі.

— Ви мали з ним справу? Він розсудливий?

— Безумовно, він розсудливий. Дуже розсудливий чоловік, якому судилося бути політкоректним тухтієм. І саме через це мені ненависно, як ви це назвали, мати з ним *справу*. Розумієте, ми не реабілітаційний центр. В'язниця — це заклад для утримування людей, які не грають за правилами, і почварно брехливих. Сміттевий контейнер, якщо навпростець сказати, і нам платять за те, щоб ми сиділи на його кришці. Котс отримує власну втіху від шпигання з Норкросом, вони приятелі, але мене він буквально з терпіння виводить. Його розсудливість бісить просто на рівному місці.

Гікс дістав із кишені зіжмаканий носовичок. І почав ним цюпати, вимочуючи краплі води з оболони своєї дружини.

— Майстер зорового контакту. Дивиться на тебе, і ти про себе думаєш: ну я й дурень.

Френк подякував Лоренсу Гіксу за допомогу і пішов навкруг будинку назад до фасаду, де він покинув свою машину. Що на думці в цього Норкроса? Який йому сенс не дозволяти їм побачити ту жінку? Чому він їм не довіряє? Скидалось на те, що всі факти підтримують єдиний висновок, і то огидний: цей доктор діє заодно з тією жінкою.

Френка підтюпцем наздоганяв Гікс.

— Офіцере! Містере Гірі!

— Що таке?

Обличчя в заступника директорки було напруженим.

— Послухайте, та жінка...

Він склав разом і потер собі долоні. Легенький дощик темнив плечі його пожмаканого костюмного піджака.

— Якщо ви з нею балакатиме, з Євою Блек, я не хочу, щоб в неї склалося враження, ніби я налаштований отримати

назад свій телефон, гаразд? Вона може залишити його собі. Якщо в мене раптом виникне потреба кудись подзвонити, я скористаюся телефоном моєї дружини.

8

Коли Джаред вибіг на заднє подвір'я демонстраційного будинку, в якому наразі жили він і Мері (якщо це можна назвати життям, подумав він), Мері, сховавши в долонях обличчя, хилилася головою до штахетного паркану. Делікатні білі павутинки розгортались із її волосся.

Він кинувся до неї, майже перечепившись об гарну, як намальовану, собачу буду (мініатюрну копію самого демо-будинку, аж до блакитних віконних рам), вхопив дівчину, струснув, потім ущипнув її за пипки вух, як Мері сама просила їй робити, якщо вона почне відпливати. Сказала, мовляв, прочитала в інтернеті, що це найшвидший спосіб розбудити когось, хто куняє. Авжеж, зараз в інтернеті повно було різних порад, як залишатися бадьорою, — стільки ж, як колись стратегій легкого засинання.

Це подіяло. Її очі знову сфокусувались. Пасма білого павутиння відчепились від неї і звільна полинули вгору, щезаючи по дорозі.

— Хух, — видихнула вона з непевною усмішкою. — Я було подумала, що мені знову проколюють вуха. Джаре, в тебе перед обличчям плаває якась велика пурпурова пляма.

— Мабуть, ти довго дивилася на сонце, — взяв він її за руку. — Ходімо. Ми мусимо поспішати.

— Навіщо?

Джаред не відповів. Якщо в його батька параноя, тоді вона заразна. У вітальні, з її ідеально гармонійними, але якимись стерильними меблями — навіть картини на стінах були відповідно підібрані — він затримався, щоб глянути з вікна на крузер шерифської управи, який стояв за шість чи

сім будинків далі по вулиці. Якраз тоді з одного будинку ви-йшли двоє офіцерів. Мама впродовж років незрідка запрошувала до них на вечері всіх своїх співробітників з їхніми дружинами, тож Джаред знав більшість із них. Ці двоє були Ренгл і Берровз. Оскільки всі будинки в цьому кварталі стояли порожніми, без меблів, копи їх, напевне, оглядали на галай-балай. І оком не змигнеш, як вони будуть тут.

— Джареде, припини *тягнути*!

Вони поклали Платину, Моллі, місіс Ренсом і Лайлу в головній спальні. Мері хотіла залишити їх на першому поверсі, казала, що навряд чи їх турбуватиме тамтешня *обстановка* чи бодай щось. Дякувати Богу, Джаред тоді наполіг, але й другий поверх нічого не гарантував. Оскільки цей демо-будинок умебльований, Ренгл із Берровзом можуть вирішити обшукати його по-справжньому.

Він потяг Мері вгору по сходах, вона всю дорогу стиха скаржилася. У спальні він ухопив кошик з оповитим тільцем Платини і кинувся в коридор, щоб потягнути рим у стелі. З грюком опустилася драбина. Вона б ударила Мері по голові, якби він вчасно не відсмикнув дівчину. Джаред поліз нагору, засунув кошик за край на підлогу горища і зісковзнув униз. Ігноруючи запитання Мері, він побіг у кінець коридору і визирнув. Крузер неспішно повз вулицею. Уже тільки за чотири будинки. Ні, за три.

Він побіг туди, де стояла Мері, з опущеними плечима й похиленою головою.

— Ми мусимо перенести їх туди, — показав він на драбину.

— Я не в змозі нікого нести, — відказала вона голосом плаксивої дитини. — Джаре, я *уу-томилась*!

— Я знаю, але ти впораєшся з Моллі, вона легенька. Я підніму бабусю і мою матір.

— Навіщо? Навіщо ми мусимо це робити?

— Тому що ті копи можуть шукати нас. Так сказав мій батько.

Він очікував, що вона запитає, що поганого в тому, якщо поліціанти їх знайдуть, але Мері не спитала. Джаред завів її до спальні — жінки лежали на двоспальному ліжку, а Моллі відпочивала на пухнастому рушнику в суміжній зі спальнею ванній кімнаті. Він підібрав Моллі і поклав її на руки Мері. Потім він взявся за місіс Ренсом, яка здалася важчою, ніж він пам'ятав. Але не дуже важчою, подумав Джаред і згадав, як любила наспівувати його мати, коли він був малим: «Ак-центуй позитив, від-ки-дай негатив».

— Не гай часу з містером Поміж-Тим¹, — промовив він, міцніше обхоплюючи те, що залишилося від старої пані.

— Га? Я не...

— Не звертай уваги.

З Моллі на руках Мері почала підніматися вгору, долаючи сходинки драбини повільними кроками. Джаред (уявляючи собі, що патрульна машина вже під'їхала до будинку і Ренгл з Берровзом читають напис на встановленому на галявині щиті: «ЗАЙДІТЬ І РОЗДИВІТЬСЯ») наддав плечем Мері в зад, коли вона зупинилася на половині драбини. Дівчина озирнулась на нього через плече.

— Джареде, ти дозволяєш собі зайве.

— Тоді поспіши.

Якось вона спромоглася дістатися верху, не впустивши свою ношу йому на голову. А слідом і Джаред, захеканий, заштовхав місіс Ренсом кризь отвір. Мері поклала маленьке тільце Моллі на голі дошки горища. Горище було просторим, на весь будинок. Низьким і вельми парким.

— Я повернуся, — сказав Джаред.

— Гаразд, але мені зараз важко чимсь перейматися. Від цієї спеки в мене болить голова.

¹ Лайла наспівувала написану Гаролдом Арленом і Джонні Мерсером 1944 року пісню у формі життерадісної церковної проповіді «Ac-Cent-Tchu-Ate the Positive», яка відтоді залишається хітом у виконанні багатьох музикантів.

Джаред поспішив назад до головної спальні. Він обхопив руками оповите тіло Лайли й відчув, як його травмоване коліно видало попереджувальний зойк. Він зовсім забув про її уніформу, про її важкі робочі черевики і службовий ремінь. Скільки це все додає до ваги здорової, з добрим харчуванням, жінки? Десять фунтів? Двадцять?

Він доніс її аж до драбини, оцінив на око її крутий нахил і подумав: «Я ніяк не зможу підняти матір туди. Жодним чином».

Та тут озвався дверний дзвоник, чотири висхідних трелі, і Джаред почав дертися вгору, не хекаючи тепер, а задихаючись. Він подолав три чверті шляху по драбині, і тут у нього скінчилося пальне. Якраз коли він намагався вирішити, чи зможе зійти донизу, не впустивши свою матір, з'явилися дві тоненькі руки, з розкритими долонями. Мері, дякувати Богу. Джаред подолав ще два щаблі і Мері змогла вхопитися за Лайлу.

Знизу почувся голос одного з поліціантів:

— Навіть незамкнено. Двері навстіж. Зайдемо.

Джаред штовхав. Мері тягнула. Разом вони спромоглися підняти Лайлу до рівня ляди. Мері упала на спину, засмикнувши Лайлу через край на горище. Джаред ухопився за верх драбини і потягнув. Та пішла вгору, складаючись по дорозі і він пригальмовував її останні пару футів, щоб вона не грюкнула в кінці.

Там, унизу, інший поліціант гукнув:

— Геле-гев, є хто вдома?

— Наче якась жінка в курв'ячій лантусі може відповісти, — промовив інший і обидва розсміялися.

«Курв'ячі лантухи? — подумав Джаред. — Отак ви їх називаєте? Якби моя мати почула щось таке з ваших ротів, вона ваші краянські сраки вам носакми аж межі плечі б загнала».

Вони так само балакали, але рухалися в бік кухонного боку будинку, і Джаред більше не міг розібрати, що вони говорять. Його страх передався Мері, навіть в її дурманному

стані, і дівчина обхопила Джареда руками. Він почув запах її поту, а коли її щока притислась до його щоки, він його відчув.

Голоси повернулись, і Джаред у думці послав копам вниз команду: *«Йдіть звідси! Цей дім явно порожній, тому просто йдіть собі геть!»*

Мері зашепотіла йому у вухо:

— Там їжа в холодильнику, Джаре. І в коморі також. Обгортка, яку я викинула у сміттєвий бачок. Що, як вони...

Великі копівські черевики тупали *чан-чан-чан*, поліціян-ти підійшли до сходів на другий поверх. Це було погано, але вони не балакали про їжу в холодильнику чи свіже сміття у бачку поряд з ним, і це було добре. («Ак-цен-туй позитив».) Вони обговорювали, що їм робити з їхнім обідом.

Під ними і лівіше, один з копів — Ренгл, мабуть — промовив:

— Покривало на ліжку, як на моє око, наче зтроха пом'яте. А тобі як?

— Йо, — відповів інший. — Я б не здивувався, якби хтось потай залазив сюди ночувати, але, скоріш за все, люди, які приходять оглядати будинок, потенційні покупці, іноді сідають на нього, правильно? Або й лягають, випробовують ліжку. Природна річ, багато хто так робить.

Знову кроки, назад у коридор. Потім вони зупинились, і цього разу голоси лунали прямо з-під низу. Мері ще міцніше стисла руками шию Джареда і прошепотіла:

— Якщо вони знайдуть нас, що ми тут ховаємося, вони нас заарештують, ой лихо!

— Ш-ш-ш, — шепнув їй у відповідь Джаред, думаючи: — Вони б заарештували нас, навіть якби побачили там, унизу. Тільки назвали б це, мабуть, «піклувальним затриманням»¹.

— Ляда в стелі, — сказав один, либонь, Берровз. — Хочеш піднятися, перевірити горище, чи мені це зробити?

¹ Піклувальне затримання — офіційний термін, що означає затримання органами правопорядку людей, зокрема дітей, заради їхньої власної безпеки.

За цим питанням запала мить тиші, яка, здавалося, тягнулася цілу вічність. Потім той, що, мабуть, був Ренглом, сказав:

— Можеш злазити, якщо тобі хочеться, але, якби Лайла і її син були в цім будинку, вони були б тут, унизу. І ще, в мене алергія. Я не маю наміру туди лізти, надихатися там пилюки.

— Та все ж...

— Берися, друже, — промовив Ренгл, й відразу ж шубовснула вниз драбина, впустивши на горище приглушене світло. Якби оповите коконом тіло Лайли лежало бодай на шість дюймів ближче до ляди, його б було видно знизу. — Порозкошуй ще й жарою там. Йї'бо, там градусів сто десять¹.

— Та ну його нахер, — сказав Берровз. — І раз уже за це зайшлося, то й тебе нахер разом із твоїм конем, на якому ти пнешся на п'єдестал. *Алергія*. Ходімо, забираймося звідси.

Драбина склалася вгору, закрившись цього разу з гучним грюком, від якого Джаред, хоч він і чекав цього звуку, аж смикнувся. Великі копівські черевики пішли вниз по сходах *чан-чан-чан*. Джаред прислухався, тамуючи подих, поки поліціанти постояли в передпокої, ще про щось побалакали. Притишеними голосами. Неможливо було вхопити чогось більшого за слово чи фразу. Щось про Террі Кумса; щось про нового поліціанта на прізвище Гірі; і знову щось про обід.

«Йдіть уже! — хотілося крикнути Джареду. — Йдіть нахер, поки в нас із Мері тут не стався тепловий удар!»

Нарешті грюкнули передні двері. Джаред нашорошив вуха, щоб почути, як заводиться їхній крузер, проте не зміг. Чи то він занадто багато слухав гучної музики у своїх навушниках, чи звукоізоляція горища була достатньо глухою. Він порахував до ста, потім назад до нуля. Довше чекати було незмога. Ця спека його вбивала.

— Я думаю, вони поїхали, — сказав він.

¹ 110° за Фаренгейтом = 43,3° за Цельсієм.

Мері не відповіла, і йому дійшло, що її перед тим міцний тиск на його шию ослабнув. До цього він був надто зосереджений, щоб це помітити. Коли він обернувся подивитися на неї, руки дівчини безвільно впали вздовж її тіла, а сама вона повалилася на дощату долівку.

— Мері! *Мері!* Не засинай!

Відповіді не було. Джаред рвонув ляду, не думаючи про той грюкіт, який видала драбина, коли її підніжжя приземлилося на паркетну підлогу там, унизу. Він геть забув про копів. Мері була єдиним, про що він думав, єдиною, за кого він боявся. Може, ще не зовсім пізно.

Тільки ні. Він трусив її, але це не допомогло. Мері заснула, поки він прислухався, чи копи не повертаються назад. Тепер вона лежала поруч Лайли, її гарне обличчя вже затуманювалося під білим павутинням, яке діловито спліталось нізвідки.

— Ні, — прошепотів Джаред. — Вона так відчайдушно трималася.

Він присидів там майже п'ять хвилин, дивлячись, як кокон щільнішає, невтомно оповиваючи його дівчину, а потім зателефонував своєму батькові.

Подумав, це єдине, що він може зробити.

РОЗДІЛ 4

1

У світі, куди якимось перебралися жінки, Кенді Мешаум знайшла собі житло на Західно-Лавінській дорозі, ближче до тюрми. Що перегукувалося з минулим, оскільки її колишній дім також був тюрмою. В цьому, новому, світі, вона воліла жити разом з іншими жінками — всі регулярні учасниці Зборів — в анклаві, який вони створили з одного складського комплексу. Цей склад, як і «Шопвел» (на відміну від більшості

тутешніх будівель), після невідомої кількості років занехаяності залишився майже цілком водонепроникним. Це була споруда у формі літери L, з двох поверхів, складена з контейнерів на вирубаній і замощеній бетоном ділянці лісу.

Зроблені з тривкого пластику і фібергласу, складські бокси чудово підтвердили обіцянку водонепроникнення, яку можна було прочитати на вицвілому рекламному щиті надворі. Трава і дерева вдерлися на бетонне довкілля, і листям забило зливну систему, але то була легка робота: вирубати обрость і розчистити дренаж, а бокси, коли їх звільнили від ящиків з непотрібним майном, стали чудовими, хай і не вельми красивими квартирами.

Хоча зі своєю Кенді Мешаум постаралась любовно, як мало хто, подумала Лайла.

Вона обійшла бокс, який заповнювало природне світло, що лилося крізь прочинені брамні двері. Посеред кімнати стояло гарно зроблене ліжко, покрите блискучо-червоною стьобаною ковдрою, яка вбирала сонячне світло. На безвіконній стіні висів морський краєвид: блакитне небо і частина скелястого узбережжя. Картина, ймовірно, знайшлася серед оригінальних речей у цьому боксі. В кутку стояло крісло-гойдалка, а на долівці поряд з кріслом — кошик із пряжею, простроленою двома мідними шпицями. В іншому кошику, неподалік, лежали парами досконало сплетені шкарпетки, результати її роботи.

— Що ти думаєш?

Котс залишилася перед боксом, щоб покурити. (Упаковані в фольгу і целофан сигарети належали до тих речей, які збереглися цілком добре.) Директорка в'язниці — колишня директорка — відростила собі волосся, дозволивши йому лишатися сивим. Те, як воно лягало на її вузькі плечі, робило Котс схожою на якусь проповідницю — неначе вона блукала пустелею в пошуках свого племені. Лайла вважала, що їй це личить.

— Мені подобається те, що ти зробила зі своїм волоссям.

— Дякую, але я мала на увазі жінку, яка мусила б бути тут, і раптом її немає.

Кенді Мешаум була одною з тих чотирьох недавно зниклих, включно з Ессі. Лайла вже опитала кількох жінок, які жили в сусідніх боксах. Кенді востаннє бачили, як вона щасливо гойдалася в своєму кріслі, в'язала, а за десять хвилин її вже не було ніде. Цей бокс містився на другому поверсі складського комплексу, ближче до середини, і все-таки жодна людина не бачила, щоб вона кудись відлучилася, чималенька жінка, ще й зле накульгує. Не було нічого неможливого в тому, що вона спромоглася так зникнути, проте це було малоймовірним.

Сусідки характеризували Кенді як життєрадісну і щасливу. Одна з них, яка знала її раніше, в старому світі, сказала про неї: «*Наче переродилася*». Вона щиро пишалася своєю майстерністю і гарно облаштованим житлом у цьому боксі. Не одна з жінок повторила, що Кенді, без крихти іронії, називала його «квартирою своєї мрії».

— Я не бачу нічого певного. Нічого такого, що я могла б засвідчити перед судом, — сказала Лайла.

Тим не менш, вона гадала, що тут трапилося те саме, що сталося з Ессі: цієї миті вона тут, а вже наступної щезла. Тьху. Абракадабра.

— Те саме, чи не так?

Дженіс, яка в ту мить якраз дивилася на Ессі, казала, що побачила крихітний спалах — не більший за полум'я запальнички — а потім нічого. Той простір, який собою заповнювала жінка, раптом став порожнім. Очі Дженіс не змогли зафіксувати саму трансформацію чи дезінтеграцію, чи який там тоді стався феномен. Все відбулося надто швидко для ока. «Це було так, — казала директорка, — немов Ессі вимкнули, наче електричну лампочку, хоча навіть жарівка не гасне так швидко».

— Може бути, — промовила Лайла. «Господи, вона говорить, як її втрачений чоловік».

— Вона померла, — сказала Дженіс. — У тому, іншому світі. Ти так не думаєш?

Нетля сиділа на стіні понад кріслом-гойдалкою. Лайла простягнула руку. Нетля спурхнула на неї, всівшись на нігті її вказівного пальця. Лайла відчула слабенький запах паленого.

— Може бути, — повторила вона. На той момент цей «клінтизм» був єдиним, на що вона наважилася. — Нам треба повернутися і провести тих пані.

— Дурна ідея, — буркнула Дженіс. — У нас і тут досить роботи, без якихось розшуків.

Лайла усміхнулась:

— Чи означає це, що ти й сама була б не проти вирушити з ними?

— Може бути, — передражняючи Лайлу, проказала екс-директорка Котс. — Може бути.

2

На Головній вулиці готувався вирушити на розвідку світу поза Дулінгом експедиційний загін. До гурту входило півдюжини жінок з двома навантаженими припасами гольф-карами. Очолити експедицію зголосилася Міллі Олсон, офіцерка з в'язниці. До цього часу ніхто не зважувався виходити кудись далі за старі межі міста. Не пролітало жодних літаків чи гвинтокрилів над головами, не загоралося жодних вогнів десь вдалині, і жодних голосів не з'являлося на частотах аварійних радіоприймачів, які вони регулярно підзаряджали. Це ще підсилювало в Лайлі те відчуття неповноти, яке бентежило її від самого початку. Цей світ, який вони зараз обживали, був схожим на репродукцію. Майже як та скляна куля з зимовим пейзажем всередині, тільки без снігу.

Лайла з Дженіс прибули якраз вчасно, щоб побачити останні приготування. Колишня ув'язнена Нелл Сігер, щось стиха наспівуючи, сиділа навпочіпки на землі біля одного

з гольф-карів, перевіряла тиск у шинах. Міллі позаду перебирала пакунки на причепі, виконуючи останню перевірку припасів: спальні мішки, сухо-заморожені харчі, чиста вода, одяг, кілька дитячих переговорних пристроїв вокі-токі, які знайшли упакованими в пластику, і вони дійсно працювали (хоч якось), кілька рушниць, які Лайла власноруч почистила, аптечки першої медичної допомоги. Тут панувала атмосфера збудження й доброго гумору; лунав сміх, жінки обмінювалися «високими п'ятірками». Якась запитала в Міллі Олсон, що вона робитиме, якщо вони наскочать на ведмедя.

— Приручу його, — незворушно відказала та, не підводячи очей від коробки, в якій якраз порпалась. Це викликало загальний регіт.

— Ти її знала? — спитала Лайла в Дженіс. — Раніше, тобто?

Вони стояли плече до плеча в зимових куртках на хіднику під дашком. Віддих виходив з них парою.

— Чорт, я ж збіса була її босом.

— Не Міллі, а Кенді Мешаум.

— Ні. А ти?

— Так, — сказала Лайла.

— І?

— Вона була жертвою домашнього насильства. Чоловік бив її. Часто й сильно. Саме тому вона кульгала. Він був абсолютним мудаком, якийсь слюсар чи механік, що заробляв реальні гроші, торгуючи зброєю. Трохи терся з Грайнерами. Принаймні була така поголоска — нам так і не вдалося його на чомусь підчепити. Він обробляв її своїми знаряддями. Вони жили віддалік, на Західно-Лавінській, у будинку, який їм ледь на голови не падав. Мені не дивно, що тут вона не схотіла ремонтувати той свій дім, жодного сенсу не було. Нас не раз викликали туди сусіди, чули її крики, але вона нам ні разу й словом не призналася. Боялася помсти.

— Їй пощастило, що він її не вбив.

— Боюся, він це, мабуть, уже зробив.

Директорка примружилася на Лайлу:

— Ти маєш на увазі те саме, про що й я думаю?

— Ходімо, прогуляємось.

Вони вирушили тротуаром уздовж руїн, переступаючи через заповнені рослинністю тріщини, обходячи великі уламки асфальту. Маленький парк навпроти розвалених решток муніципалітету було відновлено, підтримувано в порядку, заметено. Єдиною ознакою проминання часу тут була повалена статуя якогось давно покійного міського достойника. Масивна гілка в'яза — напевне, обламана бурею — скинула його з постаменту. Гілляку відтягнули геть і порубали, але достойник був таким важким, що ніхто поки що нічого з ним не робив. Він завалився з п'єдесталу під критичним кутом, зарившись своїм капелюхом-циліндром у землю, ногами в чоботях до неба; Лайла бачила, як на нього забігають маленькі дівчатка, використовуючи його зад як трамплін, і дико регочуть.

Дженіс промовила:

— Тобто, ти вважаєш, що той сучий син, її чоловік, спалив її в коконі.

Лайла не відповіла прямо.

— Котрась казала тобі, що відчувала запаморочення? Млість? Находить зненацька, а потім за годину-дві минається?

Лайла сама відчувала таке кілька разів. Рита Кумс казала, що і з нею таке було; також і місіс Ренсом, і Моллі.

— Так, — сказала Дженіс. — Лець не кожна, кого я знаю, про таке згадувала. Наче людину обертає без обертання. Не знаю, чи ти знаєш Надін Гікс, дружину мого колеги по в'язниці...

— Зустрічала її разів зо два на спільних обідах громади в складчину, — відповіла Лайла, морщачи носа.

— Йо, вона на тих обідах не скучала, а коли не з'являлася, там за нею не вельми скучали, якщо ти розумієш, про що я. Хай там як, але вона каже, що в неї таке запаморочення майже повсякчас.

— Гаразд, пам'ятаймо про це. А тепер подумай про ті масові спалення. Ти знаєш про них?

— Не особисто. Я, як і ти, прибула сюди доволі рано. Але я чула, як новоприбулі казали, що бачили це в новинах: чоловіки сплять жінок у їхніх коконах.

— Ось воно, — сказала Лайла.

— Ох, — відгукнулася Дженіс. — От лайно.

— Оце лайно висвітлює це, гаразд. Спершу я думала — сподівалася — що частина новоприбулих просто щось викривлено зрозуміли. Звісно, вони довго були без сну, виснажені, можливо, побачили щось таке по телевізору і *подумали*, ніби то палять кокони, а насправді там було щось інше.

Лайла на повні легені вдихнула повітря пізньої осені. Таке свіже і чисте, що аж змушувало почуватися вищою. Нема смороду вихлопів. Жодних вугільних вантажівок.

— Той інстинкт — сумніватися в словах жінок — він завжди присутній. Знайти якусь підставу, щоб не вірити їм на слово. Чоловікам це притаманне. І нам також. Мені самій.

— Ти надто сувора до себе.

— А я ж бачила, що воно вже на порозі. Балакала про це з Террі Кумсом не більш як за три чи чотири години перед тим, як сама заснула в старому світі. Жінки реагували, коли розривали їхні кокони. Вони ставали небезпечними. Вони билися. Вони вбивали. Мене не дивує, що чимало чоловіків могли побачити цю ситуацію як можливість чи запобіжний захід, чи підставу для того, що їм завжди хотілося спалити когось на вогнищі.

Дженіс відповіла з кривою усмішкою:

— А мене ганяють за те, що я маю менш як сонячний погляд на рід людський.

— Дженіс, хтось спалив Ессі. Там, у нашому старому світі. Хтозна хто. І Кенді Мешаум хтось спалив. Засмутився її чоловік, що його лялька для побиття заснула? От уже точно, він був би першим, кого б я допитала, якби була там.

Лайла сіла на повалену статую.

— А це запаморочення? Я певна, що воно також від чогось такого, що відбувається в тому світі. Хтось там рухає нас. Пересуває туди-сюди, як меблі. Якраз перед тим, як Ессі згоріла, в неї погіршився настрій. Я гадаю, можливо, хтось повернув її трохи перед тим, як підпалити, і її пригнітило млістю.

— Чогось я певна, що ти вмостилася своєю сракою на першого мера Дулінга, — сказала Дженіс.

— Перетерпить. Хтось же прав його нижню білизну. Це наша нова почесна лава.

Лайла усвідомила, що вона розлючена. Чим завинила Ессі, чи та ж Кенді Мешаум, окрім того, що вони нарешті знайшли собі кілька місяців щастя поза межами своїх цілковито паскудних життів? Щастя, дароване за ціною не більше кількох ляльок та переробленої камери схову без вікон.

А чоловіки їх спалили. Вона не мала щодо цього сумнівів. Отак закінчилася їхня історія. Якщо ти помираєш там, ти помираєш і тут. Чоловіки просто вирвали їх зі світу — відразу з двох світів. Чоловіки. Схоже, від них нема спасу.

Дженіс неначе прочитала її думки... чи, ймовірніше, її обличчя.

— Арчі, мій чоловік, був доброю людиною. Підтримував усе, що б я не робила.

— Йо. Але він помер молодим. Можливо, ти б трималася іншої думки, якби він досі був на світі.

Жахливими були ці слова, але Лайла не шкодувала про сказане. З якоїсь причини їй на думку навернулося старе амішівське прислів'я: «ПОЦІЛУНКИ НЕТРИВКІ, А КУХОВАРСТВО — ТАК»¹. Схоже можна було б сказати про багато речей, коли йдеться про шлюб. Про чесність. Повагу. Про звичайну доброту навіть.

¹ Amish — консервативна християнська течія, близька до менонітів; аміші суворо дотримуються евангельських приписів, живуть простим сільським життям, уникаючи найсучасніших технологій.

Котс не виказала жодних ознак образи.

— Клінт був аж таким поганим чоловіком?

— Кращим за того, якого мала Кенді Мешаум.

— Низька планка, — сказала Дженіс. — Не зважай. Я просто сяду тут і плекатиму позолочену пам'ять про мого чоловіка, який мав достоїнство гігнути, перш ніж перетворитися на лайно.

Лайла дозволила собі задрати вгору голову:

— Можливо, я на це заслужила.

День був сонячним, але на півночі купчилися сірі хмари, багато їх.

— Ну? Він *дійсно* був аж таким поганим чоловіком?

— Ні. Клінт був добрим чоловіком. І добрим батьком. Він чесно виконував свої обов'язки. Він кохав мене. Я в цьому ніколи не сумнівалася. Але багато було такого, чого він мені ніколи не розповідав про себе. Речі, про які я не мусила б дізнаватися в такий спосіб, що від того мені самій було соромно. Клінт просторікував про відкритість і підтримку, розводив теревені аж до посиніння, але достатньо було поглянути під сподом, і там він — типовий Марлборо Мен¹. Це ще гірше, я думаю, ніж якби тобі брехали. Брехня вказує на певний рівень поваги. Я впевнена, він ніс важкий тягар, посправжньому важкий, вважаючи мене занадто делікатною, щоб допомогти йому тягнути ту ношу. Краще б він брехав мені, ніж так зневажувати.

— Що ти маєш на увазі під важким тягарем?..

— Він ріс у суворих умовах. Я думаю, він пробивався звідти боєм, і то в буквальному сенсі. Я бачила, як він у задумі або в бентезі погладжує собі кісточки пальців. Але ніколи про це не говорить. Я питаю, а він перетворюється на Марлборо Мена.

¹ Marlboro Man — образ крутого, битого життям, замкнутого ковбоя, рекламний символ відповідних сигарет.

Лайла поглянула на Дженіс і відзначила якусь напруженість у виразі її обличчя.

— Ти ж знаєш, про що я, чи не так? Ви ж працювали поряд.

— Гадаю, що знаю. Клінт... має іншу сторону. Суворішу сторону. Злішу. Мені не доводилося бачити її зблизька до недавнього часу.

— Мене це дратує. Але знаєш, що гірше? В результаті я почувуюся... розчарованою.

Дженіс гілочкою намагалася сколупнути засохлу грязюку з обличчя статуї.

— Я розумію, як таке призводить людину до зневіри.

Гольф-кари вирушили вдалину, тягнучи за собою маленькі, накриті брезентом причепи з провізією. Процесія зникла з виду, а потім, там, де дорога завертала вище, на кілька хвилин з'явилася знову, щоб після того зникнути назавжди.

Лайла з Дженіс перейшли до інших тем: тривалий ремонт будинків на Сміт-лейн; два знайдені гарних коники, яких тримали в коралі і навчили — чи, либонь, знову навчили — возити на собі вершниць; і те чудо, яке Магда Дубчек і дві колишніх ув'язнених пообіцяли ось-ось запровадити в життя. Якщо їм вдасться видобути більше енергії, знайти більше сонячних панелей, у передбачуваному майбутньому може з'явитися чиста протічна вода. Водогін у будинках, американська мрія.

Уже смеркалося, коли вони наговорилися, і ні разу більше згадка про Клінта, Джареда, Арчі, чоловіка Кенді Мешаум, про Ісуса Христа чи якогось іншого мужчину не потурбувала плин їхньої розмови.

3

Вони не балакали про Євку, але Лайла її не забула. Вона не забула про невинувато вчасний момент її появи в Дулінгу, про її дивну обізнаність, про повиті павутинням сліди в лісі непо-

далік трейлера Трумена Мейвезера. І також вона не забула, куди ті сліди привели її: до Дивовижного Дерева, яке піднеслося в небо безліччю своїх переплетених стовбурів і коріння. А якщо згадати про тих тварин, які з'явилися з-поза Дерева — білий тигр, змія, павич і лис — їх Лайла також пам'ятала.

Картина спірального коріння Дерева — як воно переплітається одне поверх іншого, наче шнурки кросівок якогось велетня — часто виринала в її мозку. Воно було таким досконалим, таким маєстатним, сенс його існування був таким правильним.

Чи Євка вийшла з того Дерева? Чи те Дерево вийшло з Євки? А жінки Нашого Місця, вони — сновиди чи самі є сновидіннями?

4

Крижаний дощ періщив Наше Місце впродовж сорока восьми годин, обламуючи гілля дерев, посилаючи зимні струмені крізь дірки в дахах, затоплюючи дороги й хідники каламутними калюжами. Залігши в своєму наметі, Лайла раз у раз відкладала книжку, яку читала, щоб ударити ногою в стінку, струсити намерзлий на вінілі лід. Звук був такий, наче б'ється скло.

Раніше, підозрюючи, що світ зрештою капітулює і геть виведе їх з ужитку, вона була перейшла з паперових книжок на електронний рідер. Утім, в її будинку книжки ще залишалися, і деякі з них не поросли пліснявою. Закінчивши ту, яку вона зараз читала, Лайла ризикнула з намету на передньому подвір'ї сходити в руїну свого дому. Вельми гнітючим це було для Лайли — занадто багато спогадів про її сина і про чоловіка — уявляти, як тут жила, але вона не в змозі була змусити себе перебратися кудись деінде.

Патьоки дощу, сповзаючи по внутрішніх стінах, зблискували в промені її заводного ліхтарика. Дощ звучав, як розхвильований океан. Із шафи під дальньою стіною вітальні Лайла дістала якийсь відсирілий детективний роман і вирушила

назад тим шляхом, яким сюди прийшла. Промінь вихопив якийсь недоречний пергаментного кольору листок, що лежав на високому стільці при кухонній стійці. Лайла підбрала його. Це була записка від Антона: повідомлення для його «спеца з дерев» зайнятися голландщиною в'язів на задньому подвір'ї.

Вона довго розглядала цю записку, вражена нею, вражена такою близькістю того, іншого, життя — її реального життя? її колишнього життя? — яке зненацька вигулькнуло, наче дитина вискочила з-поміж припаркованих машин просто на дорогу.

5

Уже тиждень як був відсутній експедиційний загін, коли повернулася пішки Сілія Фрода, вся в грязюці від голови до пальців ніг. Сама-одна.

6

Сілія розказала, що поза Дулінгським виправним закладом у напрямку маленького сусіднього містечка Мейлок дороги стали непрохідними: кожне дерево, яке вони прибирали з шосе, просувало їх лише на кілька ярдів, бо тут же їх чекало наступне. Легше було покинути гольф-кари і йти пішки.

У Мейлоку не було нікого, коли вони туди дісталися, і жодних ознак недавнього життя. Житлові й інші будівлі, такі ж як у Дулінгу — зарослі, де більше, де менше зруйновані, декілька знищено пожежами, а дорога понад потічком Доррів Рівчак¹, який розбухнув, перетворившись на річку із застряглими в ній на кшталт порогів машинами, тепер обвалилася.

¹ Мова йде про ручай, перетворений на технологічний стік для очистки шахтної води, названий іменем його конструктора; John Van Nostrand Dorr (1872—1962) починав лаборантом Томаса Едісона, а потім став видатним інженером в царині гірничої, хімічної і харчової промисловості, зокрема, розробивши сучасні системи для очистки каналізації, питної води, цукру, соків тощо.

Мабуть уже тоді їм варто було повернути назад, визнала Сілія. Вони вигребли всі годящі припаси з бакалії та інших крамниць у Мейлоку. Але почалися розмови про кінотеатр в іншому малому містечку, Орлиному, що лежить ще за десять миль далі, та як зраділи б діти, якби вони повернулися з кінопроектором. Магда запевняла їх, що їхній великий генератор потягне таку машину.

— Там ще показували ту нову частину «Зоряних воєн», — сказала Сілія і додала, криво усміхнувшись: — Оту, знаєте, шерифе, де героїня дівчина.

Лайла не заперечила на звернення «шериф». Виявилось, що це на диво важка річ — перестати бути поліціанткою.

— Продовжуй, Сіліє.

Експедиція пододала Доррів Рівчак по мосту, який досі зберігся, і вибрала гірську дорогу під назвою Лев'яча Голова, яка нібито скорочувала шлях до Орлиного. Мапа, якою вони користувалися — здобута в руїнах Дулінгської публічної бібліотеки — показувала якусь стару, безіменну, збудовану вугільною компанією дорогу, що круто відгалужувалася біля вершини гори. Ця дорога могла вивести їх на міжштатне шосе, і звідти вже шлях мусив бути легким. Але мапа виявилася застарілою. Дорога Лев'яча Голова тепер закінчувалася на плато, де стояв той похмурий заклад позбавлення волі, що називався чоловічою тюрмою «Лев'яча Голова». Ту технічну дорогу, яку вони сподівалися знайти, було розорано під час будівництва тюрми.

Оскільки це вже було під кінець дня, замість повертатися назад у темряві по вузькому, розбитому спуску з гори, вони вирішили отаборитися в тюрмі, щоб зі свіжими силами вирушити вранці.

Лайлі була надто добре знана тюрма «Лев'яча Голова»; заклад максимально суворого режиму, в якому, як вона очікувала, проведуть наступні років двадцять п'ять брати Грайнери.

Дженіс Котс, також присутня під час викладу Сілії, винесла короткий вердикт тій в'язниці:

— Ота. Паскудне місце.

«Голова», як її називали ув'язнені там чоловіки, була улюбленою темою медій перед Авророю — рідкісний приклад успішного перевпорядження землі на місці зрізаної колись верхівки гори. Після того, як енергокомпанія «Уліс» закінчила вирубувати ліс і зносити вибухами верхівку для видобутку в нагірному кар'єрі вугілля, вона «рекультивувала» ту місцину тим, що стягнула туди уламки і розрівняла землю. Генеральна ідея, яку просували, полягала в тому, що публіка мусить сприймати такі гірські верхівки не як «зруйновані», а як «освоєні». Нову розрівняну ділянку подавали як нову територію для забудови. Хоча більшість населення штату підтримувала вугільну промисловість, мало хто вбачав у цьому щось інакше, ніж словоблуддя, чим воно насправді й було. Ці надзвичайно корисні нові плато зазвичай містилися казна-де і часто супроводжувалися шламовими відстійниками або ставками-накопичувачами хімічних відходів, сусідити з якими ніхто собі не бажав.

Але в'язниця винятково пасувала перевпорядженій ділянці серед хащів. І, зокрема, нікого не хвилювала можлива екологічна небезпека, яка може загрожувати її насельникам. Таким чином гора Лев'яча Голова стала базою для в'язниці максимально суворого режиму «Лев'яча Голова».

Ворота в'язниці, сказала Сілія, стояли відчинені, і двері також. Вона, Міллі, Нелл Сігер та інші зайшли туди. Більша частина жінок в експедиційній партії з Нашого Місця самі ще нещодавно були ув'язненими або працювали в тюрмі, тож їм було цікаво, як жила інша половина. За інших рівних умов там виявилось доволі затишно. Хоча відчувалася затхлість закритого приміщення, а на стінах і стелі виднілися тріщини, там було сухо; і речі в кожній камері були на вигляд новими.

— Щось типу дежавю, — визнала Сілія, — тільки такого, знаєте, ніби кумедного.

Їхня остання ніч минула спокійно. Вранці Сілія пішла розвідати гору, пошукати якусь стежку, яка могла б скоротити

шлях, щоб їм не йти далі тією довшою, звивистою дорогою до Орлиного. На здивування Сілії, вона отримала виклик на свою іграшкову вокі-токі.

— Сіліє, здається ми бачимо людину! — говорила Нелл.

— Що? — перепитала Сілія. — Повтори знову?

— Ми всередині! Всередині тюрми! Вікна в кінці тутешнього варіанту Бродвею геть запотілі, але тут в одній з одиночних камер є жінка! Лежить під якоюсь жовтою ковдрою! Схоже, вона рухається! Міллі намагається придумати, як відкрити двері без електрики, щоб...

На цьому зв'язок припинився.

Колосальний гуркіт з-під землі налякав Сілію. Вона змахнула руками, щоб утриматися на ногах, іграшкова рація вислизнула їй з пальців, вдарилася об землю й розбилася.

Повернувшись із запаленими легенями і тремтячими ногами на верхню дорогу, Сілія увійшла крізь ворота тюрми. Курява вихрилась, неначе сніг; їй довелося прикривати собі носа й рота, щоб не задихнутися. Побачене важко було усвідомити і ще важче прийняти. Ґрунт там здивився між розколинами, немов після землетрусу. Збурений пил висів у повітрі. Йдучи з майже цілком заплющеними очима, намагаючись бодай якусь тверду опору, Сілія кілька разів спотикалася і падала на коліна. Поступово розвиднився прямокутний контур двоповерхового приймального блоку, а далі — нічого. Не було більше землі поза цим приймальним блоком, і тюрми більше не було. Плато подалося, осунулося. Нова в'язниця максимально суворого режиму з'їхала донизу, неначе велика кам'яна дитина з гірки. Приймальний блок тепер скидався на кінодекорацію — тільки фасад, а за ним нічого.

Сілія не наважилася підходити до самого краю, щоб зазирнути за нього, але помітила кілька уламків будівлі далеко внизу: безладно розкидані масивні бетонні блоки серед болотяної куряви.

— Отже, я повернулася сама-одна, — сказала вона, — якомога швидше.

Вона зробила вдих і прочесала собі чисту смужку на вкритій грязюкою щоді. Слухачки, з десяток жінок, які, почувши новину про її повернення, поспішили на місце зборів у «Шопвелі», мовчали. Повернення інших чекати було марно.

— Пам'ятаю, я читала про дебати стосовно насипного ґрунту під цією хутко зведеною каталажкою, — сказала Дженіс. — Щось про те, що ґрунт надто м'який для її ваги. Казали, вугільна компанія халтурила, коли його трамбувала. Призначені штатом інженери вели розслідування...

Сілія випустила повітря довгим зітханням і продовжила відсторонено:

— Ми з Нелл завжди несерйозно до цього ставилися. Я не вірила, що після тюрми це довго триватиме. — Вона схлипнула... тільки раз. — Тому, мабуть, я б не мусила відчувати такий сум, але ж ось як воно є: мені страшенно сумно.

Відповіддю була тиша. Потім Лайла сказала:

— Треба мені навідатися туди.

Тіффані Джонс запитала:

— Ви не проти товариства?

7

— Те, що вони вже зробили, було дурістю, — сказала Котс. — Херова це *дурість*, Лайло. Ходити-розгулювати поблизу осипища.

Вона дійшла з Лайлою і Тіффані Джонс аж до дороги Круглявий Пагорб. Дві дослідувачки вели з собою пару коней.

— Ми не будемо розгулювати біля осипища, — сказала Лайла. — Ми погуляємо серед руїн під осипищем.

— І подивимося, чи нема там ще котроїсь живої, — додала Тіффані.

— Ти жартуєш?

Ніс у Дженіс був бурякового кольору від холоду. Вигляд вона мала ще дужче пророчий, ніж зазвичай: сиве волосся віялося за спиною, кістляві щоки горіли як фальшфеєри. Не вистачало лише сукуватого костура в руці та хижого птаха в неї на плечі.

— Вони підійшли до краю *гори*, і тюрма обвалилася на них. Вони там *мертві*. А якщо вони бачили там якусь жінку, то й вона мертва також.

— Я це розумію, — сказала Лайла. — Але якщо вони бачили якусь жінку в «Лев'ячій Голові», це означає, що є й інші жінки поза Дулінгом. Дізнатися, що ми не самотні в цьому світі, Дженіс... це було б круто.

— Не загиньте там! — гукнула їм услід Дженіс, коли вони верхи на конях вирушили вгору Круглявим Пагорбом.

Лайла відгукнулася:

— Авжеж!

Тіффані Джонс поруч неї додала більш рішуче:

— Нізащо!

8

Тіффані проїздила верхи все своє дитинство. Її батьки тримали яблуневий сад, а для відвідувачів — парк відпочинку з ручними козами, катанням на поні і кіоском із хот-догами.

— Я їздила весь час, але... там у мене було й дещо інше з родиною — певні проблеми, так би мовити. Не все точилося навколо поні. Я почала вплутуватися в халепи і відзвичаїлася.

Для Лайли не були таїною ті халепи, вона не раз особисто арештовувала Тіфф. Колишня Тіффані Джонс лячно мало нагадувала теперішню. Жінку, яка вправно їхала верхи на масивному чалому коні опліч меншої білої кобилки Лайли, повновиду, рудоволосу, в білому ковбойському капелюсі,

який пасував би будь-кому з ранчерів Джона Форда¹. Вся вона випромінювала самовладання, чим була абсолютно не схожа на ту наркошу, яку Трумен Мейвезер регулярно «підігривав» у своєму трейлері поряд зі своєю метоварнею... так давно і так далеко.

А ще вона була вагітна. Лайла чула, як Тіффані якось казала про це на Зборах. Звідси, подумала Лайла, й походить, принаймні почасти, це її сяйво.

Смеркалося. Невдовзі їм треба зупинитися. Мейлок було вже видно, розсип будинків сірів у долині за дві милі віддалік. Та експедиція побувала в місті і не знайшла там нікого, жодного чоловіка чи жінки. Схоже, що тільки в Дулінгу збереглося людське життя. Хіба що дійсно у тій чоловічій в'язниці була якась жінка.

— Здається, з тобою все гаразд, — обережно промовила Лайла. — Тепер.

Сміх Тіффані прозвучав дружньо:

— Це потойбічне життя прочищає мозок. Я не бажаю наркоти, якщо це те, що ви мали на увазі.

— Ти вважаєш його саме цим? Потойбічним життям?

— Не зовсім, — відповіла Тіффані і більше не торкалась цієї теми, аж поки вони не лягли у своїх спальних мішках під прихистком автозаправної станції, яка була покинута ще в старому світі.

Тіффані сказала:

— Я маю на увазі, вважають, що потойбічне життя це або рай, або пекло, так?

Крізь велику шибку їм було видно коней, прив'язаних до старих заправних колонок. Їхні шкури виблискували в місячному світлі.

— Я не релігійна, — сказала Лайла.

¹ John Ford (1894—1973) — кінорежисер, який зняв понад 140 фільмів; класичними вважають його вестерни і драми.

— Я теж, — відповіла Тіффані. — Хай там як, ні янголів, ні демонів не існує, тож поміркуйте. Хіба це не якесь певного роду диво?

Лайла подумала про Роджера і Джессіку Елвеїв. Їхня дитина Платина швидко росла, повзала, де тільки можна. (Дочка Ілейн Наттінг, Нана, душею упала коло малої Плат — гидотна кличка, але всі нею користувалися; пізніше дитина, либонь, усіх їх за це ненавидітиме — і катала її повсюди в іржавій дитячій колясці.) Лайла подумала про Ессі й Кенді. Вона замислилася про своїх чоловіка й сина і про все своє життя, яке більше не було її життям.

— Певного роду, — сказала Лайла. — Так мені здається.

— Перепрошую. Диво — неправильне слово. Я просто хотіла сказати: з нами все гаразд, так? Отже, це не пекло, правильно? Я чиста від наркоти. Я почувуюся гарно. У мене є ці чудесні коні, про яких я не могла мріяти навіть у найвідважніших своїх снах. Хтось така, як я, піклується про таких тварин? Та ніколи.

Тіффані посмутніла.

— Я зараз весь час за себе, еге ж? Я знаю, що ви багато втратили. Я знаю, що майже кожна тут багато втратила, а я — просто та жінка, якій втрачати було нічого.

— Я рада за тебе.

І це було правдою. Тіффані Джонс дійсно заслуговувала на краще.

9

Вони оминули Мейлок і поїхали вздовж берега розбухлого Доррового Рівчака. Серед лісу з пагорбу за їхнім проїздом спостерігала згряя собак. Їх там було шість чи сім, вівчарки і лабрадори з висолопленими язиками й диханням, що парувало. Лайла дістала свого пістолета. Біла кобилка під нею закинула голову й додала рисі.

— Ні, ні, — проказала Тіффані.

Простягнувши руку, вона погладила кобилі вухом. Голос її звучав м'яко, але рівно, без сюсюкання.

— Лайла не буде стріляти.

— Не буде? — перепитала Лайла.

Вона тримала на оці собаку посередині зграї. Тварину з шорстким сіро-чорним хутром. У собаки були різні очі: блакитні і жовте, а паща задавалася якоюсь особливо великою. Лайла не належала до людей, які дозволяють зайве розгулятися власній уяві, але ця собака здалася їй хворою на сказ.

— Звісно, не буде. Вони хочуть погнатися за нами. Але ми просто робимо своє. Ми не бажаємо гратися в гонитву. Ми просто їдемо далі своїм шляхом.

Голос Тіффані звучав легко і впевнено. Лайла подумала, що, навіть якби Тіффані не знала, що робить, сама вона б *повірила*: та знає, що робить. Вони проїхали крізь підлісок. Собаки залишилися там, де були.

— Твоя була правда, — сказала Лайла. — Дякую.

Тіффані відповіла, що це не варте подяки.

— Хоча це не заради вас. Не ображайтеся, але я не дозволю вам лякати моїх коней, шерифе.

10

Вони переїхали річку і, проігнорувавши вибрану їхніми попередницями дорогу, що вела вище в гори, натомість продовжили свій шлях пониззям. Коні спустилися в лощину, яка виявилася проваллям між тим, що залишилося від Лев'ячої Голови ліворуч та іншого стрімчака праворуч, який височів під скалчастим, гострим кутом. Тут усюди панував якийсь металічний сморід, від якого їм почало дерти горло. Пласти потурбованого ґрунту зсувались донизу, міцно вкорінене каміння занадто гучною луною віддавалося в кратері, утвореному обопільними стрімчаками.

Вони прив'язали коней за дві сотні ярдів від руїн в'язниці й самі пішли туди пішки.

— Жінка звідкілясь деінде, — промовила Тіффані. — Оце було б дещо, еге ж?

— Так, — погодилась Лайла. — Знайти ще живим когось із наших було б іще краще.

Уламки мурування, деякі з них високі й широкі, як меблеві фургони, високо громадилися під урвищем Лев'ячої Голови, ввігнавшись у ґрунт велетенськими монументами. З їхнього масивного вигляду Лайла легко могла собі уявити, як вони під власною вагою зривалися й перекидалися, щоб приєднатися до решти купи тут, унизу.

Корпус в'язниці вдарився об дно і склався досередини, набравши форми, схожої на піраміду. В певному сенсі це було чимсь визначним — як більша частина будівлі збереглася, переживши зсув з гори... і огидним також своєю прочитуваністю, як ляльковий будиночок, розтрощений биком. Піки зазубленої сталі стирчали з бетону, а на інших уламках спочивали масивні, поплетені корінням брили землі. По краях цієї ніким не планованої нової конструкції зяяли рвані розлами в бетоні, які кликали зазирнути до її чорного нутра. Всюди були потрощені дерева, двадцяти- й тридцятифутової висоти перед цим, тепер покришені на друзки.

Лайла наділа хірургічну маску, яку привезла з собою.

— Залишайся тут, Тіффані.

— Я хочу піти з вами. Я не боюся. Дайте мені теж таку, — простягнула вона руку по хірургічну маску.

— Я знаю, що ти не боїшся. Я просто хочу, щоб хтось повернувся назад, якщо ця штука завалиться мені на голову, а ти знаєшся на конях. Я ж просто середнього віку колишня поліціантка. І ще, ми обидві знаємо, що ти живеш заради двох.

Біля найближчої розколини Лайла зупинилася, щоб помахати рукою. Тіффані цього не побачила; вона пішла назад до коней.

11

Світло мечами просочувалося досередини в'язниці крізь тріснутий бетон. Лайла зрозуміла, що йде по стіні, наступаючи на сталеві двері закритих камер. Усе було на чверть перекинутим. Стеля — праворуч від неї. Зараз стелею стало те, що раніше було лівою стіною, а ліворуч від неї була колишня підлога. Їй довелося пригнутися, щоб прослизнути під прочиненими дверима одної з камер, які провисли, наче ляда пастки. Вона чула звуки цокотіння, капотіння. Її підошви давили камінці й скло.

Просуванню далі завадив завал із каміння, потрощених труб і шматків ізоляції. Вона посвітила ліхтарем довкола. «А-Рівень» — було написано червоною фарбою понад її головою. Лайла пройшла назад туди, де були провислі двері. Вона підстрибнула, вхопилася за одвірок і, підтягнувшись, опинилася в камері. Там, у стіні навпроти прочинених дверей, зяяла діра. Лайла — обережно — наблизилась до цієї проломини. Низько пригнувшись, вона полізла туди. Гострі зазубні потрісканого бетону дряпали на спині її сорочку, розриваючи тканину.

Їй навернувся голос Клінта із запитанням: «А може — *просто може*, і не сприйми це за образу, будь ласка — зараз було б варто переглянути коефіцієнт ризику/винагороди?»

Нумо, розгорнемо проблему, гаразд, Лайло? Ризик полягає в тому, що ти лізеш досередини нестійкої руїни біля підніжжя нестійкої гори. Крім того, є ще дикі, ненормальні на вигляд собаки і вагітна наркоманка чекає надворі — або не чекає — з кіньми. І знову ж таки — це не критиканство, а чисто виклад фактів, любонько, — тобі вже сорок п'ять. Кожний знає, що найкращий період для жінки лазити по небезпечних, нестійких руїнах — це від пізнього підліткового віку і десь до тридцяти. Ти вже поза цією цільовою групою. Все це значно підвищує ризик смерті, жахливої смерті, чи навіть неймовірно жахливої смерті.

У наступній камері Лайлі довелося перелазити через розбитий сталевий унітаз, а потім зістрибнути вниз крізь інший пролом у підлозі, яка була правою стіною. При ударі об дно в неї добряче підвернулася щиколотка, і вона мацнула рукою, шукаючи опору. Щось металеве розпоролو Лайлі долоню.

Рана на долоні була глибоким червоним порізом. Мабуть, вона потребувала з парочку швів. Їй варто було повернутися назад, накласти якусь мазь і пристойну пов'язку з аптечки, яку вони мали з собою. Натомість Лайла відірвала шматок від своєї сорочки і ним перев'язала собі руку. Скориставшись ліхтариком, вона знайшла новий напис на стіні: «**Режимне Крило**». Вже добре. Це якраз схоже на те місце, де вони побачили ту жінку в камері. Що було гіршим, це чиясь нога в одному похилому кутку, рвано обрубана на два дюйми вище коліна. Нога в штанині із зеленого вельвету. На Нелл Сігер були зелені вельветові штани, коли експедиція вирушала до Орлиного.

— Я не скажу про це Тіфф, — промовила Лайла. Власний почутий голос її налякав і водночас заспокоїв. — Це було б не до пуття.

Лайла спрямувала промінь угору. Режимне крило «Лев'ячої Голови» перетворилося на величезний, широкий димар. Вона посвітила ліхтарем з боку в бік, шукаючи способу рухатись далі, і подумала, що, либонь, його знайшла. Стеля цього крила була підвісного типу; під час обвалу всі панелі повідскакували, але сталева кріпильна решітка залишилася на місці. Вона нагадувала шпалери для рослин. Або драбину.

«А стосовно винагороди... — зауважив Клінт, — ти можеш знайти когось. Можеш. Але будь чесною сама з собою. Ти знаєш, що ці руїни порожні, як і решта світу. Нічого тут не знайдеться, крім трупів тих жінок, які пішли разом з Нелл. Дозволь тій одній обрубаній нозі свідчити за всіх них. Якби були інші жінки в цьому світі, який ви називаєте Нашим

Місцем, на цей час вони б уже дали про себе знати. Принаймні вони б залишили якийсь слід. Що ти собі загадала довести? Що жінки теж можуть бути Марлборо Менами?»

Схоже було, навіть в її уяві він не міг сказати їй просто, що боїться за неї. Він не міг припинити її курувати, неначе якусь зі своїх ув'язнених пацієнток, кидаючи навідні запитання, як м'ячі у грі на вибування.

— Іди геть, Клінте, — промовила вона і, як не дивно, він послухався.

Лайла потягнулась рукою і вхопилася за найнижчу шпалеру в решітці. Поперечина прогнулася, але витримала. В неї ніла долоня, вона відчувала, як тече кров з-під країв ганчіркової пов'язки... але Лайла повисла і, підтягуючись, полізла вгору. Вона поставила підшву на поперечку й надавила. Та знову прогнулася, але витримала. Лайла чіплялась рукою, підтягувалася, наступала. Так вона піднімалася вгору по цій решітчастій драбині. Щоразу, коли досягала рівня дверей якоїсь камери, Лайла, вчепившись здоровою лівою рукою, зависала й хиталась у повітрі, присвічуючи собі ліхтарем у пораненій правій. Не видно було ніякої жінки крізь армоване скло у верхній частині дверей першої камери, ніякої жінки в другій, ніякої жінки в третій; єдине, що вона бачила — це рами ліжок, які стирчали з того, що колись було підлогою. Долоня пульсувала. Кров капала їй у рукав. У четвертій камері — теж нічого, і тут вона мусила зупинитися, перепочити, але недовго й нізачо не дивлячись униз, у темряву. Є ж якийсь трюк для такого роду зусиль? Щось таке згадував Джаред стосовно кросу, щось таке, що треба собі казати? Ага, точно, вона згадала: «Коли мені здавлює легені, — розповідав Джаред, — я просто уявляю собі, ніби мене пасуть очима дівчата, а я ж не можу їх підвести».

Небагато їй було з цього користі. Вона просто мусить рухатись далі.

Лайла полізла. П'ята камера показала тільки койку, раковину та завислий унітаз. І більш нічого.

Вона прибула до якогось Т. Ліворуч, на протилежному боці цього каналу, простягнувся інший коридор. Там, вдалині, в самому кінці цього коридору промінь Лайлиного ліхтаря знайшов щось схоже виглядом на купу лахміття — тіло або тіла, подумала вона, рештки інших жінок з експедиційної групи. Чи не червоний то пуховик Нелл Сігер? Певності Лайла не мала, але хай як не холодно було, вона почула сморід початку розкладу. Їх тут жбурляло, поки не попереламувало, а потім, мабуть, ще трохи пожбурляло. Нічого з цим не поробиш, слід лишити їх тут.

Щось ворухнулося серед тієї купи, і вона почула писк. Схоже, тюремні пацюки пережили шарварок.

Лайла знову полізла вгору. Здавалося, кожна наступна металева решітка більше подається під її вагою, рипить довше й різкіше з кожним відштовхуванням. Шоста камера була порожньою, а також і сьома, восьма, дев'ята. Знахідка завжди чекає в останньому місці з усіх, які перевіряєш, хіба не так? Завжди на верхній полиці шафи під тильною стіною. Завжди в найнижчій теці в стосі. Завжди в найменшій, найрідше використовуваній кишені рюкзака.

Якщо вона зараз упаде, принаймні помре моментально.

Ти завжди — завжди, завжди, завжди — падаєш з найвищого щабля решітки підвісної стелі, яку використовуєш як драбину в тюрмі максимально суворого режиму, яка з'їхала з нестійкого останку колишньої вугільної гори.

Але вона вирішила, що зараз не поступиться. Вона вбила Джессіку Елвей, щоб захистити себе. В історії округу Дулінг вона була першим шерифом-жінкою. Вона замкнула кайданки на братах Грайнерах, а коли Лов Грайнер сказав їй, щоб пішла нахер, вона розсміялася йому в обличчя. Ще кілька футів її не зупинять.

І вони не зупинили.

Вона відхилилася в темряву, вільно розхитуючись, наче розкручена партнером у танці, і спрямувала промінь свого ліхтаря кризь вікно десятої камери.

Обличчям на склі лежала надувна лялька. Її здивовано надуті вишнево-червоного кольору губки були зроблені готовими до феяції; її бездумні й заманливі очі синявою не поступалися Бетті Буп¹. Протяг, що дув звідкись, змушував ляльку кивати її пустою головою і стенати рожевими плечиками. Наліпка на її лобі містила напис: *Витаємо з 40-річчям, Ларрі!*

12

— Нумо, давай, Лайло, — сказала Тіффані. Її голос долинав угору з дна цього колодязя. — Просто зроби один крок, а потім уже думатимеш про інший крок.

— Гаразд, — видушила з себе Лайла. Вона зраділа, що Тіффані її не послухалася. Фактично вона не пам'ятала, чи було колись щось інше, чому б вона так раділа. В горлі у неї було сухо; тіло відчувалося таким, ніби йому було тісно у власній шкурі; долоня в неї горіла. Але голос знизу обіцяв продовження життя. Ця темна драбина не мусила стати його кінцем.

— Усе добре. А тепер один крок, — сказала Тіффані. — Просто зроби один крок. Так ти почнеш.

13

— Надувна, їбать мене, лялька, — чудувалася Тіффані пізніше. — Подарунок на день'родження якомусь засранцю. Їм дозволяють тримать таке лайно?

Лайла знизала плечима.

¹ Betty Boop (1930—1939) — героїня близько сотні мультфільмів (молода сексапільна жінка з великими очима і джазовою пісенькою на устах, котра повсякчас потрапляє то в кумедні, то в небезпечні пригоди); популярність образу Бетті Буп не вщухає досі, поширюючись у коміксах, відеоіграх, ляльках, карикатурах.

— Я знаю тільки те, що бачила. За цим, мабуть, є якась історія, тільки ми її ніколи не дізнаємося.

Вони їхали весь день, і далі в темряві. Тіффані хотіла, щоб одна жінка в Нашому Місці, яка мала медсестринський до-свід, почистила Лайлі долоню якомога швидше. Лайла сказала, що з нею все буде гаразд, але Тіффані була впертою.

— Я пообіцяла тій шкиринді, яка була колись директоркою тюрми, що ми не загинемо. *Ми*. Це означає обох нас.

Вона розповідала Лайлі про свою квартиру в Шарлотсвіллі, яку вона мала до того, як мет випалив нанівець останні рокив десять її життя. В неї там росло до біса папороті. Чортяки просто буяли, авжеж.

— То пра'льне життя, коли маєш у хаті великі рослини, — сказала Тіффані.

Низько згорблена в своєму сідлі — хода коня так приємно її колисала — Лайла докладала всіх сил, щоб не заснути, щоб не зсунутися і не впасти.

— Що?

— Мої папороті, — сказала Тіффані. — Я тобі заправляю за свої папороті, щоби ти мені просто тут не зомліла.

Це підбило Лайлу до хихотіння, але все, що вона змогла видати, це стогін. Тіффані сказала їй, щоб не печалилася.

— Ми тобі дістанемо. Папороті, бля, будуть по всій хаті. Вони не рідкісні.

Пізніше Лайла спитала в Тіффані, на кого вона сподівається: на дівчинку чи хлопчика.

— Просто на здорову дитину, — відповіла Тіффані. — Хоч хто, аби лиш було здорове.

— А якщо буде дівчинка, можна назвати її Папороть.

Тіффані розсміялася:

— Оце по-нашому!

Дулінг показався на світанку, крізь блакитний туман спливали будинки. З парковки поза рештками «Рипливого колеса» вгору вився дим. Там було влаштовано їхнє комунальне вог-

нище. Електрика досі залишалася дефіцитом, тому всі готували їжу якомога частіше надворі. («Колесо» виявилось чудовим джерелом палива. Його дах і стіни поступово розбирали.)

Тіффані повела їх до вогнища. Там було з десятків жінок, безформних у їхніх важких пальтах, шапках і рукавицях. Два великих баняки кави закипали на буйному вогні.

— Вітаємо вдома. У нас є кава, — виступила з гурту Котс.

— На відміну від нас, бо в нас нема нічого, — сказала Лайла. — Вибачте, то була лише Краля Війби-Мене, лялька в режимному крилі. Якщо й є хтось інший у цьому світі, жодних їхніх слідів досі нема. А наші...

Вона похитала головою.

— Місіс Норкросс?

Усі обернулися, дивлячись на новеньку, яка прибула лише минулого дня. Лайла ступила крок до неї та й зупинилася.

— Мері Пак? Це ти?

Мері підійшла до Лайли і обняла її.

— Просто я була з Джаредом, місіс Норкросс. Я подумала, вам захочеться дізнатися, з ним усе гаразд. Чи було гаразд, коли я бачила його востаннє. Це було на горищі того демонстраційного будинку, що поза вашим кварталом, перед тим, як я заснула.

РОЗДІЛ 5

1

Тіг Мерфі став тим першим офіцером, якому Клінт розповів правду про Євку і про те, що вона казала: все нібито залежить від того, чи вдасться Клінтові вберегти її живою, але аргументів висувала на свою користь не більше за Христа, коли того притягнули й поставили перед Понтієм Пілатом. Закінчив Клінт фразою:

— Я обманював, бо не міг примусити себе сказати правду. Ця правда така велика, що вона застрягала мені в горлі.

— Еге ж бо. Знаєте, доку, до цього я викладав історію в старшій школі.

Тіг дійсно дивився тим поглядом, який сильно нагадав Клінтові старшу школу. Це був погляд того, хто сумнівається, що ти справді маєш дозвіл під часу уроку перебувати не в класі. Це був погляд того, хто приглядається, чи не розширені в тебе зіниці.

— Так, я про це знаю, — сказав Клінт.

Він завів офіцера до пральні, де вони могли поговорити приватно.

— Я був першим у моїй родині, хто закінчив коледж. Лізти з шкури в якійсь жіночій тюрмі — не зовсім крок угору для мене. Але, розумієте, я бачив, як ви піклуєтеся про цих дівчат. І розумію, що, хоча чимало з них робили багато поганих речей, більшість не геть наскрізь погані. Тому я хочу допомогти...

Офіцер скривився і пригладив руками поріділе волосся в себе на скронях. Легко можна було уявити собі того вчителя, яким він був, побачити, як він міряє кроками класну кімнату, розводячись про величезну різницю між легендою про Гетфілдів і Мак-Коїв¹ та історичними фактами тієї міжусобиці, чим дедалі то різкіше й різкіше розчісуючи пальцями собі волосся, що дужче він збуджувався і розпалювався ентузіазмом щодо своєї теми.

— То допоможіть, — сказав Клінт.

Якщо ніхто з офіцерів не погодиться залишитися, йому доведеться спробувати утримати в'язницю замкненою без

¹ Hatfield — McCoy feud — широко відома в американській історії і фольклорі війна двох сімейних кланів, яка тривала в 1865—1891 роках, розпочавшись після того, як Гетфілд із Західної Вірджинії нібито вбив Мак-Коя з сусіднього штату Кентуккі, коли той повертався поранений із громадянської війни; протягом ворожечі з обох боків загинуло і було поранено по кілька десятків осіб; 2003 року представники обох сімейств підписали символічний мирний договір.

них, і він напевне зазнає поразки. Террі Кумс і той новий парубок мають рештки сил поліції. Якщо треба, вони можуть зібрати інших чоловіків. Клінт сам бачив, як Френк Гірі вичав огорожу й ворота, шукаючи слабких місць.

— Ви в це насправді вірите? Ви думаєте, що вона... чародійка?

Тіг промовив слово *чародійка* так, як Джаред промовляв слово *серйозно*, скажімо, у фразі: «Ви *серйозно* бажаєте подивитися моє домашнє завдання?»

— Я вважаю, що вона володіє певним знанням про те, що зараз коїться, і, що важливіше, я вважаю, що чоловіки поза в'язницею теж так вважають.

— Ви вважаєте її чародійкою.

Тіг знову окинув його тим підозріливим учительським поглядом: «*Хлопче, а ти, часом, не обдовбаний?*»

— Направду сказати, так і вважаю, — промовив Клінт і підняв руку, щоб зупинити тираду Тіга бодай на мить. — Але навіть якщо я помиляюся, ми все одно мусимо тримати цю в'язницю. Це наш обов'язок. Ми мусимо захищати кожну з наших ув'язнених. Я не довіряю пиякові Террі Кумсу чи Френку Гірі, чи будь-кому іншому, ніби вони хочуть лише побалакати з Євою Блек. Ви її чули. Хоч причинна вона, хоч ні, вона геній у справі роздратовування людей. Вона робитиме це, аж поки комусь не лийне лайно в голову і її застрелять. Хтось один або всі вони. Показове спалення на вогнищі також не поза ймовірністю.

— Ви ж в це не вірите.

— Насправді вірю. Випалювальні бригади. Ви щось про це чули?

Тіг прихилився до одної з промислових пральних машин.

— Гарзд.

Клінт його мало не обняв.

— Дякую вам.

— Ну, така в мене дурна робота, р'зумієте, та нехай, зроблю все, що можу. Скільки часу нам треба протриматися, як ви гадаєте?

— Недовго. Кілька днів щонайдовше. Так вона каже, у всякому разі.

Він усвідомив, що говорить про Єву Блек так, як античний грек говорив про якусь сердиту богиню. Це було надміру, але водночас це було надзвичайно доречним.

2

— Чекай-чекай-чекай, — залопотів Ренд Квіглі, коли Клінт пройшовся по тому самому вдруге. — Вона прикінчить наш світ, якщо ми дозволимо копам її забрати?

Саме так Клінт майже цілком і вважав, але наразі він вирішив трішки пом'якшити:

— Ренде, ми просто не можемо дозволити забрати її місцевим копам. Ось у чому сенс.

Світло-карі очі Ренда заморгали за товстими лінзами його окулярів у квадратній оправі, а його зрощені брови здибалися, наче якась дорідна гусінь.

— А як щодо ЦКЗ? Я ж думав, ви балакаєте з ЦКЗ?

Тіг відповів на це питання просто в лоб:

— ЦКЗ — то була мана. Док вигдавав це, щоб ми залишалися.

«Отут уже Ренд наживає п'ятами, — подумав Клінт, — і вся афера закінчиться». Але Ренд тільки поглянув на Клінта, а потім знову на Тіґа.

— Жодного разу до них не додзвонилися?

— Ні, — сказав Клінт.

— Зовсім ні разу?

— Ну, я чув автовідповідач кілька разів.

— Курва, — промовив Ренд. — Здуріти можна.

— Твої слова, друзяко, — сказав Тіг. — Ми й далі можемо розраховувати на тебе? Якщо хтось почне ворохобити?

— Йо, — відгукнувся Ренд ображено. — Звичайно. Вони правлять містом, ми правимо в'язницею. Так це й мусить бути.

Наступним був Веттермор. Уся ця історія його засмутила, проте щиро зачудувала.

— Я б і на дрібку не здивувався, якби ця Діва Войовниця Винищувачка Метоварів виявилася чародійкою. Мене б не здивувало, якби в нас по всій богадільні почали вистрибувати зайчики з кишеньковими годинниками. Те, що ви мені розкажете, не більш божевільне за саму цю Аврору. Для мене це ніц не міняє. Я буду тут стільки, скільки треба.

Джон Х'юз, у свої дев'ятнадцять наймолодший у цьому гурті, виявився тим, хто віддав ключі, пістолет, шокер і решту своїх знарядь. Якщо з ЦКЗ не їдуть по Єву Блек, він тут не залишається. Він нікому не білий лицар; він звичайний, охрещений просто тут, у Дулінгу, християнин, який майже ніколи не пропускав недільної служби.

— Ви всі мені до душі, хлопці. Ви не такі, як той Пітерз чи ще деякі паскудники тут. І мені байдуже, що Біллі — гей, чи те, що Ренд — вайло. Ви нормальні хлопці.

Клінт з Тігом проводжали його через приймальний блок до передніх дверей в'язниці і на подвір'я, намагаючись умовити передумати.

— Та, Тігу, ти завжди був класним. Ви теж начебто гарна людина, докторе Норкросс. Але я не бажаю тут загинути.

— Хтось щось казав про загинути? — перепитав Клінт.

Юнак уже підійшов до свого пікапа, що височів на велетенських лапатах колес.

— Дивімось реально. Кого ви знаєте в нашому місті, хто не мав би зброї? Кого ви знаєте, хто не мав би дві чи й три одиниці?

Він мав рацію. Навіть у містечковій Аппалачії (а містечковість до цього, либонь, ще дужче спонукала; у Дулінгу

мали «Шопвел» і «Фут Локер»¹, але найближчий кінотеатр був у Орлиному) майже кожен мав якусь зброю.

— І ще, я знаю, що кажу. Я бував у шерифській управі. У них там ціла піраміда М4². Та й іншого чимало також. Карателі з'являться після того, як пограбують той арсенал, без образ, докторе Норкросс, але ви з Тігом можете взяти ті «Мосберги»³, що зберігаються в нашій зброярні, і запхнути їх собі в сраки.

Тіг стояв плече в плече з Клінтом.

— То ти просто волієш зіскочити?

— Так, — сказав Х'юз, — я просто волю зіскочити. Треба, щоб хтось відімкнув мені ворота.

— Бля, Тігу, — промовив Клінт, що було сигналом.

Тіг зітхнув, вибачився перед Скоттом Х'юзом: «Мені страшенно жаль, хлопче» — і вирубав того шокером.

Цю тему вони обговорювали. Відпустити Скотта Х'юза — це створювало серйозні проблеми. Вони не могли дозволити, щоб хтось розказав містянам, який у них мізерний гарнізон, чи доповів про вбогість тутешньої зброярні. Бо Скотт мав рацію, тюремний арсенал не був імпозантним: з десяток помпових рушниць «Мосберг-590», набої для них, заряджені шротом, та в кожного офіцера особиста зброя, пістолети 45-го калібру.

Двоє чоловіків стояли над своїм колегою, який сіпався в корчах на асфальті парковки. Клінтові це до нудоти нагадало подвір'я Бертелів, «П'ятничні вечірні поєдинки», його приютського родака Джейсона, як той, гологрудий, лежав на бетоні патію перед брудними кросівками Клінта. У Джейсона під оком був червоний, розміром з четвертак, слід Клінтового кулака. Шмарклі сочилися в Джейсона з носа, а він із землі ще пробелькотів: «Усе гаразд, Клінте». Дорослі вигукували

¹ «Foot Locker» — заснована 1974 року мережа крамниць спортивного одягу і взуття, яка наразі діє у 28 країнах.

² М4 — автоматична гвинтівка калібру 5.66 мм, яку з 1994 року випускає компанія «Colt».

³ Марка переважно спортивних та мисливських рушниць і гвинтівок, які випускає заснована 1919 року компанія «Mossberg & Sons».

й реготали на своїх садових стільцях, цокаючись бляшанками «Фальстафа»¹. Того разу Клінт виграв молочний коктейль. Що він виграв цього разу?

— Ну, чорти забирай, це ми вже зробили, — промовив Тіг.

Три дні тому, коли їм довелося розбиратися з Пітерзом, Тіг скидався на стражденного алергіка, з якого ось-ось вивалиться повний шлунок паруючих устриць. Зараз вигляд у нього був, як у людини, якій нагадав про себе легенький гастрит. Він опустився на коліна, перекинув Скотта і стягнув йому за спиною зап'ятки пластиковим хомутом.

— Як щодо того, щоби покласти його в Крилі В, доку?

— Годиться, я гадаю.

Клінт навіть не думав, де тримати Скотта, це аж ніяк не підвищило його впевненості у власній спроможності впоратися з ситуацією, що назрівала. Він присів і підхопив Х'юза під пахви, щоб допомогти Тігові звести його на ноги і разом доправити досередини.

— Джентльмени, — пролунав чийсь голос зовсім зблизка, з-поза брами. Голос був жіночий, сповнений твердості, втоми... і задоволення.

— Ви можете затриматися в цій позі? Я хочу, щоб вийшло гарне фото.

3

Двоє чоловіків скинули очі, на їхніх обличчях відбилася квінтесенція винуватості; вони могли б бути пішаками мафії, які щойно збиралися закопати труп. Мікейла відчула ще більше задоволення, коли перевірила свій перший кадр. Камера, яку вона носила у себе в сумочці, була всього лиш найдешевшим «Ніконом», але фото вийшло чітким. Ідеальним.

¹ «Falstaff» — назване за іменем шекспірівського персонажа пиво, яке випускали в Сейнт-Луїсі у 1903—1990 роках; бренд цілком вийшов з ужитку 2005-го.

— Агов, ви-ви, невмивані пірати! — закричав Гарт Флікінджер. — Що це ви там робите, скажіть, на вашу ласку?

Він наполог на зупинці в місці з гарним краєвидом, щоб скуштувати «Пурпурової блискавки», і почувався піднесено. До Мікі, здавалося, теж прийшло друге дихання. Чи, може, вже четверте або й п'яте.

— От лайно, доку, — промовив Тіг. — Ми точно спалились.

Клінт не відповів. Він стояв, підтримуючи Скотта Х'юза, вирячившись на новоприбульців, які стояли перед побитим мерседесом. Це було так, ніби химерний землетрус навспак відбувся в його голові, такий, де все, замість того, щоби розвалюватися, зібралось до купи. Ймовірно, подібним чином приходять справжнє натхнення великим науковцям або філософам. Клінт на це сподівався. Він покинув Скотта, і причмелений офіцер видав стогін незадоволення.

— Ще разок! — гукнула Мікейла. Вона зробила знімок. — І ще! Добре! Чудово! Ну, а тепер, що це ви, хлопці, зараз робите?

— Кров Господня, це бунт! — скрикнув Гарт, мабуть, уявляючи себе капітаном Джеком Горобцем у *«Піратах Карибського моря»*. — Вони довели першого помічника до неприємності і скоро змусять його прогулятися по дошці. Гррр!

— Стули пельку, — кинула Мікейла.

Вона хопилася за ворота — не під електронапругою, на її щастя, — і струснула їх.

— Це якось пов'язано з тією жінкою?

— Як же нас це *вже* заїбало, — сказав Тіг так, немов її запитання його вразило.

— Відчиніть ворота, — сказав Клінт.

— Що?..

— Відчиняйте.

Тіг вирушив до прибраної вартівні, зупинившись раз, щоб із сумнівом озирнутися на Клінта, котрий кивнув і махнув рукою: робіть. А сам, ігноруючи безупинне клацання камери молодої жінки, підійшов до воріт. Очі в неї були

червоні, чого й слід було очікувати після чотирьох днів і трьох ночей неспання, але не менш червоні вони були і в її компаньйона. Клінт підозрював, що вони могли причащатися незаконними стимуляторами. На тлі творчих мук його раптового натхнення це була найменша з проблем.

— Ви дочка Дженіс, — сказав він. — Та журналістка.

— Так і є, Мікейла Котс, Мікейла Морган для широкого кола глядачів. А ви, як я думаю, доктор Клінтон Норкросс.

— Ми знайомі?

Клінт цього не пам'ятав.

— Я робила з вами інтерв'ю для шкільної газети. Це було років вісім чи дев'ять тому.

— Я вам тоді сподобався? — спитав він. Господи, який він уже старий, і щохвилини ще старішає.

Мікейла призналася:

— Я думала, як дивно, що вам так сильно подобається працювати у в'язниці. *У в'язниці разом з моєю мамою.* Але забудьмо про це, як щодо тієї жінки? Її ім'я Єва Блек? Вона насправді засинає, а потім прокидається? Бо саме таке я чула.

— Єва Блек — це ім'я, під яким вона тут зареєстрована, — сказав Клінт. — І так, вона дійсно спить і нормально прокидається. Хоча небагато іншого в ній здається бодай трохи нормальним.

Він відчув запаморочення, як людина, що йде по натягнутому канату із зав'язаними очима.

— Вам хотілося б зробити інтерв'ю з нею?

— Ви жартуєте?

За мить у Мікейлі не залишилося навіть щонайменших ознак сонливості. Вона вся освітілася збудженням.

Почали, відкриваючись, відсуватися зовнішні й внутрішні ворота. Гарт підчепив Мікейлу рукою під руку і вступив у мертву зону між ними, але Клінт підняв долоню:

— Є певні умови.

— Назвіть їх, — вмент відгукнулась Мікейла. — Хоча з тими кадрами, які вже маю в камері, не думаю, щоб вам хотілося бути надто скнаристим.

Клінт запитав:

— Ви бачили де-небудь поблизу поліційні крузери?

Гарт з Мікейлою похитали головами.

Отже, крузерів досі нема. Ніхто не стежить за під'їзною дорогою, яка веде від Західно-Лавінської. Це той фокус, який Гірі випустив з уваги, поки що принаймні, але Клінта це не так щоб немислимо здивувало. З Террі Кумсом, який шукає втіхи у фляжці, його Номер Другий, містер Урядник Контролю За Тваринами, змушений грати, надолужуючи рахунок. Утім, Клінт не вірив, що це триватиме довго. Вже зараз хтось сюди може їхати. До речі, якщо подумати, він мусив визнати, що виїзд по піцу й обід із Джаредом треба скасувати. Гірі може бути байдуже, хто заходить до в'язниці, але йому точно не бажано, щоби хтось її полишав. Як мінімум, цей проблемний психолікар. Чи Євка Блек, яку могли б десь потай вивести в тюремному фургоні, як максимум.

— Ваші умови? — запитала Мікейла.

— Це мусить бути швидко, — сказав Клінт. — І якщо ви почувете те, що, як мені віриться, ви почувете, і побачите те, що як мені віриться, ви побачите, ви мусите мені допомогти.

— Допомогти з чим? — запитав Тіг, який приєднався до них.

— З підсиленням, — сказав Клінт. — Зі зброєю, — він зробив паузу. — З моїм сином. Мені потрібен мій син.

4

Ніякого пирога в «Олімпії» не було. Та жінка, яка робили пироги, спала в коконі в кімнаті відпочинку. Гас Ферейн, приймаючи замовлення поліціантів, сказав, що в нього нестача всіх і всього.

— Знайшов на дні холодильника торт-морозиво, але ручатися за нього не можу. Він там відтоді, як іще Гектор був щеням¹.

— Я покуштую, — сказав Дон, хоча це була вбога заміна. Їдальня без пирога — це нахабство, але з Френком Гірі по інший бік стола він поводився якомога пристойніше.

Також у закладі за цим дальнім столом були присутні Берровз, Ренгл, Ерік Бласс, плюс один старий юрист-проноза на прізвище Сілвер. Вони щойно закінчили їсти доволі паскудний обід. Дон собі замовив галушки особливі, і їх було подано плаваючими в озері жовтого жиру². Він їх однаково з'їв, почасти зозла, та ж і «Магічне око»³ провіщало, що в майбутньому йому вряди-годи підпливатиме всякого лайна. Інші їли сендвічі й бургери; ніхто не впорав більше половини своєї страви. Від десерту вони відмовилися, що, напевне, було мудрим рішенням з їхнього боку. Френк витратив півгодини на побіжне ознайомлення їх із тим, що йому було відомо про ситуацію у в'язниці.

— Гадаєш, Норкросс її дрючить? — під час цього викладу бовкнув Дон.

Френк обернув на нього насуплений погляд з важкими повіками:

— Це сумнівно і не стосується справи.

Дон вловив натяк і не промовив більше ні слова, аж поки не підійшов спитати, чи не потрібно їм чого-небудь ще, Гасе Ферейн.

Коли Гас віддалився, заговорив суддя Сілвер:

¹ Нектор — створений 1945 року персонаж багатьох анімаційних серіалів, які випускає компанія «Warner Bros. Animation», потужний, сірий, трохи тупуватий бульдог.

² Галушками в Америці зазвичай називають польський рецепт тушкованої капуста з локшиною і цибулею.

³ Magic 8 Ball — створена 1946 року Абе Букманом популярна ворожильна іграшка, яку трясуть, і у віконці спливає якась із двадцяти відповідей, на кшталт: «так», «ні», «сумнівно», «точно», «ймовірно», «прогноз позитивний», «негативний», «спитайте пізніше» тощо.

— Які ти бачиш для нас варіанти, Френку? Яку має думку щодо цього Террі?

Колір шкіри в Його Честі був тривожно сірим. Говорив він приплямкуючи, немов крізь ковтнюх жувального тютюну.

— Варіанти у нас обмежені. Ми можемо чекати, поки Норкросс вилізе звідти, але хтозна скільки це забере часу. В'язниця має, мабуть, чималий запас харчів.

— Слушна думка, — сказав Дон. — Навряд чи там є першосортна яловичина чи щось подібне, але в них достатньо сухих продуктів, щоб вистачило до кінця днів.

— Що довше ми чекатимемо, — продовжив Френк, — то більше гулятиме балачок. Чимало хто з парубків тут почнуть думати про те, щоб узяти цю справу в свої руки.

Він чекав, що хтось скаже: «А хіба ти сам не це зараз робиш?» Але ніхто не подав голосу.

— А якщо ми не чекатимемо? — запитав суддя Сілвер.

— Норкросс має сина і, звісно ж, ви знаєте його дружину.

— Вона — гарний коп. Ретельна, вдумлива. Діє суворо за статутом.

Ерік, двічі впійманий шерифом Норкросс за перевищення швидкості, зробив кисле обличчя.

— І нам хотілося б, щоб вона була з нами, — промовив Френк Гірі.

Дон у це й на секунду не повірив. З того, першого разу, коли Френк захопив Дона під пахву, повівшись з ним, як із цуценям, він побачив, що Френк не той парубок, який задовольняється другорядною роллю.

— Але вона десь пропала, так само, як і її син. Якби вони були тут, я сказав би, що нам варто спробувати вмовити їх переконати Норкросса попуститися з тим чимось, що він там баламутить з тією жінкою, тією Блек.

Суддя Сілвер цмокнув язиком і задивився в свою чашку. Кави він так і не торкнувся. Його краватка була помальована

ясно-жовтими лимонами, і такий контраст з його шкірою тільки підкреслював хворобливий вигляд цього чоловіка. Біля його голови пурхала нетля. Суддя відмахнувся, і вона злетіла, щоб опуститися на один з тих сферичних світильників, що звисали зі стелі їдальні.

— Отже... — промовив суддя Сілвер.

— Йо, — підпрігся Дон. — Отже, що нам робити?

Френк Гірі похитав головою і змів кілька крихт зі столу, вловивши їх собі в долоню.

— Ми зберемо групу відповідальних людей. П'ятнадцять-двадцять надійних чоловіків. Ми озброїмося. В управі мусять бути достатньо бронезилетів. Бозна, що ще. У нас зовсім нема часу на облік.

— Ти насправді думаєш... — почав було з сумнівом Рід Берровз, але Френк його перебив.

— У кожному разі, півдюжини штурмових гвинтівок там є. Вони дістануться тим хлопцям, які вміють із ними поводитись. Усі решта візьмуть вінчестери або свої пістолети, або і те, й інше разом. Дон, отут, викладе нам план в'язниці, всі деталі, які можуть допомогти. Потім ми зробимо демонстрацію сили і дамо Норкроссу ще один шанс видати її. Я думаю, він поступиться.

Суддя поставив очевидне питання:

— А якщо не поступиться?

— Я не думаю, що він зможе нас зупинити.

— Це здається доволі екстремальним, навіть за надзвичайних обставин, — сказав суддя. — А як щодо Террі?

— Террі, він... — Френк струсив свої крихти на підлогу їдальні.

— Террі п'яний, пане суддя, — сказав Рід Берровз.

Що вберегло Френка від озвучення цього факту. Натомість він сказав (начепивши пісну маску):

— Він намагається робити все, що може.

— П'яний є п'яний, — сказав Рід. Верн Ренгл підтвердив, що це суцзя правда.

— Тоді... — торкнувся суддя кремезного Френкового плеча і стиснув його. — Гадаю, це ти, Френку.

Підійшов Гас Ферейн із Доновим шматком торта-морозива. Обличчя хазяїна їдальні виражало сумнів. Шматок поріс крижаною бородою.

— Ти впевнений, Доне?

— Та що за нахер, — скинувся Дон. Якщо майстрині пирогів усього світу пропали, а йому все одно хочеться солоденького, значить він харчуватиметься відважніше.

— Гм, Френку? — озвався Верн Ренгл.

— Що?

Це прозвучало як: «Ну що там ще?»

— Я просто подумав, може, нам варто послати крузер спостерігати за тюрмою. На той випадок, розумієш, якщо док вирішить вивезти її й заховати деінде.

Френк виричався на нього, а потім лягнув себе по скроні — добряче так лягнув, що ажє усі вони здригнулись.

— Господи Ісусе. Ти маєш рацію. Я мусив би відразу це зробити.

— Я поїду, — сказав Дон, забувши про торт-морозиво.

Він різко підвівся, підбивши стегнами низ стільниці, змусивши заторохтіти чашки й тарілки. Очі в нього горіли.

— Ми з Еріком. Хто б не спробував туди зайти або вийти, ми їх зупинимо.

Френк не вельми покладався на Дона, а Бласс був лише підлітком, але, мабуть, наразі з цим гаразд. Чорт, та це ж просто застережний захід. Насправді він не думав, що Норкросс спробує вивезти ту жінку. Йому вона, напевне, здавалася в безпеці там, де є, за тюремними стінами.

— Гаразд, — проказав він. — Але якщо хтось дійсно звідти виходитиме, просто зупиніть їх. Не погрожайте зброєю, ви

чуєте? Жодних тих штук у стилі О. К. Коррал¹. Якщо вони відмовляться зупинятися, просто слідуйте назирці за ними. І терміново сповістіть мене по радіо.

— Не Террі? — запитав суддя Сілвер.

— Ні. Мене. Станьте наприкінці під'їзної дороги до тюрми, там де вона виходить на Західно-Лавінську. Ясно?

— Ясно! — гаркнув Дон. Він рвався на це завдання. — Ходімо, партнере. Поїхали.

Коли вони пішли, суддя пробурмотів:

— Мерзенне полює на неістівне².

— Що ви кажете, судде? — запитав Верн Ренгл.

Сілвер похитав головою. Вигляд у нього був стомлений.

— Не звертайте уваги. Джентльмени, мушу сказати, що загалом мені байдуже, яким чином це відбувається. Мене дивує...

— Що, Оскар? — запитав Френк. — Що вас дивує?

Але суддя не відповів.

5

— Звідки ти взнала? — промовила Ейнджел. — За ту дитину?

Це запитання відволікло Євку з ідальні «Олімпія», де вона крізь очі нетлі, що сиділа на світильнику, спостерігала, як чоловіки вибудовують свої плани. А на додаток до тієї розваги, відбувалося й дещо інше, і то значно ближче. До Клінта завітали гості. Невдовзі і в неї також будуть гості.

¹ О. К. Corral — найвідоміший в історії американського Дикого Заходу бій, який відбувся у жовтні 1881 року між бандою, що називала себе «Ковбої», і представниками закону; після довгого протистояння внаслідок півхвилинної перестрілки в місті Тумстоні, Аризона, неподалік загону для коней О. К. Коррал було вбито трьох бандитів.

² Фраза, якою ірландський письменник Оскар Вайлд (1854—1900) охарактеризував традиційну забавку англійської аристократії: полювання вершників із собаками на лисиць.

Євка сіла прямо і вдихнула дух Дулінгського виправного. Сморід технічних очисників ввійшов жажливо глибоко; вона очікувала скоро померти й почувалася сумною через це, але ж вона помирала й раніше. Ніколи це не було приємно, але ніколи не було кінцем... хоча цього разу все могло бути інакше.

«А світлий бік тут у тому, — сказала вона собі, — що я не чутиму більше запаху цього закладу, цієї суміші лізолу й відчаю».

Вона вважала, що Троя смердить: гори трупів, пожежі, риб'ячі нутрощі, завбачливо розкладені для богів, — це ж треба, дякую, ну вас нахер, людці, тільки такого нам і не вистачає — і дурнуваті ахейці топчуться на березі моря, відмовляючись митися, дозволяючи сонцю спекти кров на чорне і взятись іржею шарнірам своїх обладунків. То було ніщо порівняно з усюдисущим смородом сучасного світу. Вона була тоді юною і легко вразливою у ті часи, до лізолу й хлорних очисників.

Тим часом Ейнджел поставила цілком коректне запитання, і тон у неї був майже притомний. Поки що принаймні.

— Я знаю про твою дитину, бо можу читати думки. Не завжди. Але здебільшого так. Мені легше читати чоловічі думки — вони простіші — але з жіночими в мене також добре виходить.

— Тоді ти знаєш... я не хтіла то робити.

— Так, я це знаю. І я надто жорстко повелася з тобою. Раніше. Мені шкода. Забагато всього відбувалося.

Ейнджел проігнорувала вибачення. Вона була зосереджена на викладі того, що давно чітко визубрила — така маленька, створена нею втіха, яка впускала світло, коли темрява була найглибшою і нікого не було поряд притомного, з ким можна побалакати, відволіктися думками від самої себе і того, що вона робила.

— Я мусіла. Кожен чоловік, якого я вбила, мене зобидив, або зобидив би, якби я дала йому шанс. Я не хтіла топити

мою маленьку дівчинку, але я не могла дозволити, щоб у неї було таке життя.

Зітхання, яке у відповідь видала Євка, рясніло справжніми сльозами. Ейнджел казала правду, всю правду, і нічого, крім правди, про буття в часі і місці, де ще нічого не залагоджено. Звичайно, шанси мізерні на те, ніби щось може залагодитися з самою Ейнджел: ця жінка зіпсована й божевільна. Та хоч там як, а вона має рацію. Вони її кривдили, певне, скривдили б і ту маленьку дівчинку в належний час. Вони — це ті чоловіки, і всі чоловіки такі ж, як ті. Сама земля їх ненавидить, але любить угноєння з їхніх душогубних трупів.

— Чому ти плачеш, Євко?

— Тому що я все це відчуваю, а воно болісне. А тепер замовч. Якщо дозволити собі ще раз процитувати «Генріха IV»: гра в розпалі. Я мушу справами займатись.

— Якими справами?

Немов у відповідь, у дальнім кінці Крила А грюкнули, причинившись, двері і почулося наближення кроків. То були доктор Норкросс, офіцери Мерфі і Квіглі та двоє незнайомців.

— Де їхні перепустки? — заволатала Ейнджел. — У тих двох нема перепусток заходити сюди!

— Цить, я сказала, — кинула їй Євка. — Або я змушу тебе замовкнути. Ми душевно спілкувалися, Ейнджел, не псуй це.

Клінт зупинився перед камерою Євки. Прибула жінка підступила поруч нього. Під очима в неї були фіолетові мішки, але самі очі були ясними й уважними.

Євка сказала:

— Вітаю, Мікейло Котс, також відома як Мікейла Морган. Я — Єва Блек.

Вона просунула крізь ґрати руку. Тіг з Мерфі інстинктивно ворухнулись уперед, але Клінт виставив руки, щоб утримати їх на місці.

Мікейла, не вагаючись, захопила запропоновану долоню.
— Ви бачили мене в новинах по телевізору, я так розумію.

Євка тепло посміхнулася.

— Боюся, я не велика любителька новин. Занадто депресивно.

— Тоді звідки ви знаєте...

— Я можу називати вас Мікі, як це робить ваш друг доктор Флікінджер?

Гарт здригнувся.

— Мені так жаль, що ви не встигли побачити свою матір, — продовжувала Євка. — Вона була гарною директоркою.

— А хер там, — бурмотнула Ейнджел, а коли Євка суворо гмикнула: — Окей, я мовчу, я мовчу.

— Звідки ви знаєте... — почала було Мікейла.

— Що ваша мати була директоркою в'язниці? Що ви взяли собі прізвище Морган, бо один дурнуватий пиздолюб, професор журналістики, сказав вам, що широка телевізійна аудиторія має схильність запам'ятовувати симетричні імена? Ох, Мікі, вам аж ніяк не варто було спати з ним, але, я гадаю, ви самі це тепер розумієте. Але принаймні той мимовільний аборт врятував вас від важкого вибору.

Євка форткнула й замотала головою, аж розвіялося її темне волосся.

За винятком червоних очей, обличчя Мікейли стало смертельно білим. Коли Гарт обняв її за плечі, вона вхопилася за його руку, як потопельниця хапається за рятувальний круг.

— Звідки ви про це знаєте? — прошепотіла Мікейла. — Хто ви така?

— Я жінка, почуй, як я гарчу¹, — промовила Євка і знов розсміялася: весело, наче струснулися дзвони. Вона обернулася до Гарта:

— А щодо вас, докторе Флікінджер, прийміть слово дружньої поради. Вам треба розпрощатися з наркотою, і то дуже

¹ Перша фраза з пісні «I Am Woman» (1972) австралійсько-американської співачки Гелен Редді (нар. 1941 р.), яку називають «іконою феміністичного руху».

скоро. Ви вже отримували одне застереження від свого кардіолога. Іншого не буде. Куритимете далі ті кришталіки, і ваш катастрофічний інфаркт настане... — Вона замружила очі, наче якась ярмаркова віщунка, а потім їх розчахнула. — Місяців за вісім. Можливо, за дев'ять. Найімовірніше, коли ви дивитиметеся порно зі спущеними до щиколоток штанями з тюбиком лубриканту під рукою. Так і не відсвяткувавши свого п'ятдесят третього дня народження.

— Гірше не придумаєш, — промовив Гарт, але голос його прозвучав слабенько.

— Звичайно, це якщо вам пощастить. Якщо ви залишитися разом з Мікейлою і Клінтом тут, намагатиметеся захистити безпорадну мене і решту тутешніх жінок, ви, радше за все, помрете значно раніше.

— У вас найсиметричніше обличчя з усіх, які я бодай колись бачив, — Гарт завагався, потім кашлянув. — Ви не могли б уже перестати проказувати таке лячне?

Вочевидь, Євка не могла.

— Це сумно, що ваша дочка страждає на гідроцефалію і змушена перебувати все своє життя в спеціальному закладі, але це не виправдання тих збитків, яких ви завдаєте колись прекрасному тілу й розуму.

Офіцери дивились на неї вибалушеними очима. Клінт сподівався на щось, що доведе Євчину несьогосвітність, але це вже було поза його найсміливішими очікуваннями. Так, неначе він промовив це вголос, Євка поглянула на нього... й підморгнула.

— Звідки ви знаєте про Кеті? — запитав Гарт. — Звідки ви можете таке знати?

Дивлячись на Мікейлу, Євка сказала:

— Я маю агентів серед істот цього світу. Вони мені все розповідають. Вони мені допомагають. Це як у «Попелюшці», тільки інакше. І головне, щурів я люблю як щурів, а не як візників.

— Євко... міс Блек... це ви відповідаєте за те, що заснули жінки? І якщо так, чи існує ймовірність того, що ви зможете розбудити їх знову?

— Клінте, ви певні, що це розумно? — запитав Ренд. — Дозволяти цій пані брати інтерв'ю в буцегарні? Я не думаю, щоб директорка Котс була...

Джінет Сорлі вибрала цю мить, щоб з'явитися в коридорі, плентаючись із задраним, на кшталт імпровізованої торби передом своєї коричневої блузи.

— Хто хоче горошку? — квилула вона. — Хто хоче свіжого горошку?

Тим часом Євка ніби десь відлетіла. Її пальці так сильно стискали тюремні ґрати, що аж кісточки пальців побілили.

— Євко? — запитав Клінт. — З вами все гаразд?

— Так. Але, разом з тим, що я враховую ваші нагальні потреби, Клінте, у мене сьогодні кілька одночасних справ. Вам треба зачекати, поки я дещо владнаю.

А потім, радше до самої себе, ніж до півдесятка людей перед її камерою:

— Мені печально це робити, але він однаково довго б не протривав.

Пауза.

— І він сумує за своєю кицькою.

6

Суддя Сілвер вже майже дочовгав до парковки «Олімпії», коли його наздогнав Френк. Перлини мжички зблискували на похилих плечах пальта старого правника.

З наближенням Френка Сілвер обернувся — знаття, з вухами у нього було все гаразд — і ласкаво йому всміхнувся.

— Я хочу ще раз подякувати вам за Какао, — сказав він.

— Нема за що, — відповів той. — Просто роблю свою роботу.

— Так, але ви тоді діяли з невідомим співчуттям. Зробили це для мене легшим.

— Приємно чути. Судде, мені здалося, у вас там виникла якась ідея. Чи не проти ви були б поділитися нею зі мною?

Суддя Сілвер вагався.

— Я можу говорити відверто?

— Оскільки моє ім'я Френк, на менше я б не очікував¹. Сілвер не відповів йому усмішкою.

— Гарзд. Ви порядний чоловік, і я радий, що ви виявили ініціативу, відтоді як заступник шерифа Кумс... скажімо так, *hors de combat*²... і очевидно, що ніхто інший з офіцерів не бажає брати на себе такої відповідальності, проте ви не маєте досвіду в правоохоронних органах, а ця ситуація делікатна. Надзвичайно делікатна. Ви згодні?

— Так, — сказав Френк. — За всіма пунктами.

— Я побоююсь вибуху. Спільнота озброєних людей, які виходять з-під контролю і перетворюються на банду. Я бачив, як воно відбувається, давно, під час одного бридкого страйку шахтарів у сімдесятих, і то було негоже дійство. Спалені будинки, вибухи динаміту, вбиті люди.

— Ви маєте альтернативу?

— Я міг би. Я... йди геть, чорти забирай!

Суддя відмахнувся покритленою артритом рукою від неглі, яка пурхала довкола його голови. Та відлетіла і сіла на автомобільну антену, звільня граючи своїми крильцями під легенькою мжичкою.

— Ці комахи повсюди останнім часом.

— Угу. Отже, про що ви говорили?

— Є один чоловік у Когліні на ім'я Гаррі Райнголд. Колишній агент ФБР, вийшов на пенсію два роки тому. Гарний чоловік,

¹ Ім'я Frank походить з давньофранцузької мови і буквально означає «вільний», а відтак: «чесний», «щирий», «шляхетний».

² Hors de combat (фр.) — вибув з ладу; термін використовують у дипломатії і міжнародному праві щодо військових, захоплених у полон.

гарний службовий формуляр, кілька офіційних подяк від Бюро — я бачив їх на стіні в його кабінеті. Думаю, я міг би поговорити з ним, побачити, може він включиться.

— Як хто? Як поліціант?

— Як радник, — сказав суддя і зробив вдих, що відгукнувся деренчанням в його горлі. — І, можливо, як перемовник.

— Перемовник щодо заручників, ви маєте на увазі.

— Так.

Перший Френків імпульс був дитинячим, але сильним — сказати судді: «Аж ніяк, тут керую я». Хоча, в технічному сенсі, він не керівник. Террі Кумс — керівник, і завжди залишається можливість того, що Террі з'явиться, з похмілля, але тверезий, і захоче стати до керма влади. І ще: чи може він, Френк, зупинити суддю, не застосовуючи методів фізичного обмеження? Ні, він не може. Хоча Сілвер повівся як істинний джентльмен, і не сказав цього (тоді як, звісно, мусив би), він тут представник суддівської влади і таким чином значно перевищує рангом самопризначеного правоохоронця, чия спеціальність ловити бродячих собак і робити оголошення для «Адоптуймо тварини» на Громадському каналі¹. Мав ще одне міркування, і то найважливіше з усіх: перемовини щодо заручників насправді непогана ідея. Дулінгський виправний, він як укріплений замок. Хіба важливо, хто саме виманить звідти ту жінку, коли цю роботу буде зроблено? Коли її вже можна буде допитувати? Жорстоко, якщо необхідно, якщо вони вирішать, що вона дійсно має здатність зупинити цю Аврору?

Тим часом суддя дивився на нього зі зведеними вгору кущастими бровами.

¹ «Adopt-a-Pet.com» — заснована 2000 року неприбуткова організація і веб-сервіс, що збирає інформацію з 12000 притулків у США і Канаді та шукає для тварин нових господарів, а також на замовлення потенційних власників знаходить саме таких бездомних собак, котів та інших звірят, яких вони хотіли б адаптувати.

— Робіть, — сказав Френк. — Я перекажу Террі. Якщо той Райнголд погодиться, ми можемо все обмізкувати або тут, або ввечері в управі.

— Тож ви не... — суддя прокашлявся. — Ви не починати-мете жодних термінових дій?

— До кінця дня і вночі я просто триматиму біля в'язниці машину. — Френк завагався. — Іншого я не можу обіцяти, та й навіть це залежить від Норкросса, якщо він не встругне якоїсь дурні.

— Мені здається сумнівним...

— А мені ні.

Френк багатозначно постукав собі пальцем по западині на скроні, немов показуючи, який серйозний там в нього відбувається розумовий процес.

— На тій посаді, яку я наразі обіймаю, я мушу сумніватися. Він вважає себе метким, а такі хлопці можуть створювати проблеми. Для інших і для самих себе. Дивлячись на це під таким кутом, ваша поїздка в Коглін — це благодійна місія. Отже, кермуйте обережно, судде.

— У моєму віці я завжди так роблю, — відповів суддя Сілвер.

Його повільне сидання в лендровер було болісно спостерігати. Френк уже збирався йому допомогти, коли Сілвер нарешті вмовстився за кермом і зачинив двері. Загуркотів, прокинувшись, двигун, Сілвер безжально ним погазував, а потім увімкнулися фари, прорізавши конуси в мжичці.

Колишній фебеерівець, та ще й у Когліні, чудувався Френк. Дива нескінченні. Можливо, той може подзвонити в Бюро й отримати терміновий федеральний ордер з наказом Норкроссу випустити ту жінку. Навряд чи, коли уряд серед такого рейваху, проте не поза ймовірністю. Якщо Норкросс їм і тоді відмовить, ніхто не винитиме їх за те, що застосували силу.

Френк пішов до приміщення віддати накази решті поліціантів. Він уже вирішив послати Берровза і Ренгла змінити Пітерза і того хлопця, Бласса. А він з Пітом Ордвеєм

почне складати список чоловіків, відповідальних чоловіків, котрі можуть увійти до тієї спільноти, якщо така спільнота буде потрібна. Немає сенсу вертатися зараз до управи, де може з'явитися Террі; вони можуть робити все просто тут, у їдальні.

7

Суддя Оскар Сілвер тепер нечасто їздив машиною, а коли сідав таки за кермо, то не перевищував сорока миль за годину, хай хоч би скільки машин пленталися позаду нього. Якщо вони починали сигналізувати чи стукати його в задній бампер, він знаходив місце, де міг зупинитися і дозволити їм проїхати повз, а потім знову рухався так само, повагом. Він усвідомлював, що й рефлекс, і зір у нього підупали. І на додаток, він уже пережив три інфаркти, а та операція з коронарного шунтування, яку йому зробили у Святій Терезі два роки тому, лише відклала на деякий час останню зупинку його спрацьованої рідної помпи. Він спокійно до цього ставився, але не бажав померти за кермом, коли останній виверт міг забрати одне чи й більше життів разом з ним. На сорока милях (менше в межах міста), він гадав, що має доволі непогані шанси встигнути натиснути гальма і перемкнути важіль на «парк», перш ніж світло для нього вмкнеться назавжди.

Проте сьогодні було інакше. Щойно він опинився поза Перевозом, на Старій Коглинській дорозі, Сілвер почав збільшувати швидкість, поки стрілка не зависла на шістдесяти п'яти¹ — той край, якого він не сягав уже років п'ять чи й більше. Він додзвонився Райнголду по мобільному, і Райнголд був радий побалакати (але суддя, ще той старий пройда,

¹ 65 миль = 104,5 км.

не бажав обговорювати тему їхньої бесіди телефоном — можливо, зайва осторога, але він завжди уособлював обережність), що було добре. Що було недобре: суддя зрозумів, що не довіряє Френкові Гірі, який так легко говорив про збирання гурту чоловіків і штурм в'язниці. Там, в «Олімпії», це здавалося доволі раціональним, але сама ситуація була цілковито ірраціональною. Суддя не зважав на те, якими практичними такі дії здавалися в устах Френка, тоді як це мусили б бути абсолютно крайні заходи.

Туди-сюди хиталися «двірники» на вітровому склі, змітаючи дрібний дощик. Він ввімкнув радіо і налаштував приймач на суто новинну станцію у Вілінгу.

— Більшість міських служб не працюють до подальшого оповіщення, — говорив диктор. — І я хочу повторити, що з дев'ятої вечора буде запроваджено суворий комендантський час.

— Щастя вам у цьому, — пробурмотів суддя.

— А тепер повертаємося до нашої центральної теми. Вмотивовані фальшивими повідомленнями в інтернеті про те, що, проходячи крізь парость — або *кокони* — віддихи сплячих жінок нібито поширюють Аврору, так звані випалювальні бригади були зафіксовані в Чарлстоні, Атланті, Далласі, Г'юстоні, Новому Орлеані і Тампі.

Диктор замовк, а коли заговорив знову, його безсторонне базікання стало промовистішим. Більш простацьким.

— Сусіди. Я з гордістю кажу, що жодної ідіотської банди подібного штибу не діє у нас тут, у Вілінгу. Всі ми маємо жінок і безумно любимо наше жіноцтво, і вбивати жінок уві сні, хоч би яким неприродним був той сон, то жахлива справа.

«Жахлива» він промовляв як «жухлива».

Лендровер судді Сілвера наближався до виїзду за межу сусіднього з Дулінгом містечка Мейлок, дім Райнголда в Коглині стояв трохи далі, ще хвилин двадцять їзди.

— До всіх міст, де діяли ті Бригади, було викликано Національну гвардію з наказом стріляти на ураження, якщо ті забобонні дурні не припинять своїх протиправних вчинків. Я кажу на це: амінь. ЦКЗ знову повторило, що нема й крихти правди в будь-яких...

Вітрове скло запотівало, тож, ні на мить не відриваючи очей від дороги, суддя Сілвер нахилився праворуч і ввімкнув склообдувач. Засюрчав вентилятор. З його вітром з вентиляційних отворів поринули хмари маленьких брунатних нетлів, заповнюючи кабінку, кружляючи біля голови судді. Вони заплутувалися у нього в волоссі, товклися в нього на щоках. Найгірше з усього, вони пурхали в нього перед очима, і слова одної з його старих тітоньок, сказані йому, коли він ще був малим, вразливим хлопчиком, виринули в пам'яті з ясністю доведеного факту: як низ є низом, а верх є верхом.

«Ніколи не три собі очі після того, як торкався нетлі, Оскаре, — сказала тоді вона. — Туди потрапить пилок з їхніх крилець, і ти осліпнеш».

— *Ану киш!* — закричав суддя Сілвер.

Відірвавши руки від керма, він ляскав себе по обличчю. Нетлі не переставали ринути з вентиляційних отворів — сотні їх, можливо й тисячі. Кабіна лендровера перетворилася на бурхливий брунатний туман.

— *Ану киш, ану киш, ану...*

Щось важезне всілося на лівий бік його грудей. Біль електричним струмом забринів у його лівій руці. Він роззявив рота, скрикнувши, і нетлі залетіли туди, повзаючи по язиці, лоскочучи зсередини його щоки. З останнім стражденним вдихом він втягнув їх собі до горла, де вони й загатили йому трахею. Лендровер занесло ліворуч; зустрічний ваговоз вильнув праворуч якраз вчасно, щоб уникнути зіткнення, і опинився в кюветі, похилений, але не перекинувшись цілком. По інший бік дороги не було кювету, щоб туди з'їхати —

тільки бар'єр дорожнього огородження, який відокремлював міст через Доррів Рівчак від провалля й потоку вниз. Машина Сілвера пробила огорожу й перекинулася. Лендровер шкереберть полетів у воду вниз. Суддю Сілвера, вже мертвого на ту мить, викинуло крізь лобове скло до Доррового Рівчака, притоки Круглявого ручаю. Один лофер спав з його ноги і поплив за потоком, черпаючи воду, а потім потонув.

Нетлі покинули перевернуту машину, яка тепер з булькотінням вгрузала у воду, і зграєю полетіли назад у бік Дулінга.

8

— Мені ненависно було це зробити, — промовила Єва... говорячи не до своїх гостей, як відчував Клінт, а до самої себе. Вона змахнула єдину сльозу з кутика свого лівого ока. — Що довше я тут, то дужче я олюднююся. Я зовсім про це забула.

— Про що ви говорите, Євко? — запитав Клінт. — Що вам було ненависно робити?

— Суддя Сілвер хотів привезти допомогу ззовні, — сказала вона. — Можливо, це ні на що не вплинуло б, але я не могла ризикувати.

— Ти його вбила? — запитала Ейнджел зацікавленим тоном. — Дістала отою своєю незвісною силою і все таке?

— Я мусила. З цього моменту все, що відбувається в Дулінгу, має залишатися в Дулінгу.

— Але ж... — Мікейла провела рукою собі згори вниз по обличчю. — Що відбувається в Дулінгу, те саме відбувається й *повсюди*. Це скоро станеться й зі мною.

— Поки ще ні, — сказала Євка. — І тобі більше не потрібні стимулянти.

Вона просунула крізь ґрати руку з розкритими пальцями і покликала вказівним:

— Підійди до мене.

— Я б цього не робив, — промовив Ренд. А Гарт перекрив його вигуком.

— Не роби дурні, Мікі! — і захопив її за зап'ясток.

— А ви що думаєте, Клінте? — спитала Євка, усміхаючись.

Розуміючи, що він поступається — і не лише в цьому, а й у всьому — Клінт сказав:

— Пустить її.

Гарт послабив свою хватку. Немов загіпнотизована, Мікейла зробила два кроки вперед. Євка притислася обличчям до ґрат з очима на Мікейлі. Губи її розтулилися.

— Лесбо-штучки, — закукурікала Ейнджел. — Вмикайте камери, виродки, далі будуть манда-лизьки!

Мікейла не зважала. Вона притислася губами до Євчиних губ. Вони цілувалися з твердими ґратами м'якої камери між ними, і Клінт почув зітхання, коли Єва зробила видих в рота й легені Мікейлі. В ту ж мить він відчув, як у нього на руках і зашийку настовбурчилося волосся. Зір йому затуманило слізьми. Десь кричала Джінет і кувікала Ейнджел.

Нарешті Євка обірвала поцілунок і відступила.

— Солодкі губи. Солодка *дівчина*. Як ти відчуваєшся тепер?

— Я не сонна, — сказала Мікейла. Круглоока, з тремтячими губами. — Я зовсім не сонна!

Щодо цього не виникало жодних запитань. Щезли ті фіолетові мішки в неї під очима, але то було найменше; шкіра напружилася в неї на кістках, а її до цього бліді щоки набули рожевого сяйва. Вона обернулася до Гарта, котрий дивився на неї зачудовано, з роззявленим ротом.

— Я зовсім, зовсім свіжа!

— Свята срака, — промовив Гарт. — Я думаю, так і є.

Клінт розчепіреними пальцями війнув в обличчя Мікейлі. Вона відсахнулася.

— Ваші рефлекси повернулись, — сказав він. — Ще п'ять хвилин тому ви б цього не змогли зробити.

— Скільки часу я можу залишатися такою? — Мікейла обняла себе руками за плечі. — Це чудесно!

— Декілька днів, — повторила Євка. — Після цього втома повернеться, і то з прибутком. Ти заснеш, як би сильно не противилася, і обростеш коконом, як і всі решта. Якщо тільки не...

— Якщо тільки ви не досягнете того, чого бажаєте, — втрутився Клінт.

— Мої бажання наразі неістотні, — сказала Євка. — Я гадала, ви це зрозуміли. Значення має те, що зроблять зі мною чоловіки цього міста. І те, що вирішать ті жінки, які по той бік Дерева.

— Що... — почав було Ґарт, та тут Джінет увігналася в нього, наче лівий півзахисник з наміром вибити м'яч у квотербека, штовхнувши Ґарта на ґрати. Потім відштовхнула його плечем убік і, сама вхопившись за ґрати, втупилася в Євку.

— Зроби так *мені!* Євко, зроби *мені!* Я не хочу більше протидіяти цьому, я не хочу більше бачити того дуракура. То зроби так *мені!*

Євка взяла руки Джінет у свої, дивлячись із сумом на неї.

— Я не можу, Джінет. Тобі треба припинити боротися й заснути, як усі інші. Така хоробра і сильна, як ти, стане в пригоді їм там. Вони називають це Нашим Місцем. Воно може стати й твоїм місцем також.

— Прошу, — прошепотіла Джінет, але Євка відпустила її руки. Джінет поточилася і попленталась геть, давлючи ногами розсипаний горошок і беззвучно плачучи.

— Ну, не знаю, — задумливо проказала Ейнджел. — Може, я тебе і не вбиватиму, Євко. Я думаю, може... я просто не знаю. Ти духова. Плюс, ще божевільніша за мене. А теє таки красиво.

Євка знову звернулася до Клінта й інших:

— Прийдуть озброєні чоловіки. Вони захочуть забрати мене, бо думають, що я спричинилася до Аврори, а якщо я її причина, то я можу її й припинити. Це не зовсім правда — все набагато складніше — якщо я сама щось ввімкнула,

не означає, ніби я сама можу це вимкнути... але, як ви вважаєте, чи здатні злі, перелякані чоловіки в таке повірити?

— Ніколи в світі, — сказав Гарт Флікінджер. Стоячи позаду нього, пробурмотів на згоду й Біллі Веттермор.

Євка сказала:

— Вони вбиватимуть кожного, хто заступатиме їм шлях, а коли виявиться, що я не здатна розбудити їхніх сплячих красунь помахом чарівної палички моєї Хрещеної Феї, вони вб'ють мене. Потім вони сплять в'язницю разом з усіма жінками в ній, просто зозла.

Джінет забрела до вошобійки, щоби продовжити свою розмову з дурукуром, але Ейнджел не відвертала своєї уваги. Клінт заледве не вголос чув, як підіймається в неї настрій, спершу наче чхнув, пробудившись до життя, генератор, а далі він уже гуде на повнім ході.

— Мене вони чорта вб'ють. Без бою — дзуськи.

Уперше Євці щось дошкулило. Клінт подумав: те, що вона зробила з Мікейлою Котс, розрядило її акумулятори.

— Ейнджел, вони розмажуть тебе, як хвиля дитячий замок з піску.

— Може й так, але кількох я заберу з собою.

Ейнджел зробила кілька недолугих рухів з кунг-фу, що викликало в Клінта почуття, яке в нього ніколи не асоціювалося з нею: жалість.

— Це ви привели нас сюди? — запитала Мікейла. — Ви нас сюди *затягнули*? Мене й Гарта?

— Ні, — відповіла Євка. — Ви не розумієте, яка я безвладна — не дужча за кролика, який висить на мотузці, чекаючи, поки його оббілюють або звільнять. — Вона перевела свій погляд цілком на Клінта. — Ви маєте якийсь план? Я думаю, маєте.

— Нічого аж такого грандіозного, — сказав Клінт. — Але мені може вдатися викупити трохи часу. У нас тут укріплена позиція, хоча не завадило б мати ще трохи людей...

— Що нам не завадило б, — включився Тіг, — так це чота морських піхотинців.

Клінт похитав головою.

— Якщо Террі Кумс і той парубок Гірі не приведуть звідкілясь собі допомогу, я думаю, ми можемо утримати в'язницю з дюжиною людей, можливо, лише з десятком. Наразі нас тільки четверо. П'ятеро, якщо ми зможемо залучити Скотта Х'юза, проте на це я не покладаю великої надії.

Клінт продовжував, говорячи переважно до Мікі й доктор, якого вона привела з собою. Йому не подобалася ідея доручати Флікінджеру будь-яку життєво важливу місію — ніщо з того, як він виглядав і як тхнув, не суперечило Євчиній характеристиці його як безоглядного наркомана — але цей Флікінджер і дочка Дженіс Котс були єдиними людьми, з якими він міг працювати.

— Справжня проблема — це зброя, і велика проблема, хто перший прибере її до рук. Від своєї дружини я знаю, що у них там доволі значний арсенал, у шерифській управі. Від одинадцятого вересня 2001 року і всіх тих терористичних загроз у країні після того, так у більшості міст розміру Дулінга. Пістолети у них Глок-17 і ті, здається, Лайла казала... Зіг... якимось так.

— Зіг Сауер¹, — підказав Біллі Веттермор. — Гарна зброя.

— У них є автомати М4 з отими великими магазинами, — продовжував Клінт. — І парочка Ремінгтонів 700-ї моделі². А ще, як мені пригадується, Лайла казала, що вони також мають сорокаміліметровий гранатомет.

¹ «SIG Sauer» — одна з найбільших у світі швейцарсько-німецька збройова компанія, яка з 1985 року має філію в США; третина тамтешніх правоохоронців озброєні її пістолетами; у 2017 компанія виграла контракт на постачання пістолетів також американським військовим.

² «Remington Model 700» — серія різноманітних гвинтівок, які з 1962 року випускає однойменна компанія; поліцейний варіант — снайперські гвинтівки з оптичним прицілом.

— Зброя, — заговорила Євка, ні до кого конкретно не звертаючись. — Бездоганне рішення будь-якої проблеми. Що більше ти її маєш, то бездоганніше залагоджується проблема.

— Та ви мені біса гоните? — скрикнула Мікейла. — *Гранатомет?*

— Так, але гранати не смертельні. У них вони зі сльозогінним газом.

— Не забувайте про бронезилети. — Голос Ренда звучав похмуро. — Окрім як зовсім зблизка, ті штуки зупиняють картечину з Мосберга. А «моссі» — це найпотужніше, що в нас є.

— Це схоже на футбольну ситуацію, хто в кого відіб'є м'яча, — зауважив Тіг.

Біллі Веттермор сказав:

— Я, звісно, не хочу нікого вбивати, якщо вдасться цього уникнути. Там же наші друзі, заради Бога.

— Ну, щастя, — сказала Євка. — Вона пішла до своєї койки і ввімкнула телефон заступника директорки в'язниці Гікса. — Я зіграю кілька раундів у «Бум Таун», а потім посплю. — Вона усміхнулася Мікейлі. — Я більше не приймаю жодних запитань від преси. З тобою чудово цілуватися, Мікі Котс, але ти мене виснажила.

— Лишень дивіться, аби вона не надумала нацькувати на вас своїх пацюків, — звертаючись до всього загалу, сказала Ейнджел. — Вони роблять усе, що їй заманеться. Отак вона запопала й Гіксового мобільника.

— Пацюки, — промовив Гарт. — Дедалі все краще.

— Ходімо зі мною, громадо, — сказав Клінт. — Нам треба поговорити, але це мусить бути швидко. Невдовзі вони нас тут уже заблокують.

Біллі Веттермор показав на Джінет, яка тепер сиділа, схрестивши ноги в душовому алькові вошобійки, і ревно балакала з кимось, кого тільки сама могла бачити.

— А як щодо Сорлі?

— З нею все буде гаразд, — сказав Клінт. — Лягай спати, Джінет. Дай собі спочинок.

Не дивлячись на нього, Джінет промовила єдине слово:
— Ні.

9

На око Клінта кабінет директорки мав якийсь археологічний вигляд, неначе тут минули роки, а не менше тижня. Дженіс Котс лежала на дивані, оповита своїм білим покривом. Мікейла підійшла до неї й опустилась на коліна. Вона почала гладити долонею кокон. Той піддавався з потріскуванням. Гарт зробив крок до неї, але Клінт притримав його за руку.

— Дайте їй хвилинку, докторе Флікінджер.

Насправді їх проминуло зо три, перш ніж Мікейла підвелася на ноги.

— Що ми можемо зробити? — запитала вона.

— Ви можете бути наполегливою й переконливою? — перепитав її Клінт.

Вона уп'ялася в нього очима, які більше не були червоними.

— Я прийшла на «Ньюз Америка» в двадцять три роки безоплатною практиканткою. У двадцять шість я була штатною кореспонденткою, і там уже говорили про те, щоб дати мені мою власну вечірню програму. — Вона побачила той погляд, який Біллі послав Тігу і Ренду.

— Ви ж знаєте, як тут кажуть, хіба не так? Те, що правда, — то не хвастощі.

Вона знову обернула свою увагу до Клінта.

— Така в мене референція. Достатньо добра?

— Сподіваюся, так, — сказав Клінт. — Слухайте.

Він говорив наступні п'ять хвилин. Прозвучали запитання, але небагато. Вони перебували в глухому куті, і кожний з них це розумів.

РОЗДІЛ 6

1

Александр Пітер Беєр, перша дитина, народжена по інший бік Дерева, син колишньої утримуваної в Дулінгській в'язниці Лінди Беєр, зробив свій перший вдих за тиждень по тому, як Лайла з Тіффані повернулися з руїн під Лев'ячою Головою. Минуло ще кілька днів, перш ніж Лайла познайомилася з ним на маленькому зібранні у відновленому будинку Ілейн Наттінг Гірі. Він не був гарненьким у традиційному сенсі дитинчам; обвислі, складчасті щоки викликали асоціацію не з герберівським немовлям¹, а з одним букмекером, якого Лайла колись була заарештувала, знаним як Дебелий Ларрі. Утім, маленький Александр мав здатність невідпорно кумедно вертїти навсїбіч оченятами, немов щосили намагався зорїєнтуватися серед квітника жіночих облич, які над ним нависали.

Тарїлка дещо твердих (але все одно смачних) коржиків передавалась по колу. Надїн Кумс пекла їх у надвірній печі між нападами того дивного запаморочення, що періодично її доймало. Саму піч лише нещодавно притягнули на санях кїньми Тіффані з руїн «Лоузу»² в Мейлоку. Це приголомшувало подеколи Лайлу — ті темпи розвитку, який вони переживали, та швидкїсть і ефективнїсть, з якою залагоджувалися проблеми і відбувався поступ.

Зрештою Лайла виявилася майже сама біля немовляти.

— Ти останній чоловік на землі чи перший? — запитала вона в нього.

¹ Gerber Baby — добре відомий у світі, створений 1928 року логотип харчової компанії «Gerber Product»; моделлю для малюнка слугувала п'ятимісячна дівчинка, яка потім стала авторкою містичних романів Ann Turner Cook.

² «Lowe's» — заснована 1946 року мережа крамниць обладнання і товарів для житла.

Александр Пітер Беер позіхнув.

— Він не розмовляє з копами, — це Тіффані присіла поруч неї в кутку вітальні.

— Он воно як?

— Ми їх навчаємо хорошому тут змалку, — сказала Тіффані.

Після їхньої спільної пригоди вони стали нетиповими друзями. Лайлі подобалося, як Тіффані їздить містом на конях у своєму білому ковбойському капелюсі, заохочуючи дітей підходити, гладити тварин по шиях, відчувати, які вони м'які й теплі.

2

Одного дня, не маючи інших справ, Лайла з Тіффані обшуквали Дулінгський осередок «ХАМ»¹, самі не знаючи достеменно, що вони шукають, пам'ятаючи тільки, що це одне з тих небагатьох місць, яке вони досі не обстежили. Знайшли вони багато всякого, деякі речі були цікавими, але нічого такого, що їм дійсно було потрібним. Там був туалетний папір, але його запасів досі повно в «Шопвелі». Також коробки з рідким милом, але з роками воно затверділо до рожевих цеглин. Басейн там висох, нічого не залишилося, крім слабенького, терпкого духу хлорки.

Чоловіча перевдягальня була сирію й притхлою; буйна поросль цвілі — зеленої, чорної, жовтої — покривала стіни. Муміфікований труп якогось хижака лежав у дальнім кінці приміщення із задерними вгору ногами, з пащею, застиглою в дикому смертному оскалі, розтулений рот оголив ряд

¹ Християнська Асоціація Молоді (YMCA) — заснована 1844 року в Лондоні міжнародна волонтерська організація, яка об'єднує національні ХАМ 125 країн; дієво пропагує «розвиток тіла, розуму і духу з дотриманням християнських принципів».

гострих зубів. Лайла з Тіффані застигли на мить у мовчазному роздивлянні першого в ряду з шести пісуарів.

— Ідеально зберігся, — промовила Лайла.

Тіффані запитально скинула на неї очі:

— Оте? — показуючи на звіра.

— Ні, оце, — поплескала Лайла по верху пісуара, її обручка поцокала об фаянс. Воно згодиться для нашого музею. Ми можемо назвати його Музеєм втрачених чоловіків.

— Ха, — відповіла Тіффані. — Я тобі ось що скажу — лячне, ну його нахер, це місце. І повір мені, я знаю, що г'ворю, бо була в деяких реально барлогах. Тобто, я могла б скласти тобі путівник по пітних, провіяних їбучими протягами метових льохах Аппалачії, але тут насправді огидно. Я знала, що чоловічі перевдягальні — моторошні місця, але це ще гірше, ніж я собі коли-небудь уявляла.

— Можливо, воно було кращим до того, як одряхліло, — сказала Лайла... але сама чудувалася.

Молотками і шрублями вони відімкнули кодові замки на комірках. Лайла знайшла зупинені наручні годинники, портмоне з непотрібними зеленими папірцями і марні пластикові прямокутники, мертві, таким чином перетворені на дурню мобільні телефони, низки ключів, биті міллю штани та продавлений баскетбольний м'яч. Улов Тіффані не був набагато кращим: майже повне пуделко «тік-така» та вицвіла фотографія якогось лисого чоловіка з волосатими грудьми, що стояв на пляжі з маленькою дочкою, яка реготалася в нього на плечах.

— Їй'бо, Флорида, — сказала Тіффані. — Саме туди вони пруть, якщо їм свербить.

— Ймовірно.

Це фото навернуло Лайлу думками на її власного сина, які вона дедалі дужче вважала недоцільними... не те щоб їй вдавалося їх уникати. Мері ввела її в курс щодо Клінта, який

дурить офіцерів, щоб ті залишалися у в'язниці, і про Джареда, який ховає їхні тіла («*Наші інші тіла*», — подумала Лайла) на горищі того демонстраційного будинку, що далі вулицею. Чи почує вона коли-небудь ще щось про когось із них? Після Мері з'явилося кілька жінок, проте жодна з них нічого не знала про її хлопців. Та й звідки? Джаред із Клінтом перебувають на космічному кораблі, і той космічний корабель відлітає все далі геть, на світові роки, і зрештою він вислизне за межі цієї галактики, і то вже буде кінець. Фініто. Коли їй починати їх оплакувати? Чи вона вже почала?

— Та ну-бо, — мовила Тіффані. — Не треба.

— Що?

Але Тіффані якось прочитала її обличчя, побачила все крізь розгубленість і замішання.

— Не треба піддаватися.

Лайла повернула фотографію до комірки й зачинила дверцята.

У спортзалі нагорі Тіффані підбила її зіграти у ЛОШАКА¹, призом буде майже повне пуделко «тік-така». Вони накачали м'яча. Ні та, ні інша не мали таланту до цієї гри. Клінтова дочка, яка виявилася не його дочкою, легко побила б їх обох. Тіффані кидала в застарілому стилі, з-під низу, що Лайлі здавалося дратівливо дамським, але водночас і милим. Коли вона скинула з себе куртку, стало видно, як випирає її вагітний живіт, наче якась цибулина спереду в Тіффані.

— Чому Дулінг? Чому ми? Ось де питання, як ти вважаєш? — Лайла побігла за м'ячем. Тіффані закинула його між покриті пилом трибуни праворуч від корту. — Я маю одну теорію.

¹ Варіант гри в баскетбол удвох і більше, де перший гравець оголошує, якими саме рухами він проведе і закине м'яч у сітку, а всі наступні мусять точно повторити його позиції й техніку; хто схибив, той отримує першу штрафну літеру «Н», хто набрав п'ять штрафних літер Н-О-R-S-E (ЛОШАК), той вибуває з гри.

— Справді? То викладай.

Лайла пожбурила м'яча з-поза лав. Той проминув кошик на відстані довжини двох легкових машин і стрибнув за другий ряд протилежних трибун.

— Це було жалюгідно, — сказала Тіффані.

— Хто б казав.

— Мушу визнати, авжеж.

— У нас тут пара лікарів і кілька медсестер. У нас є ветеринарка. У нас є група вчителюк. Кейлі зналася на електриці і, хоча вона пропала, Магда теж непогана. У нас є тесля. У нас є пара музиканток. Ми маємо соціологиню, яка вже пише книгу про нове суспільство.

— Йо, а коли вона закінчить, Моллі зможе її надрукувати своїм порічковим чорнилом, — фиркнула Тіффані.

— У нас є відставна університетська професорка інженерно-конструкторської спеціальності, у нас є кравчині і садівниці, і куховарок достобіса. Пані з книжкового клубу проводять зустрічі, де жінки можуть поговорити про те, за чим вони сумують, і таким чином трохи полегшити свою печаль і журбу. Ми маємо навіть заклиначку коней. Розумієш?

Тіффані дістала м'яча.

— Розумію що?

— У нас є все, що нам потрібно, — сказала Лайла. Вона вже спустилася з трибун і стояла схрестивши руки на базовій лінії корту. — Саме тому нас було обрано. Ми маємо всі базові вміння, щоби тут вижити.

— Окей. Можливо. Може бути. Як на мене, в цьому є певний сенс.

Тіффані зняла свого ковбойського капелюха і почала ним обмахуватися. Вона була явно зачудована.

— Таки справжній коп. Розв'язуєш такі загадки.

Але Лайла ще не закінчила.

— То як нам усе це продовжити далі? У нас уже народилася перша дитина. А скільки ще тут вагітних жінок? Дюжина? Восьмеро?

— Мусить бути не менш десяти. Ти гадаєш, цього достатньо, щоб дати початок новому світу, якщо половина народиться дівчатками?

— Не знаю.

Лайла завелась тепер не в жарт, відчуваючи, як розпалюється її обличчя з навалюю нових ідей:

— Але це тільки початок, а я певна, є холодильні заклади з генераторами, які запрограмовані працювати й працювати, і вони досі працюють. Треба дістатися якогось великого міста, щоби їх знайти, я гадаю, але я певна, це можна зробити. І там знайдуться запаси замороженої сперми. І цього буде достатньо, щоб запустити світ — новий світ — у дію.

Тіффані насадила капелюха собі на потилицю і пару разів стукнула м'ячем об підлогу.

— Новий світ, кажеш?

— Саме так вона могла планувати. Та жінка. Єва. Так ми можемо розпочати все знову без чоловіків, принаймні на початку, — сказала Лайла.

— Едемський сад без Адама, еге? Гаразд, шерифе, дозволь мені поставити тобі одне запитання.

— Звичайно.

— Чи це *добрий* план? Який та жінка створила для нас?

«Справедливе запитання», — подумала Лайла. Мешканки Нашого Місця безупинно обговорювали Єву Блек; плітки, які почалися ще в старому світі, було перенесено й до нового світу; нечасто траплялися такі Збори, коли б не виринало її ім'я, якщо це було дійсно її ім'я. Вона була додатком до їхньої ситуації, а можливо, й відповіддю на їхні головні запитання — великі Як і Чому. Вони обговорювали ймовірність того, що вона дещо більше, ніж просто жінка — більше,

ніж людина — й дедалі одностайнішою ставала віра в те, що джерелом усього, що трапилося, є вона.

З одного боку, Лайлу засмучували втрачені життя — Міллі, Нелл, Кейлі, а до них Джессіка Елвей і скільки ще інших — а також історії тих живих, які існують тут у розлуці. Вони втратили своїх чоловіків і хлопців. Але більшість — і, безумовно, Лайла серед них — не могли заперечувати наочного відродження перед ними: повнощока, з чистим волоссям і другим життям Тіффані Джонс. У тому старому світі були чоловіки, які кривдили Тіффані, і то жорстоко. В старому світі є чоловіки, які спалюють жінок, таким чином знищуючи їх в обох реальностях. Випалювальні бригади, так їх називають, казала Мері. Є ниці жінки, є ниці чоловіки; якщо хтось і має право на таке твердження, то Лайла, яка заарештовувала вдосталь і тих, і інших, вважала, що саме вона. Але чоловіки воюють більше, вони більше вбивають. Це те, в чому дві статі ніколи не мали рівності; вони нерівно небезпечні.

«Отже, так, — подумала Лайла, — мабуть, це таки добрий план. Безжальний, але дуже добрий. Світ, наново започаткований жінками, має шанси бути безпечнішим і справедливішим. Та все ж таки...»

— Я не знаю.

Лайла не могла сказати, що її існування без сина було кращим.

Вона могла погодитися з логікою цієї ідеї, але не могла її викласти без того, щоб не почуватися зрадницею Джареда і свого колишнього життя.

Тіффані кивнула.

— А як тоді щодо цього: ти зможеш закинути назад?

Вона відвернулася від кошика, низько присіла, зігнувши ноги в колінках, і жбурнула м'яч через голову. Той підлетів угору, відбився від кута квадрата, вловився в кільце... і випав, стрибаючи, стрибаючи, стрибаючи так зблизка.

3

Кран ригнув вохряно-жовтим потоком. Гучно брязнула якась труба об іншу трубу. Коричневий струмінь захлинувся, зупинився, та потім, алілуя, у раковину почала текти чиста вода.

— Ну, — промовила Магда Дубчек, звертаючись до невеликого зібрання довкола умивальника, встановленого під стіною водоочисної станції. — Осьочки й усе.

— Неймовірно, — відгукнулася Дженіс Котс.

— Ну не. Тиск, подача самопливом, не так уже й складно. Ми будемо обережні, підключатимем по одному кварталу за раз. Тихше їдеш — далі встигнеш.

Лайла, думаючи про ту прадавню записку від Магдиного сина Антона, безсумнівного бевзя і завязятого самця, але ж такого, самого з себе вельми меткого у водяних справах, раптом обняла стару пані.

— Ох, — зашарілась Магда, — нічого особливого. Дякую.

Вода лунко звучала в довгому приміщенні Дулінгської окружної водоочисної станції, притишуючи їх усіх. У мовчанні, жінки в чергу підставляли руки під свіжий потік.

4

Одною з вигод, за якою всі сумували, була можливість просто скочити в машину і кудись поїхати, а не йти туди пішки, натираючи на ногах водянки. Легковиків тут вистачало, ті що стояли в гаражах, були в доброму стані, і кілька акумуляторів, які вони знайшли на складі, досі тримали напругу. Справжньою проблемою залишався бензин. На цей час він уже весь, до останньої краплі, окислився.

— Ми мусимо собі вигнати новий, — пояснила одного разу професорка-пенсіонерка на зборах комітету.

На відстані не більшій за сто п'ятдесят миль, у Кентуккі, були нафтоосховища і перегінний завод, який за допомогою праці та удачі можливо було запустити в дію. Вони миттєво почали планувати нову подорож: визначали завдання і вибирали волонтерок. Лайла придивлялася до жінок у кімнаті, шукаючи ознак непевності. Не було жодних. Серед присутніх облич вона особливо для себе відзначила Сілію Фроду, єдину, хто вижив із попередньої експедиції. Сілія кивала одноставно з усіма.

— Включіть мене в список, — сказала Сілія. — Я піду. Так кортить взути мої бродячі черевики¹.

Діло ризикове, але вони будуть обережнішими цього разу. І не відступляться.

5

Коли вони піднялися на другий поверх демо-будинку, Тіффані оголосила, що по драбині на горище не полізе.

— Я тут зачекаю.

— Якщо ти не лізтимеш, навіщо ти взагалі прийшла? — запитала Лайла. — Не така вже ти надто вагітна.

— Я сподівалася, що ти поділишся зі мною «тік-таками», агітаторко. А вагітна я цілком достатньо, повір мені.

Лайла виграла в ЛОШАКА і таким чином заволоділа м'ятними драже.

— Тримай, — подала вона пуделко Тіффані й полізла вгору драбиною.

Як не дивно, але демонстраційний дім Соснових Пагорбів виявився збудованим краще за більшість будівель на Трімейн-стріт, включно із власним домом Лайли. Хоча й темнувате — минуло чимало пір року, і маленькі віконця забруднилися —

¹ Алюзія на пісню австралійського кантрі-співака Невіла Андерсона «My Rambling Shoes» (2003.)

горище було сухим. Лайла пройшлася, її кроки здіймали хмарки курави з підлоги. Мері казала, що саме тут вона ховалася в кутку з Лайлою і місіс Ренсом, хтозна, де той куток. Лайла хотіла відчути саму себе, відчути свого сина.

Вона не відчула нічого.

В одному кінці горища у вікно брудного віконця билася нетля. Лайла підійшла, щоб випустити її. Вікно не відчинилося. Вона почула рип позаду себе. Тіффані таки вилізла по драбині. Вона відсунула Лайлу вбік, дістала кишенькового ножа, попрацювала вістрям по пазах, і вікно розчахнулося. Нетля випурхнула й полетіла геть.

Внизу лежав сніг: на зарослих моріжках, на зруйнованій дорозі, на її мертвому крузері на заїзді місіс Ренсом. Коні Тіффані нашкуували там щось мордами й іржали про щось своє, про що зазвичай іржуть коні, помахуючи хвостами. Лайлі було видно далі її будинку, далі басейну, якого вона ніколи не хотіла і який доглядав Антон, і далі того в'яза, щодо якого він залишив записку. Якийсь помаранчевого кольору звір дріботів від краю соснового лісу, що тулився до їхнього району. Лис. Навіть з цієї відстані було ясно видно блиск його зимового хутра. Як це так рано прийшла зима?

Тіффані стояла посередині горища. Тут було сухо, але ж і холодно, особливо з прочиненим вікном. Вона подала пуделко з «тік-таком», щоб Лайла забрала його назад.

— Хотіла з'їсти усі цукерки, але це було б негоже. Я покінчила зі злочинним життям.

Лайла посміхнулася і поклала пуделко собі до кишень.

— Оголошую тебе реабілітованою.

Жінки стояли приблизно на футовій відстані, дивлячись одна на одну, видихаючи пару. Тіффані зірвала з себе капелюха й кинула його на підлогу.

— Якщо ти думаєш, що це просто жарт, це не так. Я не хочу нічо' в тебе забирати, Лайло. Я не хочу нічо' забирати ні в кого.

— А чого ти хочеш? — запитала Лайла.

— Свого власного життя, дитини, дому і все таке. Людей, які мене люблять.

Лайла заплющила очі. Колись вона все це мала. Вона не могла відчутти Джареда, не могла відчутти Клінта, але вона могла їх згадувати, могла згадувати своє власне життя. Такі болісні ці спогади. Вони як сліди на снігу, як ті янголи, яких вони робили в дитинстві¹, але ці сліди стають дедалі розмитішими з кожним днем. Господи, як їй самотньо.

— Це не так вже й багато, — промовила Лайла і розплющила очі.

— Для мене це вже багатство.

Тіффані торкнулась руками Лайли і притягнула її обличчя до свого.

6

Лис чкурнув від кварталу Соснові Пагорби, через Трімейн-стрит, у гущавину озимої пшениці, стебла якої високо піднялися по той бік. Він нюшкував запах залеглих у сплячку ховрахів. Лис любив ховрахів — Хрусткі! Соковиті! — а по цей бік Дерева, так давно не загрожені існуванням поряд з людьми, вони росли необачливими.

Після півгодинного пошуку він знайшов невеличке їх сімейство у камері викопаної в землі нори. Вони так і не прокинулися, навіть коли він перемелював їх зубами.

— Такі смачненькі, — приказував він сам собі.

Лис вирушив далі, глибоко в ліс, прямуючи до Дерева. Він ненадовго затримався, щоб дослідити один занедбаний дім. Обісцяв там купу книжок, розкиданих на підлозі, безплідно понюшив у коморі, повній зопрілої постільної білизни. В кухні цього будинку в холодильнику лежала їжа, і пахла

¹ Щоби створити янгола, треба з розставленими руками і ногами лягти спиною на свіжий сніг, а потім посовати по снігу руками і ногами; смуги від рук створюють крила, а від ніг — балахон.

вона смачно зіпсутою, але його намагання киданням на двері їх прочинити нічого не дали.

— Впусти мене, — наказував лис холодильнику, просто на той випадок, якщо той тільки прикидався мертвою річчю.

Холодильник височів собі, нечутливий.

Мідноголовка¹ вислизнула з-під дров'яної печі в дальнім кінці кухні.

— Чому ти світишся? — спитала вона в лиса.

Й інші тварини висловлювалися про цю його особливість і побоювалися її. Лис сам це бачив, коли дивився на своє віддзеркалення у стоячій воді. Його облягало золоте сяйво. Це була її позначка.

— Поталанило було якось, — сказав лис.

Змія посмикала язиком в його бік.

— Іди сюди. Дай мені тебе вжалити.

Лис вибіг з хатини. Різноманітні пташки джерготіли кпинами на його адресу, поки він мчав під покрівлею покручених і покривлених голих гілок, але їхні дрібні насмішки нічого не важили для лиса, чий шлунок був повним, а хутро густим, як у ведмедя.

Коли він вилетів на галявину, Дерево височіло там домінантою зеленої, паркої оази серед довколишніх снігів. Його лапи перескочили з холодної землі на щедрий ґрунт теплого літа, який був вічним підніжжям Дерева. Гілля Дерева вкривало листя безлічі відтінків зелені, а біля пролазу в стовбурі білий тигр, посмикуючи своїм чудовим хвостом, дивився сонними очима, як наближається лис.

— Не звертай на мене уваги, — сказав лис. — Просто собі проходжу.

Він метнувся повз тигра в чорну нору і вискочив по інший бік.

¹ Copperhead — одна з народних назв отруйної змії *Agkistrodon contortrix*, яка водиться у східній частині США та північних штатах Мексики.

РОЗДІЛ 7

1

Дона Пітерза з Еріком Блассом ще тільки мусили змінити на посту при Західно-Лавінській дорозі, коли з боку тюрми до них підкотив пошарпаний мерседес SL600. Дон якраз стояв у бур'янах, струшуючи після відливання. Він поспіхом за-смикнув зіпер і повернувся до пікапа, що слугував їм крузером. Ерік стояв серед дороги з пістолетом у руках.

— Сховай свого мушкета, Юніоре. — сказав Дон, і Ерік засунув глока до кобури.

Коли Дон підняв руку, водій мерседеса, кучерявий чоловік з буряковим обличчям, слухняно зупинився. Поряд з ним сиділа якась гарна жінка. Тобто, *надзвичайно* гарна, особливо після тих зомбі-кралечок, яких вони з Еріком тільки й бачили останніми днями. А ще вона здавалася знайомою.

— Права і паспорт машини, — промовив Дон.

Він не отримував наказу перевіряти водійські документи, але ж так кажуть копи, коли зупиняють машину. Вчися, Юніоре, подумав він. Дивися, як діють чоловіки.

Водій подав свої права. Жінка порилася у панельній скриньці і знайшла документи на машину. Чоловік виявився Гартом Флікінджером, доктором медицини. Сам з Дулінга. Зареєстрований у садибі в найкозирнішому районі міста, аж ген на Браярі.

— Не проти розказати мені, що ви робили там, у в'язниці?

— Це була моя ідея, офіцере, — сказала жінка.

Господи, якою ж гарною вона була. Жодних мішків під очима в *цієї* курви. Дон загадався, що ж вона таке приймає, щоб залишатися такою жвавою.

— Я Мікейла Морган. Знаєте, з «Ньюз Америка»?

Ерік вигукнув:

— Я *знаю*, я вас упізнав!

Це хер що значило для Дона, який не дивився новинних каналів, що вже й казати про бла-бла-бла, оте лайно, яке цілодобово, сім днів на тиждень крутять по кабельних, але він згадав, де її бачив.

— Точно! «Рипливе колесо»! Ви там пили!

Вона подарувала йому високовольтну усмішку — всі зуби сяють, високі вилиці.

— Саме так! Якийсь чоловік виголошував промову, як Бог покарав жінок за те, що носять штани. Вельми цікаво було.

Ерік запитав:

— А можна мені ваш автограф? Це буде крута штука після того, як ви... — він затнувся збентежений.

— Після того, як я засну? — перепитала вона. — Гадаю, ринок автографів мусив би вже обвалитися, принаймні тимчасово, але якщо Гарт — доктор Флікінджер — тримає у себе в панельній скриньці ручку, я не бачу причини, щоби не...

— Забудьте, — різко обірвав її Дон. Йому було ніяково через непрофесійність свого молодого напарника. — Я хочу знати, навіщо ви були у в'язниці, і поки ви мені цього не розкажете, ви нікуди не поїдете.

— Звичайно, офіцере, — вона знову осяяла його своєю усмішкою. — Хоча робочий псевдонім у мене Морган, справжнє моє прізвище Котс і сама я звідси, з цього міста. Фактично, директорка в'язниці це...

— Котс ваша *мати*?

Дон був шокований, але якщо не завважувати її гострого, прямого, як стріла, носа, тоді як у старій Дженіс він був гачкуватий, то він роздивився схожість.

— Ну, мені прикро це казати, але вашої матері більше нема з нами.

— Я знаю, — тепер без жодної усмішки. — Доктор Норкросс мені сказав. Ми говорили з ним по інтеркому.

— Гівнюк він, а не людина, — промовив Флікінджер.

Дон розплився в усмішці, буквально не міг втриматися:

— Згоден на сто відсотків, — віддав їм документи Дон.

— Не впустив її, — співав далі Гарт. — Навіть не дозволив їй попрощатися з власною матір'ю.

— Ну, — втрутилася Мікейла, — правду сказати, це не *єдина* причина, чому я умовила Гарта повезти мене туди. Я також хотіла зробити інтерв'ю з жінкою на ім'я Єва Блек. Я певна, ви чули поголоски про те, що вона спить і прокидається. Це могло б стати неабиякою сенсацією, розумієте. Зовнішній світ мало що чіпляє в цей час, але це б його зачепило. Тільки Норкросс сказав, що вона в коконі, як і решта утримуваних.

Дон не міг втриматися, щоб її не виправити. Жінки — вочевидь, навіть журналістки — можуть бути жалюгідно наївними.

— То суте лайно, і всі це знають. Вона інакша, особлива, а він тримається за неї з якоїсь своєї дурнуватої причини. Але скоро все переміниться. — Він підморгнув їй так дубово, що зачепив і Гарта, який у відповідь підморгнув йому. — Будьте зі мною лагідною, і я зможу організувати вам таке інтерв'ю, коли ми її захапаємо.

Мікейла піддесливо захихотіла.

— Гадаю, мені треба зазирнути у ваш багажник, — сказав Дон. — Просто, щоб я міг сказати, що зробив це.

Гарт виліз і рвонув кришку багажника, яка піднялася із втомленим рипінням — Гірі тоді й сюди приклався кілька разів. Гарт сподівався, що цей клоун не перевірятиме під запасним колесом; це там він заховав пакет з Пурпуровою блискавкою. Клоун тим не поклопотався, тільки кинув короткий погляд і кивнув. Гарт закрив багажник. Той видав ще гучніше ойкання, голосом kota, якому прищемило лапу дверима.

— Що трапилося з вашою машиною? — запитав Ерік, коли Гарт знову сідав за кермо.

Гарт відкрив було рота, щоб сказати хлопцю, що її понівечив один божевільний урядник контролю за тваринами, та потім згадав, що цей божевільний урядник контролю за тваринами, за словами Норкросса, є тепер чинним шерифом.

— Діти, — сказав він. — Вандали. Вони бачать щось гарне і просто хочуть його зруйнувати, хіба не так?

Той клоун нахилився, щоб подивитися на гарненьку пані:

— Коли в мене закінчиться зміна, я збираюсь до «Колеса». Якщо ви ще не спатимете, я б радо пригостив вас випивкою.

— Це було б чудово, — відповіла Мікейла так, ніби справді зраділа.

— Їдьте обережно і гарного вам вечора, — сказав клоун.

Гарт ввімкнув трансмісію, але не встиг він завернути на головну дорогу, як крикнув хлопець:

— Чекайте!

Гарт зупинився. Уперши руки в коліна, хлопець нахилився і подивився на Мікейлу:

— А як же автограф?

У панельній скриньці мерседеса *таки* знайшлася ручка — і то гарна, з написом золотом на корпусі: «ГАРТ ФЛІКІН-ДЖЕР, ДМ».

Мікейла начеркала «*Еріку з найкращими побажаннями*» на зворотньому боці візитної картки якогось торгового агента фармакологічної корпорації і вручила її хлопцеві. Гарт рушив, коли той усе ще їй дякував. Проїхавши в бік міста менше милі по шосе 31, вони побачили поліцейний крузер, який швидко мчав їм назустріч.

— Повільніше, — сказала Мікейла.

Щойно крузер зник за пагорбом у них позаду, вона сказала:

— А тепер дави на газ!

Гарт так і зробив.

2

Протягом двох років Лайла смикала Клінта, щоб додав її контакти до своїх на випадок якоїсь надзвичайної ситуації у в'язниці. Шість місяців тому він це нарешті зробив, і тепер дякував Богу за її наполегливість. Найперше він

зателефонував Джареду і наказав йому сидіти нишком на поготові, він сказав сину, що дехто ще до смерку підїде, щоб його забрати. Можливо, на житловому фургоні. Після цього він заплющив очі, коротко помолився про красномовство і подзвонив тому адвокатові, який тоді забезпечив переведення Єви Блек до в'язниці.

Після п'яти гудків, коли вже Клінт мало не здався на користь голосової пошти, Баррі Голден відповів.

— Баррі, це Клінт Норкросс. Из в'язниці.

— Клінт, — і більше жодного слова.

— Мені треба, щоб ви мене вислухали. Дуже уважно.

Мовчання від Баррі Голдена.

— Баррі, ви мене чуєте?

Після певної паузи Баррі озвався тим самим незацікавленим голосом:

— Я тут.

— Де зараз Клара і ваші дочки?

Чотири дівчинки віком від трьох до дванадцяти. Це жахливо для батька, який їх любив, але, мабуть, добре для Клінта, як не огидно йому про таке думати; він не мусить говорити про долю цілого світу, тільки про долю найближчих, найрідніших для Баррі людей.

— Нагорі, сплять, — засміявся Баррі. Втім, не справжнім сміхом, просто «ха-ха-ха», наче напис у діалоговій бульбашці в коміксі. — Ну, самі розумієте. Оповиті отими... штуками. Я сиджу у вітальні, з рушницею. Якщо якісь заявляться сюди бодай із найменшим наміром черкнути сірником, я їх перестріляю.

— Я думаю, є спосіб урятувати вашу родину. Я думаю, вони можуть прокинутися. Чи цікавить вас така ідея?

— Це та жінка? — щось нове забриніло в голосі Баррі. Щось живе. — Це правда, що люди кажуть? Що вона може засинати, а потім прокидатися? Якщо це лише плітка, скажіть мені відверто. Мені нестерпні безпідставні надії.

— Це правда. А тепер слухайте. До вас прийдуть двоє. Один з них доктор, а інша — дочка директорки Котс.

— Мікейла досі не спить? Навіть коли минуло вже стільки часу? — тепер Баррі заговорив тим тоном, який був притаманний йому в кращі дні. — Доволі можлива річ, я гадаю. Герда, моя найстарша, трималася до вчорашнього вечора — але все одно надзвичайна.

— Вона не просто не спить, вона *абсолютно* бадьора. Зовсім не схожа на будь-яку іншу жінку в Три-Окружжі, в якій досі розплющені очі. Саме та жінка, яку ми тут утримуємо, це зробила. Просто дихнула їй в горло і пробудила її.

— Якщо це жарт, Норкроссе, це надзвичайно поганий час для...

— Ви самі все вирішите. Вони вам усе розкажуть, а потім попросять зробити дещо небезпечно. Я не хочу сказати, що ви наша єдина надія, проте, — Клінт заплющив очі, потер вільною рукою собі скроню, — може бути, що саме так і є. А часу обмаль.

— Я зроблю будь-що заради моєї дружини і дівчаток, — сказав Баррі. — *Що завгодно.*

Клінт дозволив собі довгий видих полегшення.

— Друже, я сподівався, що ти так скажеш.

3

Баррі Голден дійсно мав рушницю. Не нову, її передавали нащадкам три покоління Голденів, але він її чистив, він її змащував, і вигляд у неї був достатньо смертовбивчий. Гарта з Мікейлою він слухав, тримаючи рушницю в себе на колінах. Поряд з ним, на кутньому столику, покритому одною з ошатних мереживних серветок Клари Голден, стояла корбка з товстенькими червоними набоями.

Говорячи по черзі, Мікейла з Гартом розповідали адвокату те, що їм повідомив Клінт: як поява Єви Блек майже

точно збіглася з інформацією про перших жертв Аврори; як вона голими руками вбила двох чоловіків; як вона без спротиву дозволила забрати себе під арешт, сказавши, що саме цього вона й хоче; як вона безустанно билася обличчям об захисну сітку в Лайлиному крузері; як усі її поранення заживилися з чудодійною швидкістю.

— Крім того, що привела мене до тями, вона знала про мене такі факти, яких ніяк знати не могла. І ще там кажуть, що вона керує пацюками. Я розумію, в таке важко повірити, але...

Її перебив Гарт:

— Інша ув'язнена, Фіцрой, розказала нам, як вона використала пацюків, щоб отримати мобільний телефон заступника директорки тюрми. І вона має мобільний телефон. Я його бачив.

— Більш того, — сказала Мікейла. — Вона заявила, що вбила суддю Сілвера. Вона заявила...

Вона замовкла, вагаючись, чи продовжувати далі, але Клінт сказав їм, щоб розповіли правду, всю правду, і нічого, крім правди. *«Пам'ятайте, що він може бути в жалобі, — сказав їм Клінт, — але все одно він залишається адвокатом, а він збіса добрий адвокат. Він може унюшити брехню за сорок ярдів. Навіть проти вітру».*

— Вона заявила, що зробила це за допомогою нетлів. Тому що Сілвер хотів привезти сюди когось з іншого міста, а це не дозволено.

Мікейла розуміла, що тиждень тому на цьому місці її розповіді Баррі Голден вирішив би, що в його гостей або якась спільна злаякісна маячня, або вони намагаються утнути найдурніший, найотруйніший в світі розіграш, і попросив би їх покинути його дім. Але зараз було не тиждень тому. Замість наказати їм вимітатися, Баррі вручив Мікейлі рушницю свого діда:

— Потримайте.

На кавовому столику лежав ноутбук. Баррі сів на диван (також щедро прикрашений плетеними виробами його дружини) і почав клацати по клавішах. За якусь мить він скинув на них очі:

— Поліція округу Бриджер повідомляє про аварію на Старій Коглинській дорозі. Одна жертва. Імені не подають, але машина — лендровер. Суддя Сілвер їздить лендровером.

Він роздивлявся Мікейлу Котс. Фактично, з того, що вони йому розповіли, виходило так, що доля кожної жінки на планеті Земля залежить від того, що відбуватиметься в наступні кілька днів тут, у Дулінгу. Це звучало божевільно, але дочка директорки Котс, яка, щиро дивлячись на нього, сиділа в улюбленому віденському кріслі-гойдалці Сарі, була найкращим аргументом на користь того, що це таки правда. Можливо, беззаперечним аргументом. У новинах по «Сі-Ен-Ен» того ранку передавали, що на п'ятий день Аврори досі не заснули менше десяти відсотків жінок. Баррі цього не знав, але він був би готовий закластися на рушницю дідуса Голдена, що жодна з них не виглядає так, як Мікейла.

— Вона просто... що? Поцілувала вас? Як отой принц у мультику поцілував принцесу Аврору?

— Так, — сказала Мікейла. — Як там. І ще вона дихнула мені в горло. Я думаю, що саме це так подіяло — її подих. Баррі звернув свою увагу на Ґарта.

— Ви це бачили?

— Так. Це було чудесно. Мікі там раптом стала, як вампірка після свіжої трансфузії, — та коли впіймав її насуплений погляд. — Вибач, любонько, мабуть, це не найкраща метафора.

— Насправді це було порівняння, — холодно сказала вона. Баррі все ще намагався осягнути це своїм розумом.

— І вона каже, що по неї прийдуть? Копи? Містяни? І що керує цим Френк Гірі?

— Так.

Мікейла оминула все сказане Євкою про те, що сплячі жінки мусять ухвалити власне рішення; якщо це правда, ця частина від них не залежить.

— Я знаю Гірі, — сказав Баррі. — Сам я його ніколи не захищав, але він був в окружному суді кілька разів. Пригадую справу, де одна жінка скаржилася на погрози з його боку за те, що вона не тримає свого ротвейлера на шворці. В нього те, що ви назвали б проблемою гніву.

— Ще б мені не знати, — пробурмотів Гарт.

Баррі поглянув на нього зі зведеними вгору бровами.

— Не звертайте уваги, — промовив Гарт. — Це неважливо.

Баррі забрав назад свою рушницю.

— Гаразд. Я в справі. По-перше, мені більше нема чого робити, коли Клари й дівчаток немає. По-друге... я хочу побачити цю таємничу жінку на власні очі. Чого хоче від мене Клінт?

— Він сказав, що ви маєте «Віннебаго»¹, — пояснила Мікейла. — Щоб виїздити на природу з дружиною і доньками.

Баррі усміхнувся:

— Не «Віннебаго», а «Флітвуд Фієста»². Смокче тони пального, але там шість спальних місць. Дівчатка сперечаються ледь не безперервно, проте нам так гарно було подорожувати разом у тому старому автодомі. — Раптом його очі наповнилися сльозами. — Так гарно, так гарно нам було.

4

«Флітвуд» займав маленьку парковку позаду старомодної гранітної будівлі, в якій містився адвокатський офіс Баррі

¹ «Winnebago» — один з найпопулярніших брендів автодомів різної комфортабельності, які будує на шасі легких ваговозів однойменна компанія в штаті Айова.

² «Fiesta» — автодім класу «А» довжиною понад 10 метрів, який випускала компанія «Fleetwood RV».

Голдена. Автодім виявився монструозним, помальованим під зебру смугастим велетнем. Баррі вже сидів за кермом, коли Мікейла вилазила на пасажирське сидіння. Вони чекали, поки Гарт проведе рекогносцировку коп-контори. Фамільна рушниця родини Голденів лежала на підлозі між ними.

— Є в цьому взагалі бодай якісь шанси, як ви гадаєте? — спитав Баррі.

— Не знаю, — відповіла Мікейла. — Я на це сподіваюся, але я дійсно не знаю.

— Ну, це безумство, жодних сумнівів, — сказав Баррі, — але це краще, ніж сидіти вдома, снувати дурні думки.

— Ви мусите побачити Євку Блек, щоб насправді зрозуміти. Поговорити з нею. Ви мусите... — Мікейла підшукувала годяще слово. — Ви мусите *пізнати* її. Вона...

Озався мобільний Мікейли. Дзвонив Гарт.

— Там перед фасадом сидить на лаві під парасолею якийсь бородатий старигань, але, крім нього, берег чистий. Жодного крузера на бічній стоянці, тільки кілька персональних машин. Якщо ми готові це зробити, тоді, я гадаю, нам краще поспішити. Я б не назвав той житловий фургон непомітним.

— Їдемо, — сказала Мікейла. І припинила дзвінок.

Провулок між будинком Баррі і сусіднім був вузьким — громіздкий «Флітвуд» залишав проміжки не більше п'яти дюймів з обох боків — але Баррі легко пронизав його наскрізь — наслідок тривалого досвіду. На виїзді з провулка він зупинився, але Головна вулиця була порожня. Це так, ніби й чоловіки також пощезли, подумала Мікейла, коли Баррі зробив широкий правий поворот і повів автодім за два квартали, до муніципалітету.

Він поставив «Флітвуд» перед будівлею, зайнявши три місця, позначені написом: «ТІЛЬКИ В ОФІЦІЙНИХ СПРАВАХ, ВСІХ ІНШИХ БУДЕ ЕВАКУЙОВАНО». Вони вилізли, і до них приєднався Гарт. Той бородатий чоловік підвівся і, тримаючи парасольку в себе над головою, підтюпав до них.

З нагрудної кишені його комбінезона «Ошкош»¹ стирчав мундштук люльки. Він простягнув Баррі руку і сказав:

— Вітаю вас, захиснику.

Баррі потис йому руку:

— Гей, Віллі. Приємно бачити тебе, але я не можу затриматися, поточити баляси. Ми тут поспішаємо. Термінова справа.

Віллі кивнув.

— Я чекаю на Лайлу. Я розумію, добрячий шанс мається, що вона десь уже заснула, але я надіюся, що ні. Хочу побалакати з нею. Я вертався до того трейлера, де вбили отих метоварів. Щось дивне там коїться. Не тільки феїні хустинки. Дерева геть обсіли нетлі. Хотів побалакати за це з нею, може, повезти її туди, щоб сама побачила. Якщо не її, то когось, хто може бути зараз головним.

— Це Віллі Берк, — сказав Баррі Гарту з Мікейлою. — Волонтер пожежної бригади і «Прихисти дорогу», тренер «Поп Ворнерів»², цілком і наскрізь добрий парубок. Але на нас справді тисне час, Віллі, тому...

— Якщо ви приїхали побалакати з Лінні Марс, то краще поспішіть.

Очі Віллі перестрибували з Баррі на Гарта й Мікейлу. Вони були глибоко посаджені, обрамлені сіточкою зморщок, але гострі.

— Останній раз, як я туди зазиравав, вона ще не спала, але гасне швидко.

— А з поліціантів нікого нема? — спитав Гарт.

— Та не. Всі в патрулях. Окрім, може, Террі Кумса. Я чув, його накрило. Пиятикою накрило, щоб ви розуміли.

¹ «Oshkosh B'Gosh» — заснована 1895 року в місті Ошкош, штат Вісконсин, компанія з виробництва робочого й дитячого одягу; назва міста Ошкош також слугує ідіомою для означення масового пияцтва.

² «Pop Warner Little Scholars» — заснована 1929 року безприбуткова організація, яка забезпечує заняття американським футболом для півмільйона дітей від 5 до 16 років у кількох країнах; названа на честь видатного тренера Гленна «Поп» Ворнера (1871—1954.)

Трійця вирушила вгору сходами до потрійних дверей.

— Отже, Лайли ви не бачили? — гукнув їм услід Віллі.

— Ні, — відгукнувся Баррі.

— Ну... я, мабуть, ще трохи почекаю. — І Віллі побрів назад до своєї лавки. — Така дивина там та й годі. Всі ті нетлі. І ще в тім місці якась вібрація.

5

Того понеділка Лінні Марс, частинка тих десяти відсотків жіночого населення землі, які досі трималася, все ще ходила зі своїм ноутбуком, але тепер вона рухалася повільно, раз у раз спотикаючись, натикаючись на меблі. Мікейлі вона нагадала заводну іграшку, завод у якій уже майже закінчився. «Дві години тому, — подумала вона, — такою була я».

Лінні пройшла повз них, втупившись у ноутбук налитими кров'ю очима, схоже, навіть не усвідомлюючи їхньої присутності, поки Баррі не торкнувся її плеча. Отут уже вона аж підстрибнула, скинувши руки вгору. Гарт підхопив її ноутбук раніше, ніж той встиг хряпнутись на підлогу. На екрані крутилося відео Лондонського Ока¹. В уповільненій зйомці воно знову і знову, хитаючись, котилося в Темзу. Важко було сказати, кому заманулося зруйнувати Лондонське Око, але, очевидно, той хтось відчував таку потребу.

— Баррі! Як ти мене, *до гаспида*, налякав!

— Вибач, — сказав той. — Террі прислав мене забрати деяке майно зі зброярні. Гадаю, він хоче перекинути його до в'язниці. Дай мені ключа, будь ласка.

— Террі? — насупилася вона. — Чому це *він*... Лайла у нас шериф, не Террі. *Ти*-то це знаєш.

¹ London Eye — побудоване 1999 року на честь настання нового тисячоліття одне з найбільших у світі оглядових коліс заввишки 135 метрів.

— Лайла, правильно, — кивнув Баррі. — Це наказ Лайли через Террі.

Гарт пішов до дверей і визирнув надвір, упевнений, що ось-ось, будь-якої миті, до управи підїде поліційний крузер. А може, й два чи три. Їх кинуть до камер, і ця навіжена пригода скінчиться, не встигши розпочатись. Поки що там не було нікого, крім того бороданя, який сидів під своєю парасолькою, але довго так тривати не може.

— То зробиш мені ласку, Лінні? Заради Лайли?

— Звичайно. Я буду рада побачити її знову, — сказала Лінні. Вона пішла до свого столу і поклала ноутбук. На екрані падало й падало, й падало Лондонське Око. — Той хлопець, Дейв, керує до її повернення. Чи, може, його звать Піт. Заплутаєшся тут, коли поряд два Піти. Хай там як, я його погано знаю. Він дуже серйозний.

Вона порилася у своїй широкій верхній шухляді і видобула звідти важку низку ключів. Задивилася на них. Очі в неї почали злипатися. І вмент білі павутинки вигулькнули з її вій, хилитаючись у повітрі.

— Лінні! — гукнув Баррі різко. — Прокинься!

Очі її розчахнулись і павутинки зникли.

— Я не сплю. Припини кричати. — Вона провела пальцем по ключах так, що вони задзеленчали. — Я знаю, що це якийсь з них...

Баррі забрав низку.

— Я його знайду. Міс Морган, може, ви б хтіли повернутися до автодому й почекати там?

— Ні, дякую. Я хочу допомогти. Так буде швидше.

У глибині головної кімнати були ніяк не позначені двері, пофарбовані в зелений колір якогось особливо неприємного відтінку. В них було два замки. Баррі доволі легко знайшов ключ, який підходив до верхнього. А от пошук другого забирав час. Мікейла подумала, що Лайла могла тримати того

ключа при собі. Він може лежати у неї в кишені, похований під шарами білого кокону.

— Ти там нікого не бачиш, хто б під'їжджав? — гукнула вона Ґарту.

— Поки ще ні, але поспішіть. Мене від цього тягне відлити.

На низці залишалися тільки три ключі, коли Баррі знайшов той, що обернувся в другому замку. Він відчинив двері, і Мікейла побачила маленьку, завбільшки, як стінна шафа, кімнату, де в козлах стояли гвинтівки, а в прокладених пінопластом чарунках спочивали пістолети. Полиці були заставлені коробками з боєприпасами. На одній стіні висів плакат, з якого цілпився з револьвера з велетенським чорним дулом техаський рейнджер у десятигалоновому капелюсі. Підпис під ним проказував: «Я БИВСЯ ПРОТИ ЗАКОНУ, І ЗАКОН ПЕРЕМІГ».

— Набирайте набоїв, скільки зможете, — сказав Баррі. — Я візьму М4 і кілька ґлоків.

Мікейла було ворухнулася до полиць з боєприпасами, та потім передумала і повернулася назад до диспетчерської. Там вона вхопила кошик на сміття Лінні і перевернула його, висипавши купу пожмаканих папірців та одноразових кавових чашок. Лінні не звернула на це уваги. Мікейла наклала стільки коробок з набоями, скільки, як вона вірила, зможе понести, і, міцно тримаючи кошик руками, покинула зброярню. Ґарт проскочив повз неї, щоб і собі навантажитись зброєю. Баррі залишив прочиненими одні з трьох вхідних дверей. Мікейла, важко сходячи вниз широкими кам'яними сходами крізь дощ, що щільнішав, якраз побачила, як Баррі підходив до «Флітвуда». Бородань, так і тримаючи над головою свою парасольку, підвівся з лавки. Він щось сказав Баррі, той йому відповів. Потім той бородань, Віллі, відчинив задні двері автодому, щоб Баррі міг скласти туди принесену ним купу зброї.

Мікейла, захекана, приєдналась до них. Баррі взяв у неї кошик і висипав коробки з набоями просто на скирту гвинтівок

і пістолетів. Вони разом пішли назад, а Віллі залишився стояти під своєю парасолькою, дивився. Вийшов Ґарт з другою порцією зброї, шатни в нього обвисли під вантажем коробок з набоями, які він напхав собі до кишень.

— Що той старий вам сказав? — запитала Мікейла.

— Він хотів знати, чи робимо ми щось таке, що ухвалила б шериф Норкросс, — відповів Баррі. — Я сказав, що саме це ми й робимо.

Вони зайшли досередини і поспішили до зброярні. Вони вже винесли приблизно половину арсеналу. Мікейла помітила щось схоже на автомат, хворий на свинку.

— Нам треба обов'язково забрати оце. Я думаю, це та штучка, що пускає сльозогінний газ. Не знаю, чи вона потрібна нам, але я не хочу, щоб її мав хтось інший.

До них приєднався Ґарт.

— Я приніс погані новини, Захиснику Голден. Пікап з поліційною мигавкою на приладовій панелі щойно під'їхав ззаду до вашого автодому.

Вони поспішили до дверей і подивилися надвір крізь тоноване скло. З пікапа вилазили двоє чоловіків, і Мікейла впізнала їх обох: той клоун і фанат автографів, його напарник.

— О Боже, — охнув Баррі. — Це ж Дон Пітерз, із в'язниці. Що це він робить, прикидаючись копом? У цього чоловіка мозок жука.

— Цього жука зовсім недавно бачили очільником блок-посту біля тюрми, — сказав Ґарт. — Той самий жук, той самий пікап.

До новоприбульців підійшов бородань, щось сказав і показав рукою вдалину Головної вулиці. Пітерз і його юний напарник побігли до свого трака і застрибнули в кабінку. Ввімкнулася світломузика і вони з виттям сирени рвонули геть.

— Що відбувається? — спитала Лінні неуважним голосом. — Та що ж це таке нахер-всратися відбувається?

— Усе добре, — подарував їй усмішку Гарт. — Нема чого хвилюватись.

А потім до Біллі з Мікейлою:

— Я можу запропонувати нам забратися звідси, поки ми маємо фору?

— Що відбувається? — скиглила Лінні. — Ох, усе це просто якийсь поганий сон!

— Залишайтеся у ньому, міс, — сказав Гарт. — Він може покращитись.

Їхня трійця пішла геть, а щойно опинившись на бетонній доріжці, вони побігли. Мікейла з гранатометом в одній руці і сумкою сльозогінних зарядів до нього в іншій. Вона відчувала себе Бонні Паркер¹. Віллі стояв біля «Флітвуда».

— Як ти відправив тих парубків звідси? — запитав його Баррі.

— Сказав їм, що хтось стріляє у господарчих товарах. Вони там не затримаються довго, тому я раджу вам, людоньки, мотати звідси. — Віллі клацнув своєю парасолькою, закривши її. — І думаю, мені краще умотати з вами. З тих двох не буде щасливих туристів, коли вони повернуться сюди.

— Чому ви нам допомагаєте таким чином? — спитав Гарт.

— Ну, дивний час зараз, і людина мусить довіряти своєму інстинкту. В мене він завше був доволі непоганим. Оцей-от Баррі, він завше був Лайлі другом, хоча в суді він грає за іншу команду, і цю дівчину з телевізора я впізнав. — Він вчепився очима в Гарта. — Ви, з вашого вигляду, мені не вельми подобаєтеся, але ви з ними, то й до біса. Та й узагалі, такий жереб випав, як то кажуть. Куди ми їдемо?

— Спершу забрати Лайлиного сина, — сказав Баррі. — Потім у в'язницю. Як ти щодо участі в обороні твердині, Віллі? Бо саме це, схоже, вимальовується.

¹ Bonnie Parker (1910—1934) — коханка і напарниця Клайда Берроу в знаменитій банді грабіжників банків і вбивць поліціантів Бонні&Клайд.

Віллі усміхнувся, показавши офарблені тютюном зуби:

— Ну, я мав єнотову шапку, коли був малим, і завше любив кіна про Аламо, то чом би й ні?¹ Допоможете мені вилізти сходами цього кабриолету, еге? Цей чортів дощ пекельно роз-
травляє мій ревматизм.

6

Джаред, чекаючи під дверми демо-будинку, вже був готовий знову зателефонувати батькові, коли перед фасадом зупинився велетенський автодім. Джаред упізнав водія: як підлеглі його матері та чимало інших офіційних осіб міста, Баррі Голден бував гостем на вечерях в садибі Норкроссів. Джаред зустрів його на ганку.

— Ходімо, — сказав Баррі. — Нам треба їхати.

Джаред гагався.

— На горищі моя мама і ще четверо. Там, нагорі, було дуже спекотно, поки не почався дощ, і завтра знову буде спекотно. Ви б допомогли мені спустити їх вниз.

— Уночі там усе швидко охолоне, Джареде, і в нас нема часу.

Баррі не знав, чи відчують жінки в коконах холод і спеку, але він точно знав, що їхнє вікно можливостей швидко закривається. Також він думав, що Лайлі й іншим краще залишатися захищеними тут, на цій тихій вуличці. Він наполіг забрати з собою власну дружину і дочок через його автодім. Той був добре знаним у Дулінгу, і він побоювався помсти.

— А можемо ми хоча б сказати комусь...

— Це те рішення, яке може прийняти твій батько, прошу, Джареде.

¹ Віллі натяком порівнює себе з культовою фігурою в американській історії Дейвідом Крокетом (1786—1836) — мандрівником, мисливцем, конгресменом, солдатом, який загинув обороняючи форт Аламо під час війни за незалежність Техасу; за його прижиттєвим портретом, Крокета найчастіше зображують у єнотовій шапці з хвостом.

Джаред дозволив повести себе до «Флітвуда», який гув незаглушеним двигуном. Прочинилися задні двері, і звідти визирнув його старий тренер у «Поп Ворнерах». Джаред мимовіль посміхнувся:

— Тренере Берк!

— Ого, кого я бачу! — гукнув Віллі. — Єдиний малий квотербек з усіх, що в мене були, який не партачив ледь не кожний кидок. Залазь сюди, синку.

Але перше, що побачив Джаред, була купа зброї і боеприпасів на підлозі.

— Свята срака, для чого це?

Зразу за дверима на дивані з пледовим покриттям сиділа якась жінка. Молода, надзвичайно гарна і якимось ніби знайома, але найбільше кидалося в очі те, яка вона бадьора. Вона сказала:

— Сподіваємося, лише для страховки.

Чоловік, який стояв у проході перед нею розсміявся:

— Я б на це не заклався. — І простягнув руку: — Ґарт Флікінджер.

Поза Ґартом Флікінджером, на такому ж дивані, було складено п'ять тіл в коконах, кожне менше іншого, наче розібраний набір ляльок-вкладок.

— Це жінка й дочки містера Голдена, як мені сказали, — повідомив тренер Берк.

Автодім рушив. Джаред похитнувся. Віллі Берк його підтримав, і, потискаючи руку містеру Флікінджеру, Джаред подумав, що все це, можливо, лише сон. Навіть ім'я в цього дядька таке, ніби з якогось сновидіння — ну хто в реальному світі може зватися Ґартом Флікінджером?

— Приємно з вами познайомитися, — промовив він.

Периферійним зором він побачив, як жінки Голден нагочуються одна на іншу, коли автодім завертає за ріг. Джаред наказував собі їх не бачити, але, як можна було не бачити їх, змізернілих до стану муміфікованих ляльок.

— Я... мене звать... Джаред Норкросс.

Та сон чи не сон, але він відчував образу — у містера Голдена знайшовся час, щоби забрати *власну* сім'ю, хіба не так? А чому так? Тому що це його автодім?

Коли Баррі вивертав із завулку на Трімейн-стрит, у Джареда задзвонив телефон. Вони полишали напризволяще його матір, Моллі, Мері, дитину і місіс Ренсом. Це було неправильно. Втім, усе зараз неправильно, то що в цьому нового?

Дзвонив його батько. Вони коротко перемовилися, а потім Клінт попрохав Мікейлу. Коли вона взяла телефон, Клінт сказав:

— Ось що вам треба зробити.

Вона слухала.

7

Шерифів коп Рід Берровз поставив Патруль Три просто поперек бічної дороги, яка вела до в'язниці. Тут була височина; звідси вони з Верном ясно бачили не менше шести миль шосе 31. Рід очікував порції лайна від Пітерза щодо такої ранньої заміни, коли вони тільки недавно зайняли цей пост, але Пітерз повівся на диво поступливо. Мабуть, не терпілося раніше почати денну пиятику. Може, й пацану тому також. Рід сумнівався, що цього тижня в «Рипливому колесі» перевіряють документи, і копам зараз вистачає іншої роботи, ніж контролювати дотримання законів щодо продажу алкоголю.

Пітерз доповів, що вони зупинили тільки один автомобіль, якусь репортерку, яка їздила до в'язниці, сподіваючись взяти інтерв'ю, але їй відмовили. Рід із Верном взагалі нікого не зупинили. Навіть на головній дорозі рух був таким млявим, що ледь не нульовим. «Місто в жалобі за своїми жінками, — подумав Рід. — Чорт, весь *світ* зараз в жалобі».

Рід обернувся до свого напарника, який щось читав на своєму «Кіндлі»¹ і колупався в носі.

— Ти ж не витираєш кози під сидінням, чи як?

— Господи, ні. Не кажи гидоти.

Верн підняв гузно, витяг із задньої кишені носовичка, витер об нього маленьку зелену коштовність і засунув носовичка назад.

— Скажи мені ось що — що ми насправді тут робимо? Чи вони насправді думають, що Норкросс такий дурний, щоб вивозити ту жінку кудись у світ, коли він зараз тримає її в себе за ґратами?

— Я не знаю.

— А якщо фургон із харчами під'їде чи щось таке, що ми мусимо робити?

— Зупинимо його і запитаємо по радіо інструкцій.

— Інструкцій у кого? У Террі чи Френка?

Щодо цього Рід був менш упевнений.

— Гадаю, я б першим чином подзвонив на мобільний Террі. Залишив би повідомлення, просто щоб прикрити нам сраки, якщо він не відповість. Чому б нам не почати перейматися цим, якщо воно трапиться?

— Чого, либонь, не трапиться, коли все в такому розгардіяші.

— Йо. Інфраструктура пішла на пси.

— Що таке інфраструктура?

— Чому б тобі про це не подивитися в своєму «Кіндлі», га?

Верн так і зробив.

— «Основні фізичні та організаційні структури, необхідні для діяльності суспільства або підприємства». Ги.

— Ги? Що це твоє «ги» означає?

¹ «Kindle» — популярний пристрій для скачування з інтернету і читання електронних книжок та інших цифрових матеріалів.

— Що ти маєш рацію. Вона пішла на пси. Сьогодні вранці я їздив у «Шопвел», до того як на службу. Там так, наче на нього бомбу скинули.

Удалині під пагорбом, у сірому світлі надвечір'я, вони побачили якесь авто, що рухалося в їхній бік.

— Ріде?

— Що?

— Без жінок не буде ж і дітей.

— У тебе справжній науковий розум, без сумніву, — сказав Рід.

— Якщо це не припиниться, що буде з людством років за шістдесят або сто?

Це було таке, про що Ріду Берровзу не хотілося думати, особливо коли його дружина лежить у коконі, а дитину доглядає (либонь, абияк) їхній древній сусіда містер Фрімен. Та й ніколи було про те думати. Той автомобіль уже достатньо наблизився, щоб їм побачити величезний, помальований під зебру кемпер і те, що він уповільнюється, неначе збирається завертати на тюремну дорогу. Та тільки як, коли Патруль Три стоїть поперек неї.

— Це Голдена автодім, — сказав Верн. — Того адвоката. Мій брат його обслуговує там, у Мейлоку.

«Флітвуд» під'їхав і зупинився. Відкрилися водійські двері, і виліз Баррі Голден. Водночас офіцери вилізли з Патруля Три.

Голден привітав їх усмішкою:

— Джентльмени, я приїхав благовістити вам радість велику.

Ні Рід, ні Верн не відповіли усмішками на його усмішку.

— Ніхто не проїде до в'язниці, містере Голден, — сказав Рід. — Наказ шерифа.

— Дозвольте, я не вважаю це в строгому сенсі правдивим, — сказав Баррі, все ще усміхаючись. — Гадаю, такий наказ видав джентльмен на ім'я Френк Гірі, а він є тим, кого заведено називати самоправцем. Чи не так?

На це Рід не знав як відповісти, тому промовчав.

— Як би там не було, — продовжив Баррі. — Я отримав дзвінок від Клінта Норкросса. Він вирішив, що передача тієї жінки місцевому органу правопорядку буде правильним вчинком.

— Ну, слава Богу, нарешті! — вигукнув Верн. — У людини прокинувся здоровий глузд!

— Він запросив мене до в'язниці, щоб полегшити оформлення справи і зафіксувати в офіційних паперах, чому він відійшов від протоколу. Насправді, просто формальність.

Рід хотів було спитати: *«Ви не могли знайти меншої машини, щоб сюди приїхати? Може, легковик не заводиться?»* Та тут на приладовій панелі Трійки загриміло радіо. Викликав Террі Кумс, і голос у нього був роздратований.

— Патруль Три, Патруль Три, відповідайте! Негайно! Негайно!

8

Якраз коли Рід з Верном вперше помітили наближення автомобу Баррі Голдена, Террі Кумс увійшов до їдальні «Олімпія» і попрямував до столу, за яким сидів Френк з копом Пітом Ордвеем. Френк був менш ніж радий побачити Кумса на ногах і в порядку, але маскував своє незадоволення як тільки міг.

— Агов, Террі.

Террі кивнув обом. Він був поголений і у свіжій сорочці. Вигляд мав не найкращий, проте тверезий.

— Джек Албертсон сказав мені, хлопці, що ви тут. — Джек Албертсон був одним з поліціантів на пенсії, якого затягнули знову на службу два дні тому. — Я отримав недобру звістку з округу Бриджер п'ятнадцять хвилин тому.

Від Террі не пахло алкоголем. Френк сподівався це поправити. Йому не подобалося заохочувати людину, в якій, мабуть, початкова стадія алкоголізму, але з Кумсом легше працювати, коли він трохи наглитаний.

— Що сталося в Бриджері? — перепитав Піт.

— Аварія на шосе. Суддя Сілвер з'їхав у Доррив Рівчак. Він загинув.

— Що?

Вигук Френка пролунав так гучно, що навіть Гас Ферейн вискочив до них з кухні.

— Яка лиха втрата, — сказав Террі. — Добрий чоловік був. — Він підтягнув собі стілець. — Є якісь думки, навіщо він туди їздив?

— Їздив побалакати з одним знайомим у Когліні, колишнім фебеерівцем, щоб той допоміг вправити розум Норкроссу, — сказав Френк. — Мабуть стався інфаркт. Суддя вже мав жахливий вигляд, знесилений і тремтливий. — Якщо він загинув... гадаю, все скасовується.

Френку знадобилися зусилля, щоб заспокоїтися. Йому подобався суддя Сілвер, і він охоче з ними погоджувався — до певної міри. Тепер тієї міри не залишилося.

— А та жінка досі у в'язниці, — нахилився вперед Френк. — Не спить. Норкросс брехав, коли казав, що вона в коконі. Гікс мені розповів.

— Гікс має кепську репутацію, — сказав Террі.

Френк цього як не чув.

— І це ще не все щодо неї. Вона ключ.

— Якщо ця курва це розпочала, вона знає, як його зупинити, — сказав Піт.

Террі пересмикнув губами.

— Цьому нема доказів, Піте. А оскільки ця Аврора почалася за півсвіту звідси, це схоже на висмоктану з пальця вигадку. Я гадаю, нам усім треба передихнути і просто...

Ожив Френків вокі-токі. Викликав Дон Пітерз:

— Френку! Френку, озвися! Мені тре' побалакати з тобою! Краще відповідай мерщій, бо вони нахер...

Френк підніс рацію собі до рота:

— Френк слухає. Повертайся сюди. І утримуйся від брудних слів, ти у відкритому ефі. . .

— *Вони тут покрали зброю!* — закричав Дон. — *Якийсь дряхлий старий гівнюк послав нас ловити вітра в полі, а вони тоді покрали нахер зброю, просто нахер, з шерифської управи!*

Френк не встиг відповісти, як Террі вихопив воки-токи в нього з руки.

— Говорить Кумс. Хто це зробив?

— Баррі Голден на якомусь великому матір-його-перетуди автодомі! Ваша диспетчерка сказала, що з ним були й інші, але вона на три чверті безпам'ятна і не зна, хто саме!

— Усю зброю? — запитав Террі, ошелешений. — Вони забрали всю зброю?

— Ні, ні, не всю, я гадаю, у них не було часу, але багато! Господи Ісусе, той автодім такий *здоровезний!*

Террі дивився на рацію у себе в руці, заціпенілий. Френк наказав собі тримати язика на припоні, дозволити Террі зробити калькуляцію самотужки. . . але це було просто понад його силу. Та хіба бодай колись він був на таке здатний, коли гнівався?

— Ти й зараз думаєш, що нам треба передихнути і просто перечекати Норкросса? Ти ж бо розумієш, куди вони повезли ту зброю, хіба не так?

Террі скинув на нього очима з губами стуленими так міцно, що вони майже зникли.

— Я думаю, ти, мабуть, забув, хто тут головний, Френку.

— Вибачте, шерифе.

Його руки під столом були так міцно зціплені, що аж дрижали, нігті прорили півмісяці в його долонях.

Террі так і не зводив з нього очей.

— Скажи мені, що ти поставив когось там, на дорозі до в'язниці.

«Це була б твоя провина, якби я цього не зробив, такий сякий п'яндилига». Ах, а хто ж частував його спиртним?

- Поставив. Там Ренгл і Берровз.
- Добре. Це вже добре. В якому вони крузері?
- Френк цього не знав, але знав Піт Ордвей.
- Трійка.

Пітерз белькотів щось далі, але Террі його вимкнув і натис ВИКЛИК.

— Патруль Три, Патруль Три, відповідайте! Негайно!
Негайно!

РОЗДІЛ 8

1

З голосінням радіо Рід Берровз наказав Баррі залишатися на місці.

— Без проблем, — відповів Баррі.

Він тричі стукнув у борт «Флітвуда», сигнал Віллі Берку — той навпочіпки ховався за шторою, яка відокремлювала кабінку автодому від його житлової частини — що вступає в дію План Б. План Б був доволі простим: прорватися, поки Баррі відволікатиме патруль, наскільки це йому вдасться. Принциповим було, щоб зброя потрапила у в'язницю, і щоб його дівчатка опинилися в безпеці й не були скривджені. Баррі не думав про це двічі. Його, звісно, заарештують, але він знає одного суперового адвоката.

Він поклав руку на плече Верну Ренглу, делікатно відводячи того від передка автодому.

— Схоже, ніби хтось там, в управі, навалив повний підгузок, — життєрадісно зауважив Ренгл, бездумно рухаючись під рукою адвоката. — Куди ми йдемо?

А йшли вони подалі від автодому, найперше, щоб Ренгл не побачив, як там на водійське сидіння прослизає Віллі

Берк, і по-друге, щоб дати «Флітвуду» дорогу поїхати вперед так, щоб нікого не задавити. Втім, Баррі не міг сказати цього офіцерові. Концепція, яку він завжди намагався довести до свідомості своїх дівчат, полягала в тім, що закон безособовий; в ньому не важать твої почуття, важать твої аргументи. Якщо ти можеш цілковито відокремитися від власних преференцій, це тільки на краще. Насправді тобі варто скинути з себе власну шкіру і прибрати на себе шкіру свого клієнта, водночас тримаючись свого розуму.

(Герда, яку запросив на побачення один школяр — лише десятикласник, але все одно набагато старший за неї — недавно намагалися вмовити свого батька, щоб узяв її клієнткою *pro bono*¹ і довів матері, що вона достатньо доросла, щоб поїхати з тим хлопцем у кіно. Це було надзвичайно вигадливо з боку Герди, але Баррі взяв собі самовідвід на підставі їхнього родинного зв'язку. А також тому, що, як її батько, він не мав наміру дозволяти їй бодай кудись їхати з хлопцем, якому вже майже п'ятнадцять, і в нього, мабуть, стояк кожного разу, як вітер дмухне. «Якщо Кері Бенсон так сильно хоче провести з нею час, — сказав тоді Баррі, — то нехай пригостить її десертом з морозива в “Молочних смаколиках” просто тут, у місті. І при світлі білого дня».)

Чого Баррі вирішив не розкривати перед Гердою, це ризику наявності цілковитої провини. Інколи, натягнувши на себе шкіру клієнтів, ти тільки й дізнаєшся, що вони — *ти* — шокуєче, безнадійно, де вже там прикидатися, винні, як перворідний гріх. І коли виникає така ситуація, єдиною розумною тактикою залишається заводити на манівці і плутати, сперечатися про деталі, сипати пісок у букси і затягувати. Якщо пощастить, можна виснажити супротивну сторону до

¹ Сталий вираз від латинського «*pro bono publico*», що означає «для суспільного добра», а в юридичній практиці — без гонорару, безоплатно.

того, що вони запропонують тобі вигідну угоду, аби лише тебе здихатися, чи ще краще, роздразнити, розпалити їх так, щоб самі зруйнували свою справу нанівець.

Маючи це на думці, він зімпровізував найприголомшливіше запитання, яке тільки зміг терміново вигадати:

— Послухайте, Верн. Хотів відвести вас убік, щоби дещо запитати.

— Окей...

Баррі конфіденційно нахилився:

— Ви обрізаний?

Доц сівся краплями на скельця окулярів Верна Ренгла, затуманюючи його очі. Баррі почув, як ревною двигун автомобу, почув брязк, коли Віллі ввімкнув передачу, але коп того не зауважив. Запитання про обрізання утворило в двигуні його голови «газовий корок».

— Той-во, містере Голден... — Верн машинально дістав свою носову хустинку і почав її перескладати, — це, типу, приватне, розумієте.

Позаду них грюкнуло, заридало дертям металу об метал.

На той час Рід Берровз уже вскочив на водійське сидіння крузера, щоб прийняти виклик Террі, але мікрофон вислизнув з його вологої долоні. Ті секунди, що промайнули, поки він нахилився, щоб дістати його з ніші для ніг і розплутати шнур, виявилися важливими, бо вони дозволили Віллі Берку ввімкнути передню передачу.

— Прийом, Патруль Три слухає. Берровз на зв'язку, — промовив Рід, щойно він знову заволодів мікрофоном.

У вікно він побачив, як автодім огинає передок крузера по гравійному узбіччю і трав'янистому схилу в південному напрямку. Це видовище не стривожило Ріда, воно його спантеличило. Навіщо Баррі посунув свій автодім? Чи це Верн його посунув, щоби дати комусь проїхати? Дурня якась. Їм треба розібратися з цим крючкодером і його «Флітвудом», перш ніж братися до когось, хто теж хоче тут проїхати.

По радіо заревів голос Террі Кумса:

— Заарештуйте Баррі Голдена і конфіскуйте його машину! У нього купа вкраденої зброї, і він поїхав до в'язниці. Ви мене чуєте...

Передок автодому вдарив передок крузера і мікрофон удруге вискочив з руки Ріда, а його поле огляду вихнулося вбік, немов на завісах.

— Гей!

2

У задній частині «Флітвуда» хитнуло Джареда. Він упав з дивана просто на зброю.

— Ти в порядку? — спитав Гарт.

Доктор утримався на ногах, притиснувшись спиною до стійки кухоньки і вчепившись руками за раковину.

— Йо.

— Дякую, що спитав про мене.

Мікейла зуміла утриматись на дивані, хоча й упала на бік.

Гарт усвідомив, що він у захваті від Мікі. Вона має стрижень, як то казали за старих часів. Він би й крихти в ній не змінював. Її ніс і все решта найближче до тієї бездоганності, якої лишень тільки можливо досягти.

— Я й не мусив, Мікі, — відгукнувся він. — Я знаю, що ти в порядку, бо ти завжди в порядку.

3

«Флітвуд» повільно, зі швидкістю миль п'ятнадцять на годину, котився вперед, перехняблено чіпляючись за схил поза узбіччям, відсовуючи вбік крузер. Метал вищав проти металу. Верн охнув і миттю повернувся до Баррі. Цей адвокат просто засцяв йому очі. Тож Верн вгатив йому в око, посадивши Баррі на гузно.

— Зупини автодім! — волав Рід з прочинених дверей повзучого крузера. — Стріляй по колесах!

Верн витяг свою службову зброю.

«Флітвуд» відірвався від крузера і почав набирати швидкість. Опинившись поза узбіччям під кутом «на другу годину», автодім тепер вибирався на середину дороги. Цілячись у праве заднє колесо, Верн занадто швидко натис на гачок. Куля пішла зависоко, колупнувши борт автодому. Той був на відстані приблизно п'ятдесяти ярдів. Щойно «Флітвуд» вчепиться за дорогу, він втече. Верну вистачило хвильки, щоб зосередитися, і він прицілився, як слід, знову маючи на меті праве заднє колесо... і вистрелив у повітря, бо Баррі Голден повалив його на землю.

4

Джаред — на підлозі, з прицілами і дулами, які впиралися йому в спину — оглушило пострілом. Якось він відчував верещання біля себе — ця жінка, Мікейла? Флікінджер? — але не вухами його чув. Його очі знайшли дірку в борту, куля проробила отвір, схожий на верхівку підірваної петарди. Його вперті в підлогу автодому долоні відчували рух коліс під низом, як вони набирають швидкості, буркочучи на асфальті.

Флікінджер так і залишався на ногах. Вчепившись у свою кухонну стійку. Ні, це не Флікінджер кричав.

Джаред подивився туди, куди дивився лікар.

Туди, де на дивані лежали фігури в коконах. Кривава рана зяяла в грудях третьої в ряду, найстаршої з дівчат, Герди. Вона підвелася з дивана і непевно ступила вперед. Це вона кричала. Джаред побачив, що вона рушає до Мікейли, яка забилася в куток на паралельному дивані. Дівчина підняла руки, розірвавши павутиння, яким вони були примотані до її тіла, а вигляд роззявленого, виючого рота під тією оболонкою вражав. З діри в її грудях сіялись нетлі.

Флікінджер вхопив Герду. Вона крутнулась, її руки вчепилися йому в горло, обох повело і вони спіткнулися на розсипаній по підлозі зброї. Два тіла вгатилися в задні двері. Клямка клацнула, двері розчахнулися і вони вивалилися надвір, переслідувані виром нетлів і потоком зброї з набоями.

5

Євка простогнала.

— Що? — спитала Ейнджел. — Що трапилося?

— Ох, — відгукнулась Євка. — Нічого.

— Брехуха, — сказала Джінет.

Вона так і тулилася в ніші душа. Ейнджел мусила віддати Джінет належне: вона майже така ж уперта, як сама Ейнджел.

— Ти так охаєш, коли люди вмирають. — Джінет зробила вдих. Нахиливши голову, вона звернулася до когось невидимого: — Вона так охає, коли люди вмирають, Деймієне.

— Мабуть, так і є, Джінет, — сказала Євка. — Мабуть, я так і роблю.

— А я ж казала. Хіба ні, Деймієне?

— Ти ж там ніхера не бачиш, Джінет, — сказала Ейнджел. Погляд Джінет залишався прикутим до порожнечі.

— Ейнджел, нетлі вилетіли в неї з рота. В ній були нетлі. А зараз облиш мене в спокої — я хочу побалакати зі своїм чоловіком.

Євка вибачилася:

— Мушу декому подзвонити.

6

Рід почув Вернів постріл, метнувся через консоль поліційного крузера і відкрив пасажирські двері. Він устиг побачити зад автомобу, який важко дерся на косогір, хляскали, відкриваючись і закриваючись, його задні двері.

На дорозі лежали два тіла. Рід дістав з кобури службовий пістолет і побіг до них. Далі тіл, одна поза одною, лежали три чи чотири штурмових гвинтівки з кількома десятками набоїв, розсипаними між ними.

Підбігши до тіл, він став. Кров і сіра речовина помалювали асфальт біля голови чоловіка, який простерся ближче. Рід надивився різних трупів, але тут картина була особливою, можливо, преміум-класу. В процесі падіння окуляри цього парубка підскачили і всілись у нього над лобом, у кучерявому волоссі. Таке розташування окулярів надавало йому якогось теплового, дружнього вигляду шкільного вчителя, недоречно для людини, що лежить мертва на дорозі з розбризканим по асфальту мозком.

Ще кілька кроків далі, а там простяглася на боку жінка в тій позі, яку приймав і сам Рід, коли, лежачи на дивані, дивився телевізор. Павутинну маску з неї здерло через контакт із дорогою, і шкіру було подерто. З того, що залишилося від її обличчя й тіла, Рід зміг тільки визначити, що вона молода, але не більш того. Куля прорвала велику рану в її грудях. Кров з дівчини стікала на вологе дорожнє покриття.

По асфальту позаду Ріда заляпотіли кросівки.

— Гердо! — закричав хтось. — Гердо!

Рід обернувся, і Баррі Голден, промчавши повз нього, упав на коліна біля тіла своєї дочки.

Верн Ренгл із закривавленим носом плентався вгору дорогою слідом за Голденом, валуючи, що він йому зробить обрізання, цьому уйобку.

От же купа лайна: якийсь розмазаний чоловік, мертва дівчина, виючий адвокат, розпсихований Верн Ренгл, зброя і набої посеред дороги. Рід радів, що Лайли Норкросс нема зараз на посту шерифа, бо йому не хотілося б навіть пробувати пояснити їй, як все це трапилося.

Рід спробував вхопити Верна, але запізнився на якусь секунду, вловивши тільки шматочок тканини на його плечі.

Верн вирвався і гахнув Баррі Голдена по потилиці руків'ям свого пістолета. Пролунав огидний тріск, наче гілка зламалась, хлюпнула кров. Баррі Голден повалився обличчям на дорогу поряд зі своєю дочкою. Верн присів біля непритомного юриста і почав знову і знову гатити його руків'ям пістолета.

— Уйобок, уйобок, уйобок! Ти зламав мені носа, ти, бля...

Та молода жінка, яка мусила бути мертвою, а виявилось, що ні, вхопила Верна за нижню щелепу, вчепилася пальцями за його нижні зуби і смикнула до себе, на землю. Голова її підвелася, рот широко роззявився і вона ввігналася зубами Верну в горло. Рідів напарник почав молотити руків'ям пістолета її. Їй те було байдуже. По боках її губ ринула артеріальна кров.

Тут Рід згадав про власну зброю. Він навів пістолет і стрелив. Куля увійшла молодичці в око, тіло її розслабилося, але зуби лишилися замкнутими на горлі Верна. Здавалося, ніби вона п'є його кров.

Рід, стоячи на колінах, втопив пальці у те гаряче й слизьке місиво, де зуби молодки угризлися в горло Верна. Він посмикав, потягнув, відчуваючи язик і емаль. Верн ще раз замахнувся на неї, але безрезультатно, — пістолет вилетів йому з руки й відскочив геть. І тоді вже Верн повалився.

7

Останній у каравані з трьох крузерів, Френк їхав сам. Сирени ревли у всіх. Ордвей з Террі їхали в передньому, за ними — Пітерз і Пітерзів поплічник Бласс. Френк зовсім не шукав собі самотності, схоже було, що вона сама його знаходить. Чому так? Ілейн забрала Нану і покинула його самого. Оскар Сілвер злетів з дороги і покинув його самого. Це гірко. Йому було гірко. Втім, може так і мусить бути — таким він мусить бути — щоби зробити те, що він мусить зробити.

Та чи зможе він це зробити? Справи пішли не туди. Рід Берровз доповів по радію, що була стрільба, один офіцер

загинув. Френк вважав, що він готовий убити заради своєї дочки, він був певен, що готовий вмерти заради неї. Проте зараз йому дійшло, що він не один такий, готовий іти на смертельний ризик. Люди Норкросса вкрали в поліції зброю і прорвалися крізь блок-пост. Які б вони не мали причини, налаштовані були рішуче. Це непокоїло Френка — така їхня рішучість, ті їхні загадкові причини. Що ними рухає? Що там таке між Євою Блек і Норкроссом?

Задзвонив його телефон. Караван мчав у північному напрямку, на Круглявий пагорб. Френк дістав телефон з кишені.

— Гірі.

— Френку, це Єва Блек.

Говорила вона ледь чутніше за шепотіння, і голос у неї був хрипливатим, фліртового ґатунку.

— Невже справді? Приємно познайомитися.

— Я телефоную вам зі свого нового мобільного. Свого в мене не було, тож Лорі Гікс подарував мені власний. Хіба не шляхетно з його боку? До речі, ви могли б і зменшити швидкість. Нема потреби наражатись на ризик потрапити в аварію. Автодід уже втік. Там лише четверо мертвих людей і Рід Берровз.

— Звідки ви це знаєте?

— Вірте мені, я знаю. Клінт був здивований, як легко вдалося впоратися з цим пограбуванням. І я теж, якщо чесно. Ми добре з ним посміялися. Я думала, ви трішки краще контролюєте ситуацію. Моя помилка.

— Вам краще було б здатися, міз Блек.

Френк зосередився на зважуванні своїх слів. На утримуванні під лядою тієї пекельності, що прагнула затопити його мозок.

— Або віддати те... невідомо що. Чим би воно не було. Вам варто це зробити, поки ніхто не постраждав.

— О, ми вже цілком проминули стадію «ніхто не постраждав». Суддя Сілвер, наприклад, більше, ніж просто постраждав. Як і доктор Флікінджер, котрий не був аж таким поганцем, коли мав чисту голову. Ми зараз на стадії масового винищення.

Френк здавив кермо крузера.

— Хто ви така, курва, є?

— Я могла б поставити вам точно таке запитання, але я знаю, що б ви мені відповіли: «Я Добрий Батько». Тому що у вас завжди лише Нана-Нана-Нана, хіба не так? Татусь-захисник. А ви бодай раз подумали про всіх тих інших жінок, про те, що ви можете їм зробити? Які ризики ви можете створювати?

— Звідки ви знаєте про мою дочку?

— Це моя справа — знати. Є одна така стара блюзова пісня, там слова: «Перш ніж винуватити мене, поглянь-но на себе»¹. Вам треба розширити власне бачення, Френку.

«Що мені треба, — подумав Франк Гірі, — це вхопити руками тебе за горло».

— Чого ви хочете?

— Я хочу, щоби ви вилюдніли! Я хочу, щоб ви, курва, вилюдніли, і зробили це цікаво! Я хочу, щоб ваша дорогоцінна Нана могла прийти в школу і сказати: «Мій тато не просто цивільний службовець, який ловить бродячих котів, він не просто той чоловік, який б'є кулаком у стінку чи розтягує мою улюблену майку, чи кричить на маму, коли щось іде не по його. Він також той чоловік, який зупинив злу стару відьму, яка поклала в сон усіх жінок...»

— Не приплутуй сюди мою дочку, ти, сучко.

Іронічні нотки випарувалися з її голосу.

— Коли ви захищали її у шпиталі, ви діяли хоробро. Я була в захваті. Я була в захваті від вас. Це чиста правда. Я знаю, як ви її любите, і це не дрібниця. Я знаю, що ви, у свій власний спосіб, бажаєте для неї всього найкращого. І це змушує мене вас трішечки любити, навіть попри те, що ви є частиною моєї проблеми.

¹ «Before You Accuse Me» — пісня, написана 1957 року чорношкірим блюзменом Во Дідлі (1928—2008); всесвітньо відомою стала після того, як у 1970-му її записав на диск рок-квартет «Creedence Clearwater Revival».

Попереду дві перших машини вже зупинилися біля пом'ятого крузера Ріда Берровза. Френк побачив, що Берровз іде до них. Дещо далі він побачив тіла на дорозі.

— Припиніть це, — сказав Френк. — Звільніть їх. Звільніть жінок. Не тільки мою дружину і дочку, всіх їх.

Євка сказала:

— Спершу ви мусите мене вбити.

8

Ейнджел спитала, хто був той Френк, з яким Євка щойно балакала.

— Він драконоборець, — відповіла Євка. — Мені лише треба було переконатися, що він не дозволить собі відволікатися на єдинорогів.

— Ну, ти на всю голову їбанута, — присвиснула Ейнджел.

Це було не так, але в Євки не стояли на порядку денному дебати з Ейнджел — котра в будь-якому разі трималася своєї opinii.

РОЗДІЛ 9

1

Цей лис приходить до Лайли в сновидінні. Вона розуміє, що це сон, бо лис уміє балакати.

— Агов, бейбі, — каже він, прослизавши до спальні в будинку на Сейнт-Джордж-стріт, де вона тепер живе з Тіффані, Дженіс Котс і двома лікарками з Жіночого центру — Ерін Айзенберг та Джолі Сурат. (Ерін і Джолі незаміжні. Третя лікарка з Жіночого центру, Джорджія Пікінз, живе на іншому кінці міста з двома дочками, котрі гірко сумують за своїм старшим братом.) Ще одна причина, яка дає

зрозуміти їй, що це сон, те, що в кімнаті вона сама. Інше односпальне ліжко, яке належить Тіффані, — порожнє і акуратно заправлене.

Лис кладе свої спритненькі передні лапи — радше білі, аніж руді, ніби він ішов десь по свіжій фарбі, добираючись сюди, — на плед, яким вона вкрита.

— Чого ти хочеш? — питається Лайла в нього.

— Показати тобі дорогу назад, — каже лис. — Але тільки якщо ти хочеш піти.

2

Коли Лайла розплющила очі, був ранок. Тіффані, як і слід, лежала в своєму ліжку, ковдри зсунуті до колін, півмісяць живота височить над трусами-боксерами, в яких вона зазвичай спить. Тіффані вже була на восьмому місяці.

Замість іти на кухню готувати гідке на смак вариво з цикорію, який у цій версії Дулінга слугував їм кавою, Лайла пройшла прямо коридором і прочинила двері у прийомний весняний ранок. (Час тут минав з такою в'юнкою жвавистію; годинники підтримували звичайний час, хоча насправді нічого звичайного в цьому не було.) Лис був там, як вона й очікувала, сидів на порослій травою кам'яній доріжці, акуратно уклавши пухнастим хвостом свої лапи. Він роздивлявся на Лайлу з живою цікавістю.

— Агов, бейбі, — промовила Лайла.

Лис скинув головою і неначе усміхнувся. Потім потьопав на розбиту дорогу і знову сів. Дивлячись на неї. Чекаючи. Лайла пішла будити Тіффані.

3

Кінець-кінцем сімнадцять мешканок Нашого Місця вирушили за лисом на шести гольф-карах, караван повільно

викотився з міста і поїхав колишнім шосе 31 в бік Круглявого Пагорба. Тіффані сиділа в передній машинці разом з Лайлою й Котс, всю дорогу нарікаючи, що їй не дозволили їхати верхи на власному коні. Це заборонили Ерін і Джолі, яких непокоїла сила переймів Тіфф, коли до розродження їй лишається ще шість чи вісім тижнів. «Це занадто для самої майбутньої мами», — сказали вони. Чого вони не поширювали (хоча Лайла з Дженіс знали), це їхньої тривоги за дитину, яку було зачато тоді, коли Тіффані ще на щоденній — а інколи й на щогодинній — основі вживала наркотики.

Вирушили Мері Пак, Магда Дубчек, учасниці Книжкового клубу Першого четверга і п'ятеро колишніх утримуваних з Дулінгського виправного закладу. А також Ілейн Наттінг, колишня Гірі. Вона їхала разом з тими двома лікарками. Хотіла й її дочка, але Ілейн з цим не погодилася і трималася твердо, навіть коли почали литися сльози. Нану залишили зі старою Місіс Ренсом і її онучкою. Дві дівчинки були нерозлучними подружками, але навіть перспектива провести цілий день з Моллі не втішила Нану. Вона хотіла вирушити назирці за лисом, бо це, як у чарівній казці. Вона хотіла це намалювати.

— Залишайся зі своєю малою, якщо хочеш, — сказала Лайла Ілейн. — У нас достатньо людей.

— Чого я *хочу*, то це дізнатися, чого хоче та штука, — відповіла Ілейн.

Хоча, по правді, вона сама не знала, хоче цього чи ні. Цей лис — тепер він сидів перед обваленими руїнами перукарні Пірсона і терпляче чекав, поки жінки зберуться і вирушать — наповнював її якимсь відчуттям загрози, розсіяним, проте потужним.

— Поїхали! — гукнула сварливо Тіффані. — Поки мене знов не приперло пісяти.

Й отак вони вирушили слідом за лисом, який вивів їх з міста і трюхав далі вздовж вицвілої білої смуги посеред автостради, оглядаючись назад вряди-годи, щоб упевнитися, що його загін не відстає. Неначе усміхаючись. Неначе кажучи: *«Оце вже точно, що сьогодні серед публіки є гарні жіночки»*.

Це була екскурсія — дивна, авжеж, але все одно вихідний день, вільний від їхніх різноманітних обов'язків і робіт — тож мусили б звучати балачки і сміх, однак жінки у повзучій вервечці гольф-карів їхали здебільшого мовчки. З початком руху фари таких гольф-карів вмикаються, тож коли вони проїжджали повз джунглі, на які перетворилося те, що раніше було лісопильнею Адамса, у Лайли майнула думка, що вони більше схожі на похоронну процесію, ніж на дівчат на екскурсії.

Коли десь за чверть милі після лісопильні лис завернув з шосе на порослу просіку, Тіффані напружилась і захисним жестом обхопила свій живіт:

— Ні, ні, ні, можете прямо тут зупинити, щоб мені вийти. Я не маю наміру повертатися до трейлера Тру Мейвезера, навіть якщо від нього залишилося не більш ніж купа залізного брухту.

— Ми не туди їдемо, — сказала Лайла.

— Звідки ти знаєш?

— Почекай і побачиш.

Як виявилось, рештки трейлера були ледве помітними; колись ураган зсунув його з підпорних блоків, і він тепер лежав боком у високих бур'янах і малині, наче якийсь іржавий динозавр. Ярдів за тридцять-сорок від нього лис взяв різко ліворуч і слизнув у ліс. Жінки на двох передніх карах побачили промельк його помаранчево-рудого хутра, а потім він зник.

Лайла злізла з машини і пішла до того місця, де лис зник у лісі. Руїни сусіднього сараю поросли цілком, але навіть

нині тут зберігався який хворобливий хімічний запах. Мет може вивітритися, подумала Лайла, але спогади тривають. Навіть тут, де час немов галопом мчить, пауза — перехопити повітря, і летиш далі.

До неї приєдналися Дженіс, Магда і Бланш Мак-Інтай. Тіффані залишилася у гольф-карі, підтримуючи своє черево. Вигляд мала хворий.

— Тут звіряча стежка, — сказала Лайла, показуючи. — Ми можемо нею піти без особливих труднощів.

— Я не піду туди в ліс, нізащо, — сказала Тіффані. — Мені байдуже, хай які той лис танці танцює. У мене знову ті чортові перейми.

— Навіть якби в тебе їх не було, тобі не варто було б туди йти, — сказала Ерін. — Я лишуся з тобою. Джолі, ти можеш піти, якщо хочеш.

Джолі пішла. П'ятнадцять жінок вирушили по звірячій стежці вервечкою одна за одною, Лайла вела перед, а колишня місіс Гірі замикала хвіст. Вони йшли десять хвилин, аж тут Лайла підняла руки, розставивши вказівні пальці ліворуч і праворуч, наче коп-регулювальник, який ще не вирішив.

— Свята срака, — мовила Сілія Фрода. — Я ніколи не бачила нічого подібного. *Ніколи*.

По обох боках стежки гілки тополь, берез та вільх були наче хутром вкриті нетлями. Здавалося, їх там мільйони.

— Що, як вони нападуть? — пробурмотіла Ілейн тихеньким голосом і дякуючи Богу за те, що не піддалася умовлянням Нани взяти її з собою.

— Не нападуть, — сказала Лайла.

— Звідки ти це можеш знати? — зажадала Ілейн.

— Просто знаю, — відповіла Лайла. — Вони, як той лис. — Вона затнулася, нашукуючи годяще слово. — Вони емісари.

— Кого? — перепитала Бланш. — Чи чого?

Це було чергове запитання, на яке Лайла воліла не відповідати, хоча й могла.

— Ходімо, — сказала вона. — Вже недалеко.

4

П'ятнадцять жінок стояли у високій, по стегна, траві і дивилися на те, що Лайла подумки називала Дивовижним Деревом. Ніхто не промовив і слова впродовж, либонь, секунд тридцяти. Потім чийсь тоненький голос ошелешено ахнув, Джолі Сурат сказала:

— Господи мій милостивий на небесах.

Дерево здіймалось до сонця, неначе якась жива вежа. Його численні вузлуваті стовбури обплутували один одного, інколи утворюючи наповнені летючим пилком колони сонячного світла, інколи формуючи темні печери. Тропічні птахи тішилися на його багатьох гілках, теревенили про своє серед його папоротистого листа. Перед ним той павич, якого Лайла бачила раніше, походжав туди-сюди, неначе найелегантніший у світі швейцар. Була там і та червона змія, звисала з одної гілляки, рептильна циркова акробатка хиталась лінивим вагадлом сюди-туди. Під змією зяяла темна розщілина, де нібито розсунулися різні окоренки. Лайла такого там не пам'ятала, але воно її не здивувало. Не здивувалася вона й тоді, коли звідти, наче чортик з коробки, вистрибнув лис і грайливо клацнув зубами на павича, який не звернув на нього уваги.

Дженіс Котс взялася за руку Лайли:

— Ми це дійсно бачимо?

— Так, — сказала Лайла.

Пронизливим триголосим акордом заверещали Сілія, Магда і Джолі. Це білий тигр виринув з щілини у перевитих стовбурах. Він оглянув своїми зеленими очима жінок на

краю галявини, а потім потягнувся низько й видовжено, неначе ледь не вклоняючись їм.

— Стійте спокійно! — крикнула Лайла. — Стійте спокійно, всі ви! Він вас не скривдить! — Всім серцем і душею сподіваючись, що каже правду.

Тигр із лисом торкнулися носами. Тигр знову повернувся до жінок, схоже, з особливою цікавістю придивляючись до Лайли. Потім він зайшов за дерево і зник з очей.

— Боже мій, — схлипнула Кітті Мак-Дейвід. Вона ридала. — Чому тут так гарно? Чому, їбать мене, Боже мій, так гарно *тут*?

Магда Дубчек промовила:

— Тут *svaté místo*. Святе місце.

І перехрестилася.

Дженіс дивилася на Лайлу.

— Розкажуй.

— Я думаю, — почала Лайла, — тут вихід звідси. Шлях назад. Якщо ми захочемо.

У цю мить у неї на ремені ожив вокі-токі. Така злива атмосферного тріску, що ніяк не розібрати слів. Але Лайлу нібито кликала Ерін, і чути було, наче вона кричить.

5

Тіффані простягнулася на передньому сидінні гольф-кара. Її стара майка «Сейнт-Луїських Баранів»¹, яку вона колись у когось позичила, зіжмакана лежала на землі. Її груди, колись не більші за яблучка, стирчали в небо у простому бавовняному ліфчику четвертого розміру. (Лайкрові тепер зовсім не годилися.) Ерін стояла, нахилившись їй між ніг,

¹ «St. Louis Rams» (1995—2015) — професійна команда Національної футбольної ліги, яка в 1936—1945 грала за місто Клівленд, потім за Лос-Анджелес, а зараз знову повернулася туди і називається «Los Angeles Rams».

з долонями розпластаними на тій дивовижній горі живота. Коли бігом з'явилися жінки, дехто витрушуючи собі зі сплутаного волосся гілочку чи кілька нетлів, Ерін натисла. Тіффані завищала:

— *Припини це, ох, заради Бога, припини!*

І її ноги розчохнулись на V.

— Що ти робиш? — простягнула до неї руку Лайла, але коли опустила очі й побачила, те, що робила Ерін і чому вона це робила, стало зрозумілим.

Зіпер на заплямованих джинсах Тіфф був розчеплений, а бавовна трусів Тіфф зволожена рожевим.

— Дитина йде, але, замість голови, вперед гузном, — сказала Ерін.

— О Боже мій, сідничне¹? — перепитала Кітті.

— Я мушу перевернути дитя, — сказала Ерін. — Вези нас до міста, Лайло.

— Нам треба посадити її прямо, — сказала Лайла. — Інакше я не зможу кермувати.

За допомогою Джолі і Бланш Мак-Інтай Лайла перевела Тіффані у напівсидячу позицію і Ерін втиснулася поруч неї. Тіффані знову скрикнула:

— *Ох, як же боляче!*

Лайла влізла за кермо гольф-кара, правим плечем притискаючись до лівого плеча Тіффані. Ерін, щоби вміститися, сиділа ледь не боком.

— Ця штука може швидко їхати? — спитала вона.

— Я не знаю, але зараз ми це з'ясуємо.

Лайла втоптала педаль акселератора, скривившись від болісного виття Тіффані, коли машинка смикнулася уперед. Тіффані скрикувала при кожному струсі, а трусів було

¹ Сідничне або тазове передлежання — розташування плоду (замість нормального — головою вниз), коли до шийки матки прилягають сідниці дитини, які виходять першими; особливо небезпечно для хлопчиків, оскільки загрожує травмою мошонки.

чимало. На той момент Дивовижне Дерево з його колекцією екзотичних птахів перебувало якнайдалі від думок Лайли.

Не так було з колишньою Ілейн Гірі.

6

Вони зупинилися біля їдальні «Олімпія». Тіффані вже було надто боляче, щоб їхати далі. Поки Лайла з трьома іншими жінками заносила Тіффані до їдальні, Ерін послала Дженіс з Магдою в місто принести її саквояз.

— Зсуньте разом пару столів, — сказала Ерін, — і то швидше. Я мушу зараз же розпрямити дитину, а щоб мені це зробити, треба, щоб її мама лежала.

Лайла з Мері зсунули столи. Маргарет із Гейл підняли її туди, відвертаючи обличчя і кривлячись, неначе вона обсипала їх брудом, а не верескливими протестами.

Ерін знову взялася до роботи з животом Тіффані, мнучи його, наче тісто.

— Мені здається, воно почало ворухитися, дякувати Богіві. Нумо, юначе, як щодо зробити сальто для лікарки Е.?

Ерін давила одною рукою Тіффані на живіт, тоді як Джолі штовхала збоку.

— *Припиніть!* — верещала Тіффані. — *Припиніть, ви, йобнуті!*

— Воно перевертається, — сказала Ерін, ігноруючи її брудну лайку. — Насправді перевертається, дякувати Богові. Стягніть з неї штани, Лайло. Штани і труси. Джолі, не припиняй тиснути. Не дай йому перевернутись назад.

Лайла взялася за одну холошу, Сілія Фрода за іншу. Вони смикнули, і старі джинси Тіффані злізли. Разом з ними почасти спустилися і її труси, залишивши на стегнах патьоки крові й амніотичної рідини. Лайла стягнула їх цілком. Вони були важкими від навколоплідних вод, теплими і скрапували. Вона відчула приплив огиди, яка згодом вщухла.

Тепер крики лунали безустанно, голова Тіффані смикалася з боку в бік.

— Я можу не дочекатися саквояжу, — сказала Ерін. — Дитя вже йде. Тільки... — Вона глянула на свою колишню колегу по лікарні, та їй кивнула. — Подайте хто-небудь Джолі ножа. Та гострого. Ми мусимо її трішки порізати.

— Я... мо... тужитись, — прохрипіла Тіффані.

— Чорта там ти можеш, — сказала Джолі. — Не зараз. Двері відчинені, але нам треба зняти завіси. Трохи розширити прохід.

Лайла знайшла ніж для м'яса, а в туалеті старовинну баночку перекису водню. Вона опустила туди лезо, зупинившись біля дверей перевірити один очисник для рук. Порожньо. Рідина звідти давним-давно випарувалася. Вона поспішила назад у залу. Тіффані, Ерін і Джолі півколом обступили жінки. Всі тримались за руки, крім Ілейн Гірі, яка міцно обхопила себе руками за корпус. Вона переводила погляд то на шинквас, то на порожні кабінки, потім за двері. Куди завгодно, тільки не на захекану жінку, яка кричить на імпровізованому операційному столі, гола тепер, як мати народила, окрім старого бавовняного ліфчика.

Джолі взяла ножа.

— Ви його хоч чимось дезінфікували?

— Перекисом во...

— Цього достатньо. Мері, знайди мені полістироловий кулер, якщо є десь. А хтось із вас, пані, принесіть рушники. У кухні мусять бути. І покладіть їх згори на...

Відчайдушний крик Тіффані, коли Джолі Сурат виконувала епізіотомію¹ ножем для м'яса, без анестезії.

— Покладіть рушники згори на гольф-кари, — закінчила Ерін.

¹ Епізіотомія — акушерська операція, хірургічне розсікання тканин, що оточують отвір піхви.

— О, йо, там сонячні панелі, — підхопила Кітті. — Щоб їх прожарити. Це так розу...

— Нам вони потрібні теплі, не гарячі, — сказала Ерін. — Я не маю наміру засмажити нашого найновішого громадянина.

Лейн стояла там, де й була, дозволяючи іншим жінкам вивувати навкруг неї, як вода навкруг скелі, так само спрямовуючи свій погляд на будь-що, аби лиш не на Тіффані Джонс. Очі в неї були блискучі й порожні.

— Наскільки в неї вже відкрилось? — запитала Лайла.

— Сім сантиметрів, — відповіла Ерін. — Буде десять раніше, ніж ви встигнете промовити «Джек Робінсон». Розкриття шийки матки завершено — один процес принаймні пройшов як слід. Тужся, Тіффані. Але й прибережи трохи сили для наступного разу.

Тіффані тужилася. Тіффані кричала. Піхва Тіффані розтягувалася, потім закривалася. Свіжа кров текла в неї між ніг.

— Не подобається мені ця кров, — почула Лайла слова, які Ерін шепнула краєм губ, наче іподромний жучок потай підказує, на якого коня треба ставити. — Щось її забагато. Господи, якби ж у мене зараз був бодай мій фетоскоп.

Повернулася Мері з пластиковим кулером того типу, що їх Лайла багато разів брала на озеро Мейлок, виїжджаючи з Клінтом і Джаредом туди на пікніки. На цьому збоку був напис: «БАДВАЙЗЕР! КОРОЛЬ ПИВА!»

— Такий годиться, лікарко Е.?

— Цілком, — відповіла Ерін, але не підвела голови. — Окей, Тіфф, сильно тужся.

— Моя спина мене вбива... — озвалася Тіффані, тільки «вбива» вона прокричала «вбишишишиВААААААА» з перекривленим обличчям, гатячи кулаками по облупленому пластику стільниці.

— Я бачу його голівку, — гукнула Лайла. — Я бачу його обли... ох, Боже, Ерін, що?

Ерін відштовхнула вбік Джолі і вхопилася за одне плече дитини, поки та не сховалась назад, вдавивши пальці так глибоко, що ледь не стало зле Лайлі. Голова дитини сковзнула вперед, натужно смикнувшись набік, немов вона намагалася оглянутись туди, звідки з'явилася. Очі були заплющені, лице попелясто-сіре. Шию охопила й тягнулася по щоці вгору до вуха — наче петля ката — закаляна кров'ю пуповина, нагадавши Лайлі ту червону змію, що звисала з Дивовижного Дерева. Від грудей і нижче немовля досі залишалось всередині своєї матері, хоча одна рука вже вивільнилася й безживно висіла. Лайла бачила кожний досконалий пальчик, кожний досконалий нігтик.

— Кинь тужитися, — сказала Ерін. — Я розумію, ти хочеш з цим закінчити, але поки що не тужся.

— Мені треба, — прохрипіла Тіффані.

— Так ти удавиш свою дитину, — сказала Джолі. Вона знову стояла поруч Ерін, плече до плеча. — Зачекай. Просто... дай мені одну секунду.

Надто пізно, подумала Лайла. Воно вже удавлене. Достатньо лише подивитися на це сіре личко.

Джолі просунула один палець під пуповину, потім два. Вона поворушила пальцями, як ото роблять, коли когось підзивають, спершу відтягнувши пуповину від шиї немовляти, а потім і зсунувши її.

Тіффані кричала, кожна жила в неї на шиї була твердо напнута напругою.

— Тужся! — гукнула Ерін. — Щосили тужся! На три! Джолі, не дай дитині впасти лицем на цю брудну, як той хер, підлогу, коли вийде! Тіфф! Раз, два, *три!*

Тіффані натужилась. Дитина буквально вистрелила в руки Джолі Сурат. Вона була ослизлою, вона була красивою і була вона мертвою.

— Соломинку! — крикнула Джолі. — Подайте соломинку! Мерщій!

Ілейн ступила вперед. Лайла навіть не побачила її руху. Вона вже тримала одну напоготові. Захисний папір зірвано.

— Ось.

Ерін взяла соломинку.

— Лайло, — сказала вона, — розкрий йому рота.

Йому. До цього Лайла навіть не зауважила крихітної сіренької карлючки внизу живота немовляти.

— Розкрий йому рота! — повторила Ерін.

Обережно, двома пальцями Лайла зробила як їй було сказано. Ерін вклала собі до рота один кінець соломинки, а інший у той крихітний отвір, який зробили пальці Лайли.

— Тепер натискайте йому на груди, — інструктувала Джолі. — Мусім створити підсмокт.

Який сенс? Мертве є мертвим. Але Лайла знову підкорилась наказу і побачила, як з'явилися тьмяні півмісяці на щоках Ерін Айзенберг, коли та присмокталася до свого кінця. Пролунало чутне — *флап*. Ерін відвернулася, щоби виплюнути щось схоже на кавалок харкотиння. Потім вона кивнула Джолі, яка підняла дитину собі до обличчя і делікатно подула їй в рот.

Немовля просто лежало, закинувши лису голівку з краплинами крові й піни на ній. Джолі дмухнула знову, і диво трапилось. Крихітні груди зітхнули, раптом розчахнулися невидюче сині очі. Хлопчик закричав. Сілія Фрола почала аплодувати, до неї приєдналися інші... окрім Ілейн, яка повернулася на те місце, де була раніше, і стояла там, знову обхопивши себе руками за корпус. Плач немовляти став постійним. Пальці його були стиснуті в крихітні кулачки.

— Це моя дитина, — промовила Тіффані і задерла руки. — Моя дитина кричить. Дайте її мені.

Джолі перев'язала пуповину гумовою стрічкою і загорнула дитину у перше, що потрапило під руку — знятий з гачка фартух якоїсь офіціантки. Вона подала скиглячий згорток Тіффані, яка зазирнула сину в обличчя, засміялась і поцілувала його липку щічку.

- Де ті рушники? — зажадала Ерін. — Давайте їх сюди.
— Вони, либонь, ще не досить нагріті, — сказала Кітті.
— Несіть.

Рушники принесли і Мері проклала ними кулер «Бадвайзер». Тим часом Лайла побачила, що з-між ніг Тіффані ще рине кров. Багато крові. Пінтами, мабуть.

- Це нормально? — спитала котрась.
— Ідеально.

Голос в Ерін звучав твердо й незрадливо, втілена впевненість: нема жодних проблем. Отут-то Лайла й почала підозрювати, що Тіффані, мабуть, помре.

- Але хтось, принесіть мені ще рушників.

Джолі Сурат ворухнулася взяти дитину в матері, щоб покласти в принагідно зроблену з «Бадвайзера» колиску. Ерін похитала головою:

- Нехай ще трохи потримає.
Тут уже Лайлу полишили всі сумніви.

1

Захід сонця в колишньому містечку Дулінг, яке тепер зветься Нашим Місцем.

Лайла сиділа на передньому ганку будинку на Сейнт-Джордж-стрит зі зшитим степлером стосом паперів у руках, аж тут на доріжці з'явилася Дженіс Котс. Коли Дженіс сіла поруч з нею, Лайла вловила запах ялівцю. Із внутрішньої кишені свого стьобаного жилета колишня директорка в'язниці дістала джерело цього аромату: пінтову пляшку джину «Шенлі»¹ і запропонувала Лайлі. Лайла похитала головою.

¹ «Schenley» (1922—1986) — колись одна з найбільших компаній, що виробляла та імпортувала алкогольні напої в США (навіть у часи Сухого закону мала ліцензію на випуск медичного спирту), тож згадана пляшка джину, либонь, колекційна; американська пінта = 473 мл.

— Затримка відділення плаценти, — промовила Дженіс. — Так мені сказала Ерін. Ніяк було її вишкребти, принаймні вчасно, щоб зупинити кровотечу. Й ніяких ліків із тих, які вони зазвичай використовують.

— Пітоцин¹, — сказала Лайла. — Я приймала його, коли народжувала Джареда.

Якийсь час вони сиділи мовчки, дивлячись, як сточується світло з цього дуже довгого дня. Нарешті Дженіс промовила:

— Я подумала, може, тобі потрібна допомога, щоб розібратися з її речами.

— Усе вже зробила. В неї їх було небагато.

— Як у всіх нас. І так навіть легше, як ти вважаєш? У школі ми вчили якийсь вірш, щось про набутки й витрати, які руйнують наші сили. Кітс, мабуть.

Лайла, яка також учила цей вірш, знала, що його написав Вордсворт², проте нічого не сказала.

Дженіс повернула пляшку до кишені, з якої та була з'явилася, і видобула відносно чистого носовичка. Ним вона витерла Лайлі спершу одну щоку, а потім іншу — що навіяло тій болісно ніжні спогади про матір, яка робила це так багато разів, коли Лайла, самозвана шибайголова, падала зі свого велика або скейтборда.

— Я знайшла це в комоді, де вона тримала дитячі речі, — сказала Лайла, подаючи Дженіс тоненький стос сторінок. — Це лежало під піжамами і пінетками.

Спереду Тіффані приклеїла картинку усміхненої, осяяної золотим потоком сонячного світла, ідеально завитої матусі з розсміяним немовлям на руках. Дженіс майже не сумнівалася, що це була вирізка з реклами Герберівського дитячого харчування в якомусь старому жіночому журналі — мож-

¹ «Pitocin» — синтетичний гормон окситоцин, який, зокрема, використовують для стимуляції пологів.

² John Keats (1795—1821); William Wordsworth (1770—1850) — видатні англійські поети-романтики.

ливо, «Добра домівка»¹. Під картинкою Тіффані вивела: «КНИЖКА ДОБРОГО ЖИТТЯ ЕНДРЮ ДЖОНСА».

— Вона знала, що буде хлопчик, — сказала Лайла. — Не знаю, яким чином, але знала.

— Магда їй сказала. Якесь старої баби казка про високий живіт.

— Вона б мусила довгенько над цим працювати, а я її ніколи з ним не бачила, — Лайлі подумалось, може, Тіфф, було ніяково. — Прочитай першу сторінку. Від цього в мене й почався сльозогін.

10 ПРАВИЛ ДОБРОГО ЖИТТЯ

1. Будь добрим до інших & вони будуть добрими до тебе.
2. Не вживай наркотиків для розради НІКОЛИ.
3. Якщо ти неправий, вибачайся.
4. Бог бачить, коли ти грішиш, але ВІН добрий & пробачить.
5. Не кажи неправди, бо це стає звичкою.
6. Ніколи не шмагай коня.
7. Твоє тіло — це твій храм, тому НЕ КУРИ.
8. Не обманювай, дій з кожним ПО ПРАВДІ.
9. Будь обережним у виборі друзів, я не була.
10. Пам'ятай твоя мама завжди тебе любитиме & в тебе все буде ГАРАЗД!

— Оце останнє мене так торкнуло, — сказала Лайла. — І досі не відпускає. Дай мені ту пляшку. Гадаю, зрештою, мені таки потрібен ковток.

Дженіс подала їй джин. Лайла ковтнула, скривалася і віддала пляшку назад.

¹ «Good Housekeeping» — заснований 1885 року жіночий часопис, якому особливо довіряють завдяки рекламі якісних товарів, що пройшли тестування й отримали «Печатку якості» в заснованому журналом 1900 року Дослідницькому інституті домоводства.

— Як там дитина? Все гаразд?

— Зважаючи на те, що він народився за шість тижнів до терміну та ще й в намисті з власної пуповини, в нього все дуже добре, — сказала Дженіс. — Слава Богу, в нас є Ерін і Джолі, а то ми б втратили їх обох. Він зараз у Лінди Беер з її дитиною. Лінда лише недавно припинила годувати Алекса, але щойно вона почула, як плаче Енді, в неї зразу ж повернулося молоко. Так вона каже. Тим часом, у нас нова трагедія.

«Неначе Тіффані не було достатньо для одного дня», — подумала Лайла, намагаючись набрати ділового вигляду.

— Розкажуй.

— Герда Голден, знаєш? Старша з чотирьох дочок Голдена? Вона зникла.

Що майже напевне означало, що в тому іншому світі з нею трапилося щось смертельне. Тепер вони всі тут сприймали це як факт.

— Як це сприймає Клара?

— Так, як ти й могла б очікувати, — сказала Дженіс. — Вона мало не збожеволіла. Протягом останнього тижня чи більше у неї з дівчатами було оте запаморочення...

— Отже, хтось їх там рухав.

Дженіс знизала плечима.

— Можливо. Ймовірно. Що воно там не є, Клара тепер боїться, що котрась з її дівчаток зникне в будь-яку мить. А, може, й усі троє. Я б теж боялася.

Вона почала гортати «Книжку доброго життя Ендрю Джонса». Кожна сторінка була заповнена тлумаченнями тих 10 правил.

— Ми можемо поговорити про те Дерево? — спитала Лайла.

Дженіс подумала, потім похитала головою.

— Можливо, завтра. Зараз я просто хочу поспати.

Лайла, яка не була впевнена, що зможе заснути, взяла руку Дженіс і потисла її.

8

Нана спитала у своєї матері, чи може вона залишитися спати з Моллі в будинку місіс Ренсом, і Ілейн, з'ясувавши, що стара пані не буде проти, дала їй свій дозвіл.

— Звичайно, — сказала місіс Ренсом. — І Моллі, і я, ми любимо Нану.

Це було доволі слухним для колишньої Ілейн Гірі, яка чи не вперше зраділа, що її дівчинки не буде вдома. Нана була її дорогоцінністю, її коштовним камінчиком — рідкісний пункт згоди з її відчуженим чоловіком, завдяки цьому їхній шлюб тривав довше, ніж проіснував би в іншому разі — але цього вечора Ілейн мусила виконати одне серйозне завдання. Більше заради Нани, ніж заради неї самої. Заради всіх жінок Дулінгу насправді. Дехто з них (Лайла Норкросс, наприклад) можуть не розуміти цього зараз, але зрозуміють потім.

Якщо, тобто, якщо вона зважиться довести цю справу до кінця.

Гольф-кари, на яких вони вирушали в експедицію до того химерного дерева в лісі, були акуратно поставлені на парковці поза тим, що колись було муніципалітетом. «Одне добре слово, яке можна сказати про жінок, — подумала вона, — одне з *багатьох* добрих слів — це те, що вони зазвичай прибирають на місце речі, якими покористувались. Чоловіки інакші. Вони кидають свої речі абиде. Скільки разів вона казала Френку, щоб клав свій брудний одяг у короб — чи не достатньо вже того, що вона його пере і прасує, без того, щоб його ще й десь збирати? А скільки разів вона його все-таки знаходила у ванній біля душа або розкиданим у спальні по підлозі? А чи він потурбувався сполоснути склянку або помити тарілку після перекуски пізнього вечора? Ні! Щойно по тому, як їх було використано, тарілки і склянки немовби ставали невидимими». (Той факт, що її

чоловік підтримував свій кабінет в бездоганному стані і клітки для тварин чистесенькими, робив таке його недбалство ще більш дратівним.)

Дрібниці, скажете ви, і хто б заперечував? Дійсно *дрібниці*. Але протягом років ці звички стали домашнім варіантом старовинних китайських тортур, про які вона прочитала в одній книжці «Тайм-Лайф»¹, витягненій з ящика для пожертв у «Гудвілі». «Смерть через тисячу порізів» — так це називалося. Поганий характер Френка був тільки найгіршим і найглибшим з тих порізів. Ох, інколи траплявся подарунок або ніжний поцілунок у зашийок, або поїздка кудись повечеряти (зі свічками!), але всі ті речі були лише глазу́рю на черствому, важкому для переживування торті. Їхнього Шлюбу Торті. Вона не готова була сказати, що всі чоловіки однакові, але більшість із них саме такі, тому що такі інстинкти йдуть в одному пакеті. Разом з пенісом. Дім чоловіка — це його замок, відомий вислів, і в ХУ хромосомі глибоко вкорінене переконання, що кожен чоловік — король, а кожна жінка — його служниця.

Ключі досі в гольф-карах. Звісно, що так. У Нашому Місці може трапитися, що підцуплять якусь дрібничку, але справжніх крадіжок нема. Це одна з тутешніх приємностей. Тут багато приємностей, але не всі можуть ними задовольнитися. Взяти лишень оте скиглення і квиління, що не вщухає на Зборах, наприклад. Нана була там кілька разів. Вона думає, що Ілейн не знає, але Ілейн знала. Добра мати слідкує за своєю дитиною і знає, коли на неї впливають погані приятелі з поганими ідеями.

От два дні тому ця Моллі була в них і дві дівчинки чудово провели час: спершу гралися надворі (класики та скакалка), потім — у хаті (переставляли меблі у великому ляльковому

¹ «Time-Life» — медіакомпанія, яка у 1961—2003 роках видавала серії різноманітних книжок, що поширювалися за системою книжкового клубу.

будиночку, який Ілейн взяла додому з Дулінгського «Меркантайлу»¹), потім знову надворі до заходу сонця. Вони гарненько повечеряли, після чого Моллі пішла собі додому — два квартали в сутінках. Сама-одна. А чому вона може так робити? Тому що в цьому світі нема хижаків. Нема педофілів.

Гарний був день. Тому-то Ілейн так здивувалась (і трішки злякалася, чому ж не визнати це), коли, йдучи до спальні, зупинилася під доньчиними дверима і почула, як Нана плаче.

Ілейн вибрала гольф-кар, повернула ключ і торкнулася носком маленької круглої педалі акселератора. Вона беззвучно вирулила з парковки і вирушила Головною вулицею повз мертві вуличні ліхтарі і темні фасади крамниць. За дві милі від міста вона під'їхала до акуратної білої будівлі з двома даремними бензоколонками перед нею. Вивіска на даху оголошувала, що це «Дулінгський сільмаг». Хазяїн Кабір Патель і троє його вельми гречних (на людях принаймні) синів, звісно, зникли. Коли почалася Аврора, його дружина гостювала у своїх родичів у Індії і зараз напевне лежить у коконі в Мумбаї чи в Лакнау, чи в якійсь іншій із тамтешніх місцин.

Містер Патель торгував потроху геть усім — це був єдиний спосіб конкурувати з супермаркетом — але більшості товарів тут уже не залишилось. Алкоголь, звісно, зник першим; жінки полюбляли випити, а хто навчив їх отримувати від цього насолоду? Інші жінки? Рідко.

Не зупиняючись, щоб подивитися в затемнену крамницю, Ілейн повела гольф-кар кругом, до її задньої частини. Тут на довгому металевому кронштейні висів банер: «Дулінгський сільмаг. Крамниця автозапчастин. **Першим чином завітайте сюди і ЗЕКОНОМИТЕ!**» Містер Патель тримав усе в порядку, вона б йому за це дала балів. На додаток до свого заробітку сантехніком батько Ілейн теж потроху займався

¹ «Mercantile» (1914—1998) — мережа крамниць модного одягу та умеблювання.

ремонтom двигунів — то ще там, у Кларксбергу — і два сараї на задньому подвір'ї, де він працював, були захаращені забракованими деталями, лисими покришками і бозна-скільки поламаними газонокосарками та мотоблоками. «Огидне видовище», — скаржилася мати Ілейн. «Воно оплачує твої відвідини салону краси щоп'ятниці», — відповідав король замку, і так той безлад тривав далі.

Ілейн довелося прикласти вагу всього тіла, щоби двері посунулися на своїй забрудненій рейці, але зрештою вона відтулила їх футів на п'ять чи шість, і цього їй було достатньо.

— У чому річ, ягідко? — запитала вона у своєї заплаканої дочки ще до того, як дізналася про існування того клятого дерева, коли думала, що ці сльози її дитини — єдина проблема, і що вони припиняться так само швидко, як весняна злива. — У тебе заболів животик після вечері?

— Ні, — сказала Нана. — І не треба тобі називати це животиком. Мені не *п'ять років*.

Такий роздратований тон — це було щось нове, він її здивував і шокував дещо, але вона не перестала гладити Нану по голові.

— А що ж тоді?

Губи Нани напружилися, затремтіли, а потім вона вибухнула:

— Я сумую за татом! Я сумую за Біллі, він інколи тримав мене за руку, коли ми йшли до школи, і це було приємно, *він* був приємним, але найдужче я сумую за татком! Я хочу, щоб ці канікули закінчилися! Я хочу назад, *додому!*

Замість припинитися, як весняна злива, її ридання перетворились на бурю. Коли Ілейн спробувала погладити дочку по щоці, Нана відбила її руку й сіла в ліжку зі скуйовдженим, наелектризованим волоссям, що дико стирчало довкіл її голови. У цю мить Ілейн побачила в ній Френка. Вона побачила його так ясно, що аж злякалась.

— Хіба ти забула, як він кричав на нас? — спитала вона в дочки. — А той раз, коли він ударив кулаком у стіну! Це ж було жахливо, хіба не так?

— Він кричав на тебе! — крикнула Нана. — На тебе, тому що ти завжди хотіла, щоб він щось зробив... чи щось дістав... чи став якимсь іншим... не знаю я. Але він ніколи не кричав на мене!

— Утім, він розтягнув твою майку, — сказала Ілейн. Її неспокій поглибився в щось близьке до жаху. Чи вона думала, що Нана геть забула Френка? Залишила його на купці мотлоху разом зі своєї невидимою подружкою місіс Халам-Балам? — Твою улюблену, до того ж.

— Бо він боявся через того чоловіка на машині! Того, що переїхав кішку! Він піклувався про мене!

— Згадай, як він кричав на твою вчительку, як він осоромив тоді тебе?

— Мені байдуже! Я хочу, щоб він був!

— Досить, Нано. Ти вже достатньо наго...

— Я хочу до тата!

— Тобі треба заплющити очі й заснути, і дивитися лагідні с...

— Я ХОЧУ ДО ТАТА!

Ілейн пішла зі спальні, обережно прикривши за собою двері. Яких же сил знадобилося, щоб не опуститися до рівня цієї дитини, не дати їй прочуханки. Навіть зараз, стоячи в пропахлому бензином і мастилом сараї містера Пателя, вона б не зізналася, як близько була тоді до того, щоб накричати на свою дочку. Це не різкий тон Нани, такий несхожий на її зазвичай м'який і непевний голос; навіть не фізична схожість на Френка, якої вона звичайно могла не помічати. Це те, що вона говорила точно, як він, висуваючи свої нерозумні, нездійсненні вимоги. Це було так, ніби Френк Гірі особисто сягнув сюди з іншого берега тієї бозна-що-воно-за-протоки,

яка відокремлювала той старий насильницький світ від цього, нового, й опанував її дитину.

Наступного дня Нана здавалася такою ж, як завжди, але Ілейн вже не могла не думати про ті сльози, підслухані під дверима, і як Ілейн відбила її руку, простягнуту лише, щоби втішити, і той огидний галайкуватий голос, що лунав з дитячого рота Нани: *«Я хочу до тата»*. І це ще не все. Вона трималася за руки з тим малим гидомирним Біллі Бісоном з сусіднього кварталу, який, мабуть, радо завів би її кудись у куці, щоб їм там погратися в лікаря. Їй навіть легко уявлялася Нана з тим масним Біллі в шістнадцять, як вони цим займаються десь на задвірках «Таксі-клубу» його батька. Цілує її по-французькому, одночасно перевіряючи на роль першої куховарки і пляшкомийниці в його гівняному малому замку. Забудь про малювання картин, Нано, катай собі на кухню і торохти там каструлями й пательнями. Склади мій одяг. Нумо, я тебе швиденько віджарю, а потім відригну, відвернуся на інший бік і засну.

Ілейн принесла з собою заводний ліхтар, яким зараз по світила всередині покинутої напризволяще авто-прибудови. Без бензину, яким можна було б заправляти Дулінгські автівки, не було потреби й у вентиляторних пасах чи свічках запалювання. А отже, те, що вона шукає, мусить бути тут. Чимало таких речей було в майстерні її батька, і цей запах тут такий самий: він лячно живо доносить спогади про ту дівчинку із зав'язаним у хвостик волоссям, якою вона колись була (але без ностальгії, ні-ні.) Подавала батькові деталі та інструменти, які він називав, дурнуватого щаслива, коли він їй дякував, зіщулена, коли він дорікав їй за повільність або коли хапалася за щось не те. Тому що вона хотіла догодити йому. Він був її татом, великим і сильним, і вона хотіла догодити йому у всьому.

Цей світ набагато-багато кращий за той старий, керований чоловіками. Ніхто на неї тут не кричав, і ніхто не кричав на Нану. Ніхто не ставиться до них, як до громадян другого

сорту. Це світ, де мала дівчинка може сама повертатися додому навіть у темряві і почуватися в безпеці. Світ, де талант маленької дівчинки може зростати одночасно з її стегнами і грудьми. Ніхто не прищемить його в пуп'янку. Нана цього не розуміє, і в цьому вона не самотня; якщо ви так не вважаєте, вам достатньо сходити послухати балачки на тих дурнуваних зборах.

«Я думаю, тут вихід звідси», — сказала Лайла там, де жінки стояли у високій траві, дивлячись на те химерне дерево. І, Боже мій, якщо вона не помиляється?

Лейн рушила глибше в комору запчастин, світлячи ліхтарем на підлогу, бо підлога тут бетонна, а бетон тримає прохолоду. Аж ось воно, у дальнім кутку, те, на що вона сподівалася: три п'ятигалонні каністри з туго закрученими кришками. Цільнометалеві, без жодних написів. Тільки одну оперізувала товста гумова стрічка червоного кольору, а дві інших — синього. Її батько точно так позначав свої каністри з гасом.

«Я думаю, тут вихід звідси. Шлях назад. Якщо ми захочемо».

Дехто з них, безсумнівно, захоче. Ті жінки зі Зборів, нездатні зрозуміти, яке щастя вони тут мають. Яку радість. Яку безпеку. Є тут такі, що поколіннями призвичаєні до рабства, вони б охоче поспішили назад до своїх кайданів. Оті, що із в'язниці, як комусь не дивно, мабуть, будуть першими, хто захоче повернутися додому, в старий світ, туди само в каталажку, з якої їх було звільнено. Так багато цих дитинячих істот не здатні або не бажають усвідомити, що за їхнім ув'язненням ледь не завжди проглядається якийсь спільник чоловічої статі, котрий не потрапив під суд. Якийсь чоловік, заради якого вони зруйнували себе. За ті роки, що вона працювала волонтеркою, Лейн надивилася і наслухалася мільйон таких історій. «У нього добре серце». «Він цього не хотів». «Він обіцяє, що зміниться». К чорту, вона була вразливою до цього сама. У вирі того безкінечного дня і вечора, до того, як вони заснули й перенеслися сюди, вона майже

дозволила собі повірити, попри все пережите нею з Френком у минулому, що він робитиме, як вона просить, що він контролюватиме свій норів. Звісно, він робив навпаки.

Ілейн не вірила, що Френк *здатний* змінитися. Така його чоловіча природа. Але він змінив її. Інколи вона думала, що Френк зведе її з розуму. Для нього вона була причепою, пригоничкою, дратівною тривожною сиреною, якою завершувався кожний день. Вона була в жаху, як Френк не помічає весь той вантаж її обов'язків. Чи він дійсно вважав, що вона отримує задоволення від того, що мусить йому нагадувати, щоб сплатив рахунки, розклав по місцях речі, тримав свій норів на припоні? Вона була впевнена, що саме так він і думав. Ілейн не сліпа, вона розуміла, що її чоловік — незгідлива особистість. Адже він її не розумів зовсім.

Вона мусила діяти заради Нани і заради всіх інших. Це те, що чітко проявилось серед цього дня, особливо тоді, коли Тіффані Джонс помирала в тій їдальні, віддаючи останні сили свого бідного, зруйнованого життя, щоб могло жити її дитя.

Є тут жінки, які захочуть повернутися. Не більшість, Ілейн хотілось вірити, що більшість тутешніх жінок не такі божевільні, не такі мазохістки, але хіба вона може таким ризикувати?

Хіба може вона, коли її рідна Нана, яка щулилася, ховаючись у собі, щоразу, як її батько піднімав голос...

«Припини про це думати, — наказала вона собі. — Зосередься на своїй справі».

Червона стрічка означає дешевий гас, і, мабуть, від нього їй користі не більше, ніж від того бензину, якого повно по місту на різних автозаправках. У гасі під червоною стрічкою, якщо він старий, можна гасити запалені сірники. А от ті сині стрічки означають, що там гас зі стабілізатором, і цей сорт може зберігати свою горючість десять років чи й довше.

Нехай Дерево, яке вони знайшли цього дня, може бути дивовижним, але однаково воно дерево, а дерева горять.

Звісно, там ще є той тигр, не забуваймо, але вона має зброю. Відігнати його, налякавши, застрелити, якщо буде необхідно. (Вона вміла стріляти; батько її колись навчив.) Ці думки можуть бути зайвою засторогою. Лайла назвала того тигра й лиса емісарами, й Ілейн це здавалося правильним. Вона гадала, що тигр не намагатиметься її зупинити, що те Дерево фактично не охороняється.

Якщо це двері, вони мусять бути замкненими назавжди.

Колись Нана все зрозуміє і подякує своїй матері за те, що вона правильно вчинила.

9

Лайла спала, але прокинулася невдовзі по п'ятій, коли новий день був лише плохенькою смужкою світла на східному обрії. Піднявшись, вона скористалася нічним горщиком. (Водогін з'явився в Дулінгу, але він поки ще не дійшов до цього будинку на Сейнт-Джордж. «Ще тиждень або два», — запевняла їх Магда.) Лайла зважала, чи не повернутися їй до ліжка, але зрозуміла, що буде лише перекидатися з боку на бік і думати, як Тіффані — попелясто-сіра наприкінці — востаннє знепритомніла, так і тримаючи свою новонароджену дитину на руках, Ендрю Джонса, чиею єдиною спадщиною буде скріплена степлером книжечка рукописних аркушів.

Лайла одяглася і вийшла надвір. Вона не мала якоїсь конкретної мети, але не особливо здивувалася, побачивши перед собою потрошену руїну муніципалітету; більшу частину свого дорослого життя вона провела, працюючи тут. Це був свого роду магнітний полюс, хоча насправді там не залишилося нічого такого, на що варто було б подивитися. Якась пожежа призвела до цієї руїнації — можливо, вдарила блискавка або замкнуло електрику. Той бік будівлі, де колись містився кабінет Лайли, перетворився на чорні уламки, роками вітри проміталися крізь розбиті стіни і вікна, роблячи свою справу

з іншою половиною, розм'якшуючи гіпсокартон для плісняви, наносячи сміття, яке шарами вкривало підлогу.

Тому Лайла здивувалася, побачивши, що хтось сидить там на гранітних сходах. Ці сходи залишилися, мабуть, єдиним, за чим ще вгадувалася стара будівля.

Коли Лайла наблизилася, та постать підвелася й рушила до неї.

— Лайло?

Сповнений непевності і задавлений нещодавно пролитою сльозами голос був знайомим.

— Лайло, це ви?

Тепер нові жінки з'являлися дуже зрідка, і якщо ця буде останньою, то кращої годі й бажати. Лайла підбігла до неї, обійняла і розцілувала в обидві щоки.

— Лінні! О Боже, як я рада тебе бачити!

Лінні Марс обняла її навзаєм з панічною силою, та потім відтулилася, щоб роздивитися Лайлине обличчя. Упевнитися. Лайлі це було цілком зрозуміло, тому вона стояла нерухомо. Але Лінні усміхалася і сльози в неї на щоках були гарними. Лайлі подумалося, що це так, немов якісь небесні терези врівноважилися — з одного боку відхід Тіффані, а з іншого — прибуття Лінні.

— Ти довго тут сидиш? — нарешті запитала Лайла.

— Я не знаю, — сказала Лінні. — Годину чи, може, дві. Я бачила, як заходив місяць. Я... я не знала, куди мені піти. Я сиділа в офісі, дивилася в ноутбук, а потім... як я тут опинилася? Де це?

— Це складно, — відповіла Лайла і, підводячи Лінні назад до сходів, раптом уторопала, що жінки вельми часто кажуть ці слова, а чоловіки майже ніколи.

— У певному сенсі ти й досі в офісі, тільки лежиш у коконі. Чи то ми так думаємо принаймні.

— Ми мертві? Привиди? Ви це говорите?

— Ні. Це реальне місце.

Лайла не була впевнена в цьому спочатку, але тепер цілком. Що ближче пізнаєш, то менше (або ні) захвату, але, напевне, більше віри.

— Скільки ви вже тут?

— Місяців вісім. Можливо, більше. Час рухається швидше по цей бік того... ну, чогось того, поза чим ми зараз. Гадаю, що по той бік — там, звідки ти прийшла — ще й повного тижня не минуло відтоді, як почалася Аврора, правильно?

— П'ять днів, я гадаю.

Лінні знову сіла.

Лайла почувалася жінкою, яка довго живе за кордоном і спрагла новин з батьківщини.

— Розкажи мені, що відбувається в Дулінгу.

Лінні скоса глянула на Лайлу і махнула рукою в бік вулиці.

— Але ж це і є Дулінг, хіба не так? Тільки вигляд має якийсь порепаний.

— Ми над цим працюємо, — сказала Лайла. — Розкажи мені, що відбувалося, коли ти ще була там. Чи балакала ти з Клінтом? Ти що-небудь знаєш про Джареда?

Це було малоймовірно, але вона мусила спитати.

— Багато я розповісти не можу, — сказала Лінні. — Бо останні два дні я тільки про те й думала, щоб не заснути. Весь час приймала ті наркотики з комори речових доказів — ті, що з рейду на братів Грайнерів, — але під кінець вони вже майже зовсім не діяли. А ще відбувалися дивні речі. Люди приходили і йшли. Кричали. За начальника хтось новий. Здається, його звать Дейв.

— Який ще Дейв?

Єдино так змогла утриматись Лайла від того, щоб не струснути свою диспетчерку.

Лінні насупила брови, зосереджуючись, намагаючись згадати.

— Не Дейв, — нарешті промовила вона. — Френк. Такий великий парубок. Він ще носив якусь форму, не копівську, але потім почав ходити у формі копа. Може, Френк Гіргарт?

— Ти маєш на увазі Френка Гірі? Урядника контролю за тваринами?

— Так, — кивнула Лінні. — Правильно, Гірі. Дідько, ну він і настирливий. Наче виконує якусь місію.

Лайла не знала, як їй сприйняти цю новину про Гірі. Вона згадала співбесіду з ним щодо роботи, яку зрештою отримав Ден Тримач. Особисто Гірі справляв враження — меткий, упевнений — але його особова справа як урядника контролю за тваринами її насторожила. Занадто щедрим він був на штрафи, і забагато на нього надходило скарг.

— А як щодо Террі? Він старший офіцер, він мусив би зайняти моє місце.

— Пиячить, — сказала Лінні. — Дехто з інших копів з цього сміється.

— Що ти таке...

Лінні підняла руки, щоб її зупинити:

— Але потім, якраз перед тим, як мені заснути, зайшли люди і сказали, що Террі потрібна зброя з нашої зброярні, і це через якусь жінку, що у в'язниці. Той, що зі мною балакав, це той громадський захисник, який, ви казали, нагадує вам Віллі Гарднера у «Гарній дружині»¹.

— Баррі Голден?

Лайла не могла нічого второпати. Жінка у в'язниці, це, безумовно, Євка Блек, а Баррі тоді допоміг Лайлі перевести Євку в тамтешню камеру, то навіщо йому...

— Так, він. І ще інші були з ним. Одна жінка. Дочка директорки Котс, я думаю.

— Цього не може бути, — заперечила Лайла. — Вона працює в ОК.

— Ну, може, хтось інший. На той час я вже була наче в глибокім тумані. Але пам'ятаю Дона Пітерза, запам'ятала його,

¹ Адвокат у телесеріалі «The Good Wife», якого грає актор Josh Charles; у п'ятому сезоні, просто в суді, вихопивши з кобури охоронця пістолет адвоката вбиває його клієнт.

бо він намагався лапати мене на новорічній вечірці минулого року в «Рипливому колесі».

— Той Пітерз, що з в'язниці? Він був з Баррі?

— Ні. Пітерз прийшов потім. Він так лютився, коли дізнався, що частина зброї зникла. «Вони забрали все найкраще», — кричав він, я це пам'ятаю, і з ним ще був хлопець, і той хлопець сказав... він сказав... — Лінні подивилася на Лайлу величезними очима. — Він сказав: «А що як вони забрали це для Норкросса, в тюрму? Як ми тепер вирвемо ту курву звідти?»

Лайла уявила собі перетягування линви з Євкою Блек в ролі вузла посередині, який означатиме перемогу однієї чи іншої сторони.

— Що ти ще пам'ятаєш? Подумай, Лінні, це важливо!

Хоча що вона, Лайла, може тут зробити, якщо це й так?

— Нічого, — сказала Лінні. — Після того, як Пітерз і той молодик вибігли, я заснула. І прокинулась тут.

Вона з сумнівом роззирнулася, досі не певна, що навкруги є «тут».

— Лайло?

— Гм-м?

— А тут є щось поїсти? Мені здається, я й справді не мертва, бо дуже *голодна*.

— Звичайно, — сказала Лайла, допомагаючи жінці звестись на рівні. — Яечня з тостами, як тобі таке?

— Божественно. Я відчуваю, що могла б з'їсти півдюжини яєць і ще залишиться місце для млинців.

Але, як виявилось, Ліннета Марс так і не отримала свого сніданку, — фактично останній раз вона поїла за день до цього (два вишневих поп-тарти, підігрітих у мікрохвильовці в кімнаті відпочинку шерифської управи.) Коли жінки завернули на Сейнт-Джордж-стрит, Лайла відчула, як долоня Лінні розтанула в її руці. Кутиком ока вона вловила короткий шок на обличчі Лінні. А потім не лишилося нічого, крім хмарки нетлів, що здіймалася в ранкове небо.

РОЗДІЛ 10

1

«Неможливо вгадати, — любив казати Ловелл Грайнер-старший, — де може початися глибока вугільна жила».

— Бува, один штрик одношарошковим буром — і видь різницю між гівном і «Шінолоу», — так він це сформулював¹.

Цей перл скотився з уст старого чорта приблизно в той час, коли багацько найкращих шахтарів Три-Окружжя шастали довбаними-передовбаними нетрями Південно-Східної Азії, курячи присмачені героїном товсті косяки і набираючись тропічних виразок. Це був той конфлікт, що його старший Грайнер оминув завдяки відсутності в нього двох пальців на правій нозі та одного — на лівій руці².

Мало хто з людей, які топтали цю зелену землю, висловлював більше нісенітниць, ніж покійний Ловелл Грайнер-старший — він також вірив в НЛО, у мстивих лісових духів і сприймав за золото пусті обіцянки вугільних компаній. Великий Ловелл Грайнер — так його називали, мабуть, на честь тієї старої пісні Джиммі Діна про Великого Джона³. Наразі Великий Лов — разом з пляшкою «Повстанського кличу» і парою чорних, як той бітумінат, який він видобував, легень — вже десять років як спочивав у своїй труні.

Його син Ловелл-молодший (природно, знаний як Малий Лов) з гірким подивуванням згадав ці батьківські слова після

¹ «Ти не відрізниш лайно від “Шіноли”» — вираз, який увійшов в американський сленг у часи Другої Світової війни; «Shinola» — заснована 1907 року в Детройті провідна компанія з випуску високоякісного гуталіну; з 2011 року під брендом «Shinola Detroit» випускаються товари класу люкс made in USA: наручні годинники, велосипеди тощо.

² Йдеться про війну у В'єтнамі, яка офіційно закінчилася 1975 року.

³ Jimmy Dean (1928—2010) — кантрі-співак і телеактор; «Big Bad John» (1961) — балада, за яку автор-виконавець отримав премію «Греммі»; історія здоров'я шахтаря, який під час обвалу в шахті тримав стелю, поки врятувалися 20 гірників, але сам загинув.

того, як шериф Норкросс прицвятила його і його старшого брата Мейнарда з десятьма кіло кокаїну, запасом аптечної якості спіду та всією їхньою зброєю. Не було сумніву, що вугільний пласт їхньої удачі раптом скінчився: магічним чином «Шінола» обернулася на лайно в ту мить, коли шерифська команда вивалила поліційним тараном двері їхнього фамільного маєтку на березі ручаю, фермерського дому, для якого означення *розвалина* було надто грандіозним.

Утім, Малий Лов (який насправді був шість футів з дюймом зросту та мав дві сотні й сорок фунтів ваги¹) не кався ні в чому, що робив, він тільки надзвичайно шкодував, що це не тривало довше. Протягом тих тижнів, що вони з Мейнардом просиділи під замком в окружній в'язниці у Когліні, чекаючи пересилки, більшу частину свого вільного часу він насолоджувався спогадами про радощі, які вони мали до цього: спортивні машини, на яких вони наввипередки ганяли, гарні будинки, до яких вони вламувалися, дівчат, яких вони дрючили, і тих незліченних тупаків, яких вони розтоптали, бо ті намагалися влізти на ділянку Грайнерів, а опинилися закопаними серед пагорбів. Більшу частину тих п'яти років вони були серйозними гравцями вздовж і впоперек Блакитного хребта². Збіса пекельно гарячі були перегони, хоча тепер вони, схоже, обернулися холодом.

Фактично, їх виїбли в усі дірки. Копи взяли наркоту, взяли зброю, взяли Кітті Мак-Дейвід, яка сказала, що багато разів була свідком того, як Ловелл в обмін на пакети з коксом віддавав пачки готівки їхньому постачальнику з картолю, і бачила, як він стріляв у того дурня з Алабами, що намагався втулити їм фальшиві банкноти. Копи навіть взяли ту балабуху Сі-чотири, яку вони зникали на Четверте липня. (План був: підкласти її під якусь силосну башту і подивитися,

¹ 6 футів, 1 дюйм = 185,44 см; 240 фунтів = 108,8 кг.

² Blue Ridge — 1000-кілометрова низка паралельних хребтів і масивів, розділених широкими долинами в південній частині гірської системи Аппалачі.

чи зможе та херня її підняти, як ракету на мисі Карнавал)¹. Та хай якими гарними були ті перегони, Ловелл не був певен, скільки він зможе триматися на перегортанні спогадів про них. Думка про те, як його спогади хирітимуть, а потім почнуть розпадатися, гнітила.

Коли вони вичерпаються, думав Малий Лов, доведеться себе просто вбити. Він цього не боявся. А чого боявся — це душитися від нудьги десь у камері, як ото прикутий до інвалідного крісла останні кілька років свого життя Великий Лов, смокчучи свій «Клич» та кисень із балона, задушився на смерть власними шмарклями. Мейнард, такому недоумку, яким він є, либонь, непогано буде кілька десятків років у тюрмі. Однак, не Малому Ловеллу Грайнеру-молодшому. Йому не цікаво грати фуфловими картами, аби лиш залишатися в грі.

Потім, поки вони ще чекали досудового розгляду, лайно знову обернулося на «Шінолу». Господи, благослови Аврору, призвідницю їхнього звільнення.

Означене звільнення приключилося пополудні минулого четверга, в той день, коли ця сонна хвороба прийшла в Аппалачію. Ловелл з Мейнардом сиділи пристебнуті до лави перед радною кімнатою в Коглинському суді. Минула вже година, як мусили прибути прокурор і їхній адвокат.

— Що за херня, — оголосив той чмошник з Коглинського поліційного департаменту, який наглядав за ними. — Яка дурня. Мені не стільки платять, щоби я няньчився тут з вами, клятими довбодятлами, цілісінький день. Піду, подивлюся, що там та суддя збирається робити.

Крізь армоване скло навпроти їхньої лавки Ловелл бачив, що суддя Вейнер, єдина з трьох офіційних осіб, яка визнала за необхідне з'явитися на слухання, похилила голову собі на

¹ С-4 — різновид пластикової вибухівки; 4 липня — День незалежності США; Ловелл вважає, що мис Канаверал у Флориді, де діє головний космодром США, називається мисом Карнавал.

руки і строха задрімала. На той момент брати поняття не мали про Аврору. Як і те чмо, коп.

— Надіюся, завдасть вона йому прочухана, що збудив її, — зауважив Мейнард.

Не зовсім це сталося, коли ошелешений офіцер зірвав павутинну маску, що виросла на обличчі Її Честі Судді Реджини Альберти Вейнер, але, як то кажуть, нема кращого, то й так некепсько.

Ловелл з Мейнардом, прикуті кайданками до лави, все бачили крізь армоване скло. Це було чудесно. Суддя, не більша п'яти футів з дюймою на підборах, повстала праведно і жахнула копа — співаймо алілуя — в груди чорнильною авторучкою з золотим пером. Це відкинуло байстрюка на килим, і вона, скориставшись перевагою, вхопила зі столу суддівський молоток та почала гатити його по обличчю, не встиг той гівнюк вивернутися чи гукнути: «Я заперечую, Ваша Честь». Після того суддя відкинула вбік свій закривавлений молоток, сіла на місце, похилила голову на схрещені руки і знов закімарила.

— Брате, ти це бачив? — запитав Мейнард.

— Бачив.

Мейнард трусив кудлою, аж метлялося його немите волосся.

— Це було чудесно. Пес мене забери.

— Наряду нахер перенесено, — погодився Ловелл.

Мейнард — перворідень, але названий на честь дядька, коли його батьки були певні, що немовля помре раніше, ніж сяє сонце дня народження — мав бороду печерного дикуна і широко посаджені очі. Навіть коли він місив кулаками якогось нещасного сучого сина, на обличчі в нього було тупе здивування: «А що це ми тут робимо?»

Що вони зробили зараз, так це сіпалися, доки не виламали бильця лави, до якої були пристебнуті, а потім пішли до радної кімнати, залишаючи по собі слід з розтровоєної деревини.

Делікатно, щоб не розбудити суддю Вейнер — павутиння спліталось довкола її голови, знову щільнішаючи — вони

вивудили в копа ключі і відімкнули себе. Також брати реквізували в мертвого чма пістолет, шокер і ключі від його пікапа «Джі-Ем-Сі»¹.

— Поглянь-но, який павучий слід, — прошепотів Мейнард, показуючи на нове плетиво на судді.

— Часу нема, — відказав Ловелл.

Двері в кінці цього коридору — відкриті службовою карткою того чма — вели в другий коридор. Коли вони проходили повз прочинені двері якоїсь тамтешньої кімнати, жодна особа з дюжини з гаком чоловіків і жінок у ній — копи, секретарки, адвокати — не звернула уваги. Всі дивилися «Ньюз Америка», де в химерному й жахливому репортажі якась амішка на столі піднялася і відкусила носа чоловіку, котрий нахилився до неї.

У кінці цього, другого, коридору знайшовся вихід на парковку. Ловелл з Мейнардом виступили на сонце і вільне повітря, великі, як життя, і щасливі, як гончаки на конкурсі з гавкання. «Джі-Ем-Сі» мертвого копа стояв неподалік, а в центральній консолі був добрячий запас кізякової музики. Брати Грайнери погодилися між собою на Брукс з Данном, а слідом щоби йшов Алан Джексон, цей, як уже давно був перевірено, годний хлоп².

Під «Прудкі чобітки» вони чкурнули до найближчого кемпінгу і запаркували «Джиммі-Мака» поза форпостом гайового рейнджера, який унаслідок серії урізань бюджету було закрито ще кілька років тому. Замок на дверях форпосту відскочив з одного поштовху. У шафі висіла жіноча уніформа. На щастя, вона належала якійсь дебелий пані, тож Мейнард, за командою Ловелла, втиснувся в неї. Одягнутому таким чином, уже легко було переконати водія «Шеві Сілверадо»³ на парковці кемпінгу відійти вбік, побалакати.

¹ «GMC Truck» — бренд, під яким з 1912 року випускає свої ваговози, автобуси та різні спецавтомобілі компанія «Дженерал Моторз».

² Alan Jackson (нар. 1958 р. у Джорджії) — один з найпопулярніших кантрі-співаків, автор численних хітів у цьому музичному жанрі.

³ «Chevrolet Silverado» — великий, потужний пікап, ідентичний «GMC Sierra».

— У мене щось не так із дозволом на відпочинок на природі? — спитав хазяїн «Сілверато» у Мейнарда. — Від цих новин про ту хворобу в мене голова обертом, ось що я вам скажу.

Потім, кинувши погляд на знак на грудях Мейнарда:

— Як це вам примудрилися дати таке ім'я, С'юзен?

Відповідь, на яку заслуговувало це запитання, дав Малий Лов, виступивши з-за дерева й проваливши хазяїну «Сілверато» череп поліном. Той був приблизно Ловеллового зросту й ваги. Коли Лов перевдягнувся в його одяг, вони загорнули тіло в брезент і поклали його в кузов свого нового автомобіля. Забравши з собою музику мертвого копа, вони поїхали до мисливської хатки, яку вже давно були приготували на випадок непогожого дня. Дорогою, переслухавши решту дисків, погодилися, що той Джеймс Мак-Мертрі, мабуть, комуніст, а от Генк III — у повнім порядку¹.

Опинившись у хатині, вони почергово переходили то на радіо, то на сканер поліційних частот, який там тримали, сподіваючись надібати інформацію про реакцію поліції на їхню втечу. Спершу цілковита неувага до означеної втечі лякала Ловелла. Проте наступного дня лавина подій, пов'язаних з феноменом Аврори, — що пояснювало жорстку розправу пані судді з тим Коглинським копом і те лайно в неї на обличчі — стала такою всеохопною і руйнівною, що Ловеллові побоювання геть випарувалися. Хто має час на двох загумінкових уркаганів серед масових заворушень, авіакатастроф, аварій ядерних реакторів та людей, які сплячуть посулих кралечок?

¹ James McMurtry (нар. 1962 р.) — син відомого письменника і професорки англійської мови, політично ангажований кантрі-роковий співак/гітарист із Техасу, якого Стівен Кінг якось назвав «найправдивішим, найбезжальнішим сонграйтером свого покоління»; Hank Williams III (нар. 1973 р.) — онук і син кантрі-зірок (і його діда, і батька також звали Генк Вільямс), який в юності грав панк і метал, але, зрештою, став успішним автором-виконавцем кантрі-музики.

2

У понеділок, коли Френк Гірі планував свій напад на жіночу в'язницю, Ловелл лежав на пліснявому дивані у мисливській хатині, жував оленячі джеркі¹ і уявляв власні наступні кроки. Хоча наразі у владних органах панував безлад, невдовзі вони в тій чи іншій формі відновляться. Більш того, якщо все йтиме в тому напрямку, в якому, воно, схоже, йде, всі ті органи будуть всуціль з хуями, що означатиме — настав Дикий Захід: повісити їх зараз же, повісити їх вище, запитання ставити потім. Брати Грайнери не залишаться забутими на-завжди, і коли про них згадають, кований чобіт підніметься, щоб їх розчавити.

Новини по радіо спершу занурили Мейнарда в тугу.

— То це кінець їблям, Ловелле? — спитав він.

Подумки й сам дещо сумуючи, Лов відповів, що вони щось придумують... ніби цьому може бути якась альтернатива. Йому згадалася одна стара пісня про те, що це роблять пташки, це роблять бджоли, навіть освічені блохи це роблять².

Утім, настрої у його старшого брата покращився, коли в шафі знайшлася складанка-головоломка. Тепер Мейнард у своїй камуфляжній нижній білизні стояв на колінах перед кавовим столиком, пив «Шліц»³ і сушив над нею собі голову. Скласти треба було Шаленого Кота, який встромив пальця в розетку і його б'є струмом⁴. Мейнард обожнював складанки, якщо вони не були занадто хитромудрими. (Це була одна

¹ Jerky — в'ялені на сонці смужки м'яса, традиційна їжа індіанців, яка довго не псується.

² «Let's Do It, Let's Fall in Love» («Робімо це, закохуймося») — знаменита пісня композитора Кола Портера з мюзиклу «Париж» (1928), яку відтоді переспівують безліч артистів у всіх мислимих музичних стилях.

³ «Schlitz» (1849—1999) — колись одна з найбільших пивних компаній у США; тепер під цим брендом випускає пиво компанія «Пабст».

⁴ Krazy Kat — кіт-простак, персонаж газетних коміксів 1913—1944 рр., які спершу вважалися примітивними, але з бігом часу їх автора, художника Джорджа Геррімена (1880—1944) визнали за одного з найвпливовіших творців цього жанру.

з причин, чому Ловелла не непокоїло можливе тюремне майбутнє його брата. Головоломок у тюрмі достобіса.) Зображення Шаленого Кота в центрі було вже майже виконане, але блідо-зелена стіна, яка оточувала його постать, виявилася для Мея проблемною. Він скаржився, що вона на вигляд вся однакова, а це — обман.

— Нам треба приборатися, — оголосив Ловелл.

— Я тобі казав, — відгукнувся Мейнард. — Я засунув голову того парубка у дупло порожньої колоди, а решту тіла скинув до ями.

Старший брат Лова патрав трупи так, як інші люди патрають індиків. Ексцентрична навичка, але, видно, Мею це дарувало задоволення.

— Це лише початок, Мею, але цього недостатньо. Нам треба приборатися ще краще, поки все в такому розйобі. Все дочиста підчистити, так би мовити.

Мейнард допив своє пиво і відкинув геть бляшанку.

— Як нам це зробити?

— Для початку ми спалимо шерифську управу в Дулінгу. Це знищить докази, — пояснив Ловелл. — Це велике нумеро уно.

Слутий вираз обличчя брата підказував, що потрібні додаткові пояснення.

— Наша наркота, Мею. Вони захопили все в тому рейді. Ми все там спалимо, і в них не залишиться проти нас нічого твердого.

Ловелл собі це уявив — просто чудесно. Він ніколи не підозрював, як йому хочеться знищити якусь поліційну дільницю.

— Потім, просто для певності, щоби розставити всі крапки над і, ми завітаємо до тамтешньої тюрми і розберемося з Кітті Мак-Дейвід.

Лов провів собі пальцем поперек неголеної шиї, щоб показати братові точно, як ця розбірка мусить відбутися.

— Гов, та вона ма'ть, спить.

Лов трохи подумав.

— А якщо вчені вирахують, як їх усіх розбудити?

— Навіть якщо так, може, в неї пам'ять буде стерта. Знаєш, амнезія, як ото у «Днях наших життів»¹.

— А якщо ні, Мею? Бодай хоч колись буває такий зручний розклад? Та пизда Мак-Дейвід може відправити нас за ґрати на всю решту наших життів. Та навіть не це важливо. Вона *накапала*, ось що важливо. Вона мусить відповісти за це, хоч спить вона, хоч не спить.

— Ти справді думаєш, що ми можемо до неї дістатися? — спитав Мейнард.

Якщо по правді, Ловелл цього не знав, але вважав, що вони мають спробувати. Удача любить хоробрих — він бачив це в якомусь фільмі чи, може, в серіалі. І хіба будуть у них кращі шанси? Зараз півсвіту практично спить, а решта бігає, як курка з відрубаною головою.

— Їдьмо, Мею. Годинник цокотить. Не відкладай на потім, що можеш зробити зараз. Крім того, скоро темрява — найкращий час для справ.

— Куди ми найперше? — спитав Мейнард.

Ловелл не задумувався:

— Побачитися з Фріцом.

Фріц Мешаум порався з двигунами і чистив авто для Ловелла Ґрайнера, а також двигав трохи товару. Навзаєм Ловелл познайомив цього фашиста з кількома торгівцями зброєю. Крім того, що Фріц був божественним механіком і чудовим чистильником, він мав бзик щодо федерального уряду, тож завжди прагнув посилити особистий арсенал важкої зброї. Коли настане той неминучий день і ФБР вирішить вхопити всіх хитросраких надомних механіків та відправити їх у Гуантанамо, Фріц захищатиметься, і то на смерть, якщо

¹ «Days of Our Lives» — один з найдовших у світі сімейних телесеріалів, який транслюється з 1965 року і по цей час.

потрібно буде. Кожного разу, як Ловелл його бачив, Фріц показував йому те чи інше смертоносне знаряддя і хвалився, як добре воно може когось роздобтати. (Найкумедніша деталь: широко ходили чутки, що Фріца якось ледь не до смерті був побив один гицель. Крутий бос він, цей мізерний Фріц.) Останній раз, як Ловелл з ним бачився, цей бородатий гном радісно продемонстрував йому свою останню іграшку: збіса справжню базуку. Російського виробництва.

Ловеллу треба потрапити в жіночу тюрму, щоб убити стукачку. Це такого сорту місія, де базука дійсно може стати в пригоді.

3

Джаред з Гердою Голден не знали добре одне одного — Герда перший рік училася в середній школі, а Джаред вчився у старшій — але він знав її за тими вечерями, коли їхні дві родини збирались разом. Інколи вони грали у відеоігри в підвалі і Джаред завжди давав їй виграти пару разів. Багато поганого трапилося відтоді, як почалася ця Аврора, але це вперше Джаред побачив, як застрелили людину.

— Вона ж померла, правда, тату?

Вони з Клінтом стояли в туалеті адміністративного крила. Трохи Гердиної крові плеснуло Джареду на обличчя і сорочку.

— Від падіння, після того, як її підстрелили?

— Я не знаю, — сказав Клінт. Він спирався на кахельну стіну.

Його син, промокаючи воду з обличчя паперовим рушником, знайшов у дзеркалі над умивальником батькові очі.

— Ймовірно, — сказав Клінт. — З огляду на твою розповідь, як там усе трапилося, вона майже напевне померла.

— І той дядько теж? Той лікар? Флікінджер?

— Так. Він теж, імовірно.

— Усе через цю жінку? Цю особу, Євку?

— Так, — сказав Клінт. — Через неї. Ми мусимо оберігати її безпеку. Від поліції і від будь-кого іншого. Я розумію, це здається божевільним. Вона може бути ключем для розуміння того, що трапилося, ключем, щоб повернути все назад і... просто вір мені, гаразд, Джаред?

— Гаразд, тату. Але один охоронець, той, що Ренд, сказав, що вона, типу... чародійка?

— Я не можу пояснити, що вона таке, Джаред, — сказав Клінт.

Хоча він намагався здаватися спокійним, Клінт був дико злим — на себе, на Гірі, на Євку. Та куля могла поцілити Джареда. Могла зробити його сліпим. Залишити його в комі. Убити його. Клінт бив свого старого друга Джейсона на підвір'ї в Бертелів не заради того, щоб його син помер раніше нього самого; не заради цього він ділив ліжка з дітьми, які обсцикалися уві сні; не заради цього він залишив позаду Маркуса, Шеннон і всіх інших; і не заради цього він виборював свій шлях через коледж і медичну школу.

Шеннон йому сказала тоді, багато років тому, якщо він просто попуститья і утримуватиметься від того, щоб когось убити, він виборсається. Але, щоб виборсатися з теперішньої ситуації, можливо, їм доведеться вбивати людей. Йому доведеться вбивати людей. Ця думка не засмутила Клінта так, як він міг би очікувати. Ситуація змінилася, і призи змінилися, проте, мабуть, під сподом це була та сама угода: якщо бажаєш молочного коктейлю, будь готовий битися.

— Що? — перепитав Джаред.

Клінт скинув головою.

— Вираз у тебе, — пояснив йому син. — Такий наче збуджений.

— Просто втомлений.

Він торкнувся плеча Джареда й вибачився. Йому треба перевірити, чи всіх розміщено.

4

Тут зайве було казати: «А що я казав?»

Коли вони відійшли від групи біля трупів, Террі вловив погляд Френка.

— Ти мав рацію, — промовив Террі.

Він дістав ту саму фляжку. Френк думав було його зупинити, але не зробив цього. Чинний шериф зробив добрячий ковток.

— Твоя правда. Ми мусимо захопити її.

— Ти впевнений? — спитав Френк так, ніби сам вагається.

— Ти жартуєш? Подивись на це чортове місиво. Верн мертвий, та дівчина це зробила, її розстріляли, і вона теж мертва. Адвокату провалено череп. Гадаю, якийсь час він міг ще жити, але зараз уже напевно мертвий. Інший парубок, у водійських правах написано: доктор медицини на прізвище Флікінджер...

— І він також? Справді?

Дуже погано, якщо так. Флікінджер був безпутний, але в ньому лишалося достатньо душевності, щоб спробувати допомогти Нані.

— І це ще не найгірше. Норкросс і та жінка, Блек, і решта їх тепер мають серйозне озброєння, більшість з усього високопотужного, що ми могли б використати, щоб змусити їх поступитися.

— Нам відомо, хто був з ними? — запитав Френк. — Хто був за кермом того автодому, коли вони дали тягу звідси?

Террі знову приклався до фляжки, але всередині більше нічого не залишилося. Він вилаявся і копнув ногою уламок щербінки.

Френк чекав.

— Старпер на ім'я Віллі Берк, — видихнув Террі Кумс крізь зуби. — Добропорядний такий, останні років п'ятнадцять чи двадцять робить багато всього для громади, але й досі браконьєрствує. Колись гнав горілку також, давно, ще замолоду.

Може, й досі жене. Ветеран. Уміє про себе подбати. Лайла ніколи його не зачіпала, вважала, що не варта шкурка вичинки, намагатися його на чомусь впіймати. І, як я здогадуюся, він їй подобався.

Він зробив вдих.

— Та й мені теж.

— Добре.

Френк вирішив не згадувати про телефонний дзвінок пані Блек до нього. Він його насправді так збісив, що було б важко переказувати деталі тієї розмови. Одна річ, утім, залишалася, ніби смикаючи його за рукав: як ця жінка хвалила його за те, що захищав свою дочку в шпиталі. Звідки вона могла це знати? Того ранку Єва Блек була в буцегарні. Ця думка повсякчас до нього поверталася, а він повсякчас відпихав її геть. Як і з тими нетлями, що випурхнули з підпаленого фрагменту кокона Нани, він не міг навіть уявити собі цьому пояснення. Він тільки розумів, що Єва Блек хотіла його роздразнити — і в цьому вона досягла успіху. Але він не вірив, що вона розуміє, яке може бути його роздраження.

У всякім разі, Террі знову повернувся на рейки — він більше не потребує додаткової мотивації.

— Ти хочеш, щоб я почав збирати групу? Я охоче, якщо така твоя воля.

Хоча воля не мала нічого з цим спільного, Террі грав другу скрипку.

5

Оборонці в'язниці поспішно познімали колеса з легковиків і ваговозів на парковці. Загалом там стояло близько сорока машин, включно з тюремними фургонами. Біллі Веттермор з Рендом Квіглі викочували колеса і складали їх в піраміди по три в мертвій зоні між внутрішнім і зовнішнім парканами, а потім облили їх бензином. Сморід бензину швидко

перебив довколишній сирий, горілий запах пожеж, що досі тліли в лісах. Вони залишили колеса на пікапі Скотта Х'юза, але поставили його впоперек перед внутрішньою брамою, як додатковий бар'єр.

— Скотт закоханий у свій трак, — сказав Ренд Тігу.

— Ти хочеш замість його поставити там свій? — перепитав його Тіг.

— К чорту, ні, — сказав Ренд. — Ти що, здурів?

Єдиним транспортом, який вони не зачепили, був автодім Баррі Голдена. Його поставили на інвалідній парковці біля бетонної доріжки до дверей Приймальні.

6

Мінус Верн Ренгл, Роджер Елвей і жінки-офіцери департаменту, кожна з яких під час Френкової операції з каталогізації була підтверджена як спляча, зі штату шерифа Лайли Норкросс залишилося семеро поліціантів: Террі Кумс, Піт Ордвей, Елмор Перл, Ден «Тримач» Трітер, Руп Вітсток Вілл Вітсток та Рід Берровз. На думку Террі, це була сильна група. Всі вони були ветеранами, в поліції щонайменше рік, а Перл з Тримачем служили в Афганістані. Разом із трьома поліціантами-пенсіонерами — Джеком Албертсоном, Міком Наполітано та Нейтом Мак-Гі — всього було десять.

Із Доном Пітерзом, Еріком Блассом та Френком Гірі складалася щаслива тринадцятка.

Френк швидко покликав до зброї півдюжини волонтерів, включно із Джей Ті Вітстоком, батьком поліціантів, які поділяли з ним це прізвище, і головним тренером групи захисту футбольної збірної Дулінгської старшої школи; сюди ж долучилися Падж Мароне, бармен у «Рипливому колесі», що приніс із собою рушницю «Ремінгтон», яку тримав під шинквасом; Дрю Т. Баррі з «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”, доскіпливий страховий агент і призовий мисливець на оленів;

Карсон «Ґрунтовний Краянин» Стразерс, швагер Паджа, який бився з рекордними 10-1 у «Золотих рукавичках», перш ніж лікар йому сказав, що слід покинути цю справу, поки в нього бодай щось лишилося від мозку; і два члени міської ради: Берт Міллер та Стів Пікеринг, що, як і Дрю Т. Баррі, знали, як вилізути на оленячу вежу. Таким чином, їх стало дев'ятнадцять і, тільки-но їм повідомили, що у в'язниці є жінка, яка може мати інформацію стосовно цієї сонної хвороби і навіть знати спосіб зцілення, всім до одного не терпілося прислужитися.

7

Террі був задоволений, але хотів рівно двадцять. Вигляд побілілого обличчя й розірваного горла Верна Ренгла — те, чого він ніколи не зможе забути. Він відчував це так, які відчував Гірі, мовчазною тінню, що всюди слідує за ним, судячи кожний крок, який він робить.

Та й нехай. Єдиний вихід — навпростець: навпростець через Норкросса до Єви Блек, а через ту Блек до кінця цього кошмару. Террі не знав, що станеться, коли вони до неї дістануться, але знав, що це вже мусить бути кінець. Щойно настане кінець, тоді він зможе спробувати затуманити згадку про безкровне обличчя Верні Ренгла. Не кажучи вже про обличчя його дружини і дочки, яких, по суті, вже не існувало. Іншими словами, задавити свій мозок серйозним запоєм. Він розумів, що Френк заохочує його до випивки, ну то й що? Ну то й що, бля?

Дону Пітерзу було доручено обдзвонити чоловіків-офіцерів зі штату Дулінгського виправного закладу, тож не забрало багато часу вирахувати, що в наряді у Норкросса максимум четверо. Один з них, Веттермор, маніжний і ніби гей, а інший, Мерфі, колишній учитель історії. Накиньмо ту жінку Блек і старого пердуна Берка, плюс, можливо, будьмо щедрими, ще двоє чи троє, про котрих нам не відомо, а це

означає, що їх там менше дюжини і мало від кого з них, якщо взагалі від когось, можна очікувати, що твердо стоятиме, якщо діло піде гаряче, не важить, скільки зброї вони добули.

Террі з Френком зробили зупинку в крамниці горілчаних напоїв на Головній вулиці. Там було відкрито і людно.

— Вона мене більше не любить! — оголосив якийсь дурень уському магазину, розмахуючи пляшкою джину. Він тхнув, як той тхір.

Полиці стояли переважно порожні, але Террі знайшов дві пінти джину і заплатив грошима, які, мав він підозру, стануть невдовзі зайвими, якщо ця жахлива херня триватиме далі. Одну пінту він вилив у фляжку, а іншу поніс у паперовому пакеті, пішовши разом із Френком до сусіднього провулку. Провулок вивів їх на подвір'я, захарашчене сміттєвими мішками і розм'яклими під дощем картонними ящиками. Тут, на рівні землі, між двома вікнами з плівкою замість скла, були подерті двері квартири Джонні Лі Кронського.

Кронський, доволі загадкова фігура в цій частині Західної Вірджинії, відчинив двері й угледів пляшку в пакеті.

— Ті, хто приносить дарунки, можуть увійти, — сказав він, забираючи пляшку.

У вітальні стояв лише один стілець. Його посів сам Кронський. Не звертаючи уваги на Террі з Френком, він глितнув півпінти двома велетенськими ковтками, його борлак скакав, як поплавець на волосіні. Телевізор з вимкнутим звуком показував кількох жінок у коконах, які плавали на поверхні Атлантичного океану. Вони були схожі на химерні рятувальні плотики.

«А якщо якийсь із них вирішить вкусити акула?» — подумав Террі. Йому майнуло: якщо таке станеться, на ту акулу може чекати сюрприз.

Що все це могло означати? В чому сенс?

Террі вирішив, що сенс у джині. Він дістав Френкову фляжку і лигнув.

— Ті жінки — з великого літака, що розбився, — сказав Джонні Лі. — Цікаво, що вони отак плавають, авжеж? Ця штука мусить бути вельми легкою. Як капок¹ чи щось таке.

— Лишень подивися на всіх них, — зачудувався Террі.

— Так, так, ще те видовище, — поплямкав губами Джонні Лі.

Він був ліцензованим приватним детективом, але не того роду, що стежать за зрадливими чоловіками чи дружинами або розкривають таємничі справи. До 2014 він працював на вугільну «Енергокомпанію “Уліс”», катався велосипедом на її різні виробництва, видаючи себе за шахтаря, слухав балачки про профспілковий рух, працював на те, щоб підривати довіру до лідерів, які здавалися ефективними. Іншими словами, був ручним псом компанії.

А потім трапилася халепа. Добряча халепа, можна сказати. Вибух і обвал у виробку. Людиною, яка працювала там підривником, був Кронський. До того три шахтарі, яких поховало під горою, вголос балакали про перевибори. Майже як прокляття, один з них був у майці з обличчям Вуді Гатрі². Адвокати, найняті компанією «Уліс», запобігли висуненню звинувачень; просто трагічний інцидент — успішно довели вони перед великим журі присяжних; але Кронському довелося піти на пенсію.

Отаким чином він почав жити в Дулінгу, де колись народився. Тепер у своїй ідеально розташованій квартирі — зразу за рогом від горілчаної крамниці — він перебував у процесі доведення себе до смерті пияцтвом. Щомісяця через «Федерал Експрес» йому надходив чек від компанії «Уліс». Одна знайома Террі з банку розказувала йому, що позначка на корінці завжди була однаковою: «ГОНОРАРИ». З чого б не складалися

¹ Капок (Ceiba pentandra) — бавовняне дерево, ніжний, легкий, плавучий, але дуже горючий пух з плодів якого використовують для наповнення подушок, матраців, рятувальних жилетів тощо.

² Woody Guthrie (1912—1967) — одна з найвизначніших постатей в американській фолк-музиці, автор і виконавець сотень «вічнозелених» пісень, письменник і активіст робітничого руху, який вплинув на кілька поколінь музикантів і поетів.

ті «ГОНОРАРИ», багатства вони йому не принесли, доказом чому була ця задрипана квартирка, але для існування Кронському їх вистачало. Вся ця історія була відома Террі, тому що й місяця не минало без того, щоб хтось із сусідів, почувши, як б'ється скло, не викликав сюди поліцію — у якесть із вікон Кронського влітав камінь або цеглина, безсумнівно кинуті активістами профспілки. Сам Джонні Лі до поліції не звертався ніколи. Даючи зрозуміти, що його це не особливо хвилює — Дж. Л. Кронському було Глибоко Насрати на профспілку.

Одного дня, незадовго до початку Аврори, коли Террі був у наряді з Лайлою в Патрулі Один, їхня розмова повернула на Кронського. Лайла сказала:

— Врешті-решт, якийсь мстивий шахтар — можливо, родич когось із тих, кого тоді вбив Кронський — відіб'є йому голову, і цей жалюгідний сучий син буде тому тільки радий.

8

— Там, у в'язниці, склалася певна ситуація, — почав Террі.

— Певна ситуація зараз повсюди, містере Поліція.

Кронський мав побите обличчя, одутле й змучене, і темні очі.

— Забудь за повсюди, — втрутився Френк. — Ми живемо тут.

— Мені ріденько насрати, де ти живеш, — сказав Джонні Лі і прикінчив ту пінту.

— Нам може знадобитися дещо підірвати, — сказав Террі.

Баррі Голден з його посіпаками-грабіжниками забрали з управи багато стрілецької зброї, але оминули вибухівку Сі-4 з рейду на братів Ірайнерів.

— Ти знаєш, як працювати з пластидом, чи не так?

— Може, й знаю, — відповів Кронський. — Що в цьому для мене?

Террі розрахував:

— Я тобі ось що скажу. З нами Падж Мароне з «Колеса» і, я думаю, він дозволить собі безкінечно наливати тобі з кра-ну до кінця твого життя.

Якого, на думку Террі, недовго було чекати.

— Гм, — промовив Джонні Лі.

— Ну, й звичайно, це також шанс великою мірою прислу-житися твоєму місту.

— Дулінг може йти нахер і сам себе виїбти, — сказав Джонні Лі Кронський. — Та все ж таки... чому б і ні? Чому, курва, ні? Так їх стало двадцятєро.

9

Дулінгський виправний заклад не мав сторожових веж. Там був плаский руберойдовий дах, обплетений трубами з венти-ляційними отворами, відводами і патрубками з випускними клапанами. Не варто було очікувати багато в сенсі прикриття від цегляного огороження заввишки півфута. Оцінивши цей дах, Віллі Берк сказав Клінтові, що йому подобається трьох-сотшістдесятиградусна перспектива всього периметру, але власні яйця йому подобаються більше.

— Бачте, тут нагорі нема нічого, що могло б зупинити кулю. А як щодо того сараю? — показав старий униз.

Хоча позначений на плані в'язниці як «СКЛАД ОБЛАД-НАННЯ», це був звичайний сарай типу «будь-що», де стоя-ла їздова косарка, на якій утримувані (варті довіри) підстри-гали софтбольне поле, а також зберігали садові інструменти, спортивне знаряддя і стоси перев'язаних мотузкою запліс-нявілих газет і часописів. Що найважливіше — сарай був побудований із бетонних блоків.

Вони пішли роздивитися зблизька. Клінт притяг з-за са-раю стілець, і Віллі сів там під навислим піддашшям покрів-лі сараю. На цій позиції людина була прикрита від очей

будь-кого біля огорожі, але залишалася видимою з обох кінців тієї лінії вогню, що пролягала між сараєм і в'язницею.

— Якщо вони з одного боку, я в порядку, — сказав Віллі. — Побачу їх краєм ока, і в укриття.

— А якщо одночасно з обох? — спитав Клінт.

— Якщо так, це не піде мені на здоров'я.

— Вам потрібна підтримка. Напарник.

— Коли ви таке кажете, доку, я шкодую, що в юності не ходив частіше до церкви.

Старий приязно дивився на нього. Прибувши до в'язниці, він зажадав від Клінта єдиного пояснення: чи опір, який вони чинять, — це те, чого бажала б Лайла?

Клінт залюбки це підтвердив. Хоча на даному етапі він уже не був певним, чого бажала б Лайла. Здавалося, ніби вона зникла багато років тому.

Клінт намагався відповідати Віллі так само дружньо — трохи безжурної *savoir faire*¹ перед обличчям ворога — але те, що ще лишалося від його почуття гумору, вивалилося із задніх дверей автодому Баррі Голдена разом з Гердою Голден і Гартом Флікінджером.

— Ви ж були у В'єтнамі, чи не так, Віллі?

Віллі підняв ліву руку. М'ясо його долоні було покарбоване шрамами.

— Як воно буває, кілька шматочків мене й досі там.

— Які були відчуття? — спитав Клінт. — Коли ви були там? Ви напевно втрачали друзів.

— О, так, — сказав Віллі. — Я втрачав друзів. А щодо відчуттів, найчастіше це був просто страх. Збентеженість. Постійна. Ви так зараз відчуваєтесь?

— Саме так, — визнав Клінт. — Я ніколи до такого не готувався.

¹ *Savoir faire* (фр.) — знати як; практичне орієнтування в ситуації.

Вони там стояли у молочно-біялому пополудневому світлі. Клінт загадався, чи Віллі зрозумів, що відчуває Клінт насправді — трохи страху і збентеження — це правда, але також збудження. Певну ейфорію, нав'язану підготовкою і перспективою вилити роздратування, і розгубленість, відчуття втрати і неможливості всього втілити. Клінт відзначав, як воно в ньому відбувається — приплив агресивного адреналіну такий же старий, як у мавп. Він казав собі, що не мусить так мислити, і мабуть, не мислив, але відчуття було добрим. Це так, немов якийсь парубок, на вигляд точнісінько, як він, за кермом автокупе з відкритим верхом зупинився на світлофорі поряд з Клінтом, кивнув йому, упізнавши, а потім, із вмиканням зеленого, його примарний двійник втоптав акселератор і старий Клінт дивиться, як той мчить геть. Новий Клінт мусив поспішати, бо він мав певну місію, і мати місію було добре.

Дорогою до тилу в'язниці Віллі розповів йому про нетлів і про феїні відбитки ніг, які він бачив біля трейлера Трумена Мейвезера. Мільйони нетлів, як здавалося, покривали гілля дерев, кружляли хмарами над лісовими кронами.

— Це від неї? — як і всі інші, Віллі чув балачки. — Від цієї жінки, яку ви тримаєте?

— Так, — відповів Клінт. — І це навіть не половина всього. Віллі сказав, що він навіть не сумнівався.

Вони витягли другий стілець і видали Біллі Веттермору автоматичну гвинтівку. Вона була перероблена (легально чи ні, Клінт не знав, та йому й байдуже було) на повний автомат. Таким чином стало по людині на кожному кінці сараю. Це не було ідеальним, просто найкращим, що вони могли зробити.

10

За переднім столом у шерифській управі тіло Лінні Марс лежало в коконі на підлозі поряд з її ноутбуком, де досі крутилося те коротесеньке відео з падінням Лондонського Ока. Террі

увиялося, як вона зісковзнула зі свого стільця, коли нарешті задрімала, а потім і заснула. Лежала вона незграбно, почасти загороджуючи прохід, який вів до офіційної частини установи.

Кронський переступив через неї і вирушив далі коридором у пошуках комори з доказами. Террі це не сподобалося. Він гукнув йому вслід:

— Агов, ти хоч помітив, збіса, людину тут? На підлозі?

— Усе гаразд, Террі, — сказав Френк. — Ми про неї подбаємо.

Вони віднесли Лінні в камеру для затриманих і делікатно поклали там на матрац. Вона лише недавно відключилася. Павутиння в неї на очах і на роті було ріденьким. Губи її кривилися вгору у виразі п'яного щастя — хтосьна чому, можливо тому, що її боротьба за те, щоб залишатись притомною, нарешті скінчилася.

Террі знову лигнув. Він опустив фляжку, і на нього кинулась стіна камери, тож він скинув перед собою руку, щоб її зупинити. За якусь мить він уже був здатний знову стояти прямо.

— Я за тебе хвилююся, — сказав Френк. — Ти... надужи-ваєш ліків.

— Я в повнім поряді, — Террі відмахнувся від нетлі, яка лоскотала йому вухо. — Ти радий, що ми готуємося до бою, Френку? Ти ж саме цього хотів, чи не так?

Френк затримався на ньому поглядом. Поглядом абсолют-но безневинним, абсолютно чистим. Він дивився на Террі так, як дитина дивиться на телевізійний екран — ніби той є про-довженням її тіла.

— Ні, — відповів Френк. — Я не сказав би, що я дуже радий. Це просто робота, ото і все. Робота, яка на нас чекає.

— Ти собі завжди так кажеш, перед тим як натовкти комусь пику? — зі щирою цікавістю запитав Террі, і здивувався, коли Френк відсахнувся, наче від ляпаса.

Коли вони вийшли, Кронський уже був у чекальні. Він знайшов ту пластикову вибухівку, а також пакунок динаміту,

який хтось виявив у гравійному кар'єрі неподалік обійстя Грайнерів і здав для утилізації. Вираз обличчя Джонні Лі був несхвальний.

— Цьому дину тут не місце, селюки. Він старішає і стає капризним. А от ця Сі-чотири... — він потряс вибухівкою, змусивши Френка скривитися, — її хоч вантажівкою переїдь, нічого не станеться.

— Отже, динаміт ти хочеш залишити? — спитав Террі.

— Господи, ні. — Кронський дивився ображено. — Я кохаюся в дино. Завше його любив. Дино — це, як ви б сказали, класика. Треба його тільки загорнути в якусь ковдру, і все. Або, може, ота Спляча Красуня тримає у шафці якийсь гарний товстий светр. О, мені ще потрібне дещо з крамниці господарчих товарів. Я ж не помиляюся, що шерифська управа має там відкритий рахунок?

Перш ніж піти, Террі з Френком напакували речовий мішок пістолетами і набоями, яких не покрали, і винесли всі жилети й шоломи, які змогли надібати. Там було небагато, але члени їхнього затягу — ну дійсно, нема сенсу називати якимось інакше ледве не з найманців на вербований загін — поприносять чимало зброї з дому.

У Лінні не знайшлося светра в шафці, тому Джонні Лі загорнув динаміт у пару рушників з туалету. Він ніс його, притискаючи до грудей, неначе немовля.

— Уже день кінчається, запізно для будь-якої атаки, — зауважив Френк. — Тобто, якщо до такого дійде.

Террі сказав:

— Знаю. Ввечері ми висунемо туди хлопців, пояснимо, що до чого, і щоби кожен знав, хто командир, — на цих словах він значуще подивився на Френка. — Реквізуємо з міського автопарку пару шкільних автобусів і поставимо їх на перехресті шосе 31 та Західно-Лавінської, де стояв той блокпост, щоби хлопцям не спати на сирій землі. Шістьох або вісьмох з них триматимемо на чатах по цьому... як його...

— По периметру, — підказав Френк.

— Йо, воно. Якщо доведеться туди заходити, ми зробимо це завтра зранку, зі східного боку. Щоб прорватися, нам стане в пригоді пара бульдозерів. Пошли Перла з Тримачем, хай візьмуть у депо департаменту комунальних робіт. Ключі там у конторському трейлері.

— Добре, — промовив Френк. Бо це дійсно так і було. Сам він навіть не подумав про бульдозери.

— Уранці ми передусім знесемо там бульдозерами огорожі і через парковку вийдемо на головну будівлю. Таким чином сонце світитиме в очі їм. Крок перший: загнати їх углиб, подалі від дверей і вікон. Крок другий: Джонні Лі підриває передні двері — і ми всередині. Натиснемо на них, щоб покидали зброю. Я думаю, на цьому етапі вони вже це зроблять. Пошлемо кількох людей кругом, на той бік, щоби вони не кинулися туди.

— Має сенс, — сказав Френк.

— Але щонайперше...

— Перше?

— Ми побалакаємо з Норкроссом. Сьогодні ввечері. В живі очі, якщо він справжній мужик. Запропонуємо йому шанс віддати ту жінку до того, як станеться те, чого не переграти назад.

Френкові очі виказували його почуття.

— Я знаю, що ти думаєш, Френку, але якщо він розсудлива людина, то зрозуміє, що це — правильний крок. Врешті-решт, він відповідає за більше життів, ніж лише за її.

— А якщо він так само скаже «ні»?

Террі знизав плечима.

— Тоді ми ввійдемо й заберемо її.

— Не зважаючи ні на що?

— Саме так, не зважаючи ні на що.

Вони вийшли, і Террі замкнув за ними двостулкові скляні двері управи.

11

Ренд Квіглі взяв ящик з інструментами і провів дві години з молотком і шрубелем, обдовбуючи маленьке броньоване вікно в бетонній стіні кімнати відвідин. Тіг Мерфі сидів поряд, пив колу і курив сигарету. Правила щодо куріння були скасовані.

— Якби ти був утримуваним, — сказав він, — це б додало до твого терміну років п'ять.

— Отже, добре, що я не утримуваний, чи не так?

Тіг струсив попіл на підлогу і вирішив не казати, про що він думає. Якщо бути замкненим означає бути утримуваним, то саме ними вони зараз і є.

— Чоловіче, ну добряче тут усе збудували, авжеж?

— Угу. Це ж, типу, тюрма чи щось таке, — сказав Ренд.

— *Грюк-грюк-грюк.*

Коли скло нарешті випало, Тіг зааплодував.

— Дякую вам, леді і джентльмени, — проголосив Ренд, граючи Елвіса. — Дуже вам вдячний.

З прибраним вікном Ренд міг стояти на столі, який вони туди підтягнули як стрілецьку платформу, і цілитися крізь нього зі своєї зброї. З чистим кутом охоплення від парковки до брами.

— Вони думають, що ми піхви, — сказав Ренд. — Але вони помиляються.

— Достоту так, Ренд'о.

До кімнати зазирнув Клінт.

— Тігу. За мною.

Вони удвох піднялися сходами в Крило В. Тут була найвища точка в'язниці, єдиний другий поверх у всій будівлі. Вікна в тутешніх камерах дивилися на Західно-Лавінську дорогу. І були вони міцнішими навіть за те вікно у кімнаті відвідин — товсті, армовані, вставлені між шарами бетону. Важко було уявити, щоб Ренд вицюкав таке вікно зі стіни лише ручними інструментами.

— Ми не зможемо захищати цей кінець, — сказав Тіг.

— Так, — погодився Клінт, — Але тут чудовий спостережний пост і в нас нема потреби його захищати. Тут ніяк не пробитися.

Це здавалося беззаперечним для Клінта, а також для Скотта Х'юза, який відпочивав за кілька камер звідти і прислухався.

— Я певен, хлопці, ви доб'єтесь того, що вас тим чи іншим способом повбивають, і я не проливатиму сліз, коли це трапиться, — гукнув він. — Але мозкоправ має рацію. Потрібна базука, щоб пробити діру в цій стіні.

Того дня, коли дві супротивні групи дулінгських чоловіків озброювалися, готуючись до війни, у Три-Окружжі досі не спало менше сотні жінок. Одною з них була Євка Блек; ще одною — Ейнджел Фіцрой, і ще одною — Джінет Сорлі.

Четвертою була Ваннеса Лемплі. Раніше цього дня чоловік Ваннеси нарешті заснув у своєму кріслі, дозволивши Ван зробити те, що вона вирішила зробити. Відтоді, як вона, застреливши Рі Демпстер, повернулася додому із в'язниці, Томмі Лемплі намагався залишатися без сну разом із нею, скільки йому стачило сил. Ван раділа його товариству. Утім, кулінарний конкурс по телевізору його доконав, заколисавши до країни снів лекцією з молекулярної гастрономії. Перш ніж піти, Ван почекала — упевнитися, що він міцно заснув. Вона не бажала покладати на свого чоловіка, старшого за неї на десять років, з титановими стегнами і хворого на стенокардією, невдячне завдання якось опікуватися її тілом ті бозна-скільки літ, які йому залишилися. Не мала Ван також зацікавлення в тому, щоб стати найсумнішим у світі елементом умеблювання.

Хай яка втомлена, але вона досі залишалася легконогою, і вибралася з кімнати, не потривоживши його чуткого сну. У гаражі вона дістала свою мисливську рушницю і зарядила її. Підсмикнувши вгору двері, вона завела свій мото-всюди-хід і викотилася з гаража.

План у неї був простий: видертися крізь ліс на кряж понад дорогою, вдихнути свіжого повітря, роззирнутися на панораму, начеркати записку своєму чоловікові і приставити дуло рушниці собі під підборіддя. Добраніч. Принаймні нема дітей, щоб за них хвилюватися. Їхала вона повільно, бо боялася розбитися в такому стомленому стані. Важкі колеса її MBX посилали струс від кожного кореня й каменя їй в товсті руки і глибше, у самісінькі її кості. Ван не зважала. Дрібний дощик теж був на добро. Попри виснаження — думки в неї ледь повзали — вона глибоко усвідомлювала кожне фізичне відчуття. Чи краще було б померти, не знаючи, що тебе це чекає, як Рі? Ван змогла поставити це запитання, але її мозок не міг впоратися з ним так, щоб дати якусь задовільну відповідь. Кожна відповідь розчинялася, не встигаючи сформуватися. Чому так погано на душі від того, що вона застрелила утримувану, яка, аби вона цього не зробила, убила б іншу утримувану? Чому так погано на душі від того, що вона просто виконала свою роботу? Ці відповіді також не зросталися, навіть не починали.

Ван дісталася на верх кряжа. Вона заглушила MBX і злізла з сідла. Ген далеко, в напрямку в'язниці якась туманна чорнота спливала над цим днем, що згасає, залишкові випари після лісової пожежі, що перегоріла, випаливши саму себе. Прямо вниз земля спадала довгим легким схилом. При основі цього схилу шумував брудний, роздутий дощем потік. Над струмком, за кілька сотень футів звідси стояла чиясь мисливська хатка із замшілим дахом. Карлючки диму скидалися вгору з пічного димаря.

Вона поплескала по кишенях і зрозуміла, що зовсім забула про папір і щось, чим було б писати. Ван хотіла було розсміятися — самогубство ж зовсім не така складна річ насправді, еге ж? — але найбільше, на що вона спромоглася, було зітхання.

Нема на це ради, і її резони не так уже й важко буде зрозуміти. Якщо її взагалі знайдуть, тобто. І якщо комусь захочеться про це думати. Ван відстебнула зі спини рушницю.

Двері хатини розчахнулись навстіж, якраз коли вона примощувала дуло рушниці до підмурку своєї нижньої щелепи.

— І хай радіє, якщо він досі має ту бум-трубу, — доносячись ясно і чітко, промовив чоловічий голос, — бо інакше пошкодує, що той гицель тоді не впорав його до кінця. Ага, прихопи сканер, я хочу бути в курсі, що роблять копи.

Ван опустила рушницю і дивилася, як двоє чоловіків залізли у блискучий трак «Сілверадо» і поїхали геть. Вона була впевнена, що звідкись їх знає, і, судячи з їхнього вигляду, — пара згайнованих і вигнаних мокрими геть лісових пацюків — це були не персони щойно з урочистої церемонії Торговельної палати. Їхні імена вмент навернулися б їй, якби вона не була такою виснаженою довгим безсонням. Мозок у неї був наче грязюкою набитий. Вона досі відчувала під собою стрибучий МВХ, хоча той не рухався. Примарні крапки світла плавали в неї перед очима.

Коли пікап зник, вона вирішила навідати цю хатину. Там мусить знайтися, чим і на чому писати, нехай навіть на зворотньому боці якогось на роки застарілого календаря.

— І ще мені треба щось, чим прикріпити те до сорочки, — промовила вона.

Голос у неї прозвучав пригаслим і чужим. Когось іншого голос. І той інший стояв просто поруч неї. Але коли вона повернула голову, той хтось пропав. Це траплялося дедалі частіше й частіше: підглядачі никалися у найдальшій досяжності її поля зору. Галюцинації. Скільки можна бути без сну, перш ніж усе раціональне мислення зломиться і ти остаточно втрапиш глузд?

Ван знову осіддала свій МВХ і повела його по кряжу туди, де той знижувався, і де вона могла з'їхати на колістий путі-

вещь, який вів до хатини. Хата смерділа квасолею, пивом, смаженою олениною і чоловічим бздом. Стіл захарашений тарілками, у раковині їх було ще більше, на дров'яній печі — зашкарублі каструлі. На полиці каміну стояло фото дико усміхненого чоловіка з кайлом на плечі і в по-мугирському виношеній федорі, так глибоко нацуплений на голову, що криси цього капелюха пригинали вершечки його вух. Дивлячись на цю тоновану сепією фотографію, Ваннеса ясно зрозуміла, кого вона перед цим бачила, тому що батько показав їй цього чоловіка з фото, коли Ванессі було років дванадцять, не більше. Той тоді якраз заходив до «Рипливого колеса».

— Ото Великий Ловелл Грайнер, — сказав їй тато. — І я хочу, щоб ти трималась подалі від нього, любонько. Якщо він коли-небудь привітає тебе, привітайся навзаєм, скажи «добрий день» і йди собі далі, не зупиняючись.

Так ось хто були ті двоє: нікчемні сини Великого Ловелла. Мейнард і Малий Лов Грайнери, великі, як життя, і на новенькому пікапі, тоді як вони мусили б перебувати у арештарні в Коглині, чекати суду за, окрім усього іншого, вбивство, яке бачила й погодилася дати щодо цього свідчення Кітті Мак-Дейвід.

На обшитій сосною стіні короткого коридору, який вів, мабуть, до спалень цієї хати, Ван побачила пошарпаний записник, що висів на мотузці. Аркушик з нього якраз згодився б для передсмертної записки, але вона раптом вирішила, що бажає бодай ще якийсь час залишатися притомною і живою.

Вона вийшла надвір, радіючи, що втекла з того смороду, і погнала свій МВХ геть від тієї хати так швидко, як лишень наважувалася. Десь за милю путівець вливався в одну з багатьох ґрунтових доріг округу Дулінг. Ліворуч висіла курява — завдяки мжичці, негусто, але достатньо, щоб показати їй, у якій бік завернули ті втікачі. Поки вона доїхала до шосе 7, вони вже добряче відірвалися від неї, але місцевість там була похилою і відкритою, тому їй легко вдалося

побачити їхній пікап, зменшений далечінню, який явно прямував у бік міста.

Ван різко ляснула себе по обох щоках і поїхала навздогін. Вона вже наскрізь промокла, але сирість допомагатиме їй не заснути трохи довше. Якби це вона сама була втікачкою від суду за вбивство, вона б зараз уже перебувала на півдорозі до Джорджії. Але ж не ці двоє; вони знов поверталися до свого міста, щоби зробити там, без сумніву, щось жахливе, як то їм звично. Їй хотілось дізнатися, що саме, і, можливо, це зупинити.

Спокутування того, що їй довелося зробити з Рі, також не лишалося поза увагою.

РОЗДІЛ 11

1

Фріц Мешаум не хотів віддавати свою базуку, принаймні не безплатно. Утім, коли Мей міцно вхопив його за плечі, а Лов вивернув йому руку вгору аж до лопаток, Фріц змінив думку і підняв яду в підлозі своєї мізерної хати, явивши братам Грайнерам той скарб, по який вони й прибули.

Малий Лов очікував, що вона буде зеленою, як ті, що у фільмах про Другу світову війну, але Фріцева базука була пофарбована в попелясто-чорний колір, збоку йшов довгий серійний номер і кілька отих кумедних російських літер під ним. Кірочка іржі обрамляла її гирло. Поруч лежав брезентовий мішок з дюжиною снарядів, також з написами російською. Було там також вісім чи десять гвинтівок і не менше двадцяти пістолетів, здебільшого напівавтоматичних. Два з них брати засунули собі за пояси. Ніщо не зрівняється з пістолетом за поясом у чоловіка, щоб він почувався найпершим серед перших.

— А це що таке? — запитав Мейнард, показуючи на прямокутник з блискучого чорного пластику над спусковою коробкою базуки.

— Не знаю, — сказав Фріц, зирячи на цю штуку. — Найшвидше, якийсь інвентарний шильдик для облічників.

— На ньому тут є слова англійською, — сказав Мей.

Фріц знизав плечима:

— То й що? В мене он картуз «Джон Дір» з китайським лайном на бирці всередині. Зара всі усім продають що завгодно. Дякувати євреям, отаким от чином працює світ. Євреї, вони...

— Заткнися ти вже про тих своїх чортових євреїв, — сказав Малий Лов.

Якщо він дозволить Фріцу осідлати свого коника про євреїв, той невдовзі наїде на федеральний уряд і вони сидітимуть навпочіпки біля цієї йобаної діри в підлозі до кінця весни.

— Мене єдине цікавить: чи працює ця штука. Якщо ні, скажи мені це зараз, бо інакше ми сюди повернемося й мошонку тобі вирвемо.

— Я думаю, Лов, нам однаково варто вирвати йому мошонку, — сказав Мейнард. — Так я думаю. Я певен, вона в ньо' маленька.

— Вона працює, вона працює, — запевнив Фріц, либонь, кажучи про базуку, а не про свою мошонку. — А тепер відпусти мене, ти, покидь.

— Щось він зайве розп'ятався, еге ж, братику? — зауважив Мейнард.

— Так, — сказав Малий Лов. — Зайве. Але ми вибачимо його на цей раз. Візьми ще парочку отих пукалок.

— Це ніякі не пукалки, — обурився Фріц. — Це повністю автоматичні армійські...

— Мені цілком згодиться, якщо ти заткаєшся, — сказав Лов. — А що годиться мені, годиться й тобі. Ми вже йдемо, але якщо ця базука не працює, ми повернемося і зробимо

так, що вона зникне у твоїй обвислі сраці аж до самої спускової коробки.

— Єс'сер, саме так! — гукнув Мей. — Спробуй посрати після такого заряду!

— Що ви збираєтеся робити з моєю бум-трубою?

Малий Лов Ірайнер ласкаво посміхнувся.

— Вщухни вже, — сказав він. — І не турбуйся про те, що тебе не стосується.

2

З верхівки пагорба за півмилі звідти Ван спостерігала, як «Сілверадо» заїжджає на захарашене подвір'я Фріца Мешаума. Вона побачила, як за п'ятнадцять хвилин брати Ірайнери виходять і повертаються до своєї краденої машини, щось несучи — без сумніву, також крадене — і кладуть у кузов пікапа. Потім вони знову поїхали, і знову ж у напрямку Дулінга. Щойно вони відбули, вона подумала, чи не завітати їй до Мешаума, але в своєму поточному стані відчула себе не здатною ставити якісь запитання, що мали б сенс. А насправді, чи мусила вона? Кожен у Дулінгу знав, що Фріц Мешаум закоханий у все, що має спусковий гачок і робить «бах». Брати Ірайнери заїжджали по зброю. Це така ж очевидна річ, як ніс у неї на обличчі.

Ну, вона теж озброєна — своєю старою доброю 30-.06¹. Можливо, не так круто порівняно з тим, що лежить зараз у кузові того краденого трака, ну то й що? Хіба має вона що втрачати після того, як сама була планувала всього лише годину тому все віддати всесвіту?

— Хочете зачепитися зі мною, хлопчики? — промовила Ван, заводячи MBX і газуючи (така помилка, що вона зовсім

¹ 30-.06 Springfield — набій калібру 7,62 мм, який з 1906 року використовують у гвинтівках різних виробників.

не поклопоталася перевірити рівень пального у своєму «Судзукі» перед виїздом.) — Ну, чому б нам не подивитися, хто зачепиться з ким?

3

Сидячи у своїй хатині, Грайнери слухали сканер тільки вряди-годи, але дорогою до міста робили це безперервно, бо поліційна частота наче сказалася. Повідомлення і перемови мало що означали для Мейнарда, чий мозок рідко перемикався далі першої швидкості, натомість Ловелл уловив генеральний тренд.

Хтось — якийсь гурт, насправді — викрав купу зброї з арсеналу в шерифській управі і копи зараз шаленіють, як шершні у струшеному гнізді. Принаймні двох грабіжників було вбито, вбили також одного копа, але решта банди відірвалася в якомусь великому автодомі. Викрадену зброю вони завезли в ту жіночу тюрму. Також копи, не перестаючи, говорили за якусь жінку, яку вони хочуть витягти з того Готелю Шльондр, а викрадачі зброї, схоже, хотіли залишити її собі. Лов не зміг розібратися в цій темі. Та йому те було й байдуже. Що йому було не байдуже — це те, що копи згуртували затяг і готуються до великої бійки, яку, можливо, почнуть завтра вранці, а свій збір запланували на перехресті Західно-Лавінської дороги і шосе 31. Це означало, що управа залишиться незахищеною. Це також подало Ловеллу блискучу ідею, як їм може вдатися прицвяшити Кітті Мак-Дейвід.

— Лове?

— Що, братику?

— Я з усього того курзу-верзу не можу добрати, хто начальник. Одне каже, що поліцай Кумс заступив на місце тої сучки Норкросс, а інше каже, що якийсь парубок на ім'я Френк. Хто такий Френк?

— Не знаю, і нецікаво, — сказав Малий Лов. — Але як заїдемо в місто, ти на все око видивляйся якогось хлопчика.

— Якого хлопчика, брате?

— Такого, досить великого, щоб їздив на велосипеді й розвозив плітки, — промовив Лов, якраз коли крадений «Сілверадо» минав щит із написом: «ВІТАЄМО В ДУЛІНГУ, ГАРНОМУ МІСТІ ДЛЯ СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ».

4

На відкритій дорозі MBX «Судзукі» міг гнати шістдесят. Але оскільки надходила ніч, а її рефлексії к чорту злиняли, Ван не наважувалася витискати більше сорока. Коли вона проминала щит «ВІТАЄМО В ДУЛІНГУ», «Сілверадо» з братами Грайнерами вже зник. Може, вона їх загубила, а може, й ні. Головна вулиця була майже порожня, і вона сподівалася їх там помітити: або припаркувалися десь, або сунуть повільно, поки ті поганці видивляються чогось вартого загарбання. А якщо не помітить, гадала Ван, найкращим, що вона може зробити, це заїхати до шерифської управи і повідомити про них бодай комусь, хто там чергуватиме. Це буде, звісно, розчаруванням для жінки, яка сподівалася сама зробити щось добре, щоб спокутувати ту стрільбу, через яку вона досі почувалася негарно, але, як завжди казав її батько, інколи ти отримуєш те, чого хочеш, але здебільшого ти отримуєш те, що отримуєш.

Початок середмістя позначав «Салон краси Барб & Вабні нігті» з одного боку вулиці і крамниця «Ас знаярдя»¹ (нещодавно відвідана Джонні Лі Кронським у пошуках інструментів, дротів і батарейок) — з іншого. Саме між цими файними закладами квадроцикл Ваннеси двічі чхнув, стрельнув вихлопом і вмер. Вона поглянула на датчик і побачила, що стрілка стоїть на нулі. Ну хіба не ідеальний кінець для ідеального, в сраку, дня?

¹ «Ace Hardware» — заснована 1927 року мережа крамниць будівельно-господарських товарів, яка зараз має понад 5000 філій у 60 країнах.

За квартал попереду є «У Зоні»¹, де вона могла б купити кілька галонів пального, це якщо там досі бодай хтось працює. Але швидко темніло, ті чортові Грайнери могли бути будь-де, і навіть квартал пройти здавалося важким маршрутом в її теперішньому стані. Може, краще вже плюнути і покінчити з цим, як планувала зробити раніше... хоча вона не стала б чемпіонкою штату з армреслінгу, здаючись, щойно справа пішла туго, хіба не так? А хіба не саме про це вона думає? Про те, щоб здатися?

— Ніколи, доки моя клята рука не ляже на цей клятий стіл, — заявила Ван своєму заглухлому МВХ і попленталася безлюдним хідником у бік шерифської управи.

5

Прямо навпроти коп-контори містився заклад «Дрю Т. Баррі. Компанія “Запорука”», власник якого наразі перебував на Західно-Лавінській дорозі з рештою затягу. Лов поставив «Сілверадо» поза ним, на майданчику, позначеному написом: «ТІЛЬКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКА БАРРІ. ВСІХ ІНШИХ БУДЕ ЕВАКУЙОВАНО». Задні двері були замкнені, але два поштовхи м'ясистого плеча Мея виправили це. Слідом за ним увійшов Лов, тягнучи з собою хлопця, якого вони знайшли, коли той катався на велосипеді біля боулінг-корту. Так сталося, що означений хлопець був Кентом Дейлі, членом тенісної команди старшої школи і близьким другом Еріка Бласса. Кентів велик лежав зараз у кузові «Сілверадо». Хлопець рюмсавав, хоча вже був надто великим для такої поведінки; Лов мав переконання, що рюмсання годиться для дівчат-підлітків, але хлопці мусять почати зав'язувати в десять,

¹ «Zoney's GoMart» — назва вигаданої мережі цілодобових крамничок, яку Стівен Кінг вперше використав у своєму романі «Містер Мерседес», позичивши її з готичного роману «Бережи себе» (2014) Келлі Бреффет, дружини Овена Кінга.

а цілком з цим покінчити років у дванадцять. Утім, цьому він волів попустити. Врешті-решт, цей, мабуть, думає, що його згвалтують і вб'ють.

— Краще тобі заткнулися, молодичку, — сказав він. — З тобою все буде гаразд, якщо поводитимешся пристойно.

Він загнав Кента, який ішов розкарякою, до великої передньої кімнати, заповненої столами і плакатами, що розказували, як правильна страхова політика може врятувати твою родину від життя в злиднях. На вікні, що дивилося на безлюдний діловий квартал, золотими видовженими літерами було дзеркально написано ім'я «ДРЮ Т. БАРРІ». Кризь вікно Лов побачив якусь жінку, що повільно сунула тротуаром вздовж протилежного боку вулиці. Нема на що дивитися: дебела, лесбі-стрижка. Але побачити хоч якусь жінку сьогодні вже рідкість. Вона кинула погляд на офіс Баррі, але без світла всередині не могла побачити нічого, крім віддзеркалення вуличних ліхтарів, які щойно загорілися. Жінка піднялася по сходах коп-контори і смикнула двері. «Замкнуто, ну хіба це вам не приклад роботи містечкової поліції?» — подумав Лов. Замикати передні двері після того, як вкрали зброю. Тепер та жінка пробувала інтерком.

— Містере, — заскиглив Кент. — Я хочу додому. Можете забрати мій велик, якщо хочете.

— Ми можемо забрати все, що хочемо, ти, подарський малий довбодятел, — сказав Мейнард.

Мей викрутив хлопцеві зап'ясток, аж той завив.

— Яке слово із «заткнись нахер» тобі незрозуміле? Братик, сходи, принеси містера Базукі. І снаряди.

Мей пішов. Лов повернувся до хлопця:

— Картка з твого гаманця каже, що тебе звуть Кент Дейлі і ти живеш на Ялівцевій вулиці, 15. Це так?

— Так, сер, — відповів хлопець, розмазуючи сподом долоні шмарклю собі з носа по щоці. — Кент Дейлі, і я не хочу ніяких неприємностей. Я хочу додому.

— Ти втрапив у справжню халепу, Кенте. Мій брат — жахливий збоченець. Він нічого не любить дужче за руйнування людської істоти. Що ти такого зробив, що тобі так не пощастило, як сам думаєш?

Кент, швидко моргаючи, облизнув губи. Відкрив було рота, та й закрив.

— Щось таки наробив, — засміявся Лов; вина була геть кумедною. — Хто вдома?

— Мої тато і мама, тільки мама, знаєте...

— Прилягла ненадовго здрімнути? Чи надовго, еге ж?

— Так, сер.

— Але з твоїм батьком усе гаразд?

— Так, сер.

— Ти х'тів би, аби я поїхав у дім № 15 на Ялівцевій вулиці і відстрелив нахер голову твоєму батькові?

— Ні, сер, — прошепотів Кент. Сльози котилися по його блідих щоках.

— Атож, ти б не хотів, але я зроблю це, якщо ти не зробиш те, що я тобі скажу. Ти зробиш те, що я тобі скажу?

— Так, сер, — тепер навіть не шепіт, а тільки якийсь легіт з губ хлопця.

— Скільки тобі років, Кенте?

— С-с-сімнадцять.

— Господи, вже майже дорослий, щоб голосувати, а нюняє, як та дитина. Зараз же припини.

Кент доклав до цього всіх сил.

— Великом отим їздиш швидко, чи як?

— Гадаю, так. Торік я виграв сороковку Три-Окружжя.

Малому Лову однаково було, що сороковка, що скоромовка.

— Ти знаєш, де шосе 31 стрічається із Західно-Лавінською дорогою? Оту дорогу, що веде до тюрми?

Повернувся Мейнард з базукою і коробкою снарядів. На протилежному боці вулиці дебела жінка облишила інтерком

і простувала туди, звідки була прийшла, з похиленою головою. Мжичка нарешті вщухла.

Лов струснув Кента, який у зляканому захваті задивився на базуку.

— Гей, ти. Знаєш ту дорогу?

— Так, сер.

— Добре. Там буде гурт людей, і я передам з тобою послання. Ти передаси там його тому, котрого звати Террі, або тому, якого звати Френк, або їм обом. А тепер слухай.

6

У цей час Террі з Френком якраз вилізли з Патруля Один і наближалися до подвійної брами Дулінгського виправного, де стояли, чекаючи їх, Клінт і ще один парубок. Десять членів затуку залишилися на перехресті; решта зайняла позиції довкола в'язниці, відповідно, як це назвав Террі, розі компасу: північ, північний схід, схід, південний схід, південь, південний захід, захід і північний захід. Там усюди ліс, до того ж мокро, але ніхто з хлопців, схоже, тим не переймався. Вони пашіли збудженням.

«І вони залишатимуться в такому стані, доки хтось першим із них не отримає кулю й почне кричати», — подумав Террі.

Чийсь тюнінгований трак блокував внутрішні ворота. Мертва зона була заповнена шинами. Просоченими бензином, судячи із запаху. «Непогане рішення», — подумав Террі майже в захваті. Він посвітив ліхтарем на Норкросса, потім на того бороданя, який стояв поряд із ним.

— Віллі Берк, — промовив Террі. — Мені шкода бачити тебе тут.

— Мені теж шкода бачити вас тут, — відповів Віллі. — Робите те, що робити не мусили б. Перевищуєте свою владу. Граєте із себе самоправного карателя.

Він дістав із кишені комбінезона свою люльку і почав її набивати.

Террі так і не міг вирішити, хто такий Норкросс — лікар чи просто містер, тому звернувся до нього на ім'я.

— Клінте, це вже майже вийшло за рамки перемовин. Одного з моїх співробітників убито. Верна Ренгла. Я думаю, ви його знали.

Клінт зітхнув і похитав головою.

— Знав, і мені дуже жаль. Він був гарною людиною. Я сподіваюся, вам так само жаль Гарта Флікінджера і Герду Голден.

— Смерть дочки Голдена сталася внаслідок самозахисту, — сказав Френк. — Вона тоді виривала поліціантові Ренглу горло, чорти забирай.

— Я хочу поговорити з Баррі Голденом, — сказав Клінт.

— Він мертвий, — відповів Френк. — І це ваша провина.

Террі обернувся до Френка:

— Дозволь мені з цим розбиратися.

Френк підняв руки і відступив назад. Він розумів, що Кумс правий — це все його бісів норів знову бере над ним гору — але все одно ненавидів за це Кумса. Що йому хотілося зробити, це вилізти на цей паркан, до біса ті рулони колючого дроту нагорі, і стукнути разом голови цих самовдоволених сучих синів. Підбурливий голос Євки Блек досі звучав у його голові.

— Клінте, послушайте мене, — сказав Террі. — Я згоден сказати, що провина лежить на обох сторонах, і я згоден гарантувати, що проти нікого з вас тут не буде висунуто жодних звинувачень, якщо ви дозволите мені зараз забрати під арешт ту жінку.

— Баррі справді мертвий? — спитав Клінт.

— Так, — сказав чинний шериф. — Він також напав на Верна.

Віллі Берк підняв руку і стиснув плече Клінта.

— Поговорімо про Єву, — сказав Клінт. — Що саме ви плануєте робити з нею? Що ви *можете* зробити?

Террі, схоже, розгубився, але Френк був готовий і впевнено заговорив:

— Ми заберемо її до шерифської управи. Поки Террі її допитуватиме, я зберу команду лікарів із нашого тутешнього штатного шпиталю, це й оком не змигнеш. Разом, копи і лікарі, ми з'ясуємо, що вона за таке, що вона зробила з жінками, і може чи ні вона те виправити.

— Вона каже, що нічого не робила, — сказав Клінт, дивлячись у далечінь. — Вона каже, що сама лише посланниця. Френк обернувся до Террі.

— Знаєш що? Я думаю, цей чоловік жене повне лайно.

Террі кинув на нього осудливий (хіба що трохи втомлений) погляд; Френк знову підняв руки й відступив назад.

— У вас нема тут жодного справжнього лікаря, — сказав Террі. — Також нема медсестер, яким ви могли б зателефонувати, бо, як я пам'ятаю, всі вони жінки, а отже, зараз уже в коконах. Тому підіб'ємо підсумок: ви її не обстежуєте, ви просто її *тримаєте*...

— Тримається за неї, — прогарчав Френк.

— ...і слухаєте, що вона вам розкаже...

— Згодовує, ти хотів сказати! — крикнув Френк.

— Спокійніше, Френку, — промовив Террі м'яко, але коли він знову повернувся до Клінта з Біллі, щоки в нього палали. — Але ж його правда, вона згодовує, а ви те ковтаєте. Слепо всьому вірите, так би мовити.

— Ви не розумієте, — сказав Клінт. Голос у нього був стомлений. — Вона зовсім не жінка, принаймні не в тому сенсі, як розуміємо це ми. Я не думаю, що вона взагалі людина. Вона має певні здібності. Вона може закликати пацієнтів, це я знаю напевне. Вони роблять все, що вона захоче. Таким чином вона отримала й Гіксів телефон. Всі ті нетлі, яких люди бачать у місті, також мають якийсь стосунок до неї, і вона багато знає. Знає таке, чого не мусила б знати.

— Ви кажете, що вона якась чародійка? — запитав Террі.

Він витяг пляжку і зробив ковток. Либонь, не найкращий спосіб вести переговори, але йому було щось потрібне, і то саме зараз.

— Нумо, Клінте. Далі ви будете розказувати, що вона може ходити по воді.

Френк подумав про те полум'я, що завертілося в його вітальні, а потім вибухнуло нетлями; і той телефонний дзвінок, коли Євка Блек казала, що бачила, як він захищає Нану. Він напружив складені на грудях руки, задавлюючи свій гнів. Яке має значення, хто така ця Єва Блек? Значення має те, що сталося, що триває *досі*, і як це виправити.

— Розплющ очі, синку, — мовив Віллі. — Подивися, що сталося зі світом за останній тиждень. Усі жінки сплять у коконах, а ти вчепився за ідею, що ця жінка, Блек, може бути чимось надприродним? Вам, хлопці, варто попуститися. Варто покинути сувати пальці, куди не слід, і дозволити цій темі розігратися так, як каже док, — ця жінка того хоче.

Оскільки жодної адекватної відповіді Террі придумати не зміг, він зробив черговий ковток. Побачив, як дивиться на нього Клінт, і зробив третій, просто на зло цьому мудаку. Хто він такий, щоб судити? Ховається за тюремними стінами, коли Террі намагається тримати вкупі решту світу.

— Вона просила лише ще кілька днів, — сказав Клінт. — І це те, що я хочу, щоб ви їй подарували.

Він учепився власними очима в очі Террі.

— Вона очікує кровопролиття і ясно дала це зрозуміти. Бо вважає, що це єдиний відомий чоловікам спосіб, яким вони можуть розв'язувати свої проблеми. Тож не подаруймо їй того, чого вона очікує. Відступімося. Покладемо на це сімдесят дві години. Тоді можемо знов повернутися до цієї ситуації.

— Справді? І що, ви гадаєте, зміниться?

Алкоголь ще не встиг оволодіти мозком Террі, бо тільки-но туди завітав, тож Террі думав, ледь не молив: «Дайте мені таку відповідь, в яку я зможу повірити».

Але Клінт лише похитав головою:

— Я не знаю. Вона каже, що не все цілком в її руках. Але сімдесят дві години без стрільби були б правильним кроком, цього я певний. А, і ще вона каже, що ті жінки мусять проголосувати.

Террі мало не сміявся.

— Як же це, к-херам, сплячі жінки таке зроблять?

— Я не знаю, — сказав Клінт.

«Він тягне час, — подумав Френк. — Патякає першу-ліпшу вигадку, що приходить в його дури-світську голову. Авжеж, ти ж іще достатньо тверезий, щоб це зрозуміти, чи не так, Террі?»

— Мені треба це обдумати, — сказав Террі.

— Гаразд, але вам треба думати ясно, тому зробіть собі ласку — вилийте решту того, що у фляжці, на землю.

Його очі переметнулись на Френка, і це були холодні очі того хлопця-сироти, який бився за молочний коктейль.

— Френк тут думає, що він рішення, але я думаю, що він проблема. Я думаю, вона знала, що тут буде парубок, такий, як він. Я думаю, вона знає, що такий завжди є.

Френк стрибнув уперед, простягнув руки крізь паркан, ухопив Норкросса за горло і давив, доки його очі спершу вибалушилися, потім випали і повисли в нього на щоках... але тільки подумки. Він чекав.

Террі розважував, потім він плюнув на землю.

— Пішов ти нахер, Клінте. Ти несправжній доктор.

А коли він підняв фляжку і зробив наступний, довгий, демонстративний ковток, у Френка все заграло в душі. Завтра чинний шериф Кумс буде наліганий. І тоді він, Френк, візьме все в свої руки. Не буде ніяких сімдесяти двох годин, і йому байдуже, чи Єва Блек — чародійка, чи казкова принцеса, чи Червона Королева з Країни Див¹. Все, що йому

¹ Френк плуває Червону Королеву (Red Queen) з книжки Люїса Керрола «Аліса в Задзеркаллі» з Чирвоюю Королевою (Queen of Hearts) з попередньої книжки «Аліса в Країні Див».

потрібно знати про Єву Блек, було в тій єдиній короткій телефонній розмові.

«*Припиніть це*, — сказав він їй — майже благав її — коли вона подзвонила йому по своєму краденому мобільному. — *Звільніть жінок*».

«*Спершу ви мусите мене вбити*», — відповіла ця жінка.

Саме це Френк і мав намір зробити. Якщо це поверне жінок? Щасливий фінал. Якщо ні? Помста за те, що забрала єдину важливу людину в його житті. Так чи інак? Проблему залагоджено.

7

Якраз коли Ван Лемплі дійшла до свого захололого MBX — без жодної думки, що робити далі — повз неї гунув якийсь хлопець на велосипеді отого типу, що з високо задраними ручками керма. Він мчав з достатньою швидкістю, щоб йому здувало волосся назад із чола, а на його обличчі заляк вираз невимовного жаху. Причиною цього могла бути будь-яка з тих десятків ситуацій, на які був багатий сьогоднішній світ, але Ван не сумнівалася, що саме підпалило такий вогонь під цим хлопцем. Це була не інтуїція; це була тверда, як скеля, впевненість.

— Хлопче! — гукнула вона. — Хлопче, де вони?

Кент Дейлі не звернув на неї уваги, тільки ще швидше закрутив педалі. Він думав про ту стару бездомну жінку, з якої вони збиткувалися. Не варто було їм того робити. Це Бог їм відплачує. *Йому* відплачує за те. Він ще швидше давив на педалі.

8

Хоча Мейнард Грайнер покинув храм науки ще у восьмому класі (і той храм був вельми радий його відходу), він добре розумівся на техніці; коли молодший брат подав йому базуку і один снаряд, Мей повівся з ними так, наче робив це все

своє життя. Він оглянув споряджену вибухівкою головку снаряду, дріт, який ішов збоку, і хвостові крильця. Тоді гмикнув, кивнув і приставив крильця снаряда до канавок всередині труби. Той сковзнув, як намащений. Він показав на важіль над спусковим гачком і під чорним інвентарним шильдиком з чорного пластику.

— Відтягни назад цю штуку. Треба його замкнути.

Зробивши це, Лов почув «кляц».

— І це все, брате?

— Мусить бути, якщо Фріц вставив нову батарейку. Я думаю, тут 'лектричний заряд запускає ракету.

— Якщо не вставив, я туди повернуся й на шмаття його порву, — сказав Лов.

Очі у нього сяяли, коли він постав перед вітринним вікном Дрю Т. Баррі і поклав собі на плече базуку в найкращому стилі фільму про війну.

— Відійди вбік, братику!

Батарейка в спусковому приладі виявилася цілком придатною. Пролунало нутряне «вжух». Вихлоп стрелив з труби. Вітринна шибка вилетіла надвір, і не встигли брати видихнути, як фасад шерифської управи вибухнув. Шматки цегли пісочного кольору і осколки скла зливою посипалися на вулицю.

— ХууууШШ! — ляснув Мей брата по спині. — *Ти це бачив, братику?*

— Бачив, — відповів Лов.

Десь в глибині понівеченої управи волала тривожна сирена. Збігалися подивитися чоловіки. Фасад будівлі тепер став проваленою пащею з обламаними зубами. Всередині було видно полум'я і папери, що там літали, як ті обпечені птахи.

— Заряджай ще.

Мей вставив крильця другого снаряда і міцно його зафіксував.

— Готово!

Мей аж стрибавав від збудження. Це було навіть веселіше, ніж того разу, коли вони вкинули динаміт до акваріума з фореллю у «Перехресті» в Тупело¹.

— У діру, вогонь! — гукнув Ловелл і потяг спуск базуки.

Снаряд полетів через вулицю на хвості з диму. Люди, які підійшли пороззявлятися, це побачили і котрісь кинулися навтьоки, котрісь попадали ницьма. Другий вибух рвонув усередині будівлі. Кокон Лінні пережив перший снаряд, але не другий. Нетлі спурхнули звідти, де вона щойно була, і зайнялися полум'ям.

— І мені дай спробувати! — Мей простягнув руки до базуки.

— Ні, нам треба забиратися звідси, — сказав Ловелл, — Але в тебе ще буде шанс, братику. Я тобі це обіцяю.

— Коли? Де?

— Під тюрмою.

9

Ван Лемплі стояла біля свого квадроцикла приголомшена. Вона побачила перший інверсійний слід, який перетнув Головну вулицю, і ще до вибуху зрозуміла, що воно таке. Ті сучі діти брати Ірайнери отримали РПГ чи щось подібне від Фріца Мешаума. А коли розсіявся дим від другого вибуху, вона побачила, як язики полум'я лизькають з провалів, що до цього були вікнами. Одні з потрійних дверей лежали на вулиці, скручені у штопор з хромованої сталі. Інших взагалі ніде не було видно.

«Горе тому, хто там був усередині», — подумала вона.

До неї, хитаючись і спотикаючись, підійшов Ред Платт, один з продавців у дулінгській філії «КІА». Кров заливала правий

¹ Tupelo — місто в штаті Міссісіпі, де діє найбільший регіональний торговельний центр «Mall at Barnes Crossing».

бік його обличчя, а нижня губа тепер здавалася не цілком при її місці... хоча важко було сказати з усією цією кров'ю.

— Що це було? — крикнув Ред надтріснутим голосом. Скалки скла блищали в його поріділому волоссі. — *Що це, к-херам, було?*

— Робота двох розгуляних хуїв, яким треба швабри вставити в дупи, поки вони ще комусь не вчинили шкоди, — сказала Ван. — Треба, щоб тебе хтось підлатав, Реде.

Вона пішла до заправки «Шелл», уперше за кілька днів почувуючись як слід. Вона розуміла, що це ненадовго, але поки воно триває, вона мала намір діяти на адреналіні. Заправка була відкрита, але без обслуги. Ван знайшла в гаражному боксі десятигалонову каністру, наповнила її з колонки і залишила на стійці біля каси двадцятку. Цей світ може наближатися до кінця, але її було виховано так, щоб сплачувала свої рахунки.

Повернувшись із каністрою до MBX, вона наповнила бак і поїхала з міста в тому напрямку, з якого були з'явилися брати Грайнери.

10

Вельми недобре минав цей вечір для Кента Дейлі, а ще ж і восьмої не було. Він тільки-но звернув з шосе 31 і додав швидкості в бік автобусів, що блокували Західно-Лавінську дорогу, як його зісмикнуло з велика і повалило на землю. Голова вдарилася об асфальт, і перед очима спалахнули яскраві вогні. Коли зір прояснішав, він побачив за три дюйми від свого обличчя дуло гвинтівки.

— Встратись — не піднятись! — виголосив Рід Берровз, поліціант, який збив на землю Кента. Ріду дістався південно-східний пост на компасній розі Террі. Він поклав зброю долі і підтягнув Кента за перед сорочки. — Я тебе знаю, ти той хлопець, що торік підкидав петарди в поштові скриньки.

Від нового, покращеного блок-посту до них бігли люди, Френк Гірі — попереду. Позаднім біг Террі Кумс, злегка петляючи. Вони знали, що трапилося в місті; вже було сюди з десятків дзвінків на десятків телефонів, також із цієї підвищеної місцини їм легко було побачити пожежу посеред Дулінга. Більшості з них хотілося, як на срачку, помчати туди, але Террі, побоюючись, що це диверсія для того, щоб вивезти ту жінку, наказав їм залишатися на своїх постах.

— Що ти тут робиш, Дейлі? — запитав Рід. — Тебе могли підстрелити.

— У мене послання, — сказав Кент, чухаючи потилицю. Там не кровило, але вже зростала величенька гуля. — Воно для Террі або Френка, або для обох них.

— Що це за херня відбувається? — спитав Дон Пітерз.

У якийсь момент він нацупив на голову футбольний шолом; його близько посаджені оченята в глибокій тіні від лобового щитка скидались на очі якогось дрібного голодного птаха.

— Хто це такий?

Френк відштовхнув Дона вбік і упав перед хлопцем на одне коліно.

— Я Френк, — сказав він. — Що за послання?

Террі також опустився на коліно. Його віддих пахтів алко-голем.

— Нумо, синку. Зроби глихобий втик... глибокий вдих... і збери себе докупи.

Кент микався серед своїх розметаних думок.

— Та жінка, тут, у тюрмі, та, що особлива, у неї є друзі в місті. Їх багато. Двоє з них мене схопили. Вони сказали передати вам, щоб ви припинили те, що ви робите, і забирались геть, інакше поліційна дільниця буде тільки початком.

Губи Френка розтягнулися в усмішці, яка й близько не сягала його очей. Він обернувся до Террі.

— Ну, й що ви думаєте, шерифе? Ми будемо гарними хлопцями і заберемося геть?

Лов аж ніяк не був кандидатом у члени товариства «Менса»¹, але мав диплома з крутійства, завдяки чому «Операція Грайнер» майже шість років літала високо, поки його з братом не було збито на землю (Лов винуватив власну великодушну натуру; вони дозволяли тій пизді Мак-Дейвід, якій і десяти не виповнилося, тусуватися з ними, а вона їм відплатила, ставши стукачкою.) Він мав інстинктивне розуміння людської психології в цілому і чоловічої психології зокрема. Коли чоловікам кажеш, що їм не слід чогось робити, саме це вони й робитимуть.

Террі не роздумував.

— Нікуди не їдемо. Атакуємо на світанку. Хай підірвуть к чорту хоч усе місто.

Чоловіки, що зібрались довкола, підтримали це такими хрипкими й такими дикими криками, що Кент зіщулився. Чого йому хотілося більше за все на світі, це доправити додому свою болючу голову, замкнути всі двері і лягти спати.

11

Той адреналін у ній поки що тримався; Ван гатила у двері Фріца Мешаума з такою силою, що вони торохтіли в одвірку. Рука з довгими нігтями, через що здавалося, ніби на ній є зайві фаланги, відтулила брудну фіранку. Визирнуло цятковане щетиною обличчя. А за мить відчинилися двері. Фріц відкрив було рота, але Ван вхопила його й почала теліпати, як тер'єр пацюка, раніше, ніж той встиг промовити бодай слово.

— Що ти продав їм, ти, миршавий дрібний гівноїде? То був якийсь ракетопускач? Так же ж, хіба ні? Скільки тобі заплатили ті мудаки, щоб вирвати діру посеред міста?

Вони вже опинилися в хаті. Ван грубо потягнула Фріца через захарашчену вітальню. Він мляво бив її в плече лівою рукою,

¹ Mensa — заснована в Оксфорді 1946 року міжнародна організація людей з найвищим рівнем інтелекту (IQ); латиною Mensa означає «стіл», у даному контексті йдеться про стіл короля Артура, за яким сиділи рівні між собою лицарі.

права рука висіла в саморобній пов'язці, схоже, зробленій із простирадла.

— Припини! — кричав Фріц. — Припини це, жінко, мені вже й так вивихнули руку ті двоє клієнтів!

Ван штовхнула його в засмальцьоване крісло зі стосом старих дрючильних журналів поряд з ним.

— Говори.

— То був не якийсь там ракетопускач, то була вінтажна російська базука. Міг бим продать її за шість-сім тисяч доларів на збройовім базарі, що збирається на парковці у Вілінгу, а ті два селюцькі уйобки її *вкрали!*

— Ну, звичайно, що б інакше ти міг сказати, еге?

Ван захекалася.

— Правду кажу. — Фріц придивився до неї уважніше, його очі сковзнули з її круглого обличчя на великі груди, на широкі стегна, потім знову вгору. — Ти перша жінка, яку я бачу за останні два дні. Скільки ти вже не спиши?

— З ранку минулого четверга.

— Святий Йосип, це вже має бути рекорд.

— І зблизька ні. — Ван про це гуглила. — Не думай про це. Ті хлопці щойно підірвали шерифську управу.

— Я чув якийсь пекельний бум, — признався Фріц. — Гадаю, та базука гарно робить.

— О, попрацювала вона чудесно, — сказала Ван. — Я не думаю, що ти знаєш, куди вони збиралися далі.

— Не, без поняття.

Фріц почав шкіритися, виставивши напоказ зуби, які довгенько вже не бачили дантиста, якщо взагалі бачили бодай колись.

— Але я міг би дізнатися.

— Як?

— Клятві дурні дивилися просто на нього, а коли я сказав їм, що то інвентарний шильдик, вони мені *повірили!*

Його сміх прозвучав, як терпугом по іржавій завісі.

— Про що ти таке говориш?

— GPS-трекер. Я чіпляю їх на всі мої суперкласні товари на випадок, як їх украдуть. От як сталося з цією базукою. Я можу відстежити її на моїм телефоні.

— Який ти віддаси мені, — сказала Ван і простягла руку.

Фріц скинув на неї очі — хитрі, водянисто-блакитні під зморшкуватими повіками.

— Якщо ти забереш мою базуку, ти її віддаси мені назад до того, як сама заснеш?

— Ні, — сказала Ван. — Але я не зламаю тобі руку до пари з тією, що вони тобі вивихнули. Як тобі таке?

Маленький чоловічок хихотнув і проказав:

— Ладненько, але це тіки того, що я маю слабкість до розложистих жінок.

Якби вона почувалася більше сама собою, Ван би його, либонь, на лайно збила за такі слова — це було б неважко, і на користь громаді — але у своєму виснаженні вона заледве їх зауважила.

— Тоді давай.

Фріц підважився з крісла.

— Телефон на кухонному столі.

Вона пішла ззаду, тримаючи гвинтівку націленою на нього.

Він провів її коротким, темним коридором у кухню. Там так смерділо горілим, що Ван хотілось ригнути.

— Що це ти таке тут смажив?

— Кенді, — сказав Фріц, ляснувши по покритому лінолеумом столу.

— Цукерки?

На її ніс, тут не пахло ніякими цукерками, які б вона знала. Сірі обривки, наче шматки спаленої газети, лежали розкидані на підлозі.

— Кенді¹ — це моя дружина, — сказав він. — Тепер покійна. Підпалив ту ротату стару нечупару кухонним сірником. Навіть не уявляв, що вона так спашне.

¹ Ім'я Sandy означає «цукерка».

Його чорні й коричневі зуби виставилися у жахливій усмішці.
— Шупиш? Палах, і нема?

Тепер цього не уникнути. Втоплена чи ні, вона хоче завдати болю цьому мерзеному мудаку. Такою була перша думка Ван. Друга думка — нема ніякого телефону на покритому лінолеумом кухонному столі.

Гахнув постріл, і повітря метнулося з Ван. Її відкинуло на холодильник, а потім опустило на підлогу. Кров лялася з кульової рани в її стегні. Рушниця, яку вона тримала, вилетіла їй з рук. Прямо перед нею, над краєм кухонного стола курився димок. Аж тоді вона побачила дуло; пістолет, який Мешаум ховав приліпленим під стільницею.

Фріц звільнив його від клейкої стрічки, якою той там тримався, підвівся і обійшов стіл.

— Обережність ніколи не зайва. Тримаю зарядженого пістоля в кожній кімнаті.

Він присів поряд з Ван і надавив дулом пістоля їй на лоба. В його віддиху вчувався дух тютюну і м'яса.

— Цей належав ще моєму дідусеві. Що про це думаєш, ти, жирна свинюко?

Вона не вельми про щось задумувалася, та й не мусила. Права рука Ван Лемплі — та, що колись поклала Голлі «Ломщицю» О'Міра під час чемпіонату Долини Огайо 2010 року в матчі серед жінок 35—45-річного віку, а в 2011-му, на додаток, порвала ліктьову зв'язку Ерін Мейкпіс — була, як пружинна пастка. Ця її права рука зметнулась, вхопила Фріца Мешаума за зап'ясток, замкнула його пальцями, зробленими зі сталі, і смикнула донизу так різко, що той упав просто на неї. Старовинний пістоль стрелив, ввігнавши кулю в підлогу між рукою і боком Ван. Жовч піднялася їй в горло, коли тіло Фріца надавило своєю вагою на її рану, але Ван не припинила викручувати йому руку, і в такому положенні все, що він міг зробити, це знову вистрелити в підлогу, перш ніж зброя вислизнула з його пальців. Хруснули кістки, брязнули зв'язки. Фріц заверещав.

Він укусив її за руку, але вона лише дужче вивернула йому зап'ясток і почала методично гатити його по потилиці кулаком лівої руки, продираючи там діамантом своєї обрубки.

— Окей, окей! Помилуй! Йобана, помилуй! Я здаюся! — кричав Фріц Мешаум. — Досить уже!

Але Ван так не думала. Її біцепс напружувався, і тату при могильному камені — **ТВОЯ ГОРДІСТЬ** — здimalось горою.

Вона не переставала викручувати однією рукою і гатити іншою.

РОЗДІЛ 12

1

В останню тюремну ніч випогодилося, дощові хмари дня відігнало на південь повнослим вітром, залишивши небо зіркам і запрошуючи звірину піднімати голови, принохуватися і балакати. Жодних сімдесяти двох годин. Жодних сумнівів. Уже завтра настануть зміни. Тварини відчували це так, як вони відчують наближення грози.

2

Зіщулений біля свого напарника на задньому сидінні одного з рекувізованих для блокпосту на шосе 31 автобусів, Ерік Бласс слухав хропіння Дона Пітерза. Слабенькі муки сумління, які відчував Ерік через спалення Старої Ессі, вгамувалися із затуханням дня. Якщо ніхто так і не помітив її зникнення, то яке вона мала значення, так же ж?

Ренд Квіглі, значно вдумливіший чоловік, аніж хтось у ньому це вбачав, також сидів зіщулений. Його місце було на пластиковому стільці в кімнаті відвідин. На колінах у нього лежав угору дном іграшковий автомобіль для дітей із гостьової зони. Скільки Ренд пам'ятав, той був джерелом

зневіри для малечі; діти утримуваних залазили в нього і могли штовхатися вперед, але їх чекало розчарування, бо вони не могли ним повертати. Проблема була в зламаній осі. Ренд дістав зі свого інструментального ящика тубик епоксидки і склеїв перелом, а тепер обв'язував його шпагатом. Думка про те, що це можуть бути останні години його життя, не оминала офіцера Квіглі. Його заспокоювало, що він робить щось корисне у той останній час, який, можливо, йому залишився.

На лісистому пагорбі понад в'язницею Мейнард Грайнер дивився вгору на зірки і фантазував, як він розстрілює їх із Фріцевої базики. Якби це можна було зробити, чи лопалися б вони, як 'лектричні лампочки? Чи хто-небудь — учені, може — пробивав діру в космосі? А інопланетяни думали коли-небудь про те, щоб стріляти по зірках із базук чи променями смерті? Ловелл, що сидів спираючись спиною на стовбур кедра, наказав брату, який лежав на спині, щоб той обтер собі губи; світло зірок, послане сюди більйони років тому, блищало в слині, яка вільно стікала у Мейнарда з рота. Настрій у Лова був кислий. Він не любив чекати, але не в їхніх найкращих інтересах було виступати з артилерією, поки копи не почнуть своїх дій. Кусали москіти, та ще якийсь геморой, тобто пугач, кричав від самого заходу сонця. Валіум круто підняв би йому настрій. Навіть якийсь найквіл¹ міг допомогти. Якби поблизу була могила Великого Ловелла, Малий Ловелл, не вагаючись, розкопав би зогнилий труп і позбавив його тієї пляшки «По-встанського кличу».

Там, унизу, лежала прицвяшена різким сьайвом ліхтарів, що світили з високих стовпів, Т-подібна будівля тюрми. Той видолинок, де стояла тюрма, з трьох боків оточував ліс. На схід від неї відкрите поле тягнулося до того пагорба, на якому отабори-

¹ «Nyquil» — засіб від застуди, який продається без рецепту. Має заспокійливий і злегка снодійний ефект.

лися Лов з Меєм. «Це поле, — подумав Лов, — ідеальне стрільбище. Взагалі нічого не перешкоджає польоту потужного снаряду базуки. Коли прийде час, це буде просто супер».

3

У закапелку між носом флітвуда Баррі Голдена і передніми дверима в'язниці сиділи навпочіпки двоє.

— Бажаєте зробити честь? — спитав Тіг у Клінта.

Клінт не був певен, що це честь, але сказав «гаразд» і запалив сірника. І підніс його до бензинової доріжки, яку Тіг з Рендом проклали раніше.

Доріжка спалахнула, зазміївшись від передніх дверей через язик парковки і попід внутрішню огорожу. На трав'яній смузі, яка відділяла цю огорожу від другої, зовнішньої, спочатку зажевріли, а потім почали мерехтіти щедро политі бензином купи шин. Невдовзі ці вогнища відігнали майже всю темряву від периметру в'язниці. Брудний дим завитками курів утору.

Клінт з Тігом пішли назад у будівлю.

4

У темній кімнаті відпочинку офіцерів Мікейла, присвічуючи собі ліхтариком, рилася в шафках. Вона знайшла «Велосипеди»¹ і попрохала Джареда зіграти з нею у Війну². Усі решта, крім тих трьох утримуваних, які досі не спали, перебували на чатах. Мікейлі потрібно було себе чимсь зайняти. Вже було близько десятої вечора понеділка. Так давно, ще в четвер, вона прокинулася рівно о шостій ранку і вийшла на пробіжку. Почувалася моторною, почувалася чудово.

¹ «Bicycle» — популярний у казино, серед приватних гравців і фокусників бренд гральних карт, які випускають з 1885 р.; залежно від періоду випуску, їх масті можуть мати різні малюнки, але джокера зазвичай зображують верхи на велосипеді.

² War — дитяча гра в карти на двох, подібна до відомої у нас гри «П'яниця».

— Не можу, — сказав Джаред.

— Чому? — спитала Мікейла.

— Страшенно зайнятий, — відповів він, нервово усміхаючись. — Думаю про те, що мав би зробити, але не зробив. І що моїм тату і мамі варто було б потерпіти, щоб не лягтися одне з одним. А ще, як моя подружка — ну, вона мені не зовсім гьорлфренд — заснула, коли я її тримав.

Він повторив:

— Страшенно зайнятий.

Якщо Джаред Норкросс потребував материнської втіхи, то Мікейла для цього була не тією людиною. Цей світ минулого четверга злетів з котушок, але поки вона була з Гартом Флінкіджером, Мікейла майже могла ставитися до цього, як до забавки, до запійної гулянки. Вона не очікувала, що так сильно журитиметься за ним. Його кумарна життєрадісність була єдиною логічною поведінкою у світі, що з'їхав з глузду.

Вона сказала:

— Мені теж страшно. Треба бути божевільною, щоб не боятися.

— Я просто... — він не продовжив.

Він не розумів того, що говорили тут інші про ту жінку, немов вона має *силу*, і що ця Мікейла, дочка директорки в'язниці і репортерка, нібито отримала від тієї особливої арештантки чарівний поцілунок, який подарував їй нову енергію. Він не міг зрозуміти, що найшло на його батька. Все, що він розумів, це те, що почали гинути люди.

І, як здогадувалася Мікейла, він сумував за своєю матір'ю, але він не просив їй заміни. Лайлі не існувало заміни.

— Ми ж хороші хлопці, правда? — запитав Джаред.

— Я не знаю, — призналася Мікейла. — Але я впевнена, що ми не погані хлопці.

— Уже хоч щось, — промовив Джаред.

— Нумо, пограймо в карти.

Джаред змахнув щось собі з очей.

— Та що за чорт, гаразд. Я у «Війні» чемпіон.

Він підійшов до торгових автоматів посеред кімнати відпочинку.

— Хочеш ко́ли чи чогось такого?

Він кивнув, але ні в нього, ні в неї не було монет для машини. Вони пішли у кабінет директорки, випорожнили велетенську в'язану торбу Дженіс Котс і, сівши на підлозі, рилися серед сигарет, гілз гігієнічної помади, квитанцій і записок, нашукуючи срібло. Джаред спитав Мікейлу, чому вона усміхається.

— Дивлюся на мамину сумку, — сказала Мікейла. — Вона директорка тюрми, але в неї така монструозна, типу гіпівська, торба.

— О, — усміхнувся й Джаред. — А яка, по твоєму, мусить бути сумка в директорки тюрми?

— Щось таке, щоб замикалося ланцюгами або кайданками. — Збочення!

— Не будь дитиною, Джареде.

Знайшлося більш ніж достатньо монет для двох порцій коли. Перш ніж вони пішли назад у кімнату відпочинку, Мікейла поцілувала кокон, у якому перебувала її мати.

«Війна» зазвичай триває вічно, але Мікейла побила Джареда у першій грі менш ніж за десять хвилин.

— Чорт! Жах якийсь, а не «Війна», — сказав він.

Вони грали знову, і знову, і знову, майже не балакаючи, просто перекидаючи карти в темряві. Мікейла продовжувала вигравати.

5

Террі куняв на туристському стільчику за кілька ярдів поза блокпостом. Йому снилася дружина. Вона відкрила якусь кафе. Там подавали порожні тарілки.

— Але ж, Рито, тут нічого нема, — сказав він, віддаючи тарілку їй назад. Рита зразу ж знов подала її йому.

Це тривало, як здавалося, ледь не роки. Туди-сюди переходила та порожня тарілка. Террі відчував дедалі більшу досаду. Рита, не кажучи ні слова, тільки усміхалась йому так, немов має якийсь секрет. За вікнами кафе пори року мелькотіли, як фотографії у тому старовинному стереоскопі «В'ю-Мастер»: зима, весна, літо, осінь, зима, весна, літо, осінь...

Террі розплющив очі, перед ним стояв Берт Міллер.

Перша думка Террі після пробудження була не про цей сон, а про те, що трапилося раніше цього вечора, біля паркану: Клінт Норкросс зробив йому зауваження щодо випивки, осоромивши його перед іншими двома. Роздратування від сновидіння змішалось з соромом, і Террі повністю усвідомив, що він не та людина, яка годиться для роботи шерифом. Хай цей пост займе Френк Гірі, якщо він його так прагне. І хай Клінт Норкросс спілкується з Френком Гірі, якщо йому так хочеться мати справу з тверезим.

Всюди було встановлено туристські ліхтарі. Чоловіки стояли групами, за плечами у них висіли на ремнях гвинтівки, вони сміялися й курили, щось їли з пом'ятих пластикових упаковок MRE¹. Богу тільки відомо, звідки вони поприїжджали. Кілька парубків, стоячи на колінах на асфальті, грали в кості. Джек Албертсон з електродрилем порався біля одного з бульдозерів, щоб причепити перед його вікном залізну плиту.

Виборний Берт Міллер хотів знати, чи є десь вогнегасник.

— У тренера Вітстока астма, а звідти, від тих шин, що їх запалили ті засранці, тягне дим.

— Звісно, — сказав Террі і показав на найближчий крузер. — У багажнику.

— Дякую, шерифе.

Виборний пішов діставати вогнегасник. Почулися схвальні вигуки від гравців у кості, коли хтось викотив парне число.

¹ MRE (Meal, Ready-to-Eat, «Їжа, готова до вживання») — сухий пайок американських військових, який напівлегально також можуть купувати цивільні.

Террі, похитнувшись, підвівся з туристського стільця і теж спрямував себе до крузерів. Йдучи, він розстебнув свій службовий пояс, дозволивши йому впасти в траву. «Нахер усе це лайно, — думав він. — Просто ну його нахер».

У кишені в нього були ключі від Патруля Чотири.

6

Френк спостерігав безмовну відставку чинного шерифа зі свого місця на водійському сидінні пікапа служби контролю тварин.

«Ти таки добився свого, Френку, — промовила поруч нього Ілейн. — Хіба не пишаєшся?»

— Він сам собі все те робив, — сказав Френк. — Я його не зв'язував і не вставляв до рота лійку. Мені його жаль, бо він не мужик для такої роботи, але я йому також заздрю, бо він має можливість все кинути.

«Але не ти», — сказала Ілейн.

— Ні, — погодився Френк. — Я в цій справі до кінця. За ради Нани.

«У тебе манія щодо неї, Френку. Нана-Нана-Нана. Ти не захотів почути нічого з того, що казав Норкросс, бо вона єдине, про що ти можеш думати. Хіба ти не можеш почекаати бодай трішки довше?»

— Ні.

Бо тут уже зібралися всі ці чоловіки і вони налаштовані й готові діяти.

«А якщо та жінка водить тебе за носа?»

Жирна нетля сіла на щітку склоочисника. Він клацнув тумблером на панелі, щоб її скинути. Потім завів двигун і поїхав геть, але, на відміну від Террі, з наміром повернутися.

Найперше він зупинився біля будинку на Сміт-лейн, щоб навідати Нану й Ілейн у підвалі. Вони лежали так, як він їх залишив: заховані поза стелажми, накриті брезентом. Тілу Нани

він сказав, що любить її. Тілу Ілейн — що йому шкода, бо вони ніколи не можуть порозумітися. Йому було дійсно шкода, але той факт, що вона навіть у своєму неприродному сні не припиняє його картати, був надзвичайно дратівним.

Він знову замкнув двері підвалу. На заїзді, в світлі фар пікапа, він побачив калюжу води, що зібралася у великій вибоїні, яку він планував невдовзі залагодити. В калюжі осідала зелена, і коричнева, і біла, і синя мулячка. То були змиті дощем рештки того дерева, яке намалювала Нана своєю крейдою.

Коли Френк дістався середмістя Дулінга, годинник на банку показував **00:04**. Уже настав вівторок.

Проїжджаючи повз крамницю «У Зоні», Френк побачив, що хтось там порозбивав вітрини.

Муніципальна будівля досі курилася димом. Його здивувало, що Норкросс дозволив своїм поплічникам підірвати місце роботи власної жінки. Але, як виглядає, люди тепер змінилися — навіть лікарі, як Норкросс. Стали, як були колись, мабуть.

По той бік вулиці, в парку, якийсь чоловік без жодних очевидних причин обробляв різакон покриті патиною штани статуї першого мера в циліндрі. Фонтанували іскри, віддзеркалюючись у затемненому щитку маски зварювальника на голові того чоловіка. Трохи далі інший чоловік, а-ля Джин Келлі у «*Тих, що співають під дощем*»¹, хитався, вчепившись за вуличний ліхтар, але цей тримав у руці свого члена, сцяз на тротуар і волав якусь стару їбучу моряцьку пісню:

Капітан у своїй каюті, хлопці, п'є там ель і брендлі!
Моряки усі в борделі, де всі дівки — швенді!
Гей, налягай, ходом вибирай, Джо!

Той порядок, який існував і який протягом останніх хаотичних днів намагалися кріпити Френк з Террі, вже руйнувався.

¹ Gene Kelly (1912—1996) — актор, співак, танцівник, хореограф, режисер; одною з найпам'ятніших його ролей залишається та, яку він зіграв у романтичній комедії «Singin' in the Rain» (1952.)

Френк гадав, що це такі дикі прояви жалю. Це може припинитися, а може й нагромаджуватися до всесвітнього катклізму. Хтозна?

«*Це тут тобі треба бути, Френку*», — сказала Ілейн.

— Ні, — заперечив він їй.

Він припаркувався за своїм офісом. Щодня він знаходив півгодини, щоб завітати сюди. Годував своїх бродяжок у їхніх клітках і залишав миску «Алпо» для свого улюбленця, свого офісного песика¹. Щоразу, як він заходив до перетримки, там зчинявся гвалт, вони хвилювалися, тремтіли, скиглили й вили, тому що зазвичай він міг вигулювати їх тільки раз на день, і то в найкращому разі, а з восьми тварин, може, хіба двоє взагалі були привчені до хатнього життя.

Він уже думав про те, щоб усипити їх. Якщо з ним щось трапиться, вони майже напевне голодуватимуть; навряд чи з'явиться якийсь добрий самарянин і почне ними опікуватися. Можливість просто відпустити їх не спадала йому на думку. Не можна дозволяти собакам бігати на волі.

Перед мисленим зором Френка постала фантазія: він приходить наступного дня з Наною, дозволяючи їй допомагати йому їх годувати й вигулювати. Вона завжди любила це робити. Він знав, що їй подобається його офісний собака — суміш бігла і кокер-спанієля з сонними очима і манерами стоїка. Їй подобалося, як він дримає, поклавши голову на лапи, наче школярик за партою, змушений слухати якусь безкінечну вчительську лекцію. Ілейн не любила собак, але, незалежно від того, що сталося, це вже було все одно. Так чи інакше, між ним та Ілейн усе скінчено, а якщо Нана захоче мати собаку, той може жити у Френка.

Френк вигулював їх на потрійних шворках. Закінчивши, він написав оголошення: «БУДЬ ЛАСКА, НАВІДУЙТЕ ТВАРИН.

¹ «Алпо» — бренд собачої їжі, яка випускається з 1936 року, зокрема відомий рекламою: «Ми й самі залюбки можемо вживати наш продукт».

ПЕРЕВІРЯЙТЕ, ЧИ МАЮТЬ ВОНИ ЇЖУ І ВОДУ. СІРО-БІЛИЙ МЕТИС ПІТБУЛЬ У № 7 — НОРОВЛИВИЙ, СТАВТЕСЯ ОБЕРЕЖНО, ПРОШУ, НІЧОГО НЕ КРАДЬТЕ, ЦЕ КАЗЕННИЙ ОФІС», — і приліпив його до входних дверей клейкою стрічкою. Кілька хвилин він гладив між вухами свого офісного песика.

— Тільки поглянь на себе, — примовляв Френк. — Лишень поглянь на себе.

Коли він повернувся до пікапа і вирушив назад на блокпост, годинник на банку показував 1:11. Він почне всіх готувати до атаки о четвертій тридцять. Світанок настане за дві години.

7

Поза тюремними спортивними полями, із зовнішнього боку огорожі, двоє чоловіків з пов'язаними на ротах банданами заливали з вогнегасників палаючі шини. Виприски вогнегасників флюоресцентно світилися у приладі нічного бачення, а люди здавалися жовтими. Біллі Веттермор не впізнав більшого чоловіка, натомість меншого він знав вельми добре.

— Отамечки, в солом'яному капелюсі отой задрипанець, виборний Міллер. Берт Міллер, — сказав Біллі Віллі Берку.

За цим ховалася парадоксальна особиста історія. Ще навчаючись у Дулінгській старшій школі, Біллі Веттермор, як член Національного добродесного товариства¹, стажувався в офісі цього виборного. Там він був змушений через силу слухати часті висловлювання Берта Міллера з приводу гомосексуальності.

— Це така мутація, — пояснював Міллер, мріючи її припинити. — Якби можна було вмити винищити усіх геїв, Біллі, можливо, поширення цієї мутації вдалося б зупинити, але

¹ National Honor Society — заснована 1921 року організація старшокласників, до якої обирають за критеріями академічної успішності, лідерства, громадської роботи і характеру.

знову ж таки, як би нам не хотілося цього визнавати, вони теж люди, хіба не так?

Багато чого відбулося за понад десять років, які відтоді минули. Біллі був провінційним хлопцем, до того ж упертим, тож коли він покинув коледж, попри свою розсудливість, повернувся до рідного міста в Аппалачії. У цих місцях те, що він надає перевагу чоловікам, схоже, було першим, що спадало на думку кожному. І це, коли світ уже мало не двадцять років живе у двадцять першому столітті, шалено драгувало Біллі, хоча він ніколи цього не виявляв, бо то було б для людей тим, на що вони не заслуговували.

Утім, думка про те, щоб увігнати кулю в землю просто перед Бертом Міллером, таким чином змусивши його навалити велику старорежимну купу лайна собі в штани, була надзвичайно спокусливою.

— Я хочу його налякати, Біллі, відігнати від наших шин.

— Ні, — прозвучало не від Віллі, а з-поза нього.

З прочинених дверей ззаду в'язниці матеріалізувався Норкросс. У напівтемряві заледве щось вгадувалося з його обличчя, окрім блиску оправ окулярів.

— Ні? — перепитав Біллі.

— Ні.

Клінт гладив великим пальцем лівої руки кісточку в себе на правій.

— Стрельни йому в ногу. Повали його.

— Серйозно?

Біллі стріляв дичину, але в людей ніколи.

Віллі Берк видав носом щось схоже на гудок.

— Куля в ногу може вбити людину, доку.

Клінт кивнув головою, показуючи, що він зрозумів.

— Ми мусимо утримати в'язницю. Зроби це, Біллі. Стрельни йому в ногу. Так стане на одного менше і ми покажемо їм, що тут не в іграшки граємо.

— Гарзд, — сказав Біллі.

Він припав оком до окуляра прицілу. Виборний Міллер, великий, як рекламний білборд, заштрихований двома шарами сітчастої огорожі, обмахувався своїм солом'яним капелюхом, вогнегасник стояв на траві поруч з ним. Перехрестя прицілу застигло на лівому коліні Міллера. Біллі був радий, що його ціль — такий гівнюк, але все одно йому було ненависно це робити.

Він натис гачок.

8

Євчині настанови були такими:

1. Залишатися непомітною і не вбивати до настання денного світла!
2. Розкрити кокони Кейлі і Мори!
3. Насолоджуватися життям!

— Йо, мені таке годиться, — сказала Ейнджел. — Але ти певна, що Кейлі з Морою мене не вб'ють, поки я насолоджуватимуся життям?

— Майже напевне, — відповіла Євка.

— Уже добре, — сказала Ейнджел.

— Відчиніть її камеру, — промовила Євка, і вервечка щурів вигулькнула з нори під душевим альковом. Перший щур зупинився під дверима камери Ейнджел, другий виліз на першого, а третій на другого. Формувалася вежа. Сіре тільце щура накладалося поверх сірого тільця щура, неначе шари химерного морозива в ріжок. Євка охнула, коли відчула, що нижній щур задихається.

— О, Матінко, — мовила вона. — Мені так шкода, так шкода.

— Лишень поглянути на це дивовижне циркове лайно, — захоплено сказала Ейнджел. — Ти могла б робити на цьому гроші, сестро. Ти це знаєш?

Верхній щур був найменшим, ще малям. Воно протиснулося в замкову шпарину, і Євка, керуючи його крихітними лапками, впоралася з механізмом, доклавши до цього сил, яких ніколи раніше не мав жоден щур. Двері камери відчинилися.

Ейнджел притаскала пару рушників з душа, спушила їх, поклала на койку і накрила ковдрою. Вона зачинила за собою двері камери. Якщо хтось туди зазирне, здаватиметься, що вона програла битву і нарешті заснула.

Вона вирушила коридором до Крила С, де тепер лежали більшість закутаних в кокони сплячих.

— Прощавай, Ейнджел, — гукнула Євка.

— Йо, — відповіла Ейнджел. — Ще побачимось. — Вона затрималася з рукою на дверях. — Ти чуєш крики десь вдальні?

Євка чула. І знала, що це виборний Берт Міллер валує через кульове поранення у себе в нозі. Його вереск доносився у в'язницю крізь вентиляційні канали. Ейнджел не було потреби цим перейматися.

— Не хвилюйся, — сказала Євка. — Це всього лиш один чоловік.

— О, — кивнула Ейнджел і пішла.

9

Під час розмови Ейнджел з Євкою Джінет сиділа під стіною навпроти камер, слухала і дивилася. Тепер вона обернулася до Деймієна, вже стільки років мертвого і похованого за сто миль звідси, який, тим часом, сидів поруч неї. В його стегні стирчала викрутка, і кров звідти витікала на підлогу, хоча Джінет її зовсім не відчувала, навіть якоїсь вогкості. Що було дивно, оскільки вона сиділа просто в калюжі його крові.

— Ти це бачив? — спитала вона. — Отих пацюків?

— Йо, — відгукнувся Деймієн. Голосом високим і скрипучим, імітацією її голосу. — Я бачу цих пацючків, Джіні-бейбі.

«Тьху, — подумала Джінет. — Був нормальним, коли знову з'явився в її житті, але тепер уже починає дратувати».

— Отакі-от точно пацюки гризуть мій труп через те, що ти мене вбила таким чином, Джіні-бейбі.

— Вибач.

Вона торкнулася свого обличчя. На доторк, ніби плаче, але ж у неї сухе обличчя. Джінет почала дряпати собі лоба, глибоко вганяючи нігті, намагаючись дістати бодай трохи болю. Вона гидилася бути божевільною.

— Нумо. Помацай, — підсунувся Дейміен, наблизивши своє обличчя. — Вони мене обгризи геть до кісткового мозку.

Його очі були чорними норами: пацюки виїли очні яблука. Джінет не хотілось дивитися, вона хотіла заплющитися, але якщо так зробить, розуміла вона, на неї чатує сон.

— Що ж це за мати, яка дозволяє, щоб таке зробили татові її сина? Вбити і дозволити пацюкам його жувати, неначе він якийсь чортів шоколадний батончик «Баттерфінгер»?

— Джінет? — погукала Євка. — Агов. Послухай сюди.

— Не зважай на ту курву, Джіні, — сказав Дейміен. При цьому з рота у нього випало мале щуреня. Воно впало Джінет у пелену. Вона, скрикнувши, ляснула рукою по ньому, але його там не було. — Мені потрібна твоя увага. Дивись мені в очі, дурепо.

Євка сказала:

— Я рада, що ти не заснула, Джінет. Я рада, що ти не послухалася мене. Дещо відбувається по інший бік, і... ну, я гадала, що буду цим задоволена, але, мабуть, я м'якшаю у своєму старому віці. Наздогад усе це триває досить довго. Я б воліла, щоб уже відбувся об'єктивний розгляд справи.

— За що це ти говориш?

У горлі Джінет боліло. Їй боліло у всьому тілі.

— Ти хочеш знову побачити Боббі?

— Звісно, я хочу його побачити, — сказала Джінет, ігноруючи Деймієна. Це вдавалося їй робити дедалі простіше. — Звісно, я хочу побачити мого синочка.

— Тоді гаразд. Слухай уважно. Між цими двома світами є таємні шляхи — тунелі. Кожна жінка, коли засинає, проходить одним із них, але є ще інший — дуже особливий — який починається біля дуже особливого дерева. Він веде в обох напрямках. Ти зрозуміла?

— Ні.

— Зрозумієш, — сказала Євка. — На іншому кінці цього тунелю є одна жінка, і вона намірилися його закрити, якщо хтось їй не завадить. Я поважаю її позицію, як на мене, вона цілком адекватна, чоловічий вид діяв ницо по цей бік Дерева, хоч як поблажливо не оцінюй, цього висновку не змінити, але кожна заслуговує на слово. Одна жінка — один голос. Не можна дозволити Ілейн Наттінг вирішувати за всіх.

Євка приклалася обличчям до ґрат своєї камери. Молода парость зростала в неї на скронях. Її очі золотаво-брунатного кольору були очима тигриці. Нетлі купчилися в її волоссі, згромаджуючись у тріпотливу стрічку. «Вона чудовисько, — подумала Джінет, — але ж вродлива».

— Який це має стосунок до Боббі?

— Якщо Дерево згорить, цей тунель закритеться. Ніхто ніколи не зможе повернутись. Ні ти, ні жодна інша жінка. Кінець стане неминучим.

— Не, не, не. Він уже неминучий, — проказав Деймієн. — Іди спати, Джіні.

— Ти можеш нарешті заткнутися! Ти мертвий! — закричала на нього Джінет. — Мені шкода, що я тебе вбила, і я будь-що зробила б, аби це скасувати, але ти був жорстоким до мене, і що зроблено — те зроблено, тож просто заткни свого рота нахер!

Ця заява луною прогулялася в тісних межах Крила А. Там не було Деймієна.

— Гарно сказано, — похвалила Євка. — Хоробро! А тепер послухай мене, Джінет: я хочу, щоб ти заплющила очі. Ти підеш крізь тунель — *твій* тунель — але цього не пам'ятатимеш.

Джінет подумалося, що тут вона вже розуміє.

— Тому що я спатиму?

— Саме так! Щойно ти опинишся по інший бік, тобі покращає, ти почуватимешся так, як давно вже не почувалася. Я хочу, щоб ти пішла слідом за лисом. Він приведе тебе туди, куди тобі потрібно. Пам'ятай: Боббі і Дерево. Одне залежить від іншого.

Джінет дозволила своїм очам зімкнутися. Боббі, нагадала вона собі. Боббі, і Дерево, і той тунель, що веде в обох напрямках. Той, що його одна жінка на ім'я Ілейн хоче закрити спалюванням. Іти за лисом. Вона порахувала один-два-три-чотири-п'ять, і все залишилося так само. Та тільки не для Євки, яка перетворилася на Зелену Пані. Немов сама була якимсь деревом.

Потім вона відчула лоскіт на щоці, дотик найделікатнішого мережива.

10

Після пострілу вони почули, як Берт Міллер заволав і почав квилити, і не переставав квилити, коли його супутник відтягував його геть. Клінт позичив нічний приціл Віллі Берка, щоб подивитися самому. Жовта фігура на землі вхопилася собі за стегно, а інший чоловік тягнув її геть, підхопивши під пахви.

— Добре. Дякую.

Клінт повернув гвинтівку Веттермору. Віллі Берк дивився на них обох з обачливою уважністю: почасти з захопленням, почасти з осторогою.

Клінт пішов назад досередини. Прочинені задні двері, що вели до маленького спортзалу, було підперто цеглиною.

Щоб їх було менш помітно ззовні, вони обмежили внутрішнє освітлення тільки до аварійних червоних лампочок, які кидали маленькі багряні плями по краях дерев'яної підлоги, де утримувані грали в пів-кортовий баскетбол¹. Клінт зупинився під кільцем, прихилившись до стіни з м'якою оббивкою. У нього колотилося серце. Він не відчував страху, він не відчував задоволення, але він був у ділі.

Клінт себе застеріг проти тієї ейфорії, яку відчував, але це не вгамувало приємного бриніння в кінцівках. Його зараз або відгороджує від самого себе, або повертає до себе. Він не знав, що саме. Він знав інше: молочний коктейль належить йому, і Гірі його в нього не забере. Те, що Гірі не мав рації, майже не мало значення.

Аврора не вірус, це чари, а Євка Блек не подібна до жодної жінки — жодної людини — яка бодай колись існувала. Неможливо виправити молотом те, що поза людським розумінням, а Френк Гірі і Террі Кумс, і інші чоловіки під в'язницею вважають, що можуть таке зробити. Тут потрібні інші підходи. Це було очевидним для Клінта і мусило б бути очевидним для них, але з якихось причин таким не є, і тому він мусить використовувати власний молот, щоби відбити їхній.

«Це вони почали!» Який дитячий аргумент! І який правдивий!

Велосипед цієї логіки їздив довкола на іржавих рипучих колесах. Клінт кілька разів ударив м'яку стіну, шкодуючи, що там, під його кулаком, не було якогось чоловіка. Він подумав про піротерапію: зцілення лихоманкою. Якийсь час це був найпрогресивніший метод лікування, хоча зараження пацієнтів малярією — жахливо жорстокий спосіб лікарю-

¹ Half-court basketball — гра для меншого, ніж зазвичай, числа гравців, коли обидві команди закидають м'яч в одне кільце; має дещо інші, проти стандартного баскетболу правила.

вання¹. Інколи це їх рятувало, а інколи це їх добивало. А Євка, вона піротерапевтка чи піротерапія? Чи, може, вона одночасно і лікар, і ліки?

Чи, наказавши Біллі Веттермору зробити постріл у ногу виборному Берту Міллеру, він особисто виписав першу дозу?

11

Почулися чийсь кроки, хтось ішов сюди від спортзалу. Ейнджел лише щойно вийшла з покинутої Вартівні з комплектом ключів від камер. Вона стискала їх у правій руці, найдовший ключ стирчав між кісточками її вказівного і середнього пальців. Якось на парковці в Огайо вона була врізала одного п'янького старого ковбоя загостреним ключем у вухо. Це не вбило того ковбоя, але радості він з того мав мало. Ейнджел, добра душа, забрала його гаманець, дешеву обручку, лотерейні скретч-картки і ремінь зі срібною пряжкою; вона дозволила йому залишити собі життя.

Лікар Норкросс пройшов повз засклену стіну Вартівні, не зупиняючись. Ейнджел зважувала, чи не піти їй слідом та й увігнати ключа в шию цьому слизькому шептуну. Їй подобалася така ідея. На жаль, вона дала Євці обіцянку нікого не вбивати до настання світла дня, а Ейнджел уже глибоко побоювалася заїдатися з тією відьмою.

Вона дозволила лікарю піти далі.

Ейнджел вирушила до Крила С, до тієї камери, що була домом Мори й Кейлі. Фігура, яка явно належала Морі, коротка й опецькувата, лежала на краю нижньої койки, де хтось її поклав після того, як вона зробила люлі-гулі у Крилі А. Кейлі лежала в глибині койки. Ейнджел було невтямки, що мала на

¹ Піротерапія — популярний у першій половині 20 століття метод лікування деяких хвороб, підняття різними способами температури тіла пацієнта до 41 °С; австрійський лікар Юліус Вагнер-Яурег (1857—1940) досі єдиний з психіатрів, який отримав Нобелівську премію 1927 за розробку маляріятерапії для лікування сифілісу.

увазі Євка, коли сказала «їхні душі мертві», але це спонукало її до обережності.

Вона прорвала кінчиком ключа оболонку, що покривала обличчя Мори. Матеріал розійшовся зі звуком «дррр», і вигулькнуло Морине пухке червонощоче обличчя. Воно могло б слугувати моделлю для картинки на коробці якогось простацького бренду, що продається в загумінкових крамничках, — «Кукурудзяні хлібці Мама Мори» або «Заспокійливий сироп Данбартон». Ейнджел вискочила в коридор, готова тікати, якщо Мора кинеться на неї.

Жінка на койці повільно сіла.

— Моро?

Мора заморгала. Вона здивилася на Ейнджел. Очі в неї були — суцільні зіниці. Вона звільнила від кокона праву руку, потім ліву, потім склала руки разом у себе в складках пелени.

Коли Мора просиділа таким чином уже з пару хвилин, Ейнджел наважилася знову прослизнути до камери.

— Я не просто тебе покалічу, Мо-Мо, якщо ти попреш на мене. Я тебе вб'ю.

Жінка сиділа спокійно, її чорні очі втупилися в стіну.

Ейнджел розпорола ключем павутиння, що покривало обличчя Кейлі. Так само притьмом, як перед цим, вона вискочила з камери в коридор.

Повторився той самий процес: дивлячись цілковито чорними очима, Кейлі стягнула донизу верхню половину свого кокона, наче плаття. Дві жінки сиділи плечем до плеча, обривки павутиння висіли в їхньому волоссі, на підборіддях, на шиях. Вони скидалися на примар з якоїсь ярмаркової кімнати жаків.

— З вами, дівчата, все гаразд? — запитала Ейнджел.

Вони не відповіли. Не схоже було, що вони дихають.

— Ви знаєте, що, всі думають, ви мусили б робити? — спитала Ейнджел, тепер менш нервуючись, але допитлива.

Вони не сказали нічого. Жодної реакції жодного роду не ворухнулося в їхніх чорних очах. Слабенький дух розкопаной

сирої землі линув від двох жінок. Ейнджел подумала (і шкодувала, що про це подумала): «*Отак потіють мертва*».

— Окей. Добре.

Вони або щось робитимуть, або не робитимуть.

— На цьому я вас, дівчата, залишу.

Вона подумала, чи не додати чогось підбадьорливого, типу «*ану завдайте їм*», але вирішила цього не робити.

Ейнджел пішла у деревообробну майстерню і відімкнула інструменталку. Маленький ручний дріль вона засунула собі за пояс, долото — в одну шкарпетку, а викрутку — в іншу. Вона й на крихту не почувалася сонною.

12

Прядиво розкручувалося і спліталося на Джінет, розщеплювалося, падало і здіймалося, ховаючи її обличчя. Клінт укляк поряд з нею на колінах з бажанням взяти її за руку, але не наважуючись.

— Ти була гарною людиною, — сказав він їй. — Твій син любив тебе.

— Вона і є гарною людиною. І її син *досі* її любить. Вона не мертва, вона тільки спить.

Клінт підійшов до ґрат Євчиної камери.

— Це ви так кажете, Євко.

Вона сиділа в себе на ліжку.

— Ви маєте такий вигляд, наче у вас приплив нових сил, Клінте.

Її постава — трохи похилена голова, блискуче чорне волосся спадає вздовж щоки — видавала сум.

— Ви все ще можете мене віддати. Але так не буде довго.

— Ні, — сказав він.

— Ну й голос у того чоловіка, якого ви загадали підстрілити Веттермору! Я його тут навіть чую.

Тон у неї був не піддрочливим. Він був задумливим.

— Людям не подобається, коли їх підстрелюють. Це боляче. Можливо, ви цього не знали.

— Увечері було зруйновано муніципальну будівлю. Ті, хто це зробив, перевели провину на вас. Шериф Кумс усе покинув і поїхав геть. Френк Гірі поведе своїх людей вранці. Щонебудь із цього є для вас сюрпризом, Клінте?

Він не здивувався нічому.

— Ви вельми добре вмієте досягати того, чого бажаєте, Євко. Хоча вітати вас із цим я не збираюсь.

— Подумайте тепер про Лайлу й інших у світі по той бік Дерева. Прошу, повірте мені, їм там добре живеться. Вони розбудовують дещо нове, дещо гарне. І там з'являться чоловіки. Кращі чоловіки, змалку виховані жінками в жіночому суспільстві, чоловіки, яких навчатимуть пізнавати себе і пізнавати їхній світ.

Клінт сказав:

— Їхня природна сутність виявить себе з часом. Їхня самцевість. Один підніме кулак проти іншого. Повірте мені, Євко. Ви дивитися на людину, яка знає.

— Дійсно так, — погодилася Євка. — Але така агресія *не сексуальна* за природою, вона *людська* за своєю природою. Якщо ви маєте сумніви щодо агресивної потуги жінок, спитайте у своєї офіцерки Лемплі.

— Вона вже спить зараз десь, — сказав Клінт.

Євка усміхнулась, немов вона щось про це знала.

— Я не така дурненька, аби обіцяти вам, що жінки по той бік Дерева створять утопію. Те, що вони отримуватимуть, — це кращий старт і добрі шанси на кращий кінець. Ви стоїте поперек дороги цьому шансу. Ви, і тільки ви, з усіх чоловіків на землі. Я хочу, щоб ви це знали. Якщо ви дасте мені померти, ті жінки звільняться для життя за їхнім власним вибором.

— За *вашим* вибором, Євко.

Його власний голос вчувався йому перегорілим.

Істота по той бік дверей камери вибивала кінчиками пальців якийсь ритм по рамі ліжка.

— Лінні Марс була в шерифській управі, коли її зруйнувало вибухом. Вона пішла назавжди. Вона не отримала вибору.

— Ви в неї його забрали, — сказав Клінт.

— Ми можемо так продовжувати безкінечно. Він сказав, вона сказала. Найстаріша історія у всесвіті. Йдіть, бийтеся у своїй війні, Клінте. Це те, що чоловіки знають, як робити. Зробіть так, щоб я побачила наступний захід сонця, якщо зможете.

РОЗДІЛ 13

1

Коли над лісом поза Дулінгським виправним закладом визирнув краєчок сонця, на Західно-Лавінській, впритул один до одного, з брязканням завелася колона бульдозерів. Усі три «Катерпілари», два Д-9 і один великий Д-11¹. Штурмовий загін складався з вісімнадцяти чоловіків. П'ятнадцятеро з них рухалися разом з бульдозерами на передню браму, троє просувалися кругом до задньої частини тюремної огорожі. (Виборного Міллера вони залишили на блокпості з флакончиком «Вікодину» і перев'язаною ногою, покладеною на туристський стілець.)

Дванадцятьох у передовій групі — його брудна дюжина² — він розбив на три квартети. Кожний квартал, у жиле-

¹ «Caterpillar» — заснована 1925 року одна з найбільших у світі машинобудівних компаній; її бульдозери: Д-9—49-тонний, Д-11—105-тонний.

² Вираз означає тих, котрі виконують якусь майже самогубну місію; усталився після кінофільму «Dirty Dozen» (1967) за заснованим на реальних подіях романом Ервіна Натансона (1965) про диверсійну групу, сформовану із засуджених довічно або на смерть американських злочинців, яких союзники закидають до Франції перед висадкою в Нормандії 1944 року.

тах і масках, никався позаду бульдозера, використовуючи його як прикриття. Вікна й радіатори 'дозерів було нашвидкуруч затулено сталевими листами.

Перший у колоні вів відставний поліціант Джек Албертсон, тренер Джей Т. Вітсток вів другий, а колишній боксер «Золотих рукавичок» Карсон Стразерс вів третій. Френк ішов з бульдозером Албертсона.

Лісом рухалися: поліціант Елмор Перл, мисливець на оленів Дрю Т. Баррі (його офіс тепер став руїною) та Дон Пітерз.

2

Клінт помітив бульдозери з високого вікна Крила В і кинувся до сходів, натягуючи на ходу бронезилет.

— Уся забава прахом іде нахер, доку, — весело гукнув Скотт Х'юз, коли він пробігав повз його камеру.

— Наче тобі вони попустять, коли сюди вдеруться, — відгукнувся Клінт.

Це стерло усмішку з обличчя Скотта.

Клінт побіг Бродвеем, затримавшись, щоб зазирнути до кімнати відвідин.

— Ренде, вони йдуть. Готуй сльозогінний газ.

— Окей, — відповів Ренд з сімейного алькову в кінці кімнати і спокійно почав надівати протигаз, який мав напихваті.

Клінт вирушив далі до КПП при центральних дверях.

КПП було такою собі куленепробивною будою, де мусили реєструватися відвідувачі. Невеличка кімната з довгим віконцем і столом для передачі документів і цінностей черговому офіцеру. Там був комунікаційний пульт, як у Вартівні і прибрамній караульні, з моніторами, які перемикалися на різні внутрішні і зовнішні місцини в'язниці. За пультом сидів Тіг.

Клінт постукав у двері, і Тіг їх відімкнув.

— Що там у тебе на моніторах?

— Схід сонця сліпить камери. Якщо за бульдозерами є люди, я поки ще їх не бачу.

До гранатомета вони мали вісім чи дев'ять газових гранат. На центральному моніторі попід сліпучими завитками Клінт побачив, як кілька з них ударяються об парковку і вибухають білими вихлопами, що змішуються зі смолянистим димом, яким досі чадили шини. Він сказав Тігу, щоб спостерігав уважно, і побіг далі.

Його наступною метою була кімната відпочинку. Джаред з Мікейлою сиділи за столом з колодою карт і чашками кави.

— Зникніть кудись. Уже починається.

Мікейла відсалютувала йому чашкою.

— Перепрошую, доку. Я вже доросла, щоб голосувати і все таке. Гадаю, я залишуся. Хтозна, може, в майбутньому на мене чекає Пулітцерівська премія.

У Джареда обличчя стало кольору крейди. Він дивився то на Мікейлу, то на свого батька.

— Чудово, — сказав Клінт. — Не годиться мені обмежувати свободу преси. Джареде, сховайся, і не кажи мені де.

Він побіг раніше, ніж син встиг йому щось відповісти. Уже й захекався, коли добіг до задніх дверей, що відкривалися біля сараю і спортивних полів. Причиною того, що до ранку Аврори Клінт ніколи не пропонував Лайлі почати бігати, було його небажання, щоб вона стримувала свій темп заради нього, це було б неприємно. Що за цим ховається, марнославство чи лень? Клінт пообіцяв собі приділити цьому питанню справжню увагу, коли матиме вільну секунду і, якщо йому випаде таке щастя пережити цей ранок і коли-небудь мати можливість побалакати зі своєю дружиною знову, можливо, повторити їй свою пропозицію зайнятися джогінгом разом.

— Три бульдозери на дорозі, — оголосив Клінт, вискочивши надвір.

— Ми знаємо, — сказав Віллі Берк. Він підійшов до Клінта зі свого поста за сараєм.

Якийсь химерний контраст був між його бронезилетом і легковажними червоними шлейками, що петлями звисали біля його стегон.

— Тіг сказав по радіо. Біллі триматиме позицію тут, слідкуватиме за північним парканом. Я хочу тихцем прокрастися вздовж цієї стіни до рогу, подивитися, чи відкриється мені там кілька чистих пострілів. Коли ваша ласка, гайда зі мною, але вам тоді треба оця штука. Він подав Клінтові протигаз і натягнув на себе свій.

3

Перед поворотом на дев'яносто градусів з дороги до брами Френк погупав по металевій плиті над дверима — сигнал Албертсону завертати праворуч. Джек так і зробив — повільно й обережно. Люди відстали, тримаючи весь час перед собою цю масу металу, поки вона розверталася. На Френкові був жилет, і в правій руці він тримав ґлок. Він побачив язики диму, що повзли по дорозі. Це було очікувано: він чув ляски пострілів гранатомета. Вони не могли захопити багато цих газових гранат. У зброярні шерифської управи їх було значно менше, ніж протигазів.

Перший бульдозер завершив своє націлювання, і четверо чоловіків залізли на нього ззаду, плече до плеча.

Джек Албертсон у кабіні перебував у безпеці за сталевим відвалом, піднятим у верхню позицію, блокуючи таким чином вікно. Джек дав машині повний газ і попрямував до воріт.

Френк передав по воки-токі, хоча не всі в його штурмовому загоні мали такі рації; все робилося поспіхом:

— Усім бути готовими. Зараз це станеться.

«І, будь ласка, — подумав він, — якомога менше кровопролиття». Він уже втратив двох людей, а ще навіть не почалася атака.

4

— Що ви думаєте? — запитав Клінт у Віллі.

По інший бік подвійної огорожі перший бульдозер — відвал стирчить високо — дерся вперед. На півсекунди там промайнув якийсь рух із флангу за корму машини.

Віллі не відповів. Старий самогонник зараз знову опинився на тому безіменному квадратному метрі Південно-Східної Азії 1968 року. Все там було застиглим, болотяна вода доходила йому аж до борлака, небо затуляв шар диму, і він, затиснутий посеред цього сендвіча; все було таким застиглим, але якась птаха, червона з блакитним і жовтим, і така масивна, завбільшки, як орел, плавала поряд з ним, мертва, очі затуманені. Та істота була такою мальовничою і такою незбагненою у тому химерному світлі. Її прекрасне пір'я прoderлось об плече Віллі, і слабенька течія відтягнула її геть, і вона зникла позаду, в диму.

(Якось він розповів про це своїй сестрі. «Ніколи до того не бачив такої птахи. Ні разу за весь час, що я там пробув. І після того ніколи, звичайно. Інколи я думаю: а що, як то була остання цього виду? Альцгаймер забрав на той час у його сестри більшу частку того, що робило її нею, але маленька крихта ще лишалася, і вона сказала: «А може, то була просто... туга, Віллі», і Віллі їй сказав: «Я так тебе люблю, знаєш». Сестра зашарілася.)

Відвал 'дозера вдарив посеред паркану з торохтливим брязком. Сітка натягнулася всередину, а потім вся секція цілком вирвалася з землі й відстрибнула назад через роздільну смугу на другу стіну огорожі. Привиддя сльозогінного газу розсіювалося перед бульдозером, коли він, обплутаний уривками першого паркану, попер вперед, таранячи другий. Другий паркан прогнувся і завалився, бульдозер перевальцем переїхав його рештки. Машина вирушила через парковку, застрягли шматки огорожі вищали під її носом.

Услід за першим через пролам пішли другий і третій бульдозери.

Чийсь коричневий черевик, видний з-поза лівого заднього кута першого бульдозера, з'явився в прицілі Віллі. Він вистрелив. Чоловік закричав і випав з-за бульдозера, швидко вертячи однією рукою, з якої вилетіла рушниця. Це був якийсь дрібний клишоногий парубок у протигазі й бронезилеті. (Віллі не впізнав би в ньому Паджа Мароне, власника салуну під назвою «Рипливе колесо», навіть якби обличчя Паджа було видно. Віллі не пив у барах, і то вже чимало років.) Звісно, торс цього чоловіка був прикритий, а от руки й ноги — ні, і це було просто чудово, бо Віллі не хотів нікого вбивати, якщо міг без цього обійтись. Він стрелив знову, не зовсім туди, де хотів, але досить близько, і куля 223-го калібру, послана штурмовою гвинтівкою М4, яка до минулого дня була власністю Департаменту шерифа округу Дулінг, відірвала Паджу Мароне великий палець.

Чиясь рука висунулася з-за бульдозера, щоб допомогти розпластаному чоловікові — зрозумілий і, либонь, похвальний намір, проте, безперечно, нерозумний. Означена рука належала відставному поліціантові Нейту Мак-Гі, котрий, програвши минулого вечора на асфальті шосе 31 більше сотні доларів, втішав себе парою хибних думок; перша: якби він точно знав, що одного дня місіс Мак-Гі може знову прокинутися, він би зовсім не грав; і друга: принаймні він вичерпав свою невдачу на цей тиждень. Аж ніяк. Віллі стрелив утретє, впіймавши лікоть простягнутої руки. Черговий крик, і Мак-Гі беркицьнувся з-за бульдозера. Віллі порснув ще чотирма швидкими пострілами, перевіряючи сталеву плиту, встановлену над радіатором бульдозера, і почув, як марно дзенькнули, відбиваючись рикошетом, кулі.

Френк вихилився з-за сховку першого бульдозера з пістолетом і видав швидку серію пострілів у бік Віллі. У 1968-му Віллі був здатен за кутом руки Френка оцінити, що ті постріли підуть далеко вбік, але 1968-й був п'ятдесят років тому, а можливість бути підстреленим миттю позбавляє тебе розслабленості. Віллі з Клінтом метнулися в укриття.

Поки машина Джека Албертсона, скрегочучи уламками в себе під носом, котилася крізь клуби сльозогінного газу й чорного диму на «Флітвуд» і передні двері, крізь діру в паркані пролізло барило другого бульдозера, який вів тренер Вітсток. Як Албертсон перед ним і Карсон Стразерс позаду нього, тренер Вітсток тримав для захисту свій відвал піднятим. Він чув постріли, чув крики, але Нейта Мак-Гі, який тримав себе за лікоть на землі перед ним, бачити не міг, тож коли бульдозер розчавив пораненого чоловіка, тренер Вітсток подумав, що то гусениці його машини переїхали через одну з тих підпалених шин.

Він чимдуж горлав. Він проривався тут так, як навчав робити своїх гравців — безоглядно і невідступно!

На своїй підвищеній позиції при вікні кімнати відвідувань Ренд дочекався, коли перший бульдозер опиниться між брамою і передніми дверми, і тоді відкрив вогонь. Його кулі вдаряли в залізо там і там, рикошетячи без пуття. Піт Ордвей, сини Вітстока і Ден «Тримач» Трітер під прикриттям другого бульдозера опинилися перед розчавленим трупом Нейта Мак-Гі. Протигаз загиблого був повний крові, а його тулуб вихлюпнуло поза лямки бронезилета. Кров розбризкало з гусеничних траків; шматки шкіри лопотіли, як прапорці. Руп Вітсток відплигнув від цього місива, очищуючи риганням нутро, але виставивши себе на лінію вогню Ренда.

Перший постріл Ренда схибив десь на дюйм повз голову його цілі, другий — на півдюйма. Ренд подумки вилаявся і третій постріл поклав у центр спини жертви. Куля ввігналась у бронезилет, який був на ньому, і чоловіка переломило в поклоні. Він скинув руки до неба, наче фанат, що робить хвилю на стадіоні. Ренд стрелив четверте, цього разу нижче. Він поціли в жертві в сідниці, і той розпластався ницьма.

Не збентежився Тримач. Поліціант Трітер, лише рік, як після 82-ї повітряно-десантної дивізії, досі мав те відносно спокійне ставлення до можливості бути підстреленим, яке

вже давно втратив Віллі Берк. Він, не роздумуючи, вискочив з-за 'дозера № 2. (Правду кажучи, Тримач відчував полегшення, перемкнувшись у військовий режим. Бойові дії були звільненням від тієї нестерпної реальності, в якій його дочка, другокласниця Еліс, сиділа в ці хвилини за своїм ігровим столиком, оповита білим плетивом, тоді як саме зараз вона мусила б прокидатися, щоб збиратись до школи. Це також було звільненням від думок про його однорічного сина, який наразі перебував в імпровізованому дитсадку під доглядом чоловіків.) Вискочивши з-за укриття, Трітер з підбраною ним на шосе 31 гвинтівки М4 відкрив пригнічувальний вогонь.

Ренд біля вікна впав колінами на стіл, на якому він був стояв. Бетонні уламки зливою падали йому на шию й спину.

Тримач підхопив Рупа Вітстока і зтяг його в безпечне місце за купою тліючих шин.

'Дозер № 1 вдарив у зад автодому «Флітвуд», ввергнувши його капот у передні двері в'язниці, які вибухнули склом.

5

Джаред сидів на підлозі пральні, а Мікейла громадила навкруг нього простирадла, будуючи курган, щоб сховати під ним хлопця.

— Я почуваюся ідіотом, — сказав Джаред.

— Ти не схожий на ідіота, — кинула Мікейла, що було неправдою. Вона накинула простирадло йому на голову.

— Я почуваюся піхвою, — сказав Джаред.

Мікейла ненавиділа це слово. Навіть почуті нові постріли не завадили йому подіяти їй на нерви. Вважається, що піхва — це щось таке м'якеньке, і хоча Мікейла мала власну, нічого особливо м'якого вона більше в собі не мала. Дженіс Котс її виховувала не для того, щоби була м'якою. Вона задрала простирадло і дала сильного — але не занадто сильного — ляпаса Джареду по щоці.

— Гей! — вхопився він рукою за щоку.

— Не кажи такого.

— Якого такого?

— Не кажи «піхва», коли йдеться про слабкість. Шкода, що тебе мати цьому не навчила.

Мікейла відпустила простирадло, закривши його обличчя.

6

— Це, курва, просто злочин, що ніхто не знімає цього для якогось йобаного реаліті-шоу, — сказав Лов.

Припавши оком до прицілу базуки, він бачив, як другий бульдозер роздавив бідного придурка, що впав перед його гусеницями. Бачив, як якийсь Рембо вискочив з-за другого 'дозера, почав поливати вогнем і врятував другого парубка. Потім він став свідком того — не без подивування й захвату — як перший бульдозер перед дверима тюрми сплющив гармошкою автодід.

Просто суперова сутичка, і вона стане ще кращою, коли вони присмачать цей суп трійкою або чотирма снарядами з базуки.

— Коли ми робимо нашу справу? — спитав Мейнард.

— Як тільки копи наг्राються трішки більше.

— Лове, а як ми знатимемо, що дістали Кітті? У цій буцегарні мусить бути повно шалав у коконах.

Лов не поділяв негаданого песимізму свого брата.

— Мабуть, повної певності ми мати не можемо, Мею, але ми випустимо всі наші снаряди, розвалимо нахер цю тюрму, тож я вважаю, шанси в нас хороші. Певною мірою, я вважаю, нам просто варто сподіватися на краще. І взагалі, для нас це розвага чи ні? Чи ти хочеш, щоб я сам усі відстріляв?

— Та ну, Лове, я такого не казав, — заперечив Мей. — Май совість.

7

На 32-му Рівні «Бум Тауна» в поле Євчиних трикутників, зірочок і вогнистих кружалець почали вторгатися маленькі рожеві павучки. Павучки гасили кружальця і перетворювали їх на дратівні блакитні блискучі зірочки, які забивали собою всю роботу — от гівно.

У Крилі А пронизливо відлунювали звуки стрільби. Євку це не відволікало, вона в безлічі обставин бачила й чула, як чоловіки вбивають чоловіків. До того ж її бентежили ці рожеві павучки.

— Таке зло, — промовила вона безадресно, соваючи свої яскраві фігури, шукаючи зв'язків.

Євка була надзвичайно розслаблена; граючись із телефоном, вона спливала на спині на пару сантиметрів над своїм ліжком.

8

Просто навпроти позиції Біллі Веттермора в завулку позаду садового сараю, по той бік північного паркану шелеснули кущі. Він випустив з дюжину куль у товщу зелені, серед якої сталося те ворущіння. Кущі тряслися і тремтіли.

Дрю Т. Баррі, хваткий страховик, який завжди дотримувався курсу ухиляння від ризикових угод, і зблизька не був поруч лінії вогню Біллі. Натомість, з усією обережністю яка зробила його не тільки найпершим, до кого зверталися в Дулінгу в разі потреби у запоруці, а також успішним мисливцем на оленів, він, не бажаючи поспішати з вибором ідеальної вогневої позиції, зупинив інших двох — Перла і Пітерза — в лісі поза тюремним спортзалом. Пітерз казав йому, що задні двері в'язниці містяться в західній стіні спортзалу. Реакція, спровокована каменем, який Дрю кинув у кущі

неподалік тієї місцини, проказала їм багато: о, так, там мусять бути двері, і, звісно ж, їх охороняють.

— Поліціянте? — поцікавився Дрю Т. Баррі.

Вони принишкнули за дубом. Футів за п'ятнадцять перед ними все ще спливали до землі шматочки листя там, де постріли розірвали зелень. Судячи зі звуку, стрілець ховався ярдів за тридцять-сорок поза внутрішньою огорожею, біля стіни в'язниці.

— Що? — відгукнувся Дон Пітерз. Піт заливав його розпашіле обличчя. Він тягнув велику торбу з їхніми протигазами і ножицями-болторізами.

— Не ви, я до справжнього поліціянта, — сказав Дрю Т. Баррі.

— Йо? — кивнув йому Перл.

— Якщо я вб'ю отого, хто тут стріляє, можливості судового переслідування не існує? Ви впевнені, що Гірі і Кумс під присягою скажуть, що ми діяли, виконуючи свій правовий обов'язок?

— 'вжеж. Чесне скаутське.

Елмор Перл задер руку в салюті свого дитинства — три середні пальці стирчать вгору, мізинний притиснуто до долоні великим.

Пітерз харкнув мокротинням.

— Хочете, я збігаю назад і приведу вам нотаріуса, Дрю?

Дрю Т. Баррі, проігнорувавши цю безглузду підначку, сказав їм, щоб залишались на місці, а сам північним схилом, швидкими, тихими кроками вирушив назад у ліс. Його гвинтівка «Везербі»¹ була приторочена за спиною.

9

Коли бульдозер зупинився, Френк продовжував цілитися в південно-західний кут тюрми, готовий зняти того стрільця, якщо він покаже своє обличчя. Перестрілка потрясла його;

¹ «Weatherby» — заснована 1945 року компанія, яка випускає найпотужніші мисливські набой великих калібрів і відповідні їм надійні гвинтівки.

зробила все це реальним. Його нудило від крові і тіл на землі, які то ховали, то відкривали хмари сльозогінного газу, сунучись під вітром, але рішучість його не покидала. Він відчував жах, але жодного каяття. Його життя було життям Нани, що робило цей ризик прийнятним. Так він себе запевняв.

— Поспішімо, — сказав Френк. — Що швидше це скінчиться, то краще.

— Слушна думка, містере Поліція, — сказав Кронський, стоячи на одному коліні перед своїм наплічником на землі.

Він розкрив блискавку, дістав зв'язку динаміту і відчирив три чверті запалу.

Розчахнулись броньовані двері бульдозера. Джек Албертсон зііз на землю зі своїм старим службовим пістолетом .38 калібру.

— Прикриєш нас від отого ледаща, отамечки, — сказав Кронський Албертсону, показуючи в напрямку позиції Віллі Берка.

Потім він повернувся до Френка:

— Ходімо, і вище піднімайте ноги, щоб не перечепитися там.

Двоє чоловіків, низько пригинаючись, поспішили вздовж північно-західної стіни в'язниці. Під вирізаним вікном, яке було одною зі стрілецьких амбразур оборонців, Кронський зупинився. В правій руці він тримав динаміт, а в лівій — блакитну пластикову запальничку. Дуло гвинтівки оборонця, яке там було раніше, вистромилося знову.

— Хапай, — сказав Кронський Френку.

Френк не перепитував наказу, а просто випростався і зімкнув пальці лівої руки на металевій рурці. Він висмикнув гвинтівку з рук чоловіка всередині. Почулось приглушене прокляття. Кронський клацнув запальничкою, підпалив укорочений запал на зв'язці і ледь не ліниво закинув її в стилі кидка в кільце «гаком» у ту діру. Френк впустив гвинтівку і кинувся на землю.

За три секунди бахнув громовий удар. Дим і шматки кривавої плоті жажнули з вирізаного вікна.

Земля здригнулася і видала обурене ревіння.

Клінт, плече до плеча з Віллі Берком, під західною стіною побачив клуби сльозогінного газу, який, немов приплив, сунув від парковки, вигнаний звідти вибуховою хвилею. В черепі у нього дзеленчали дзвоники, а суглоби дрижали. Під цей гуркіт Клінт міг думати тільки про те, що справи йдуть не так, як він сподівався. Ці люди вб'ють Євку і всіх їх. Його провина, його помилка. Той пістолет, який він завжди тут носив, кумедно — жодного разу за п'ятнадцять років їхнього шлюбу не прийнявши пропозиції Лайли піти на стрільбище разом із нею — сковзнув йому в руку, бажаючи почати стріляти.

Він нахилився повз Віллі Берка, озираючи ту кучугуру під передніми дверима, і зафіксувався на постаті позаду першого бульдозера. Цей чоловік задивився на хмару куряви, що скипала з вікна Ренда Квіглі, яке було — як і все решта цього ранку — вивернуте зі своєї нормальної форми.

(Джек Албертсон не очікував цього вибуху. Він його здивував, і Джек відкинув обачність, щоб подивитися. Сам цей хаос його не злякав — шахтарем у юності він пережив багацько здригань землі, тож нерви в нього були спокійні — однак почувався спантеличеним. Що не так з цими хлопцями, чому вони вибрали перестрілку, замість віддати якусь клятву скажену жінку в руки закону? На його думку, з кожним роком цей світ ставав дедалі божевільнішим. Його особистим Ватерлоо стало обрання дулінгським шерифом Лайли Норкросс. Якась баба в кабінеті шерифа! Не могло вже статися щось безглуздіше за це. Джек Албертсон там і тоді ж подав документи на пенсію та поїхав додому насолоджуватися в мирі і спокої своїм одвічним парубоцтвом.)

Рука Клінта підняла пістолет, приціл знайшов людину за бульдозером, і Клінтів палець натис гачок. Слідом за пострілом

пролунало соковите «цмок» — звук кулі, що пробиває лицьову панель протигазу. Клінт побачив, як смикнулась назад голова і тіло осіло.

Ох, Господи, подумав він, це був хтось, кого я знав.

— Ходім звідси! — крикнув Віллі, тягнучи його до задніх дверей. Клінт пішов, його ноги робили те, що їм було потрібно робити. Це було легше, ніж він міг думати — убити когось. Що робило це ще паскуднішим.

РОЗДІЛ 14

1

Коли Джінет розплющила очі, лис лежав перед дверима Євчиної камери. Свій писок він умостив на потріскану, порослу пасмами зеленого моху бетонну підлогу.

— Тунель, — промовила до себе Джінет. Йшлося про тунель. А лису вона сказала: — Я вже пройшла крізь нього? Якщо пройшла, я цього не пам'ятаю. А ти від Євки?

Той нічого не відповів, як майже й очікувала Джінет. (У снах тварини вміють балакати, а тут було наче вві сні... і водночас зовсім ні.) Лис тільки позіхнув, лукаво поглянув на неї і підхопився на лапи.

Крило А було порожнім, і якась діра зяяла в стіні. Крізь неї лилося проміння ранкового сонця. Уламки битого бетону вкривала паморозь, але з підвищенням температури вона скраплювалася в намистинки й розтікалась.

Джінет подумала: «Я знову почуваюся бадьорою. Я впевнена, що *не сплю*».

Лис видав щось схоже на нявчання і потрюхикав до тієї діри. Він поглянув на Джінет, нявкнув удруге, пройшов крізь діру і був поглинутий світлом.

2

Вона боязко вирушила крізь діру, ухилиючись від гострих країв рваного бетону, і опинилася на якомусь полі з травою по коліна і всохлими соняхами. Ранкове світло змушувало Джінет мружитись. Під ступнями похрускувала підмерзла зелень, а від холодного повітря шкіра під тканиною її уніформи взялася сиротами.

Потужне відчуття свіжості і сонячного світла пробудило Джінет цілком. Її тіло, виснажене травмою і стресом, і відсутністю сну, неначе десь ділося, як облущена стара шкіра. Джінет почувалась оновленою.

Лис прудко пустився крізь траву, ведучи її повз східний бік в'язниці до шосе 31. Щоб не відстати, Джінет довелося йти швидко, хоча її очі все ще пристосовувалися до різкого денного світла. Вона метнула погляд на в'язницю: голі пагони ожини душили стіни; якась іржава кучугура з бульдозера й автомоду, також поплетена ожиною, привалилася до передніх дверей; розкішні жмуття жовтої трави проросли з тріщин і провалів на парковці; викинутими на берег суднами на асфальті осіли інші іржаві машини. Джінет подивилася в протилежному напрямку. Паркани лежали на землі — вона помітила серед бур'янів блиск поваленої сітки. Хоча Джінет не могла вирішити, «як» чи «чому», вона вмент второпала, «що». Це був той самий Дулінгський виправний заклад, але світ тут забіг на багато років уперед.

Її провідник піднявся з рівчака, що йшов край шосе 31, перебіг потріскану дорогу, що вже зникала, і увійшов до блакитно-зеленого високорослого лісу по іншій її бік. Лис потюпав угору, його помаранчевий хвіст підстрибував, спалахуючи в сутіні.

Тримаючи на оці проблиски хвоста, Джінет кинулась бігом через дорогу. Одна її кросівка послизнулась на сирій купинці, і, щоб не впасти, Джінет довелося захопитися за гілку. Свіжість тутешнього повітря — живиця і пріюче листя, і сира земля —

обпалювала її горло, сягаючи аж у груди. Вона опинилася не в тюрмі, і їй навернулася згадка про картку в грі «Монополія», в яку вона грала дівчинкою: «Виходь із в'язниці на волю!» Дивовижна нова реальність виокремлювала цей квадрат лісу з самого часу, роблячи його островом — недосяжним для промислових очисників, правил, брязкання ключів, хропіння й пердіння співкамерниць, плачу співкамерниць, сексу співкамерниць, гримливого замкнення дверей камер — де вона була єдиною правителькою: Королева Джінет, довічна. Це так солодко, навіть солодше, ніж вона собі фантазувала — бути вільною.

Аж раптом.

— Боббі, — шепнула вона сама собі.

Це було те ім'я, яке вона мусила пам'ятати, мусила нести з собою, щоб не піддатися спокусі залишитися тут.

3

Джінет важко було визначити відстань; вона звикла до рівня гумованої бігової доріжки, що йшла кругом двору в тюрмі, кожне коло — приблизно півмилі. Неухильне сходження вгору на південний захід вимагало більших зусиль і це змушувало робити ширші кроки, від чого м'язи її стегон співали так болісно і так водночас чудесно. Вряди-годи лис зупинявся, щоб дозволити їй скоротити дистанцію, перед тим, як йому трюхати далі. Попри холод, вона обливалася потом. У повітрі вчувалась гостролеза різкість того часу, коли зима коливається на краєчку весни. Де-не-де в сіро-брунатних кольорах лісу зблискували зелені бруньки, а там, де земля була відкритою небу, вона підтанула до розм'якlostі.

Може, було подолано дві милі, може, три, коли лис провів Джінет кругом заднього борта якогось поваленого, потонулого в морі бур'янів трейлера. Старезна жовта поліційна стрічка тріпотіла на землі. Джінет подумала, що вже близько.

Вона почула в повітрі якесь слабеньке дзижчання. Сонце повищало, вже йшло до полудня. Вона відчувала спрагу і голод, але ж у місці її призначення мусить бути щось поїсти й попити. Як ідеально було б саме зараз ковтнути крижаної газованки! Та годі вже; Боббі — ось про кого їй потрібно думати. Побачити Боббі знову. Попереду лис зник під аркою обламаних дерев.

Джінет поспішила слідом, минаючи порослу травною купу якихось уламків. Колись це мусила бути невеличка хатина або сарай. Тут гілля дерев обсіли нетлі, їх незліченні брунатні тільця тулилися так тісно, що вони нагадували химерні морські жолуді. Що певним чином, подумала Джінет, підтверджує її рефлекторне розуміння того, що світ, у якому вона опинилася, перебуває за межами всього відомого їй раніше, ніби якась країна на дні моря. Нетлі на вигляд були недвижимими, але вона чула, як вони стиха стрекочуть, немов балакають.

«Боббі», — здавалося, проказують вони. «Не пізно все розпочати знову», — здавалося, проказують вони.

Підйом нарешті скінчився. Крізь крайні дерева лісу Джінет побачила, що лис стоїть на пожухлій траві якоїсь зимової галяви. Вона втягнула повітря. Запах гасу, цілком неочікуваний і явно недоречний тут, подразнив їй носа і горло.

Джінет виступила на відкритий простір і побачила таке, чого бути не могло. Дещо таке, що укріпило її в упевненості, що вона не перебуває більше в тій Аппалачії, яку завжди знала.

4

Там був білий тигр, шкура пописана ребристими чорними смугами. Він повів головою й загарчав, точно, як лев Ем-Джі-Ем. Поза ним височіло дерево, ні — Дерево — воно здіймалося з землі на плетиві з сотень стовбурів, які розходилися широчезним, навислим фонтаном з обсаджених листям і кучерями моху гілок, що вирували неугавним пурханням

тропічних птахів. Посередині гойдалася масивна — блиску-чо-сйлива — червона змія.

Лис підбіг до розколини, що зяяла в окоренку, кинув на Джінет дещо шахрайський погляд і зник у глибині. «Це воно, це той тунель, який веде в обидва боки. Тунель, який приведе її назад у той світ, який вона полишила, той, де чекає Боббі». Вона вирушила до нього.

— Стей, не руш. І підніми руки вгору.

Якась жінка в картатій жовтій сорочці з гудзиками донизу і синіх джинсах стояла в траві, що доходила їй до колін, наставивши на Джінет пістолет. Вона з'явилася з-за Дерева, яке при своїй основі було згрубша завбільшки, як багатоквартирний будинок. У тій руці, що не була зайнята пістолетом, вона тримала обтягнуту посередині синьою гумовою стрічкою каністру.

— Не підходь. Ти новенька, еге ж? І твій одяг підказує, що ти із в'язниці. Напевне, ти збентежена.

Незвична посмішка торкнулася губ між Жовта Сорочка, марна спроба пом'якшити чудність ситуації — це Дерево, тигр, пістолет.

— Я хочу тобі допомогти. І я допоможу. Ми тут усі друзі. Мене звуть Ілейн, окей? Ілейн Наттінг. Дай тільки, я зроблю тут одну справу і ми поговоримо детальніше.

— Яку справу? — запитала Джінет, хоча була впевнена, що сама знає: навіщо б іще тут тхнув цей гас?

Ця жінка була готова підпалити це Неймовірне Дерево. Якщо воно згорить, згорить дорога назад, до Боббі. Саме так і казала Євка. Цього не можна дозволити, але ж як зупинити цю жінку? Між ними не менш як шість ярдів, забагато, щоб кинутися на неї.

Ілейн опустила на одно коліно, сторожко поглянувши на Джінет, коли клала свій пістолет на землю (поблизу, під рукою), і швидко відкрутила кришку каністри з гасом.

— Перші дві я вже вилила тут навкруг. Просто хочу замкнути коло. Для певності, щоб воно добре зайнялося.

Джінет зробила пару кроків уперед. Ілейн ухопила пістолет і скочила на рівні.

— Не підходь!

— Вам не можна цього робити, — сказала Джінет. — Ви не маєте права.

Білий тигр сів біля розколини, яка поглинула лиса. Він бив з боку в бік хвостом і дивився напівпримруженими, яскравобурштиновими очима.

Ілейн вихлюпнула гас на Дерево, зробивши коричневий тон стовбура глибшим.

— Я мушу це зробити. Так буде краще. Це залагоджує всі проблеми. Скільки було чоловіків, які тебе кривдили? Чимало, як я можу собі уявити. Я все своє доросле життя працювала з такими, як ти, жінками. Я знаю, що ти не просто сама по собі увійшла до тюрми.

Якийсь чоловік тебе підштовхнув.

— Пані, — промовила Джінет, ображена самою думкою, що один погляд на неї може будь-кому розповісти все про неї важливе. — Ви мене не знаєте.

— Можливо, не особисто, але ж я вгадала, чи не так?

Ілейн полила залишками гасу кілька коренів і відкинула каністру геть. Джінет подумала: «Ти не Ілейн Наттінг, ти Ілейн Навіжена».

— Був такий чоловік, який мене кривдив, це так. Але я завдала йому більшої кривди. — Джінет зробила ще один крок у бік Ілейн. Тепер вона вже була футів за п'ятнадцять від неї. — Я його вбила.

— От і молодчага, але не підходь ближче.

Ілейн похитала пістолетом туди-сюди, немов могла кудись змахнути Джінет. Або стерти її.

Джінет зробила ще крок.

— Дехто каже, що він на це заслужив, навіть дехто з його друзів. Окей, вони можуть у це вірити. Але окружний прокурор не повірив. Що важливіше, я в це не вірю, хоча по

правді я була несповна розуму, коли це трапилось. Також правда те, що ніхто мені не допоміг, коли мені потрібна була допомога. Отже, я його вбила, і тепер мені так шкода. Я розплачуюся за це, не він. Мені з цим жити. Я й живу.

Ще один крок, малесенький.

— Я достатньо сильна, щоб прийняти свою частку провини, окей? Але в мене є син, якому я потрібна. Йому потрібно знати, як вирости правильним, і це те, чому я можу його навчити. Я покінчила з тим, щоби бодай хтось мною попихав — чоловік чи жінка. Наступного разу, коли Дон Пітерз спробує примусити мене йому подрочити, я його не вб'ю... але я видряпаю йому очі, якщо він мене вдарить, я залишаю за собою це право. Я покінчила з тим, щоб бути чиеюсь лялькою для побиття. Тому можете взяти те, що, як вам ввижається, ви про мене знаєте, і засунути його туди, де не сяє сонце.

— Я вірю, що ти могла тоді втратити розум, — сказала Ілейн.

— Хіба тут нема таких жінок, які хочуть повернутися назад?

— Я не знаю, — метнулася вбік очима Ілейн. — Ймовірно. Але вони заведені в оману.

— Тож ви прийняли це рішення за них?

— Якщо ні в кого іншого нема на це духу, — сказала Ілейн (абсолютно не усвідомлюючи, що говорить точнісінько, як її чоловік), — тоді так. У такому разі відповідальність лежить на мені.

З кишені джинсів вона витягла довгоцівовку запальничку зі спусковим гачком, якими люди зазвичай користуються, щоби підпалювати вугілля в мангалах. Білий тигр дивився на це і мурчав — глибоким вуркотінням, наче двигун на холостому ході. Джінет не здавалося, що з того боку може надійти бодай якась допомога.

— Здогадуюся, у вас самої дітей нема, еге? — спитала Джінет. Жінка здалася ображеною.

— Я маю дочку. Вона світло мого життя.

— А вона тут?

— Звісно, тут. Тут вона у безпеці. І я маю намір дотримати цього стану.

— Що вона про це каже?

— Що вона каже, не має значення. Вона ще дитина.

— Гаразд, а як щодо всіх тих жінок, які були змушені покинути своїх дітей-хлопчиків там? Хіба вони не мають права виховувати своїх синів і піклуватися про їхню безпеку? Навіть якщо їм подобається тут, хіба не лежить на них така *відповідальність*?

— Розумієш, — вицирилася Ілейн самовдоволеною посмішкою, — лише одної цієї заяви мені достатньо, щоб знати, що ти дурепа. *Хлопчики* виростають у *чоловіків*. А чоловіки і є ті, хто створює всю негідь. Вони ті, хто проливає кров і труїть землю. Нам тут краще без них. Так, тут є немовлята їхньої статі, але вони виростуть іншими. Ми навчимо їх бути іншими.

Вона зробила глибокий вдих. Її усмішка розтягнулася, наче вона роздувала її внутрішніми газами.

— Цей світ буде добропорядним.

— Дозвольте мені запитати вас знову: ви збираєтесь замкнути ці двері пожиттєво для всіх інших жінок, які там є, навіть не питаючи в них?

Усмішка Ілейн затнулася.

— Вони можуть не зрозуміти, тому я... я роблю...

— Що ви робите, пані? Окрім гидоти?

Джінет сковзнула рукою собі до кишені. Знову з'явився лис і сів поряд з тигром. Червона змія ваговито повзла через одну кросівку Джінет, але Джінет було не до того, щоб дивитися вниз. Ці тварини не нападають, зрозуміла вона; вони — як то казав один проповідник у туманні часи її оптимістичного, з відвідуванням церкви дитинства — з Миролюбного Королівства.

Ілейн клацнула запальничкою. Полум'я замерехтіло на її кінці.

— Я виконую особисте рішення, відповідальність за яке беру на себе!

Джінет витягла руку з кишені і жбурнула в жінку жменю гороху. Ілейн відсахнулась, рефлекторно задрала вгору руку з пістолетом у захисному жесті і відступила на крок. Джінет проскочила ту відстань, яка їх досі розділяла, і вхопила її за попереk. Пістолет вискочив з руки Ілейн і впав у багно. Втім, у запальничку вона вчепилась міцно. Ілейн потягнулася, полум'я при кінчику рурки вихнулось до сплетення просоченого гасом коріння. Джінет вгатила зап'ястям Ілейн об землю. Запальничка вислизнула їй з пальців і погасла, але запізно — вздовж одного з коренів затанцювали пливкі блакитні язика пламені, рухаючись до стовбура.

Червона змія поповзла на Дерево, подалі від вогню. Тигр підвівся, лінивий, пішов до кореня, який палав, і поставив на нього лапу. Навкруг неї почав підніматися дим, і Джінет почувала запах паленого хутра, але тигр не прибирав лапи. Коли він зрештою відступив, блакитний пломінь зник.

Коли Джінет перекотила жінку, та ридала.

— Я просто хочу, щоб Нана була в безпеці... я просто хочу, щоб вона в безпеці росла...

— Я розумію.

Джінет ніколи не бачила дочку цієї жінки і, мабуть, ніколи не побачить, але вона впізнала голос справжнього болю, болю душі. Вона сама його багато зазнала. Вона підняла видовжену запальничку. Оглянула її. Такий дрібний прилад ледь не замкнув двері між двома світами. І це могло б статися, якби не тигр. Чи він і мусив би так зробити, чудувалася Джінет, чи це був вихід за межі його компетенції? І якщо так, чи буде його покарано?

Так багато запитань. Так мало відповідей. Не зважай. Вона обертом махнула рукою і дивилася, як мангальна запальничка, перекидаючись, полетіла геть. Ілейн видала крик відчаю, коли та зникла в траві за сорок чи п'ятдесят футів. Джінет нахилилася й підняла пістолет, думаючи засунути його собі за ремінь, але ж, звісно, на ній була її тюремна

уніформа, то ніякого ременя вона не мала. Ремені були «ні-ні». Утримувані інколи вішаються на них, якщо мають. Була кишеня в її штаних із затяжним поясом, але вона була неглибока і досі повна горошку: пістолет зразу випаде. Що ж із ним робити? Викинути здавалося найрозумнішим.

Перш ніж вона встигла це зробити, позаду неї зашурхотіло листя. Джінет рвучко розвернулася з пістолетом у руці.

— Гей! Кинь це! Кинь зброю!

Край лісу стояла інша озброєна жінка, її пістолет був націлений на Джінет. Не схоже на Ілейн, ця тримала його обома руками і стояла, широко розставивши ноги, так, ніби розумілася на тому, що вона робить. Джінет, добре знайома з наказами, почала опускати пістолет з наміром покласти його в траву біля Дерева... але розважливо, подалі від тієї Ілейн Нестямко, яка могла б спробувати його вхопити. Коли вона нахилилася, змія зашаруділа, повзучи по гілці над нею, Джінет зіщулилася і підняла руку з пістолетом, щоб захиститися від недобаченого, що, як здалося, падає їй на голову. Прозвучало «трісь», потім негучне «дзінь», дві кавові філіжанки легенько стукнулись між собою в буфеті, і їй здалося, вона почула Євку в себе у голові — нерозбірливий скрик з суміші болю й здивування. Після цього Джінет опинилася на землі, від неба залишилося тільки листя, а в роті у неї була кров.

Жінка з пістолетом рушила вперед. Дуло димилося, і Джінет зрозуміла, що її підстрелено.

— Поклади зброю! — наказала жінка.

Джінет розчепила пальці, не знавши, що вона досі тримає пістолет, поки той не випав з її руки.

— Я вас знаю, — прошепотіла Джінет. Відчуття було таке, ніби на грудях у неї щось велике, тепле й важке, але болю не було.

— Ви та, що привезла Євку до в'язниці. Ви коп. Я бачила вас крізь вікно.

— Тут тхне наче гасом, — сказала Лайла.

Вона підняла перекинуту каністру, понюхала, потім відкинула її.

Перед початком Зборів у «Шопвелі» цього ранку хтось зауважив, що нема одного гольф-кара, і ніхто не розписувався в книзі, що його бере; одна дівчина на ім'я Мейсі Веттермор підказала, що лише кілька хвилин тому вона бачила Ілейн Наттінг, та їхала на ньому в бік Адамсової лісопильні. Лайла, яка прийшла на Збори з Дженіс Котс, скинулася з екс-директоркою поглядами. В ці часи тільки дві речі були в напрямку Адамсової лісопильні: потрочені руїни метової лабораторії і Дерево. Їх обох це стривожило — думка, що Ілейн Наттінг вирушила туди самотою. Лайла пам'ятала сумніви Ілейн щодо тамтешніх тварин — особливо тигра — і їй майнуло, що та може спробувати його вбити. Це, мала певність Лайла, було б нерозумно. Отже, вони теж взяли гольф-кари і вдвох поїхали слідом.

І от тепер Лайла підстрелила жінку, яку до цього ніколи не бачила, котра лежить на землі, стікає кров'ю, сильно поранена.

— Що ти збіса збиралась зробити? — запитала вона.

— Не я, — сказала Дженет і показала очима на жінку, що ридає. — Вона. Це її. Її гас. Її пістолет. Я зупинила її.

Дженет розуміла, що помирає. Холод, неначе колодязна вода, здіймався крізь неї, забираючи пальці на ногах, потім ступні, потім коліна, повзучи вгору до її серця. Боббі боявся води, коли був маленьким.

А ще Боббі боявся, що хтось забере його колу і його шапку Мікі-Мауса. Якраз цей момент впіймано на тій фотографії, яка висить на маленькому фарбованому шматку стіни в її камері. «Ні, милесенький, ні, — сказала тоді вона йому. — Не хвилюйся. Це все твоє. Твоя мама нікому не дозволить забрати це в тебе».

А якби Боббі був зараз тут і спитав про цю воду? Про воду, в яку зараз занурюється його мама? Ох, вона б також сказала йому, що нема про що хвилюватися. Це тільки спершу потрясіння, але ти до цього звикаєш.

Утім, Джінет не була чемпіонкою в «Збреши за призи». Не була змагальницею такого калібру. Вона могла б, можливо, піддурити Боббі, але не Рі. Якби Рі була тут, вона б мусила признатись, що, хоча колодязна вода не болить, з нею все одно недобре.

Вона почула безплотний голос ведучого: «Боюся, для Джінет Сорлі уже все, але ми відпускаємо її додому з гарними прощальними подарунками. Розкажи їй про них, Кене!» Голос ведучого звучав так, ніби це говорить Ворнер Вулф, сам містер Нумо-До-Відео! Та ну, якщо тебе відправляють додому, гріх і питатися про кращого провідника.

Директорка Котс, волосся в неї тепер біле, як крейда, задулила листяне небо Джінет. А їй ніби пасує з таким волоссям. Хоча вона занадто схудла: великі западини в неї під очима, ввалені щоки.

— Сорлі? — опустила Котс на коліно і взяла її руку. — Джінет?

— От лайно, — промовила поліціантка. — Думаю, я зробила дуже велику помилку.

Вона впала на коліно і приклала долоні до рани Джінет, натискаючи, розуміючи, що це безнадійно.

— Я хотіла її лише трішки підстрелити, але відстань... і я так злякалась за Дерево... мені так жаль.

Джінет відчула, як кров тече з обох кутиків її рота. Їй стало не вистачати повітря.

— Я маю сина... його звать Боббі... я маю сина...

Останні слова Джінет була адресовані до Ілейн, і останнє, що вона бачила, було обличчя тієї жінки, її широко посаджені перелякані очі.

— ...Прошу... я маю сина...

РОЗДІЛ 15

Пізніше, коли дим і сльозогінний газ вивітряться, з'являться десятки історій про Битву за Дулінський виправний центр для жінок, і всі різні, більшість — суперечливі: правда в одних деталях і вигадки в інших. Щойно розпочинається якийсь серйозний конфлікт — битва на смерть — об'єктивна реальність губиться в диму і галасі.

До того ж, багато з тих, хто міг би додати свої враження, вже мертві.

1

Коли Ван Лемплі — з кровотечею з простреленого стегна, до глибини душі втомлена — повільно вела свій MBX ґрунтівкою, що, як вона вважала, була Аллен-лейн (важко сказати напевне, ці пагорби перевиті стількома путівцями), вона почула далекий вибух із того напрямку, де стояла в'язниця. Ван відвела очі від екрану обладнаного трекер-стеженням телефону, якого вона вибавила від Фріца Мешаума. На екрані цей телефон показувався червоною крапкою. GPS-гаджет на базуючі — зеленою. Обидві крапки зараз опинилися дуже близько, і Ван відчула, що доїхала до крайньої межі, перетнувши яку вона вже могла б сповістити Ґрайнерів, що на них хтось полює.

«Може, цей вибух спричинили вони, вистреливши черговий снаряд з базуки», — подумала вона. Існувала така можливість, проте їй, дівчині з шахтарського краю, що росла під брутальну музику динаміту, в це не вірилося. Звук, що долетів від в'язниці, був різкішим і жорсткішим. Напевне динаміт, авжеж. Очевидно, брати Ґрайнери — не єдині тут зараз гідомирники, що вештаються з вибухівкою.

Вона зупинила квадроцикл, злізла з сидіння і поточилася. Ліва холоша її штанив була згори до коліна просякнута кров'ю, і той адреналін, що заніс її аж сюди, вже вигорав. Боліла кожна

часточка її тіла, але стегно, куди поцілів Мешаум, було просто пеклом. Щось там, усередині, розтросчено — з кожним кроком вона відчувала, як дряпаються кісті — а втрата крові ще посилила те запаморочення, яке вона відчувала після стількох днів і ночей без сну. Кожна часточка її благала: здайся... зречися цього божевілля й засни.

«Саме так я й зроблю, — думала вона, беручи свою гвинтівку і той старезний пістолет, з якого її підстрелив Мешаум, — але ще не зараз. Я, може, не в змозі зробити нічого з тим, що наразі відбувається у в'язниці, але я можу боляче дістати тих двох мудаків до того, як вони зроблять щось іще гірше. А після цього вже можна й на спочин».

Від цього путівця відгалужувалися, ведучи вгору крізь хирляві дерева підліску, дві порослих травою колії, що, певне, були колись дорогою. Через двадцять ярдів Ван знайшла той пікап, який вкрали Грайнери. Вона зазирнула всередину, не побачила нічого цікавого і рушила далі, тягнучи ногу за тілом, неначе граблі. В трекері вже відпала потреба, тому що Ван знала, де вона зараз, хоча не бувала тут відтоді, як ще навчалася у старшій школі, коли це була менш ніж престижна місцина для приїзду машиною на побачення. Ще за чверть милі вгору, може трохи більше, поросла колія закінчилася на пагорбі, де стояли кілька похилених могильних каменів — сімейний цвинтар якоїсь родини, яка давно вже звідси виїхала, ймовірно тих самих Алленів, якщо це дійсно Аллен-лейн. Цей пагорб за популярністю тримав третє чи четверте місце серед хтивих підлітків, бо звідси відкривався краєвид на Дудлінгський виправний заклад для жінок. Що не було вельми сприятливим для романтичних почуттів.

«Я можу це зробити, — повторювала вона собі. — Наступні п'ятдесят ярдів».

Вона подолати п'ятдесят ярдів, сказала собі, що зможе подолати ще п'ятдесят, та так і продовжувала, доки не почула попереду голосів. Потім прозвучало вибухове «*шишуух*», а слі-

дом репет Малого Лова Грайнера і його брата Мейнарда та ляскання один одного по спинах.

— Я не був певен, чи доб'ю звідси, братику, але глянь-но на це! — крикнув один із них. Відповіддю був повстанський клич.

Ван звела пістолет Мешаума і вирушила на звуки празникування реднеків.

2

Клінт вважав, що фраза «в нього обірвалося серце» — це всього лиш такий поетичний вираз, аж поки це не сталося з ним самим. Не усвідомлюючи, що покинув прикриття, яке йому забезпечував південно-західний ріг головної будівлі, він, роззявивши рота, дивився на бетонну зливу, що сипалася з Крила С. Скільки сплячих жінок загинули в тому блоці камер вибухом, згоріли або були розірвані на шматки у своїх коконах? Клінт ледь зауважив, коли щось свиснуло повз його ліве вухо, і не відчув посмику, коли куля, випущена Міком Наполітано з-за другого бульдозера, розірвала кишеню в нього на штанях і по нозі йому посипалися монети.

Віллі Берк вхопив його за плечі й відсмикнув назад так рвучко, що Клінт ледве не завалився.

— Ви здуріли, лікарю? Хочете, щоб вас убили?

— Жінки, — промовив Клінт. — Там були жінки.

Він витер собі очі, які боліли від їдучого газу і були наповнені сльозами.

— Цей сучий син Гірі запустив протитанкову ракету чи щось таке з отого пагорба, де маленький цвинтар!

— Зараз ми з цим нічого не можемо зробити. — Віллі нахилився, вхопивши себе за коліна. — У будь-якому разі ви дістали одного з тих мудаків — це вже початок. Нам треба всередину. Ходімо до задніх дверей і Біллі заберемо з собою.

Він мав рацію. Фасад будівлі перетворився на зону вільного вогню.

— Віллі, з вами все гаразд?

Віллі Берк випростався і відповів натужною усмішкою. Обличчя мав бліде, лоб усяний краплинами поту.

— Ну, попоганішало з дрібку. Ма'ть, серце затнулось строха. Лікар казав мені кинути люльку на останнім медогляді. Мав би йо' послухатись.

«Ох, ні, — подумав Клінт. — Ох... йобана... ні».

Віллі прочитав ці думки в Клінта на обличчі — з очами в старого все було гаразд — і ляснув його по плечу.

— Я ще не гигнув, лікарю. Ходімо.

3

Зі своєї позиції перед кімнатою відвідин, тепер уже напевне вительбушеної вибухом динаміту (разом з тими, хто був всередині), Френк побачив, як з криво розірваним протигазом повалився Джек Албертсон. На місці його обличчя не було нічого, крім крові. «Власна мати його б не впізнала», — подумав Френк.

Він ввімкнув свій вокі-токі.

— Доповідайте! Кожен, доповідайте!

Тільки восьмеро відгукнулись, чи близько того, здебільшого ті, хто користувався для прикриття бульдозерами. Звичайно, не всі мали рації, але мусило б ще бодай скількись відгукнутися. На Френків найоптимістичніший здогад, він втратив чотирьох людей, включно з Джеком, який вже має бути мертвим, як та глина. В душі він гадав, що загиблих може бути п'ять або шість, і поранені потребують госпіталізації. Може, той хлопець, Бласс, якого вони залишили на блокпосту з Міллером, міг би відвезти їх одним із тих шкільних автобусів до Святої Терези, хоча Бог зна, чи бодай хтось із медиків досі чергує у Святій Террі? Якщо взагалі там хтось є. Як до такого дійшло? У них же бульдозери, заради Бога. Гадали, що 'дозери все швидко тут закінчать!

Його вхопив за плече Джонні Лі Кронський:

— Нам треба пробитися всередину, приятелю. Доконати їх. Оцим.

Його наплічник досі був розкритий. Він відсунув рушник, у який був замотаний динаміт, і показав Френкові балабуху Сі-4 братів Грайнерів. Кронський вимісив її у щось схоже на дитячий футбольний м'яч. Туди ж було вліплено якогось андроїда.

— Це мій телефон, — сказав Кронський. — Я жертвую його на цю справу. Все одно він гівно гівном.

Френк запитав:

— Де нам пробратися досередини?

Сльозогінний газ розвіювався, але Френк почувався так, ніби його голова ним повна і він затьмарює всі думки. Денне світло набиралось потужності, сонце сходило червоним.

— Прямо крізь той провал було б найкраще, — показав Кронський на напіврозчавлений автодім «Флітвуд». Той придавило до будівлі, але там було достатньо місця, щоби протиснутися до передніх дверей, які, вивернуті зі своїх завіс, потрощилися досередини.

— Стразерс і ті хлопці за бульдозерами нас прикриють. Заходимо і не зупиняємося, поки не дістанемося до тієї курви, яка все це спричинила.

Френк уже не був упевнений, хто все це спричинив, або хто тут командир, але він кивнув. Схоже, тут не залишалося робити нічого іншого.

— Мушу виставити таймер, — сказав Кронський і ввімкнув вліплений у Сі-чотири телефон. З гнізда навушників телефона йшов дріт. Інший його кінець було приєднано до батарейки, вставленої у вибухівку. Дивлячись на це, Френк згадав, як Ілейн готує недільні обіди, витягує з духовки смаженину і встромляє туди термометр для м'яса.

Кронський штовхнув його в плече, і то неделікатно.

— Скільки часу достатньо, як гадаєш? І добре про це подумай, бо щойно таймер спуститься до простих цифр, я кину цю штуку, все одно, де ми тоді будемо.

— Я думаю... — Френк помотав головою, намагаючись її прочистити.

Він ніколи не був у в'язниці і сподівався, що всі плани, які їм потрібні, надасть Дон Пітерз. Він просто не уявляв, наскільки нікчемний цей Пітерз. Зараз, коли вже було надто пізно, це здавалось разючим недоглядом. Скільки ще іншого він недогледів?

— Чотири хвилини?

Голосом дратівливого шкільного вчителя, що зіткнувся з дубоголовим учнем, Кронський сказав:

— Ти в мене питаєш чи кажеш мені?

Вони чули сплески стрілянини, але атака, схоже, западала в дрімоту. Далі може статися так, що його люди вирішать відступитися. Цього не можна було дозволити.

«Нана», — подумав Френк і сказав:

— Чотири хвилини. Я певен.

Френк думав: «Через чотири хвилини я або помру, або ця справа вже буде на шляху до свого кінця».

Звичайно, залишалася ймовірність, що й саму ту жінку буде вбито у фінальній атаці, але це була та умова, яку він був змушений прийняти. Це нагадало Френку тих його бродяжок у клітках, чиї життя тримає в заручниках сила, якої вони не розуміють.

Кронський відкрив програму, потицяв у екран, і там з'явилося **4:00**. Він тицьнув знову, і цифри почали зменшуватися. Френк дивився зачаровано, як **3:59** стає **3:58**, стає **3:57**.

— Ти готовий, Гірі? — запитав Кронський.

У його маніякальному вищирі проблискував золотий зуб. («Що ти там робиш?» — гукнув йому той сучий син агітатор того дня в шахті енергокомпанії «Уліс» Грейстон № 7. — Не відставай». Той сучий син агітатор стояв у штольні

щонайменше за двадцять ярдів. У глибокій чорноті підземелля Кронський не міг бачити обличчя цього тупого мудака, де там уже його майку з Вуді Іатрі, тільки наголовний ліхтар. «Сила в спілці», — любив казати той сучий син агітатор. Сили більше в доларі, і чоловік з енергокомпанії «Уліс» видав Кронському кілька хрустких, щоб він залагодив їхню проблему. «Нахуй тебе, твою спілку і коняку, якою ти сюди прискакав», — гукнув Кронський тому сучому сину агітатору перед тим, як кинути динаміт і тікати звідти, взявши ноги в руки.)

— Я думаю не треба було б... — почав Френк, і саме тоді Ловелл Грайнер зробив перший постріл із базуки. Майже прямо над головою почувся посвист, Френк змазано помітив щось летюче. Якусь ракету.

— Падай! — крикнув Кронський, але не дав Френкову шанс це зробити, просто захопив його за шию і смикнув на землю.

Снаряд із базуки вдарив у Крило С і вибухнув. У світі поза Деревом зникли чотирнадцять колишніх утримуваних Дулінгського виправного закладу — короткий зблиск, а потім хмара нетлів пурхнула в повітря, де вони щойно стояли.

4

Хоча у нього й була рація, Дрю Т. Баррі не відгукнувся на Френкову команду доповісти. Він її навіть не чув, бо вимкнув свій вокі-токі. Дрю виліз якомога вище, наскільки це можливо, щоб не виявити себе, і дістав з-за спини свою «Везербі». Кут націлювання не був таким вдалим, як він сподівався. Крізь оптику «Везербі» видно було сарай із гофрованого металу. Задні двері в'язниці стояли відчинені — довгастим прямокутником вливалось світло в коридор — але шлях досередини захищав той парубок за сараєм. Баррі побачив лікоть... плече... частину голови, але той швидко сховався після єдиного

позирку туди, де досі залишалися Елмор Перл із Доном Пітерзом. Дрю Т. Баррі мусив завалити цього хлопця, і йому аж свербіло зробити постріл — так, спусковий палець у нього буквально свербів — проте він знав, що втриматись від пострілу краще, ніж зробити хибний. Він мусив зачекати. Якби Перл або Пітерз знову кинули камінь, це могло б підбити того парубка внизу цілком висунутися головою й подивитися, що відбувається, але Дрю Т. Баррі не сподівався, що так трапиться. Елмор Перл — надто обачливий, а той дрібний жирний гівнюк Пітерз — тупий, як червак сліпий.

«Визирни, ти, сцикун, — думав Дрю Т. Баррі. — Двох кроків буде достатньо, чи й одного».

Але, хоча Біллі Веттермор зіщулився й аж присів, коли бахнув динаміт, він тримався своєї позиції за сараєм. То вибух снаряду базуки змусив його підхопитися на рівні. Він виступив на крок з-під прихистку сараю, дивлячись у напрямку вибуху, і це подарувало Дрю Т. Баррі той акуратний постріл, якого він чекав.

Дим вирував над в'язницею. Кричали люди. Торохтіли постріли — навмання, звісно. Дрю Т. Баррі не терпів стрілянини навмання. Він затримав дихання і натис гачок своєї гвинтівки. Результат був цілком задовільним. У приціл він побачив, як оборонця кинуло вперед, його сорочка розлетілася клоччям.

— Дістав його, слава Богу, — промовив Дрю Т. Баррі, дивлячись на рештки Біллі Веттермора зі своєрідним сумовитим задоволенням. — Гарний був постріл, якщо вже я сам це гово...

З-між дерев унизу теж пролунав постріл, а по ньому впізнаваний голос копа Елмора Перла:

— *Ах ти ж йобаний ідіот, що ти наробив? ЩО ТИ НАРОБИВ?*

Дрю Т. Баррі завагався, та потім побіг назад до своїх приятелів, пригинаючись, дивуючись, що там ще за лихо трапилося.

5

Клінт з Віллі бачили, як підкинуло в повітря Біллі Веттермора. Коли Біллі впав, він уже був безкостим м'ясом. Черевик, що злетів у нього з ноги, вертнувся вгору й відбився від піддашка сараю. Клінт було ворухнувся до Біллі. Рука Віллі Берка, що відсмикнуто його назад, виявилась на диво міцною.

— Не, не, — застеріг Віллі. — Назад, лікарю. Зара' туди не варт.

Клінт намагався думати:

— Ми могли б спробувати залізи крізь вікно мого кабінету. Шибка там армована, але ґрат немає.

— Я можу подбати про шибку, — сказав Віллі. — Ходімо.

Але замість вирушити, він нахилився і знову вхопився собі за коліна.

6

Дон Пітерз заледве чув, що Елмор Перл кричить на нього. Вклякнувши на колінах, він вирячився на свого колишнього напарника в зомбі-патрулі, який з розпластаними ногами й руками лежав на землі, і кров біла фонтаном з діри при основі його горла. Ерік Бласс дивився на Дона, давлячись кров'ю.

— Партнере! — крикнув Дон. Футбольний шолом насунувся йому на лоба, затуляючи очі, і він відштовхнув його назад сподом долоні. — Партнере, я не хотів!

Перл підсмикнув його на рівні.

— Ти, тупий засранцю, а чи тебе ніхто не навчав дивитися, куди стріляєш, перш ніж тиснути на гачок?

Ерік видав густе булькотіння, кашлянув дрібними бризками крові й обхопив руками руйновище свого горла.

Дон хотів пояснити. Спершу гуркіт динаміту, потім другий вибух, потім шелест кущів у нього за спиною. Він був упевнений, що це хтось із людей того йобаного мозкоправа. Звідки він

міг знати, що це Бласс? Він стрелив, не думаючи, де вже казати про націлювання. Яка зла доля змусила цей постріл поцілити Бласса, який прийшов крізь ліс, щоб приєднатися до них?

— Я... я...

З'явився Дрю Т. Баррі з повішеною через плече своєю «Везербі».

— Що тут, чорти вас забирай...

— Дикий Білл Гікок щойно підстрелив одного з наших¹, — сказав Перл. Він вривав Дону в плече так, що той повалився поруч Еріка. — Хлопець ішов нам на допомогу, я гадаю.

— Я думав, він сидить там, біля автобусів! — зайшовся Дон. — Френк наказав йому залишатися там на випадок, якщо будуть поранені, я сам чув!

Щонайменше, це було правдою.

Дрю Т. Баррі звів Дона на ноги. Коли Перл стиснув кулак, щоби вдарити цього зарюмсаного, побілілого чоловіка знову, Баррі перехопив його руку:

— Битимеш його, скільки твоя душа забажає, пізніше. Зіб'єш його нещадно, як гидкого пасинка, і я буду цілком на твоєму боці. Але зараз він нам може знадобитися — він знає, що там і де розташоване, а ми ні.

— Ти дістав його? — запитав Перл. — Того хлопа біля сараю?

— Я його дістав, — сказав Дрю Т. Баррі, — І якщо за це коли-небудь заведеться в судовому слуханні, не забувай, ти дав мені зелене світло. А зараз покінчімо з цим.

Вони побачили спалах яскравого світла на пагорбі поза в'язницею й інверсійний слід білого диму. За цим по той бік в'язниці пролунав інший вибух.

— Хто це, курва матір, пускає ракети з того горба? — запитав Перл.

¹ Wild Bill Hickok (1837—1876) — герой Дикого Заходу, стрілець, ковбой, солдат, шериф, який брав участь у багатьох реальних битвах, але ще більше поширював про себе войовничих вигадок.

— Не знаю, і мені байдуже, — сказав Баррі. — Оскільки ми зараз позаду в'язниці, між ними й нами — тонни бетону, — показав він на пагорб, з якого простягнувся інверсійний слід. — Пітерзе, що за тими дверима?

— Спортзал, — сказав Дон, прагнучи спокутати те, що він уже почав вважати вибачливою помилкою, такою хибою, яку будь-хто міг зробити.

«Я хотів захистити Перла, ну, й самого себе, — думав він, — і коли це безумство скінчиться, Елмор це зрозуміє. Елмор, ймовірно, мені подякує і пригостить чаркою в “Колесі”. Та ген-ген, це ж був усього лиш Бласс, малолітній злочинець-психопат, яких мало хто бачив, підпалив ту бідну бездомну нечупару так швидко, що Дон не встиг його зупинити».

— Там ті пизди грають у волейбол і баскетбол. По інший бік починається головний коридор, який ми зevamo Бродвеєм. Та жінка в камері у Крилі А, це прямо й ліворуч. Недалеко.

— Тоді ходімо, — сказав Перл. — Ти попереду, Скоростріле. В мене кусачки для огорожі.

Дону не хотілося вести перед.

— Може, мені краще залишитися тут, з Еріком? Він був моїм напарником, врешті-решт.

— Нема потреби, — сказав Дрю Т. Баррі. — Він сконав.

7

Десь за рік до Аврори, коли Мікейла ще належала до нижчого класу тих, хто записує в «Ньюз Америка» сюжети-затички — типу історій про собак, які вміють рахувати, або братів-близнюків, які випадково зустрілися після п'ятдесяти років розлуки — вона зробила сюжет про те, як люди з великими колекціями книг платять за опалення менше тих, хто не читає, бо книжки створюють добру ізоляцію. З цієї думкою, щойно розпочалася стрілянина, вона, ввібравши голову в плечі, поспішно ретирувалася до тюремної бібліотеки. Те, що вона там

виявила — переважно обтріпані видання в м'яких обкладинках — було не зовсім такою ізоляцією, яку вона мала на думці, а отже, коли в сусідній кімнаті вибухнула зв'язка динаміту й брикнула стіна, на неї обвалилися романи Нори Робертс і Джеймса Патерсона¹.

Вона вибігла назад на Бродвей, цього разу не переймаючись тим, щоб шулитись, але затрималася, нажахана, подивившись у кімнату відвідувань, де те, що залишилося від Ренда Квіглі, було розмазане по підлозі і скрапувало зі стелі.

Мікейла була повністю дезорієнтована, на межі паніки, тож коли снаряд із базуки вдарив у Крило С і в її бік здійнялася хмара курави (нагадавши ті теленовини, які вона дивилася відразу після обвалу Веж-Близнюків), вона розвернулася йти назад, туди, звідки прийшла. Не встигла зробити й трьох кроків, як чиясь міцна рука обхопила її горло і Мікейла відчула, що гостряк холодної сталі вперся їй у скроню.

— Привітик, дупцю солоденька, — промовила Ейнджел Фіцрой.

Коли Мікейла не вмент відреагувала на привітання, Ейнджел сильніше натисла долотом, яке вона позичила в меблевій майстерні.

— Що це за херня така там відбувається?

— Армагеддон, — спромоглася Мікейла задувленим голосом, який геть не був схожим на її телевізійне цвірінкання. — Прошу, припиніть мене душити.

Ейнджел відпустила Мікейлу і повернула її обличчям до себе. Дим, що тягнувся коридором, приніс гіркий присмак сльозогінного газу, вони закашлялися, але бачили одна одну досить добре. Жінка з долотом мала якусь сухоребру, настирну, хижацьку привабливість.

¹ Eleanor Marie Robertson (нар. 1950 р.) — авторка багатьох любовних романів-бестселерів, видає щороку по десятку книжок під псевдонімами: Nora Roberts, J. D. Robb, Jill March, Sarah Hardesty; James B. Patterson (нар. 1947 р.) — автор сотень детективів, трилерів та дитячих книжок, фінансово найуспішніший письменник сучасності.

— Ви зараз інакша, — сказала Мікейла. Мабуть, надзвичайно дурнувате зауваження, коли в'язницю штурмують, а одна з арештанток вимахує в тебе перед очима долотом, але це все, що сплигло їй до голови. — Зовсім не сонна. Справді бадьора.

— Вона мене розбудила, — гордо сказала Ейнджел. — Євка. Так само, як тоді тебе. Бо я мала важливу місію.

— І що ж це за місія?

— *Оці-от*, — сказала Ейнджел, показуючи на двох істот жіночої статі, що з'явилися в коридорі і пленталися, явно байдужі до диму й стрілянини. Обривки коконів, що звисали з Мори Данбартон і Кейлі Ролінз, здалися Мікейлі схожими на шмаття зогнилого савану в якомусь фільмі жахів. Вони пройшли повз, не поглянувши на Мікейлу й Ейнджел.

— Як вони можуть... — почала Мікейла, але не встигла закінчити своє запитання, як попереду вдарив другий снаряд з базуки. Струснулася підлога, й досередини знову бухнув чорний дим, що смердів дизельним пальним.

— Не знаю, як вони можуть бодай щось зробити, та й байдуже мені, — сказала Ейнджел. — У них — своя робота, а в мене — своя. Ти можеш помагати або я можу ввігнати оце долото тобі в горлянку. Що тобі більше подобається?

— Я помагатиму, — сказала Мікейла. (Геть журналістську об'єктивність, важкувато буде пізніше створити репортаж про ці події, якщо вона, самі розумієте, помре.) Мікейла вирушила слідом за Ейнджел, яка, здавалося, принаймні знає, куди йде.

— А що це за робота? — спитала вона.

— Боронитиму відьму, — сказала Ейнджел. — Або помру, боронячи.

Перш ніж Мікейла встигла щось на це сказати, Джаред Норкросс виступив із кухні, що сусідила з тюремною пральнею, в якій його була залишила Мікейла. Ейнджел підняла долото. Мікейла вхопила її за зап'ясток.

— Ні! Він з нами!

Ейнджел подарувала йому свій найкращий Погляд Смерті.

— Правда? Ти з нами? Ти помагатимеш боронити відьму?

— Ну, — сказав Джаред. — Я планував сходити до клубу, зарядитися трохи екстазі, але, гадаю, я можу змінити свої плани.

— Я пообіцяла Клінтові оберігати тебе, — сказала Мікейла докірливо.

Ейнджел махнула долотом й оскалила зуби:

— Ніхто не дістане захисту сьодні, крім відьми. Ніхто не дістане захисту, крім Євки!

— Добре, — сказав Джаред. — Якщо це допоможе моему тату і поверне назад маму та Мері, я в справі.

— Мері — це твоя подружка? — запитала Ейнджел. Вона опустила долото.

— Не знаю. Не зовсім гьорлфренд, я гадаю.

— Не зовсім, — певну мить Ейнджел наче пережувувала якусь думку. — Ти порядно до неї ставишся? Не штовхаєш, не б'єш, не кричиш?

— Нам треба забиратися звідси, поки не задихнулись, — сказала Мікейла.

— Йо, я порядно до неї ставлюся.

— Тоді нема питань, як на лихо, — сказала Ейнджел. — Гайда, поїхали. Євка в м'якій камері в Крилі А. М'яка камера, але тверді ґрати. Ви мусите стати поперед Євки. Тож тому, хто захоче дістатися до неї, тре' буде пройти крізь вас.

Мікейла подумала: схоже на жадливий план, що пояснює, чому Ейнджел каже «ви» замість «ми».

— А де будете ви?

— Командос місія, — сказала Ейнджел. — Мо', я зможу завалити кількох, перш ніж вони дістануться аж туди. — Вона помахала своїм долотом. — Не бійтеся, я скоро буду з вами.

— Згодилася б якась вогнепальна зброя, якщо ви дійсно...

Голос Джареда потонув у найгучнішому з усіх, що досі прозвучали, вибуху. Цього разу сипонуло шрапнеллю — здебільшого уламками стіни та стелі. Коли Мікейла й Джаред знову випросталися, Ейнджел з ними вже не було.

8

— Що це за *таке* к-херам було? — спитав Френк за кілька секунд по тому, як перший снаряд із базуки вдарив у Крило С.

Він підвівся на рівні й витрушував пил, землю і крихти бетону в себе з волосся. У вухах йому не дзвеніло, аж ніяк: він чув те пронизливе, сталеве виття, яке подеколи спричинялося в його голові після прийняття завеликої кількості аспірину.

— Хтось з отого-от пагорба порушує правила запуску феєрверків, — сказав Кронський. — Мабуть, ті самі, що висадили в повітря шерифську управу. Ходімо, містере Чинний Шериф.

Кронський знову виставив зуби в усмішці з золотим проблиском, та такій життєрадісній, що вона здавалася сюрреальною. Він показав на екран телефона, вліпленого у пластикову вибухівку. Там **3:07** стало **3:06**, стало **3:05**.

— Окей, — сказав Френк.

— Пам'ятай, не мнися. Хто мнеться, того в сраку їбуть.

Вони вирушили до розтщених передніх дверей. Бічним зором Френк помітив, що на них дивляться ті люди, які йшли за бульдозерами. Схоже, ніхто не палав бажанням приєднатися до їхньої з Кронським операції, і Френк їх не ганив. Певне, дехто вже шкодував, що не пішов слідом за Террі Кумсом.

9

Коли битва за Дулінгський виправний заклад наближалася до апогею, Террі Кумс сидів у машині в своєму гаражі. Гараж був маленький; ворота зачинені; вікна Патруля Чотири відкриті, а великий V8 двигун крузера працював. Террі вдихав вихлопний газ довгими, на повні груди, ковтками. Смакувало недобре спочатку, але звикаєш до цього доволі швидко.

«Ще не пізно передумати, — сказала Рита, беручи його за руку. Дружина сиділа поруч з ним на пасажирському

сидінні. — Можливо, ти й зараз міг би взяти там усе під свою оруду. Накинути їм трохи розсудливості».

— Уже пізно для цього, любонько, — сказав Террі.

Гараж був повен блакитного токсичного диму. Террі зробив черговий вдих, задавив кашель і вдихнув знову.

— Я не знаю, чим воно обернеться, але гарного закінчення цього я не бачу. Краще вже так.

Рита співчутливо стиснула його руку.

— Я постійно думаю про кожну халепу на дорозі, де я потім наводив лад, — сказав Террі. — І про голову того парубка, простромлену крізь стіну трейлера тих метоварів.

Слабенько з боку в'язниці за милі звідси доносилися звуки вибухів.

Террі повторив:

— Краще вже так, — і заплющив очі.

Хоча Террі розумів, що в Патрулі Чотири сидить сам, відпливаючи геть з Дулінга й з усього іншого, все одно відчував, як дружина стискає йому руку.

10

Френк із Джонні Лі Кронським продиралися між руйновищем автодому Баррі Голдена і стіною в'язниці. Вони вже майже дійшли до розбитих центральних дверей, коли почули, як зі свистом до них наближається другий снаряд з базуки.

— *Ховайсь!* — крикнув Кронський.

Френк озирнувся через плече і побачив дивовижну річ: снаряд базуки стукнувся хвостовиком об парковку, не вибухнувши, зрикошетив високо вгору і носом вниз упав на той бульдозер, який пілотував тепер уже покійний Джек Албертсон. Детонація була оглушливою. Водійським сидінням прорвало тонку шкаралупу даху 'дозера. Сталевими клавішами піаніно підлетіли в повітря роз'єднані траки гусениць. А один з тих залізних щитів, що їх причепили

для захисту дверей кабіни, метнувся вперед, пробиваючи наскрізь «Флітвуд» перед собою, немов голівка велетенського молота.

Френк перечепився об покручений низ одвірка, і це врятувало йому життя. Джонні Лі Кронського, який досі лишався стояти, не просто обезголовило летючим клином обшивки «Флітвуда», його розрізало навпіл від плечей. І все ж він спромігся ще на два чи три кроки, його серце билося досить довго, щоб послати в повітря два барвистих фонтани крові. Потім він повалився. Футбольний м'яч Сі-чотири випав з його рук і перевальцем покотився в бік КПП. Вибухівка вляглася так, що було видно вставлений у неї мобільний телефон, і Френк побачив як **1:49** стало **1:48**, стало **1:47**.

Він поповз туди, зморгнувши собі з очей бетонний пил, потім перекинувся на бік, під укриття напівповаленої реєстраційної стійки, тим часом, як за куленепробивним склом КПП підскочив Тіг Мерфі і вистрелив з пістолета крізь щілину, в яку відвідувачі здавали свої особисті посвідчення і телефони. Кут був невідгідним, тож Тігова куля пішла зависоко. Френк був у безпеці, якщо лишатиметься лежати, але якби він спробував сунутися до дверей, які вели до самої тюрми, став би «сидячою качкою». Вертатися назад — так само.

Фойє заповнювалося дизельним димом від палаючого бульдозера. До цього додавався різкий, нудотний сморід пролитої крові Кронського — цілі галони її, як поглянути. Під Френком опинилася одна з відбитих ніг реєстраційної стійки, її кінець вгризався йому між лопаток. Поза досяжністю Френка лежала Сі-чотири, **1:29** стало **1:28**, стало **1:27**.

— Уся в'язниця оточена! — крикнув Френк. — Здавайся і тобі не заподіють шкоди!

— Гівна поїж! Це наша в'язниця! Ти вдерся незаконно, плюс ти не маєш жодних повноважень!

Тіг вистрелив удруге.

— Тут вибухівка! Сі-чотири! Вона на шмаття тебе розірве!

— Авжеж, а особисто я той йобаний Люк Скайвокер!¹

— Подивися! Поглянь униз! Ти сам її побачиш!

— Щоб ти загнав мені кулю в живіт крізь щілину? Дякую, я пас.

У відчаї Френк озирнувся на двері, крізь які він сюди потрапив, частково заблоковані рештками автодому.

— *Гей там, хлопці!* — закричав він. — *Прикрийте мене вогнем!*

Ніякого прикривного вогню не надійшло. Жодного підкріплення також. Двоє з тамтих хлопців — Стів Пікеринг і Віллі Вітсток — були заклопотані активним відступом, несучи пораненого Рупа Вітстока.

На захарашеній підлозі фойє, майже під основою коробки КПП з Тігом Мерфі всередині неї, мобільний телефон продовжував вести зворотний відлік до нуля.

11

Вигляд Біллі Веттермора, безсумнівно мертвого, підвищив настрої Дону Пітерзу. Дон раз змагався з ним у боулінг, ця маленька принцеса вибила 252 і забрала собі двадцять Донових баксів. Ну, та очевидно ж, він тоді користувався якоюсь спецом підробленою кулею, але Дон йому попустив, як він багатьом попускав, бо такий уже він сам із себе несперечливий хлопець. Атож, світ інколи схиляється до справедливості, і от цей факт тому підтвердження. Ще на одного підара у світі менше, тож усі ми на це скажемо «ура».

Він поспішив до спортзалу. «Може, я стану саме тим, хто її вхопить, — думав Дон. — Увігнати кулю Євці Блек просто у той її ворожбитський рот і покінчити з цим назавжди. Вони всі забудуть про ту помилку з Юніором, а я до кінця життя не платитиму за випивку в “Колесі”».

¹ Luke Skywalker — герой кіноепопеї «Зоряні війни».

Він підступив до дверей, вже уявляючи Євку Блек у себе на прицілі, але Елмор Перл його відштовхнув.

— Тримайся позаду, Скоростріл.

— Гей! — замакав Дон. — Ви не знаєте, куди там іти!

Він знову рушив уперед, але тут уже його вхопив Дрю Т. Баррі й похитав головою. Сам Баррі не мав наміру опинитися всередині першим, навіщо, коли він не знає, що там чекає. Ймовірно, той, кого він застрелив, був єдиним охоронцем їхнього тилу, але якщо там є ще хтось, у Перла кращі шанси його вбити, ніж у Пітерза, чияю єдиною жертвою цього ранку став один зі своїх.

Перл подивився через плече на Дона і ошкірився, роблячи крок у спортзал:

— Розслабся, дозволь справжньому чоловіку вести пере...

Це все, що він встиг сказати, перед тим як його вхопили холодні руки Мори Данбартон: одна за горло, а інша за потилицю. Перл вириачився в ті бездушні очі й почав верещати. Довго він не верещав; реанімована істота, яка була колись Морою, ігноруючи кусючі зуби, встромила пальці йому до рота і рвучко смикнула вниз. Звук розлуки його нижньої щелепи з верхньою нагадав той звук, з яким відривається стегенце від запеченої на День Подяки індички.

12

— Чорти нас забирай, коли ми не парочка вдатних скурвих зухів! — вигукнув Мейнард Грайнер. — Бодай троха далі було б, і всі снаряди вибухали б тіки на отій парковці. Ти бачив, як отой останній відбився, Лове?

— Бачив, — погодився Лов. — Підскочив, як той камінь на ставку, і впорав бульдозер. Непогано, але я зможу зробити краще. Заряди мені.

Унизу в'язниця вирувала димом з діри в західній стіні. Розкішне видовище, схоже на прорив із шахти, коли там

вибухнуло, тільки вочевидь набагато краще, бо тут вони не просто камінь ламають. Вони ламають клятий державний заклад. Це варто було зробити, навіть якби вони не мали потреби заткнути Кітті Мак-Дейвід її зрадницького рота.

Мей потягнувся до мішка зі снарядами, коли раптом почув, як тріснула гілка. Він підхопився, сягаючи рукою собі за спину, де в нього за поясом було заткнуто пістолет.

Ван стрелила з пістолета, з якого її намагався вбити Фріц Мешаум. Відстань була коротка, але сама вона була вимотана, тож замість поцілити Мейнарду в груди, куля тільки скубнула плече, кинувши його пластом на спорожнілий мішок зі снарядами. Його невикористаний пістолет відлетів у куці й завис там на спусковій скобі.

— Брате! — закричав він. — Встрелила! Вона мене встрелила!

Лов кинув базуку і вхопив гвинтівку, яку поклав був поряд із собою.

З одним із них, вибулим з гри, Ван могла дозволити собі зосередитися. Вона встановила руків'я пістолета посеред своїх видатних грудей і натисла гачок. У малого Лова вибухнув рот, ззаду черепа вилетів його мозок, і з останнім ковтком повітря він вдихнув свої зуби.

— Лове! — заревів Мейнард. — Братику!

Він вхопив повислий у куцах пістолет, але не встиг ще й узяти, як слід, аж його зап'ясток стиснуло щось більш схоже на залізний ланець, аніж на людську руку.

— Тобі варто було думати, перш ніж націлювати зброю на чемпіонку з армреслінгу, навіть якщо вона тиждень не спала, — промовила Ван на диво ніжним голосом і крутонула.

Усередині Меєвого зап'ястя луснуло, наче гілочки ламалися.

— Ти встрелила Лова, — белькотів Мей. — Фпила його!

— Саме це я зробила.

У голові Ван гуло; її стегно горіло; вона почувалася так, ніби стоїть на палубі в шторм. Вона вже наблизилася до кінця

своєї значної витривалості, і сама це розуміла. Але тут виклалася картина значно корисніша, ніж убивство самої себе, це поза всякими сумнівами. От тільки що тепер?

Схоже, Мея турбувало точно таке питання:

— Що зробите зі мною?

«Зв'язати я його не можу, — подумала Ван. — У мене нема нічого, чим би його зв'язати. Чи мені просто заснути, а він хай собі втече? Радше за все, після того, як випустить в мене кілька куль, поки на мені зростатиме той кокон».

Вона подивилася вниз на в'язницю, де передні двері блокували розчавлений автодім та палаючий бульдозер. Вона задумалася про діру, яку перший снаряд із базуки проробив у Крилі С, де спали десятки жінок, безпорадних у своїх конах. Скількох там убили ці двоє селянських гівнюків?

— Ти котрий? — спитала вона. — Ловелл чи Мейнард?

— Мейнард, мем, — спробував він посміхнутись.

— Ти той, що тупий, чи той, що кмітливий, Мейнард?

Його посмішка поширшала.

— Я той, що тупий, без сумнівів. Із школи виперли у восьмому класі. Я просто роблю все, що каже Ловелл.

Ван теж відповіла йому посмішкою.

— Ну, гадаю, я тебе просто відпущу, Мейнард. Без образ і без кривди. Там у тебе є пікап. Я зазирала, ключі на місці. Навіть кермуючи однією рукою, думаю, якщо не щадитимеш коней, до полудня ти встигнеш до Педро За Південним кордоном¹. То чому б тобі не піти, поки я не передумала?

— Дякую вам, мем.

Мей підтюпцем вирушив між надгробками маленького сільського цвинтаря. Ван коротко зважила вартість своєї обіцянки, але залишався добрячий шанс, що він повернеться і знайде її сплячою поруч його брата. А якщо навіть

¹ «South of the Border» — відпочинкова зона на кордоні штатів Північна і Південна Кароліна з мотелями, парком атракціонів, ресторанами, крамницями тощо, символом якої є фігурка мексиканського «бандідо» Педро.

не повернеться, як же вони реготали тут, у своїй підлій засідці, наче хлопчачки, що збивають бейсбольними м'ячами дерев'яні пляшки на окружному ярмарку. І відпустити далеко вона його також не могла, бо більше не довіряла власній прицільності.

Принаймні він не знатиме, що його вдарило, подумала Ван.

Вона підняла пістолет Мешаума і — не без жалю — пустила кулю Мею в спину.

— Уф, — було його останнє слово на матері-землі перед тим, як беркицьнути вперед на купу сухого листа.

Ван сіла, спершись спиною на похилений надгробок — чиєсь старе ім'я викарбуване колись на ньому вже майже цілком стерлося — і заплющила очі. Вона почувалася гидко через те, що вистрелила людині в спину, але це почуття швидко захлинулося під висхідною хвилею сну.

Ох, як це гарно, піддатися.

Ниточки почали розкручуватися з її шкіри. Вони хороше гойдалися туди-сюди під вранішнім вітерцем. Черговий чудовий день розквітав у гірському краї.

13

Вікно вважалося куленепробивним, але двох пострілів Віллі зблизька з М4 вистачило, щоби шибка в кабінеті Клінта вивалилася з рами. Клінт підтягнувся і приземлився всередині на своєму столі. (Йому здалося, що він сидів за ним, писав звіти і діагнози в якомусь іншому житті.) З боку спортзалу він почув вереск і крики, але наразі не міг з цим нічого поробити.

Він обернувся, щоби допомогти Віллі, й побачив, що старий тулиться до стіни з похиленою головою. Дихання в нього було хрипким, пришвидшеним.

Віллі підняв руки.

— Сподіваюся, ви достатньо сильний, лікарю, щоби мене зтягнути, бо сам я вам допомогти не можу.

— Спершу подайте мені вашу гвинтівку.

Віллі віддав йому М4. Клінт поклав її на стіл разом зі своєю зброєю, на стос бланків рапортичок про гарну поведінку. Потім він ухопив Віллі за руки й потягнув. Зрештою, старий спромігся допомогти, впираючись своїми робочими черевиками в стіну під вікном, і буквально влетів у кабінет. Клінт повалився на спину. Віллі приземлився на нього.

— Я назвав би це збіса гарним інтимом, — сказав Віллі.

Голос у нього звучав напружено, і вигляд він мав гірший, ніж будь-коли, але старий усміхався.

— У такому разі, краще вам звати мене Клінтом.

Він допоміг Віллі звестись на рівні, вручив йому М4 і взяв свій пістолет.

— Тягнімо наші сраки до Євчиної камери.

— Що ми робитимем, коли туди дістанемося?

— Не уявляю, — сказав Клінт.

14

Дрю Т. Баррі не міг повірити власним очам: дві жінки, виглядом як трупи, і Елмор Перл з ротом, розірваним на роззявлену печеру. Нижня щелепа в нього ледь не на грудях лежала.

Перл відліпився від істоти, яка його тримала. Він зробив майже з десяток кроків, перш ніж Мора вхопила його за просякнутий потім комір. Вона притягнула його до себе і встромила великий палець йому глибоко в праве око. Щось кляснуло, наче корок вискочив з пляшки. Глеювата рідина потекла Перлові по щоці, і він безвільно осів.

Кейлі судорожно повернулася до Дона Пітерза, наче заводна іграшка з утомленою пружиною. Він розумів, що треба втікати, але його заповнила якась неймовірна кволість. «Я заснув, — дійшло йому, — а це найпаскудніший у світі кошмар. А як інакше, коли це Кейлі Ролінз. Я ж тільки минулого місяця заносив цю курву до рапорту поганої поведінки. Я дам їй себе вхопити і тоді прокинуся».

Дрю Т. Баррі, робота всього життя якого включала уявлення найгіршого, що лишень може приключитися з людиною, навіть мигцем не розглядав класичний сценарій «мабуть-мені-це-сниться». Це реально відбувається, нехай навіть воно схоже на щось, ніби прямо з того серіалу, де зогнили мертвяки повертаються до життя, і він був рішуче налаштований вижити.

— *Пригнись!* — крикнув він.

Можливо, Дон цього б не зробив, якби саме в ту мить на іншому боці в'язниці не здетонувала пластикова вибухівка. Насправді він радше впав, ніж пригнувся, але цього вистачило; замість вхопити м'яке м'ясо його обличчя, мертвотно-білі пальці Кейлі плеснули об тверду поверхню його футбольного шолома. Пролунав посилений до монструозної гучності порожнім спортзалом постріл, і випущена ледь не впритул куля з «Везербі» — гвинтівки, яка буквально могла зупинити слона — поробила зле Кейлі. Горло у неї просто вибухнуло, а голова відкинулася назад, аж на спину. Тіло її зібгалося.

Мора відкинула вбік Елмора й хитнулась до Дона. Почварна примара, чії пальці розчепірювалися й із клацанням складались, розчепірювалися й із клацанням складались.

— Стріляй її! — заверещав Дон. Сечовий міхур у нього попустився, і тепле сциклиння побігло йому по ногах, намочуючи шкарпетки.

Дрю Т. Баррі міркував, що не робитиме цього. Пітерз — ідіот, суцця катастрофа, і всім було б краще без нього. «Та ну, — подумав він, — гаразд. Але після цього, містере Тюремний Наглядачу, ви самі про себе дбаєте».

Він стрелив Морі Данбартон у груди. Її відкинуло назад, у центр корту, де вона впала поряд з покійним Елмором Перлом. Вона лежала там якусь хвилю, потім підвелася і знову вирушила до Дона, хоча тепер її верхня і нижня половини явно взаємодіяли не вельми добре.

— *Стрельни їй в голову!* — закричав Дон. (Схоже, він забув, що сам має зброю.) — *Стрельни їй в голову, як зробив з тою, іншою!*

— Будь таким ласкавим, заткайся, — сказав Дрю Т. Баррі. Він прицілився і пробив діру в голові Мори Данбартон, що розпилило верхній лівий квадрант її черепа.

— О Боже, — скімлив Дон. — О Боже, о Боже, о Боже. Забираймося звідси. Забираймося назад у місто.

Хай як мало подобався Дрю Т. Баррі цей опецькуватий екс-наглядач, він розумів імпульс Пітерза до втечі; навіть певною мірою симпатизував такому бажанню. Але він не став би найуспішнішим страховиком у Три-Окружжі, кидаючи роботу до того, як її буде зроблено. Він захопив Дона за плече.

— Дрю. Вони були *мертвими!* А що, як їх тут більше?

— Я не бачу нікого більше, а ти?

— Але ж...

— Показуй дорогу. Ми мусимо знайти ту жінку, по яку прийшли. — І раптом нізвідки Дрю Т. Баррі навернувся уривок шкільної французької. — *Шерше ля фам.*

— Шерсті що?

— Не зважай.

Дрю Т. Баррі підвів дуло своєї потужної гвинтівки. Не зовсім на Дона, але загалом у його напрямку.

— Ти йдеш першим. За тридцять футів поперед мене мусить бути достатньо.

— Чому?

— Тому, — сказав Дрю Т. Баррі. — Я вірю в страхування.

У той час, як Ваннеса Лемплі позбавляла життя Мейнарда Грайнера, а реанімований труп Мори Данбартон провадив Елмору Перлу імпровізований сеанс оральної хірургії,

Френк Гірі лежав під напівповаленою реєстраційною стійкою, дивлячись як **0:46** стає **0:45**, стає **0:44**. Не прийде ніякої допомоги знадвору, тепер він це розумів. Люди, які там залишилися, або бояться, або загинули. Якщо він хоче прорватися повз цей клятий КПП всередину в'язниці, він мусить це зробити самотужки. Єдина альтернатива — це швидко метнутися навкарачки назад надвір з надією, що той парубок за куленепробивним склом не вистрелить йому в гузно.

Як би йому хотілося, щоб нічого цього не ставалося. Хотілося б їхати своїм маленьким пікапом по одній з приємних доріг округу Дулінг, шукаючи чийогось ручного енота. Якщо хатній енот голодний, його можна підманити достатньо близько шматочком сиру або гамбургера на кінці довгої жердини, яку Френк називав Частувалкою, й накинути сітку. Це привело йому на думку ту відколоту ніжку стійки, яка впиралася йому в спину. Він перекинувся на бік, вхопив її і штовхнув по підлозі. Її довжини якраз вистачило, щоб сягнути смертельного «м'яча». Приємно нарешті хоч у чомусь добитися удачі.

— Що ти робиш? — запитав з-за скла Тіг.

Френк не відволікався на відповідь. Якщо з цим нічого не вийде, він мертвий. Він уткнув у м'яч зазублений кінець дрючини. Джонні Лі запевняв його, що навіть якщо цю річ переїхати машиною, вона не вибухне, і дрючок її не розбудив. Він підняв ногу стійки і прихилив її до вікна якраз проти щілини для документів. **0:17** стало **0:16**, стало **0:15**. Тіг вистрелив раз і Френк відчув як майнула куля, ледь не зачепивши йому кісточок пальців.

— Хто ти там не є, краще тобі тікати, — сказав він. — Біжи, поки маєш шанс.

Виконуючи власну пораду, Френк стрімголов кинувся до передніх дверей, очікуючи впіймати кулю. Але Тіг більше ні разу не вистрелив.

Тіт крізь скло задивився на наколотий на кінець ноги від стійки білий м'яч, схожий на великий шмат жувальної гумки. Він уперше ясно побачив той телефон, де 0:04 стало 0:03. Тоді він зрозумів, що це таке і що зараз станеться. Він стрибнув до дверей, що вели в головний коридор в'язниці. Його рука була на клямці, коли світ зійшов на біле.

16

За центральними дверима, притінений від яскравого сонця рештками «Флітвуда» — який більше ніколи не повезе Баррі Голдена з його родиною кудись на природу — Френк відчув, як уже порядно пошарпана будівля здригнулася від нового вибуху. Шибки, які завдяки арматурним дротам пережили попередні вибухи, випурхнули блискучими осколками.

— Гайда! — закричав Френк. — Усі, хто ще залишився, гайда! *Тепер ми вже вхопимо її!*

Якусь мить нічого не було. Потім четверо — Карсон Стразерс, поліціант Трітер, поліціант Ордвей і поліціант Берровз — вискочили з укриття і затупотіли до вибитих дверей в'язниці.

Вони приєднались до Френка і зникли в диму.

17

— Святе... йобане... лайно, — видихнув Джаред Норкросс. Мікейла наразі була не здатна вимовити й слова, але всім серцем шкодувала, що поряд немає оператора. Хоча телекамера б не допомогла, хіба не так? Якби транслювати в ефір те, що вона бачить, глядачі зневажили б це, як якийсь відеотрюк. Мусиш перебувати саме тут, щоби в таке повірити. Мусиш на власні очі бачити голу жінку, яка висить у повітрі за фут над її койкою, з мобільним телефоном у руках; мусиш бачити ці зелені джгутики, що в'ються в її чорнім волоссі.

— Агов там, вітаю! — гукнула життєрадісно Євка, проте не озираючись, майже всією своєю увагою прикута до телефону в її руках. — За хвилику я буду з вами, але саме зараз мушу закінчити одну маленьку важливу справу.

Її пальці на телефоні пурхали до розпливчастості.

— Джареде? — Це був Клінт. Голосом водночас здивованим і зляканим. — Що *ти* тут робиш?

18

Ведучи тепер перед (хоч як мало йому це подобалося), Дон Пітерз подолав половину коридору, який провадив до Бродвею, коли з пливучого диму з'явилися Норкросс і якийсь старий бородань у червоних шлейках. Норкросс підтримував свого компаньйона. Червоні Шлейки тюпав повільно, зсутулений. Дон здогадався, що той підстрелений, хоч крові ніде не було видно. «Вас обох буде застрелено за хвилину», — подумав Дон і підняв свою гвинтівку.

За тридцять футів позаду нього власну гвинтівку підняв Дрю Т. Баррі, хоча не знав, що там побачив Пітерз: надто густий тягнувся дим, і Пітерз затуляв видимість. Потім — коли Клінт з Віллі проминули Вартівню і рушили в той короткий коридор, що вів до м'якої камери — з лазарету простягнулася пара довгих білих рук і вхопила Дона за горло. Дрю Т. Баррі дивився, вражений, як, немов якимсь магічним фокусом, Дон раптом зник. Двері лазарету затріснулись. Баррі кинувся туди, де щойно стояв Пітерз, і посмикав клямку — двері виявилися замкнутими. Він придивився крізь армоване дротом скло і побачив якусь жінку, з вигляду добряче на наркоті, яка приставила до горла Пітерзу долото. Той ідіотський футбольний шолом вона з нього здерла; він лежав догори дном на підлозі поряд з пістолетом. Рідке волосся Пітерза липло до його черепа пітними шнурками.

Та жінка — ув'язнена, в коричневій тюремній формі — помітила, що Баррі дивиться. Вона задерла вгору долото і змахнула ним. Жест був прозорим: забирайся звідси. Дрю Т. Баррі подумав вистрелити крізь скло, але це привернуло б увагу всіх оборонців, які ще лишилися. Він також згадав обіцянку, яку сам собі дав перед тим, як стріляти в другу почварну примару в спортзалі: *«Після цього, містере Тюремний Наглядачу, ви самі про себе дбаєте»*.

Він послав цій божевільній на вигляд арештантці легенький салют, додавши для певності великого пальця. І рушив далі коридором. Але сторожко. Перед тим, як його вхопили, Пітерз устиг щось побачити.

19

— Ого, подивіться кого я знайшла, — промовила Ейнджел. — Це той, що любить хапати дівчат за цицьки і викручувати їм пипки, і тертись їм об задки, поки не стрелить собі в труси.

Коли вона підняла руку, щоб помахати страховику, Дон вислизнув, зробивши між ними невеликий проміжок.

— Покладіть долото, утримувана. Покладіть його зараз же, і мені не доведеться заносити вас до рапорту.

— Зара' це в тебе не кінчина на штанях, — зауважила Ейнджел. — Забагато мокрого навіть для такого спермотоксикозника, як ти. Ти обісцявся, авжеж? Мамуні це не сподобається, еге?

При цій згадці про його святу матір, Дон відкинув геть обережність і кинувся вперед. Ейнджел жажнула долотом та, мабуть, тоді б і закінчила справу, якби він не перечепився об свій футбольний шолом; замість розпанахати йому горло, долото прокреслило глибоку ритвину йому на лобі. Кров ринула Дону по обличчю, і він упав на коліна.

— *Ой! Ой! Припиніть це! Це так боляче!*

— Йо? Глянь, як це робиться, — сказала Ейнджел і вгатила його ногою в живіт.

Намагаючись зморгнути собі з очей кров, Дон вхопив Ейнджел за одну ногу і смикнув униз. Лікоть її вдарився об підлогу, і долото вискочило з руки. Дон вужем вивернувся поверх її тіла, тягнучись до горла.

— Я не їбати́му тебе мертву, — повідомив він. — Це огидно. Я просто придушу тебе до непритомності. Я не вбивати́му тебе, поки не кін...

Ейнджел вхопила футбольний шолом, майнула рукою по широкій дузі і гахнула ним Дона в закривавлений лоб. Він скотився з неї, затуливши собі обличчя.

— *Ой, ні, припиніть це, утримувана!*

«Удари шоломом караються великими штрафами в НФЛ, — подумала Ейнджел, — але, оскільки ніхто по телевізору цього не показує, я нічого не втрачу з пройденої дистанції».

Вона ще двічі вдарила Дона шоломом, мабуть, другим ударом зламавши йому носа. Той явно серйозно покривився. Дон спромігся перевернутись і звестись на коліна, задравши гузно. Він щось кричав, схоже на «*Припиніть це, утримувана*», але важко було розібрати, бо одночасно цей кабан важко хекав. У нього також були пошматовані губи і рот, повний крові. Він прискав нею при кожнім слові. Ейнджел згадала приказку зі свого дитинства: «Слиньку, купиш рушника?»

— Не треба більше, — промовив Дон. — Прошу, не треба. Ви розбили мені обличчя.

Вона відкинула шолом і підбрала долото.

— Ось тобі за циці-пиці, офіцере Пітерз!

Вона ввігнала долото йому між лопаток — цілком, аж до дерев'яного держака.

— Мамо! — скрикнув він.

— Гарзд, офіцере Пітерз: ось тобі за твою мамуню!

Вона вирвала долото, втопила його Дону в шию, і Дон повалився.

Ейнджел копнула його кілька разів, потім осідлала і почала знову штрикати долотом. Вона не зупинялася, аж поки їй несила стало вже підняти руку.

РОЗДІЛ 16

1

Дрю Т. Баррі дійшов до Вартівні і побачив, що було зупинило Дона перед тим, як його вхопила та жінка, — двоє чоловіків, один з них, ймовірно, той зарозумілий сучий син Норкросс, який і збурив цю бучу. Він обіймав рукою іншого. Вже добре. Вони навіть не здогадуються, що він тут, і, мабуть, ідуть до тієї жінки. Боронити її. Це божевілля проти таких значних сил, які згромдив Гірі, проте лишень поглянути, скільки шкоди вони встигли наробити. Загинули й поранені добропорядні містяни! Тільки за це вони вже заслуговують на смерть.

Аж ось із диму з'явилися ще двоє: якась жінка і юнак. Усі спинами до Дрю Т. Баррі.

Дедалі краще й краще.

2

— Господи Ісусе, — звернувся Клінт до свого сина. — Ти мусив сховатися. — Він докірливо поглянув на Мікейлу. — Ви мусили про це подбати.

Джаред відповів раніше за Мікейлу:

— Вона й зробила так, як ти їй сказав, але я не можу ховатися, просто не можу. Як можна, коли є шанс повернути маму. І Мері. І Моллі також.

Він показав на жінку в камері в кінці коридору:

— Тату, поглянь на неї! Вона висить *у повітрі!* Що вона таке? Вона хоч людина?

Перш ніж Клінт встиг відповісти, Гіксів телефон вибухнув музикою, а по тому — оголошенням мізерним електронним голоском:

— Вітаємо, гравчине Євко! Ви вижили! «Бум Таун» *ваш!*

Євка приземлилася на койку, скинула ноги на підлогу і підійшла до ґрат. Клінт гадав, що на цім етапі він уже не піддатний здивуванню, але був шокований, побачивши, що лобкове волосся в неї майже все позеленіло. Та й не волосся там зовсім, як на те йшлося — то якась інша флора.

— Я перемогла! — гукнула вона радісно. — І якраз вчасно встигла. В батареї лишилися два відсотки заряду. Тепер я можу померти щасливою!

— Ви не помрете, — сказав Клінт.

Утім, сам він більше в це не вірив. Вона готова померти, і коли сюди дістануться залишки військ Гірі — що ось-ось станеться — радше за все, вони тут усі загинуть разом з нею. Надто багатьох вони вбили. Люди Френка не зупиняться.

3

Дрю Т. Баррі прослизнув повз Вартівню, йому дедалі більше подобалося те, що він бачить. Якщо хтось з інших оборонців не ховається в камерах, всі, хто залишився від кліки Норкросса, зараз в кінці цього коридору — купкою, наче кеглі в боулінгу. Їм ніде ховатися і місця, куди тікати, теж нема. Просто прекрасно. Він підняв свою «Везербі»... і в горло йому, якраз під кутом нижньої щелепи, вперлося долото.

— Ні-ні-ні, — промовила Ейнджел голосом життєрадісної вчительки початкових класів. Її обличчя, сорочка, бахматі штани були поплямовані кров'ю.

— Ворухнися, і я розпакую тобі дзюремну вену. Я тримаю жало прямо на ній. Єдина причина, чому ти досі не мертвий, бо дав мені закінчити мою справу з офіцером Пітерзом. Кинь цю слонячу рушницю на підлогу. Не нахиляйся, просто кинь.

— Це дуже дорога гвинтівка, мем, — сказав Дрю Т. Баррі.

— Спитай мене, чи мені на те не насрати.

— Вона може сама вистрелити.

— Я беру цей ризик на себе.

Дрю Т. Баррі кинув гвинтівку.

— А тепер віддай мені ту, що висить у тебе на плечі. І не намагайся втнути чогось дивного.

З-позаду них:

— Пані, що ви там тримаєте в нього біля горла, відкиньте це.

Ейнджел швидко зиркнула через плече і побачила чотирьох чи п'ятьох чоловіків з націленими гвинтівками. Вона їм посміхнулася.

— Ви можете мене застрелити, але цей помре разом зі мною. Залізною обіцяю.

Френк застиг нерішуче. Дрю Т. Баррі, сподіваючись покрити дещо довше, передав їй Донову М4.

— Дякую, — сказала Ейнджел і повісила її собі за плече.

Вона відступила, впустила долото, підняла долоні собі до обличчя, показуючи Френкові й іншим, що руки в неї порожні. Потім вона повільно позадкувала коротким коридором туди, де стояв Клінт, так само обіймаючи та підтримуючи Віллі. Руки вона весь час тримала піднятими.

Дрю Т. Баррі, здивований тим, що він живий (але вдячний), підібрав свою «Везербі». Він відчував легке запаморочення. Він гадав, будь-хто відчував би запаморочення після того, як якась тюремна психопатка тримала долото в нього біля горла. Вона наказала йому кинути гвинтівку... потім дозволила її знову взяти. Чому? Щоб самій піти до своїх друзів у зону гарантованого розстрілу? Це здається єдиною відповіддю. Так, божевільною відповіддю, але ж ця жінка і є божевільною. Всі вони тут такими є.

Дрю Т. Баррі подумав: нехай Френк Гірі вирішує, якою буде наступна дія. Він бучно започаткував це колосальне лайно-шоу, от тепер нехай сам вимірковує, як його упоряд-

кувати. І так було б найкраще, бо для зовнішнього світу те, що вони нарobili тут за останніх півгодини, виглядатиме вельми схожим на заколотне самоуправство. І ще ж тут є певні деталі: ті ходячі трупи в спортзалі чи ота гола зелена жінка, яку він прикмітив, що стоїть біля ґрат камери за кілька кроків подалі від Клінта, — в які зовнішній світ просто не повірить, хоч Аврора зараз, хоч не Аврора. Дрю Т. Баррі почувався щасливим, що він живий, і волів би щасливо відійти у тінь. Якщо пощастить, світ ніколи не дізнається, що він узагалі тут був.

— Що за хуйня? — промовив Карсон Стразерс, який уздрів зелену жінку в кінці коридору. — Це неправильно й ненормально. Що ти хочеш з нею зробити, Гірі?

— Узяти її, і взяти живою, — сказав Френк. Він ще ніколи в житті не почувався таким стомленим, але він це переживе. — Якщо вона справді ключ до Аврори, нехай учені це з'ясують. Ми відвеземо її до Атланти і передамо там, кому слід.

Віллі почав піднімати свою гвинтівку, але повільно, так, ніби вона важила тисячу фунтів. У Крилі А не було спекотно, але його кругле обличчя було мокрим від поту. Той зробив темною його бороду. Гвинтівку в нього вихопив Клінт. У кінці коридору свої рушніці підняли Карсон Стразерс, Тримач, Ордвей і Берровз.

— Те, що треба! — гукнула Євка. — Бійня в О. К. Корралі! Бонні і Клайд! *«Міцний горішок» у жіночій тюрмі!*

Але раніше, ніж короткому коридору Крила А судилося перетворитися на зону бойових дій, Клінт кинув гвинтівку Віллі і зірвав з плеча Ейнджел М4. Він підняв цю гвинтівку над головою, щоб побачив гурт Френка. Спроквола, ніби з певною нехиттю, чоловіки, які були націлили зброю, попустили її.

— Ні, ні, — заперечила Євка. — Люди не платитимуть грошей за таку жалюгідну кульмінацію. Треба переписати сценарій.

Клінт не звертав уваги, він зосередився на Френку.

— Я не дозволю вам забрати її, містере Гірі.

Аж лячно, як добре імітуючи Джона Вейна, Євка процідила:

— Я'що ти, дряпіжнику, образиш цю малень'у пані, ти відповіда'имеш пере'і мною.

Френк також проігнорував її.

— Я поважаю вашу відданість, Норкроссе, але, щоб мені згинуті, якщо я її розумію.

— Можливо, ви просто цього не хочете, — сказав Клінт.

— О, гадаю, я тут все розкумекав, — сказав Френк. — Це ви не бачите ясно картини.

— Забагато мозко-сраного лайна в його голові, — докинув Стразерс, чим викликав кілька напружених смішків.

Френк заговорив терпляче, наче пояснюючи щось загальмованому учню:

— Наскільки нам відомо, вона єдина жінка на землі, яка може засинати і знову прокидатися. Будьте розсудливим. Я лише хочу передати її лікарям, які дослідять її і, можливо, вирахують, як дати задній хід тому, що трапилось. Ці чоловіки хочуть повернути назад своїх дружин і дочок.

На це зайди відповіли схвальним бурмотінням.

— Тож відступись, мазунчику, — промовила Євка, все ще вдаючи з себе Герцога. — Йа порахуюся...

— Ох, заткнися вже, — гукнула Мікейла.

Очі Євки широко розчахнулись, неначе хтось несподівано зацідив їй ляпаса. Мікейла виступила наперед, вчепившись у Френка палючим поглядом.

— Чи здаюсь я вам сонною, містере Гірі?

— Мені не цікаво, яка ви, — сказав Френк. — Ми тут не заради вас.

Це здійняло чергове схвальне гелгання.

— А мусило б зацікавити. Я абсолютно не сонна. Так само й Ейнджел. Вона розбудила нас. Своїм подихом нас розбудила.

— Чого ми й прагнемо для всіх жінок, — сказав Френк, і це викликало гучніші схвальні вигуки. Нетерпіння, яке

Мікейла читала на обличчях чоловіків, що скупчилися перед нею, було близьким до ненависті.

— Якщо ви дійсно не сонна, ясно, що дістали це від неї. Це не якась космічна наука, щоб уторопати.

— Ви цього не дістанете, містере Гірі. Вона змогла це зробити, тому що ми з Ейнджел не були в коконах. А ваші дружини і дочки *в них*. Це також не космічна наука, щоб второпати.

Тиша. Нарешті вона отримала їхню увагу, і Клінт дозволив собі надію. Карсон Стразерс промовив одне гниле слово:

— Брехня.

Мікейла похитала головою.

— Ви дурна, вперта людина. Всі ви тут дурні й уперті. Євка Блек зовсім не жінка, вона якась надприродна істота. Ви цього досі не розумієте? Після всього, що трапилося? Ви гадаєте, лікарі можуть взяти ДНК у надприродної істоти? Покласти її в трубу МРТ і вирахувати, що і як у ній *працює*? Всі ті люди, які вже тут загинули, вони загинули марно!

Піт Ордвей націлив гвинтівку «Гаранд».

— Я можу ввігнати кулю в вас, мем, і заткнути вам рота. Аж свербить це зробити.

— Опустити зброю, Піте.

Френк відчував, що ситуація танцює на краєчку контролю. Як здається, чоловіки зі зброєю наткнулись на нерозв'язну проблему. Для них найлегший спосіб її розв'язати — розстріляти її на шмаття. Він розумів це, бо сам відчував те саме.

— Норкроссе? Скажи своїм, щоб відійшли. Я хочу добре на неї роздивитися.

Норкросс відступив, одною рукою підтримуючи Віллі, а пальці іншої переплівши з пальцями Джареда. Мікейла стояла по інший бік Джареда. Ейнджел на якусь мить затрималася на сторожі перед м'якою камерою, прикриваючи Євку власним тілом, але коли Мікейла взяла її за руку і делікатно потягнула, Ейнджел піддалася і стала поруч неї.

— Краще не ображайте її, — промовила Ейнджел. Голос у неї тремтів; в очах стояли сльози. — Краще не робіть цього, ви, виблядки. Вона ж богиня, курва буду.

Френк зробив три кроки вперед, байдужий або не думаючи, чи рештки його загону рушать слідом за ним. Він дивився на Євку так довго й пильно, що Клінт обернувся, аби й самому подивитись.

Та зелень, яка перевивала в неї волосся, зникла. Її голе тіло було гарним, але аж ніяк не екстраординарним. Лобкове волосся було темним трикутником понад з'єднанням її стегон.

— Що за хуйня, — промовив Карсон Стразерс. — Хіба вона не була... щойно... зелена?

— Егм... приємно познайомитися з вами особисто, мем, — сказав Френк.

— Дякую, — відповіла Євка.

Попри її цілковиту, нестерпиму голизну, голос у неї звучав сором'язливо, як у школярочки. І очі опущені.

— Вам це подобається — саджати звірят у клітки, Френку?

— Я в клітки саджаю тільки тих, які потребують кліток, — відповів Френк, і вперше за кілька останніх днів щиро усмінувся.

Якщо він на чомусь знався, то якраз на тому, що дикість має два види — небезпека, яку дика тварина несе для інших, та інші, які несуть небезпеку для дикої тварини. Загалом він більше дбав про те, щоб тримати диких тварин у безпеці від людей.

— А суди я прийшов, щоби звільнити вас із вашої. Я хочу відвезти вас до лікарів, які зможуть вас оглянути. Ви дозволите мені це зробити?

— Думаю, ні, — сказала Євка. — Вони нічого не знайдуть і нічого не змінять. Пам'ятаєте казку про золотого гусака? Коли люди його випатрали, всередині вони не знайшли нічого, окрім тельбухів.

Френк зітхнув і похитав головою.

«Він їй не вірить, тому що не бажає їй повірити, — подумав Клінт. — Тому що він не може собі дозволити їй повірити. Після всього, що наробив».

— Мем...

— Чому б вам не називати мене Євкою, — перебила вона. — Не люблю я цієї формальності. Я думала, ми дійшли гарненького взаєморозуміння, коли балакали тоді по телефону, Френку.

Проте очі в неї так само лишались опущеними. Клінт загадався, що в них такого, що вона мусить приховувати. Сумнів щодо її місії тут? Найімовірніше, це безпідставні ілюзії, але раптом... хіба сам Ісус Христос не благав, щоб прибрали від його вуст ту чашу? Як, припускав він, і Френк Гірі бажав би, щоб науковці в ЦКЗ прибрали від його вуст цю чашу. Щоб вони передивилися Євчині скани, аналізи крові та ДНК і сказали: «ага».

— Євка — це таке ім'я... — почав Френк. — Ця утримувана... — він кивнув головою в бік Ейнджел, яка люто дивилася на нього. — Вона каже, що ви богиня. Це правда?

— Ні, — сказала Євка.

Поруч з Клінтом почав кашляти і терти собі ліву половину грудей Віллі.

— Ця жінка, — Френк кивнув у бік Мікейли. — Вона каже, що ви надприродна істота. І... — Френкові не хотілося промовляти цього вголос, наблизитись до гніву, до якого це могло б довести, але він мусив. — Ви знали про мене таке, чого ніяк не могли знати.

— Плюс вона вміє спливати в повітря, — зненацька бовкнув Джаред. — Може, ви це помітили? Вона левітувала! Я сам це бачив! Ми всі це бачили!

Євка подивилася на Мікейлу.

— Ви помиляєтеся щодо мене, знаєте. Я просто жінка, і здебільшого така сама, як будь-яка інша. Така ж, як ті, що

їх кохають ці чоловіки. Хоча кохання — небезпечне слово, коли його промовляють чоловіки. Доволі часто вони мають на увазі не те, що мають на увазі ті жінки, які його промовляють. Інколи вони мають на увазі, що вб'ють за кохання. Інколи, коли його промовляють, вони взагалі нічого не мають на увазі. Про що, звичайно, більшість жінок згодом дізнається. Дехто покірно, чимало з сумом.

— Коли чоловік каже, що він тебе кохає, це означає, що він хоче свого цюцюрка засунути тобі в труси, — виступила на допомогу Ейнджел.

Євка повернула свою увагу до Френка і чоловіків, які стояли за ним.

— Ті жінки, яких ви хочете врятувати, у цю саму мить живуть своїм життям в іншому місці. Щасливим життям, за великим рахунком, хоча більшість, звичайно, сумує за своїми маленькими хлопчиками, а дехто сумує за своїми чоловіками й батьками. Я не скажу, що вони ніколи не поведуться погано, вони далєбі не святі, але в більшості випадків між ними панує гармонія. В тому світі, Френку, ніхто ніколи не тягне вашу дочку за її улюблену майку, не кричить їй в обличчя, бентежачи її, не лякає її, пробиваючи кулаком стіну.

— Вони живі? — запитав Карсон Стразерс. — Ти присягаєшся в цьому, жінко? Ти присягаєшся Господом?

— Так, я присягаюся вашим богом і всіма богами.

— Тоді як ми отримаємо їх назад?

— У всякому разі, не штрикаючи мене, не вимірюючи мене, не беручи в мене кров. Ті всі способи не допоможуть, навіть якби я їх дозволила.

— Що ж тоді?

Євка широко розпростерла руки. Очі її зблиснули, зіниці розтягнулися до діамантово-чорних ромбів, райдужки скотилися з блідо-зелених на яскраво-бурштинові, перетворившись на котячі очі.

— Убийте мене, — сказала вона. — Убийте мене, і вони прокинуться. Кожна жінка на землі прокинеться. Я присягаюся, що це правда.

Немов уві сні, Френк підняв свою гвинтівку.

4

Клінт виступив, ставши перед Євкою.

— Ні, тату, ні! — закричав Джаред.

Клінт не звернув на це уваги.

— Вона бреше, Гірі. Вона хоче, щоб ви її вбили. Не цілком впевнено — гадаю, почасти вона змінила думку — але саме заради цього вона прийшла сюди. Заради цього її сюди було послано.

— Далі ти розказуватимеш, що вона хоче, аби її розіп'яли на хресті, — сказав Піт Ордвей. — Відійди, доку.

Клінт залишився на місці.

— Це тест. Якщо ми його пройдемо, залишається шанс. Якщо ні, якщо ви зробите те, що вона від вас очікує, і двері замкнуться. Цей світ буде світом чоловіків, доки всі чоловіки не вимруть.

Він подумав про ті бійки, з якими ріс, про всі ті битви за молочний коктейль, хоча насправді — за трохи місця під сонцем, за сраний шматочок простору, щоб просто дихати. Рости. Він подумав про Шеннон, його давню подругу, яка покладалась на нього, щоб він витяг її з того чистилища, так само, як він покладався на неї. Клінт це робив щосили, наскільки був спроможний, і вона це пам'ятала. Чому б інакше дала своїй дочці його прізвище? Але він досі боржник. Перед Шеннон — за те, що була йому другом. Перед Лайлою — за те, що була і другом, і дружиною, і матір'ю його сина. А ті, хто зараз з ним тут, перед Євчиною камерою? Вони також мали жінок, яким заборгували — так, навіть Ейнджел. Настав час розплати.

Битва, якої він бажав, скінчилась. Клінта вгашено, і він нічого не виграв.

Поки ще.

Він розвів руки догори долоньями і поманив. Останні оборонці Євки підійшли і стали в ряд перед її камерою, навіть Віллі, який на вигляд був на межі зомління. Джаред став поруч із Клінтом, і Клінт поклав долоню синові на зашийок. Потім, дуже повільно, він підібрав М4 і подав гвинтівку Мікейлі, чия мати спала в коконі неподалік від місця, де вони зараз стояли.

— Послухайте мене, Френку. Євка казала нам, якщо ви її не вб'єте, якщо просто дасте їй піти, залишається шанс, що жінки можуть повернутися.

— Він бреше, — промовила Євка.

Але тепер, коли він не бачив її обличчя, Френк почув у її голосі щось таке, що змусило його вагатися. В ньому звучав біль.

— Досить цього лайна, — сказав Піт Ордвей і сплюнув на підлогу. — Ми втратили багато добрих людей, щоб сюди дійти. Просто заберімо її. Вирішимо пізніше, що далі.

Клінт підняв гвинтівку Віллі, зробив він це неохоче, проте зробив.

Мікейла обернулась до Євки:

— Звідки б вас не послали сюди, там вважають, що саме так чоловіки розв'язують усі свої проблеми. Правда?

Євка не дала відповіді. Мікейлі спало на думку, що цю чудесну істоту в м'якій камері розривають сумніви, яких вона аж ніяк не очікувала, коли з'явилася в лісі понад тим іржавим трейлером.

Мікейла знову обернулася до озброєних чоловіків, які стояли тепер на півдорозі по коридору. З такої відстані їхні кулі на клоччя розірвуть їхній маленький гурт перед цією дивною жінкою.

Вона підняла свою гвинтівку.

— Це не мусить іти таким чином. Покажіть їй, що так не мусить бути.

— Що це означає зробити? — спитав Френк.

— Це означає дозволити їй повернутися туди, звідки вона прийшла, — сказав Клінт.

— Нізачо в світі, — кинув Дрю Т. Баррі, й от тоді коліна Віллі Берка підлюмилися і він упав, більше не дихаючи.

5

Френк подав свою гвинтівку Ордвею.

— Йому треба зробити СЛР, минулого літа я пройшов курси...

Клінт націлив свою гвинтівку в груди Френку:

— Ні.

Френк вирячився на нього:

— Чоловіче, та ти сказився?

— Назад, — сказала Мікейла, теж цілячись у Френка.

Вона не знала, що задумав Клінт, але підозрювала, що він розіграє останню карту в своїй колоді. «В нашій колоді», — подумала вона.

— Та застрельмо їх усіх, — гукнув Карсон Стразерс. Голо-
сом близьким до істерики. — І ту дияволицю також.

— Не мішайся, — сказав Френк. А потім до Клінта: — Ви хочете просто дати йому померти? Що це доведе?

— Євка може його врятувати, — сказав Клінт. — Ви ж можете, Євко?

Жінка в камері не сказала нічого. Голова в неї була похи-
лена, волосся затуляло її обличчя.

— Гірі... якщо вона його врятує, ви дозволите їй піти?

— Цей клятий хуеправ махлює! — закричав Карсон Стра-
зерс. — Це все фокуси, які вони наперед запланували!

Френк почав:

— Можу я просто його огля...

— Гарзд, робіть, — перебив Клінт. — Тільки швидко. Руйнація мозку починається за три хвилини, і я не знаю, чи навіть надприродна істота може це посунути навспак.

Френк кинувся до Віллі, впав на коліно і приклав пальці старому до горла. Він скинув очі на Клінта:

— Його годинник став. Треба почати СЛР.

— Ще хвилину тому ти був готовий його вбити, — буркнув Рід Берровз.

Офіцер Трігер, який думав, що він уже всякого лайна був надивився в Афганістані, простогнав:

— Я тут нічого не второпаю. Просто поясніть мені, що потрібно, щоб повернути назад мою дитину, і я це зроблю.

Кому саме була адресована ця тирада, так і залишилося неясним.

— Ніякої СЛР, — сказав Клінт і обернувся до Євки, яка стояла з похиленою головою. Що, подумалося йому, добре, оскільки вона не могла не бачити чоловіка на підлозі.

— Це Віллі Берк, — сказав Клінт. — Країна наказала йому служити, і він служив. У наш час він виїжджає з добровільною пожежною бригадою гасити лісові пожежі навесні. Вони роблять це безплатно. Він допомагає на кожній благодійній вечері, що їх «Пані-пособниці» влаштовують для малозабезпечених родин, яких скупиться підтримувати влада штату. Восени він тренує футбольну команду «Поп Ворнерів».

— Він був добрим тренером, авжеж, — промовив Джаред. Голос у нього бринів від сліз.

Клінт продовжував:

— Коли його сестрі поставили діагноз ранньої хвороби Альцгаймера, він піклувався про неї впродовж десяти років. Він її годував, він приводив її додому, коли їй спадало на думку заблукати, він міняв їй засрані памперси. Він прийшов сюди боронити вас, бо він хотів робити правильну справу заради вас і заради власної совісті. Він ніколи в житті не скривдив жодної жінки. Зараз він помирає. Можливо,

ви дозволите йому померти. Зрештою, він усього лише чоловік, так?

Хтось закашлявся від диму, який тягнуло Бродвеєм. Якусь мить там більше не було жодного звуку, потім Євка Блек завищала. Лампи луснули в своїх клітках під стелею. Двері камер, які були замкнені, розчахнулися навстіж, а потім знову заклапнулися з гуркотом, схожим на аплодисменти якихось сталевих долонь. Кілька чоловіків у Френковім гурті закричали, один з них так тонко, що скидалося, ніби ридає маленька дівчинка років шести-семи.

Ордвей розвернувся і кинувся навтьоки. Його підшви луною відбивалися в бетонних коридорах.

— Підніміть його, — сказала Євка.

Двері її камери розкрилися разом з іншими. Тобто, якщо вони взагалі колись були замкнені. Клінт не мав сумнівів, що вона могла піти звідси, коли б забажала, в будь-який час протягом останнього тижня. А ті щури були лиш частиною її театру.

Клінт із Джаредом Норкроссом підважили бездиханне тіло Віллі. Він був важким, але Євка прийняла його так, ніби то було щось не більше за мішок гусячого пір'я.

— Ви зіграли на моєму серці, — сказала вона Клінтові. — Це жорстоко з вашого боку, лікарю Норкросс.

Обличчя в неї було серйозним, але Клінту здалося, ніби він помітив зблиск усмішки в її очах. Можливо, навіть сміху. Вона обхопила опасистий попереk Віллі лівою рукою, а праву поклала на сплутане, просякле потом волосся на потилиці старого. Потім притислася ротом до його рота.

Віллі всього пересмикнуло. Його руки піднялися, щоб обхопити Євку за спину. Якусь мить старий і молода жінка залишались у глибоких обіймах. Потім вона його поклала і відступила.

— Як відчуваєтесь, Віллі?

— Збіса добре, — сказав Віллі Берк. І сів.

— Боже мій, — промовив Рід Берровз. — Він з вигляду помолодшав на двадцять років.

— Мене так ніхто не цілував відтоді, як я ще навчався в старшій школі, — сказав Віллі. — Якщо взагалі коли-небудь. Мем, я думаю, ви врятували мені життя. Я вдячний вам за це, але, думаю, цей поцілунок був ще кращим мені дарунком.

Євка заусміхалася.

— Я рада, що вам сподобалося. Мені й самій сподобалося, хоча не так сильно, як перемога в «Бум Тауні».

Клінтів запал вгамовувався; виснаженість і останнє диво Євки його остудили. Він дивився на ту лють, яку лише нещодавно відчував, так, як людина дивиться на незнайомця, який там собі екстравагантнo вдерся до її будинку і порається на кухні, готуючи щедрий сніданок. Він почувався сумним, сповненим каяття і жахливо стомленим. Йому б хотілося просто поїхати додому, сісти біля своєї дружини, бути поряд неї і не промовляти ані слова.

— Гірі, — промовив Клінт.

Френк не одразу подивився на нього, як людина, що струшує з себе ошелешення.

— Відпустіть її. Це єдиний спосіб.

— Можливо, але навіть це не гарантія, чи не так?

— Так, — погодився Клінт. — А що в цьому йобаному житті нею є?

Тоді заговорила Ейнджел.

— Добрі часи й погані часи, — сказала вона. Добрі часи й погані. Вся решта — просто конячий кізак у стайні.

— Я гадала, це триватиме принаймні до четверга, але... — розсміялася Євка ясними дзвіночками, — я забула, як швидко можуть діяти люди, коли вчепляться у щось розумом.

— Авжеж, — сказала Мікейла. — Згадати лишень про Мангетенський проект.

6

О восьмій десятій того чудового ранку колона автомобілів вирушила по Західно-Лавінській дорозі, а позаду них тіла в'язниці, наче полишений в попільниці недокурок сигари. Вони повернули на Круглявий Пагорб. Перед вів Патруль Два з увімкненою на повільних обертах блимавкою. За кермом сидів Френк. Клінт — на пасажирському сидінні. Позаду них — Євка Блек, точно там, де вона сиділа після того, як її заарештувала Лайла. Тоді вона була напівголою. У цій зворотній подорожі на ній була червона блуза Дулінгського виправного закладу.

— Як ми пояснимо це поліції штату, я не знаю, — сказав Френк. — Стільки загиблих, стільки пораниених.

— Зараз усі по зав'язку заклопотані Авророю, — сказав Клінт. — І, либонь, половина навіть на службу не з'являються. Коли всі жінки повернуться — *якщо* вони повернуться — ніхто про це не потурбується.

З-позаду них тихо проказала Євка:

— Матері. Дружини. Дочки потурбуються. Хто, як ви думаєте, прибирає поля боїв після того, як вщухає стрілянина?

7

Патруль Два зупинився в просіці, що вела до трейлера Трумена Мейвезера, де досі тріпотіла жовта стрічка «МІСЦЕ ЗЛОЧИНУ». Інші машини — ще два поліційних крузери, два цивільних автомобілі і пікап Карсона Стразерса — стали позаду них.

— Що тепер? — спитав Клінт.

— Тепер подивимося, — відповіла Євка. — Тобто, якщо хтось із цих чоловіків не передумає і не застрелить мене.

— Цього не буде, — сказав Клінт, зовсім не такий впевнений, яким хотів здаватись.

Грюкали двері. Якусь мить тріо в Патрулі Два сиділо на своїх місцях.

— Скажіть мені що-небудь, Євко, — промовив Френк. — Якщо ви тільки посланниця, хто головний в усьому цьому родео? Якась... ну, я не знаю... жива сила? Велика Матінка Земля, можливо, натискає кнопку перезавантаження?

— Ви маєте на увазі Велику Лесбу на небесах? — перепитала Євка. — Якесь дебеле, опецькувате божество в брючнім костюмі кольору фуксії й поміркованих туплях? Хіба не такий образ уявляє собі більшість чоловіків, коли думає про жінку, яка намагається керувати їхніми життями?

— Я не знаю.

Френк почувався кволим, знесиленим. Він сумував за своєю дочкою. Він навіть сумував за Ілейн. Він не розумів, що сталося з його гнівом. Це було так, ніби в нього порвалася кишеня і той десь випав по дорозі.

— А що спадає на думку, коли ви думаєте про чоловіків, розумако?

— Зброя, — сказала вона. — Клінте, тут, схоже, немає дверних ручок.

— Хай вас це не зупиняє, — відповів Клінт.

Її не зупинило. Задні двері прочинилися, і Євка Блек виступила надвір. Клінт із Френком — теж, ставши обабіч неї. Клінтові згадалися уроки вивчення Біблії, які його змушували відвідувати в якійсь із тих прийомних родин. Ісус — на хресті, по один його бік — поганий парубок-безвірник і по інший — доброчесний злодій, який, за словами помираючого месії, невдовзі приєднається до нього в раю. Клінт згадав, як думав тоді, що цей бідний хлопець погодився б і на менше: умовне звільнення і вечерю з курчатиною.

— Я не знаю, яка сила мене послала, — сказала вона. — Я тільки знаю, що мене було покликано, і...

— Ви прийшли, — закінчив Клінт.

— Так. А тепер я повернуся.

— Що нам робити? — запитав Френк.

Євка обернулася до нього, і тепер вона не усміхалась.

— Ви робитимете ту роботу, яка зазвичай призначена жінкам. Ви чекатимете.

Вона глибоко вдихнула.

— Ох, як пахне повітря, таке свіже після в'язниці.

Вона пройшла повз скупчених чоловіків так, немов їх там не було, і взяла Ейнджел за плечі. Ейнджел звела на неї сяючі очі.

— Ти добре все зробила, — сказала Євка. — І я вдячна тобі всім своїм серцем.

Ейнджел бурмотнула:

— Я люблю тебе, Євко.

— Я тебе теж люблю, — сказала Євка і поцілувала її в губи.

Євка вирушила до руїн метового сараю. Там сидів лис, обгорнувши пухнастим хвостом собі лапи, відпочиваючи і дивлячись на неї яскравими очима. Вона пішла за ним, а потім і чоловіки вирушили слідом.

8

— Тату, — покликав Джаред голосом не гучнішим за шепіт. — Ти це бачиш? Скажи мені, що ти теж це бачиш.

— Ох, Боже мій, — промовив поліціант Трітер. — Що це?

Вони дивилися на Дерево з його незчисленими перевищеними стовбурами і зграями екзотичних птахів. Воно піднеслося так високо, що верхівки не було видно. Клінт відчував якусь силу, що випромінювалася з нього, наче потужний електричний струм. На їх захоплення розпушив свій хвіст павич, а коли з іншого боку з'явився білий тигр, замітаючи черевом високу траву, піднялося кілька гвинтівок.

— *Опустити зброю!* — крикнув Френк.

Тигр ліг, його чудесні очі дивились на них крізь високу траву. Гвинтівки опустилися. Усі, крім одної.

— Чекайте тут, — сказала Євка.

— Якщо жінки Дулінга повернуться, всі жінки на землі повернуться? — запитав Клінт. — Так це працює?

— Так. Жінки цього міста репрезентують всіх жінок, і таким чином назад мусять повернутися всі ваші жінки. Крізь оцей прохід, — показала вона на розколину в Дереві. — Якщо бодай одна відмовиться...

Їй не треба було закінчувати. Нетлі злетіли і затріпотіли біля її голови на кшталт корони.

— З чого б їм схотілося там залишитись? — спитав Рід Берровз щиро здивованим голосом.

Регіт Ейнджел був хрипким, як вороняче каркання.

— У мене краще запитання — якщо вони побудували там щось гарне, як каже Євка, навіщо б їм схотілося звідти йти?

Євка вирушила до Дерева, висока трава шелестіла об її червоні штани, але зупинилася, почувши клик-клак, коли хтось загнав набій у патронник гвинтівки. «Везербі», як виявилось. Дрю Т. Баррі був тим єдиним, хто за командою Френка не опустив зброї, але націлився він не на Євку. Він цілився на Мікейлу.

— Ви підете з нею, — промовив він.

— Опустити зброю, Дрю, — наказав Френк.

— Ні.

Мікейла подивилась на Євку.

— Я *можу* піти з вами туди, невідомо куди? Без того, щоб опинитися в коконі?

— Звичайно, — сказала Євка.

Мікейла обернула свою увагу до Баррі. Вона більше не мала наляканого вигляду; лоб у неї був наморщений зачудуванням.

— Але чому?

— Назвімо це страховкою, — сказав Дрю Т. Баррі. — Якщо вона каже правду, ви можете переконати вашу матір, а ваша мати може переконати решту жінок. Я цілковито вірю в страхування.

Клінт побачив, як Френк піднімає пістолет. Увага Баррі була прикута до жінок, тож він являв з себе легку мішень, але Клінт похитав головою і стиха промовив:

— Досить уже вбивств.

«Крім того, — подумав Клінт, — можливо, містер Подвійна Запорука має рацію».

Євка з Мікейлою пройшли повз білого тигра до розколини в Дереві, де сидів, чекаючи на них, лис. Євка ступила всередину, не затримуючись, і зникла з очей. Мікейла завагалася, але потім увійшла теж. Чоловіки, які залишилися — ті, що атакували в'язницю, і ті, що її обороняли, — почали чекати. Спершу вони ходили, але час минав, і нічого не відбувалося, і більшість із них повсідалися у високій траві.

Але не Ейнджел. Вона ходила туди й сюди так, неначе ніяк не могла натішитися тим, що перебуває далеко за межами і своєї камери, і деревообробної майстерні, і Вартівні, і Бродвею. Тигр дрімав. Нарешті Ейнджел наблизилася до нього, і Клінт затримав дихання. Вона насправді божевільна.

Тигр підвів голову, коли Ейнджел наважилася погладити йому спину, але потім та велика голова знову впала на лапи і ті дивовижні очі заплющились.

— Він *муркотить!* — гукнула Ейнджел їм голосом, у якому звучав захват.

Сонце вже піднялося на самісінький небесний дах і немов застигло там.

— Я не думаю, що це відбудеться, — сказав Френк. — І якщо це не відбудеться, я до кінця свого життя шкодуватиму, що не вбив її.

Клінт сказав:

— Я не думаю, що там досі вже щось вирішили.

— Йо? Звідки вам знати?

Відповідь надійшла від Джарета. Він показав на Дерево:

— Тому що *воно* досі тут. Якщо воно зникне або перетвориться на звичайний дуб чи на вербу, *тоді* ви можете здаватись.

Вони чекали.

РОЗДІЛ 17

1

У супермаркеті «Шопвел», де традиційно відбувалися Збори, Євка промовляла до великого зібрання тих, які називали тепер Наше Місце домом. Промова не забрала в неї багато часу, загалом вона звелася до одного: вибір належить їм.

— Якщо ви залишитесь тут, усі жінки — від Дулінгу до Марракешу — опиняться в цьому світі, в тих місцях, де вони послули. Вільні все почати знову. Вільні виховувати своїх дітей так, як самі бажають. Вільні жити в мирі. Це гарна справа, тобто такою вона здається мені. Але ви можете й піти звідси. Якщо ви це зробите, всі жінки прокинуться там, де вони послули, в чоловічому світі. Але піти ви мусите всі.

— Хто ви така? — міцно обіймаючи Мікейлу, запитала Дженіс Котс Євку через плече своєї дочки. — Хто дав вам таку владу?

Євка усміхнулась. Зелене сяйво ширяло навкруг неї.

— Я просто стара жінка, яка наразі має молодий вигляд. І я не маю жодної влади. Як той лис, я лише посланниця. Це ви, всі ви, маєте владу.

— Ну, — сказала Бланш Мак-Інтай, — треба це обговорити. Як колегія присяжних. Бо, я гадаю, ми ними й є.

— Так, — сказала Лайла. — Але не тут.

2

Зібрати мешканок нового світу вдалося вже під полудень. Треба було послати кур'єрок в усі кінці міста, щоб покликати тих жінок, які не були в супермаркеті.

Полишивши Головну вулицю, вони мовчазною колоною пішли вгору по дорозі Круглявий Пагорб. Бланш Мак-Інтай

нездужала на ноги, тож Мері Пак везла її у гольф-карі. Бланш, тримаючи на руках Енді Джонса, закутаного в блакитну ковдру сироту, розповіла йому дуже коротку казку:

— Жив був один маленький хлопчик, який ходив і там, і сям, і всі пані у тій місцині його любили.

Всюди пробивалися паростки зелені. Було прохолодно, але на порозі вже стояла весна. Вони майже втрапили в ту пору, яка була в старому світі, коли вони його покинули. Ця думка здивувала Бланш. За її відчуттями, проминув набагато довший період часу.

Коли вони полишили дорогу і рушили крізь ліс обсадженою нетлями стежкою, з'явився лис, щоб вести їх решту шляху.

3

Щойно Євчині умови були доведені до відома тих, хто ще потребував роз'яснення, на молочний ящик стала Мікейла Котс і, прибравши на себе функції репортерки (може востаннє, може ні), розповіла їм про все, що відбувалося в тому світі.

— Доктор Норкросс переконав бойовиків, і вони зупинилися, — сказала вона. — Дехто з чоловіків віддав своє життя до того, як запанував здоровий глузд.

— Хто загинув? — крикнула одна жінка. — Прошу, скажіть, що мій Міка не був з ними!

— А як щодо Лоренса Гікса? — спитала інша.

Ширилося гелґотіння допитливих голосів.

Лайла підняла руки:

— Пані! Пані!

— Я ніяка не пані, — гукнула колишня утримувана на ім'я Фріда Елкінс. — Говоріть за себе, шерифе.

— Я не можу сказати вам, хто загинув, — заговорила знову Мікейла. — Тому що більшу частину битви я просиділа у в'язниці. Я знаю, що загинув Гарт Флікінджер і...

Вона ледь не назвала Баррі Голдена, та помітила, як уважно дивляться на неї його дружина й живі дочки, і відчула розпач.

— ...і це, мабуть, усе, що я знаю. Але я можу сказати вам, що з усіма хлопчиками в Дулінгу: і більшими, і немовлятами, — все гаразд, — бажаючи всім своїм серцем, щоб це було правдою.

Аудиторія вибухнула радісними вигуками й аплодисментами.

Коли Мікейла закінчила, її місце зайняла Дженіс Котс і пояснила, що всі в свою чергу отримують можливість оголосити про свій вибір.

— Щодо мене... — сказала вона. — Я з деяким жалем голоую за повернення. Тут значно краще місце за те, з якого ми прийшли, і, я вважаю, тут безмежні можливості. Без чоловіків ми залагоджуємо справи по справедливості і без зайвого шарварку. Ми розподіляємо ресурси з меншими суперечками. Що стосується насильства, то воно вельми рідко траплялося серед мешканок нашої громади. Все життя мене дратували жінки, але вони не до порівняння з чоловіками.

Про парадокс із особистої біографії про те, що її бідний, вибитий з життя тим раннім інфарктом Арчі був несперечливим, розсудливим чоловіком, вона не похопилася й словом.

Винятки наразі не були доречними. Доречною була загальна справа. Доречною була історія. Якщо колись риси її обличчя були просто сухорлявими, то тепер вони стали випаленими до кісток. Глибоко занурені в очниці очі сяяли нетутешньо. Мікейлу вразило, що її мати, хай би як прямо вона не стояла і ясно промовляла, дуже хвора. «Тобі потрібен лікар, мамо».

— І все-таки, — продовжувала Дженіс. — Я вважаю, що маю моральний обов'язок перед лікарем Норкроссом повернутися. Він ризикував власним життям, й інші ризикували своїми життями заради тих жінок у в'язниці в такий час, коли, боюся, мало хто наважився б. У зв'язку з цим хочу довести до

відома жінок, які були утримуваними у в'язниці: я зроблю все, що тільки зможу, аби ваші вирокі були пом'якшені чи, щонайменше, скорочені. А якщо ви захочете чкурнути світ за очі, я повідомлю відповідні інстанції в Чарлстоні і Вілінгу, що, на мою думку, ви загинули під час атаки.

Колишні арештантки вийшли наперед тісною групою. Їх було менше, ніж ще сьогодні вранці. Серед інших, Кітті Мак-Дейвід зникла безслідно (якщо не рахувати короткого трипотіння нетлів.) Уже не залишилося сумнівів, що це означало — ці жінки померли в обох світах. Чоловіки їх убили.

Та попри все, кожна з арештанток проголосувала за повернення. Це могло б здивувати чоловіка, але не здивувало директорку Дженіс Котс, яка знала промовистий статистичний факт: коли жінки тікають із в'язниці, їх ловлять майже негайно, тому що зазвичай вони не біжать світ за очі, як це притаманно чоловікам. Жінки роблять ніщо інше, як ідуть додому. Кого першими згадували колишні утримувані, які говорили на цих, останніх зборах, так це своїх дітей чоловічої статі в тому, іншому світі.

Наприклад, Сілія Фрода: вона сказала, що хлопчикам Нелл Сігер потрібна материнська турбота, і навіть якщо сама Сілія знову повернеться в камеру, ними могла б опікуватися сестра Нелл.

— Але який користь від сестри Нелл, якщо вона спить, правда ж?

Клодія заговорила, опустивши очі в землю і так ніяково, що жінки гукали, просячи її повторити.

— Я не хочу нікого утримувати, — повторила вона. — Я піду за більшістю.

Пані Першого Четверга також проголосували за повернення.

— Тут краще, — сказала Гейл, говорячи за всіх. — Щодо цього Дженіс правду каже. Але просто це не Наше Місце. Воно не тут. І хтозна, може те, що оце зараз там трапилося, зробить те місце кращим.

Мікейлі подумалося, що вона, либонь, має рацію, але, ймовірно, лише в короткій перспективі. Чоловіки досить часто обіцяють більше ніколи не піднімати руки на дружину або дітей, але здатні дотримуватися своїх обіцянок якийсь місяць чи два, якщо взагалі дотримуються. Знову повертається лють, наче рецидивні напади малярії. Чому б тепер це мусило змінитися?

Широкі, прохолодні повіви вітру брижили високу траву. Гуси клинами поверталися з безлюдного півдня, перетинаючи синє склепіння над гуртом жінок.

Відчуття, як на похороні, подумала Мері Пак. Таке неunikне, як сама смерть, достатньо сліпуче, щоб обпалювало очі, достатньо холодне, щоб шукати собі і светр, і куртку, але вкриватися сиротами з голови до ніг.

Коли надійшла її черга, вона сказала:

— Я хочу дізнатися, що це за відчуття — бути по справжньому закоханою в хлопця.

Це зізнання напевно розбило б серце Джареду Норкроссу, якби він був присутній там і його почув.

— Я знаю, що світ легший для чоловіків, і це паскудство, і це махлярство, але я хочу прожити нормальне життя, про яке завжди мріяла, і, може, це егоїзм, але це те, чого я хочу, окей? Може, я навіть схочу народити дитину. І... ну, це все.

Ці її останні слова вилилися в рюмсання, і Мері зійшла з ящика, відмахуючись від жінок, які намагалися її втішати.

Магда Дубчек сказала, що, звісно ж, вона мусить повертатися назад.

— Я потрібна Антону.

Її усмішка була жахливою у своїй невинності. Євка побачила цю усмішку, і в неї стиснулось серце.

(З віддалі кількох ярдів, чешучи спину об дубовий корч, лис придивлявся до блакитного згортка, що містив у собі малюка Енді Джонса, залишеного в задньому кошику гольф-кара. Дитина міцно спала, бездоглядна. Ось вона — мрія

мрій. Забудьмо про курей, забудьмо нахер про цілий курник, забудьмо всі курники, які лишень існували. Найсолодше за всі смаколики — людське немовля. Чи він наважиться? Шкода, ні. Він міг тільки фантазувати — але ж, ой, яка смачна фантазія! Рожева, ароматна плоть, як масло!)

Одна жінка говорила про свого чоловіка. Він чудовий хлоп, справді, справді, всі турботи порівну, підтримував її у всьому і таке інше. Інша розказала про свого партнера-пісняря, він аж ніяк не був схожим на чоловіка-свято, але між ними був такий особливий зв'язок, налаштованість в одній тональності. Його — слова. Її — музика.

Дехто просто сумував за домом.

Керол Лейтон, викладачка предмету «Громадянська освіта» у старшій школі, сказала, що їй хочеться їсти незачерствілі «Кіт Кат»¹, сидіти в домашньому кріслі, дивитися кіно по «Нетфліксу»² і гладити свою кицьку.

— Мій досвід з чоловіками був на сто відсотків паскудним, але я не так скроена, щоб починати все спочатку в новому світі. Може, для такої долі я просто боягузка, але не вмію прикидатися.

Вона не була самотньою у прагненні банального затишку, що залишився в старому світі.

Утім, переважно їх тягнуло назад до синів. Почати все з нуля в цьому світі для кожної жінки означало розпрощатися навіки зі своїми дорогоцінними синами, і це було для них нестерпним. Від цього Євці теж млоїло серце. Сини вбивають синів. Сини вбивають дочок. Сини залишають зброю на видноті, де її можуть знайти інші сини і випадково вбити себе або своїх сестер. Сини випалюють ліси і сини скидають хімікати на землю, щойно відвернуться інспектори

¹ «Kit Kat» — хрусткі шоколадні батончики.

² «Netflix» — заснована 1997 року інтернет-компанія, що транслює своїм передплатникам замовлені ними фільми, серіали та інші програми з високою технічною якістю картинки і звуку.

Агенції захисту довкілля. Сини не телефонують на день народження. Сини не люблять ділитися. Сини б'ють дітей і душать подружок. Сини розуміють, що вони більші, і ніколи про це не забувають. Синам байдуже, який світ вони залишають своїм синам або дочкам, хоча вони запевняють, що не байдуже, коли надходить час балотуватися на якусь посаду.

Змія блискотливо зіслизнула вниз по Дереву і обернулася чорнотою, повиснувши перед Євкою.

— Я бачила, що ти зробила, — сказала їй Євка. — Я бачила, як ти відволікла увагу Джінет. І я ненавиджу тебе за це.

Змія нічого не сказала у відповідь. Змії не мають потреби виправдовувати свою поведінку.

Ілейн Наттінг стояла разом зі своєю дочкою, але насправді вона була тут практично відсутня. Подумки вона досі бачила мокрі очі тієї мертвої жінки. Вони були майже золотими, ті очі, і дуже глибокими. Вираз їхній був не злим, просто наполегливим. Ілейн не могла зректися тих очей. «Сина... — сказала та жінка. — Я маю сина».

— Ілейн? — покликали її. Надійшла її черга прийняти рішення.

— Я маю справи, які треба зробити, — сказала Ілейн. Вона обхопила рукою Нану за плечі. — І моя дочка любить свого батька.

Нана обняла її навзаєм.

— Лайло? — запитала Дженіс. — Як щодо тебе?

Усі обернулись до неї, і Лайла зрозуміла, що могла б відмовити їх від цього, якби схотіла. Вона могла довести безпечність цього нового світу і знищити старий. Вистачило б якихось кількох слів. Вона могла сказати: *«Я люблю вас усіх, і я люблю те, що ми тут створили. Не втрачаймо його»*. Вона могла сказати: *«Я готова втратити свого чоловіка, не важить, яким героїчним він там намагався бути, але я не хочу втрачати цього»*. Вона могла сказати: *«Ви ніколи не зможете стати такими, якими були, тими жінками, на яких*

вони очікують, бо душею ви завжди будете тут, де ви були насправді вільними. Ви завжди нестимете Наше Місце в собі і цим їх пантеличитимете».

Хоча, насправді, коли це жінки не пантеличили чоловіків? Вони та магія, про яку мріють чоловіки, й подеколи їхні мрії стають кошмарами.

Велична синь небес вицвітала. Останні смуги світла ставали магнієвими племінчиками над пагорбами. Євка дивилась на Лайлу, знаючи все, що в ній нуртує.

— Йо, — сказала їм Лайла. — Йо. Вертаймося назад і приведемо тих парубків у форму.

Жінки аплодували.

Євка плакала.

4

Парами відходили вони, немов із ковчега, що пристав до Арарату. Бланш і малюк Енді, Клодія і Сілія, Ілейн і Нана, місіс Ренсом і Платина Елвей. Вони йшли, обережно переступаючи через велетенський горб покрученого коріння, і далі в глибоку ніч всередині Дерева. У проміжку ще мерехтіло розсіяне світло, немов його джерело було десь за рогом... але за рогом чого? Воно поглиблювало тіні, нічого не виявляючи очам. Кожна мандрівниця потім могла згадати лише гул і відчуття тепла. Всередині того слабенько освітленого проходу лунко похрускувало, щось лоскотало шкіру, ніби нетлі доторками своїх крилець, а потім вони прокинулися по той бік Дерева, у світі чоловіків, де їхні кокони розпеліся... але без жодних нетлів. Не було їх цього разу.

Магда Дубчек сіла в ліжку в шпиталі, куди поліціанти доправили її тіло після того, як знайшли сплячою вдома поряд з трупом свого сина. Вона змахнула собі з очей павутиння, ошелешено дивлячись, як ціла палата жінок встає з ліжок, розриваючи на собі кокони в оргії воскресіння.

5

Лайла дивилася, як Дерево скидає з себе блискуче листя, немов плаче. Листя сіялося на землю, влягаючись сяйливими курганами. Спадали вервечки моху, зісковзуючи з гілок. Вона побачила, як папуга (його чудесні зелені крила були перевиті срібними смугами) здимається з Дерева і спурхує в небо... побачила, як він пірнає просто в темряву і перестає існувати. Крапчасті завитки, не так уже й несхожі на ту голландщину в'язів, про яку її попереджав Антон, зненацька поширилися по корінню Дерева. В повітрі повис якийсь хворобливий запах, неначе гниття. Вона зрозуміла, що Дерево заражене паразитами, щось пожирає його зсередини, тим часом як зовні воно вже померло.

— Побачимося на тому боці, міз Норкросс, — махнула їй рукою Мері, тримаючи іншою за руку Моллі.

— Ти можеш називати мене Лайлою, — сказала Лайла, але Мері вже пройшла.

Слідом за ними подріботів лис.

Наприкінці залишилися Дженіс, Мікейла, Лайла і тіло Джінет. Дженіс принесла з гольф-кару лопату. Могила, яку вони викопали, була лише три фути завглибшки, але Лайла не думала, що це має якесь значення. Цього світу не існуватиме після того, як вони його покинуть, тут не буде тварин, які могли б дістатися до тіла. Вони загорнули Джінет у кілька пальт і накрили її обличчя запасною дитячою ковдрою.

— Це був нещасний випадок, — сказала Дженіс.

Лайла нахилилася, підбрала жменьку землі і кинула її на закутану фігуру в ямі.

— Копи завжди так кажуть, коли застрелять якогось бідного чорного чоловіка або жінку, або дитину.

— У неї був пістолет.

— Вона не мала наміру ним скористатися. Вона прийшла рятувати Дерево.

— Я знаю, — сказала Дженіс.

Вона поплескала Лайлу по плечі.

— Але ти тоді не знала. Не забувай про це.

Одна з товстих гілок Дерева застогнала і тріснула, обвалившись на землю з вибухом листя.

— Я б усе віддала, щоб цього не сталося, — промовила Лайла.

Вона не плакала. Наразі сльози були для неї недоступними.

— Я б душу свою віддала.

— Гадаю, вже час іти, — сказала Мікейла. — Поки ми ще можемо.

Вона взяла за руку матір і потягнула її в Дерево.

6

На лічені хвилини Лайла залишилася єдиною жінкою в Нашому Місці. Втім, вона не замислювалася про цю дивину. Вона вирішила бути практичною, просто з цього моменту. Лайла зосередилася на землі, на лопаті, на засипанні могили. Тільки коли роботу було закінчено, вона увійшла в темряву Дерева і пройшла наскрізь. Пішла, не озирнувшись назад. Зробивши це, відчувала Лайла, вона розбила б своє крихке серце.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

НА РАНОК

Бо не вмерло дівча, але спить.

Матвія 9:24¹

¹ Переклад Івана Огієнка.

Протягом кількох тижнів після того, як попрочидалися жінки, світ здавався дещо схожим на гнітючу, придбану на розпродажі настільну гру: не вистачало деталей, не конче важливих деталей, але таких, які хотілося б мати. Принаймні відчувалося, що певні картки, які допомогли б тобі виграти, просто відсутні.

Журба була присутня всюди, неначе якесь каліцтво. І що було робити тим, хто втратив дружину, чи дочку, чи чоловіка? Хто не був схожим на Террі Кумса — а деякі були — ті змирилися із втратами і продовжували грати далі в цю гру.

Падж Мароне, бармен і хазяїн «Рипливого Колеса», втратив частину себе і навчився з цим жити. Великий палець у нього на правій руці тепер закінчувався під кісточкою. Забрало трохи часу позбутися звички тягнутися до пивних кранів цією рукою, але він з цим упорався. Потім Падж отримав пропозицію на свою будівлю від одного парубка, який хотів відкрити френчайз «Ті-Джі-Ай Фрайдіз»¹. Падж сказав собі, що все одно його «Колесо» так і не оклигало після Аврори, а постійна зарплата — непогана річ.

За деякими людьми — Дон Пітерз, як приклад, — взагалі не сумували. Про них майже геть-чисто забули, неначе вони взагалі ніколи не існували. Руїну садиби Пітерзів було продано з аукціону.

¹ «TGI Fridays» — заснована 1965 року мережа ресторанів

Небагате майно Джонні Лі Кронського упаковали в мішки і вивезли зі сміттям, але його похмура квартира досі ніким не зайнята.

Полишаючи того, останнього дня Аврори дім Фріца Мешаума, Ван покинула двері прочиненими, і після того, як він пролежав мертвим ще день чи два, до хати залізли індікові грифи¹ і частувалися безплатною гостиною. Менші птахи залітали, щоби для вистилання гнізд поживитися кошлатим рудим волоссям з Фріцевої бороди. Врешті-решт труп витяг надвір якийсь підприємливий ведмідь. З часом скелет Фріца дочиста відполірували комахи, а сонце його ідеально вибілило. Природа його спожила і, як для неї властиво, створила дещо гарне: кістяну скульптуру.

Коли Магда Дубчек дізналася, що трапилося з Антоном — більшу частину історії розповіла кров на килимі в її спальні — вона гірко засмутилася, що проголосувала тоді за повернення.

— Яку помилку я зробила, — повторювала вона собі незліченну кількість разів над незліченими чарками рому з колою.

Для Магди її Антон був не деталлю, не двома й не трьома деталями; він був для неї всією грою.

Бланш Мак-Інтай намагалася залучити Магду до волонтерства — так багато було дітей, які втратили когось із батьків і потребували допомоги — а також запрошувала її приєднатися до книжкового клубу, але Магда не зацікавилася.

— Для мене тут нема геппі-енду, — сказала вона.

Довгими безсонними ночами вона пила й дивилася *«Підпільну імперію»*². Додивившись цей серіал, вона перемкнулася на *«Клан Сопрано»*³. *Порожні години вона заповнювала історіями про підлих чоловіків, які роблять підлі справи.*

¹ Turkey vulture — великий хижий птах, зовні дещо схожий на дикого індика; має дуже гарний нюх і харчується здебільшого падлом.

² «Boardwalk Empire» (2010—2014) — історичний серіал про зародження мафії в Атлантик-Сіті 1920-х років.

³ «The Sopranos» (1999—2007) — серіал про вигадану сім'ю італійської мафії в штаті Нью-Джерсі.

2

Натомість для Бланш геппі-енд тут був.

Вона прокинулася на підлозі в квартирі Дороті, де була за-
снула кілька днів тому, і знімала з себе рештки свого зотліло-
го кокона. Подружки її теж були тут, приходили до тями,
звільняючись від покровів. Але було й дещо інше: Енді Джонс!
Немовля лежало не на руках у Бланш, як це було, коли вона
входила в Дерево. Воно спало в грубій, сплетеній із гілок ко-
лисці, що стояла поруч на підлозі.

— Свята срака! — вигукнула Дороті. — Наше дитя! Ого-го!

Бланш сприйняла це як знак. Дитячий садок імені Тіффані
Джонс побудували на місці будинку, який згорів під час Авро-
ри. Проект було профінансовано з пенсійного фонду самої
Бланш, а також її нового бойфренда (котрий, у випадку Віллі
Берка, без відсотків накопичувався під пошивкою його по-
жовклого матраца з 1973 року) і внесків міської громади.

Відразу по Аврорі значно більше, ніж до того, людей схиля-
лося до благодійності. Особливу щедрість, попри власні труд-
нощі, виявляла родина Норкроссів. На надвірній вивісці під
іменем Тіффані було зображення сплетеної з гілочок коліски.

Бланш з її штатом приймала будь-яку дитину віком від мі-
сяця до чотирьох років, незалежно від спроможності батьків
(чи батька) платити. Після Аврори саме такі маленькі громад-
ські ініціативи, як дитсадок Бланш, фінансовані та обслугову-
вані здебільшого чоловіками, започаткували рух, який привів
до заснування універсальної програми догляду за дітьми. Схо-
же, чимало чоловіків розуміли, що потрібно відновити баланс.

Зрештою, попередження вони вже отримали.

Раз чи два Бланш згадувала про роман, для обговорення
якого вони зібрались того останнього вечора перед тим, як усе
перевернулося: історію дівчини, чия брехня змінила багато
життів. Бланш часто думала про каяття, що тяжким ярмом по-
значилося на житті тієї дівчини. Бланш не вважала, що сама

вона заборгувала бодай якесь таке каяття. Вона порядна особа, завжди була порядною особою, трудящою людиною і добрим другом. Вона завжди була доброю до утримуваних у в'язниці. Дитсадок — не спокута. Це порядність. Це ж природно, очевидно і необхідно. Якщо з настільної гри загубилися якісь деталі, інколи — ба, навіть часто — є можливість зробити нові.

Бланш познайомилася з Біллі, коли він з'явився в дверях дитсадка, де ще тривав завершальний ремонт, з пачкою п'ятдесятидоларових банкнот.

— Що це ще таке? — запитала вона.

— Мій внесок, — сказав він.

Тільки вийшло не так. Самих грошей не було достатньо. Якщо він хотів зробити внесок, то мусив *відробляти* свій внесок.

— Діти так багато серуть, — зауважив Біллі одного вечора Бланш, коли вони вже певний час зустрічалися.

Вона стояла біля свого «Пріуса», чекаючи доки він затягне два туго набитих прозорих мішки закаляних памперсів у кузов свого пікапа. Їх виперуть у пральні «Маля» в Мейлоку. Бланш не збиралась заповнювати звалище використаними памперсами. Віллі схуд і купив собі нові шлейки. Бланш і раніше думала, що він милий, але тепер, з акуратно підстриженою бородою (і тими його страшними бровами), він став абсолютним красенем.

— Якщо ти помреш на мені, — сказала Бланш, — ми придумаємо тобі веселий некролог: «Віллі Берк помер, коли робив улюблену справу. Тягнув через парковку захезані підгузки».

Вона послала йому повітряний поцілунок.

3

Джаред Норкросс працював волонтером у дитсадку Тіффані Джонс влітку і почасти потім, вже навчаючись у випускному класі старшої школи. Йому подобалося допомагати.

Діти були немовби трохи недоумкуватими — вони будували замки з грязі і лизали стіни, і качалися в калюжах; це траплялося лише коли вони почувалися щасливими — але його, як і багатьох до нього, безмежно причаровувало те, як легко хлопчики й дівчатка граються разом. То що ж змінюється потім? Чому вони раптом розпадаються на значною мірою окремішні ігрові групи, майже відразу по тому, як починається організоване навчання? Річ у хімічних процесах? Генетиці? Джаред із цим не погоджувався. Люди складніші: вони мають кореневі системи, і їхні кореневі системи мають свої кореневі системи. Йому невиразно уявлялося, що в коледжі він може зацікавитися вивченням дитячої поведінки і, зрештою, стати психіатром, як його батько.

Ці думки втішали Джареда і розважали його, коли він цього потребував, а така потреба в цей період його життя була майже постійною. Шлюб його батьків руйнувався, а Мері зустрічалась зі старшим кузеном Моллі Ренсом, зіркою команди з лакросу¹ старшої школи в сусідньому окрузі. Якось він був побачив їх разом, Мері і її хлопця. Вони сиділи за надвірним столиком біля салону морозива й годували одне одного своїми порціями. Жахливішим було б побачити тільки, як вони займаються сексом.

Одного разу, коли він виходив із дому, його підстерегла Моллі.

— Що відбувається, чуваче? Прийдуть Мері з Джефом. Хочеш потусуватися з нами?

У дівчиська тепер були брекети, й здавалося, ніби вона піросла ледь не на цілих сім футів. Скоро ті хлопці, які не хотіли гратися з нею після школи, будуть за нею уганятися з надією на поцілунок.

— Якби ж то я міг, — сказав Джаред.

¹ Lacrosse — доволі силова гра, в якій дві команди (10 × 10) гравців із сачками на довгих палицях борються за твердий м'яч, перекидаючи/переносячи його по полю з метою закинути в ворота супротивника.

— То чому ти не можеш? — спитала Моллі.

— Розбите серце, — сказав Джаред і підморгнув. — Я знаю, Моллі, ти ніколи не покохаєш мене.

— Ох, я тебе благаю, — закотила вона очі.

Інколи ноги Джареда несли його повз той порожній будинок, де він переховував Мері, Моллі і маму. «Ми з Мері були такою ласкавою командою», — думав він... але вона твердо відсунула все те в минуле.

— Зараз просто абсолютно інакший світ, розумієш? — сказала йому Мері так, наче це якимось втішало чи взагалі бодай щось пояснювало.

Джаред подумав, що вона не уявляє, що втрачає, але вирішив — пригнічено — що не втрачає, либонь, нічого.

4

Кокони, як виявилось, можуть плавати.

Три пасажирки того рейсу, що розбився в Атлантичному океані, прокинулись у своєму павутинні на кам'янистому пляжі в Новій Шотландії. Їхні кокони були мокрими, але жінки всередині них сухими. Вони пройшли до порожньої рятувальної станції і подзвонили в довідкову службу попросити допомоги.

Ця новина загубилася на останніх сторінках газет і інтернет-сайтів, якщо взагалі була опублікована. В тіні капітального дива того року такі дрібні дива привертали до себе слабеньку цікавість.

5

Знайти свого чоловіка мертвим у заповненому вихлопними газами гаражі — жахливий спосіб повернення додому.

Чимало важких переживань зазнала Рита Кумс після цього: відчай, жах самотнього життя і, звичайно, її власні безсонні

ночі, коли здавалося, що день не настане ніколи. Террі був урівноваженим, розумним і ніжним. Те, що його засмоктало в таку жахливо всеохопну депресію, що він позбавив себе життя, важко було доточити до її досвіду з чоловіком, який був її партнером і батьком її дитини. Вона ридала, доки не впевнювалася, що всі сльози скінчилися... а потім надходили нові сльози.

Чоловік на прізвище Гірі завітав одного дня, щоб висловити своє співчуття. Рита знала — хоча розповідали суперечливі історії, а бажання захистити всіх причетних накинulo запону мовчанки на деталі тієї події — що саме він керував атакою на в'язницю, але його манери були такими делікатними, говорив він так м'яко. І наполог, щоб вона звала його Френком.

— Що сталося з моїм чоловіком, Френку?

Френк Гірі сказав, що, на його думку, Террі просто не міг того витримати.

— Усе йшло на пси, і він це розумів. А зупинити цього не міг. Єдине, що він міг зупинити, це себе.

Вона набралася духу і поставила одне з тих питань, які мучили їй безсонними ночами:

— Містере Гірі... мій чоловік... він мав певну невеличку проблему з питвом. Чи він... чи був він...

— Тверезим весь час, — сказав Френк.

Він підняв ліву, позбавлену обручки, руку.

— Слово даю. Богом присягаю.

6

Масові спалахи насильства і руйнування майна за Аврори, плюс зникнення такої кількості жінок призвели до тотальної перебудови страхового бізнесу в країні і в цілому світі.

Дрю Т. Баррі разом зі своєю командою «Дрю Т. Баррі. “Запорука”» виборсався, як і будь-яка інша компанія в Америці, і спромігся забезпечити розрахунки за страховими угодами як з удовою Нейта Мак-Гі, так і з батьками Еріка Бласса.

Оскільки обоє загинули під час незаконного нападу на пенітенціарний заклад, це було чималим досягненням, але ж Дрю Т. Баррі був непересічним страховим агентом.

Легше було добитися відшкодувань для родичів, близьких і далеких, його честі Оскара Сілвера, Баррі й Герди Голденів, Лінні Марс, офіцера Верна Ренгла, доктора Гарта Флікінджера, офіцера Ренда Квіглі, офіцера Тіга Мерфі та офіцера Біллі Веттермора, оскільки кожна із зазначених осіб, що можна було законно довести, загинула за обставин, які покривали відповідні їм страхові поліси. Не те, щоб різні резолюції не були тривалим і клопітним процесом. Це була робота на роки, волосся Дрю Т. Баррі стало кольору солі, а шкіра посіріла, і внаслідок цієї праці, повної електронних листів з раннього ранку і документування до пізнього вечора, Дрю Т. Баррі втратив смак до полювання. Воно почало здаватися занепадництвом порівняно з серйозністю його роботи від імені осиротілих і постраждалих. Яюсь, сидючи на вежці, він побачив по той бік свого прицілу, як крізь туман бреде олень з десятикінцевою короною, і подумав собі: страхування від Діяння Божого¹. Чи має цей олень страховку від Діяння Божого? Тому що для оленя отримати кулю саме цим і є, правильно? Чи подбають про його дітей? Чи може мертвий олень з гарною страховкою на додаток принести невеличкий статок? Звісно ні, сама така ідея ще жалюгідніша за цей каламбур. Тому він продав свою «Везербі» і навіть намагався стати вегетаріанцем, хоча з цього доброго діла не вийшло. Інколи після трудового дня в екзистенціальних тенетах страхового бізнесу чоловіку потрібен свинячий стейк на кісточці.

Втрати тебе змінюють. Часом це погано. Іноді це добре. Так чи інакше, з'їси свій клятий свинячий стейк на кісточці й сунеш далі.

¹ Act of God — традиційна назва природної катастрофи на зразок землетрусу або цунамі, яку використовують у страхових документах.

7

Через неуважність в ідентифікації Ловелла й Мейнарда Грайнерів поховали в безіменних могилах. Значно пізніше, коли призведе Авророю збурення почало влягатися (не те, щоб воно бодай колись цілком зникло) їхні відбитки пальців порівняли з тими, що містилися в численних картотеках, і братів офіційно визнали мертвими. Та все ж багато хто в цьому сумнівався, особливо ті, хто жив у хащах та байраках. Рясніли чутки, що Малий Лов із Мейнардом завели собі дім у шурфі якоїсь покинутої дикої шахти, що вони під прибраними іменами там далі на півдні верховодять із Золотом Акапулько¹, що вони ганяють гірськими дорогами на підвищеному, чорному, як ніч, «Форді Ф-150» з відрубаною головою вепра, прикутою ланцюгами до радіатора, і Генк Вільямс-молодший реве з їхньої аудіосистеми. Один відзначений літературними нагородами автор, який замолоду жив у Аппалачії і гайнув звідти, щойно йому виповнилося вісімнадцять, почувши від своїх родичів деякі з цих легенд, використав їх як основу для своєї ілюстрованої дитячої книжки «Дурні брати-поганиці». В тій книжці-картинці вони закінчують жалюгідними жабами в Кака-болоті.

8

Той ручай, що його культ Просвітлених колись перегородив біля своєї твердині в Гечі у штаті Нью-Мексико, зрештою прорвав дамбу, і водами знесло з фундаментів будівлі громади. Коли вода спала, насунулася пустеля; піском засипало кілька одиниць викинутої зброї, яку тоді проморгали федерали; скількись сторінок Конституції народу нової держави, яка

¹ Acapulco Gold — сленгова назва потужного золотаво-брунатного кольору сорту канабісу, який вирощують на тихоокеанському узбережжі Мексики.

декларувала своє панування над захопленими нею землями й водами, право на носіння зброї і відсутність у федерального уряду Сполучених Штатів прерогатив на стягнення податків, настромилися на голки кактуса. Одна магістрантка-ботанічка, збираючи зразки місцевих рослин пустелі, надибала кілька таких наколотих сторінок.

— Дякую тобі, Боже! — скрикнула вона і зірвала їх із кактуса.

Студентку турбував шлунок. Вона поспішила в бік з кам'янистої стежки, випорожнилася і скористалася посланими Провидінням папірцями, підтершись ними.

9

Щоб набути тридцятирічного пенсійного стажу, Ван Лемплі погодилась працювати в жіночій в'язниці в Керлі, куди було також переведено більшість тих, хто вижив, арештанток із Дулінга. Там опинилася Сілія Фрода, хоча не надовго (умовно-дострокове звільнення), а також Клодія Стівенсон.

Загалом у Керлі сиділи биті життям особи: туго накручені дівчата, чимало не вперше засуджених крутих жінок, — але для Ван таке було звичним. Одного дня біла дівчина з фальшивими золотими зубами, африканськими косами «кукурудзяні рядки» й татуюванням на лобі (**ПУСТОТА** значилось там спливаючими ніби кров'ю літерами) запитала у Ван, звідки в неї її кульгавість. Глузливий вищир утримваної був водночас нечистим і веселим.

— Забагато роздаю цією ногою підсрачників, — сказала Ван невинну неправду. Підсрачників вона роздавала рівно стільки, скільки було потрібно. Офіцерка засукала рукав, щоб показати свій потужний лівий біцепс. «**ТВОЯ ГОР-ДІСТЬ**» було викарбувано на могильнім камені крихтної рученьки. Вона повернулася іншим боком і засукала інший рукав. На її рівнозначно дивоглядному правому біцепсі

було наколото інший могильний камінь: **ВСЯ НАХЕР ТВОЯ ГОРДІСТЬ.**

— Окей, — промовила різка дівчина, розгубивши свій вищир. — Ви крута.

— Краще не забувай про це, — сказала Ван. — А тепер двигай, не затримуйся.

Інколи Ван молилася разом із Клодією, тепер висвяченою преподобною Стівенсон. Вони молилися про прощення своїх гріхів. Вони молилися за душу Рі. Вони молилися за душу Джінет. Вони молилися за немовлят і матерів. Вони молилися за все, за що потрібно молитися.

— Ким вона була, Клодіє? — запитала одного разу Ван.

— Важить не те, ким була вона, Ваннесо, — сказала преподобна Стівенсон. — Важить, ким є ми.

— І якими будемо?

Преподобна була суворою — вельми не схожою на колишню Клодію, яка б і гусака засоромилась відігнати.

— Рішуче налаштованими бути кращими. Рішуче налаштованими бути сильнішими. Готовими робити все, що мусимо робити.

10

Він мусив би її вбити, той рак шийки матки, який визрівав у Дженіс Котс, але годинник по той бік Дерева якимсь чином пригальмував його розростання. А ще й її дочка помітила це по той бік Дерева. Мікейла повезла матір до онколога за два дні по тому, як попрочидались жінки, а через два дні директорка розпочала курс хіміотерапії. Дженіс погодилася з вимогою Мікейли негайно покинути її посаду, дозволивши доньці займатися всіма справами, доглядати її, супроводжувати до лікаря, до ліжка і назирати, щоб ліки вживала регулярно. Мікейла також добилася того, що її мати покинула курити.

На скромну думку Мікейли, рак був лайном собачим. У юному віці вона втратила батька, і досі розгрібала те собаче лайно, що навалилося їй тоді в душу. Але собаче лайно множитья. Собаче лайно — це те, що мусиш ледь не безперервно розгрібати, якщо ти жінка, а якщо ти ще й жінка з телевізора, то мусиш розгрібати його вдвічі більше. Мікейла могла розгрібати його в потрійному обсязі. Не для того вона мчала додому з округу Колумбія, збила вінтажний байк якогось поганця, трималася, щоб не заснути, курячи мет Гарта Флікінджера, і пережила жахливий збройний конфлікт, щоби піддатися бодай якомусь різновиду собачого лайна, навіть якщо те собаче лайно — хвороба, яка наразі належить її матері.

Після курсу хімії, коли отриманий чистий скан повідомив їм, що в Дженіс ремісія, Мікейла спитала в матері:

— Гаразд. Що ти тепер будеш робити? Тобі треба залишатись активною.

Дженіс сказала Мікі, що це слухна думка. Її перший план: відвезти машиною Мікейлу в ОК. Дочці треба повертатися на роботу.

— Ти взагалі збираєшся робити передачу про те, що трапилося? — спитала в неї Дженіс. — Типу, досвід особистої участі.

— Я про це думала, але...

— Що «але»?

Можливі проблеми — от у чому полягало це «але». По перше, більшість людей скажуть, що пригоди жінок по дальній бік Дерева — це лайно собаче. По друге, вони казатимуть, що ніякої надприродної істоти, як якась там Євка Блек, ніколи не існувало, і що Аврора була викликана цілком природними (нехай навіть поки ще не відкритими) причинами. По-третє, якщо певні владні структури вирішать, що Мікейла *не верзе* собаче лайно, виникнуть запитання, на які дехто в Дулінгу — особливо колишня шериф Лайла Норкросс — не зможуть відповісти.

На кілька днів Дженіс залишилася у дочки в столиці. Вишні давно відцвіли. Було спекотно, але вони все одно багато гуляли пішки. На Пенсильванія-авеню побачили президентський кортеж, колону блискучих чорних лімузинів і джипів. Вона їхала не зупиняючись.

— Дивися, — показала Мікейла.

— Та кому на це не насрати? — відповіла Дженіс. — Черговий великий хер.

11

В Акрон, штат Огайо, на квартиру, де він жив зі своєю тіткою Ненсі, почали приходити чеки, випсані на Роберта Сорлі. Суми ніколи не були великими — двадцять два долари тут, шістдесят доларів там — але вони не були зайвими. Ці чеки списувалися з рахунку якоїсь жінки на ім'я Ілейн Наттінг. На картках і в листах, які приходили разом із чеками, Ілейн писала Боббі про його покійну матір Джінет, про життя в доброті і щедрості і про ті досягнення, які вона для нього малювала в своїй уяві.

Хоча Боббі не знав її так, як йому б хотілося, а через її злочин, поки вона була живою, ніколи не міг їй цілком довіряти, Боббі любив свою матір. Те враження, яке вона, схоже, справила на Ілейн Наттінг, переконало Боббі, що його мати була доброю людиною.

Дочка Ілейн — Нана — додавала до листів свої малюнки. Вона насправді була талановитою. Боббі попросив її намалювати йому, будь ласка, якусь гору, щоб він міг дивитися на неї і думати про світ поза Акроном, який не був аж таким уже поганим місцем, але, самі розумієте, Акрон.

Вона намалювала. Красиву картину — струмки, монастир у вигині долини, кружляють птахи, хмарки, освітлені згори, і в'ється стежка, що веде у невидимий дальній край.

«Тому що ти попросив “будь ласка”», — написала йому Нана. «Звичайно, я попросив “будь ласка”, — відповів він їй. — Хто не каже “будь ласка”?»

У наступному листі вона написала: «Я знаю багато хлопців, які не кажуть “будь ласка”. В мене місця не вистачить на цьому аркуші, щоб написати імена всіх хлопців, яких я знаю, які не кажуть “будь ласка”».

У відповіді він написав: «Я не такий хлопець».

Вони почали листуватися постійно, а перегодом запланували зустрітися.

Що й зробили.

12

Клінт ніколи не питав у Лайли, чи була в неї коханка в часи, коли вона жила по той бік Дерева. Там, всередині її чоловіка немов існував якийсь усесвіт, якесь зібрання ретельно деталізованих і впорядкованих, підвішених на дротах планет. Ці планети були ідеями і людьми. Він їх досліджував і вивчав, і зрештою пізнавав. От тільки вони не рухалися, не оберталися, не змінювалися з часом так, як це роблять справжні, космічні й інші, тіла. Лайла почасти це розуміла, знаючи, що колись він жив життям, у якому не було нічого, крім руху й непевності, але це не означало, що їй це мусить подобатися. Чи що вона мусить із цим погоджуватися.

А з якими відчуттями живеється після того, як ти вбила Джінет Сорлі, нехай то навіть сталося випадково? Це було те, чого він ніколи не міг зрозуміти, а коли кілька разів намагався, вона швидко йшла геть, стискаючи кулаки, ненавидячи його. Вона сама не знала точно, чого хоче, але не того, щоб її зрозуміли.

Прокинувшись того першого дня, Лайла із заїзду місіс Ренсом повела свій крузер просто до ще тліючої в'язниці. Крихітні обривки розлізлого кокона прилипли до її шкіри.

Вона організувала вивезення тіл нападників, збирання та утилізацію поліційної зброї й амуніції. Помічницями, якими вона керувала в цьому завданні, були переважно утримувані Дулінгського виправного. Ці жінки, засуджені кримінальниці, які поступилися власною свободою — буквально всі з них були жертвами домашнього насильства або жертвами наркотичної залежності, або жертвами бідності, або жертвами психічних хвороб, або комбінації всіх чотирьох вад — були звичні до неприємної роботи. Вони робили те, що мусили. Євка запропонувала їм вибір, і вони його зробили.

Коли влада штату нарешті звернула свою увагу на Дулінгський виправний заклад, серед людей у місті і у в'язниці вже поширилася й закріпилася маскувальна історія. Мародери — якась серйозно озброєна випалювальна бригада — влаштували облогу, а доктор Клінтон Норкросс з його офіцерами героїчно захищали свої позиції за допомогою поліції і таких волонтерів, як Баррі Голден, Ерік Бласс, Джек Албертсон і Нейт Мак-Гі. Зважаючи на всеохопний, нез'ясовний факт Аврори, ці історія привернула до себе трохи менше цікавості, ніж ті плавучі жінки, що їх винесло хвилями на берег у Новій Шотландії.

Врешті-решт, це ж усього лиш Аппалачія.

13

— Це Енді. Його мати померла, — сказала Лайла.

Енді плакав, коли вона знайомила з ним Клінта. Лайла забрала його від Бланш Мак-Інтай. Обличчя в нього розчервонілося, він був голодний.

— Я казатиму, що він мій, що це я його народила. Так буде простіше. Моя подруга Джолі — лікарка. Вона вже оформила папери.

— Любонько, люди ж знають, що ти не була вагітною. Вони в таке не повірять.

— Більшість повірять, — сказала вона. — Бо там час минав інакше. А щодо решти... мені байдуже.

Побачивши, що Лайла непохитна, Клінт простягнув руки і прийняв заплакану дитину. Він колисав Енді на руках. Крики хлопчика перетворились на завивання.

— Здається, я йому подобаюсь, — сказав Клінт.

Лайла не усміхнулася.

— У нього закреп.

Клінт не хотів ніякої дитини. Він хотів заснути. Він хотів усе те забути: ту кров і смерті, і Євку, особливо Євку, яка викрутила цей світ, як викрутила його. Але все відео було в нього в голові: будь-коли, схотівши уявити себе Ворнером Вулфом, він міг його ввімкнути і крутити безконечно.

Він згадав, як Лайла того жахливого вечора, коли вигорав цей світ, повідомила його, що ніколи не хотіла басейну.

— Чи я маю право голосу в цій справі? — спитав він.

— Ні, — сказала Лайла. — Мені жаль.

— У твоїм голосі нема жалю.

Що було правдою.

14

Інколи — зазвичай уночі, коли вона лежала без сну, але подеколи навіть серед найяскравішого дня — у Лайли в голові пропливали імена. То були імена білих офіцерів поліції (як вона), які застрелили невинних чорних цивільних (як Джінет Сорлі.) Вона думала про Річарда Гейста, який застрелив вісімнадцятирічного Рамарлі Греєма у ванній кімнаті квартири цього юнака у Бронксі. Вона думала про Бетті Шелбі, яка застрелила Теренса Крачера в Талсі. Найчастіше вона думала про Алфреда Оланго, якого застрелив офіцер Річард Гонсалвес, коли Оланго жартома націлив на нього електронну сигарету.

Дженіс Котс і інші жінки з Нашого Місця намагалися переконати Лайлу, що вона мала цілком обґрунтовані причини для того, щоб зробити те, що зробила. Ці умовляння могли бути щирими або ні, користі від них не було в обох випадках. Одне питання раз у раз повторювалося, наче нестерпно нав'язливий мотив: якби там була якась біла жінка, чи дала б вона їй більше часу? Лайла жакливо боялась собі признатися, що, мабуть, знає відповідь на це питання... але розуміла, що цілковитої певності все одно ніколи не матиме. Це питання переслідуватиме її до кінця життя.

Лайла залишалася на своїй роботі, доки не було врегульовано ситуацію у в'язниці, а потім подала у відставку. Вона привозила малого Енді в дитсадок Тіффані Джонс і залишалася там допомагати.

Клінт їздив на роботу в Керлі, ця подорож забирала годину. Він приділяв всю увагу своїм пацієнткам, особливо тим, яких перевели туди з Дулінгу, оскільки був єдиною людиною, з якою вони могли говорити про те, що бачили й пережили, і не отримати від нього ярлик божевільних.

— Чи не шкодуєте ви про свій вибір? — питався він у них.

Всі вони сказали «ні».

Їхнє самозречення вражало Клінта, здригнувало його, наділяло його безсонням, коли він думав про це, сидячи в своєму кріслі у досвітанковому мороці. Він ризикував власним життям — це так, але ці утримувані віддали свої нові життя. Подарували їх. Яка група чоловіків могла принести таку однастайну жертву? Жодна — такою була відповідь, і якщо це визнати, тоді, о Боже, чи не зробили ці жінки жахливої помилки?

По обидва боки свого дня він харчувався тим, що купував у фаст-фуді, не виходячи з машини, і власна розм'яккість черева, яка турбувала його тієї весни, вже восени перетворилась на дужий передок. Джаред здавався якимсь меланхолійним

привидом, що прослизав краєчком його сприйняття, приходячи і йдучи, інколи вітаючись коротким помахом руки, інколи «йо, тату».

Бодай якесь забуття, що його міг би знайти собі Клінт, відганяли геть еротичні сни про Євку. Вона оплітала його виноградними лозами і овівувала вітром його голе тіло. А її тіло? Воно було альтанкою, де, він думав, що зможе відпочити, але ніколи не досягав туди, перш ніж прокинутися. Коли він опинявся в одній кімнаті з малюком, той усміхався йому, немов хотів з ним подружити. Клінт теж усміхався йому навзаєм, а потім, уже в машині, їдучи на роботу, розумів, що плаче.

Одної ночі, не мігши заснути, він погуглив ім'я свого другого пацієнта Пола Мантпельєра, того, з «сексуальними амбіціями». Вискочив некролог. Пол Мантпельєр помер п'ять років тому після довгої боротьби з раком. Дружину або дітей у тексті не згадували. Що дали йому його «сексуальні амбіції»? Схоже, лише дуже короткий і сумний некролог. Клінт і за ним плакав також. Він розумів, що це той добре відомий психологічний феномен, знаний як перенесення, але йому було байдуже.

Одного дощового вечора, невдовзі по тому, як він прочитав некролог Мантпельєра, виснажений після дня групових сеансів і консультацій сам на сам, Клінт зупинився в motel у маленькому містечку Орлиному, де потріскував обігрівач, а в телевізорі все здавалось зеленим. Уже третю ніч він був у тій самій кімнаті, коли на мобільний йому зателефонувала Лайла, щоб запитати, чи приїде він додому. В голосі її не вчувалося особливої стурбованості щодо його відповіді.

— Думаю, я знесилився, Лайло, — сказав він.

Лайла почула правильно, важчу поразку, ніж могли передати слова.

— Ти добрий чоловік, — сказала вона. Це було вже щедро з її боку, як на той момент. Малюк погано спав. Вона сама була знесилена. — Кращий за більшість.

Він змусив себе розсміятися.

— Наскільки пригадую, це зветься згнъбити хисткою похвалою.

— Я кохаю тебе, — сказала вона. — Просто забагато всього сталося. Хіба не так?

Так. Забагато збіса всього сталося.

15

Директор у Керлі сказав Клінтові, що абсолютно не бажає бачити його фізіономії у вихідний на День Подяки.

— Зціліть себе, лікарю, — сказав директор. — Хоча б ово-чів поїжте. Щось, окрім біг-маків і місячних тістечок.

Раптом Клінт вирішив поїхати в Коглин, щоб побачити Шеннон, але це закінчилося тим, що він зупинив машину перед її домом, нездатний зайти досередини. Крізь тонкі штори будинку в ранчо-стилі він бачив рухливі тіні жіночих постатей. Світло манило туди своїм безжурним теплом; великими клаптями почав падати сніг. Він думав постукати в її двері. Він думав, як скаже: *«Гей, Шен, ти була тим молочним коктейлем, що втік»*. Думка про молочний коктейль, що втікає на струнких ногах Шеннон, змусила його розсміятися, і він ще сміявся, коли поїхав звідти геть.

Клінт опинився в таверні, яка називалися «В О'Берна», де на підлозі танув оббитий з ніг сніг, із джукбокса звучали «Дублінці», і за бармена був сивочолий чоловік з сонними очима, який так повільно рухався між кранами і кухлями, що можна було подумати, ніби він наливає не пиво, а порається з радіоактивними ізотопами. Цей чудовий бармен звернувся до Клінта:

— «Гіннес», синку? Смакує такого вечора, як сьогодні.

— Хай буде «Бад».

Наразі «Дублінці» грали «Старого трикутника». Клінт знав цю пісню, і, попри власну волю, навіть трохи любив. Була певна романтика в ній, яка не мала нічого спільного з його досвідом у в'язниці, але вона чіпляла, співзвучність тих голосів. Хоча хтось, думав він, мусив би додати ще один куплет. Директор, наглядач, арештанти — всі мають свою чергу. А де ж мозкоправ?

Він тільки збирався понести своє пиво кудись у темний куток, як чийсь палець поплескав його по плечі.

— Клінт?

16

Усе визначили обійми.

Френкова дочка не просто обняла його, коли вони зустрілися, вона втопила свої дівчачі пальчики так глибоко йому в плечі, що крізь сорочку він відчував її нігті. Все, що відбулося, все, що він накоїв, ясно дало зрозуміти: він мусить із собою щось робити — будь що! — але ці обійми завалили всю стінку з доміно. Останній раз, коли вони бачилися перед тим, як їй заснути, він просто на тілі дочки мало не розірвав її улюблену майку. І попри це, дочка його досі любить. Він не був вартим цього... але хотів бути.

Програма контролю гніву працювала тричі на тиждень. На перших зборах у цокольному приміщенні Дулінгської філії ВЗВ були тільки Френк та психотерапевт. Прізвище її було Вішванатан. Вона носила великі круглі окуляри і здавалася такою юною, що Френк вирішив: касетних магнітофонів вона не пам'ятає. Вона запитала, чому він тут.

— Тому що я лякаю свою дитину і лякаю себе. Я також звів на пси свій шлюб, але це — побічний ефект.

Він розповідав про свої відчуття і спонуки, а терапевт записувала. Все йшло легше, ніж Френк собі перед тим уявляв,

щось на кшталт того, як видавлювати гній із зараженої рани. В багатьох сенсах це було, ніби розказуєш про когось іншого, тому що він не відчував себе тим дратівливим гицелем. Той дратівливий гицель був кимось, хто вискакував і перебирав на себе контроль, коли Френкові не подобалося те, що відбувається, коли сам він просто не міг упоратися. Він розповів їй про саджання тварин у клітки. Він постійно до цього повертався.

— Друже мій, — сказала доктор Вішванатан, ця двадцятишестирічна дівчина в окулярах кольору «кул-ейду», — ви чули коли-небудь про ліки, що називаються «Золофт»?

— Ви така жаліслива до мене? — спитав Френк, бажаючи бути зібраним і не бажаючи, щоб з ним панькалися.

Терапевт похитала головою й усміхнулася.

— Ні, я грайлива. А ви хоробрий.

Вона познайомила його з психофармакологом, і той психофармаколог виписав Френкові рецепт. Він приймав призначені дози, не почувуючись якимсь інакшим, і продовжував ходити на збори. Чутки поширювалися, і там з'являлося дедалі більше чоловіків, заповнюючи половину стільців у напівпідвалі ВЗВ. Вони казали, що хочуть змінитися. Вони казали, що хочуть упорядкувати своє лайно. Вони казали, що хочуть перестати нахер весь час бути такими злими.

Жодні обсяги психотерапії чи пігулок щастя від Великої Фарміндустрії не могли змінити того факту, що Френковому шлюбу настав капут. Він так багато разів порушував довіру Лейн (не згадуючи вже про ту кухонну стінку.) Та, може, з цим було якраз усе гаразд? Він виявив, що насправді не так вона йому вже й подобалася. Найкраще було відпустити її. Він передав їй повну опіку і сказав, що вдячний за свої два вікенди на місяць з дочкою. З часом, якщо все йтиме добре, їх побільшає.

А дочці він сказав:

— Я думаю завести собаку.

17

— Як воно справи? — спитав Френк у Клінта, тим часом як «Дублінці» грали й співали.

Френк заїхав сюди дорогою у Вірджинію до своїх колишніх тестя з тещею. «Золофт» і збори допомагали йому контролювати свій норов, але свати все одно залишаються сватами, ба, ще й гірше, коли їхня дочка з тобою розлучилася. Він зупинився «В О'Берна», щоб бодай на півгодини відтягнути екзакуцію.

— Досі якось тримаюся, — сказав Клінт, витираючи собі очі. — Треба б трохи схуднути, але, авжеж, якось тримаюся.

Вони сіли за стіл у темнім кутку.

Френк сказав:

— Ви п'єте в якомусь ірландському пабі в День Подяки. Це ваш метод якось триматися?

— Я не казав, що в мене все чудово. Крім того, ви теж сидите тут.

Френк подумав: «*Та що за чорт*», — і сказав навпростець:

— Я радий, що ми не вбили один одного.

Клінт підняв свій кухоль.

— П'ю за це.

Вони цокнулися. Клінт не відчував ніякої злості до Френка. Злості він не відчував взагалі ні до кого. Що він відчував, так це величезну зневіру в собі. Він не очікував, що врятує свою сім'ю тільки для того, щоб її втратити. Це не відповідало його уявленню про геппі-енд. Це відповідало його уявленню про якесь американське лайно-шоу. Вони з Гірі балакали про своїх дітей. Дівчинка Френка була закохана в якогось хлопця з Огайо. Френк трохи непокоївся, що може в сорок п'ять стати дідом, але панував над собою. Клінт сказав, що його син зараз жахливо тихий, мабуть, ніяк не дочекається, коли зможе гайнути геть з міста, вступити до коледжу, побачити, на що схожий світ за межами вугільного краю.

— А ваша дружина?

Клінт махнув бармену, щоб повторив.

Френк похитав головою.

— Дякую, але мені не треба. Пиво з «Золофтом» не вельми гарно поєднуються. Я мушу вже відгрібати. Шуляки чекають на мене.

Він просвітлів.

— Агов, чому б вам не поїхати зі мною? Я познайомлю вас з родаками Ілейн. Мушу залишатися в добрих стосунках, все ж таки вони дід та баба моєї дочки. Поїздка до них — це як візит до пекла, але з трохи кращою їжею.

Клінт йому подякував, але пропозицію відхилив.

Френк почав було підводитися, та потім знову сів.

— Послухайте, того дня перед Деревом...

— А що там?

— Ви пам'ятаєте, коли почали дзвонити церковні дзвони?

Клінт сказав, що він цього ніколи не забуде. Дзвони почалися, коли жінки почали прокидатися.

— Йо, — сказав Френк. — Я якраз тоді озирнувся на ту скажену дівчину і побачив, що вона щезла. Ейнджел, так її, здається, звали.

Клінт усміхнувся.

— Ейнджел Фіцрой.

— Є якась думка, що з нею стало?

— Не уявляю. В Керлі її нема, це все, що я знаю.

— А Баррі, той страховик? Він казав мені, що майже впевнений, це вона вбила Пітерза.

Клінт кивнув.

— Так, він мені казав те саме.

— Йо? А ви що йому відповіли?

— Мудак з воза — коням легше. Так я йому сказав. Тому що, коротко кажучи, Дон Пітерз був пихом. — Він затнувся. — *Лихом.* Я це хотів сказати. Він був лихом.

— Друже мій, я думаю, вам варто вже їхати додому.

Клінт сказав:

— Гарна ідея. А де це?

18

За два місяці по тому, що отримало назву Велике Пробудження, один ранчер у Монтані, трохи східніше Чінука, побачив жінку, що голосувала на шосе 2, і зупинився.

— Залазьте, панночко, — сказав він. — Куди прямуєте?

— Ще не певна, — сказала вона. — В Айдахо для початку.

Можливо, після того — далі, в Каліфорнію.

Він простягнув їй руку:

— Росс Олбрайт. Довезу за два округи звідси. Як вас звать?

— Ейнджел Фіцрой.

Колись вона відмовилася б ручкатися, назвалася б вигаданим іменем і тримала б свою руку на ножі, який завжди лежав у кишені її куртки. Зараз не було ні ножа, ні прізвиська.

— Гарне ім'я, Ейнджел, — сказав він, рвучко вмикаючи третю швидкість. — Сам я християнин. Як народився, так і народжений знову.

— Добре, — сказала Ейнджел, і то без сліду сарказму.

— Ви самі звідки, Ейнджел?

— Маленьке місто, зветься Дулінг.

— Це там ви й прокинулися?

Колись Ейнджел збрехала б, сказала б «так», оскільки так було б легше, а, крім того, брехня в неї звучала природно. До цього вона мала справжній талант. Тільки це було її нове життя і вона рішуче застановила собі, попри всі ускладнення, наскільки це можливо, казати правду.

— Я була одною з тих небагатьох, які не заснули, — сказала вона.

— Ого! Яка ви щаслива! І сильна!

— Я отримала благословення, — сказала Ейнджел.

Це також було правдою, принаймні так це розуміла вона сама.

— Тільки почути, як ви це кажете, благословення, — сказав ранчер, і то з глибоким почуттям. — А що далі, Ейнджел, якщо ви не проти мого запитання? Що ви збираєтеся робити, коли нарешті вирішите прицвяхити свої мандрівні черевики до підлоги?

Ейнджел задивилася на величні гори і безкінечне західне небо. Зрештою вона сказала:

— Правильні речі. Ось що я збираюся робити, містере Олбрайт. Правильні речі.

Він відірвався очима від дороги на досить довгу мить, щоб усміхнутися їй і сказати:

— Амінь, сестро. Амінь тобою сказаному.

19

Цей жіночий виправний заклад було огорожено й опломбовано, позначено щитами з застереженням проти незаконного проходу і залишено руйнуватися, поки уряд розподіляв кошти на важливіші цивільні роботи. Новий паркан був міцним, а його основа глибоко забита в землю. Лису знадобилося кілька тижнів і всі запаси терпіння, щоб прокопати під ним тунель.

Щойно завершивши свій інженерний подвиг, він пройшов у будівлю крізь масивну діру в стіні і в поближній камері взявся вибудовувати собі новий барліг. Там він чув дух своєї хазяйки, слабенький, але солодкий і терпкий аромат.

Прийшла посланниця від щурів.

— Це наш замок, — сказала щуриха. — Які в тебе наміри, лисе?

Лис оцінив прямоту щурихи. Він був лисом, але він старішав. Мабуть, уже час було покинути трюки і ризики, знайти подругу і залишатися поблизу своєї пари.

— Мої наміри скромні, запевняю тебе.

— А саме? — запитала щуриха.

— Я вагаюся промовити це вголос, — сказав лис. — Це трохи незручно.

— Говори, — сказала щуриха.

— Гаразд, — сказав лис і сором'язливо похилив голову. — Я це шепну. Підійди ближче до мене, і я тобі прошепочу.

Щуриха підійшла ближче. Лис міг би відкусити їй голову — такий він мав талант, кожне Боже створіння має принаймні один талант — але не зробив цього.

— Я хочу перебувати в мирі, — сказав він.

На ранок Дня Подяки Лайла їде до гравійного розвороту на Круглявому Пагорбі і зупиняє машину. Вона саджає упакованого в дитячий зимовий комбінезон Енді в слінг. І далі йде з ним пішки.

Можливо, вони б змогли поладити свій халам-баламний шлюб, загадується Лайла. Можливо, якби вона того схотіла, Клінт міг би знову її покохати. Але чи хочеться їй цього від нього? На душі в Лайли є зарубка, і ім'я тієї зарубки — Джинет Сорлі, і вона не знає, як її стерти. Та й чи хоче вона цього, не знає.

Енді видає тихенькі забавні звуки, а вона йде. Серце в неї болить за Тіффані. Несправедливість і довільність влітаються в тканину всього, викликаючи в Лайлі благоговіння разом з обуренням. Закрижанілий ліс порипує й постукує. Коли вона дістається трейлера Трумена Мейвезера, той стоїть обмерзлий снігом. Вона кидає на нього лише побіжний погляд і рухається далі. Тепер уже недалеко йти.

Вона вириває на галявину. Дивовижного Дерева там нема. Могили Джинет там нема. Там нема нічого, крім зимової трави та позбавленого листя змарнілого дуба. Трава коливається, зблискує якась руда тінь, щезає, і трава заспокоюється. Віддих Лайли парує. Дитина кургикає, що звучить як запитання.

— Євко?

Лайла ходить колами, шукаючи — ліс, земля, трава, повітря, білясте світло дня — але тут нема нікого.

— Євко, ви тут?

Вона тоскно прагне знаку, будь-якого знаку.

Самотня нетля спурхує з гілки старого дуба і сідає їй на руку.

АВТОРСЬКІ ПОТІТКИ

Щоб фантастичний роман був правдоподібним, деталі, на яких він тримається, мусять бути реалістичними. Пишучи «Сплячі красуні», ми отримували величезну допомогу з такими деталями і неймовірно за неї вдячні. А отже, перш ніж нам з вами попрощатися, ми знімаємо тут свої картузи «Ред Сокс» перед кількома з тих, хто допомагав нам нашуквати шлях.

Расс Дорр був нашим головним науковим асистентом. Він допомагав нам у всьому — від автодомів до фактів щодо швидкості, з якою втрачає свої властивості гас. Також він навів для нас цінні контакти в світі ув'язнення і виправлення жінок. Оскільки нам потрібно було побувати у жіночій в'язниці — стати власними ногами на той ґрунт, так би мовити, — наша подяка шановному Джілліану Л. Абрамсону, судді Верховного суду штату Нью-Гемпшир, який організував нам польовий візит до штатної в'язниці для жінок у Гофстевні, Нью-Гемпшир, де ми познайомилися з директоркою Джоанн Фортєр, капітаном Ніколь Плент і лейтенантом Полом Керролом. Вони влаштували нам екскурсію в'язницею, терпляче відповідаючи на всі наші запитання (інколи на одні й ті самі.) Це самовіддані офіцери пенітенціарної системи, водночас суворі й гуманні. Цілком можливо, що ситуація в Дулінгському виправному закладі могла бути мирно врегульована, якби хтось із них працював там — на щастя для нас, їх там не було! Ми їм безмежно вдячні.

Також ми хочемо висловити свою вдячність Майку М'юзу, офіцерові, який працює у в'язниці «Веллі-стріт Джейл» у Манчестері, Нью-Гемпшир. Майк повідомив нам багато цінної інформації стосовно приймальних процедур у в'язницях і поліційних відділках. Офіцер Том Стейплз (на пенсії) допоміг нам забезпечити арсенал Дулінгської шерифської управи гарним запасом зброї.

Той непевний ґрунт, на якому було побудовано в'язницю «Лев'яча Голова», ми придумали завдяки прочитанню чудової документальної хроніки Майкла Шнеерсона «Вугільна ріка».

Де ми подали все правильно, дякуйте цим людям. Де ми схибили, ганьте нас... але не надто з цим поспішайте. Не забувайте, це твір художньої літератури, тож час від часу ми вважали за необхідне дещо викривляти факти, щоб вони відповідали течії нашої історії.

Келлі Бреффет і Тера Альтебрандо надзвичайно допомогли нам з вичиткою ранньої, значно довшої версії цього роману. Ми їм дуже зобов'язані.

Наша вдячність усім людям у видавництві «Scribner», зокрема, Нен Греєм та Джону Глинну, які разом редагували цю книжку з невтомною ефективністю й куражем. Сюзен Молдов надавала моральну підтримку. Міа Кравлі-Галд була нашим домашнім виробничим редактором, і ми вдячні їй за наполегливу працю. Енджеліна Кран виконала чудову коректорську роботу з довгим і складним рукописом. Кетрін «Кеті» Монаген — це та невтомна публіцистка, яка працювала, поширюючи новину про вихід цієї книжки. Агент Стівена Чак Верріл та агентка Овена Еймі Вільямс — обоє підтримували нас упродовж тривалої роботи, працюючи разом так, немов вони робили це все життя. Кріс Лоттс і Дженні Меєр по всій планеті продавали права на закордонні публікації, і ми вдячні їм за їхні зусилля.

Стів хоче подякувати своїй дружині Табіті, своїй дочці Наомі та іншому своєму синові Джо, відомому його читачам,

як Джо Гілл. Овен хоче подякувати своїй мамі, своїм сіблінгам Келлі та Зі. Усі вони розуміють труднощі цієї роботи і дарують нам час на її виконання.

Останнє, але найважливіше: ми хочемо подякувати вам, сер чи мадам, за прочитання нашого роману. Ми цінуємо вашу підтримку більше, ніж це можливо вимовити словами, і сподіваємося, що ви отримали задоволення.

Стівен Кінг

Овен Кінг

12 квітня 2017 року

ЗМІСТ

Персонажі	7
Сплячі красуні	12
<i>Частина перша. Давній трикутник</i>	13
<i>Частина друга. Я висплюся, коли помру</i>	459
<i>Частина третя. На ранок</i>	845
Авторські нотатки.....	874

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен, КІНГ Овен
Сплячі красуні

Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Ю. Ю. Красюк*
Художній редактор *А. В. Ачкасова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректори *Є. І. Доценко, В. С. Яковлев*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua



- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів
- див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безкоштовний каталог**

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**

e-mail: publish@bookclub.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Кінг С.

К41 Сплячі красуні : роман / Стівен Кінг, Овен Кінг ; пер. з англ. О. Красюка. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 880 с.

ISBN 978-617-12-5859-4 (PDF)

ISBN 978-617-12-5418-3

ISBN 978-1-5011-6340-1 (англ.)

У майбутньому — настільки реальному й близькому, наскільки це можливо — жінки, лягаючи спати, занурюються в липкий білий кокон. Якщо облонку, що покриває їхні голови, пошкодити і розбудити їх, вони стають дикими та неймовірно жорстокими. Коли жінки засинають, то опиняються в іншому, кращому місці, де панує гармонія, а конфлікти трапляються вкрай рідко. Таємнича Євка Блек має стійкий імунітет до сонної хвороби. Чи можна вивчити її медичну аномалію? Або вона демон, якого потрібно вбити? Люди розділилися на ворожі угруповання. Члени одного з них хочуть убити Євку, а другого — врятувати її. Треті, користуючись хаосом, мстяться новим ворогам. Раптово чоловічий світ накриває жага насильства.

УДК 821.111(73)

СТІВЕН КІНГ

МІСТЕР МЕРСЕДЕС
ЩО ВПАЛО, ТЕ ПРОПАЛО

КІНЕЦЬ ЗМІНИ

11/22/63

СЯЙВО

ДОКТОР СОН

ЗОНА ПОКРИТТЯ

ІСТОРІЯ ЛІЗЗІ

ПІД КУПОЛОМ

МІЗЕРІ

ЯРМАРОК НІЧНИХ ЖАХІТЬ

ВОНО

ВІДРОДЖЕННЯ

ЛОВЕЦЬ СНІВ

КУДЖО

ТЕМНА ВЕЖА (ЦИКЛ)

ЧОТИРИ СЕЗОНИ

КРАЇНА РОЗВАГ

ЧОТИРИ ПІСЛЯ ПІВНОЧІ

КРІСТІНА

ПРОТИСТОЯННЯ

СЕРЦЯ В АТЛАНТИДІ

ПУЛЬТ ҐВЕНДІ

КЕРРІ